

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2021

การสร้างสรรคณาณศิลป์ เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี

วิราณี แ้วนทอง
คณะศิลปกรรมศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Recommended Citation

แ้วนทอง, วิราณี, "การสร้างสรรคณาณศิลป์ เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี" (2021).
Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD). 5569.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/5569>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ ไม่สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION
TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Fine and Applied Arts in Fine and Applied Arts

Common Course

FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2021

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
โดย	น.ส.วิราณี แฉันทอง
สาขาวิชา	ศิลปกรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

.....	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ดวงใจ ทิวทอง)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริธร ศรีชลาคม)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.วิชุดา วุฒาทิตย์)	

วิราณี แ้วนทอง : การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด
อุบลราชธานี. (THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION
TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ศ. ดร.นราพงษ์
จรัสศรี

วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหารูปแบบการแสดงและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์
นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและการ
วิจัยเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเชิงวิชาการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การ
สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์การร่ายรำ
บุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ สังเคราะห์และสร้างสรรค์
ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

ผลการวิจัยพบว่า การสร้างสรรค์งานเป็นการนำปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในงานแห่เทียนเข้าพรรษามาสร้างสรรค์เพื่อ
กระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้เกิดความตระหนักและภาคภูมิใจในงานประเพณี แสดงสาระสำคัญถึงเรื่องความศรัทธาในพุทธ
ศาสนา สังคมเกิดความผูกพัน สามัคคี การสำนึกรักบ้านเกิดของคนถิ่นถิ่น การสืบทอดงานช่างแกะสลักเทียนและบุญประเพณี
สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่นำเสนอขบวนแห่เทียนในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลวิงด์ ดัง
องค์ประกอบการแสดงทั้ง 8 ประการ คือ 1) บทการแสดงที่เล่าถึงขบวนแห่เทียนในอดีต ปัจจุบัน อนาคต ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงาน
เทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต 2)
ลีลานาฏศิลป์ นำเสนอศิลปะแนวเรียบง่ายมินิมอลลิสม์ ที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ การแสดง
นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน การเดินสวด การเคลื่อนไหวแบบพลวัต นำมาสู่การสร้างสรรค์งานที่เป็นแบบ
นาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร มานำเสนอเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวตามบทการแสดง 3) นักแสดง เป็นอาสาสมัครของกลุ่มคนรุ่นใหม่
ได้แก่ นักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน นักร้อง นักดนตรี และศิลปินศิลปะสื่อผสม 4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ใช้รูปแบบมินิ
มอลลิสม์ 5) เสียง ใช้เพลงพื้นบ้านอีสานวงโปงลาง บรรเลงร่วมกับดนตรีสากลสร้างสรรค์ประกอบบทร้องทำนองหมอลำที่ประพันธ์
ขึ้นใหม่ 6) พื้นที่การแสดง จัดแสดงในพื้นที่แบบเปิดที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย 7) แสง เป็นการใช้องค์ประกอบของพื้นที่ เพื่อ
ลดทอนรูปแบบการนำเสนอให้เรียบง่ายที่สุด ดังปรากฏแสงหลากสีที่เปรียบเสมือนแสงไฟในงานวัด 8) อุปกรณ์การแสดง ใช้แนวคิด
มินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้คำนึงถึงแนวคิดที่ได้หลังจากการ
สร้างสรรค์นาฏศิลป์ ได้แก่ 1) ความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง 2) อัตลักษณ์และการสืบทอด
เทียนพรรษา 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา 4) การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ 5) ผลงาน
การแสดง 6) ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ 7) การใช้สัญลักษณ์ 8) ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง และ 9) แนวคิด
ทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ ซึ่งผลการวิจัยทั้งหมดนี้มีความสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทุก
ประการ

สาขาวิชา ศิลปกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6281037735 : MAJOR FINE AND APPLIED ARTS

KEYWORD: THE CREATION OF A DANCE, STIMULATE THE INTEREST OF THE NEW GENERATION, CANDLE FESTIVAL OF UBON RATCHATHANI

Wiranee Wanthong : THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY. Advisor: Prof. NARAPHONG CHARASSRI, Ph.D.

This doctoral dissertation aimed to find the performance style and the concept after the creation of the dance to stimulate the interest of the new generation towards the candle crafts in Lent ceremony of Ubon Ratchathani Province. Qualitative research methods and creative research were used in this study. The tools used in this research consisted of analysis of data from academic papers, electronic media, interviews from experts and people related to the research, observation, academic seminar, criteria of creating standards for recognizing role models in the dance, and personal experience of the researcher as a guideline for analyzing, synthesizing, and creating works in the dance.

The results showed that the creation of the work was the use of the phenomenon in the Candle Festival to stimulate the interest of the new generation to create awareness and pride in the tradition which showed the essence of faith in Buddhism. For the society, it created a bond, unity, and the love for the hometown of the returnees. The inheritance of candle carving and the tradition reflected the cooperation of the new generation who presented the candle parade in the form of Tableau Vivant as shown in eight performance elements. 1) The performances telling about the candle parade in the past, present, and future were: Act 1 The reminiscent of the Candle Festival in the past, Act 2 The decreasing interest of the new generation in the present, and Act 3 The stimulation of the interest of the new generation in the future. 2) The dance style was presented in minimalism with the body movement of postmodern dance, folk dance, everyday movement, improvisation, and dynamic, which led to the creation of dance theatre presented to convey the story according to the script of the show. 3) Performers were volunteers from the new generation, including untied dance performers, singers, musicians and mixed media artists. 4) For the costume design, minimalism was applied. 5) For the music, Isan folk songs from Pong Lang band were played together with creative international music and newly composed Molam lyrics and melodies. 6) The performance was displayed in an open space that was easily accessible to the new generation. 7) Natural light in the area was used to simplify the presentation style as the multicolored light represented the light in a temple fair. 8) For the performance equipment, the concept of minimalism, which emphasized the use of symbols, simplicity, economy, comprehensibility, was applied. In addition, the concepts obtained after the creation of the dance were considered, including: 1) Creativity in choosing a topic to create a performance, 2) Identity and inheritance of Buddhist Lent candles, 3) Factors affecting the interest of Buddhist Lent candles of the new generation, 4) The stimulation of the interest of the new generation, 5) The result of the performance, 6) The creativity in the dance, 7) The use of symbols, 8) The variety of performance styles, and 9) The concepts of dance, music and visual arts. All these research results were consistent and met the research objectives in every aspect.

Field of Study: Fine and Applied Arts
Academic Year: 2021

Student's Signature
Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จได้ด้วยความรู้และความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาบอกรับความรู้ในการนำแนวคิดและคำแนะนำในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ อีกทั้งเสียสละเวลาและเอาใจใส่ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยด้วยความกรุณาเป็นอย่างดีเสมอมา ทำให้การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ดวงใจ ทิวทอง ที่เป็นเกียรติในฐานะประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุฑฒิตย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริธร ศรีชลาคม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พชรินทร์ สันติอัครวรรณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลา ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัย เพื่อพัฒนางานวิจัยให้เกิดความถูกต้องและสมบูรณ์ อีกทั้งเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ศิลปินร่วมสมัย ผู้ที่เป็นส่วนสำคัญในการชี้แนะ แนวทาง และคอยผลักดันให้ผู้วิจัยมีพลังกาย ใจ และสติปัญญาในการศึกษาและเรียนรู้ทักษะการทำงาน การใช้ชีวิตเพื่อสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคมและวงการศิลปศาสตร์ทุกแขนงด้วยความบริสุทธิ์ใจ นับเป็นปรัชญาที่ผู้วิจัย ใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและเป็นพลังในการขับเคลื่อนจิตวิญญาณของความเป็นครูและศิลปิน ส่งผลให้ผู้วิจัยนำ องค์ความรู้ที่ได้มาปรับใช้และสร้างสรรค์ผลงานในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหาร อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่กรุณาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยได้ มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณนักแสดงอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ นักร้อง นักดนตรี ศิลปินทุกท่านที่ร่วมสร้างสรรค์ ผลงานแบบร่วมแรงร่วมใจ จนทำให้การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียน พรรษาจังหวัดอุบลราชธานี บรรลุผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวของผู้วิจัยเป็นอย่างสูง ที่มอบความรักอัน อบอุ่นคอยช่วยเหลือ เป็นแรงสนับสนุนตลอดการศึกษา อีกทั้งได้กรุณาสับสนุนทุนการศึกษาของผู้วิจัย จนกระทั่งผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทจนบัดนี้ คุณค่าและประโยชน์ จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์และผู้มีพระคุณ ทุกท่านที่มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการทำงานวิจัยครั้งนี้

วิราณี แว่นทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
1.3 คำถามในการวิจัย.....	3
1.3.1 รูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์	4
1.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.4.1 ด้านเนื้อหา	5
1.4.2 ด้านพื้นที่	6
1.4.3 ด้านระเบียบวิธีวิจัย.....	6
1.4.4 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	6
1.4.5 ด้านระยะเวลา.....	7
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น	7
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
1.6.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	7

1.6.1.1 การรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสาร (Related Research)	7
1.6.1.2 การสัมภาษณ์ (Interview)	8
1.6.1.3 สื่อสารสนเทศอื่น ๆ (Information Technology)	8
1.6.1.4 การสังเกตการณ์ (Observation)	8
1.6.1.5 การสัมมนา (Seminar)	8
1.6.1.6 เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน (Artistic Qualification)	9
1.6.1.7 ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย (Personal Experience)	9
1.6.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	9
1.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	10
1.6.3.1 การวิเคราะห์เนื้อหา	10
1.6.3.2 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์	11
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
1.8 การรายงานผลการวิจัย	12
1.9 สรุปบท	12
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
2.1 อารัมภบท	13
2.2 นิยามศัพท์เฉพาะ	13
2.2.1 ภาพจำงานเทียน	13
2.2.2 การกระตุ้นความสนใจ	16
2.2.3 คนรุ่นใหม่	17
2.2.4 เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	18
2.2.5 นาฏศิลป์ (Dance)	19
2.2.6 นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน (E-San Folk Dance)	21
2.2.7 นาฏศิลป์ร่วมสมัย (Contemporary Dance)	22

2.2.8 นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance).....	23
2.2.9 นาฏยศิลป์สร้างสรรค์.....	25
2.2.10 ความคิดสร้างสรรค์.....	26
2.2.11 การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation).....	27
2.2.12 การเคลื่อนไหวร่างกายแบบพลวัต (Dynamic).....	29
2.3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี.....	30
2.3.1 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่.....	30
2.3.2 เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี.....	32
2.3.2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการแห่เทียนในพุทธศาสนา.....	33
2.3.2.2 ประวัติความเป็นมาของการจัดงานแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี.....	35
2.3.2.3 วิวัฒนาการของงานแห่เทียนพรรษา.....	37
2.3.2.4 ประเภทต้นเทียน.....	43
2.3.2.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	45
2.3.2.6 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการวัฒนธรรม.....	50
2.3.2.7 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs).....	54
2.4 ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย.....	57
2.4.1 บทการแสดง.....	61
2.4.2 การออกแบบลีลานาฏยศิลป์.....	65
2.4.3 นักแสดง.....	69
2.4.4 เครื่องแต่งกาย.....	72
2.4.5 เสียงและดนตรีประกอบการแสดง.....	77
2.4.6 พื้นที่การแสดง.....	81
2.4.7 การออกแบบแสง.....	86

2.4.8 อุปกรณ์ประกอบการแสดง	90
2.5 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	95
2.6 สรุป	107
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	108
3.1 อารัมภบท.....	108
3.2 รูปแบบของงานวิจัย	108
3.2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	108
3.2.2 การวิจัยเชิงสร้างสรรค์	110
3.3 การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์.....	111
3.3.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	112
3.3.2 คำถามในงานวิจัย	112
3.3.2.1 รูปแบบของการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์	112
3.3.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์.....	126
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	142
3.4.1 การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร	143
3.4.1.1 แหล่งข้อมูล	143
3.4.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	144
3.4.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	145
3.4.2 การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	146
3.4.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์	147
3.4.2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	147
3.4.3 สื่อสารสนเทศ.....	148
3.4.4 การสังเกตการณ์	149

3.4.4.1 การแสดงผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ของนราพงษ์ จรัสศรี ศิลปิน ผู้บุกเบิก นาฏศิลป์ร่วมสมัยคนแรกในประเทศไทย	149
3.4.4.2 การแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ของนิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.....	150
3.4.4.3 การแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี.....	151
3.4.5 การสัมมนา.....	155
3.4.6 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์.....	156
3.4.6.1 เป็นผู้มั่งใจวิญญาณและเป็นศิลปิน (Spiritual).....	156
3.4.6.2 มีประสบการณ์ในการเรียนและการทำงานในฐานะที่เป็นศิลปิน (Experience)	157
3.4.6.3 เป็นผู้มีความสามารถหลากหลายรูปแบบ (Versatile)	157
3.4.6.4 มีความเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)	157
3.4.6.5 เป็นผู้มั่งปรัชญาในการทำงาน (Philosophy).....	157
3.4.6.6 มีการสร้างสรรค์ (Creativity).....	158
3.4.6.7 มีรสนิยม (Taste).....	158
3.4.6.8 มีการถ่ายทอดความรู้ (Communication).....	158
3.4.6.9 เป็นผู้หายาก (Rarity).....	158
3.4.6.10 มีจรรยาบรรณ (Ethic)	158
3.4.6.11 ความหลงใหล (Passion)	159
3.4.7 ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย	160
3.4.7.1 ประสบการณ์ด้านการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์	160
3.4.7.2 ประสบการณ์ด้านการสอน	161
3.5 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย	162
3.5.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	162

3.5.1.1	ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	162
3.5.1.2	การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม.....	162
3.5.1.3	กำหนดพื้นที่วิจัย	163
3.5.1.4	การออกแบบเครื่องมือวิจัย.....	163
3.5.2	การสำรวจข้อมูลภาคสนาม.....	164
3.5.2.2	การสังเกตจากผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์.....	164
3.5.3	ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย	164
3.5.4	การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	164
3.5.5	ดำเนินการทดลองและพัฒนาปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์	164
3.5.6	การบันทึกวีดิทัศน์ (Video tape)	165
3.5.7	นำเสนอผลงานนาฏศิลป์ผ่านสื่อออนไลน์ยูทูบ (Youtube).....	165
3.5.8	สรุปและอภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์.....	165
3.6	ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย	165
3.6.1	กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องด้านงานเขียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานี.....	165
3.6.2	กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ศิลปะและการแต่งกาย.....	169
3.6.3	กลุ่มคนรุ่นใหม่.....	182
3.7	บทสรุป	185
บทที่ 4	กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์นาฏศิลป์.....	186
4.1	อารัมภบท.....	186
4.2	การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์	186
4.2.1	รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเขียน พระราชจังหวัดอุบลราชธานี	186
4.2.1.1	การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความ สนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเขียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 1	187

4.2.1.2 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2	207
4.2.1.3 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3	219
4.2.1.4 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4	237
4.2.1.5 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 5	272
4.2.2 การวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	321
4.2.2.1 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง	321
4.2.2.2 การคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	323
4.2.2.4 การคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	328
4.2.2.5 การคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง “การสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี”	330
4.2.2.6 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏยศิลป์	332
4.2.2.7 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคนาฏยศิลป์	334
4.2.2.8 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง	335
4.2.2.9 การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์	338
4.3 อภิปรายผล	340
4.3.1 รูปแบบของการสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	340
4.3.1.1 การออกแบบบทการแสดง	340

4.3.1.2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์.....	341
4.3.1.3 การคัดเลือกนักแสดง.....	342
4.3.1.4 การออกแบบเครื่องแต่งกาย	344
4.3.1.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง	345
4.3.1.6 การออกแบบพื้นที่การแสดง	346
4.3.1.7 การออกแบบแสง	347
4.3.1.8 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง	347
4.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสร้งสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	349
4.3.2.1 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง	349
4.3.2.2 การคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	350
4.3.2.3 การคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	351
4.3.2.4 การคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	352
4.3.2.5 การคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสร้งสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	354
4.3.2.6 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์.....	354
4.3.2.7 การคำนึงถึงการใช้อยู่ลักษณะในการสร้างสร้งสรรค์นาฏศิลป์	356
4.3.2.8 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง	357
4.3.2.9 การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์.....	359
4.4 สรุปบท	360
บทที่ 5 บทสรุป	361

5.1 อาร์มภพ.....	361
5.2 ผลวิจัยที่ได้จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียน พรรษาจังหวัดอุบลราชธานี.....	361
5.2.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียน พรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	361
5.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มี ต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี.....	371
5.2.2.1 ความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง	371
5.2.2.2 อัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	371
5.2.2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด อุบลราชธานี.....	372
5.2.2.4 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	373
5.2.2.5 ผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อ กระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี... ..	374
5.2.2.6 ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์.....	374
5.2.2.7 การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์	375
5.2.2.8 ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง	375
5.2.2.9 การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์.....	376
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าการทำวิจัยต่อไปในอนาคต	377
บรรณานุกรม.....	378
ภาคผนวก.....	387
ภาคผนวก ก แบบประเมินการแสดงผลงานดุริยางคศิลป์ทางด้านนาฏศิลป์ เรื่อง การสร้างสรรค์ นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ..	388

ภาคผนวก ข การฝึกซ้อม และบรรยากาศการจัดการแสดงผลงานคุณูปการด้านนาฏศิลป์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี.....	396
ภาคผนวก ค ภาพบรรยากาศการทำงานร่วมกันของชุมชนและกลุ่มคนรุ่นใหม่ (Collaboration)	398
ภาคผนวก ง เอกสารที่ใช้ในการดำเนินการทดลองออกแบบการแสดง และการจัดการแสดง...	400
ภาคผนวก จ เอกสารที่ใช้ในการดำเนินการยื่นขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	405
ประวัติผู้เขียน.....	415

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 ประเด็นของการตั้งคำถามที่ได้จากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี หัวข้อ "การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี"	133
ตารางที่ 3.2 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องด้านงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี.....	167
ตารางที่ 3.3 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ศิลปะและการแต่งกาย	172
ตารางที่ 3.4 รายนามกลุ่มคนรุ่นใหม่	183
ตารางที่ 4.1 ประเด็นข้อมูลที่น่ามาออกแบบบทการแสดงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ที่มีต่อ เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี.....	192
ตารางที่ 4.2 นักแสดงทดลองปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1	197
ตารางที่ 4.3 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น ความสนใจ ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 1	203
ตารางที่ 4.4 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของ คน รุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 1.....	205
ตารางที่ 4.5 นักแสดงในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 2	209
ตารางที่ 4.6 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น ความสนใจ ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2	212
ตารางที่ 4.7 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคน รุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2.....	218
ตารางที่ 4.8 นักแสดงในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 3	220
ตารางที่ 4.9 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น ความสนใจ ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3	229
ตารางที่ 4.10 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของ คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3.....	234

ตารางที่ 4.11 นักแสดงศิลปินหลักในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 4 ...	239
ตารางที่ 4.12 นักแสดงเสริมในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 4	241
ตารางที่ 4.13 นักดนตรีวงดนตรีสากล วงค่านางรวย ในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 4.....	244
ตารางที่ 4.14 นักดนตรีวงโปงลางบัวหล ในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ครั้งที่ 4	246
ตารางที่ 4.15 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4	261
ตารางที่ 4.16 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4.....	270
ตารางที่ 4.17 นักแสดงเสริมในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 5	278
ตารางที่ 4.18 การออกแบบเสียงและดนตรีในการปฏิบัติการทดลองสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ครั้งที่ 5	292
ตารางที่ 4.19 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 5	313
ตารางที่ 4.20 สรุปการพัฒนางานการออกแบบองค์ประกอบประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี.....	320
ตารางที่ 5.1 ประมวลภาพการแสดงผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของ คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี.....	366

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 ขบวนเทียนหลวงพระราชทานประจำปี 2561.....	36
ภาพที่ 2.2 เทียนประเพณีมัดรวม.....	43
ภาพที่ 2.3 เทียนประเพณีติดพิมพ์	44
ภาพที่ 2.4 เทียนประเพณีแกะสลัก	45
ภาพที่ 2.5 อธิบายเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	56
ภาพที่ 2.6 ภาพการแสดงแสง - เสียง ประกอบจินตภาพ คนดีศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2538	62
ภาพที่ 2.7 ภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่อง วัง ลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรืองสู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์.....	63
ภาพที่ 2.8 การนำภาพคอลลาจ (Collage) จำนวน 20 ภาพ ของนราพงษ์ จรัสศรี มาสร้างสรรค์เป็น บทการแสดง	64
ภาพที่ 2.9 ภาพการแสดงละครภาพนิ่งหรือตาโบลิวีจต์ (Ttableau Vivant) จากแสงเสียงประกอบ จินตภาพ เรื่อง วังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์	66
ภาพที่ 2.10 ภาพการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน	66
ภาพที่ 2.11 ภาพการแสดงผลงานนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา	68
ภาพที่ 2.12 ภาพนักแสดงเพลงรักพรูฟร็อก (The Love Song of J. Alfred Prufrock)	70
ภาพที่ 2.13 ภาพนักแสดงปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly)	71
ภาพที่ 2.14 ภาพนักแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสาน ผ่านการ ชมหนังกลางแปลง.....	72
ภาพที่ 2.15 การแต่งกายนักแสดงแต่งกายพื้นบ้านอีสานตามบทบาทตัวละคร	74
ภาพที่ 2.16 การแต่งกายนักดนตรีที่นำเอาการแต่งกายดั้งเดิมโดยยึดต้นแบบของ เครื่องแต่งกายของ นักดนตรีวงโปงลางพื้นบ้านอีสาน	74
ภาพที่ 2.17 ผลงานประติมากรรมสื่อผสมเส้นใย ชุด รูปลักษณ์แห่งสายใยรัก.....	75
ภาพที่ 2.18 ต้มหูต้มฝ้าย.....	76

ภาพที่ 2.19 ภาพการแสดงบัลเล่โรแมนติก ร่วมกับการแสดงโนราห์ชาตรี นำเสนอการแสดงผ่าน การนำแนวคิดในการเลือกเพลงสากลมาผสมผสานกับเพลงไทย ในการแสดงแสงเสียงประกอบ จินตภาพ เรื่อง วังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์	78
ภาพที่ 2.20 ภาพวงโปงลาง ดนตรีและเสียงประกอบการแสดง ชุด "การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง"	79
ภาพที่ 2.21 ภาพคณาจารย์ผู้สร้างสรรค์ผลงานถ่ายภาพร่วมกับวงดนตรีโปงลางบรรเลงร่วมกับ วงออเคสตรา การแสดงขบวนรำประกอบขบวนแห่เทียนหลวงพระราชทาน ปี 2562	81
ภาพที่ 2.22 ภาพการใช้พื้นที่และอุปกรณ์ในการแสดงเชิงสัญลักษณ์ ในการแสดงการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุด บรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy).....	83
ภาพที่ 2.23 ภาพพื้นที่การแสดงที่เปิดโล่ง มีกองไม้และกองเหล็กที่กองทับถมกันอยู่ กลายเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา	84
ภาพที่ 2.24 ภาพสถานที่การแสดง การแสดงนาฏศิลป์เฉพาะที่ (Site – Specific Dance Performance) ในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่องวังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์.....	85
ภาพที่ 2.25 ภาพการออกแบบแสงในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่อง วังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์.....	87
ภาพที่ 2.26 ภาพการใช้แสงในการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากภาพท่าเต้นของ นราพงษ์ จรัสศรี ที่คำนึงถึงความเรียบง่าย.....	88
ภาพที่ 2.27 ภาพการแสดงเพลงรักพรูฟร็อก (The Love Song of J. Alfred Prufrock).....	89
ภาพที่ 2.28 ภาพสื่อถึงสัญลักษณ์ของปีกที่เป็นไซปลา การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) ณ BU Theatre Company.....	91
ภาพที่ 2.29 ผลงานประติมากรรมเทียนนานาชาติ ที่มีชื่อว่า “แม่”	92
ภาพที่ 2.30 ผลงานด้านทัศนศิลป์ ศิลปะร่วมสมัยสื่อผสมเทียนเรืองแสง ชุด "แมวผจญ 2"	93
ภาพที่ 2.31 ภาพการแสดง เดอะคอง (The Kong).....	94
ภาพที่ 3.1 การแสดงชุด เทิดเกลาถวายน้อมพระจอมสยาม ขบวนเทียนหลวงพระราชทาน ในประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี ประจำปี 2562	152

ภาพที่ 3.2 การแสดงชุด อุบลบ้านเฮาสีบียูต ฮอยศรัทธา บุษาลวงปทุมน์ โดยนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.....	154
ภาพที่ 3.3 การแสดงชุด หมอลำเมืองอุบล เนื่องในพิธีปิดกีฬามหาวิทยาลัยครั้งที่ 46 ราชภัฏอุบลราชธานีเกมส์ ปี พ.ศ. 2562 ณ สนามกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	155
ภาพที่ 3.4 การสัมมนาวิชาการทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ในหัวข้อ "Blinded"	156
ภาพที่ 4.1 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง เทียน และผางประทีป	200
ภาพที่ 4.2 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดงร่มและผ้าขาว.....	201
ภาพที่ 4.3 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผ้าตาข่าย	201
ภาพที่ 4.4 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง อุปกรณ์จักสานสัมพันธ์	202
ภาพที่ 4.5 การออกแบบเครื่องแต่งกายนักแสดง	225
ภาพที่ 4.6 การออกแบบเครื่องแต่งกายนักดนตรี	225
ภาพที่ 4.7 เครื่องแต่งกาย ใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย.....	249
ภาพที่ 4.8 เครื่องแต่งกายนักดนตรี ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการวาดภาพและ เขียนข้อความที่มีความหมายเกี่ยวกับงานเทียนพรรษาและคนรุ่นใหม่ให้ปรากฏบนเสื้อยืดสีขาวสำหรับ นักดนตรีวงโปงลาง และวาดภาพลงเสื้อสีดำสำหรับนักดนตรีวงดนตรีสากลสร้างสรรค์.....	249
ภาพที่ 4.9 พื้นที่การแสดงร้านอิมเพลสชั่นชั่นไรด์.....	254
ภาพที่ 4.10 การออกแบบแสงและงานโปรเจกชันฉายภาพบนตัวอาคาร ของร้านอิมเพลสชั่นชั่นไรด์	255
ภาพที่ 4.11 Generative Candle ภาพแสงเทียนและการหลอมละลายของเทียน	257
ภาพที่ 4.12 Bird ภาพนกที่บินผ่านอุโมงค์ เปรียบเสมือนการเปลี่ยนผ่าน	257
ภาพที่ 4.13 Party เป็นการนำคลิปวิดีโอที่มีทั้งหมดมา믹ซ์สดรวมกัน ซ่อนกันตั้งแต่ 3-5 เลเยอร์ตามจังหวะดนตรีและการแสดง	258
ภาพที่ 4.14 อุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 4	260
ภาพที่ 4.15 ภาพลีลาการแสดงเทคนิคมูนวอล์ก (Moonwalk) เป็นโครงสร้างหลัก	275

ภาพที่ 4.16 ภาพลีลาการแสดงนักแสดงหลัก ตัวแทนพระพุทธศาสนา ลีลาการแสดงการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) และการเคลื่อนไหวแบบพลวัตร (Dynamic) ใช้อุปกรณ์ร่ม	276
ภาพที่ 4.17 ภาพลีลาการแสดงนักแสดงหลัก ตัวแทนพระพุทธศาสนา ลีลาการแสดงการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) และการเคลื่อนไหวแบบพลวัตร (Dynamic) ใช้อุปกรณ์ผ้าขาว	276
ภาพที่ 4.18 ภาพลีลาการแสดงนักแสดงหลัก ตัวแทนพระพุทธศาสนา ลีลาการแสดงการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) และการเคลื่อนไหวแบบพลวัตร (Dynamic) ใช้อุปกรณ์ผางประทีป	277
ภาพที่ 4.19 ภาพลีลาการแสดงนักแสดงหลัก ตัวแทนพระพุทธศาสนา ลีลาการแสดงการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) และการเคลื่อนไหวแบบพลวัตร (Dynamic) ใช้อุปกรณ์แจกันเทียนใส่ดอกบัวสด	277
ภาพที่ 4.20 เครื่องแต่งกายของกลุ่มคนในยุคโบราณ	286
ภาพที่ 4.21 เครื่องแต่งกายชาวบ้าน	286
ภาพที่ 4.22 เครื่องแต่งกายของกลุ่มคนรุ่นใหม่	287
ภาพที่ 4.23 เครื่องแต่งกายที่บ่งบอกถึงความหลากหลายทางอาชีพ	287
ภาพที่ 4.24 เครื่องแต่งกายของนักแสดงหลักตัวแทนพุทธศาสนา	288
ภาพที่ 4.25 วงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง	289
ภาพที่ 4.26 พื้นที่การแสดงองค์ 1 ภาพจำงานเทียน	295
ภาพที่ 4.27 พื้นที่การแสดงองค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดถ้อยในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต	296
ภาพที่ 4.28 การออกแบบแสง โดยใช้แสงจริงที่มีในพื้นที่การแสดง	299
ภาพที่ 4.29 อุปกรณ์ประกอบการแสดงร่มและผ้าขาว	300
ภาพที่ 4.30 อุปกรณ์ประกอบการแสดงเทียน	301
ภาพที่ 4.31 อุปกรณ์ประกอบการแสดงเครื่องจักสานอุปกรณ์สัมผัสชีพ	301
ภาพที่ 4.32 อุปกรณ์ประกอบการแสดงเสียงเขียนมัตรวม	302
ภาพที่ 4.33 อุปกรณ์ประกอบการแสดงเครื่องดนตรี ประกอบด้วย กลองหาง แคน พิณ เกราะล่อ	302

ภาพที่ 4.34 อุปกรณ์ประกอบการแสดงถ้วยรางวัลและสายสะพาย	303
ภาพที่ 4.35 อุปกรณ์ประกอบการแสดงร่มหลากสี พัดอีสาน และหมวกปีก	303
ภาพที่ 4.36 อุปกรณ์ประกอบการแสดงผางประทีป	304
ภาพที่ 4.37 อุปกรณ์ประกอบการแสดงแจกันเทียนใส่ดอกบัวสด	305
ภาพที่ 4.38 อุปกรณ์ประกอบการแสดงโทรศัพท์เครื่องมือสื่ออิเล็กทรอนิกส์	305
ภาพที่ 4.39 อุปกรณ์ประกอบการแสดงม้าก้านกล้วย	306
ภาพที่ 4.40 อุปกรณ์ประกอบการแสดงเครื่องเล่นเดินกะลา.....	306
ภาพที่ 4.41 อุปกรณ์ประกอบการแสดงชุดตรวจโควิด - 19.....	307
ภาพที่ 4.42 อุปกรณ์ประกอบการแสดงรถเข็นในห้างสรรพสินค้า.....	307
ภาพที่ 4.43 อุปกรณ์ประกอบการแสดงถุงกระดาษ.....	308
ภาพที่ 4.44 อุปกรณ์ประกอบการแสดงนกหวีดลูกขี้เตียนเรืองแสง.....	309
ภาพที่ 4.45 อุปกรณ์ประกอบการแสดงนกกระดาษ.....	309
ภาพที่ 4.46 อุปกรณ์ประกอบการแสดงกระเป๋าเดินทาง.....	310
ภาพที่ 4.47 อุปกรณ์ประกอบการแสดงลังกระดาษ.....	310
ภาพที่ 4.48 อุปกรณ์ประกอบการแสดงแท่งเจลเรืองแสง	311
ภาพที่ 4.49 ผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของ “กรุงเทพมหานคร” โดย นัฏฐพัฒน์ ผลพิบูล	322
ภาพที่ 4.50 ผลงานสร้างสรรค์ การแสดงชุดเทิดเกล้าถวายน้อมพระจอมสยาม โดยวรางคณา วุฒิชัย	325
ภาพที่ 4.51 ผลงานสร้างสรรค์ การแสดงชุด เดอะ ฮ่อง โดยกฤษฎี ชัยศิลป์บุญ	327
ภาพที่ 4.52 ผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสาน ผ่านการขมหมักกลางแปลง โดย ชนิดา จันทรงาม	329
ภาพที่ 4.53 ภาพการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่องวังลาววัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอัน รุ่งโรจน์.....	331

ภาพที่ 4.54 ผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง ซาโลเม นางผู้เต้นระบำเพื่อขอหัว (Salome Dancing for the Head) โดย นราพงษ์ จรัสศรี.....	333
ภาพที่ 4.55 ภาพสื่อถึงสัญลักษณ์ของปีกที่เป็นไขปลา การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) ณ BU Theatre Company.....	335
ภาพที่ 4.56 การแสดงแสง - เสียงประกอบจินตภาพ เรื่อง คนดีศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2538.....	337
ภาพที่ 4.57 การแสดงชุด วิจิตรนาฏกรรมพระมหาชนก ออกแบบท่าเต้นโดย นราพงษ์ จรัสศรี.....	339

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดอุบลราชธานีมีกิจกรรมที่สืบเนื่องจากวัฒนธรรมประเพณี คืองานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ที่มีกระบวนการการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในด้านศิลปะ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญา อันบ่งบอกถึงเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่มีการจัดงานอย่างยิ่งใหญ่ ในทุกปีเมื่อถึงเทศกาลเข้าพรรษาประชาชนจะมีการจัดเตรียมพื้นที่เมืองเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว การฝึกซ้อมขบวนนางรำ และช่างทำเทียนประจำคุ้มวัดและชาวบ้านต่างพากันตกแต่งต้นเทียนอย่างพร้อมเพรียงกัน เรียกได้ว่าเทียนพรรษาและงานแห่เทียนพรรษาเป็นสัญลักษณ์ ที่ผูกพันกับชีวิตวัฒนธรรมของชาวจังหวัดอุบลราชธานี บนพื้นฐานความเชื่อที่มาจากหลักแนวคิดของพระพุทธศาสนา โดยวัฒนธรรมทำหน้าที่เป็นเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ ที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนอีสาน และสัญลักษณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคุณค่าทางจิตใจ และสัญลักษณ์แทนความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาสร้างความสามัคคีของคนในชุมชน เสริมสร้างความเป็นน้ำหนึ่งเดียวกันในการจัดงานประเพณีแห่เทียนที่มีอัตลักษณ์อันงดงาม

งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีมีรูปแบบของงานประเพณีและขบวนแห่เทียนที่เป็นรูปแบบเดิม คือการนำเสนอขบวนนางรำจำนวนนับร้อยคน มีการร่ายรำเป็นขบวนแห่ในรูปแบบดั้งเดิมซ้ำ ๆ เป็นประจำทุกปี จากประสบการณ์ส่วนตัวที่ผู้วิจัยได้พบเห็นขบวนแห่เทียนที่มีความยิ่งใหญ่อลังการนี้ที่มีขบวนนางรำนับร้อยชีวิตจัดแสดงในงานเทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษาเป็นประจำทุกปี แต่ขบวนแห่ที่ปรากฏเป็นการแสดงที่เน้นการออกแบบลีลาท่ารำ ที่ผู้แสดงร่ายรำท่ารำที่เป็นท่าเดียวกันและมีความพร้อมเพรียงกันเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบการแสดงที่ปรากฏซ้ำ ๆ เป็นประจำทุกปี ซึ่งประเด็นเรื่องการนำเสนอรูปแบบของขบวนแห่เทียนนี้ยังไม่มีผู้ใดสร้างสรรค์การแสดงที่แตกต่างออกไปจากเดิม ผนวกกับสถานการณ์ Covid-19 ทำให้งดกิจกรรมการจัดงานแห่เทียนพรรษา ณ ห่งศรีเมือง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ใช้จัดแสดงขบวนแห่เทียนเป็นประจำทุกปี และมีการใช้สื่อออนไลน์เพื่อเป็นการสื่อสารในการสร้างการรับรู้ ถือเป็นการป้องกันการแพร่ระบาด Covid-19 ตอบรับการท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) จึงมีการจัดงานแห่เทียนออนไลน์ เริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2563 และปี พ.ศ. 2564 ซึ่งผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทั้งสองครั้งในด้านการจัดทำขบวนแห่เทียนหลวงพระราชทาน ผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ความสำคัญของงาน

ประเพณีลดลง ส่งผลต่อการตระหนักรู้และความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่นทำให้งานประเพณีอันเคยตรึงตราตรึงใจอาจลดลงและเลือนหายไปในที่สุด

เมื่อกล่าวถึงประเด็นการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงร่วมกับเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นที่ผูกพันกับความเชื่อ ความศรัทธาในพระพุทธศาสนาพบว่า นาฏศิลป์ที่เป็นสื่อสะท้อนถึงการอนุรักษ์มักจะปรากฏอยู่ในลักษณะเดิม ๆ การนำเสนอผลงานด้านนาฏศิลป์เกี่ยวกับงานเทียมนพพรชาที่ปรากฏอยู่ในขบวนแห่เทียมนมีการสืบทอดมาอย่างยาวนาน นำเสนอการแสดงที่คำนึงถึงรูปแบบดั้งเดิมขาดความแปลกใหม่ หรือความท้าทายในการคิดนอกกรอบในการสร้างสรรคผลงาน กล่าวได้ว่ายังไม่พบผลงานสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ขึ้นใดในประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นของการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพพรชา

ในฐานะที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์และอยู่ในวงการที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการแสดงและประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้พบเจอกลุ่มคนรุ่นใหม่ เช่น การสอนนักศึกษาในรายวิชาสุนทรียภาพแห่งชีวิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี การบริการวิชาการทางด้านนาฏศิลป์และการละครในชุมชนต่าง ๆ ของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งทำให้มีโอกาสได้พูดคุยประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับเทียมนพพรชาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยพบว่าคนรุ่นใหม่ของจังหวัดอุบลราชธานีในปัจจุบันแทบไม่เข้าใจสาระสำคัญของประเพณีแห่เทียมนพพรชาว่าเป็นอย่างไร เรื่องนี้จึงนับเป็นวิกฤตทางวัฒนธรรมประเพณีเรื่องหนึ่งที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน กระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้เกิดความซาบซึ้งและตระหนักถึงความสำคัญของเทียมนพพรชาจังหวัดอุบลราชธานี

นาฏศิลป์เป็นศิลปะของการเคลื่อนไหวร่างกายแบบสื่อผสม (Mix Media Art) ที่ต้องมีองค์ประกอบทางการแสดงอันหลากหลายบูรณาการโดยมีจุดร่วมเดียวกันกับศิลปศาสตร์ด้านดุริยางค์ศิลป์และทัศนศิลป์ ที่สร้างสรรคสุนทรียะด้านจิตใจและอารมณ์ให้กับคนในสังคม มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่สามารถสะท้อนภาพวิถีชีวิตและกิจกรรมของคนในสังคมที่ผูกพันกับจิตวิญญาณของมนุษย์เสมอ ถ่ายทอดเรื่องราวและปฏิบัติสืบทอดกันมาทั้งในรูปแบบของการอนุรักษ์และสร้างสรรคจนกลายเป็นประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับชาติ อันเป็นตัวแทนของการบ่งบอกถึงอารยธรรม (Civilization) หรือความเจริญทางวัฒนธรรมที่น่าภาคภูมิใจ ซึ่งในการสร้างสรรคนาฏศิลป์ในประเทศไทยนั้นยังขาดการอธิบายถึงกระบวนการและการสร้างสรรคงานอย่างมีหลักการ การนำเสนอผลงานสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ในระดับดุริยางค์บัณฑิตนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการอธิบายถึงกระบวนการสร้างสรรคผลงานอย่างเป็นระบบในรูปแบบของงานวิชาการที่เป็นเหตุเป็นผลอย่างลึกซึ้ง อันจะทำให้เกิดความน่าเชื่อถืออีกทั้งสื่อถึงความก้าวหน้า

ทางวิชาการ โดยมีการนำเสนอประเด็นใหม่ของงานวิจัยให้เป็นประโยชน์ในการต่อยอดองค์ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ต่อไป

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการชำระไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตระหนักถึงการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ คนในชุมชน จังหวัดและประเทศได้เห็นถึงความสำคัญของงานแห่เทียนเข้าพรรษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญของแต่ละองค์ความรู้แล้วนำมาสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ใช้หลักทฤษฎีและแนวความคิดสนับสนุนให้ผลงานสร้างสรรค์มีความน่าเชื่อถือ โดยมีแรงบันดาลใจ มีวิธีการ กระบวนการ และการศึกษาแนวความคิดของศิลปินเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงที่มีลักษณะแปลกใหม่ แตกต่างจากผลงานโดยทั่วไปและไม่เคยปรากฏมาก่อน มุ่งเน้นการสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่อันเป็นอัตลักษณ์ของการแสดงท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับสังคมปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์และแนวทางในการพัฒนาความคิดในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ให้เกิดความตระหนักถึงศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอันแสดงถึงคุณค่าความภาคภูมิใจและความสำคัญของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีให้คงอยู่สืบไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษารูปแบบการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการออกแบบงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

1.3 คำถามในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อสร้างสรรค์และหาแนวทางในการออกแบบผลงานการแสดง โดยผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ไว้ดังนี้

1.3.1 รูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์

รูปแบบในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพรราชาจังหวัดอุบลราชธานี นั้นเป็นอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งประเด็นคำถามลำดับตามองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ว่าควรเป็นอย่างไร ไว้ดังนี้

1.3.1.1 การออกแบบบทการแสดง

1.3.1.2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

1.3.1.3 การคัดเลือกนักแสดง

1.3.1.4 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

1.3.1.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

1.3.1.6 การออกแบบพื้นที่การแสดง

1.3.1.7 การออกแบบแสง

1.3.1.8 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

1.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์

แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพรราชาจังหวัดอุบลราชธานี ควรคำนึงถึงหัวข้อที่เกี่ยวข้อง มีการตั้งคำถามงานวิจัยเพื่อศึกษาและค้นหาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสร้งผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งตามประเด็นที่ต้องคำนึงถึง ดังต่อไปนี้

1.3.2.1 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง

1.3.2.2 การคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียมนพรราชาจังหวัดอุบลราชธานีเป็นอย่างไร

1.3.2.3 การคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพรราชาจังหวัดอุบลราชธานีคืออะไร

1.3.2.4 การคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพรราชาจังหวัดอุบลราชธานี เป็นอย่างไร

1.3.2.5 การคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี” เป็นอย่างไร

1.3.2.6 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ควรคำนึงถึงสิ่งใด

1.3.2.7 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ควรคำนึงถึงสิ่งใด

1.3.2.8 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงควรคำนึงถึงสิ่งใด

1.3.2.9 การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ควรคำนึงถึงสิ่งใด

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีขอบเขตของการวิจัย และการสร้างสรรค์ ดังนี้

1.4.1 ด้านเนื้อหา

1.4.1.1 ต้องการสร้างสรรค์และหาแนวคิดในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในแนวทางของการนำเสนองานศิลปะสร้างสรรค์เพื่อศิลปะเท่านั้น มิได้มีเจตนาในการใช้ผลการประเมินมาสร้างเป็นมาตรฐานหรือให้คุณค่าของผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์และแนวคิดทางศิลปะอื่น ๆ

1.4.1.2 การศึกษานาฏศิลป์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีขอบเขตของการศึกษา และการสร้างสรรค์ ที่เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ ผลงานของศิลปิน ช่างแกะสลักเทียน การสืบทอด รวมถึงการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความศรัทธาในพระพุทธศาสนา และความสำนึกรักบ้านเกิด ความรักความผูกพันของครอบครัว เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลชั้นปฐมภูมิที่ได้จากทัศนคติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำองค์ความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ และหาแนวทางในการออกแบบนาฏศิลป์ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากประเด็นต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่องราวของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยพิจารณาใช้รูปแบบของนาฏศิลป์ที่สอดคล้องกับแนวความคิดบนพื้นฐานแนวความคิดการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน แนวความคิดการแสดงร่วมสมัย

1.4.1.3 การออกแบบงานวิจัยสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการสร้างลีลาท่ารำ และการเคลื่อนไหวที่มีความหลากหลาย ประกอบไปด้วย เทคนิคการเต้น และเคลื่อนไหวร่างกายแบบ การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) เช่น ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การด้นสด (Improvisation) นำมาสู่การ สร้างสรรค์งานในลักษณะของการแสดงที่เป็นแบบนาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama) มาร่วมถ่ายทอดเรื่องราว เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่คือ นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานร่วมสมัย

1.4.2 ด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการวิจัยคือจังหวัดอุบลราชธานี และ สัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้านศิลปกรรมศาสตร์กับการสร้างสรรค์ ผลงานนาฏศิลป์ ได้แก่ นักวิชาการในประเทศไทย 2) ศิลปินช่างทำเทียนพรรษา ปราชญ์ชาวบ้านผู้มีความรู้เรื่องประเพณีแห่เทียนพรรษาในจังหวัดอุบลราชธานี 3) คนรุ่นใหม่ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีเลือกพื้นที่แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัย

1.4.3 ด้านระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document) เก็บข้อมูลในภาคสนาม (Field dates) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ (Interviews) แบบสังเกต (Observation) แบบสอบถาม (Questionnaire) นำข้อมูลที่ได้มาทำการจัดกระทำและ วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับคือ 1) กำหนดแนวความคิด 2) สร้างแบบร่าง 3) แก้ไขปรับปรุงแบบร่าง 4) การสร้างชิ้นงาน 5) การทบทวนชิ้นงาน 6) การนำเสนอผลงาน 7) การ ประเมินผล

1.4.4 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.4.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้านศิลปกรรมศาสตร์กับการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ได้แก่ ศิลปินและผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ ทศนศิลป์ ในประเทศไทย

1.4.4.2 ศิลปิน ช่างทำเทียนพรรษา ปราชญ์ชาวบ้านผู้มีความรู้เรื่องประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี

1.4.4.3 คนรุ่นใหม่ ได้แก่ คนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี

1.4.5 ด้านระยะเวลา

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงข้อมูลในระหว่าง ปี พ.ศ. 2563 – 2565

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยต้องการแสดงถึงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ โดยนำเอกลักษณ์ทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ที่มีการค้นหาหรือสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในท้องถิ่นที่เป็น การแสดงหรือสะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของถิ่นนั้น นำมาบูรณาการศาสตร์อันหลากหลาย เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการทำให้คนรุ่นใหม่ได้ตระหนักถึงคุณค่า เห็นความสำคัญ และเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมที่ปรากฏในเทศกาลแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และต้องการให้ความสำคัญเฉพาะการมุ่งประเด็นไปที่การสร้างสรรค์ผลงานเท่านั้น

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และสามารถนำมาวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์อย่างมีหลักการด้วยการเก็บและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.6.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลาย อันมีคุณลักษณะที่แตกต่าง กัน เพื่อค้นคว้าข้อมูล รวบรวมข้อมูล รวมทั้งการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 7 เครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.6.1.1 การรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสาร (Related Research)

การรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารนั้น ผู้วิจัยค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย เพื่อนำมารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษาประเด็นที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ อัตลักษณ์การสืบทอด และความศรัทธาในพระพุทธศาสนาของ เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี อีกทั้งค้นคว้าข้อมูลถึงประเด็น ที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และศึกษาแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ แนวคิดความหลากหลาย

ของรูปแบบการแสดง แนวคิดทางด้านทัศนศิลป์ ดุริยางคศิลป์ แนวคิดสัญญาในงานนาฏศิลป์และ
ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อนำข้อมูลเบื้องต้นเหล่านั้นมาดำเนินการศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์
เพื่อให้ได้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของงานวิจัย

1.6.1.2 การสัมภาษณ์ (Interview)

การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการมุ่งเน้นเพื่อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
จากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิจารณ์ นักวิชาการ และศิลปินตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ในประเด็น
เรื่อง ความเป็นมาและความสำคัญของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี การกระตุ้นความสนใจของ
คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และประเด็นเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้าน
นาฏศิลป์ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และรูปแบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็น
ทางการ ตั้งคำถามปลายเปิด รวมถึงการแสดงทรรศนะหรือข้อคิดเห็นในมุมมองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
งานวิจัยนี้ กับกลุ่มบุคคลที่มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลาย

1.6.1.3 สื่อสารสนเทศอื่น ๆ (Information Technology)

ข้อมูลทางด้านสื่อสารสนเทศ ถือเป็นข้อมูลที่สำคัญ มีเนื้อหาและช่องทางใน
การสืบค้นข้อมูลที่มีความรวดเร็วและทันสมัย โดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติ
ทางการแสดง การศึกษารูปแบบการแสดง และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ปรากฏในงานสร้างสรรค์ผลงาน
ทางด้านนาฏศิลป์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งผู้วิจัยเลือกพิจารณาศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
กับงานวิจัยด้านดนตรี ศิลปกรรมและการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น
ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

1.6.1.4 การสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยเข้าร่วมการสังเกตการณ์โดยตรง เกี่ยวกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น
ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งการเข้าร่วมชมการแสดง
ทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่มีรูปแบบหรือแนวคิดที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ
หัวข้องานวิจัย

1.6.1.5 การสัมมนา (Seminar)

ผู้วิจัยเข้าร่วมการสัมมนาวิชาการทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้วิจัยเกิด
มุมมองความคิดที่หลากหลาย นำมาซึ่งแนวทางในกระบวนการคิด การวิเคราะห์การออกแบบ
สร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่กระบวนการวิจัยของตนเองต่อไป

1.6.1.6 เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน (Artistic Qualification)

เกณฑ์มาตรฐานศิลปินเป็นกระบวนการในการประเมินคุณภาพผลงาน การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรฐานศิลปินเพื่อเป็นหลักในการพัฒนางานและนำมาเป็น ต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น โดยศึกษาจากเกณฑ์ การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ที่มีคุณสมบัติที่ได้จากเกณฑ์การ สร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ของ วิชชุดา ฐาติย์ อันประกอบด้วย ผู้มีจิตวิญญาณและเป็นศิลปิน ที่มีประสบการณ์ในการเรียนและการทำงาน ในฐานะที่เป็นศิลปินซึ่ง เป็นผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย มีความเป็นผู้นำ ผู้บุกเบิก มีปรัชญาในการทำงาน มีการสร้างสรรค์ มีรสนิยม มีการถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้หายาก มีจรรยาบรรณ และมีคุณสมบัติเพิ่มเติมจาก นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ที่พึงมีอีกประการ คือ ความหลงใหล (Passion)

1.6.1.7 ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย (Personal Experience)

เนื่องด้วยผู้วิจัยเองเป็นคนที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ทางภาคอีสาน ซึ่งสนใจและศึกษาใน ศาสตร์ทางด้านนาฏศิลป์ มีประสบการณ์และทักษะทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏศิลป์ อีกทั้งยังเป็นผู้มีส่วนร่วมในงานด้านนาฏศิลป์ที่หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล นาฏศิลป์พื้นบ้าน และนาฏศิลป์ร่วมสมัย เป็นต้น อีกทั้งเป็นการนำประสบการณ์ ทางด้านนาฏศิลป์และศิลปะการแสดง ประสบการณ์จากผลงานที่ผู้วิจัยเคยสร้างสรรค์และมีส่วนร่วม ทั้งในฐานะที่เป็นผู้ออกแบบเอง และเป็นผู้ช่วยออกแบบ รวมถึงการเป็นนักแสดง ดังนั้นในงานวิจัย ฉบับนี้ผู้วิจัยจึงใช้ประสบการณ์ส่วนตัวเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงกับหัวข้อการวิจัย มีการวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อให้ได้รูปแบบของข้อมูลและการแสดงที่ชัดเจนมากที่สุด

1.6.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่ เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาทดลองและพัฒนาการปฏิบัติ การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ จัดแสดงผลงาน และมีขั้นตอนการสรุปและอภิปรายผล การสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.6.2.1 การค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลเพื่อการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.6.2.2 การลงพื้นที่ เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม จากการสัมภาษณ์ศิลปิน ผู้เชี่ยวชาญ นักวิจารณ์ นักวิชาการ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ตลอดจนการเข้าชมผลงานทางด้านนาฏศิลป์ และเข้าร่วมการสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.6.2.3 ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยเพื่อหา แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และแนวทางการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

1.6.2.4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อนำมาเป็นแนวทางใน การสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

1.6.2.5 การทดลองและพัฒนาปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ตรวจสอบ คุณภาพการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ โดยศิลปินและผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง และพัฒนาผลงาน

1.6.2.6 จัดแสดงผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อ กระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี สู่สาธารณชน

1.6.2.7 สรุปและอภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ เพื่อให้งานวิจัยมี ความสมบูรณ์ จัดพิมพ์รูปเล่มวิทยานิพนธ์ ตีพิมพ์บทความและการเผยแพร่ข้อมูลในฐานข้อมูลต่าง ๆ

1.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.6.3.1 การวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสังเคราะห์ ข้อมูลเชิงเนื้อหาที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร ตำรา หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สื่อสารสนเทศ การศึกษามาตรฐานศิลปินและการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ รวมถึงประสบการณ์ของ ผู้วิจัยตลอดจนข้อมูลภาคสนามและภาคปฏิบัติ ได้แก่ การสังเกตการณ์ การเข้าร่วมสัมมนาในประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการดำเนินการสร้างสรรค์ ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้

1.6.3.2 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

ผู้วิจัยวิเคราะห์การปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ โดยผ่านกระบวนการจากขั้นตอนของการสร้างสรรค์งาน การออกแบบและการจัดสร้างองค์ประกอบของการแสดงทางนาฏศิลป์อย่างเหมาะสม ตลอดจนหาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีดังนี้

1.7.1 ได้รูปแบบ องค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงาน และแนวคิดหลังการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

1.7.2 ผลงานสร้างสรรค์นี้สามารถนำมาเป็นต้นแบบหรือเป็นการนำร่องการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ที่มีกระบวนการสร้างสรรค์แบบการทำงานร่วมกัน (Collaboration) ของกลุ่มคนรุ่นใหม่ อันถือได้ว่าเป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพื่อคนรุ่นใหม่โดยแท้จริง

1.7.3 เป็นการนำร่องการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ที่ผนวกแนวคิดทางพระพุทธศาสนา การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ และศิลปกรรมศาสตร์อันหลากหลายเข้าไว้ด้วยกันแบบสหสาขาวิชา ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงสาระของความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น อันถือได้ว่าเป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพื่อคนรุ่นใหม่โดยแท้จริง

1.7.4 เพื่อเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คน คนคีนถิ่น หันมาเห็นคุณค่าในการสำนึกรักบ้านเกิด และเห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข

1.7.5 เพื่อกระตุ้นให้คนรุ่นใหม่ หรือคนในสังคมได้ระลึกถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนา มีการเผยแพร่ในรูปแบบใหม่เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ด้วยการใช้องค์ความรู้แบบสหสาขาวิชา มีหลักการและทฤษฎีรองรับ สามารถนำออกเผยแพร่สู่สาธารณชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ ให้มีความตระหนักและเข้าใจ โดยการนำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาท่าทางของการแสดงทางด้านนาฏศิลป์

1.8 การรายงานผลการวิจัย

การนำเสนอรายงานผลการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้จำแนกรายละเอียดออกเป็น 5 บทดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบไปด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย คำถามในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ การรายงานผลการวิจัยและสรุปบท

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย อารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ศึกษาผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบไปด้วย อารัมภบท รูปแบบงานวิจัย การออกแบบงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท

บทที่ 4 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ ประกอบไปด้วย อารัมภบท การวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลและสรุปบท

บทที่ 5 บทสรุป ประกอบไปด้วย อารัมภบท ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งว่าทำงานวิจัยต่อไปในอนาคต

1.9 สรุปบท

จากที่กล่าวมาในบทที่ 1 นั้น ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของงานวิจัย คำถามในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้นวิธีการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ การรายงานผลการวิจัย โดยในบทต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบไปด้วย อารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและสรุปบท ดังที่ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในบทที่ 2 ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 อารัมภบท

จากบทที่ 1 บทนำ ผู้วิจัยได้อธิบายความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ โดยในบทที่ 2 ผู้วิจัยจะนำเสนอและอธิบายในลำดับต่อไปคือ ข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ อันประกอบไปด้วย นิยามศัพท์เฉพาะ การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบทดังกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละประเด็นในบทที่ 2 ต่อไปนี้

2.2 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้อธิบายคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของผู้วิจัยและคำศัพท์ทางด้านนาฏยศิลป์ที่ปรากฏอยู่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งประกอบไปด้วยคำศัพท์ ดังต่อไปนี้

2.2.1 ภาพจำงานเทียน

ภาพจำงานเทียน หมายถึง การนึกถึงประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีภาพจำถึงกิจกรรมการทำเทียนเพื่อร่วมกันทำบุญ ขบวนแห่อันยิ่งใหญ่ และนักท่องเที่ยวมาร่วมชมขบวนแห่อันยิ่งใหญ่ มีสาวงามประจำต้นเทียน หรือนางฟ้าประจำต้นเทียนนั่งประจำรถต้นเทียนดังที่วรางคณา วุฒิชัย ได้แสดงทรรศนะถึงภาพจำงานเทียนไว้ว่า

การระลึกถึงภาพจำงานเทียนที่บ่งบอกถึงงานประเพณี ความเชื่อ และความศรัทธาเกี่ยวกับการทำบุญถวายเทียน ผู้คน ครอบครัวและสังคมเกิดความผูกพัน รักสามัคคี และมีความสุขในงานเทศกาล มีกิจกรรมการทำเทียนเพื่อร่วมกันทำบุญ ภาพของขบวนแห่เทียนในยุคแรก ๆ ยังสื่อถึงขบวนสัมมาชีพที่แฝงอยู่ในวัฒนธรรมชาวอีสาน ขบวนชาวบ้านมีการนำเครื่องจักสานมาประกอบการแสดง สะท้อนและบ่งบอกถึงเรื่องราววิถีชีวิตความเป็นพื้นถิ่นอีสาน ซึ่งปัจจุบันหาได้ไม่แล้ว อาจเพราะหน่วยงานของรัฐ โรงเรียน มหาวิทยาลัยเข้าไปเป็นส่วนสำคัญในการทำ

ขบวนแห่ เมื่อมีจำนวนนักแสดงมากขึ้น จึงทำให้เกิดค่าใช้จ่าย และการใช้
งบประมาณที่สูงขึ้น จึงต้องตัดค่าใช้จ่ายในส่วนของการนำอุปกรณ์ประกอบ
การแสดงมาใช้ เน้นกระบวนทำรำที่ไม่สลับซับซ้อน มีความพร้อมเพรียงกันเพียง
อย่างเดียว แสดงถึงความรุ่งเรืองของงานประเพณีมีขบวนแห่ยิ่งใหญ่มีนักท่องเที่ยว
จำนวนมาก ที่ถือนมหลากสีสวมหมวกปีก และถือพัดอีสาน (พัดอีสานมีลักษณะ
รูปแบบวงรี สานด้วยไม้ไผ่ มีด้ามจับเป็นไม้ไผ่) เพื่อมาร่วมชมขบวนแห่อันยิ่งใหญ่
 อีกทั้งยังมีสาวงามประจำต้นเทียน หรือนางฟ้าประจำต้นเทียนนั่งประจำรถต้นเทียน
 อีกด้วยปัจจุบันนี้ภาพเหล่านี้ได้เลือนหายมานานแล้ว (วารจนา วุฒิชัย,
สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพจำและความรู้สึกสร้างความยิ่งใหญ่ที่เกิดจากการสร้างความผูกพันให้เรารู้สึกภาคภูมิใจ
ดังที่ จักรวาล วงศ์มณี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับภาพจำงานเทียนว่า

ในฐานะที่ทำงานด้านศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวมีภาพจำถึงงานเทียนพรรษา
ของจังหวัดอุบลราชธานีว่าในงานแห่เทียนพรรษาศูนย์อุบลราชธานี เป็นงานที่มีความ
เป็นเอกลักษณ์มาก ๆ มีความยิ่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ซึ่งในบางที่อาจจะไม่ได้
ยิ่งใหญ่ในเรื่องของความอลังการของต้นเทียน แต่ว่าเป็นความเป็นชาวอุบลราชธานี
ในการจัดประเพณีเข้าพรรษานั้นมีการสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ภาพจำและ
ความรู้สึกจึงสร้างความยิ่งใหญ่ที่เกิดจากการสร้างความผูกพันให้เรารู้สึกภาคภูมิใจ
 อีกทั้งโดยส่วนตัวมีโอกาสได้ทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมี
ประสบการณ์ร่วมในการทำโครงการเกี่ยวกับงานเทียน ตั้งแต่โครงการทัวร์เทียน คือ
โครงการที่จะพานักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา มีส่วนร่วมกับกิจกรรม
 นั่นก็คือเป็นชุมชนคนทำเทียน ซึ่งถือเป็นการไปกระตุ้นให้ชุมชนแต่ละชุมชนเกิดการ
 สร้างกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามา เป็นการขยายโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้
 มีโอกาสมีประสบการณ์ในประเพณี กิจกรรมในงานเทียนของจังหวัดเราจะมีช่วง
 ของการจัดงานที่พิเศษอยู่ 3 ช่วง คือ 1) งานก่อนช่วงงานแห่เทียน เราเรียกว่าเป็น
 โครงการและกิจกรรมชุมชนคนทำเทียนอันนี้จะมีแห่งเดียวในประเทศไทย 2) ก่อน
 วันแห่เทียน คือช่วงวันแห่เทียนที่มีการแห่เทียนภาคกลางคืนมีกิจกรรมแสงสีเสียง มี
 การออกร้านค้าทั่วไปนอกจากนั้นแล้วก็มีแห่เทียนในภาคกลางวันแล้วยังเอา
 ต้นเทียนที่ได้รางวัลมาแห่ตอนรอบดึก ซึ่งเป็นการแห่เทียนภาคกลางคืนด้วย และ
 ช่วงที่ 3) ก็คือโครงการเทียนอุบลลอยได้ตลอดเดือน คือการร่วมมือกับภาครัฐ
 ท้องถิ่น คุ้มวัด สถานที่ บางปีใช้หอประชุมใหญ่ของโรงเรียน หรือวิทยาลัยเทคนิคใน

การจัดแสดงต้นเทียนขนาดใหญ่ ซึ่งจัดแสดงประมาณ 1 เดือน เป็นการตอกย้ำว่าเมืองเทียนอย่างสมบูรณ์แบบมากที่สุดก็คือจังหวัดอุบลราชธานี ที่จัดงานได้อย่างยิ่งใหญ่ถึงการ อีกหนึ่งสิ่งที่เห็นคืองานประติมากรรมเทียนนานาชาติ ซึ่งถือเป็นงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นในงาน (จักรวาล วงศ์มณี, **สัมภาษณ์**, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพงานเทียนหรือมุมมองของงานที่มีรูปแบบอยู่ในเชิงอนุรักษ์ดังที่ สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้อธิบายว่า

ประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีมายาวนาน รูปแบบที่มีการจัดแต่ละปีก็มักจะมีรูปแบบอยู่ในเชิงอนุรักษ์ ทั้งงานประเพณีทัศนศิลป์ และการแสดงในส่วนของนาฏศิลป์ ดนตรี ฯลฯ มักมีรูปแบบที่ไม่แตกต่างกันเท่าไรนักในแต่ละปี เพื่อถ่ายทอดความวิจิตรงดงาม ความประณีตในแบบสกุลช่างต่าง ๆ ที่มีกระบวนการทางเทคนิคที่สืบทอดกันตามแบบสกุลช่างเทียนท้องถิ่นในชุมชน เพื่อคงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมดั้งเดิม ให้กับคนรุ่นหลัง โดยส่วนตัวเติบโตและใช้ชีวิตในจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งแต่เด็ก มองว่าแต่ละปีในการจัดประเพณีแห่เทียนพรรษาไม่ได้แปลกแตกต่างมากนัก และไม่ค่อยได้เห็นขบวนเทียนพรรษา ที่มีการสร้างเป็นผลงานเชิงทัศนศิลป์สร้างสรรค์เลย อาจจะเป็นเพราะว่าจังหวัดอุบลราชธานีมีการวิเคราะห์จุดเด่นของงานประเพณีเทียนพรรษาของตนเองให้เน้นเรื่องของการอนุรักษ์เป็นหัวใจสำคัญ (สุนันทา ผาสมวงศ์, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

จากพรรณนะข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ภาพงานเทียน ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง การแสดงถึงภาพจำที่ปรากฏในงานเทียนพรรษาเมื่อครั้งอดีต เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้รำลึกถึงเรื่องราวในอดีต โดยมีประเด็นเนื้อหาที่สื่อถึง 1) ประวัติความเป็นมาของงานประเพณี ความเชื่อ และความศรัทธาเกี่ยวกับการทำบุญถวายเทียน 2) วิถีชีวิตเมื่อเกิดงานประเพณีทำให้ผู้คน ครอบครัวและสังคมเกิดความผูกพัน รัก สามัคคี และมีความสุขเมื่อถึงงานเทศกาล จัดทำเทียนมัดรวมเพื่อร่วมกันทำบุญ ทั้งนี้ยังสื่อถึงขบวนสามัคคีที่แฝงอยู่ในวัฒนธรรมชาวอีสาน สะท้อนและบ่งบอกถึงเรื่องราววิถีชีวิตความเป็นพื้นถิ่นอีสาน ซึ่งมีอิทธิพลในการสร้างแรงบันดาลใจในการทำขบวนแห่เทียนในยุคแรก ๆ ที่สื่อถึงการนำเครื่องจักสานเครื่องมือสามัคคีมาแสดงประกอบขบวนแห่ 3) ความเฟื่องฟูที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของงานประเพณีมีขบวนแห่ยิ่งใหญ่ นักท่องเที่ยวจำนวนมาก ที่ถือร่มหลากสี สวมหมวกปีก และถือพัดอีสาน (พัดอีสานมีลักษณะรูปแบบวงรี สานด้วยไม้ไผ่ มีด้ามจับเป็นไม้ไผ่) เพื่อมาร่วมชมขบวนแห่อันยิ่งใหญ่ และสาวงามประจำต้นเทียน

2.2.2 การกระตุ้นความสนใจ

การกระตุ้นความสนใจ หมายถึง การสนับสนุนการสร้างแรงดลใจ ส่งเสริมการปลูกเร้า ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกับสิ่งนั้นดังที่ วิศปัติย์ ชัยช่วย ได้อธิบายว่า

การกระตุ้นความสนใจ หมายถึง การสนับสนุนการสร้างแรงดลใจ ส่งเสริมการปลูกเร้า ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกับสิ่งนั้น ทั้งนี้การกระตุ้นความสนใจควรมีการสร้างสรรคสื่อ หรือเรื่องราวเพื่อใช้ในการกระตุ้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ ด้วย (วิศปัติย์ ชัยช่วย, **สัมภาษณ์**, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

การกระตุ้นความสนใจเป็นการชวนให้กลุ่มคนรุ่นใหม่มาด้วยกันทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดและร่วมกันสร้างสรรค์งานดังที่ วรงค์ บุญอารีย์ ได้อธิบายถึงการกระตุ้นความสนใจดังนี้

การกระตุ้นความสนใจ หมายถึง การชวนให้กลุ่มคนรุ่นใหม่มาด้วยกันทำ ร่วมกันสร้างสรรค์ เช่น ชวนกันมาร่วมแสดง เล่นดนตรี ทำงานสร้างสรรค์อย่างอิสระ ไม่ติดกรอบ หากต้องการกระตุ้นความสนใจในเรื่องใด ก็เชิญชวนโดยการเล่าเรื่องราว แชร่ความคิดเห็นเพื่อเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้เข้ามาร่วมกันผลักดันสิ่งนั้น ๆ (วรงค์ บุญอารีย์, **สัมภาษณ์**, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

การกระตุ้นความสนใจคือการสร้างพื้นที่เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มคนมามีส่วนร่วม ดังที่ วัชรภรณ์ สมบูรณ์ ได้อธิบายถึง การกระตุ้นความสนใจ ดังนี้

การกระตุ้นความสนใจ หมายถึง การเปิดพื้นที่ เปิดโอกาสให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วม จะเกิดความภาคภูมิใจ ที่ตนได้แสดงออก เมื่อคนรุ่นใหม่มีพื้นที่ในการแสดงทัศนคติ แนวคิด ผลงาน หรือเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นที่มีต่องานสร้างสรรค์ หรือสิ่งต่าง ๆ จะทำให้เกิดประสบการณ์ร่วม ก็ถือเป็น การกระตุ้นความสนใจได้ (วัชรภรณ์ สมบูรณ์, **สัมภาษณ์**, 25 กุมภาพันธ์ 2565)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปว่า การกระตุ้นความสนใจ หมายถึง การเร้าความสนใจให้เกิดการตระหนักรู้ เกิดประสบการณ์ร่วมกับเรื่องราว หรือกิจกรรมนั้น ๆ และส่งผลต่อไปยังการสำนึกระลึกถึง และนำเรื่องราวไปออกแบบ สืบทอด และต่อยอดทางความคิด นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมต่อไปได้อย่างบริสุทธิ์ใจ

2.2.3 คนรุ่นใหม่

คนรุ่นใหม่ หมายถึง คนที่เปิดกว้างทางความคิดและการใช้ชีวิต มีทัศนคติ ความคิด การตัดสินใจการปรับตัว และพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง คนรุ่นใหม่ในแง่ของผู้ชมการแสดง โดยมีแนวความคิดของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อการชมงาน สร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายความคิดของคนรุ่นใหม่ที่แตกต่างกันไป จากยุคก่อน ไว้ว่า

คนรุ่นใหม่ คือ คนที่มีความคิดที่ได้รับอิทธิพลจากสภาวะแวดล้อมที่ต่างไปจากอดีต ทำให้มีความคิดหรือเกิดองค์ความรู้ที่ต่างไปจากยุคก่อน ทั้งนี้ไม่ได้เน้นกันที่อายุ แต่จะให้ความสำคัญกับเรื่องของความคิดไม่ว่าผู้นั้นจะมีอายุน้อยเพียงใด (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

คนรุ่นใหม่ คือ บุคคลที่มีความคิดโดยได้รับอิทธิพลจากสภาวะแวดล้อมที่ต่างไปจากอดีต เดิมโตมาพร้อมกับอินเทอร์เน็ตดังที่ ณัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายถึงคนรุ่นใหม่ ไว้ว่า

คนรุ่นใหม่เป็นกลุ่มคนที่เกิดและเติบโตมาพร้อมกับอินเทอร์เน็ตโทรศัพท์มือถือ รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ทัศนคติและพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่มีความฉับไว จะรับรู้ และประมวลข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างประสบการณ์บนโลกออนไลน์และโลกจริงได้อย่างกลมกลืน (ณัฐพร เพ็ชรเรือง, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

คนรุ่นใหม่ คือ คนที่มีความคิดทันสมัย มีความคิดที่สร้างสรรค์ อย่างตรงไปตรงมา ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงคนรุ่นใหม่ ไว้ว่า

คนรุ่นใหม่ คือคนที่มีความคิดทันสมัย มีกระบวนการทางความคิดที่สร้างสรรค์ อย่างตรงไปตรงมา แต่มีความสมเหตุสมผล คนรุ่นใหม่ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงคนที่อายุน้อย แต่เป็นคนกลุ่มคนที่มีความคิดใหม่ที่สามารถยกระดับทางความคิดต่างไปจากเดิม (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2565)

คนรุ่นใหม่ เป็นแรงผลักดันสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมให้สามารถไปสู่การเกิด แนวความคิดใหม่ ๆ ดังที่ อัมรินทร์ บุญราชได้อธิบายถึงคนรุ่นใหม่ ไว้ว่า

คนรุ่นใหม่ มิได้หมายถึงกลุ่มคนที่มีอายุน้อยหรือเยาวชนรุ่นใหม่แต่เพียงเท่านั้น หากแต่ยังหมายถึงกลุ่มบุคคลที่มีความคิดที่แตกต่างไปจากอดีตที่เคยมีมา นอกจากนี้ยังรวมถึงกลุ่มคนที่แสวงหาข้อมูล พร้อมรับรู้ เรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ที่กำลัง

จะเกิดขึ้นรอบ ๆ ตนเองได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งกลุ่มคนรุ่นใหม่ตัวเองจะเป็นแรงผลักดันสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมให้สามารถไปสู่การเกิดแนวความคิดใหม่ ๆ ที่จะเข้ามาตอบสนองสถานะสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา (อำมรงค์ บุญราช, 2564: 23)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า คนรุ่นใหม่ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง บุคคลที่มีความคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากสถานะแวดล้อมที่ต่างไปอดีต เติบโตมาพร้อมกับ สื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ทัศนคติ แนวคิด และพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่มีความพร้อมในการรับรู้ สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างประสบการณ์บนโลกออนไลน์และโลกเสมือนจริงได้อย่างกลมกลืนทันทั่วทั้งที่มีกระบวนการทางความคิดที่สร้างสรรค์ ทันสมัย ตรงไปตรงมา ซึ่งกลุ่มคนรุ่นใหม่ตัวเองจะเป็นแรงผลักดันสำคัญในการขับเคลื่อนสังคม นำไปสู่การเกิดแนวความคิดใหม่ ๆ ที่จะเข้ามาตอบสนองสถานะทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ไม่ได้เน้นกันที่อายุ แต่จะให้ความสำคัญกับเรื่องของความคิดเป็นหลัก

2.2.4 เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี หมายถึง การตีความ หรือการสื่อถึงประเด็นที่สำคัญที่ปรากฏในงานเทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเกิดภาพสะท้อนอย่างหลากหลายมิติดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการหยิบยกประเด็นที่สำคัญของเรื่องราวในงานแห่เทียนพรรษา หรือการตีความเรื่องเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ไว้ว่า

การตีความเรื่องเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี คือการเรื่องความเชื่อ ความศรัทธาในพุทธศาสนาเกี่ยวกับการทำบุญถวายเทียน เพื่อเป็นปัจจัยแด่พระภิกษุสงฆ์ ผู้คนในอดีตมีจุดมุ่งหมายคือการได้ร่วมกันทำบุญ เมื่อเกิดงานประเพณีทำให้ผู้คน ครอบครัวและสังคมเกิดความผูกพัน รัก สามัคคี รวมไปถึงเรื่องราวของการสืบทอดงานแกะสลักเทียน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี คือมรดกทางภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่เป็นจุดศูนย์รวมของวัฒนธรรมหลายอย่างดังที่ พันธุ์ทิพย์ ศรีธรรม ได้อธิบายถึงการตีความเรื่องเทียนพรรษาว่า

เทียนพรรษาหากมองในรูปธรรมคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้สอยประโยชน์ในการพระพุทธศาสนาที่แฝงความเชื่อเรื่องบุญ กุศล หรือความคาดหวังในผลแห่งการกระทำที่มนุษย์พึงจะได้รับหลังจากการกระทำ ด้วยใจบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ก็ตาม แต่หากมองด้วยประเพณี เทียนพรรษา คือ วัตถุสิ่งหนึ่งอันเกิดจากมรดกทาง

ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่เป็นทุนวัฒนธรรมเดิม ที่ถูกหยิบยกขึ้นมาขยายผล ก่อให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบเทศกาลซึ่งเป็นจุดศูนย์รวมของวัฒนธรรมหลายอย่าง ที่เป็นทั้งของเดิมและสร้างขึ้นใหม่ในคราวเดียวกัน สืบถึงการสืบทอดบุญประเพณี การจัดงานเทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษาที่มีความยิ่งใหญ่ตระการตา อันสะท้อนถึงความภาคภูมิใจของชาวจังหวัดอุบลราชธานีมาอย่างยาวนาน (พันธ์ทิพย์ ศรีธรรม, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี คือประเพณีที่ชาวอุบลมีความภาคภูมิใจ ทำให้เห็นความรักสามัคคีของคนในชุมชนดังที่ คำล่า มุสิกกา ได้อธิบายถึงการตีความเรื่องเทียนพรรษาว่า

เป็นประเพณีที่ชาวอุบลมีความภาคภูมิใจเมื่อถึงงานเทศกาล ทำให้เห็นความรักสามัคคีของคนในชุมชน เมื่อเกิดงานประเพณีทำให้ผู้คน ครอบครัวและสังคมเกิดความผูกพัน รัก สามัคคี และมีความสุข ในแต่ละปีพ่อแม่พี่น้องจะมีการรวมญาติ รอคอยการกลับมาของลูกหลานที่ไปทำงาน หรือเรียนที่ต่างจังหวัด นอกจากงานด้านพุทธศาสนาแล้ว ยังทำให้เห็นถึงมิติของงานเทียนที่แฝงความสำคัญไว้อีกหลายประการ (คำล่า มุสิกกา, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2565)

จากทรรศนะข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง การกล่าวถึงความหมายของเทียนอย่างหลากหลายมิติ โดยผู้วิจัยแยกเป็นประเด็นดังนี้ 1) เรื่องความเชื่อ ความศรัทธาในพุทธศาสนาเกี่ยวกับการทำบุญถวายเทียน เพื่อเป็นปัจจัยแด่พระภิกษุสงฆ์ 2) เมื่อเกิดงานประเพณีทำให้ผู้คน ครอบครัวและสังคมเกิดความผูกพัน รัก สามัคคี และมีความสุขเมื่อถึงงานเทศกาล 3) เรื่องราวของการสืบทอดงานประเพณีกรรมรูปเทียน และ 4) การสืบทอดบุญประเพณีการจัดงานเทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษาที่มีความยิ่งใหญ่ตระการตา อันสะท้อนถึงความภาคภูมิใจของชาวจังหวัดอุบลราชธานีมาอย่างยาวนาน

2.2.5 นาฏยศิลป์ (Dance)

นาฏยศิลป์ หมายถึง ศาสตร์และศิลปะแห่งการเคลื่อนไหว โดยใช้ร่างกายของมนุษย์เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร แสดงออกและถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ดังที่นักวิชาการด้านนาฏยศิลป์และศิลปินทางด้านการแสดงหลาย ๆ ท่านได้ให้คำนิยามในมุมมองที่ต่างกันออกไปซึ่งนราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงคำว่า "นาฏยศิลป์" ไว้ในหนังสือประวัตินาฏยศิลป์ตะวันตก ไว้ว่า

"นาฏยศิลป์ เป็นศิลปะที่เก่าแก่ชนิดหนึ่งของโลกในยุคก่อนประวัติศาสตร์ นาฏศิลป์ ถือเป็นการแสดงออก (Express) ของอารมณ์ความรู้สึก (Feeling) ที่แสดงออกมาในรูปแบบของกิจกรรมของมนุษย์ บรรพบุรุษในอดีตกาลเคยลอกเลียนท่าทางของ

สัตว์และธรรมชาติ แล้วจัดเป็นการแสดงขึ้นเพื่อเป็นการเอาใจหรือแสดงความเคารพต่ออำนาจทางธรรมชาติที่มนุษย์ไม่สามารถที่จะหาคำตอบได้ในสมัยนั้น ในนาฏศิลป์จะมีความผูกพันซึ่งเกี่ยวกับจิตวิญญาณของมนุษย์เสมอ นาฏศิลป์มักเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ เขตแดนพื้นที่ สงคราม ฤทธิพิบัติทาง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการทางด้านนาฏศิลป์ของตัวเอง จนหล่อหลอมออกมาเป็นอารยธรรม" (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 2)

นอกจากนั้น นราพงษ์ จรัสศรี ยังได้ศึกษาและรวบรวมโดยสรุปต่อไปอีกในแง่มุมที่ว่า มนุษย์ได้พลีร่างกายและจิตใจในการเต้นรำเพื่อการบวงสรวงบูชาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และถือปฏิบัติสืบต่อกันมาจนกลายเป็นประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการแสดงที่สร้างทั้งความมั่นใจ ความฮึกเหิมในใจของผู้ที่ได้มีโอกาสรำถวาย บูชานั้น ซึ่งจะเห็นได้บ่อยครั้งในประเทศแถบเอเชีย เช่น ไทย อินเดีย จีน ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีวัฒนธรรมถ่ายทอดกัน เป็นต้น (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 3)

นาฏยศิลป์ คือ เป็นการฟ้อนรำที่มีจารีตแบบแผนดังที่ วรางคณา วุฒิชัย ได้อธิบายถึง นาฏยศิลป์ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์ มีความหมายไปในทำนองของการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นส่วนสำคัญของการแสดง เป็นการฟ้อนรำที่มีจารีตแบบแผน นอกจากจะหมายถึงการฟ้อนรำแล้วยังจำเป็นต้องอาศัยดนตรีและการขับร้องร่วมด้วย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะทางการแสดงยิ่งขึ้น (วรางคณา วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

นาฏยศิลป์ คือ การนำท่าทางธรรมชาติมาประดิษฐ์ให้เกิดเป็นการฟ้อนรำที่มีจารีตแบบแผนดังที่ ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายถึง นาฏยศิลป์ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์ หมายถึง การร่ายรำที่มนุษย์นำท่าทางธรรมชาติมาประดิษฐ์ให้เกิดเป็นการฟ้อนรำที่มีจารีตแบบแผน มีการสื่อความหมายผ่านภาษาท่า และยังสามารถแบ่งประเภทของการฟ้อนรำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น นาฏศิลป์ไทยมาตรฐาน นาฏศิลป์พื้นบ้าน และนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย เป็นต้น พร้อมทั้งจะต้องมีดนตรีและองค์ประกอบทางด้านอื่นเข้ามาประกอบในการแสดง เพื่อให้ นาฏยศิลป์ชุดนั้นเกิดความสมบูรณ์ (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทฤษฎะข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า นาฏยศิลป์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ศิลปะของการเคลื่อนไหวร่างกายแบบสื่อผสม (Mix Media Art) ที่ ต้องมีองค์ประกอบทางการแสดง

อันหลากหลาย บุรณาการโดยมีจุดร่วมเดียวกันร่วมกับศิลปะศาสตร์ด้านดุริยางค์ศิลป์และทัศนศิลป์ เป็นการแสดงออกของอารมณ์ความรู้สึก ออกมาในรูปแบบของกิจกรรมของมนุษย์ ผูกพันเกี่ยวกับ จิตวิญญาณของมนุษย์เสมอ ถ่ายทอดเรื่องราวและปฏิบัติสืบต่อกันมาจนกลายเป็นประเพณีวัฒนธรรม ของแต่ละท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับชาติ อันเป็นตัวแทนของการบ่งบอกถึงอารยธรรม (Civilization) หรือความเจริญทางวัฒนธรรมที่น่าภาคภูมิใจ

2.2.6 นาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน (E-San Folk Dance)

นาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน หมายถึง ศิลปะการแสดงที่สอดคล้องกับประเพณี ตำนาน วรรณกรรมของอีสาน จนเกิดการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นดังที่ รัตติยา โกมินทรชาติ ได้อธิบายถึงนาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน ไว้ว่า

นาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน หมายถึง ศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นจากชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างสังคม ภูมินิเวศหรือพื้นที่และห้วงเวลา ซึ่งนาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสานที่กล่าวมานั้นเปรียบเสมือนเครื่องมือสื่อสารสัญลักษณ์ที่สืบต่อกันมา แต่ทั้งนี้อาจมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้ตามยุคสมัย (รัตติยา โกมินทรชาติ, สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2565)

นาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน คือ การฟ้อนรำที่มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตคนภาคอีสานตามที่ ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายถึงนาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน ไว้ว่า

นาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน หมายถึง การฟ้อนรำหรือนาฏยศิลป์ที่เกิดขึ้นในภูมิภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตคนภาคอีสาน ไม่ว่าจะเป็นการทำมาหากิน พิธีกรรม ความเชื่อ ตลอดจนวรรณกรรมพื้นบ้านอีสาน ซึ่งนาฏยศิลป์อีสานสามารถแบ่งได้เป็น 2 วัฒนธรรมใหญ่ ๆ คือ 1) นาฏยศิลป์ที่ได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมมาจากประเทศลาวที่มาจากอีสานตอนบน เช่น การแสดงหมอลำ เป็นต้น และ 2) นาฏยศิลป์ที่ได้รับวัฒนธรรมมาจากประเทศกัมพูชาที่เป็นกลุ่มอีสานตอนล่าง เช่น เรือมอันเร กันตรึม เป็นต้น (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

นาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน คือ การดึงเอาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาสร้างสรรค์เป็นการแสดง ดังที่ ปิ่นมณี สารมัย ได้อธิบายถึงนาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน ไว้ว่า

เป็นการแสดงที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของแต่ละหมู่บ้าน หรือท้องถิ่น มีการดึงเอา
เอกลักษณ์ที่ปรากฏในวิถีชีวิต การทำมาหากิน การเป็นอยู่หรือการใช้ชีวิตประจำวัน
นำมาคิดหรือประดิษฐ์ออกมาเป็นชุดการแสดง (ปิ่นมณี สารมัย, **สัมภาษณ์**,
15 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง
ศิลปะแห่งการเคลื่อนไหวร่างกายที่แสดงถึงความสวยงามหรือรูปแบบการแสดงที่มีเอกลักษณ์
เฉพาะตัว เป็นเครื่องมือที่สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราววัฒนธรรม ปรัชญา คติความเชื่อของสังคม ชุมชน
ผู้ที่แอบแฝงอยู่ในศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวที่ถ่ายทอดออกมา
กระบวนท่าทางของการรำรำ รวมไปถึงเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้าน
ของชาวอีสานก็นับเป็นศิลปะบันเทิงที่มีการสืบทอด และมีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน เป็นทั้ง
เครื่องมือที่แสดงถึงความบันเทิงสำหรับกลุ่มคนในสังคม และยังเป็นสิ่งที่ สะท้อนถึง
อัตลักษณ์ของสังคมความเป็นพื้นบ้าน พื้นถิ่น สังคม และชนชาติได้อีกด้วย

2.2.7 นาฏศิลป์ร่วมสมัย (Contemporary Dance)

นาฏศิลป์ร่วมสมัย หมายถึง นาฏศิลป์ที่มีการพัฒนาตามช่วงเวลาและอยู่ในสมัยปัจจุบัน
เป็นรูปแบบการแสดงที่จัดขนบธรรมเนียมของบัลเลต์ที่ล้ำสมัยออกไปเกิดเป็นนิเวดานซ์ดังที่
นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงนาฏศิลป์ร่วมสมัย ว่า

นาฏศิลป์ร่วมสมัย (Contemporary Dance) จัดเป็นรูปแบบหนึ่งของนาฏศิลป์
สมัยใหม่ซึ่งเริ่มจากปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้รับการพัฒนาการต่อมาจนเกิดเป็น
นาฏศิลป์รูปแบบใหม่ขึ้นมาโดยพยายามจัดขนบธรรมเนียมของบัลเลต์ที่ล้ำสมัย
ออกไปเกิดเป็นนิเวดานซ์ (New Dance) (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 6)

นาฏศิลป์ร่วมสมัย คือ รูปแบบนาฏศิลป์ที่ให้ความอิสระในการเคลื่อนไหวร่างกาย
มีความอิสระในการตีความดังที่ ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุลได้อธิบายถึงนาฏศิลป์ร่วมสมัย ไว้ว่า

นาฏศิลป์ร่วมสมัย หมายถึง รูปแบบนาฏศิลป์ที่ให้ความอิสระในการเคลื่อนไหว
ร่างกายมากขึ้น มีการออกแบบและสร้างสรรค์ในช่วงเวลาที่เป็นปัจจุบันบ่งบอกถึง
บริบททางสังคม ที่สอดคล้องกับ สถานการณ์ สภาพแวดล้อม กระแส หรือปัจจัยที่
เกิดในช่วงเวลาปัจจุบัน สามารถแสดงได้ทุกที่ มีแนวความคิดหรือองค์ประกอบใน
การสร้างสรรค์ที่มีความอิสระในการตีความ (ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล, **สัมภาษณ์**,
15 กุมภาพันธ์ 2565)

นาฏยศิลป์ร่วมสมัย คือ นาฏยศิลป์ที่สะท้อนหรือนำเสนอมุมมองที่เกิดขึ้นในกระแสสังคมปัจจุบันซึ่ง ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายถึงนาฏยศิลป์ร่วมสมัย ไว้ว่า

นาฏยศิลป์ร่วมสมัย หมายถึง นาฏยศิลป์ที่เกิดขึ้นในยุคสมัยปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าเป็นนาฏยศิลป์ที่สะท้อนหรือนำเสนอมุมมองที่เกิดขึ้นในกระแสสังคมปัจจุบัน หรือเป็นนาฏยศิลป์ที่เกิดขึ้นร่วมกับกาลเวลา หรือบางครั้งนาฏยศิลป์ที่นำเรื่องราววรรณคดีในอดีตมานำเสนอในมุมมองใหม่ ก็ยังคงถือว่าเป็นนาฏยศิลป์ร่วมสมัยเช่นกัน (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปว่า นาฏยศิลป์ร่วมสมัย หมายถึง ศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกายที่เกิดขึ้นในยุคสมัย และอยู่ในสภาพการณ์ที่เป็นปัจจุบันมีการบูรณาการศาสตร์และศิลปะการแสดงนาฏยศิลป์หรือศิลปะด้านอื่น ๆ อย่างหลากหลายเข้ามาผสมผสานเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทักษะและประสบการณ์ของศิลปินเป็นปัจจัยหลักในการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย ศิลปินผู้รังสรรค์งานแสดงออกโดยมีสื่อสัญลักษณ์หรือความหมายในการตีความจากลีลา ท่าทาง มีแนวคิดในออกแบบการแสดงเพื่อถ่ายทอดเจตนารมณ์ของตน

2.2.8 นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance)

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ หมายถึง ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่มีแนวความคิดในการให้ความสำคัญกับลีลาที่ปรากฏในการแสดงนาฏยศิลป์เป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงจารีตของนาฏยศิลป์ประเภทใดประเภทหนึ่งเป็นที่ตั้ง ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีความคิดเห็นและข้อมูลของนักวิชาการ รวมถึงศิลปินทางด้านการแสดงในประเทศไทย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ที่มีแนวคิดที่ต่อต้านกับอุดมการณ์ของนาฏยศิลป์สมัยใหม่ ไว้ว่า

แนวคิดนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ตั้งอยู่บนพื้นฐานการต่อต้านนาฏยศิลป์สมัยใหม่เป็นแนวคิดของศิลปินในยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern) การเต้น (Dance) นำเสนอเรื่องของชีวิตประจำวัน การใช้ท่าทางอย่างอิสระและไม่จำเป็นต้องมีเรื่องราว กล่าวคือ เป็นการแสดงนาฏยศิลป์ที่ให้ความสำคัญกับลีลาของการแสดงนาฏยศิลป์เป็นหลักและไม่คำนึงถึงเรื่องของความกลมกลืน (Harmony) โดยอาจมีเรื่องของกรหิบบกประเด็นที่สื่อถึงรากประเพณี หรือความดั้งเดิมมาเป็นข้อเปรียบเทียบด้วย ซึ่งทำให้เกิดรูปแบบของการแสดงที่ต่างวัฒนธรรมกัน ขัดแย้งกันและไม่สามารถเข้ากันได้ มีการหิบบกประเด็นหรือนำเค้าโครง รากเก่า

มาสร้างสรรค์ใหม่ มีการจัดวางในรูปแบบใหม่แต่มาอยู่ในการแสดงเดียวกัน
(นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ธรากร จันทะสาโร ได้อธิบายเกี่ยวกับนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ที่ไม่ได้ยึดเอากรอบหรือ
จารีตของนาฏศิลป์สกุลใดสกุลหนึ่งเป็นที่ตั้งไว้ว่า

นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ หมายถึง ผลงานนาฏศิลป์ที่ไม่ได้ยึดเอากรอบหรือจารีต
ของนาฏศิลป์สกุลใดสกุลหนึ่งเป็นที่ตั้ง แต่เป็นนาฏศิลป์ที่มีลักษณะเฉพาะและมี
ความแตกต่างตามแต่ความถนัดของนาฏศิลป์นั้น โดยปราศจากรูปแบบที่แน่นอน
ตายตัว องค์ประกอบในนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่จะขัดแย้งไปจากคติความเชื่อของ
นาฏศิลป์แบบดั้งเดิมอย่างสิ้นเชิง ทั้งในด้านลีลาการเคลื่อนไหว เพลงดนตรี เครื่อง
แต่งกาย สถานที่จัดแสดง ฯลฯ เหล่านี้จึงสามารถแยกออกจากกันได้โดยเด็ดขาด
และมีความเป็นอิสระที่สุด โดยเฉพาะในแง่ของการออกแบบลีลานาฏศิลป์
สามารถนำท่าทางจากกิจวัตรประจำวันโดยทั่วไปมาใช้ ละทิ้งความงดงามตามคติ
ของนาฏศิลป์หรือเป็นการแสดงทักษะปฏิบัติขั้นสูง และในด้านการถ่ายทอด
สาระสำคัญก็มีการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา มักมีการทำภาพการเคลื่อนไหวที่
ซ้ำไปซ้ำมาด้วย (ธรากร จันทะสาโร, 2557, 20)

ในขณะที่ ขนิษฐา บุตรเจริญ ได้อธิบายเกี่ยวกับนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ซึ่งไม่มีเกณฑ์ตายตัว
ไว้ว่า

นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ เป็นนาฏศิลป์ที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวและมี ความเป็น
เอกลักษณ์ของศิลปินหรือนักออกแบบท่าเต้นแต่ละบุคคลไม่มีข้อจำกัด และมีอิสระ
ทางการแสดงมากขึ้น (ขนิษฐา บุตรเจริญ, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปว่า นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกาย หรือ
การเต้นที่เชื่อมโยงศิลปะกับการใช้ชีวิตเข้าไว้ด้วยกัน แสดงออกให้เห็นความเป็นธรรมชาติ
มีการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการใช้ท่าทางที่มีความเป็นอิสระ มีการตีความเรื่องราว องค์ความรู้ต่าง ๆ
และทักษะจากประสบการณ์ของศิลปิน มีลักษณะที่ฉีกจากกฎเกณฑ์หรือแบบแผนของการเต้น
แบบเดิม มีการนำเสนอผ่านกระบวนการสร้างสรรค์และถ่ายทอดการเคลื่อนไหวตามความรู้สึกของ
นักเต้นในรูปแบบใหม่ เป็นการเต้นตามความถนัดของศิลปิน ที่มีลักษณะที่ไร้ข้อจำกัดและไร้รูปแบบ

2.2.9 นาฏศิลป์สร้างสรรค์

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ คือ การสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ให้ทันสมัยตามที่ อนุรักษ์พัฒน์ ผลพิกุลได้อธิบายถึงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไว้ว่า

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ หมายถึง ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่ศิลปินใช้ความสามารถในการนำความรู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะและการปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยมีการพัฒนาจนเกิดผลงานสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ขึ้นมา (อนุรักษ์พัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ คือ การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ขึ้นมาใหม่ ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับหัวข้อการแสดงตามที่ อนุรักษ์ เพ็ชรเรือง ได้อธิบายถึงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไว้ว่า

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ หมายถึง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ขึ้นมาใหม่ โดยเริ่มต้นจากแรงบันดาลใจไปสู่การพัฒนาหัวข้อในการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งนี้จะต้องผ่านกระบวนการคิดอย่างมีหลักการและเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบการแสดง ตลอดจนนำมาสู่การสร้างสรรค์องค์ประกอบทางด้านอื่น ๆ ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับหัวข้อการแสดง (อนุรักษ์ เพ็ชรเรือง, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ คือ การพัฒนางานนาฏศิลป์ให้มีความน่าสนใจแตกต่างไปจากเดิม ดังที่ ดวงพร มีทรัพย์ ได้อธิบายถึงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไว้ว่า

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ คือการพัฒนางานนาฏศิลป์ให้มีความน่าสนใจแตกต่างไปจากเดิม อาจกล่าวได้ว่าเป็นการนำเอาลีลาท่าทางนาฏศิลป์เดิมมาออกแบบวิธีการนำเสนอใหม่ ไม่ว่าจะเป็นท่วงนองเพลง ลีลาท่าทาง รวมไปถึงการใช้อุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ ทั้งนี้ต้องเป็นการนำเสนอใหม่ที่ต่างไปจากเดิมจึงจะเรียกได้ว่าเป็นนาฏศิลป์สร้างสรรค์ (ดวงพร มีทรัพย์, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2565)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปว่า นาฏศิลป์สร้างสรรค์ หมายถึง ผลงานทางการแสดงที่ศิลปิน หรือผู้สร้างสรรค์การแสดงเป็นผู้ผลิตผลงาน ภายใต้การสร้างงาน ที่ต้องอาศัยแรงบันดาลใจ การสร้างกรอบแนวคิด การนำทักษะและองค์ความรู้ของผู้สร้างสรรค์ นำมาผลิตและถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นสัดส่วนสำคัญ ประกอบกับองค์ประกอบทางการแสดงด้านต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการคิด การออกแบบขั้นตอนการทำงาน การทดลองออกแบบการแสดง จนนำไปสู่ผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่ศิลปินผู้สร้างพึงพอใจ

2.2.10 ความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ความคิดริเริ่มหรือการเริ่มต้นการสร้างสรรคงานอย่างมีระบบ และมีกระบวนการทำงานของการสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ เป็นสิ่งที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะกับความหมายของคำว่า ความคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การคิดริเริ่มที่จะทำในสิ่งที่มีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับใคร และมีความแตกต่างจากความคิดแบบทั่ว ๆ ไป อาจเกิดจากการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาใหม่ โดยมีวิธีการสร้างสรรค์ที่มีความหลากหลาย เช่น สร้างสรรค์โดยการบูรณาการศาสตร์หลายแขนงเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดผลงานชิ้นใหม่และมีกระบวนการสร้างสรรค์ด้วยวิธีการที่แปลกใหม่ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ว่าสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้แปลกใหม่มากน้อยเพียงใด (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2564)

ความคิดสร้างสรรค์ต้องอาศัยการตีความดังที่ วิศปตย์ ชัยช่วย อธิบายถึงความคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดใหม่ ๆ ทศนคติใหม่ ๆ แนวทางใหม่ ๆ มีการมองปัญหาในรูปแบบใหม่ ผลลัพธ์ของความคิดสร้างสรรค์ที่ชัดเจน คือผลงานทางด้านวรรณกรรม ละคร ดนตรี การแสดง สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมหรือเทคนิคต่าง ๆ แต่บางครั้งความคิดสร้างสรรค์ก็ต้องอาศัยการตีความ เช่น การตั้งคำถามบางอย่างที่เป็นแนวทางในการช่วยขยายกรอบของแนวคิด ซึ่งอาจให้คำตอบ หรือผลลัพธ์ที่นอกกรอบได้ (วิศปตย์ ชัยช่วย, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

ความคิดสร้างสรรค์ คือการค้นคว้า การผสมผสานการบูรณาการ การสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้อธิบายถึงความคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นสิ่งใหม่นั้นอาจจะเกิดจากการค้นคว้าค้นพบ การทดลอง การผสมผสานการบูรณาการ ฯลฯ ที่เมื่อสร้างแล้วเกิดสิ่งที่เรียกว่าองค์ความรู้ใหม่ (สุนันทา ผาสมวงศ์, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

ความคิดสร้างสรรค์คือกระบวนการทดลองทำสิ่งใหม่ให้เกิดเป็น ผลในรูปธรรมและนามธรรมดังที่ พันธุ์ทิพย์ ศรีธรรม อธิบายถึง ความคิดสร้างสรรค์ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ คือ กระบวนการ การวางแผนที่มีระบบ การจัดลำดับขั้นตอนที่ส่งผลต่อการกระทำของมนุษย์ให้เกิดการลองผิดลองถูก ปรับปรุง เสริมแต่ง เป็นที่สุดของความพึงพอใจ จนเกิดเป็น ผลในรูปธรรมและนามธรรม (พันธุ์ทิพย์ ศรีธรรม, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดริเริ่มหรือการเริ่มต้น การสร้างสรรค์งานอย่างมีระบบเกิดเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับใคร และแตกต่างจากความคิดแบบทั่วไป มีการบูรณาการศาสตร์หลายแขนงเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดผลงานชิ้นใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่

2.2.11 การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation)

การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสดหรือ อิมโพรไวส์เซชัน (Improvisation) หมายถึง การแสดงความหลากหลายทางรูปแบบของการแสดงหรือการแสดงออกทางเสียงซึ่งอยู่ในทิศทางเดียวกัน ศิลปินคือผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ และทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายของศิลปินผู้นั้นที่ได้เผยออกมาจากร่างกายและจิตใจ และจิตวิญญาณของเขา ผ่านการจินตนาการที่มีกรอบแนวคิดในการถ่ายทอดเรื่องราวดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสดหรือการแสดงอิมโพรไวส์ ไว้ว่า

การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสดหรือการแสดงอิมโพรไวส์นั้นศิลปินจะต้องแสดงออกถึงทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย และประสบการณ์ของศิลปินผู้นั้นที่ได้เผยออกมาจากร่างกายและจิตใจ และจิตวิญญาณของเขา ผ่านการจินตนาการที่มีกรอบแนวคิดในการถ่ายทอดเรื่องราว และต้องแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการแสดงนั้นได้อย่างท่วงทันเหตุการณ์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

การแสดงอิมโพรไวส์ คือ การแสดงที่ศิลปินต้องด้นสด ผ่านการจินตนาการและนำต้นทุนทางศาสตร์ด้านการแสดงของศิลปินออกมาถ่ายทอดการตีความ และเรื่องราวนั้น ๆ ดังที่ กฤษณ์ ชัยศิลป์ ได้อธิบายถึงการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสดหรือการแสดงอิมโพรไวส์ ไว้ว่า

การแสดงอิมโพรไวส์ ทางการแสดงการเต้นรำ หมายถึงการด้นสด ผู้ที่จะด้นสดได้งดงามนั้น สำคัญที่สุด คงจะต้องผ่านต้นทุนการเรียนรู้ทางการแสดงมาพอสมควร การด้นสด ต้องมี 5 สิ่งดังนี้ 1) สิ่งที่ตนถนัดที่อยู่ภายในกายและจิตของเราตลอดเวลา 2) จำเป็นต้องฝึกฝนการเชื่อมโยงท่าทางการแสดงเต้นหรือรำต่าง ๆ แต่

อดีตมาพอสมควร 3) เตรียมจินตนาการที่มีกระบวนการคิดคาดคะเนเหตุการณ์
 ก่อนหน้าเพื่อหาทางเชื่อมโยงกระบวนการคิดและทำทางที่แสดงออกอย่างมีทิศทาง
 ขณะที่เราเคลื่อนไหวร่างกายอยู่นั้น เราต้องใช้ความคิดและ จิตนาการล่วงหน้า
 เพื่อหาจุดเชื่อมโยงสมดุระหว่างการเคลื่อนไหวในปัจจุบันขณะและ การเคลื่อนไหว
 ที่เป็นอนาคตของเรา ซึ่งห่างกันเสียวินาทีขึ้นไป 4) การดันสด หรือ
 Improvisation หากเป็นการแสดงเดี่ยว ก็คงต้อง ให้ความสำคัญ กายและจิต และ
 การเชื่อมโยงของท่าทางการแสดง การเดินการรำ หากเป็นการแสดงที่มีมากกว่า
 2 คนขึ้นไป ก็คงจะต้องดูบริบทของคู่ หมู่หรือกลุ่ม และหาจุดเชื่อมโยง ทั้งเหมือน
 และแตกต่าง อย่างมีจินตนาการที่ยกตัวอย่างไปในหัวข้อที่ 3 และ 5) การแสดง
 การดันสดแต่ละครั้ง ควรจะให้นิยามความหมายหรือให้ Concept วางกรอบ
 การทำงานสำหรับการแสดงครั้งนั้น ๆ เพื่อเกิดการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์
 ที่ผู้ออกแบบต้องการ (กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

การแสดงอิมโพรไวส์ในด้านเสียงคือ การแสดงหลากหลายทางรูปแบบเสียงแต่อยู่ใน
 ทิศทางเดียวกัน ดังที่ภูมรินทร์ เสี่ยมศักดิ์ คุณครูสอนดนตรีโรงเรียนดนตรีบ้านพิบูลย์ และ โรงเรียน
 ดนตรี Little bird อาจารย์พิเศษวิชาดนตรี โรงเรียนนารีนุกูล โปรแกรมนานาชาติ สมาชิก
 วงค่านางรวย ได้อธิบายถึงการอิมโพรไวส์ในด้านเสียง ไว้ดังนี้

การแสดงอิมโพรไวส์ในด้านเสียงคือการที่ผู้เล่นเครื่องดนตรีชิ้นหนึ่ง ได้พบเจอพื้นที่
 ว่างที่เครื่องดนตรีอื่น กำลังแสดงหลากหลายทางรูปแบบเสียงแต่อยู่ในทิศทาง
 เดียวกัน หรือพื้นที่ว่างไม่มีเครื่องดนตรีชิ้นอื่นเล่นในขณะนั้น แต่ผู้ที่กำลังจะทำ
 การอิมโพรไวส์ นั้น จะต้องทำการเล่นสิ่งที่ยูนอกบทเพลงนั้น ๆ ที่กำลังบรรเลงอยู่
 ลงมาเติมในท่อนนี้โดยอาจจะอิงจากทำนองหลักของเพลง หรือสิ่งอื่นที่
 นอกเหนือจากบทเพลงเลยนั้น ก็ขึ้นอยู่กับผู้เล่น ว่าอยากให้ช่วงเวลาดังกล่าวนั้นเกิด
 เสียงหรือเกิดความเงียบในรูปแบบใด อิมโพรไวส์ในด้านการดำเนินชีวิตนั้น อาจจะ
 หมายความว่าถึงการพบเจอเหตุการณ์ในแต่ละวันที่อยู่ ๆ นั้นวิถีชีวิตถูกบางสิ่ง
 บางอย่างดึงให้หลุดจากกิจวัตรประจำวันไป และผู้ดำเนินชีวิตนั้น จะต้องใช้
 ประสบการณ์ที่เคยมีมาแก้ไขกิจวัตรที่เปลี่ยนไปเหล่านั้น สรุปแล้ว ทั้งนี้ทั้งนั้นไม่ว่า
 จะเรื่องของดนตรี หรือการใช้ชีวิตประจำวันนั้น เมื่อทำการอิมโพรไวส์แล้วจะไม่
 สามารถทราบถึงผลดีหรือเสียที่จะตามมา นอกจากการเคยอิมโพรไวส์เหตุการณ์
 บางอย่างมาก่อนนั้น และทราบถึงผลของมันแล้วว่าดีหรือไม่ ถ้าดีแล้วนำมาใช้ต่อ
 เหตุการณ์ในทำนองเดียวกันนั้น หรือถ้าไม่ดีและไม่นำมาใช้ในเหตุการณ์ทำนอง

เดียวกันนั้น สิ่งเหล่านี้เมื่อมีครั้งที่ 2 จะเรียกว่าอิมโพรไวส์ได้ไม่สมบูรณ์แบบ
แต่อาจจะเรียกว่าเตรียมการมาเพื่อรับมือมากกว่า (ภูมิธนพนธ์ เสงี่ยมศักดิ์,
สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทฤษฎีข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด หรือ อิมโพรไวส์
เซชัน (Improvisation) ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง การแสดงออกทางการเคลื่อนไหวร่างกายด้วย
กระบวนการด้นสด ซึ่งไม่ได้หมายถึงการเต้นหรือฟ้อนหรือรำไปเรื่อยเปื่อยไร้ทิศทางและไร้มุมมองไร้
ต้นทุน ใด ๆ เช่นเดียวกันกับการ อิมโพรไวส์ในด้านเสียง คือการแสดงความสามารถหลายทางรูปแบบ
เสียงแต่อยู่ในทิศทางเดียวกัน อิมโพรไวส์เกิดขึ้นครั้งใด เราก็จะเห็นต้นทุนขององค์ความรู้ และทักษะ
การเคลื่อนไหวร่างกายของศิลปินผู้นั้นที่ได้เผยออกมาจากร่างกายและจิตใจ และจิตวิญญาณของเขา
ผ่านการจินตนาการที่มีกรอบแนวคิดในการถ่ายทอดเรื่องราว

2.2.12 การเคลื่อนไหวร่างกายแบบพลวัต (Dynamic)

การเคลื่อนไหวร่างกายแบบพลวัต (Dynamic) หมายถึง ทักษะทางการแสดงที่มีการใช้
ร่างกาย การเต้น หรือการฟ้อนรำควบคู่กับการศึกษาเกี่ยวกับพลังงานและการเคลื่อนที่ควบคู่กับ
ความคิดสร้างสรรค์ในการแสดงนั้น ๆ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ว่า

การเคลื่อนไหวร่างกายแบบพลวัต (Dynamic) เกิดขึ้นได้ผู้แสดงต้องมีการฝึกทักษะ
การใช้ร่างกาย การเต้น หรือการฟ้อนรำควบคู่กับการศึกษาเกี่ยวกับพลังงานและ
การเคลื่อนที่ ที่เต็มไปด้วยพลังและความคิดสร้างสรรค์ ถ่ายออกออกมาเป็น
การเคลื่อนไหวร่างกายที่มีทั้ง ช้า เร็ว หนักหรือเบาของการแสดงออกท่าทาง
เหล่านั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) หมายถึง การเคลื่อนที่อย่างลื่นไหลต่อเนื่อง ไม่หยุด
ไม่กระตุก ไม่สะดุดดังที่ ณัฏฐ์พัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายไว้ว่า

การเคลื่อนไหวร่างกายแบบพลวัต (Dynamic) หรือการใช้ร่างกาย (Body
Dynamic) เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายผสมกับการเคลื่อนที่อย่างต่อเนื่องไม่หยุด
ไม่กระตุก ไม่สะดุด โดยนักแสดงใช้ร่างกายส่วนต่าง ๆ ในการยืดตัวขึ้น ลง
มีการเปลี่ยนผ่านน้ำหนักสู่พื้น และเคลื่อนที่อย่างลื่นไหลตลอดเวลา (ณัฏฐ์พัฒน์
ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) หมายถึง การเคลื่อนที่ หรือการเคลื่อนไหวอย่าง
ต่อเนื่อง ควบคู่กับการกำหนดลมหายใจเข้า ออก ซึ่งเป็นวิธีการเติมพลังของการขับเคลื่อนให้ชัดเจน
มากยิ่งขึ้นดังที่ กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ได้อธิบายถึงการเคลื่อนไหวร่างกายแบบพลวัต (Dynamic) ไว้ว่า

การเคลื่อนไหวร่างกายแบบพลวัต (Dynamic) เป็นการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งของพื้นที่ หรือการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการกำหนดลมหายใจเข้า ออก ของศิลปิน หรือนักแสดง ซึ่งเป็นวิธีการเติมพลังของการขับเคลื่อนที่แสดงถึงความ หนัก เบา ช้าหรือเร็ว เพื่อให้เกิดภาพของการเคลื่อนไหวร่างกายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น (กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทฤษฎีข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ทักษะทางการแสดงที่มีการใช้ร่างกาย การเต้น หรือการพონำควบคู่กับการศึกษาเกี่ยวกับพลังงานและการเคลื่อนที่ควบคู่กับความคิดสร้างสรรค์ในการแสดง เป็นการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งของพื้นที่ หรือการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการกำหนดลมหายใจเข้า ออก ของนักแสดง อันเป็นวิธีการเติมพลังของการขับเคลื่อนที่แสดงถึงความ หนัก เบา ช้าหรือเร็ว การยืดตัวขึ้นและการเปลี่ยนผ่านน้ำหนักลงสู่พื้น เพื่อให้เกิดภาพของการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างต่อเนื่องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีในงานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มคนรุ่นใหม่ นักวิชาการ ศิลปินในประเด็นเรื่อง การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ และข้อมูลเรื่องเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี โดยอธิบายแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

2.3.1 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่

การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยต่าง ๆ และประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการกระตุ้นความสนใจเพื่อให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีซึ่งมีปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลและส่งผลต่อการรับรู้ หรือความสนใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ว่า ดิษฐดา นุชบุษบา ได้อธิบายดังนี้

การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่สามารถทำได้โดยการกระตุ้นผ่านช่องทางการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพ เสียง วิดีทัศน์ สื่อสังคม เกม Platform ออนไลน์ที่มีความนิยมแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ มีโอกาสสูงที่คนรุ่นใหม่จะเข้าถึงได้โดยง่าย และมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ในอนาคต

อันไกล เช่น การการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรออนไลน์แบบเปิด (Massive Open Online Courses) สื่อวีดิทัศน์ (Youtube) เกมคอมพิวเตอร์ (Games) สื่อสังคม (Social Media) และสื่อทางเสียง (Audiobooks and Podcasts) ซึ่งถือได้ว่าปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี จึงนับเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในการเลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้ (ดิษฐดา นุชบุษบา, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการสำรวจพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่ามีปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไปที่จะศึกษาทักษะความรู้ในการทำงาน ทักษะชีวิตและความรู้ในชีวิตประจำวัน โดยวิธีหาความรู้เพิ่มเติมนิยมการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าผ่านเครื่องมือ สื่อเทคโนโลยี โทรศัพท์มือถือ ที่ กิ่งการ รองทอง ได้กล่าวว่า

ปัจจุบันคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานีมีพฤติกรรม และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวันที่สังเกตเห็นได้ชัด คือมีพฤติกรรมของการใช้โทรศัพท์อย่างละทิ้งไม่ได้ มีใจจดจ่อและมีสมาธิอยู่กับโทรศัพท์เคลื่อนที่จนไม่สนใจสิ่งรอบ ๆ หรือสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว จึงนับได้ว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่มีทิศทางที่เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด (กิ่งการ รองทอง, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

ความเชื่อในพระพุทธศาสนาเรื่องการทำบุญถวายเทียน ถือประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการกระตุ้นความสนใจเพื่อให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีที่ ก้องพิพัฒน์ กองคำ ได้อธิบายว่า

คนรุ่นใหม่ไม่ทราบถึงประวัติความเป็นมาและความสำคัญของงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา นั้นเป็นเพราะกลุ่มคนเหล่านี้ศึกษาและเสพย์ข่าวสารเฉพาะเรื่องที่ต้องการศึกษา และการศึกษาแต่ละเรื่องก็ค้นคว้าหรือเรียนรู้จากสื่อออนไลน์ ไม่เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของงานประเพณีที่บรรพบุรุษได้สืบทอดต่อกันมา เพราะมักค้นหาและสร้างสิ่งใหม่อยู่เสมอ จนลืมมองย้อนกลับไปถึงรากและแก่นของเรื่องราวความสำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตน จึงถือได้ว่าปัจจัยเรื่องความเชื่อในพระพุทธศาสนาได้หมดความสำคัญลดน้อยลง (ก้องพิพัฒน์ กองคำ, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการสืบทอดประติมากรรมงานเทียนเป็นเพราะกลุ่มคนเหล่านี้มีพฤติกรรมและความผูกพันอยู่กับค่านิยมของการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ดังที่ วิเชียร ภาติ ได้อธิบายว่า

ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการสืบทอดประติมากรรมงานเทียนอาจเป็นเพราะกลุ่มคนเหล่านี้มีพฤติกรรมและความผูกพันอยู่กับค่านิยมของการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงไม่สนใจ ไม่มีสมาธิ และไม่มีความอดทนในการเรียนรู้ศิลปศาสตร์ทางงานช่างเทียน จึงควรมีการสร้างสิ่งเร้า หรือแรงกระตุ้นในการสืบสานงานช่าง และมีวิธีการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการแกะสลักเทียน การทำเทียน หรือการทำงานร่วมกับคนในชุมชน เพื่อให้เห็นความสำคัญของการสืบสานงานของช่างเทียน จังหวัดอุบลราชธานี (วิเชียร ภาติ, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยต่าง ๆ และประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการกระตุ้นความสนใจเพื่อให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี 2) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป 3) ปัจจัยเรื่องความเชื่อในพระพุทธศาสนาลดน้อยลง และ 4) ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการสืบทอดประติมากรรมงานเทียน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่เป็นการผสมผสานระหว่างสื่อที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบในการเรียนรู้ คนรุ่นใหม่สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ง่าย เช่น วีดีโอ โซเชียลมีเดีย บ่งบอกถึงพฤติกรรมและการพัฒนาทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน การถ่ายทอด เป็นสิ่งสำคัญ มีการปรับทัศนคติและยอมรับความแตกต่างที่จะช่วยให้การเรียนรู้ร่วมกันที่ดีได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้คนรุ่นใหม่เกิดแรงบันดาลใจและการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายได้ทดลองปฏิบัติจริงจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการส่งเสริมการเรียนรู้ของกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้เป็นอย่างดี

2.3.2 เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี

การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในงานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาความหมายเรื่องเทียนอย่างหลากหลายมิติ โดยผู้วิจัยศึกษาประเด็นสำคัญคือ 1) ความเชื่อเกี่ยวกับการแห่เทียนในพุทธศาสนา 2) ประวัติความเป็นมาของการจัดงานแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี 3) วิวัฒนาการของงานแห่เทียนพรรษา 4) ประเภทต้นเทียน 5) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน 6) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการวัฒนธรรม และ 7) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องความเชื่อ ความศรัทธาในพุทธศาสนาเกี่ยวกับการทำบุญ

ถวายเทียน เมื่อเกิดงานประเพณีทำให้ผู้คน ครอบครัวและสังคมเกิดความผูกพัน รัก สามัคคี และมีความสุขเมื่อถึงงานเทศกาล การสำนึกรักบ้านเกิดของคนคืนถิ่นและให้ความสำคัญของพื้นที่เมือง รวมไปถึงเรื่องราวของการสืบทอดงานช่างแกะสลักเทียนและงานประติมากรรมรูปเทียน ที่มีการสืบทอดงานบุญประเพณีการจัดงานเทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษาที่มีความยิ่งใหญ่ตระการตา อันสะท้อนถึงการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาวจังหวัดอุบลราชธานีที่มีมาอย่างยาวนาน โดยอธิบายแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

2.3.2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการแห่เทียนในพุทธศาสนา

ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับการแห่เทียนในพุทธศาสนาซึ่งสังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองสืบเนื่องต่อกันมานับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญทั้งในด้านขนบธรรมเนียม ศิลปกรรม และวรรณกรรม ตลอดจนการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยในภูมิภาคต่าง ๆ และที่สำคัญพระพุทธศาสนาได้กลายเป็นสถาบันหลักทางสังคมของประเทศและมีอิทธิพลในการกำหนดความเชื่อ ค่านิยม พฤติกรรม อันเป็นแบบวิถีชีวิตของคนในสังคมจนพระพุทธศาสนาได้เข้าไปแทรกซึมอยู่ในชีวิตจิตใจของคนไทย ดังที่ สวิง บุญเจิม ได้อธิบายถึงความเชื่อของพุทธศาสนาเป็นบ่อเกิดของประเพณีต่าง ๆ คือ

พุทธศาสนายังเป็นบ่อเกิดของประเพณีต่าง ๆ รวมถึงฮีตสิบสองที่เป็นประเพณีงานบุญของ ชาวอีสานที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงอนุชนคนรุ่นหลัง ซึ่งสะท้อนภาพแห่งความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างแรงกล้าของชาวอีสาน เพราะประเพณีงานบุญตามฮีตสิบสองล้วนยึดมั่นหลักการทำความดี ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น คือ หลักบุญกิริยาวัตถุ อันหมายถึงที่ตั้งแห่งการทำบุญหรือหลักการทำความดี ผู้สนใจในธรรมจะรับรู้กันโดยสามัญว่า ทาน ศีล ภาวนา พระพุทธศาสนายังสะท้อนภาพแห่งภูมิปัญญาของบรรพชน ผู้คิดค้นแบบแผนวิถีชีวิตอย่างประสานสอดคล้องกับคติทางพระพุทธศาสนา ซึ่งได้หล่อหลอมความเชื่อ ค่านิยม และบ่มเพาะรูปแบบพฤติกรรมอันดีงามของผู้เลื่อมใสศรัทธา ความโอบอ้อมอารี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีน้ำใจ ความมีไมตรีจิต ความสำนึกในอุปการคุณของบุพการี ตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรม ถือหลักธรรมอันเป็นเครื่องหมายของคนดีล้วนซึมซับอยู่ในจิตสำนึกของชาวอีสานที่เป็นผู้รักษารับขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด ยึดมั่นในพุทธศาสนาและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น นับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์บ้านคู่มือซึ่งเป็นศูนย์รวมชาวอีสานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (สวิง บุญเจิม, 2539)

ยุทธนา พุนเกิดมะเร็ง ได้อธิบายถึงความเชื่อของพุทธศาสนาที่ปรากฏในขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม คติความเชื่อ โดยอธิบายว่า

ในขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม คติความเชื่อ วิถีปฏิบัติที่หลากหลายในแต่ละฤดู หรือในแต่ละเดือน จะมีพิธีปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม ตามความเชื่ออันหลากหลาย ชาวอีสานจะรู้จักและคุ้นเคยเป็นอย่างดี คือ ฮีตสิบสองคองสิบสี่ โดยสามารถแบ่งจุดมุ่งหมายของฮีตได้ชัดเจน คือ บุญเกี่ยวกับการทำมาหากิน เกี่ยวกับการขอพรหรือบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ลดบันดาลความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฟ้าฝน ข้าวปลาอาหาร มีบุญคุณลานและบุญบังไฟ บุญเกี่ยวกับขวัญ กำลังใจการดำรงอาชีพ เกี่ยวข้องกับความเชื่อที่ว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะอำนวยความสุข สวัสดิภาพ มีบุญสงกรานต์และบุญข้าสละ บุญเกี่ยวกับความกตัญญู ซึ่งจะเน้นเกี่ยวกับการทำบุญอุทิศเป็นสำคัญ คือ บุญข้าวประดับดินและบุญข้าวสาก ส่วนบุญเกี่ยวกับพระสงฆ์โดยตรงบุญลักษณะนี้มี 6 บุญ คือ บุญเข้ากรรม บุญเข้าจี บุญผะเหวด บุญเข้าพรรษา บุญออกพรรษาและบุญกฐิน (ยุทธนา พุนเกิดมะเร็ง, 2561)

ความเชื่อเกี่ยวกับการแห่เทียนในพุทธศาสนาเป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับความศรัทธา ความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาว่า การทำต้นเทียนพรรษาไปถวายพระสงฆ์ที่อยู่จำพรรษาในแต่ละวัด จะทำให้ได้บุญกุศล ถือว่าเป็นสิ่งรวมจิตใจ ดังที่พระครูใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล และคณะ ได้อธิบายว่า

ด้านประเพณีการแห่เทียนพรรษา ประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศรัทธา ความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาว่า การทำต้นเทียนพรรษาไปถวายพระสงฆ์ที่อยู่จำพรรษาในแต่ละวัด จะทำให้ได้บุญกุศล ถือว่าเป็นสิ่งรวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนที่ประพฤติปฏิบัติต่อกันมา โดยมีวัดและชุมชนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น การจะมีการสืบทอดประเพณีแห่เทียนพรรษาจึงต้องเน้นความสัมพันธ์ระหว่างวัด ชุมชนและหน่วยงานของรัฐ การร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นโยบายของรัฐ ต้องสอดคล้องและสนับสนุนกิจกรรมประเพณีแห่เทียนพรรษา จึงจะสามารถสืบทอดภูมิปัญญาการทำเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีได้จึงเป็นการรักษาประเพณีให้คงอยู่ทางราชการต้องเป็นสื่อกลางในการประสานงานให้เยาวชน และชุมชน หรือคุ้มวัดต่างๆ ร่วมมือกันจัดงาน รวมทั้งประชาชนชาวบ้านต้องมีศรัทธาอย่างแท้จริง ในการจัดทำเทียนพรรษาแต่ละประเภท นายช่างต้นเทียนควรที่จะแทรกความรู้แง่คิดต่างๆ ที่แสดงออกมาทางศิลปะลวดลายของต้นเทียนพรรษา แต่ละต้นเป็นการให้ความรู้และเป็นสืบทอดประเพณี (พระครูใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล

พระครูอุทฺตมธมมบัณฑิต พระศรีวเดชญ์ ญาณวโร ไชยสิทธิ์ อุทฺมโขคนามอ่อน และ กวีพล ศรีหะมกค, 2561: 85)

จะเห็นได้ว่า ชาวอีสานมีความเชื่อมโยงการดำรงชีวิตที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ความเชื่อ การเคารพกตัญญู และการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติตามที่ไดกล่าวมาข้างต้น ซึ่งก่อให้เกิด มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอันมากมาย อาทิ ศิลปะประจำท้องถิ่นในด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม งานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ดนตรีและการแสดง ซึ่งภูมิปัญญาแห่งความเป็นมนุษย์นี้เป็นรากฐานแห่งภูมิปัญญาทั้งหลายที่มีอยู่ในสังคมมนุษย์ หมายรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ได้กระทำ รู้สึก นึกคิด จินตนาการ สร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อความดี ความงาม ได้อย่างมีคุณค่า ดังเช่น ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

2.3.2 ประวัติความเป็นมาของการจัดงานแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของการจัดงานแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีซึ่งได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องเทียนซึ่งเป็นเครื่องสักการะที่ชาวพุทธนำมาบูชาพระธรรม กับพระวินัย การทำต้นเทียนและแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีมีมาพร้อมกับพระพุทธศาสนา จากการสอบถามพ่อสุวิช คุณผล ปลัดอาวุโสจังหวัดอุบลราชธานี ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานี ได้ความว่า

สืบเนื่องจากชาวอุบลราชธานี เป็นเมืองพุทธที่เคร่งครัดในศาสนาและนิยมในกิจกรรมการทำบุญทุกเดือนเรียกว่า ฮีตสิบสอง (จารีตการทำบุญ 12 เดือนของชาวอีสาน) เมื่อถึงวันสำคัญต่าง ๆ ได้ถือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อเรื่องการถวายเทียนพรรษาว่าจะได้บุญมากจึงนิยมทำต้นเทียนใช้บูชาพระรัตนตรัยในระหว่างเข้าพรรษาจุดไว้ตลอดพรรษา (สามเดือน) จึงมีการนำผึ้งมารวมกันให้ได้จำนวนมากแล้วนำไปถวายพระสงฆ์ในวัด (สุวิช คุณผล, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

พระครูสมุห์สำลี ญาณธมโม ได้อธิบายถึง การถวายเทียนในระยะแรก ที่มีการถวายตามศรัทธาของพุทธศาสนิกชนโดยนำเทียนเล่มเล็ก ๆ มารวมกันถวาย ดังนี้

การถวายเทียนในระยะแรก เป็นการถวายตามศรัทธาของพุทธศาสนิกชนโดยนำเทียนเล่มเล็ก ๆ มารวมกันถวาย เมื่อเทียนที่นำมาถวายมีขนาดต่างกัน เทียนก็ไม่เป็นระเบียบจึงได้นำเทียนมารวมกันจัดให้เป็นระเบียบโดยการมัดเทียนเข้ากับแกนไม้ใช้เชือกมัดเป็นเปราะ ๆ ใช้กระดาษสีติดรอบ ตกแต่งด้วยเชือกย้อมสีมัด ปิดทับ

ด้วยกระดาศีต่าง ๆ เจาะลาย จากการมัดรวมให้เป็นลำต้นนี้เองจึงเรียกว่า “ต้นเทียน” และเรียกต้นเทียนนี้ว่า “เทียนมัตรวม” (พระครูสมุห์สำลี ญาณฐธโม, 2549: 14)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่าเทียน ดังนี้ “น. เครื่องตามไฟที่พันที่หล่อด้วยขี้ผึ้ง หรือไข เป็นต้น มีไส้อยู่ตรงใจกลาง, ลักษณะนามว่า เล่ม” ในทางพุทธศาสนาได้ให้ความสำคัญของเทียนโดยเรียกเทียนว่า “ทีป” หรือ “ปทีป” หรือที่รู้จักกันในภาษาไทยว่า “ประทีป” ว่าเป็นสิ่ง จำเป็น สำหรับพระสงฆ์ที่จะให้แสงสว่างในเวลากลางคืน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

จากการศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของการจัดงานแห่เทียนพบว่า ประเพณีเข้าพรรษาในประเทศไทยมีมาตั้งแต่เมื่อใดไม่มีหลักฐาน ปรากฏชัดเจน หากแต่พบหลักฐานตามตามที่กล่าวไว้ในหลักศิลาจารึกที่ให้เชื่อไว้ว่าประเพณีเข้าพรรษาเกิดขึ้นในสมัยสุโขทัย ซึ่งนอกจากเทียนของชาวบ้านที่มีศรัทธาถวายแด่พระสงฆ์ ยังมีเทียนหลวงที่พระมหากษัตริย์ทรงจุดเพื่อถวายแด่พระพุทธรูปของวัดประจำพระบรมมหาราชวังในช่วงเข้าพรรษาอีกด้วย ซึ่งกลายเป็นพระราชประเพณีที่พระมหากษัตริย์และราชกรในช่วงรัตนโกสินทร์ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ การพระราชทานเทียนพรรษาถือเป็นการพระราชกุศลอย่างหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดทำเทียนพรรษาขึ้นเพื่อพระราชทานไปถวายเป็นพุทธบูชายังพระอารามหลวงต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี

ภาพที่ 2.1 ขบวนเทียนหลวงพระราชทานประจำปี 2561

ที่มา: ผู้วิจัย

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคอีสานที่ได้รับอิทธิพล คติความเชื่อเรื่องอานิสงส์ของการถวายขี้ผึ้งและการถวายแสงสว่างเป็นทาน ผสมกับความเชื่อเรื่องฮีตสิบสองคองสิบสี่ในงานบุญเดือนแปดหรืองานบุญเข้าพรรษา ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ของรวงผึ้ง จนมีชื่อเรียกว่า “ดงอู่ผึ้ง” ส่งผลให้มีพิธีการถวายเทียนที่ทำมาจากขี้ผึ้งเพื่อให้แสงสว่างแด่พระสงฆ์ถือกำเนิดขึ้นทุกครัวเรือนจะมีการพันเทียนจากขี้ผึ้งเป็นการของตนเอง จากนั้นจะนำไปถวายพระสงฆ์ในช่วงวันเข้าพรรษาพร้อมกับเครื่องไทยธรรมอื่น ๆ ในปี พ.ศ. 2495 ได้มีการฟื้นฟูศิลปะการทำต้นเทียน และการแห่เทียนพรรษา ของจังหวัดอุบลราชธานี มีการประกวดต้นเทียนพรรษา 2 ประเภท คือ ประเภทมัดรวมติดลาย และประเภทติดพิมพ์ และปี พ.ศ. 2500 มีการจัดงานกึ่งพุทธกาลทั่วประเทศงานด้านศาสนาเฟื่องฟูมาก การแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีได้รับการสนับสนุนให้ยิ่งใหญ่มากขึ้น ทั้งด้านการจัดขบวนแห่ และการจัดหาสาวงามประจำต้นเทียนนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จังหวัดอุบลราชธานีได้จัดงานสัปดาห์ประเพณีแห่เทียนพรรษาให้เป็นงานประเพณีที่ยิ่งใหญ่และมโหฬาร มีการประกวดต้นเทียนประเภทต่าง ๆ ประกวดขบวนแห่ และนางงามประจำต้นเทียนมีการประชาสัมพันธ์งานกันอย่างกว้างขวาง ทำให้มีผู้คนทั้งชาวไทยและต่างชาตินิยมเที่ยวและชมงานเป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นประเพณีที่สำคัญของจังหวัด เป็นสัญลักษณ์ของเมือง และเป็นงานประเพณีที่มีชื่อเสียงของประเทศ

2.3.2.3 วิวัฒนาการของงานแห่เทียนพรรษา

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานแห่เทียนพรรษาทำให้ได้ทราบถึงวิวัฒนาการของงานแห่เทียนพรรษาในจังหวัดอุบลราชธานีคือก่อนพุทธศตวรรษที่ 24 ชาวบ้านเมืองอุบลราชธานีแต่ละบ้านยังทำเทียนพรรษากวายเป็นของตนเริ่มตั้งแต่เป็นเทียนเล่มเล็กขนาดยาวรอบศีรษะ ต่อมาพัฒนาเป็นการมัดรวมเทียนเล่มเล็กแล้วพันด้วยกระดาษสี

กลางพุทธศตวรรษที่ 24 พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงสรพลธิประสงค์โปรดฯ ให้มีการแห่เทียนพรรษาเป็นครั้งแรกและจัดให้มีการประกวดขบวนแห่เทียนพรรษาเป็นครั้งแรก

ก่อนพุทธศตวรรษที่ 2470 ริเริ่มหล่อเทียนด้วยรางไม้เป็นครั้งแรก

พ.ศ. 2480 ริเริ่มการทำลวดลายลงบนเทียนพรรษาเป็นครั้งแรกโดยนายโพธิ์ ส่งศรี เป็นการติดพิมพ์ขี้ผึ้ง

พ.ศ. 2494 นายชอบ ชัยพระภา ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี สนับสนุนให้งานแห่เทียนพรรษาเป็นงานประจำปีของจังหวัดเป็นครั้งแรก

พ.ศ. 2495 มีการเปลี่ยนแปลงรถแห่เทียนพรรษาจากเกวียนเป็นรถยนต์ และมีการรื้อฟื้นการประกวดเทียนพรรษาแบบดั้งเดิม (แบบมัดรวมเทียน) และแบบติดพิมพ์

ปลายพุทธศตวรรษที่ 2490 นายสวน คุณผล ได้ริเริ่มทำองค์ประกอบเทียนพรรษาเป็นรูปสัตว์และใช้ไม้ฉัตรลวดลายประดับเทียนพรรษา

ต้นพุทธศตวรรษที่ 2500 ริเริ่มการหล่อเทียนพรรษาด้วยแบบพิมพ์สังกะสีเป็นครั้งแรก พ.ศ. 2502 มีการคิดค้นการทำลวดลายเทียนพรรษาแบบแกะสลักจากต้นเทียนโดยนายคำหมา แสงงาม (ถึงแก่กรรมปี พ.ศ. 2533) มีการแบ่งประเภทการประกวดเทียนพรรษาออกเป็น 3 ประเภท คือ แบบดั้งเดิม (มีดรวมเทียน) แบบติดพิมพ์ และแบบแกะสลัก ซึ่งในที่สุดแบบดั้งเดิมก็เสื่อมความนิยม และหายไป

พ.ศ. 2510 งานแห่เทียนพรรษาหยุดชะงักไป 1 ปี เนื่องจากมีการคัดค้านการประกวดเทียนพรรษาโดย “พุทธสมาคมจังหวัดอุบลราชธานี” ส่งผลให้ไม่มีการจัดงานแห่เทียนพรรษาในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี ซึ่งทำให้ชาวบ้านไม่พอใจกระทั่งนำไปสู่การยอมรับให้จัดงานแห่เทียนพรรษามากขึ้นตามลำดับ

พ.ศ. 2511 ทำต้นเทียนที่มีขนาดใหญ่โตและสูงมากขึ้น โดยเป็นครั้งแรกที่ริเริ่มแกะสลักลวดลายเป็นพุทธประวัติหรือชาดก

พ.ศ. 2512 เทศบาลเมืองอุบลราชธานี (ปัจจุบันเป็นเทศบาลนครอุบลราชธานี) ได้จัดให้มีการประกวดเทียนพรรษาบริเวณหอเดิมบริเวณข้างศาลหลักเมือง ทำให้มีการส่งเทียนพรรษาเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

พ.ศ. 2516 แต่ละคุ้มวัดให้ความสนใจส่งขบวนแห่เทียนพรรษาเข้าประกวดขึ้น ทำให้เทศบาลเมืองอุบลราชธานีต้องย้ายสถานที่จัดงานไปเป็นบริเวณทุ่งศรีเมืองตราบจนปัจจุบัน

พ.ศ. 2519 จังหวัดอุบลราชธานี และเทศบาลเมืองอุบลราชธานี ได้เชิญให้องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) สังเกตการณ์งานแห่เทียนพรรษาเพื่อยกระดับให้เป็นงานระดับชาติ

พ.ศ. 2520 องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) เริ่มเข้ามาสนับสนุนงานแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีให้เป็นงานประจำปีและระดับชาติเป็นครั้งแรกที่เพิ่มระยะเวลาการจัดงานแห่เทียนพรรษาเป็น 3 วัน (จังหวัดอุบลราชธานี, 2550: 59)

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ชาวอุบลราชธานี ได้ทำต้นเทียนประกวดประชันความวิจิตรบรรจงกัน ตั้งแต่ พ.ศ. 2470 จนเมื่อปี พ.ศ. 2520 จังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดงานสัปดาห์ประเพณีแห่เทียนพรรษา ให้เป็นงานประเพณีที่ยิ่งใหญ่ มีการประกวดต้นเทียน 2 ประเภท คือ ประเภทติดพิมพ์ และประเภทแกะสลัก ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมางานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดงานแห่เทียนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีโดยมีชื่องานแต่ละปี ดังนี้

ปี พ.ศ. 2542 มีชื่องานว่า "งานแห่เทียนพรรษา เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราช" เนื่องจากเป็นปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นที่มาของ "เทียนเฉลิมพระเกียรติฯ" ที่ทุ่งศรีเมือง

ปี พ.ศ. 2543 มีชื่องานว่า "หลอมบุญบูชา ถวายไถ่หนี้สิน" มีความหมายว่า การหล่อเทียนพรรษาของชาวอุบลฯ เพื่อบำเพ็ญกุศลร่วมกัน การหล่อหลอมจิตศรัทธาให้เป็นหนึ่งเดียว เปรียบประดุจการหลอมบุญบูชา เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายแด่องค์พระมหากษัตริย์

ปี พ.ศ. 2544 มีชื่องานว่า "งามล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบลฯ" เนื่องจากเทียนพรรษาได้วิวัฒนาการไปจาก "ภูมิปัญญาดั้งเดิม" จนแทบจะจำเค้าโครงแต่โบราณไม่ได้ จึงได้มีการหันกลับมาทบทวนการจัดงานแห่เทียนพรรษา ตามภูมิปัญญาของชาวอุบลฯ ตั้งแต่เดิมมา

ปี พ.ศ. 2545 มีชื่องานว่า "โรจน์เรือง เมืองศิลป์" ด้วยเหตุที่ ททท. ได้เลือกงานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เป็นงานที่โดดเด่นที่สุดของประเทศในเดือนกรกฎาคม ตามโครงการ "เที่ยวทั่วไทย ไปได้ทุกเดือน" จึงจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดเดือน อาทิ ได้เชิญช่างศิลป์นานาชาติประมาณ 15 ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ จีน ญี่ปุ่น มาร่วมแข่งขันการแกะสลัก ขี้ผึ้งตามสไตล์งานศิลปะแต่ละชาติ มีนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก มาชมงานตลอดทั้งเดือนกรกฎาคม 2545 ชื่องาน "โรจน์เรือง เมืองศิลป์" เป็นคำย่อมาจากคำเต็มที่ว่า "อุบลฯ เมืองนักปราชญ์ รุ่งโรจน์ศาสตร์ เรืองรองศิลป์ ถิ่นไทยดี"

ปี พ.ศ. 2546 มีชื่องานว่า "สืบศาสตร์ สานศิลป์" เนื่องจากงานประเพณีแห่เทียนพรรษา เป็นการ "สืบทอดศาสนาและสืบสานงานศิลปะ" ดังคำกล่าวที่ว่า "เทียนพรรษา คือ ภูมิศิลปะแห่งศรัทธา" เพื่อความกระชับ จึงใช้ชื่อว่า "สืบศาสตร์ สานศิลป์" แต่โดยเหตุที่มีผู้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า คำว่า "ศาสตร์" มีความหมายกว้างกว่า ชื่องานจึงเป็น "สืบศาสตร์ สานศิลป์" ด้วยเหตุนี้

ปี พ.ศ. 2547 มีชื่องานว่า "ทวยราษฎร์ไถ่ธรรม งามล้ำเทียนพรรษา เทิดไท้ 72 พรรษา มหาราชินี" เนื่องจากเป็นปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระแม่-แม่พระ ของแผ่นดิน

ปี พ.ศ. 2548 มีชื่องานว่า "น้อมรำลึก 50 ปี พระบารมีแผ่คุ้มเกล้าฯ ชาวอุบลฯ" เนื่องจากเมื่อวันที่ 16 - 17 พฤศจิกายน 2498 ล้นเกล้าทั้งสองพระองค์ ได้เสด็จเยือนอุบลราชธานี ยังความปลาบปลื้มปิติแก่ชาวอุบลฯ เป็นล้นพ้น เพราะตั้งแต่สร้างบ้านเมืองมาเกือบ 200 ปี ยังไม่เคยมีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดเสด็จเยี่ยม หรือทรงใกล้ชิดกับราษฎรอย่างไม่ถือพระองค์เช่นนี้ ชาวอุบลฯ ทุกหมู่เหล่า ต่างพร้อมน้อมรำลึกด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม พระบารมีแผ่คุ้มเกล้าฯ ชาวอุบลฯ ปีติล้นพ้น ตลอดระยะเวลา 50 ปี ที่ผ่านมาและตลอดไป

ปี พ.ศ. 2549 มีชื่องานว่า "60 ปี พระบารมีแผ่ไพศาล งามตระการเทียนพรรษา เทิดราชัน" เพื่อแสดงความจงรักภักดี ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

ปี พ.ศ. 2550 มีชื่องานว่า "อุ้งเอื้องเมืองธรรม เลิศล้ำ เทียนพรรษา ปวงประชาพอเพียง" เนื่อง จากเป็นปีมหามงคล เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อ พสกนิกรปวงชนชาวไทย และการน้อมนำแนวพระราชดำริมาใช้ดำรงชีวิต

ปี พ.ศ. 2551 มีชื่องานว่า "เมืองอุบลบุญล้ำล้ำ บุญธรรม บุญทาน สืบสานตำนานเทียน" เนื่องจากอุบลราชธานี มีสมญานามว่า "เมืองแห่งดอกบัวงาม" ซึ่งดอกบัว เป็นพฤษชาติที่มีคติธรรม ทางพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง อุบลราชธานีจึงมีวัฒนธรรมประเพณี ทำบุญทุกๆ เดือน คือการยัดถั้ว ฮีตสิบสองคองสิบสี่ (ฮีตสิบสอง คือจารีตที่ปฏิบัติแต่ละเดือน ตลอดปี จนเป็นประเพณีสืบต่อมา) ประเพณีแต่ละอย่างในฮีตสิบสอง ล้วนมีแต่ชื่อ ขึ้นต้นว่าบุญ หมายถึง ประเพณีที่มุ่งการทำบุญเป็น สำคัญ อุบลราชธานีจึงมี บุญล้ำล้ำ ทั้งบุญธรรม บุญทาน อีกทั้ง งานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัด อุบลราชธานี ก็มีมาแต่โบราณ โดยเริ่มจากในสมัยแรกๆ เป็นเทียนเวียนหัว มัดรวมติดลาย วัฒนการ มาจนเป็น หลอมเทียน หลอมใจ หลอมบุญ สืบสานมาจนถึงปัจจุบัน จึงเป็นที่มาของชื่องานประเพณี แห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี ปี 2551

ปี พ.ศ. 2552 มีชื่องานว่า "อุ้งเอื้องเมืองธรรม บุญล้ำเทียนพรรษา ประชาพอเพียง" เนื่องจากอุบลราชธานีเป็น "อุ่อารยวัฒนธรรม อุดมอริยทรัพย์ อริยสงฆ์ รุ่งโรจน์ศาสตร์ เรืองรองศิลป์ ถิ่นไทยดี" อุ้งเอื้องเมืองธรรม จึงเป็นความรุ่งเรือง สว่างไสว อุดมสมบูรณ์ ในธรรมที่สำคัญยิ่ง 3 ประการ คือ พุทธธรรม อารยธรรม และธรรมชาติ ประกอบกับ การทำบุญเข้าพรรษาที่อุบลราชธานี มีชื่อเสียงมานานนับร้อยปี จึงเป็นที่รวมทำบุญเข้าพรรษาของประชาชนทั่วประเทศ รวมถึง นักท่องเที่ยวทั่วโลก ท่านที่มาทำบุญเดือนแปดที่เมืองอุบลฯ จึงเป็นการบำเพ็ญกุศล ได้รับ "บุญล้ำ เทียนพรรษา" โดยทั่วหน้ากัน พร้อมกันนี้ ยังได้เสนอเน้นคำขวัญ ประชาพอเพียง ซึ่งเป็นที่ทราบกันอยู่ แล้วว่า ประชาชนพลเมือง จะมีความ พอเพียง ได้ ก็ด้วยคุณธรรมความพอเพียง ตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทำชีวิตให้อยู่ดีมีสุข ไม่มีความฟุ้งเฟ้อ ทะเยอทะยาน ยินดี ในสิ่งที่ได้ พอใจในสิ่งที่มี จึงเป็นที่มาของชื่องานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี ปี 2552

ปี พ.ศ. 2553 มีชื่องานว่า "อุ้งเอื้องเมืองธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบล" เนื่องจากเมืองอุบลราชธานี มี “ธรรม” 3 ประการ คือพุทธธรรม ชาวอุบลฯ มีความฝักใฝ่ในธรรม อารยธรรม คืออุดมด้วยอารยทรัพย์ อารยสงฆ์ และธรรมชาติ ตามถิ่นที่ตั้งเมืองอุบล คือ ดงอู่ผึ้ง จึงเป็นความรุ่งเรือง หรือ "อุ้งเอื้องเมืองธรรม" และที่ตั้งเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี คือ ดงอู่ผึ้ง ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการทำเทียนพรรษา รวงผึ้งอุดมสมบูรณ์มาก สำนักพระราชวัง ได้นำขี้ผึ้ง

จากจังหวัดอุบลฯ ไปเพื่อทำเทียนพระราชทาน ประกอบกับ อุบลราชธานีมีสกุลช่างทุกสาขาวิชาช่าง ศิลปะ จึงสามารถสร้างสรรค์เทียนพรรษา ออกมาได้อย่างวิจิตรบรรจงตามจินตนาการ งามล้ำเทียน พรรษา และเนื่องจากประเพณีแห่เทียนพรรษาเกิดจาก ภูมิปัญญาชาวอุบลฯ เป็น “ภูมิปัญญา ชาวบ้าน” สืบสานเป็น “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ก่อให้เกิด “ภูมิพลังเมือง” สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ประชาคมเป็นปึกแผ่นมั่นคง แก้ไขปัญหาสำคัญของชาติได้ในการร่วมเป็น “ภูมิพลังแผ่นดิน”

ปี พ.ศ. 2554 มีชื่องานว่า "อู่เชียงเมืองธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบล" ใช้ชื่องานต่อเนื่องจากงานประเพณีแห่เทียนพรรษา ปี 2553 กำหนดจะจัดงานระหว่างวันที่ 1-31 กรกฎาคม 2554 ณ บริเวณสนามทุ่งศรีเมือง โดยปีนี้จะมีความพิเศษกว่าทุกปี คือ มีการจัดทำ ตันเทียนพรรษาเฉลิมพระเกียรติ เป็นการนำเทียนประเภทแกะสลักและติดพิมพ์ มารวบรวมในตัน เทียนเดียวกัน โดยมีช่างเทียนระดับอาจารย์ 9 ท่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็น การเฉลิมฉลองใน วโรกาส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุครบ 84 พรรษา และเป็นการแสดงออกถึง ความจงรักภักดีของพสกนิกรชาวจังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ. 2555 มีชื่องานว่า 111 ปี งานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี "อู่เชียงเมืองธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบล" ใช้ชื่องานต่อจากปี พ.ศ.2554 กำหนดจัด งานระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึงวันที่ 5 สิงหาคม 2555 ณ บริเวณสนามทุ่งศรีเมือง

ปี พ.ศ. 2556 มีชื่องานว่า “112 ปีสืบฮีตวิถีสาวอุบลฯ ยลพุทธศิลป์ถิ่นไทยดี” จัดขึ้นใน ระหว่างวันที่ 1 - 31 กรกฎาคม 2556 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สืบสาน วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย โดยเฉพาะพิธีสมโภชเทียนพรรษาพระราชทาน ในปีที่ผ่านมาไปตามอำเภอทุกอำเภอ เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าได้ชื่นชมพระบารมี และ พระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้ชาวจังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ. 2557 มีชื่องานว่า “113 ปี งานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี 2557 และ เฉลิมฉลอง 222 ปี อุบลราชธานี” กำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 1-16 กรกฎาคม 2557

ปี พ.ศ. 2558 มีชื่องานว่า “งานเทศกาลประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี 2558” ครบรอบ 114 ปี เพื่อเป็นการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่ ถาวรสืบไป และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยตามนโยบายของรัฐบาล ที่กำหนดให้ปี พ.ศ.2558 เป็นปีท่องเที่ยววิถีไทย

ปี พ.ศ. 2559 มีชื่องานว่า "งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาอุบลราชธานี ประจำปี 2559" ครบรอบ 115 ปี

ปี พ.ศ. 2560 มีชื่องานว่า "งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาอุบลราชธานี ประจำปี 2560" ครบรอบ 116 ปี

ปี พ.ศ. 2561 มีชื่องานว่า “ฮีตศรัทธา ราชธานีแห่งเทียน” เทศกาลงานแห่เทียนพรรษา ครบรอบ 117 ปี เมื่อวันที่ 28 ก.ค. 2561

ปี พ.ศ. 2562 มีชื่องานว่า “118 ปี เทียนพรรษา เทิดราชาขวัญแผ่นดิน” เพื่อหล่อหลอมรวมจิตใจ ในการรู้รักสามัคคี ของชาวจังหวัดอุบลราชธานี และประการสำคัญ เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ์ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ปี พ.ศ. 2563 มีชื่องานว่า "สืบฮีตฮอย ตามรอยหลวงปู่มั่น มหัศจรรย์เทียนพรรษา" เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2563 เวลา 16:00 น. ผลการประชุมมีมติงดการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษา จ. อุบลฯ ปี 2563 เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 เดิมมีกำหนดจัดงานในวันที่ 1-6 กรกฎาคม 2563 โดยให้งดกิจกรรมวันอาสาฬหบูชาและงดจัดงานแห่เทียนเข้าพรรษานับเป็นครั้งแรกที่งดจัดงานแห่เทียน

ปี พ.ศ. 2564 มีชื่องานว่า "งานแห่เทียนพรรษา มรดกล้ำค่า เมืองดอกบัว" ซึ่งจัดขึ้นในระหว่าง วันที่ 23-25 กรกฎาคม 2564 ภายใต้สถานการณ์โควิด - 19 ก็ได้มีการจัดงานแห่เทียนพรรษาวิถีใหม่ โดยงดขบวนแห่ และปรับเป็นการรำแห่เทียนออนไลน์ นอกจากนี้ยังให้นำต้นเทียนมาตั้งแสดงโชว์ที่บริเวณทุ่งศรีเมือง เป็นเวลา 5 วัน เพื่อขยายเวลาให้นักท่องเที่ยว ผลัดเปลี่ยนเข้ามาเที่ยวงาน

ปี พ.ศ. 2565 มีชื่องานว่า “121 ปี ทวยราษฎร์ไฝ่ธรรม งามล้ำเทียนพรรษา” ซึ่งมีแนวคิดในการตั้งชื่องานมากจากการนำคำขวัญประจำจังหวัดมานำเสนอผนวกกับการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ระลึกถึงงานประเพณีที่จัดอย่างต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน เป็นเวลา 121 ปี งานประเพณีจัดขึ้นในห้วงเวลาระหว่างวันที่ 11 – 17 กรกฎาคม 2565 และมีการจัดงานแห่เทียนในวันที่ 14 กรกฎาคม 2565 ณ ทุ่งศรีเมือง

จากการศึกษาวิวัฒนาการของงานแห่เทียนจังหวัดอุบลราชธานี สรุปได้ว่าชาวอุบลราชธานีได้ทำต้นเทียนประกวดประชันความวิจิตรบรรจงกัน ตั้งแต่ พ.ศ. 2470 จนเมื่อปี พ.ศ. 2520 ได้เริ่มจัดงานสัปดาห์ประเพณีแห่เทียนพรรษา ให้เป็นงานประเพณีที่ยิ่งใหญ่และมหัศจรรย์ สถานที่จัดงานคือบริเวณทุ่งศรีเมืองและศาลาจตุรมุข มีการประกวดต้นเทียน และขบวนพ็อนรำประกอบต้นเทียน โดยขบวนแห่มาจากคุ้มวัดต่าง ๆ พร้อมนางฟ้าประจำต้นเทียน จะเคลื่อนขบวนจากหน้าวัดศรีอุบลรัตนารามไปตามถนนชยางกูร ผ่านทุ่งศรีเมือง ซึ่งเป็นถนนสายกลางของจังหวัดมีรูปแบบการแสดง

ของงานประเพณีที่ปรากฏเป็นการแสดงขบวนแห่เทียนที่มีความยาวตลอดเส้นทางซึ่งเป็นภาพงานประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างยาวนานและต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีนี้ ผู้วิจัยได้นำอัตลักษณ์ของ รูปแบบการแสดงของขบวนแห่เทียนมานำเสนอในการแสดงเพื่อสื่อถึงความสำคัญของการสืบทอดงานงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาในงานวิจัยครั้งนี้

2.3.2.4 ประเภทต้นเทียน

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาทำให้ทราบถึงประเภทของต้นเทียนที่ปรากฏในงานประเพณี ซึ่งมีความหลากหลาย โดยจังหวัดอุบลราชธานี (2550: 80) ได้แบ่งประเภทต้นเทียน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1) ประเภทมัดรวมติดลาย เป็นเทียนที่มีมาตั้งแต่สมัยแรกเริ่มงานประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้นแบบของเทียนทุกประเภท เทียนมัดรวมติดลายมีลักษณะเหมือนเทียนพุ่ม ประติษฐ์ ประดอย ตกแต่งด้วยสีของแท่งเทียนที่มีสีเหลือง ขาว ขนาดสั้น ยาว ปานกลาง จากนั้น นำเชือกปอ หรือกระดาษสีต่าง ๆ มาพันหรือตัดให้เป็นลวดลายประดับตกแต่งให้เกิดความสวยงาม แปลกตา เทียนมัดรวมติดลายมีขั้นตอนและวิธีการจัดเตรียมไม่ยุ่งยากเหมือนเทียนประเภทอื่น ๆ

ภาพที่ 2.2 เทียนประเภทมัดรวม

ที่มา: www.GuideUbon.Com

2) ประเภทติดพิมพ์ เป็นต้นเทียนที่มีลวดลายละเอียดอ่อน มีขั้นตอนและต้องใช้คนจำนวนมากในการจัดทำ อีกทั้ง ขี้ผึ้งที่ใช้ในการทำดอกผึ้ง (ลายเทียน) ก็ต้องใช้ขี้ผึ้งแท้เป็นส่วนใหญ่ ส่วนต้นเทียนนั้นแต่เดิมใช้ขี้ผึ้งถ้วย (ขี้ผึ้งน้ำมัน) ผสมกับขี้ผึ้งแท้หล่อลำต้นแต่ปัจจุบันบางคุ้มวัดจะใช้เชือกพันรอบแกนเหล็ก เทรอบด้วยปูนพลาสเตอร์ตกแต่งให้กลมแล้วทาสีพลาสติกหรือใช้ไม้อัดทำเป็นเหลี่ยมหกเหลี่ยมแปดเหลี่ยม หรือเหลี่ยมย่อมุม แทนการหล่อให้กลมเพียงอย่างเดียว นายสมคิด สอนอาจ ครูภูมิปัญญาไทยด้านศิลปกรรม ด้านการติดพิมพ์เทียนพรรษาให้ความเห็นว่า อาจมีรูปแบบได้หลายรูปแบบแต่มักเป็นการนำเสนอเรื่องราวในพระพุทธศาสนา ในอดีตยังคงยึดถือว่าต้นเทียนต้องมีลักษณะกลมเท่านั้น ปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนรูปทรงของต้นเทียนโดยอิงแนวคิดจากหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนา เช่น สี่เหลี่ยมมาจากอริยสัจ 4 ประการ หกเหลี่ยมมาจากอบายมุข หรือแปดเหลี่ยมมาจาก มรรค 8 เป็นต้น

ภาพที่ 2.3 เทียนประเภทติดพิมพ์

ที่มา: ผู้วิจัย

3) ประเภทแกะสลัก มีความแตกต่างในเรื่องคุณภาพของขี้ผึ้งที่ใช้ทำขี้ผึ้งที่ใช้ทำต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ที่เป็นขี้ผึ้งคุณภาพพอใช้หรือขี้ผึ้งผสม ส่วนขี้ผึ้งที่ใช้ทำต้นเทียนประเภทแกะสลักใช้ขี้ผึ้งที่มีคุณภาพดีหรือเป็นขี้ผึ้งแท้ ซึ่งต้นเทียนประเภทติดพิมพ์จะต้องหล่อให้มีขนาดเล็กกว่าไว้ก่อน แล้วติดแผ่นผึ้งและดอกผึ้งให้มีขนาดใหญ่ขึ้นตามต้องการ ส่วนต้นเทียนประเภทแกะสลักจะต้องหล่อลำต้นเทียนให้มีขนาดใหญ่กว่าไว้ก่อน แล้วแกะสลักหรือขูดขี้ผึ้งออกจนให้มีขนาดและเกิดลวดลายตามที่ต้องการ (จังหวัดอุบลราชธานี, 2550: 80)

ภาพที่ 2.4 เทียนประเภทแกะสลัก

ที่มา: ผู้วิจัย

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ประเภทของต้นเทียนที่ปรากฏในงานประเพณี แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทมัดรวม ประเภทติดพิมพ์ ประเภทแกะสลัก ซึ่งการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีนี้ ผู้วิจัยได้นำอัตลักษณ์ของ การทำเทียนมัดรวม และเทียนประเภทแกะสลักมานำเสนอในการแสดงเพื่อสื่อถึงความสำคัญของการสืบทอดงานประติมากรรมงานเทียนในงานวิจัยครั้งนี้

2.3.2.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำผลที่ได้มาศึกษาและเป็นแนวทางในการออกแบบการแสดง โดยศึกษาความหมายของการมีส่วนร่วม และลักษณะของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1) ความหมายของการมีส่วนร่วม

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการศึกษาความหมายของการมีส่วนร่วม เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาบริหารจัดการกระบวนการวิจัย และเป็นแนวทางการสร้างสรรค์การแสดง โดยมีการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้อธิบายถึงการมีส่วนร่วมคือการเข้าไปเกี่ยวข้องกับมิติต่าง ๆ ดังที่ นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ ได้ อธิบายถึงไว้ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) ทางความคิด, จิตใจ, อารมณ์และทางกาย การมีส่วนร่วมมีความหมายมากกว่าการเป็นส่วนหนึ่ง (Sense and Belonging) การมีส่วนร่วมมีความหมายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

(Quantitative and Qualitative) การมีส่วนร่วมครอบคลุมทั้งมิติ ด้านความสามารถ เวลา และโอกาสที่จะมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเป็นการกระทำ (Action) จึงมีทั้งผู้กระทำ (The Actor) ผู้ถูกกระทำหรือผู้รับผล (The Recipient) และสาธารณชน (The Public) ผู้เป็นบริบทของการกระทำ (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2550: 25)

การมีส่วนร่วมคือกระบวนการส่งเสริมชักนำเพื่อสร้างโอกาสให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมดังที่ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ ได้อธิบายถึงความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

การมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการส่งเสริมสนับสนุน ชักนำ และสร้างโอกาสให้ชาวบ้านในรูปของบุคคล หรือกลุ่มคนต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการเข้ามาทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม ด้วยความสมัครใจมิใช่เข้ามาร่วมเพื่อหวังผลตอบแทน และการมีส่วนร่วมต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความจำเป็น ความต้องการ วัฒนธรรม นอกจากนี้สมาชิกทุกคนต้องมีโอกาสในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ และต้องได้รับผลจากการพัฒนาอย่างสม่ำเสมออีกด้วย (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2550: 3)

การมีส่วนร่วมคือการระดมความคิดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาของสังคมดังที่ มณฑาทิพย์ โกศลจิตร ได้อธิบายถึงความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การวางแผนวิเคราะห์ ตัดสินใจ ดำเนินงาน และแก้ปัญหาในรูปแบบของการระดมความคิด โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกำหนดทิศทางในการพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคม (มณฑาทิพย์ โกศลจิตร, 2558: 12)

การมีส่วนร่วมคือการร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจและสมัครใจ โดยไม่ถูกบังคับ ดังที่ กิรชาติ บุญช่วย ได้อธิบายถึงความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจและสมัครใจ โดยไม่ถูกบังคับการมีส่วนร่วมในการพบปะสังสรรค์ทางสังคมมีกระบวนการทำงานร่วมกัน โดยเริ่มจากการร่วมความคิดการร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน ร่วมมือกันพบปัญหา หรือเผชิญอุปสรรคพร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วงทำให้กิจกรรมประสบความสำเร็จ (กิรชาติ บุญช่วย, 2558: 13)

ดังนั้นการมีส่วนร่วมในงานวิจัยฉบับนี้หมายถึง กระบวนการส่งเสริมชักนำเพื่อสร้างโอกาสให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ ชาวบ้าน ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรม มีโอกาสได้แสดงออกทางความคิด จิตใจ อารมณ์และทางกาย ด้วยความตั้งใจและสมัครใจโดยไม่ถูกบังคับ ถือเป็นการพบปะสังสรรค์ทางสังคมที่มีกระบวนการทำงานร่วมกัน โดยเริ่มจากการร่วมความคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน ร่วมมือกันแก้ไขเมื่อพบปัญหา หรือเผชิญอุปสรรคพร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วงทำให้กิจกรรมประสบความสำเร็จนำไปสู่การพัฒนาของสังคมในโอกาสต่าง ๆ นี้

2) ลักษณะของการมีส่วนร่วม

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการศึกษาลักษณะของการมีส่วนร่วม เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางการสร้างสรรค์การแสดง โดยมีการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้อธิบายถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เกิดจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล และลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจดังที่ สุชาติ จักรพิสุทธิ์ ได้ศึกษาชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาสรุปได้ว่า

1) ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล โดยการเปิดโอกาสให้สังคม องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิ หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจวางแผน การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริมชักนำ สนับสนุนให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ

2) ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจใน อารมณ์รวมทั้งค่านิยมของประชาชนเป็นเครื่องชี้นำตนเองให้เข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความผูกพันมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินงานด้วยความสมัครใจ (สุชาติ จักรพิสุทธิ์, 2547: 16)

ดังนี้

เฉลิม เกิดโมลี ได้สรุปแนวคิดการมีส่วนร่วมในมิติความลึกทั้งในเชิงกว้างและในที่เฉพาะไว้

1) การมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติแต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการ หรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ 2) การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนาขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น 3) ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้อง ในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนานอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินโครงการนั้น ๆ ด้วย 4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น อาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า คือการที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา 5) การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขา มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษากลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่น 6) การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายความว่าบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น 7) การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่าง ๆ และ 8) กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะก่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชนและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายของรัฐ และ มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุก ๆ คน (เฉลิม เกิดโมลี, 2543: 85)

จินตวีร์ เกษมสุข กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการมีส่วนร่วม 4 ลักษณะ ดังนี้

1) มีส่วนร่วมในการคิด การศึกษาและค้นคว้าหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนความต้องการของชุมชน 2) มีส่วนร่วมในการวางนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหา 3) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัด หรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย และ 4) มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และ ประเมินผลการทำงาน (จินตวีร์ เกษมสุข, 2554: 4)

เสรี หมั่นพล กล่าวถึง ลักษณะของการมีส่วนร่วม ดังนี้

ลักษณะของการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในการบริหาร เป็นความสัมพันธ์หรือผูกพันกันของบุคคลในองค์กร และประชาชนที่มีส่วนช่วยในการคิด การปฏิบัติและการรับผิดชอบในการดำเนินงานร่วมกัน (เสรี หมั่นพล, 2552: 26)

ธร สุนทรายุทธ์ ได้กล่าวว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ลักษณะ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุด คือการกำหนดตามความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญ แบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนที่วางไว้ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ได้มาจากคำถามที่ว่าใคร จะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากรและการประสานงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ (Benefits) นอกจากจะพิจารณาถึงผลประโยชน์ในเชิงปริมาณ และคุณภาพแล้ว จะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้ (ธร สุนทรายุทธ์, 2551: 544)

จากการศึกษาความหมายของการมีส่วนร่วมและลักษณะการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ของการมีส่วนร่วมมาออกแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้ได้กลุ่มอาสาสมัครที่จะร่วมทำงานสร้างสรรค์ชุมชนซึ่งประกอบกันหลายฝ่าย อาทิ นักแสดง นักดนตรี เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์

ประกอบการแสดง การออกแบบภาพโปรเจกชัน เป็นต้น อีกทั้งมีการออกแบบลีลาการแสดงเพื่อสื่อถึงความสำเร็จของการร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชนที่สืบทอดเรื่องราวของงานเทียนในงานวิจัยครั้งนี้

2.3.2.6 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการวัฒนธรรม

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานีนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการวัฒนธรรมเพื่อนำผลที่ได้มาศึกษาและเป็นแนวทางในการออกแบบการแสดง โดยศึกษาความหมายของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม ประเภทของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม และกระบวนการของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม ดังนี้

1) ความหมายของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความหมายของความหมายของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม ไว้หลายความหมาย ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอบางส่วน ดังนี้

ชนัญ วงษ์วิภาคและคณะ ได้ให้ความหมายของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม ว่า

คือผลของการกระทำในอดีตที่สร้างสรรค์และยังคงเหลืออยู่ในสังคมปัจจุบันรูปแบบสิ่งก่อสร้างวัตถุניתานหรือตำนานที่เล่าขานมาแต่อดีต ทรัพยากรเหล่านี้มักจะอยู่ในความดูแลของวัด ชุมชน กรมศิลปากร และเอกชนทรัพยากรวัฒนธรรมส่วนหนึ่งที่ได้รับการสืบทอดมาจากในอดีตและปรับปรุงจากผู้คนรุ่นหลัง เช่น ภูมิปัญญาเรื่องต่าง ๆ พิธีประเพณีความเชื่อเรียกว่า ทรัพยากรวัฒนธรรมที่ยังมีชีวิตโดยทั่วไป ความหมายทรัพยากรวัฒนธรรมมี 2 ระดับ คือความหมายในอุดมคติและความหมายในสภาพที่เป็นจริงซึ่งการให้ความหมายในอุดมคติของบางสิ่งบางอย่างมีนัยถึงความดีงาม เลิศหรูและควรสงวนไว้ในฐานะของสูงสิ่งที่อยู่ในอุดมคตินี้มักจะมีจำนวนน้อยจึงต้องสงวนไว้ให้กับผู้ที่คู่ควรหรือผู้มีบุญญาบารมีเท่านั้น อย่างไรก็ตามสภาพความเป็นจริงสิ่งเดียวกันอาจมีความหมายที่แตกต่างไปจากความหมายในอุดมคติเพราะมีเงื่อนไขหลายอย่างที่ทำให้ต้องกระทำอย่างแปลกแยกจากความหมายเดิม เช่น พุทธศาสนิกชนบางคนไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตนตามคำสอนให้ละเว้นความชั่วและกระทำแต่ความดี (ชนัญ วงษ์วิภาคและคณะ, 2547: 47)

สายันต์ ไพเราะจิตร ได้กำหนดความหมาย และขอบเขตของทรัพยากรวัฒนธรรมว่า

ขอบเขตของทรัพยากรวัฒนธรรม หมายถึง ส่วนประกอบของระบบวัฒนธรรมทั้งหมดในสังคมมนุษย์ทั้งที่เป็นวัฒนธรรมทางวัตถุ สิ่งก่อสร้างที่จับต้องมองเห็นได้ และที่เป็นความหมาย ความรู้ ภูมิปัญญา ความเชื่อ กฎระเบียบแบบแผนเพื่อการปฏิบัติ จินตนาภาพ ความรู้สึกนึกคิด ศิลปะ และการแสดงออกที่ไม่สามารถจับต้องได้ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถจัดการให้เกิดประโยชน์แก่การดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละชุมชน แต่ละสังคม แต่ละยุคสมัยได้ และสิ่งที่ยังมีการสร้างสรรค์ดัดแปลงขึ้นใหม่ เพื่อใช้สอยให้สมประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม (สายันต์ ไพเราะจิตร, 2550: 13)

2) ประเภทของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

อนิก เลิศชาญฤทธิ ได้อธิบายเกี่ยวกับการจำแนกหรือแบ่งประเภทของทรัพยากรวัฒนธรรมไว้ว่า ทรัพยากรวัฒนธรรมมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับวิธีการจัดแบ่ง เช่น แบ่งตามสาขาวิชา หรือศาสตร์ทางการศึกษา แบ่งตามแนวคิดลำดับความสำคัญและบทบาทเชิงบริหารจัดการ แบ่งตามลักษณะของการเป็นเจ้าของ แบ่งตามลักษณะหน้าที่การใช้งาน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม หากใช้วิธีการแบ่งประเภททรัพยากรวัฒนธรรมที่สามารถครอบคลุมลักษณะกว้างและเห็นภาพชัดเจน ทรัพยากรวัฒนธรรมหรือมรดกวัฒนธรรมมีอยู่ 2 ประเภทหลักตามการจำแนกขององค์การยูเนสโก โดยแบ่งตามลักษณะที่ปรากฏหรือมีอยู่ ได้แก่ ทรัพยากร หรือมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible cultural resource) และทรัพยากรหรือมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องได้ (Tangible cultural resource) ซึ่งได้อธิบายไว้ดังต่อไปนี้

ทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ในการประชุมทั่วไปขององค์การยูเนสโก ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ในปี ค.ศ. 2003 มีการเสนอวาระเพื่อพิจารณาแนวทางในการดูแลและกำหนดประเภทของทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ที่ประชุมได้กำหนดมาตรการความคุ้มครอง ป้องกัน และดูแลทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ 40 มาตรา ภายในชื่อสนธิสัญญา Convention for safeguarding of intangible cultural heritage 2003 ทั้งนี้ ในมาตราที่ 2 ของสนธิสัญญามีการกล่าวถึง นิยามมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ หมายถึง การปฏิบัติ (Practices) การแสดงออก (Expression) การนำเสนอ (Representations) ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) รวมทั้งอุปกรณ์วัตถุสิ่งประดิษฐ์ และพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งชุมชน กลุ่มชน และปัจเจกบุคคลในบางกรณี มีสำนึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรวัฒนธรรมของพวกเขา ทรัพยากร/มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เหล่านี้

ถูกส่งผ่านหรือถ่ายทอด จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นหนึ่งซึ่งมนุษย์ยังมีการผลิตซ้ำ และสร้างทรัพยากรประเภทนี้ขึ้นใหม่อยู่เสมอ เพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อม การปะทะสังสรรค์กับธรรมชาติและประวัติศาสตร์ความเป็นมาของตนเอง และเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของตนเองให้ยั่งยืนนาน ซึ่งรูปแบบของทรัพยากร มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ได้แก่ 1) ประเพณีมุขปาฐะ (Oral Traditions) และการแสดงออก ซึ่งรวมถึง ภาษา (Language) 2) ศิลปะการแสดง (Performing Arts) 3) ข้อปฏิบัติ และกฎระเบียบทางสังคม (Social Practices) พิธีกรรม (Rituals) และเทศกาล (Festive Events) 4) ความรู้และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและจักรวาล (Knowledge and Practices Concerning Nature and Universe) และ 5) ทักษะงานฝีมือเชิงช่าง (Traditional Craftsmanship) 2) ทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องได้ หมายถึง ซากสิ่งของก่อสร้าง รวมถึงวัตถุที่จับต้องและสัมผัสได้ด้วยมือ และมองเห็นด้วยตาของมนุษย์ สิ่งเหล่านี้สัมผัสและเป็นตัวแทนของมนุษย์ วัฒนธรรมของมนุษย์ กิจกรรมของมนุษย์ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีต และปัจจุบัน นอกจากนี้ทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องได้ยังรวมถึง พืช สัตว์ และ ทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ในฐานต่าง ๆ ซึ่งทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องได้ สามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อยตามลักษณะที่ปรากฏ 2 กลุ่ม คือ ประเภทที่อยู่ติดที่ (Immovable Resource) ได้แก่ ร่องรอยต่าง ๆ (Features) สิ่งก่อสร้าง (Building) แหล่งโบราณคดี (Sites) ย่านหรือสถานที่ (Places/Districts) และประเภทเคลื่อนย้ายได้ (Movable Resource) ได้แก่ โบราณวัตถุ (Artifacts) และสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมมนุษย์ (ธนิช เลิศชาญฤทธิ, 2554: 20-29)

3) กระบวนการของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

กระบวนการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเป็นระบบการดูแลเพื่อรักษาคุณค่าของทรัพยากร ที่มีและมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ร่วมกันของคนในปัจจุบันและคนรุ่นหลังเป็นการให้ ความสำคัญ ต่อการเข้าถึงทรัพยากรวัฒนธรรมของคนรุ่นปัจจุบันหลักการสำคัญที่ใช้กันอย่าง แพร่หลายใน การรักษาทรัพยากรทางวัฒนธรรมคือการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการความรู้ทาง ศิลปวัฒนธรรมของตนเองโดยมีองค์ประกอบของชุมชนได้แก่คนหรือเจ้าของวัฒนธรรมวิธีการ เทคโนโลยีและหน่วยงานรับผิดชอบเป็นผู้ขับเคลื่อนกระบวนการแต่ละขั้นตอนองค์ประกอบของ การจัดการความรู้ทางวัฒนธรรมประกอบไปด้วย

1) “คน” เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดเพราะเป็นแหล่งที่อุดมด้วยความรู้ ประสบการณ์และเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนและเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิด

กระบวนการจัดการความรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมให้กับชุมชน เช่นประชาชนในพื้นที่และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศิลปวัฒนธรรม

2) “กระบวนการ” เป็นการบริหารจัดการเพื่อเชื่อมโยงประสานคนและความรู้เข้าไว้ด้วยกันโดยกระบวนการที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการถ่ายทอดความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมผ่านการบอกเล่า พูดคุยจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่งและคนฟังมีการนำความรู้มาปฏิบัติและบอกต่อหมุนเวียน เป็นวงจรความรู้ภายในชุมชนและขยายออกไปนอกชุมชนดังนั้นกระบวนการจึงไม่มีวิธีการและกำหนดเวลาที่ตายตัว การพัฒนาศักยภาพของ “คน” และ “กระบวนการ” จึงเป็นขั้นตอนเบื้องต้นที่สำคัญ ในกระบวนการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเพราะคนในชุมชนคือเจ้าของทรัพยากรวัฒนธรรม โดยเฉพาะผู้นำด้านวัฒนธรรมในชุมชนซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ในการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม พร้อมทั้งรู้วิธีการและกระบวนการทำงานที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมที่ประสบความสำเร็จผู้วิจัยจึงได้ทบทวนแนวคิดหลักการและกระบวนการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมในชุมชนต่อไป

สวาท เลิศฤทธิ (2547 อ้างถึงในชนัญ วงษ์วิภาค และอมรชัย คหกิจโกศล, 2547: 2-3) ได้กล่าวถึงชื่อเรียกที่ แตกต่างเช่นสมบัติทางวัฒนธรรม (Cultural Property) ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม (Cultural Asset) มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage) และอธิบายความหมายของทรัพยากรทางวัฒนธรรม (Cultural Resource) เกิดขึ้นในอเมริกาในช่วงทศวรรษที่ 1970 และได้สรุปความหมายว่าหมายถึง “ผลผลิตของวัฒนธรรมทั้งในอดีตและปัจจุบันที่มีค่าหรือเป็นตัวแทนหรือสามารถสื่อถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้ ดังนั้นทรัพยากรวัฒนธรรมจึงรวมถึงซากสิ่งของที่มนุษย์ทำขึ้น แหล่งโบราณคดี โบราณสถาน ศาสนสถานเสื้อผ้าอาภรณ์เอกสารทางประวัติศาสตร์จารึกภาษาศาสนา ประเพณี พิธีกรรมความเชื่อภูมิปัญญาพื้นบ้านต่าง ๆ

ดังนั้นจากการศึกษาข้อมูลเรื่อง ความหมายของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมซึ่งหมายถึง ส่วนประกอบของระบบวัฒนธรรมทั้งหมดในสังคมมนุษย์ได้รับการสืบทอดมาจากในอดีตและปรับปรุงจากผู้คนรุ่นหลัง ที่มีความหมายถึงความรู้ ภูมิปัญญาเรื่องต่าง ๆ ความรู้สีกินคิด ศิลปะ พิธี ประเพณี ความเชื่อ กฎระเบียบแบบแผนเพื่อการปฏิบัติ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถจัดการให้เกิดประโยชน์แก่การดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละชุมชนแต่ละสังคมแต่ละยุคสมัยได้ แบ่งประเภทของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเป็น 2 ประเภทหลักตามการจำแนกขององค์กร ได้แก่ ทรัพยากรหรือมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และทรัพยากรหรือมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องได้ มีกระบวนการของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมโดยการจัดการให้ผู้คนมีส่วนร่วมและชุมชนมีบทบาทในการจัดการความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมของตนเอง ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้มาออกแบบกระบวนการสร้างสรรค์

ผลงานเรื่องการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

2.3.2.7 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

การสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อนำผลที่ได้มาศึกษาและเป็นแนวทางในการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานและการออกแบบการแสดง โดยศึกษาเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนี้

SDGs ย่อมาจาก Sustainable Development Goals–SDGs หมายถึง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการพัฒนาที่สมดุลกันใน 3 เสาหลักของมิติความยั่งยืน (Three Pillars of Sustainability) นั่นคือ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 ประเทศสมาชิกของสหประชาชาติได้รับรองวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2573 ซึ่งจะบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลา 15 ปีประกอบด้วย 17 เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยมี 169 เป้าหมายเฉพาะเจาะจง และ 230 ตัวชี้วัด 1 เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนเน้นให้ความสำคัญกับการปรับสมดุลทั้ง 3 มิติของการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบบูรณาการและการมีส่วนร่วมเพื่อไม่ให้ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดย Sustainable Development Goals –SDGs ประกอบด้วยเป้าหมาย 17 ข้อ ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 No Poverty ขจัดความยากจนทุกรูปแบบทุกสถานที่

เป้าหมายที่ 2 Zero Hunger ขจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ส่งเสริมเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 3 Good Health and Well-Being รับรองการมีสุขภาพ และความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนทุกช่วงอายุ

เป้าหมายที่ 4 Quality Education รับรองการศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน

เป้าหมายที่ 5 Gender Equality บรรลุความเท่าเทียมทางเพศ พัฒนาบทบาทสตรีและเด็กผู้หญิง

เป้าหมายที่ 6 Clean Water and Sanitation รับรองการมีน้ำใช้ การจัดการน้ำและสุขาภิบาลที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 7 Affordable and Clean Energy รับรองการมีพลังงาน ที่ทุกคนเข้าถึงได้ เชื่อถือได้ยั่งยืน ทนสมัย

เป้าหมายที่ 8 Decent Work and Economic Growth ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องครอบคลุมและยั่งยืนการจ้างงานที่มีคุณค่า

เป้าหมายที่ 9 Industry Innovation and Infrastructure พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนทั้งถึง และสนับสนุนนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 Reduced Inequalities ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 11 Sustainable Cities and Communities ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึง พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12 Responsible Consumption and Production รับรองแผนการบริโภค และการผลิตที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 Climate Action ดำเนินมาตรการเร่งด่วนเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ

เป้าหมายที่ 14 Life Below Water อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15 Life on Land ปกป้อง ปันฟู และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบกอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 16 Peace and Justice Strong Institutions ส่งเสริมสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 17 Partnerships for the Goals สร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วน ความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ทั้งหมดนี้คือเป้าหมาย SDGs 17 ข้อ ที่สหประชาชาติ ที่ทั่วโลกจะทำได้ภายในปี 2030 ซึ่งเป็นแนวทางในการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานและการออกแบบการแสดงในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเป้าหมายที่ 11 ที่มีความเชื่อมโยงกับผลงานสร้างสรรค์ในด้าน ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึง พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีเป้าประสงค์ครอบคลุมในหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเมืองและชุมชน อาทิ การเข้าถึงที่อยู่อาศัยและบริการพื้นฐาน การยกระดับชุมชน การวางแผนของบริหารจัดการการเมืองและชุมชนอย่างมี

ส่วนร่วม บูรณาการและยั่งยืน ปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลก ในเชิงนโยบายเป้าหมายนี้สนับสนุนให้มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในทางบวก ของพื้นที่เมือง กึ่งเมือง และชนบท การเพิ่มจำนวนเมืองที่มีความยั่งยืน มีการยกระดับการพัฒนาเมือง และขีดความสามารถให้ครอบคลุมและยั่งยืนเพื่อการวางแผนและการบริหารจัดการการตั้งถิ่นฐานของ มนุษย์อย่างมีส่วนร่วม บูรณาการและยั่งยืนในทุกประเทศ ภายในปี 2573 อีกทั้งเสริมความพยายามที่จะปกป้องและ คุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ของโลก (Online: www.thailand.un.org.th)

ประเทศไทยมีกรอบการพัฒนาของตนเองที่กำลังใช้อยู่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา อย่างยั่งยืน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยหลักภูมิปัญญาและความซื่อสัตย์สุจริตตลอดจน หลักการเดินทางสายกลาง ความสมเหตุสมผลและความรอบคอบตามแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จุดเน้นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือความยั่งยืนและได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ดังภาพที่ 2.5 อธิบายเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาพที่ 2.5 อธิบายเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ที่มา: www.Thailand.Opendevelopmentmekong.Net

จากภาพที่ 2.5 อธิบายเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งเป็นการนำเสนอว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมีการพัฒนามาอย่างไร ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้นคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความท้าทายในการพัฒนาท้องถิ่นและปลูกฝังแนวความคิดที่ยั่งยืนให้กับคนในท้องถิ่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในหลาย ๆ ด้านของชีวิตอย่างมีนัยสำคัญก่อนที่จะนำมาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้มีการบูรณาการไว้ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) รวมทั้งนโยบายประเทศไทย 4.0 ดังนั้นแผนงานและแผนงบประมาณของหน่วยงานรัฐบาลทั้งหมดจึงถูกกำหนดให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ดังนั้นจากการศึกษาข้อมูลเรื่อง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals: SDGs) ซึ่งหมายถึง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นแนวทางในการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานและการออกแบบการแสดงในงานวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเป้าหมายที่ 11 ที่มีความเชื่อมโยงกับผลงานสร้างสรรค์ในด้าน ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึง พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการยกระดับชุมชน ที่มีการวางแผนของบริหารจัดการการเมืองและชุมชนอย่างมีส่วนร่วม บูรณาการและยั่งยืน ปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลก สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้นคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความท้าทายในการพัฒนาท้องถิ่นและปลูกฝังแนวความคิดที่ยั่งยืนให้กับคนในท้องถิ่น อีกทั้งเป็นการเสริมความพยายามที่จะปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลกให้มีคุณค่าคู่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืนผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ และบูรณาการองค์ความรู้เรื่องแผนพัฒนาที่ยั่งยืนให้เข้ากับงานวิจัย อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

2.4 ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะศึกษาทฤษฎี แนวคิดและผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ทั้งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่

ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และผลงานสร้างสรรค์อื่น ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์และค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏยศิลป์ของผู้วิจัยในลำดับต่อไป

การศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ถือเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการค้นหาแนวทาง และการนำองค์ความรู้ที่ปรากฏในงาน แนวคิด ทฤษฎี รวมไปถึงรูปแบบและองค์ประกอบทางการแสดงที่ปรากฏในมิติต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานจากศิลปินที่สามารถอธิบายถึงแนวคิดและผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เป็นผลงานที่ผู้วิจัยได้ร่วมสังเกตและมีประสบการณ์ร่วม เป็นผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบสื่อ มีเดีย ที่สืบค้นได้ และนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านทัศนศิลป์ คือ ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) ศิลปะการปะติด (Collage) ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) และศิลปะแนวเรียบง่าย (Minimalism) โดยใช้วิธีการหยิบยืมผลงานต้นฉบับของศิลปินมาสร้างสรรค์ให้เกิดผลงานในบริบทใหม่ต่างไปจากเดิม ดังที่สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้กล่าวถึง ศิลปะสื่อผสม ไว้ว่า

ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) หมายถึง ผลงานสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ ที่มีการผสมผสานวัสดุหรือรูปแบบทางศิลปกรรมที่มากกว่า 2 รูปแบบ หรือ 2 ชนิดขึ้นไป รวมถึงการนำรูปแบบสื่อ 2 มิติ หรือ 3 มิติ หรือสื่อเทคโนโลยีมัลติมีเดีย รวมไปถึงการข้ามสื่อ เช่น การนำงานประเภททัศนศิลป์ ไปผสมกับศิลปะการแสดง การนำกวี ไปผสมกับสื่อทางวิศวกรรม เป็นต้น ผสมผสานทำให้เกิดผลงานที่อยู่ในชั้นเดียวกัน ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางความคิดของศิลปิน” (สุนันทา ผาสมวงศ์, 2564: 4)

ศิลปะการปะติด (Collage) เป็นการนำแนวคิดทางด้านทัศนศิลป์มาบูรณาการ และนำกระบวนการของ ศิลปะการปะติดมาใช้ในการสร้างสรรค์งานดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับศิลปะการปะติด ไว้ว่า

ศิลปะการปะติด (Collage) เป็นการนำแนวคิดการสร้างสร้งงานทางด้านทัศนศิลป์มาบูรณาการ เป็นการนำส่วนต่าง ๆ ของช่วงการแสดงที่มีได้ต่อเนื่อง สืบสานเรื่องราว แต่เป็นการนำช่วงต่าง ๆ ของการแสดงที่อาจจะมีความหมายเดียวกันมารวมอยู่ด้วยกัน นำมาเรียงร้อยให้เกิดเป็นการแสดงชุดใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

อำมรงค์ บุญราช ได้ศึกษาและสัมภาษณ์ นาราพงษ์ จรัสศรี เมื่อ 24 ตุลาคม 2563 เรื่อง ศิลปะแห่งการหยิบยืมในแนวทางของนาฏศิลป์ ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า

ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) มีความเป็นไปได้ที่จะสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำบางช่วงของการแสดง ในอดีตหรือได้ออกแบบโดยผู้อื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการออกแบบใหม่ จึงได้มี การยกช่วงของการแสดงนั้นมาวางไว้ในที่ที่เหมาะสมท่ามกลางสถานการณ์ใหม่ ที่ต่างไปจากผลงานที่เราได้นำช่วงของการแสดงนั้นมาใช้ เพื่อแสดงความหมาย หรือสัญลักษณ์บางอย่างที่มีความเกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ดูแล้ว มิได้เป็นการคัดลอกผลงานของศิลปินนั้น ตรงกันข้ามอาจจะถือว่าเป็นการอ้างอิง หรือให้เกียรตินำผลงานชิ้นนั้นมากล่าวถึงในผลงานชิ้นใหม่” (อำมรงค์ บุญราช, 2564 : 69)

ศิลปะแนวเรียบง่าย (Minimalism) เป็นการนำแนวคิดทางด้านทัศนศิลป์มาบูรณาการ และนำกระบวนการของศิลปะแนวเรียบง่ายมาใช้ในการสร้างสรรค์งานทางด้านการแสดงดังที่ นาราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับศิลปะแนวเรียบง่าย ไว้ว่า

ศิลปะแนวเรียบง่าย (Minimalism) เป็นศิลปะที่ไม่ซับซ้อน เรียบง่าย เป็นการลดทอนองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เหลือน้อยที่สุด เช่น การออกแบบลิลาด้วยท่วงท่าที่ไม่ซับซ้อน เช่น หากต้องการแสดงท่านกบิน ก็ใช้มือหรือแขนขยับแทนปีกของนก หรือการนำข้าวของในชีวิตประจำวัน วัตถุธรรมดาสามัญที่แสดงออกถึงเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอมาใช้ในการสร้างสรรค์งานทางด้านการแสดงได้อีกด้วย (นาราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการศึกษาทฤษฎีศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) ศิลปะการปะติด (Collage) ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) และศิลปะแนวเรียบง่าย (Minimalism) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีการผสมผสาน และบูรณาการศาสตร์อันหลากหลายทำให้เกิดมิติทางการแสดงที่น่าสนใจ สามารถหยิบยืมองค์ความรู้ หรือประสบการณ์ที่ได้จากการพบเห็น รูปทรง รูปภาพ หรือรูปแบบงานที่หลากหลาย ที่เป็นงานศิลปะในยุคเก่าที่มีอยู่แล้วหรือเคยจัดแสดงมาแล้ว โดยการหยิบยืม และนำสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นการนำรูปแบบ ศิลปะ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ศิลปินรุ่นเก่าได้สร้างไว้มาปรับใช้เป็นงานชิ้นใหม่ รวมไปถึงการนำแนวคิด หรือแรงบันดาลใจของศิลปินรุ่นเก่ามา ต่อยอดหรือเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานชิ้นใหม่ที่ได้ผ่านกระบวนการ ทดลอง คิดค้น อย่างเป็นระบบ จนเกิดเป็นผลงานที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลา การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรี การออกแบบพื้นที่การแสดง การออกแบบแสง และการออกแบบอุปกรณ์การแสดง อีกทั้งได้ศึกษาผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยผู้วิจัยมีแนวทางในการศึกษาผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ของศิลปิน โดยการสัมภาษณ์แนวความคิด แรงบันดาลใจ และกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์จากตัวศิลปินโดยตรง ซึ่งผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้มีกระบวนการและเนื้อหาที่น่าสนใจ มีข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการนำไปต่อยอด และออกแบบการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เป็นอย่างมาก

ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและมุ่งเน้นการหาข้อมูลผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ โดยการสัมภาษณ์ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์โดยตรง ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของ นราพงษ์ จรัสศรี นักวิชาการและศิลปินผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย อีกทั้งเป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทั้ง 3 ประการอันได้แก่ 1) นักแสดง 2) นักออกแบบสร้างสรรค์ และ 3) นักวิชาการ เนื่องจากท่านสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกได้ พบว่าผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินมีเอกลักษณ์อันโดดเด่นเฉพาะตน ทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่หลากหลาย สามารถนำมาเป็นแนวคิดในการวิเคราะห์การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนรราชจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของงานนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) เพื่อนำแนวคิดมาวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

ในขณะที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงงานนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post – Modern Dance) ซึ่งมีแนวความคิดที่ขัดแย้งและไม่เห็นด้วยกับแนวคิดของความกลมกลืน ไว้ว่า

นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ เป็นงานนาฏศิลป์ที่เกิดขึ้นหลังยุคสมัยใหม่ที่มีความขัดแย้ง มีความกดดัน ไม่เข้ากัน และไม่เห็นด้วยกับแนวคิดของความกลมกลืน ซึ่งพบได้ในรูปแบบของนาฏศิลป์สมัยใหม่ อีกทั้งศิลปินยังมีอิสระอย่างเต็มที่ในการออกแบบและสร้างสรรค์งาน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ แบ่งประเด็นการศึกษาศิลปะสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย โดยศึกษาตามหัวข้อองค์ประกอบทางการแสดง 8 ประการ ดังนี้

2.4.1 บทการแสดง

การศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับบทการแสดง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งาน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1) การแสดงแสง เสียง ประกอบจินตภาพ คนดีศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2538 เป็นการแสดงผลมผลงานของรูปแบบการแสดงจากหลากหลายรูปแบบทั้งนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก ศิลปะการต่อสู้ การละคร ที่ได้สื่อให้เห็นถึงคุณงามความดีของพระมหากษัตริย์ วีรบุรุษ วีรสตรี ที่มีคุณงามความดีในสมัยกรุงศรีอยุธยา แสดงโดย ทหารจากกองทัพบก จัดขึ้นที่วัดไชยวัฒนาราม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในบริเวณมรดกโลก ซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับเกาะอยุธยาฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาการแสดงแสง-เสียง คนดีศรีอยุธยา เป็นการแสดงที่ยิ่งใหญ่การแสดงในแต่ละองค์ได้ตีความหมายมาจากสถานการณ์ต่าง ๆ และให้เหมาะสมกับสถานที่ที่เกี่ยวข้องในประวัติศาสตร์ การจัดขนาดเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการสร้างสรรค์เพื่อให้เหมาะกับขนาดของจำนวนผู้ชม การแสดงถูกจัดขึ้นโดยอาศัยสถานที่ในมรดกโลกเป็นเวทีการแสดง การแสดงได้แบ่งออกเป็น 9 ตอน จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ของไทย อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ได้มุ่งเน้นการนำเสนอในส่วนของมรดกโลกว่ามีศิลปะ ประเพณีอย่างไร มีความต่อเนื่องของศิลปะและประเพณีอย่างไร ไม่ได้มีแต่เรื่องราวความเก่าแก่และความตายเท่านั้น ตลอดการแสดงได้มีการเล่าเรื่องราวผ่านท่าทางการเต้น และสัญลักษณ์ของชาวอยุธยาเพื่อเป็นการช่วยให้ผู้ชมได้เข้าใจอดีตมากขึ้น

การแสดงแสง - เสียง ประกอบจินตภาพ คนดีศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2538 เป็นการแสดงที่รวมเอาศาสตร์ทางด้านศิลปะการแสดงหลากหลายสาขา มาบูรณาการ ประกอบกับการจัดแสง - เสียง และดนตรีประกอบ ให้มีความตระการตา เพื่อให้ผู้ชมเกิดจินตนาการร่วมไปกับการแสดงประกอบกับการใช้สถานที่เฉพาะทางประวัติศาสตร์ โดยนำเสนอเรื่องราวจากประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของผู้คนในสมัยอยุธยามาเป็นเนื้อหา นราพงษ์ จรัสศรี ได้ให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าว คือ

ในสังคมไทยคนจะเข้าใจได้รับรู้เฉพาะการแสดงที่ถือว่าเป็นการแสดงเฉพาะที่จากการแสดง แสง เสียง เช่น พ่อแม่พี่น้อง เดินทางมาท่องเที่ยวงานมรดกโลก พวกเขามาเป็นครอบครัว ซึ่งในบริบทของสังคมไทย การแสดงแสง เสียงเป็นการแสดงระดับครอบครัว คือ ทุกเพศทุกวัย สามารถรับชมการแสดงได้หมดซึ่งลักษณะขององค์ประกอบการแสดงจะไม่ไปเปลือย ซึ่งมีความหมายเข้าใจง่ายต่อผู้ชมการแสดง โดยมีเค้าโครงเรื่องของนวนิยายเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การแสดงเรื่องบางระจัน คือต้องนำตัวแสดงที่คนไทยคุ้นชินกับนิยาย หรือละครทีวีเพราะฉะนั้นในการแสดง

แสง เสียง ก็ได้รับอิทธิพลทางด้านนี้อยู่เช่นกันนี้ คือความเป็นอยู่ของคนไทยได้รับ
สื่อจากโทรทัศน์ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.6 ภาพการแสดงแสง - เสียง ประกอบจินตภาพ คนศิครีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2538
ที่มา: จูติกา โกศลเหมมณี, 2556

2) นาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่อง **วังลดาวัลย์** อดีต
อันรุ่งเรืองสู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์ นักแสดง คือ บุคลากรของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
เนื่องจากคณะผู้บริหารของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการ
ส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้รับรู้ถึงวัฒนธรรมองค์กร โดย
ตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญขององค์กร และความสามัคคีของบุคลากรในองค์กร จึงมอบหมายให้
บุคลากรของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ รับหน้าที่เป็นผู้แสดง มีนักแสดงจำนวน 200
คน ซึ่งนักแสดงทั้งหมดไม่ใช่นักแสดงมืออาชีพ จึงไม่มีทักษะด้านการแสดง ผู้กำกับการแสดงจึงมี
แนวคิดในการออกแบบลีลาและท่าทางการเคลื่อนไหว ที่มาจากเคลื่อนไหวตามชีวิตประจำวัน
(Everyday Movement) และศิลปะแนวเรียบง่าย (Minimalism) ซึ่งเป็นแนวความคิดของการแสดง
นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ หรือโพสต์โมเดิร์นแดนซ์ (Post - Modern Dance) ประกอบกับการแสดง
ละคร (Acting) การแสดงละครภาพนิ่งหรือตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) การแสดงบัลเล่ต์โรแมนติก
การแสดงโนราห์ และการแสดงซัดซาตริ โดยใช้เทคนิค ลีลา และการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เพื่อให้
เหมาะสมกับนักแสดงสมัครเล่นที่ไม่มีทักษะด้านการแสดงซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึง
บทการแสดง ดังนี้

บทการแสดงที่เล่าถึงช่วงเวลาและเหตุการณ์สำคัญที่ปรากฏขึ้นกับวังลดาวัลย์ตั้งแต่
อดีตจนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วย องค์กรที่ 1 ปฐมบท ดำเนินเรื่องราวเกี่ยวกับ
ประวัติศาสตร์ของวังลดาวัลย์ ในตอนก่อนแรกสร้างวังลดาวัลย์ องค์กรที่ 2 อดีต
อันรุ่งเรือง ดำเนินเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของวังลดาวัลย์ในอดีต

ความเจริญรุ่งเรืองของวังลดาวัลย์ และการสิ้นสุดของวังลดาวัลย์ องค์กรที่ 3 สู่ปัจจุบัน อันรุ่งโรจน์ ดำเนินเรื่องราวเกี่ยวกับวังลดาวัลย์ในยุคปัจจุบัน ที่ได้เปลี่ยนฐานะจากการเป็นพระตำหนักที่ประทับของพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูง สู่สถานที่ทำการแห่งที่ 5 ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และการดำเนินการบูรณะซ่อมแซมวังลดาวัลย์ ทำให้วังลดาวัลย์กลับมางดงามอีกครั้งหนึ่ง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

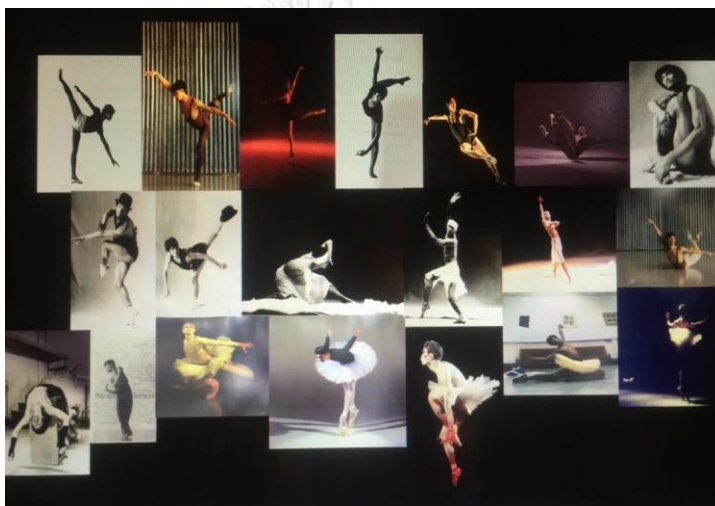

ภาพที่ 2.7 ภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่อง
วังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรืองสู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์
ที่มา: ลักขณา แสงแดง, 2557

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากภาพท่าเต้นของนราพงษ์ จรัสศรี ผลงานสร้างสรรค์ของขวัญแก้ว กิจเจริญ ที่มีการออกแบบบทการแสดงเริ่มต้นจากแบ่ง ออกเป็น 2 องค์กรที่ชัดเจน คือ องค์กรที่ 1 การสัมผัส "The Touch" และองค์กรที่ 2 การต่อเนื่อง "The Continuos" ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากการเห็นภาพถ่ายของนราพงษ์ จรัสศรี จึงนำมาพัฒนาสร้างการแสดงให้มีเรื่องราว แต่ผู้วิจัยยังขาดความรู้ ความชำนาญในการสร้างบทการแสดงทางนาฏศิลป์ ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขการนำเสนอใหม่ คือ ตัดบทการแสดงที่มีเรื่องราวและเนื้อหาออก รวมทั้งการตัดการแสดงละครที่มีการถ่ายทอดอารมณ์ระหว่างการแสดง แต่มามุ่งเน้นสาระสำคัญในการนำเสนอผ่านแค่ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวที่เรารู้จักกันว่า "นาฏศิลป์พิสุทธ์" (Pure Dance) ดังที่ ขวัญแก้ว กิจเจริญ ได้อธิบายว่า

การออกแบบบทการแสดงแบ่งการแสดงออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรก คือ ภาพที่ 1-5 เป็นการนำเสนอผ่านลีลาท่าทางแบบบัลเลต์คลาสสิก (Classical Ballet) ส่วนที่สอง คือ ภาพที่ 6 - 15 เป็นการนำเสนอผ่านลีลาท่าทางแบบร่วมสมัย (Contemporary Dance) และส่วนสุดท้ายคือส่วนที่สาม ภาพที่ 16 - 20 เป็นการนำเสนอผ่านลีลา ท่าทางแบบบัลเลต์สมัยใหม่ (Classical Ballet) จากการที่

ผู้วิจัยได้ใช้การแสดงบัลเล่ต์ การเต้นร่วมสมัย และบัลเลต์สมัยใหม่ จึงทำให้เห็นว่าการงานของผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการใช้รูปแบบการแสดงที่หลากหลาย มีการนำภาพคอลลาจ (Collage) จำนวน 20 ภาพ ของนราพงษ์ จรัสศรี มาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง ถือเป็นการนำแนวคิดทฤษฎีหรือรูปแบบการแสดงของแต่ละชนิดที่ใช้ในการแสดงครั้งนี้มาบูรณาการเพื่อให้เกิดเป็นงานสร้างสรรค์ที่มีประเด็นใหม่ไม่เหมือนงานในอดีตที่เคยสร้างมา ผู้วิจัยจึงได้คำนึงถึงความหลากหลายในการสร้างสรรค์ (ขวัญแก้ว กิจเจริญ, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.8 การนำภาพคอลลาจ (Collage) จำนวน 20 ภาพ ของนราพงษ์ จรัสศรี มาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง
ที่มา: ขวัญแก้ว กิจเจริญ, 2558

จากการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์จากการแสดงแสง-เสียงประกอบจินตภาพ คนตรีอยุธยา นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่อง ว่างดาววัลย์ อดีตอันรุ่งเรืองสู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์และการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากภาพท่าเต้นของนราพงษ์ จรัสศรี และ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การแสดงที่เกี่ยวข้องนี้เป็นการแสดงที่มีการออกแบบบทที่มีความแปลกใหม่ มีรูปแบบของการบูรณาการการแสดงจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทยให้มีความสำคัญกับการสื่อสารกับคนรุ่นใหม่ อีกทั้งได้ให้ความสำคัญกับการสร้างสรรคใหม่จากความดั้งเดิม ซึ่งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีทางนาฏศิลป์และทฤษฎีทางศิลปะ คำนึงถึงการนำเสนอประเด็นใหม่ด้วยการผสมผสานรูปแบบการแสดงจากนาฏศิลป์และวัฒนธรรมที่หลากหลาย ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของการแสดงดั้งเดิมไว้ นอกจากนั้นยังคำนึงถึงการสื่อสารกับคนรุ่นใหม่ โดยมีแนวความคิดในการให้ความสำคัญกับสังคมส่วนรวม การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย มีการนำ

ภาพถ่ายมาสร้างบทเพื่อแสดงเป็นลีลานาฏศิลป์ มีการนำศิลปะการปะติด (Collage) โดยการนำส่วนต่าง ๆ ของช่วงการแสดงที่มีได้ต่อเนื่องสืบสานเรื่องราว แต่เป็นการนำช่วงต่าง ๆ ของการแสดงที่อาจมีความหมายเดียวกันมาร้อยเรียงเป็นการแสดง จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าในการออกแบบการสร้างสรุคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพรรชาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางของการนำเสนอบทการแสดงที่มีการใช้เทคนิคที่มีความแปลกใหม่ ให้ความเหมาะสมกับการสร้างสรุคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพรรชาจังหวัดอุบลราชธานี

2.4.2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

การศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรุคนงาน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1) การแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่อง ว่างดาลัย อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์ นักแสดงทั้งหมดไม่ใช่นักแสดงมืออาชีพ จึงไม่มีทักษะด้านการแสดง มีการออกแบบลีลาท่าทางอย่างเรียบง่าย เป็นการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เหมาะสมกับนักแสดงสมัครเล่นที่ไม่มีทักษะด้านการแสดง ซึ่งมีรูปแบบการแสดงที่สำคัญที่สุดคือ ลีลาและท่าทางการเคลื่อนไหวในรูปแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายว่า

จากการศึกษาแนวคิดในการออกแบบลีลาและท่าทางการเคลื่อนไหวออกแบบโดย นราพงษ์ จรัสศรี ที่มีแนวคิดมาจากการนำลีลาการเคลื่อนไหวตามชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) และศิลปะแนวเรียบง่าย (Minimalism) ซึ่งเป็นแนวความคิดของการแสดง นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ หรือโพสต์โมเดิร์นแดนซ์ (Post - Modern Dance) ประกอบกับการแสดง ละคร (Acting) การแสดงละคร ภาพนิ่งหรือตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) โนราห์ ชัดชาตรี และบัลเลต์ โรแมนติก ซึ่งรูปแบบการแสดงนี้ ปรากฏอยู่ในแนวความคิดการสร้างสรุคนผลงานการกำกับแสดง ของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี อันเป็นแนวทางในการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

นราพงษ์ จรัสศรี ผู้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ชุดดังกล่าว ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์การสร้างสรรค์ผลงานไว้ว่า

การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) มีการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) และลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในกิจวัตรประจำวัน (Everyday Movement) มาอยู่ด้วยกัน ซึ่งในแต่ละฉากการแสดงจะมีรูปแบบช่วงลีลาที่มีความแตกต่างกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) และลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในกิจวัตรประจำวัน (Everyday Movement) มาอยู่ด้วยกันในการแสดงครั้งนี้ถือเป็นแนวทางในการออกแบบลีลาทางนาฏศิลป์ที่มีความหลากหลาย

3) นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนาจัดแสดงผลงานขึ้น เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ณ บริเวณห้องโถงอาคาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ใช้แนวคิดไตรลักษณ์ใน พระพุทธศาสนา ว่าด้วยเรื่องที่เกิดขึ้นกับทุกสรรพสิ่งในจักรวาลมีลักษณะ 3 ประการ คือ อนิจจัง (การเกิดขึ้น) ทุกขตา (การตั้งอยู่) และ อนัตตา (การดับไป) ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึงผลงานนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ไว้ว่า

ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ใน พระพุทธศาสนามีการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่เรียบง่ายนักแสดงแสดงท่าทางกิริยาใน ชีวิตประจำวัน ซึ่งถือเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายทางด้านนาฏศิลป์แบบหลัง สมัยใหม่ที่ว่าด้วยการใช้อากัปกิริยาที่มาจากท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) อีกทั้งยังใช้วิธีการเคลื่อนไหวร่างกาย แบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่นำเสนอลีลาด้วยความเรียบง่าย (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.11 ภาพการแสดงผลงานนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา
ที่มา: ธรากร จันทนะสาโร, 2557

จากการวิเคราะห์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการแสดงนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา เป็นการแสดงที่มีการใช้ลีลานาฏศิลป์ด้นสด (Improvisation) หลังจากนั้นได้ใช้แนวคิดของการเคลื่อนไหวร่างกายทางด้านนาฏศิลป์ที่มีเคลื่อนไหวอย่างเสรี อีกทั้งมีการใช้พื้นที่ที่แตกต่างกัน ระดับที่แตกต่างกัน และทิศทางที่แตกต่างกัน โดยลีลาที่ใช้มาจากกิจวัตรประจำวัน (Everyday Movement) อันถือได้ว่าเป็นแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) อีกทั้งยังใช้วิธีการเคลื่อนไหวร่างกาย แบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่นำเสนอลีลาด้วยความเรียบง่าย ในองค์ 3 นักแสดงทำท่าทางจุดเทียนไข อันเป็นส่วนหนึ่งของภาพการแสดง ซึ่งวิธีการจุดเทียนไขนั้นใช้ท่าทางที่เป็นธรรมชาติสามัญ ปราศจากการปรุงแต่งของลีลาและเป็นลีลาที่แสดงออกถึงกิจวัตรประจำวันผสมผสานกับแนวคิดศิลปะแบบ 3 มิติ ที่มีความกว้าง ความยาว และความลึก ซึ่งนักแสดงสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ

การเคลื่อนไหวร่างกายทางด้านนาฏศิลป์แบบหลังสมัยใหม่ที่ว่าด้วยการใช้อากัปกริยา การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) แนวทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน หมายถึง ลีลาการเคลื่อนไหวที่สามารถพบเห็นหรือคุ้นเคยซึ่งถือว่าเป็นกิจวัตรประจำวันของมนุษย์ จากการใช้ชีวิต การทำงาน การเคลื่อนไหวประจำวัน โดยมีได้มีการเพิ่มลีลาการเคลื่อนไหวให้มากไปจากความจำเป็นของการใช้การเคลื่อนไหวในการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เท่านั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยข้างต้นเรื่องการออกแบบลีลาการแสดงสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางของการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) มีลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) มีการออกแบบลีลาศิลปะแนวเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ลีลาท่าทางแบบในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การใช้ลีลานาฏยศิลป์ด้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) ที่นำเสนอลีลาด้วยความเรียบง่าย มาอยู่ในฉากเดียวกัน ซึ่งในแต่ละฉากจะมีรูปแบบของลีลาที่มีความแตกต่างกัน และนำเสนออัตลักษณ์ของท้องถิ่น

2.4.3 นักแสดง

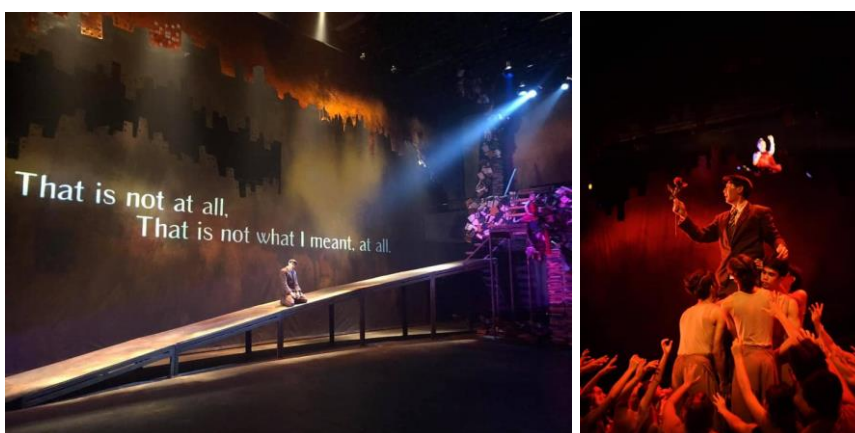
การศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏยศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับนักแสดงเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสร้งงาน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1) เพลงรักพुरुฟร็อก (The Love Song of J. Alfred Prufrock) ผลงานการสร้างสร้งการแสดงเรื่องเพลงรักพुरुฟร็อก จัดแสดง ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 การแสดงเพลงรักพुरुฟร็อกเป็นวรรณกรรมชิ้นสำคัญของโลกที่มีการสร้างสร้ง คัดเลือกนักแสดงและออกแบบลีลานาฏยศิลป์ที่สื่อสารเป็นภาพออกมาได้อย่างชัดเจนซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย ได้อธิบายถึงนักแสดงที่สามารถถ่ายทอดลีลาการเคลื่อนไหว ไว้ว่า

การแสดงเรื่อง การแสดงเพลงรักพुरुฟร็อก เป็นวรรณกรรมที่เปิดเรื่องมาด้วยฉากรกที่ใช้นักแสดงเคลื่อนไหวด้วยลีลาที่มีความสัมพันธ์กับการใช้พื้นที่ในการเคลื่อนไหว โดยลีลาการเล่นกับพื้นที่ของนักแสดงที่รับบทบาทของสัตว์นรกต่อจากนั้นนักแสดงเอกพुरुฟร็อกได้แสดงลีลาการเคลื่อนไหวด้วยท่าทางที่สำรวจตัวเอง โดยแสดงท่าทางกล้า ๆ กลัว ซึ่งเป็นการทำซ้ำไปซ้ำมา (Repetitive Movement) นักแสดงที่มีบทบาทสำคัญของเรื่องได้การแสดงถึงลีลาของการย่ำคิด ย่ำทำ โดยแสดงกิริยาของการเปิดประตู มีการเปิดเข้าเปิดออก ซึ่งสื่อถึงความไม่แน่ใจ ความลังเลกับการเดินทางไปตามหาความรัก (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ในฉากต่าง ๆ นักแสดงเคลื่อนไหวด้วยลีลาการใช้พื้นที่เป็นหลัก และนำรูปแบบศิลปะการปะติด (Collage) เข้ามาใช้ในการแสดง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ว่า

ในการเปลี่ยนฉากของเพลงรักพรุฟร็อค ได้นำศิลปะการปะติด (Collage) โดยการนำส่วนต่าง ๆ ของช่วงการแสดงที่มีได้ต่อเนื่องสืบสานเรื่องราว แต่เป็นการนำช่วงต่าง ๆ ของการแสดงที่อาจจะมีความหมายเดียวกันมาเรียงร้อยให้เป็นการแสดงชุดใหญ่ที่มีช่วงต่าง ๆ มารวมอยู่ด้วยกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.12 ภาพนักแสดงเพลงรักพรุฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock)
ที่มา: ปิยะเกียรติเตอร์ (BU Theatre Company)

2) การแสดงชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน (Untried Dance) ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน ใช้นักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน (Untried Dance) เข้ามาร่วมแสดงในการแสดงชุดนี้ด้วย เพื่อให้เกิดลีลาท่าทางที่ดูแล้วสมจริงไม่ปรุงแต่งเหมือนกับนักแสดงที่ได้รับการฝึกฝนมา (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.13 ภาพนักแสดงปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly)

ที่มา: ปิยะเกียรติ์เตอร์

3) ผลงานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ ชุด "การสร้างสรรคานาฏยศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง" จัดแสดงขึ้นเมื่อวันพุธที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562 เวลา 13.00-16.00 น. ณ โรงละครแบล็กบ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต จังหวัดปทุมธานี ผลงานสร้างสรรค์โดย ชนิตา จันทรงาม ได้กล่าวถึงการคัดเลือกนักแสดงที่มีความหลากหลายทางกายภาพ ดังนี้

ผู้สร้างสรรค์ผลงานเล็งเห็นถึงศักยภาพและทักษะความสามารถทางด้านการละคร ของนักแสดงที่เป็นตัวละครหลักต้องสามารถสื่อสารภาษาพื้นบ้านอีสานได้ และ คัดเลือกนักแสดงเพื่อให้สอดคล้องกับบทการแสดง เนื่องด้วยตัวละครมีความ หลากหลายในแต่ละช่วงวัย ผู้วิจัยคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถที่ หลากหลาย ทั้งทางด้านนาฏยศิลป์และความสามารถในการสื่อสารอารมณ์แบบ ละคร พิจารณาคัดเลือกนักแสดงจากความหลากหลาย ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้ นักแสดงที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านกายภาพ ทางด้านรูปร่าง สัดส่วน และเพศ สภาพของนักแสดงที่แตกต่างกันออกไปอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งนักแสดงถือเป็นหัวใจ ของการแสดง และเป็นผู้ที่สวมบทบาทเป็นตัวละคร เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวและ ความรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ในบทมาสู่ผู้ชม (ชนิตา จันทรงาม, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.14 ภาพนักแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสาน
ผ่านการชมหนังกลางแปลง
ที่มา: ชนิตา จันทรงาม, 2561

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยข้างต้นเรื่องนักแสดงสามารถสรุปได้ว่า นักแสดงเป็นกลุ่มอาสาสมัครของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการร่วมกันทำงานสร้างสรรค์เรื่องเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยการเลือกใช้ศิลปินที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกให้สัมพันธ์กับอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการนำรูปแบบศิลปะการปะติด (Collage) เข้ามาใช้ในการแสดง อีกทั้งเลือกใช้นักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน (Untied Dance) ตัวละครหลักต้องสามารถสื่อสารภาษาพื้นบ้านอีสานได้ มีการคัดเลือกนักแสดงเพื่อให้สอดคล้องกับบทการแสดง มีความหลากหลายทั้งทางด้านกายภาพ ทางด้านรูปร่าง สัดส่วน และเพศ ซึ่งตัวละครมีความหลากหลายสามารถถ่ายทอดลีลาการเคลื่อนไหวได้อย่างเรียบง่ายไม่ปรุงแต่ง ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกนักแสดงให้มีความเหมาะสมกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

2.4.4 เครื่องแต่งกาย

การศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ และผลงานทางด้านทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเครื่องแต่งกาย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสร้งงาน นอกจากการศึกษาข้อมูลผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์แล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาผลงานทางด้านทัศนศิลป์ โดยเฉพาะการศึกษาศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้นำมาบูรณาการร่วมกับการแสดง ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้เพื่อแสดงถึงการตีความ และการบอกเล่าเรื่องราวของศิลปินคนรุ่นใหม่ที่มีพรศนะต่อการสร้างสร้งงานเทียน การสืบทอดงานประติมากรรมรูปเทียนที่มีความหลากหลาย และนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ซึ่งผู้วิจัยได้

ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ด้านศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) และศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1) การนำเสนอผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด "การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง" จัดแสดงขึ้นเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562 เวลา 13.00 - 16.00 น. ณ โรงละครแบล็กบ็อกซ์เธียเตอร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต จังหวัดปทุมธานี ผลงานสร้างสรรค์โดย ชนิดา จันทรงาม ซึ่งมีการออกแบบเครื่องแต่งกายที่บ่งบอกความเป็นชาวอีสาน ซึ่งผู้สร้างสรรค์ผลงานได้คำนึงถึงแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ที่เน้นความเรียบง่าย (Simplicity) โดยใช้เครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวัน เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นสตรีอีสานมุ่งเน้นให้ผู้ชมได้เห็นถึงบุคลิกลักษณะของตัวละครที่ชัดเจน รวมไปถึงโทนสีในเครื่องแต่งกายที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร มีการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยให้ความสำคัญกับรูปแบบและสีของเครื่องแต่งกายเพื่อให้เหมาะสมกับบทบาทของตัวละคร แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) เครื่องแต่งกายนักแสดง 2) เครื่องแต่งกายนักดนตรี ซึ่งผู้สร้างสรรค์ผลงานใช้รสนิยมในการออกแบบเครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวันโดยคำนึงถึงโทนสีที่ใช้ในการแต่งกายของแต่ละตัวละคร เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์เฉพาะของตัวละคร มุ่งเน้นการมองภาพแบบองค์รวมสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกและบุคลิกลักษณะของตัวละคร มาออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทของตัวละคร โดยใช้เครื่องแต่งกายของคนท้องถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่มีความหลากหลายตามลักษณะบทบาทของตัวละคร เช่น การสวมใส่เสื้อด้านในและสวมเสื้อคลุมสีน้ำตาลเข้มทับอีกชั้นหนึ่ง และนุ่งผ้าซิ่นที่เป็นผ้าทอพื้นเมืองภาคอีสานโทนสีน้ำตาล และการแต่งกายแบบพื้นบ้านอีสานตามบทบาทของตัวละครนอกจากนี้ผู้วิจัยนำประสบการณ์ด้านการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานมาออกแบบเครื่องแต่งกาย รวมไปถึงเครื่องแต่งกายของนักดนตรีที่นำเอาการแต่งกายดั้งเดิมโดยยึดต้นแบบของเครื่องแต่งกายของนักดนตรีวงโปงลางพื้นบ้านอีสานเป็นหลัก (ชนิดา จันทรงาม, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.15 การแต่งกายนักแสดงแต่งกายพื้นบ้านอีสานตามบทบาทตัวละคร
ที่มา: ชนิตา จันทรงาม

ภาพที่ 2.16 การแต่งกายนักดนตรีที่นำเอาการแต่งกายดั้งเดิมโดยยึดต้นแบบของ
เครื่องแต่งกายของนักดนตรีวงโปงลางพื้นบ้านอีสาน
ที่มา: ชนิตา จันทรงาม

2) การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อผสมเส้นใย ชุต รูปลักษณ์แห่งสายใยรัก ผลงานของ วิเชียร มินีม อาจารย์ประจำสาขาทัศนศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อผสมเส้นใย ชุต รูปลักษณ์แห่งสายใยรัก อันแสดงถึงความรักโดยใช้สัญลักษณ์รังนกของนกมาเป็นสื่อแทนบ้านที่อบอุ่น เป็นการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคประติมากรรมด้วยเส้นใยจากธรรมชาติ ด้วยกระบวนการ ผูก มัด สาน ผ่านการนำเสนอรูปแบบศิลปะจัดวาง (Installation Art) เพื่อสื่อถึงการกระตุ้นเตือนให้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของสายใยรักภายในครอบครัวซึ่งเป็นพื้นฐานอันสำคัญของชีวิตมนุษย์ที่มีความรักความผูกพัน

ผลการศึกษาพบว่าความรัก คือความรู้สึกเจตคติที่เป็นแรงดึงดูดและผลักดันให้เกิดแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์แสดงออกถึงมุมมองที่มีต่อความรักด้วยการใช้เทคนิคในการถัก สาน ผูก มัด เช่นเดียวกับนกสร้างรังเพราะรังคือสัญลักษณ์อันแสดงออกถึงบ้าน เสมือนความรักที่ปรากฏรูปร่างที่ผู้สร้างสรรค์บรรจุถักด้วยเส้นใยธรรมชาตินั้น เกาะเกี่ยวกันด้วยโครงสร้างที่ใช้หลักเส้นใยภายในทำให้เกิดความแข็งแรงและสามารถทนแรงดึงของเส้นใยได้ โดยก่อรูปในมุมมองต่าง ๆ ตามบริบทที่

ผู้สร้างสรรค์มีประสบการณ์ที่ได้รับจากรังของสัตว์ประเภทต่าง ๆ สร้างอบอุ่น ปลอดภัย ปกป้อง ลูกน้อยให้เติบโต เสมือนมารดา ผู้ให้ชีวิต อบรม เลี้ยงดูลูกด้วยความรัก การสร้างสรรค์ผลงานได้ มุ่งเน้นให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของสายใยรักภายในครอบครัว อันเป็นพื้นฐานของชีวิตที่มีความสำคัญ ยิ่ง เพราะความรักคือสิ่งเติมเต็มและเป็นการสร้างกำลังใจให้ผู้คนสามารถฟันฝ่าขวานวาแห่งคลื่นลม ชีวิต ที่ถาโถมไปได้อย่างงดงาม (วิเชียร มินีม, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.17 ผลงานประติมากรรมสื่อผสมเส้นใย ชุด รูปลักษณะแห่งสายใยรัก
ที่มา: วิเชียร มินีม, 2564

3) การสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย เรื่อง “ตุ้มหูตุ้มฝ้าย” ผลงานของ วิราณี แวนทอง ใช้เทคนิค หวี, ตัด, มัด, ประกอบ ขนาดชิ้นงาน 10 X 13 เซนติเมตร สร้างเมื่อปี 2564 เพื่อร่วมจัดแสดงงานออนไลน์ เนื่องในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการทางด้านทัศนศิลป์ออนไลน์ ทั้งนี้เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ศิลปะทางด้านทัศนศิลป์และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างศิลปินแห่งชาติ ศิลปินอิสระ อาจารย์ ครูศิลปะ นักเรียนศิลปะระดับมัธยมศึกษาในสถาบันการศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเสริมสร้างทักษะศิลปะเชิงปฏิบัติการทางด้านทัศนศิลป์และพัฒนาศิลปะสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ ระหว่างวันที่ 29 - 31 สิงหาคม 2564

แนวคิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์คือ ครั้งแรกที่ผลิตชิ้นงานตุ้มหูตุ้มฝ้าย ผู้สร้างสรรค์มีแรงบันดาลใจมาจากความคิดถึงบ้านที่จังหวัดอุบลราชธานี ช่วงเวลานั้นราณีได้ไปทำงานที่นครศรีธรรมราช ด้วยภาระงานมากมาย และระยะทางอันแสนไกล ทำให้ไม่มีโอกาสได้กลับบ้านบ่อยนัก คิดถึงภาพจำเมื่อตอนเป็นเด็กเมื่ออยู่กับคุณยาย คุณย่า ที่ได้คลุกคลีอยู่กับวัฒนธรรมงานทอผ้า งานเช้ญฝ้ายและการสาวไหม ทำให้มีความโหยหากลิ่นอายและวัฒนธรรมความเป็นไทยบ้านที่

อุบลราชธานีบ้านเกิด จึงต้องการสร้างสรรค์งานอันเป็นสัญลักษณ์และตัวแทนของความรู้สึกแห่งความผูกพันนี้ จึงให้คุณแม่จัดหาฝ้ายสีต่าง ๆ จากเมืองอุบลส่งไปให้ ห่วงเวลาแห่งการรอคอยให้ความรู้สึกราวกับรอคอยการที่จะได้พบกับครอบครัวที่รัก เมื่อฝ้ายเดินทางมาถึงทำให้ได้พบกับสีอันหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นหยิบสีไหนมาผสม จืดวาง ร้อยเรียงในรูปแบบใด ก็จะทำให้เกิดความปิติในใจเสมอ จึงเริ่มบรรจงหวี ตัด มัด ประกอบ กลายเป็นตุ้มหูตุ้มฝ้ายของนราณีสาวไต้หวัน และทุกครั้งที่ได้กลับมาทำตุ้มฝ้ายทำให้สัมผัสได้ว่า ปลายทางของชิ้นงาน คือความสุขใจอันล้นปรี่

ภาพที่ 2.18 ตุ้มหูตุ้มฝ้าย

ที่มา: ผู้วิจัย

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยข้างต้นเรื่องการออกแบบเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงสามารถสรุปได้ว่า การออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีการนำผ้าพื้นเมืองอีสาน มานุ่งห่มเพื่อต้องการสื่อถึงวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายและมีความเป็นพื้นบ้านภาคอีสาน และการแต่งกายตามสมัยนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ผสมผสานการนำเส้นสายใยจากฝ้ายมาร่วมออกแบบการแต่งกาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดและแรงบันดาลใจนี้เข้ามาเป็นแนวทางในการนำมาออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ เพื่อสื่อถึงความสำนึกรักบ้านเกิด อีกทั้งเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของวัสดุ วัตถุดิบอันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข ทั้งนี้การออกแบบเครื่องแต่งกายยังต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับแต่ละช่วงของการแสดง การเลือกหาวัสดุ เนื้อผ้า หรือวัตถุดิบต้องได้มาจากสิ่งที่มีในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี มีการเลือกโทนสีที่ส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของเรื่องราวช่วงนั้น ๆ ใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ทั้งนี้เมื่อสวมใส่เครื่องแต่งกายแล้วจะต้องเข้ากับแสงของเวที หรือสถานที่ในการแสดง การแต่งกายจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหวร่างกายในขณะที่กำลังทำการแสดงอีกด้วย

2.4.5 เสียงและดนตรีประกอบการแสดง

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ช่วยดึงดูด เสริมสร้างอารมณ์และบรรยากาศในการแสดงให้ดูมีความน่าสนใจและน่าติดตามมากยิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถใช้สื่อสารให้สอดคล้องกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานีดังที่ วิชชุดา วุธาติย์ ได้อธิบายถึงการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงซึ่งอาจใช้ทั้งเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตกแล้วนำมาเรียบเรียงเสียงประสานทำให้เกิดความกลมกลืนกัน ไว้ว่า

ดนตรีที่นำมาใช้ประกอบการแสดงนั้น อาจใช้ดนตรีที่หลากหลายรูปแบบหรือหลากหลายวัฒนธรรม เพื่อสื่อความหมายให้เห็นถึงความร่วมสมัย กลุ่มคนรุ่นใหม่มีอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตาม เกิดหลากหลาย ซึ่งอาจใช้ทั้งเครื่องดนตรีไทย พิณบ้านอีสาน และเครื่องดนตรีตะวันตก นำมาเรียบเรียงเสียงประสานทำให้เกิดความกลมกลืนกัน (วิชชุดา วุธาติย์, **สัมภาษณ์**, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับ การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1) การแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพเรื่องวังลาววัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์ มีการออกแบบเพลงที่ใช้ในการแสดง ผู้จัดทำเพลงและดนตรีที่ใช้ในการแสดงคือ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งท่านได้อธิบายว่า

เพลงที่ใช้ในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ มี 2 ประเภท คือ เพลงไทยและเพลงสากล ซึ่งอาศัยเทคโนโลยีด้านการติดต่อเพลงไทยและเพลงสากลมาใช้ร่วมกันในการแสดง โดยมีแนวคิดในการคัดเลือกเพลงไทยและเพลงสากลที่มีความหมายสอดคล้องกับสถานการณ์และบรรยากาศตามท้องเรื่อง ตลอดจนการสื่ออารมณ์ในการแสดงเพลงไทยประกอบไปด้วย เพลงบุหลันลอยเลื่อน เพลงไหมโรงคลื่นกระทบฝั่ง เพลงอาหนู (เพลงอาหนูบรรเลงโดยอาจารย์ถาวร ศรีผ่อง และวงดนตรีไทยโรงเรียนจิตรลดา) เพลงซัดชาติรี เพลงดาวทอง เพลงพญาโศก เพลงนางนาค และเพลงจันทกอไม้ ซึ่งการนำแนวคิดในการเลือกเพลงสากลมาผสมผสานกับเพลงไทยมีความหมายที่สอดคล้องกับสถานการณ์และบรรยากาศตามท้องเรื่อง (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.19 ภาพการแสดงบัลเล่รแมนติก ร่วมกับการแสดงโนราห์ชาตรี นำเสนอการแสดงผ่านการนำแนวคิดในการเลือกเพลงสากลมาผสมผสานกับเพลงไทย ในการแสดงแสงเสียงประกอบ

จินตภาพ เรื่อง วังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์

ที่มา: ลักขณา แสงแดง 2557

2) ผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด "การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง" ผลงานสร้างสรรค์โดย ชนิตา จันทรงาม มีการออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดงในครั้งนี้ โดยผู้สร้างสรรค์ออกแบบเสียงประกอบการแสดง โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) เสียงสนทนา (Dialogue) เป็นเสียงที่เกิดจากตัวละครที่ใช้อธิบายเหตุการณ์และสื่อถึงอารมณ์ของตัวละครสามารถสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิก นิสัยใจคอ ทักษะคติภูมิหลัง ลักษณะด้านอื่น ๆ และความต้องการของตัวละคร 2) เสียงบรรยาย (Voice Over) เป็นเสียงที่เกิดจากคนพากย์หนังที่เล่าเหตุการณ์ที่มาของหนังกลางแปลง การเชิญชวนให้ชาวบ้านเข้ามาชมหนังกลางแปลงเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของบุคคล แลความสัมพันธ์กับสิ่งที่ปรากฏบนหนังกลางแปลงกับสิ่งที่นำเสนอต่อผู้ชม โดยการใช้การบรรยายเป็นภาษาอีสาน 3) เสียงดนตรี (Music) เป็นเสียงที่เกิดจากวงโปงลางพื้นบ้านอีสาน เพื่อสร้างอารมณ์กระตุ้นให้คนดูเกิดความรู้สึกตามไปกับเรื่องราวของการแสดง การออกแบบเสียงประกอบการแสดงที่ใช้ในการนำเสนอผลงานแสดงถึงความหลากหลายของเสียงและดนตรีที่เกิดขึ้นในการแสดงอีกทั้งผู้สร้างสรรค์ใช้ประสบการณ์ และความหลงใหลเสียงของเครื่องดนตรีพื้นบ้านมาบรรเลงในลักษณะเดี่ยว ที่ทำให้เสียงที่เกิดขึ้นมีความไพเราะ สามารถสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร เช่น การใช้เสียงดนตรีโปงลางบรรเลงเพลงลายกาเต้นกัอนที่สื่อถึงแสดงถึงวิถีชีวิตชาวอีสาน การทำมาหากินความสนุกสนาน

ร่าเริง ความอหิยาศัยดี การใช้ใช้เสียงดนตรีโหวตบรรเลงลายแม่ฮ้างกล่อมลูกที่แสดงออกถึงความรัก ความคิดถึง การได้หวนกลับมาสู่บ้านเกิด การบรรเลงดนตรีวงรวมเน้นจังหวะกลองลายศรีพันดรที่แสดงออกถึงความเข้มแข็ง และแสดงถึงภาวะความเป็นผู้นำครอบครัว ใช้ปี่ภูไทและพิณบรรเลงโดยเกริ่นปี่ภูไทก่อนและบรรเลงพิณประกอบเพื่อแสดงออกถึงความรักของตัวละครครอบครัว ลายลำเพลินและลายแห่ไข่มดแดง แสดงออกถึงความสนุกสนาน ร่าเริงดังนั้น ดนตรีและเสียงประกอบของผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้มีคุณภาพในด้านความหลากหลาย ประสบการณ์และความหลงใหล (ชนิดา จันทรงาม, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.20 ภาพวงโปงลาง ดนตรีและเสียงประกอบการแสดง ชุด "การสร้างสรรค่านาฏศิลป์ เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง"

ที่มา: ชนิดา จันทรงาม, 2561

3) การแสดงชุดเทิดเก๋าล้าถวายน้อมพระจอมสยาม เป็นชุดการแสดงที่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีสร้างสรรค์ขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์อยู่ 2 ประการประการแรก เพื่อประกอบขบวนเทียนหลวงพระราชทาน ในประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี พ.ศ. 2562 และประการที่สอง เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาแด่สมเด็จพระบรมชนกนาถที่ทรงพระชนมายุครบ 90 พรรษา และเพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงพระราชทานพระปฐมบรมราชโองการให้แก่วงชนชาวไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินชีวิต ลักษณะการแสดง เป็นการฟ้อนประกอบทำนองลำลองและลำตังหวาย ประกอบการแปรแถว ในรูปแบบแห่ที่ใช้ผู้แสดงทั้งสิ้น 100 คน จากการศึกษาบทความทางวิชาการเรื่อง กระบวนการสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานเพื่อเทิดพระเกียรติของ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรางคณา วุฒิชัย เขียนโดย พิชิต ทองชิน ในวารสารวารสารพื้นถิ่นโขง ซี มูล ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 ปี 2564 น. 207 ได้อธิบายถึงการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงว่า

มีการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดังนี้ 1) ด้านกลอนลำ โดยเลือกบุคคลผู้มีความสามารถในการประพันธ์กลอนลำ ซึ่งต้องมีความรู้ในด้านภาษาไทย ภาษาอีสาน และคำราชาศัพท์ โดยลักษณะคำประพันธ์ต้องสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีสัมผัส ที่สำคัญคือการใช้คำราชาศัพท์ผสมผสานกับภาษาอีสาน ต้องมีความสละสลวยกลมกลืนกัน ในการนี้ได้คัดเลือกทำนองลำ ทั้งสิ้น 2 ทำนอง ได้แก่ ทำนองแรก ทำนองลำล่องแบบอุบลราชธานี เป็นทำนองลำที่เนิบช้าสามารถสื่อสารได้อย่างไพเราะ และเป็นสิ่งที่ปรากฏในการแสดงนาฏศิลป์อีสานหลายชุด โดยมีรากฐานมาจาก การแสดงหมอลำกลอนที่มีการลำเกริ่นช้าในช่วงต้น ทั้งนี้ นักร้องยังสามารถแสดงศักยภาพของตนผ่านทำนองลำล่องได้เป็นอย่างดี ด้วยมีลูกเล่นที่หลากหลาย ทั้งการเอื้อนและการใช้ลูกคอ และทำนองที่สอง เป็นทำนองลำดังหว่ายเมืองอุบลราชธานี ทำนองลำที่สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดอุบลราชธานี ผสมผสานกับทำนองลำดังหว่ายแบบแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อแสดงให้เห็นว่าลำดังหว่ายเป็นวัฒนธรรมร่วมระหว่างไทยและลาว นอกจากจะมีความไพเราะแล้ว ยังมีจังหวะที่สนุกสนาน ด้วยมีการร้องรับพร้อมกันว่า ยวก ยวก ยวก ยวก ซึ่งนักแสดงและผู้ชมสามารถร่วมสนุกด้วยกันได้ นอกจากนี้ การแสดงฟ้อนดังหว่าย ยังมีความหมายในอีกนัยหนึ่งว่า เป็นการแสดงเพื่อถวายสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวบ้านม่วงเจียด ตำบลเจียดอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ หมู่บ้านต้นกำเนิดการแสดงฟ้อนดังหว่ายในประเทศไทย จึงถือว่าการแสดงชุดนี้ เป็นการแสดงเพื่อน้อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นที่เชิดชูของปวงชนชาวไทยทั้งปวง กลอนลำประกอบการแสดงชุดนี้ ประพันธ์โดยอาจารย์จักริน สร้อยสูงเนิน 2) ด้านดนตรี ได้ยึดรูปแบบลายเพลงฟ้อนดังหว่ายแบบเดิม ตามรูปแบบของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ซึ่งประกอบด้วย ส่วนเกริ่นนำหรือส่วนเปิด ส่วนดำเนินเรื่อง คือ บทร้อง ต่อด้วยดนตรีรับทุกท่อน และส่วนจบการแสดง เป็นลายดนตรีบรรเลงที่สนุกสนาน สำหรับลายเพลงประกอบการแสดงชุด เทิดเกล้าถวายน้อมพระจอมสยาม เป็นการผสมผสานระหว่างลายดังหว่ายแบบอุบลราชธานีกับแบบสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามรูปแบบของกลอนลำ

ข้างต้น นอกจากนี้ ในการเรียบเรียงดนตรีจะต้องให้สัมพันธ์ไปกับกลอนลำ และต้องนำเสนอสิ่งใหม่ ๆ ผสมผสานกับการแสดงอีกด้วย เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและเพิ่มอรรถรสให้การแสดง ในการนี้มีการนำเครื่องดนตรีสากลประเภทวงออร์เคสตรา มาผสมผสานกับวงโปงลางพื้นบ้านอีสาน เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่และยิ่งใหญ่ สมพระเกียรติ เรียบเรียงเสียงประสานโดย อาจารย์ศรัณย์ ศรีพุทธรินทร์ ควบคุมวงดนตรีโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดิฐพงษ์ อุเทศอารัง (วารสารพื้นถิ่นโขง ชี มูล ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 ปี 2564 น. 207)

ภาพที่ 2.21 ภาพคณาจารย์ผู้สร้างสรรค์ผลงานถ่ายภาพร่วมกับวงดนตรีโปงลางบรรเลงร่วมกับวงออร์เคสตรา การแสดงขบวนรำประกอบขบวนแห่เทียนหลวงพระราชทาน ปี 2562
ที่มา: ผู้วิจัย, 2565

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยข้างต้นเรื่องการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงสามารถสรุปได้ว่าเป็นการสร้างสรรค์งานที่มีแนวคิดในการนำเพลงพื้นบ้านอีสานวงโปงลาง บรรเลงร่วมกับวงดนตรีสากลสร้างสรรค์ประกอบบทร้องทำนองหมอลำ ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเสียงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ให้มีรูปแบบของท่วงทำนองเพลงที่แปลกใหม่และชวนติดตามในงานสร้างสรรค์ครั้งนี้

2.4.6 พื้นที่การแสดง

การศึกษามผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษามผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่การแสดงเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งาน โดยผู้วิจัยได้ศึกษามผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1) การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุด บรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois'Fantasy) การสร้างสรรค์การแสดงชุด บรานซ์ดูบัวว์ นราพงษ์ จรัสศรี เป็นศิลปินผู้ออกแบบการแสดงและ ผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย จัดขึ้น ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ซึ่งการแสดงนาฏยลีลาเรื่อง บรานซ์ดูบัวว์ จากงานวรรณกรรมอมตะเรื่อง A Streetcar Named Desire (รถรางคันนั้นชื่อปรารถนา) ของ Tennessee Williams ได้ถูกหยิบยกมาตีความใหม่ ผ่านการแสดงนาฏยลีลาโดยหลังจาก บลันช์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois) สาวใหญ่ที่โหยหาชายที่รัก เธอทั้งร่างกายและจิตใจ มีความละเอียดอ่อนเป็นสภาพบุรุษให้ความอบอุ่นและเป็นที่พึ่งพิง แต่กลับ ได้รับประสบการณ์ที่เลวร้าย จนทำให้ต้องเดินทางมาเพื่อหวังที่จะพักใจในบ้านของน้องสาว ซ้ำร้าย เธอได้รับความกดดันจนถึงขีดสุดจากสามีของน้องสาว ไม่มีใครรู้เลยว่าเธอเป็นเพียงผู้หญิงคนหนึ่งที่มี หัวใจที่เปราะบางและคาดหวังแค่ความกรุณาเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อเป็นที่พึ่งในโลกที่แสนหยาบกระด้าง ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการแสดงชุดบรานซ์ดูบัวว์ ไว้ว่า

การแสดงชุดบรานซ์ดูบัวว์ ได้ให้ความสำคัญในการออกแบบพื้นที่การแสดงและ อุปกรณ์ประกอบการแสดงในเชิงสัญลักษณ์ ได้แก่ อุปกรณ์ประกอบการแสดงบันได ที่มีการตีความ 2 ความหมาย คือการตีความและให้ความหมายในมิติที่ 1 แทน ความหมายของฉากในละครแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของฉากละครในเรื่องนี้ที่ แสดงให้เห็นถึงระดับของชนชั้นของคนในสังคม ความเป็นอยู่ของคนที่มีฐานะ ระดับล่างในสังคมอเมริกัน ที่มีลักษณะของอาคารเพื่อบ้านอยู่ชั้น 2 ของอาคาร การตีความและให้ความหมายในมิติที่ 2 เป็นการสื่อถึงสัญลักษณ์ของ ความทะเยอทะยานของบรานซ์ ย้อนถึงเรื่องราวในอดีตที่มีความฝักใฝ่ คำนิยาม ความรุ่งเรือง ซึ่งเคยรุ่งเรืองมาก่อน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

การแสดงได้ให้ความสำคัญในการพื้นที่และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในเชิง สัญลักษณ์ ซึ่งนราพงษ์ จรัสศรี ศิลปินผู้ออกแบบการแสดง ชุดบรานซ์ดูบัวว์ ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า

การแสดงในเชิงสัญลักษณ์ ตัวละครบรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois) หมายถึง ผู้หญิงคนนั้นเป็นคนที่สูงศักดิ์ เป็นตัวละครที่ขยายการกดขี่ ให้ความสำคัญในเรื่อง ของการกดขี่ ผู้หญิงที่โดนข่มขืน แสดงถึงความกดขี่ทางเพศและเป็นการนำเรื่อง ทางสังคม มาใช้แนวคิดในการสร้างสรรค์การแสดงชุดนี้มีแนวคิดที่สื่อให้เห็น จริยธรรมของศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานในเรื่องรับผิดชอบต่อสังคมในการยกย่อง สตรี ผู้หญิงถูกกดขี่ข่มเหงจากสังคม อันมีส่วนในการพัฒนาบทที่ใช้ในการแสดง มีความคิดสร้างสรรค์ที่ปรากฏในงานคือเนื่องจาก blanche เป็นผู้หญิงสูงอายุ

ผู้สร้างสรรค์ใช้การตีความใหม่ให้ต่างจากเรื่องเดิมซึ่งใช้โปิเะไฟเป็นสัญลักษณ์ แต่ครั้งนี้ใช้มานสีขาวแทน เพื่อปิดบังซ่อนเร้นในความรู้สึกถึงความชราของตัวละคร อีกทั้งมีการตีความผ่านสัญลักษณ์ ม่านสีขาว ซึ่งม่านนอกจากหมายถึง (1) การปรากฏตัวของตัวละครแล้ว ในงานชิ้นนี้ ยังหมายถึง (2) การปิดบังซ่อนเร้น ความชราของตัวละคร ซึ่งความหมายของม่านคือปิดกั้น บดบังอยู่แล้ว ทำให้คนดู เกิดการสังเกต มายา การทำกิจกรรมหลังม่านมีความหมายมีนัยยะบางประการ เป็นต้น มีการแสดงร่วมกับบันได ซึ่งผู้วิจัยตีความถึงผู้หญิงชั้นสูง ทั้งนี้ยังหมายถึง ความทะเยอทะยานอีกด้วย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.22 ภาพการใช้พื้นที่และอุปกรณ์ในการแสดงเชิงสัญลักษณ์ ในการแสดงการสร้างสรรค์ ทางด้านนาฏศิลป์ ชุต บรานซ์ดูบัวร์ (Balance Dubois' Fantasy)
ที่มา: ปิยะเกียรติ์เตอร์

2) ผลงานการสร้างสรรค์ นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนาจัดแสดงผลงานขึ้น เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ณ บริเวณห้องโถงอาคาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ใช้แนวคิดไตรลักษณ์ ในพระพุทธศาสนา ว่าด้วยเรื่องที่เกิดขึ้นกับทุกสรรพสิ่งในจักรวาลมีลักษณะ 3 ประการ คือ อนิจจัง (การเกิดขึ้น) ทุกขัง (การตั้งอยู่) และอนัตตา (การดับไป) ธีรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึงพื้นที่ การแสดงผลงานนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ไว้ว่า

ผู้วิจัยได้ใช้บริเวณพื้นที่ด้านในห้องโถงของอาคารคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่มีการปรับเปลี่ยนทิศทางการแสดงจากเดิมที่มีเวที ตั้งถาวร และย้ายไปฝั่งตรงข้ามแทน เนื่องจากพื้นที่ด้านดังกล่าวมีลักษณะที่เป็น สมัยใหม่ เพราะเป็นพื้นที่เปิดโล่ง มีกองไม้และกองเหล็กที่กองทับถมกันอยู่ ซึ่งจำเป็นต้องตกแต่งให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงไปโดยปริยาย ซึ่งสร้างความแปลกใหม่และสะท้อนให้เห็นว่าการแสดงนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ในปัจจุบัน ไม่จำเป็นต้องจัดแสดงในสถานที่ที่สวยงามหรือในโรงละครแต่เพียงอย่างเดียว (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.23 ภาพพื้นที่การแสดงที่เปิดโล่ง มีกองไม้และกองเหล็กที่กองทับถมกันอยู่ กลายเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงนาฏยศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา
ที่มา: ธรากร จันทนะสาโร, 2557

3) การแสดงนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย ในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่องวังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์ เป็นการแสดงนาฏยศิลป์เฉพาะที่ (Site-Specific Dance Performance) ซึ่งมีความต้องการหลักหนีจากกรอบของโรงละคร โดยจัดการแสดงภายนอกโรงละคร สถานที่ในการแสดงคือ บริเวณโดยรอบของพระตำหนักวังลดาวัลย์ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ดังนั้นสิ่งแวดล้อมที่เฉพาะเจาะจงของสถานที่ จะช่วยให้ผู้กำกับการแสดงสามารถสื่อสารความร่วมมือ และความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์ของสถานที่ดังกล่าว ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในเขตพื้นที่ ให้มีส่วนร่วมกับการแสดงนาฏยศิลป์เฉพาะที่และเกิดปฏิสัมพันธ์กับสถานที่นั้น ๆ ซึ่ง ลักษณะ แสงแดด ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแสดงนาฏยศิลป์เฉพาะที่ไว้ว่า

การแสดงนาฏศิลป์เฉพาะที่จะต้องตระหนักถึงสถานที่ เรื่องราวที่มีอยู่ ณ สถานที่แห่งนั้นและภาพ (Visual) ของการแสดง การมีจิตวิญญาณ และเคารพต่อสถานที่หรือสถาปัตยกรรมนั้น ๆ ตลอดจนการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม โดยการแสดงนาฏศิลป์เฉพาะที่ควรคำนึงถึงการส่งเสริมสถานที่นั้น ๆ และเรื่องราวที่จัดแสดงต้องมีความสัมพันธ์กับสถานที่นั้น ๆ อย่างลงตัว ทำให้การแสดงนาฏศิลป์เฉพาะที่และสถานที่มีความเป็นเอกภาพ ไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เกิดความโดดเด่นไปกว่ากัน นอกจากนี้การแสดงนาฏศิลป์เฉพาะที่ยังมีความสัมพันธ์กับการแสดงโพล์โมเดิร์นแดนซ์ หรือการแสดงนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) ซึ่งสามารถจัดแสดงในสถานที่ต่าง ๆ ที่ไม่ใช่โรงละคร อาทิ สวนสาธารณะ โรงยิมส์ หอศิลป์ อาคาร สถานที่เหล่านี้ก็กลับกลายเป็นสถานที่สำหรับการแสดง นอกเหนือไปจากการแสดงในโรงละครแบบปกติ (ลักขณา แสงแดง, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.24 ภาพสถานที่การแสดง การแสดงนาฏศิลป์เฉพาะที่
(Site – Specific Dance Performance) ในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ
เรื่องวังลดาวัลย์ อติอันรุ่งเรือง สู้ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์
ที่มา: ลักขณา แสงแดง, 2557

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยข้างต้นเรื่องการออกแบบพื้นที่การแสดงสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยพิจารณาว่าจะนำแนวทางของการใช้เทคนิคที่มีความแปลกใหม่ เช่น บันไดเป็นสัญลักษณ์ หมายถึงผู้หญิงคนนั้นเป็นคนที่สูงศักดิ์ การตีความผ่านสัญลักษณ์ ม่านสีขาว ซึ่งม่านนอกจากหมายถึง (1) การปรากฏตัวของตัวละครแล้ว ในงานชิ้นนี้ยังหมายถึง (2) การปิดบังซ่อนเร้นความซื่อของตัวละครอีกด้วย เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ในปัจจุบันไม่จำเป็นต้องจัดแสดงในสถานที่ที่สวยงามหรือในโรงละครแต่เพียง

อย่างเดียว แต่สามารถเลือกใช้พื้นที่ทางการแสดงได้อย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดศิลปะเฉพาะที่ (Site Specific Art) ว่าด้วยเรื่องของการสร้างงานศิลปะบนตำแหน่งเฉพาะเจาะจงที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมในการออกแบบและสร้างงานศิลปะ มีความสัมพันธ์กับการแสดงโพสต์โมเดิร์นแดนซ์ หรือการแสดงนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) ซึ่งสามารถจัดแสดงในสถานที่ต่าง ๆ ที่ไม่ใช่โรงละคร อาทิ สวนสาธารณะ โรงยิมส์ ห้างค้าอาคร สถานที่เหล่านี้ก็กลับกลายเป็นสถานที่สำหรับการแสดง นอกเหนือไปจากการแสดงในโรงละครแบบปกติ ทั้งนี้เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

2.4.7 การออกแบบแสง

การศึกษามผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษามผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบแสงเพื่อใช้ในการแสดงเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งาน โดยผู้วิจัยได้ศึกษามผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1) การออกแบบแสงในการแสดงเสียงเสียงประกอบจินตภาพเรื่อง วังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์ โดย นราพงษ์ จรัสศรี ดำเนินการด้านการจัดแสงโดย LECO LIGHT CO., LTD. มีการนำเทคโนโลยีด้านการให้แสงมาประยุกต์ใช้ โดยคำนึงถึงธรรมชาติของแสงในสถานที่แสดง ซึ่งเป็นที่โล่งแจ้งทำให้การมองเห็นภาพของสถาปัตยกรรมปรากฏออกมาในลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและสื่อสารความหมายที่มีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ตามท้องเรื่องได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงแนวความคิดในการออกแบบแสงที่ใช้ในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพไว้ว่า

การออกแบบแสงต้องคำนึงถึงสถาปัตยกรรมเป็นหลัก การออกแบบแสงที่ให้ความสำคัญ และส่งเสริมให้เกิดความโดดเด่นกับสถาปัตยกรรมจะส่งผลให้การแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพและสถาปัตยกรรมมีความเป็นเอกภาพ เพราะนักแสดงกับเรื่องราวจะดำเนินไปตามท้องเรื่อง และมีความแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ส่งผลให้การแสดงนั้นไม่มีความเป็นเอกภาพ ทั้งนี้แสงที่ใช้ในการแสดงสามารถส่งเสริมสถาปัตยกรรมให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เพราะการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพมีสถานที่ในการแสดง คือสถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวหรือแปรเปลี่ยนได้ ดังนั้นการออกแบบแสงในการแสดงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะสามารถส่งเสริมให้สถาปัตยกรรมมีความเป็นเอกภาพ ร่วมกันกับการแสดงได้ อาทิ การใช้แสงให้เกิดเป็นเงาคนวิ่งสับสนอลหม่านให้สะท้อนไปยังพระตำหนักวังลดาวัลย์ เพื่อแสดงถึงบรรยากาศแห่งความโกลาหล

และอารมณ์ตื่นตระหนกตกใจในตอนที่เกิดการเปลี่ยนแปลงการ หรือเมื่อใดที่ ต้องการให้สถาปัตยกรรมปรากฏอย่างเด่นชัด ก็จะใช้แสงส่องไปที่สถาปัตยกรรม โดยใช้สีของแสงสร้างความโดดเด่นให้แก่สถาปัตยกรรม ดังเช่นในตอนที่ยุทธะ ช่อมแซมวังลดาวัลย์เสร็จสิ้น วังลดาวัลย์ก็กลับมางดงามอีกครั้งหนึ่ง เป็นต้น ทั้งนี้ สีของแสงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้บรรยากาศของการแสดงเกิดอารมณ์ที่แตกต่างกัน และทำให้ผู้ชมสามารถรับรู้บรรยากาศของสถานการณ์ตามท้องเรื่อง หรืออารมณ์ ของแสงได้อย่างชัดเจน นอกเหนือไปจากการแสดงลีลาและท่าทางการเคลื่อนไหว ของนักแสดงบนเวที อาทิ อารมณ์โศกเศร้า ตื่นตระหนกตกใจ สนุกสนานรื่นเริง เป็นต้น ตลอดจนช่วยเพิ่มความงดงามให้แก่เครื่องแต่งกายของนักแสดงและฉาก ด้านหลัง ดังนั้นการออกแบบแสงจึงต้องมีความเข้าใจในทฤษฎีสีของแสง การผสมสี ของแสง เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศในการแสดงให้ดูสมจริงมากยิ่งขึ้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.25 ภาพการออกแบบแสงในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ
เรื่อง วังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์
ที่มา: ลักษณ์ แสงแดง, 2557

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากภาพท่าเต้นของนราพงษ์ จรัสศรี โดยขวัญแก้ว กิจเจริญ ผู้วิจัยใช้แสงที่มีลักษณะที่เรียกว่าไฟเคลียร์ (Clear Lighting) และนำเสนอในรูปแบบที่เรียบง่าย (Minimalism or Simplicity) ซึ่งขวัญแก้ว กิจเจริญ ได้อธิบายเพิ่มเติม ดังนี้

การออกแบบแสงที่มีลักษณะที่เรียกว่าไฟเคลียร์ (Clear Lighting) ไม่ใช้ลูกเล่นไฟ ใด ๆ ทั้งสิ้นตลอดการแสดง เพื่อให้เกิดความรู้สึกละเอียดไม่เหมือนกับการชมการแสดง และให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมและนักแสดงเกิดความใกล้ชิดกัน ไม่แบ่งแยก นอกจากนี้ยังทำให้การสังเกตภาพเคลื่อนไหวที่กระจ่างชัดเสมือนอยู่ใน

สตูดิโอถ่ายภาพ ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศการแสดงที่แปลกและมีเอกลักษณ์อีกวิธีหนึ่ง ซึ่งการใช้แสงในการสร้างบรรยากาศและอารมณ์ในการแสดงสามารถให้รายละเอียดของเวลาในหนึ่งวัน บอกลักษณะภูมิอากาศ นำเสนออารมณ์ของนักแสดง และแสดงอาการต่าง ๆ สามารถช่วยเสริมภาพในฉากและการแสดงให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น เป็นสิ่งที่ช่วยเน้นย้ำในเรื่องของสไตล์ของการแสดง หรือเนื้อเรื่องของละคร ซึ่งได้คำนึงถึงความเรียบง่าย โดยการนำเสนอความประหยัด ความเรียบง่าย (Minimalism or Simplicity) ซึ่งเป็นการพัฒนาศิลปะที่ลดทอนดั้งเดิมที่มีอยู่ รูปแบบความเรียบง่ายนี้สามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจได้โดยง่ายไม่ผ่านการตีความที่ซับซ้อน (ขวัญแก้ว กิจเจริญ, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.26 ภาพการใช้แสงในการแสดงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากภาพทำต้นของ
นราพงษ์ จรัสศรี ที่คำนึงถึงความเรียบง่าย
ที่มา: ขวัญแก้ว กิจเจริญ, 2558

3) เทคนิค Projection บริษัท พานาโซนิค ชิว เซลส์ (ประเทศไทย) จำกัด ร่วมกับภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ นำเทคโนโลยี Projection Mapping จากโปรเจกเตอร์พานาโซนิคที่ให้ความสว่างสูงถึง 30,000 ลูเมน มาผสมผสานศิลปะการแสดงละครเวทีครั้งแรกของเมืองไทย เรื่อง “เพลงรักพรุฟร็อค” หวังเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมศิลปะการแสดงของนักเรียนนักศึกษา ซึ่งเป็นศิลปะอีกรูปแบบหนึ่งที่สร้างความสุนทรีย์ให้เกิดขึ้นในจิตใจ

ภาพที่ 2.27 ภาพการแสดงเพลงรักพรุฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock)
ที่มา: WWW.Dailyboomm.Com ออนไลน์, สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565)

เพลงรักพรุฟร็อค” เป็นการแสดงเชิงทดลองของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ของภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กำกับการแสดงโดยพรรณศักดิ์ สุขี ผู้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ คือ นราพงษ์ จรัสศรี ผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย ที่ต้องการถ่ายทอดกวีนิพนธ์สำคัญของโลก The love song of J. Alfred Prufrock เขียนโดยกวีรางวัลโนเบล ที. เอส. เอเลียต ผ่านองค์ประกอบของศิลปะการแสดง ทั้งลีลาการเคลื่อนไหว ฉาก แสง ดนตรีประกอบ ผสานกับสุดยอดเทคโนโลยีจากโปรเจคเตอร์ พานาโซนิค มากถึง 4 เซ็ต ให้ความสว่างสูงสุดถึง 30,000 ลูเมน (พานาโซนิค โปรเจคเตอร์ รุ่น PT-RZ31K, PT-RZ12K, PT-RZ120, PT-RZ21K) เรียกได้ว่าเป็นการนำโปรเจคเตอร์ขนาดใหญ่ที่ให้ความสว่างและความละเอียดสูง มาใช้ในประกอบการแสดงละครเวทีเป็นครั้งแรกของเมืองไทย เมื่อวันที่ 13-14 พฤศจิกายน 2563 ที่ผ่านมา ณ โรงละคร black box theatre มหาวิทยาลัยกรุงเทพ WWW.Dailyboomm.Com ออนไลน์, สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2564)

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยข้างต้นเรื่องการออกแบบแสง เพื่อใช้การแสดงสามารถสรุปได้ว่า ผู้วิจัยได้เห็นตัวอย่างของการใช้เทคนิคการฉายภาพบนวัตถุ (Projection Mapping) เข้ามาอยู่ในการแสดงขึ้นมาใหม่อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าจะนำเทคนิคการฉายภาพบนวัตถุ (Projection Mapping) และการใช้แสงจริง ไฟเคิลียร์ จากสถานที่นั้น ๆ มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ของผู้วิจัย ๆ เพื่อสื่อถึงการออกแบบแสงในงานนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ที่เน้นความเรียบง่ายที่สุด

2.4.8 อุปกรณ์ประกอบการแสดง

การศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏยศิลป์ และด้านทัศนศิลป์ศิลปะร่วมสมัยสื่อผสมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งาน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องจำนวน 4 เรื่อง ดังนี้

1) การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ ชุด ปลดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) ซึ่งมีแนวคิด สื่อให้เห็นจริยธรรมของศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานในเรื่องรับผิดชอบต่อสังคมด้านการเมือง เรื่องสิทธิ เสรีภาพ อิสรภาพ ปรากฏความคิดสร้างสรรค์ในงาน เป็นผู้นำทางความคิดสร้างสรรค์ในมุมมองและการนำเสนอในแง่การหยิบยกเรื่องใกล้ตัวแต่กระทบถึงความสำคัญของเสรีระของร่าง ที่ผู้อื่นมักจะมองข้ามหรือนึกไม่ถึงมาใช้ในการออกแบบผลงาน เช่น เสรีระแขนขาของผู้แสดงมาสื่อความหมายในเรื่องอิสรภาพ ถ่ายทอดการแสดงออกมาในเชิงสัญลักษณ์ที่มีการเคลื่อนไหว เสรีระร่างกาย แขน ขา แต่ละส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่มีอิสระและมีหน้าที่ของมันอยู่ ของร่างกายออกสื่ออย่างอิสระ เพื่อสื่อให้เห็นถึงทุกสิ่งทุกอย่างมีอิสระแยกจากกัน เมื่อรวมกันเป็นร่างกายมนุษย์ จึงหมายถึงความร่วมมือกันในการปลดปล่อยอิสรภาพ เป็นนัยยะที่ผู้สร้างสรรค์ได้เสนอเป็นบทนำ (Introduction) ก่อนเข้าเนื้อหาการแสดง นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง ดังนี้

การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่เป็นอุปกรณ์จักสานรูปไข่ปลาซึ่งสื่อถึงสัญลักษณ์ของปีกที่เป็นไข่ปลา สื่อถึงวิถีชีวิตการทำมาหากิน และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง อาทิ การใช้ผ้าเพื่อใช้ประกอบลีลา สื่อถึงการแทนสัญลักษณ์ของปีกอิสรภาพแห่งการโบยบิน และการใช้ไข่ ซึ่งเป็นเครื่องมือสัมมาชีพกับดักที่เอาไว้มักปลา เพื่อสื่อถึง กรงกักขัง หน่วงเหนี่ยว จำกัดติดกับ ฯลฯ ผู้สร้างสรรค์ มีแนวคิดเรื่อง หนามยอกเอาหนามบ่ง คือ ใช้สัญลักษณ์กับดักมาแทนตัวแทนแห่งปีกอิสรภาพ โดยนำไข่มาประกอบ กล่าวคือ มนุษย์มีแขนทั้งสองข้าง นกมีปีกสองข้าง มาใช้ใช้เป็นปีกในการขับเคลื่อนอิสรภาพในฉากจบสุดท้ายได้อย่างลงตัว และสื่อความหมายชัดเจน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.28 ภาพสื่อถึงสัญลักษณ์ของปีกที่เป็นไขปลา การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์
ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) ณ BU Theatre Company
ที่มา: ปิยะเจียรเตอร์

2) ผลงานสร้างสรรค์ด้านศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) ของสุนันทา ผาสมวงศ์ ศิลปิน ลวดถักสื่อผสม ตัวแทนของศิลปินไทยในการสร้างประติมากรรมขี้ผึ้งในเทศกาลหุ่นขี้ผึ้งนานาชาติ อุบลราชธานี 2560 กับศิลปินต่างประเทศอีก 9 ประเทศ ซึ่งงานประติมากรรมเทียนนานาชาติเป็นอีกงานหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเข้ามาพัฒนารูปแบบให้มีศิลปินช่างแกะเทียนที่รับเชิญมาจากต่างประเทศ ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ร่วมกับจังหวัดอุบลราชธานีจัดงาน Ubon International Wax Festival 2016 เทศกาลเทียนนานาชาติเมืองอุบลราชธานี ครั้งที่ 10 ซึ่งปีนี้มีคามงดงามของประติมากรรมเทียนนานาชาติ นำเสนอประติมากรรมเทียนนานาชาติร่วมสมัย ภายใต้ความคิด "HER STORY " ในรูปแบบ Candle of Music ผ่านเสียงดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ในมิติแปลกใหม่ แสง สี เสียง ที่สร้างสรรค์ผลงานไปกับจินตนาการ มีศิลปินจากประเทศไทยและต่างประเทศ จำนวน 8 ชาติ 9 ชีวิต ประกอบด้วย ศิลปินจากประเทศสหรัฐอเมริกา สเปน รัสเซีย ไต้หวัน ลัตเวีย ชิลี เวียดนาม และประเทศไทย ศิลปินจำนวน 2 คน ได้แก่ นายพิทยา บุญลา ศิลปินอิสระ อดีตครูสาขาวิชาจิตรศิลป์ คณะวิชาศิลปกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี และ สุนันทา ผาสมวงศ์ ศิลปินอิสระในขณะนั้น ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีซึ่ง สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้อธิบายถึงแนวคิดและกระบวนการในการสร้างงาน ดังนี้

ผู้สร้างสรรค์ได้ร่วมสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเทียนนานาชาติ โดยนำเสนอผลงานที่มีชื่อว่า “แม่” แนวคิดผลงานชิ้นนี้ เป็นการนำเสนอมุมมองของผู้หญิงผ่านบทบาทของความเป็นแม่ แม่คือที่พักพิงแก่ลูก คือบ้านที่โอบอุ้มลูกน้อยด้วย

สายใยแห่งรัก โดยทางวัฒนธรรมได้ให้โจทย์คือเรื่องราวของผู้หญิงและเพศสภาพของผู้หญิง โดยใช้วัสดุคือ เทียน ซึ่งอาจารย์ไม่ถนัดเลย เพราะงานของอาจารย์จะถนัดการใช้ลวด ถัก ดัด ซึ่งเป็นวัสดุอุตสาหกรรม ที่มีความขัดแย้งกับเทียน ซึ่งเป็นวัสดุทางวัฒนธรรมที่แฝงด้วยเรื่องราวของพุทธศาสนา ความเชื่อ และความศรัทธาอีกด้วย จึงเกิดแนวคิดสร้างงานโดยการผสมผสานเทียน และลวดถักเข้าด้วยกัน ภายใต้แนวคิดของการสร้างงานให้เป็นรูปทรงเต้านม อันบ่งบอกถึงเพศสภาพของความเป็นเพศแม่ โดยเริ่มศึกษาจากคุณสมบัติของเนื้อเทียน โดยการเดินทางไปยังชุมชนคนทำเทียนวัดศรีประดู่ และสังเกตเห็นว่าช่างแกะสลักจะใช้ไฟสปอร์ตไลท์ส่องไปยังเทียนในขณะแกะสลักเพื่อให้เกิดอุณหภูมิอุ่น ๆ เทียนจะอ่อนตัว และสามารถแกะสลักได้ง่าย แต่เนื่องจากต้องสร้างงานประติมากรรมเทียนขนาดใหญ่สูง 3 เมตร จึงได้แนวคิดการสร้างโครงโดยใช้เหล็กเชื่อมเป็นรูปทรงเต้านม จากนั้นใช้ลวดตาข่ายยัดให้เป็นโครงสร้างไว้ แล้วนำปูนพลาสเตอร์มาหุ้ม จากนั้นอาจารย์ได้รวบรวมเศษเทียนที่ร่วงหล่น และเหลือทิ้งจากงานของศิลปินท่านอื่นมาหลอมรวมกัน และฉาบเทียนบนพื้นผิวปูนพลาสเตอร์ซึ่งผิวงานที่ได้จะมีลักษณะเป็นเกล็ดเล็ก ๆ คล้ายหินอ่อน นับเป็นสิ่งใหม่ที่สร้างความประทับใจให้กับศิลปินในขณะที่ยังสร้างงานเป็นอย่างมาก ช่างในใช้แปรงทาน้ำเทียนก็จะเกิดพื้นผิวอีกลักษณะหนึ่งที่กลมกลืนกับปูนพลาสเตอร์ เมื่อโอบด้วยเทียนจนไม่เห็นชิ้นส่วนของเหล็กและปูนแล้ว ต้องการสร้างความกลมกลืนของวัสดุเพื่อเชื่อมโยงระหว่างเทคโนโลยีของวัสดุสมัยใหม่ และเทียนอันเป็นภูมิปัญญาเข้าด้วยกันและให้อยู่ร่วมกันให้ได้ จึงได้นำลวดบางส่วนไปจุ่มน้ำเทียนแล้วตั้งขึ้น และสร้างงานจนสำเร็จสร้างความประทับใจให้กับศิลปินนานาชาติท่านอื่น ๆ และประชาชนที่มาร่วมชมงานในปีนั้นเป็นอย่างมาก (สุนันทา ผาสมวงศ์, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.29 ผลงานประติมากรรมเทียนนานาชาติ ที่มีชื่อว่า “แม่”

ที่มา: สุนันทา ผาสมวงศ์, 2565

3) ผลงานด้านทัศนศิลป์ศิลปะร่วมสมัยสื่อผสม ชุด"แมวผจญ2" ผลงานของวิศรุต ภาติ เจ้าของผลงานเขียนเรื่องแสง ศิลปินช่างแกะสลักเขียนผู้สืบทอดงานช่างแกะสลักการทำเทียนจังหวัด อุบลราชธานี ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาโทชั้นโท สาขาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร การสร้างสรรค์งานเป็นเทคนิคผสมการแกะ พิมพ์ หยอด และ ปะติดเทียน เขียนเรื่องแสง ไฟ LED ปิดทองคำเปลว ขนาดปรับเปลี่ยนตามพื้นที่สร้างสรรค์เมื่อ ปี 2564 ซึ่งวิศรุต ภาติ ได้อธิบายถึงแรงบันดาลใจและแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานดังนี้

ผู้สร้างสรรค์เองก็เป็น "คนอีสาน" ที่มีความรัก ห่วงแหนวัฒนธรรมและความเชื่อใน ถิ่นกำเนิด ด้วยความผูกพันในวัยเด็กที่มักจะตามพ่อไปทำงาน ปูนปั้น ทำโบสถ์ วิหาร และเทียนพรรษาตามวัดในชุมชนต่าง ๆ จึงได้สัมผัสรับรู้ถึงความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณี เกิดการซึมซับสิ่งเหล่านี้มาตั้งแต่เด็กความผูกพันและความประทับใจ เหล่านี้จึงได้นำมาซึ่งผลงานสร้างสรรค์ในชุดนี้ ต้องการสื่อให้เห็นถึงความเชื่อที่ บริสุทธิ์ การสื่อสารระหว่างโลกปัจจุบันกับโลกที่เป็นนามธรรมแห่งอุดมคติที่แสดง นัยยะทางความเชื่อที่สอดแทรกความงดงามของวิถีแห่งศรัทธาในพิธีกรรม "การแห่นางแมว" ที่เชื่อว่าเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถสื่อสารเชื่อมโยงระหว่างโลก มนุษย์กับโลกทางอุดมคติที่เสมือนแดนวิมานของพญางาเณได้ เพื่อต้องการให้เห็นถึง การสื่อความหมายถึงการอ่อนน้อม ต่อบรรพบุรุษอันยาวนานของชาติ และให้พึง ระลึกต่อความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนกลับมาให้ตัว ผู้สร้างสรรค์เองได้เกิดความตระหนักต่อคุณค่าทางวัฒนธรรมความเชื่อและ ประเพณีของชุมชน นำเสนอผ่านเทคนิคเขียนเรื่องแสงที่มีสีสันที่สดใส ประกอบกับ ความเชื่อแบบบริสุทธิ์ มีความซื่อตรง เป็นการนำเสนอในรูปแบบนาอวฟที่รับรู้ถึง ความศรัทธา ความหวัง และความสำเร็จ (วิศรุต ภาติ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.30 ผลงานด้านทัศนศิลป์ ศิลปะร่วมสมัยสื่อผสมเขียนเรื่องแสง ชุด "แมวผจญ 2"

ที่มา: วิศรุต ภาติ, 2565

4) การแสดงชุด เดอะคอง (The Kong) ออกแบบและกำกับการแสดงโดยครูกฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ศิลปินพื้นบ้านล้านนา เนื่องในงาน เทศกาลละครกรุงเทพ Bangkok Banana ณ ศูนย์การค้าสยามพารากอน ซึ่งผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมแสดงในครั้งนี้ซึ่ง กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ได้อธิบายว่า

เรื่องราวของการแสดงกล่าวถึงหลักคำสอนของพุทธศาสนา อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ซึ่งหมายถึง การเกิดมา ตั้งอยู่ และดับไป ของสรรพสิ่งในโลก มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นเทียนผางประทีป ที่สื่อถึงการนำทาง แสงสว่าง และแรงศรัทธา และมีองค์ที่ 3 ของการแสดงที่สื่อถึงความสามัคคีของกลุ่มคนในสังคม จะนำพาไปสู่ความสุข สงบในชีวิตได้ เป็นการนำศิลปะการแสดงพื้นบ้านดั้งเดิม มาพัฒนาผสมผสานกับการแสดงร่วมสมัยให้เกิดความแปลกใหม่ ซึ่งความแปลกใหม่หรือความคิดสร้างสรรค์นี้ไม่ได้ละทิ้งความดั้งเดิม (กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2.31 ภาพการแสดง เดอะคอง (The Kong)

ที่มา: ผู้วิจัย

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยข้างต้นเรื่องการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงสามารถสรุปได้ว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏยศิลป์และด้านทัศนศิลป์ ศิลปะร่วมสมัยสื่อผสมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การนำอุปกรณ์จักสาน เครื่องมือสัมมาชีพมาเป็นอุปกรณ์เพื่อสื่อถึงวิถีชีวิตการทำมาหากินและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง อาทิ การใช้ผ้าเพื่อใช้ประกอบลีลา การนำแนวคิดด้านทัศนศิลป์ ศิลปะร่วมสมัยสื่อผสมลวดลายและเขียนเรื่องแสง ซึ่งเป็นผลงานของศิลปินคนรุ่นใหม่จังหวัดอุบลราชธานีที่ได้ถ่ายทอดการตีความเรื่องการสืบสานงานช่าง การสืบทอดงานประติมากรรมงานเขียนของจังหวัดอุบลราชธานีในรูปแบบใหม่ และการแสดงที่เกี่ยวกับแสงเทียนคือผางประทีปนำเสนอเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่สื่อถึงแสงแห่งธรรม ความเชื่อ ความศรัทธาใน

พระพุทธศาสนา ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งาน การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

2.5 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อให้ได้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ตามองค์ประกอบการแสดง 8 ประการ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยตามองค์ประกอบการแสดงทั้ง 8 ประการของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ รายละเอียดดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 การออกแบบบทการแสดง การออกแบบบทการแสดงเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอรูปแบบ และประเด็นของการตีความในมิติที่หลากหลาย ซึ่งการออกแบบบทการแสดงต้องเล่าถึงประเด็น หรือแก่นแท้ของเรื่อง อาจถ่ายทอดผ่านความจริงอย่างตรงไปตรงมา หรือเล่าถึงเรื่องราวผ่านการตีความในมิติที่ลึกซึ้งขึ้นดังที่ กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดงไว้ว่า

การสร้างบทในแต่ละครั้ง ผู้สร้างสรรค์ผลงานต้องศึกษาค้นคว้า ข้อมูล และทดลองร่างเรื่องราวออกมา โดยการมุ่งเน้นการหาคำตอบ และประเด็นที่ต้องการนำเสนอ สร้างกรอบแนวคิดให้กับงานว่าต้องการนำเสนอสิ่งใด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาตีความและสร้างเรื่องราว เพื่อสื่อถึงเรื่องนั้น ๆ มีการออกแบบบทและถ่ายทอดผ่านความจริงอย่างตรงไปตรงมา หรือเล่าถึงเรื่องราวผ่านการตีความในมิติที่ลึกซึ้งขึ้นก็ได้ (กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ, สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2564)

การออกแบบบทการแสดง การออกแบบบทการแสดงเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอให้เห็นเนื้อหาอย่างตรงไปตรงมา และอาจต้องอาศัยการตีความของการให้นิยามหรือการใช้สัญลักษณ์ดังที่ พิชิต ทองชิน ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดงไว้ว่า

บท ถือเป็นองค์ประกอบการแสดงที่สำคัญอย่างมาก การออกแบบบทสามารถออกแบบได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ บทโดยตรง กล่าวคือ บทที่สื่อสารให้เห็นแนวคิดอย่างตรงจุด รอบด้าน และเข้าใจง่าย โดยสื่อให้เห็นเนื้อหาอย่างตรงไปตรงมา และบทโดยอ้อม กล่าวคือ บทที่ไม่ได้สื่อสารถึงเนื้อหาอย่างตรง ๆ แต่ใช้นิยาม

ใช้สัญลักษณ์ และใช้การอุปมาถึงเนื้อหานั้น ๆ แทน แต่ทั้งนี้ บทก็ควรมีความกระชับ และสื่อสารอย่างมีศิลปะ นอกจากนี้ การออกแบบบทย่อมต้องคำนึงถึงบริบทด้านต่าง ๆ อย่างรอบคอบ (พิชิต ทองจีน, **สัมภาษณ์**, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบบทการแสดงเปรียบเสมือนเข็มทิศที่คอยนำทางให้ผู้สร้างงานสามารถสร้างงานไปสู่จุดมุ่งหมายดังที่ ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดงไว้ว่า

บทการแสดง เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ซึ่งเปรียบเสมือนเข็มทิศที่คอยนำทางให้ผู้สร้างงานสามารถสร้างงานไปสู่จุดมุ่งหมาย เพราะบทการแสดงจะเป็นองค์ประกอบที่กำหนดเรื่องราวที่เกิดขึ้นทั้งหมดของการแสดง ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ผลงานจึงควรออกแบบบทการแสดงให้ชัดเจนมากที่สุด (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, **สัมภาษณ์**, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังที่กล่าวมาข้างต้นเรื่องการออกแบบบทในการแสดง ผู้วิจัยคาดว่าจะได้นำแนวทางที่มีประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานนาฏศิลป์ และออกแบบการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

องค์ประกอบที่ 2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบลีลานาฏศิลป์มีความสำคัญต่อการสื่อสารประเด็นในผลงานนาฏศิลป์ ซึ่งผู้สร้างงานจะต้องพิจารณาถึงความสำคัญของการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลวิวัตต์ (Tableau Vivant) เพื่อใช้ในการสื่อสารความหมายดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลวิวัตต์ (Tableau Vivant) เพื่อใช้ในการสื่อสารความหมายของการนำเสนอขบวนแห่เทียน ซึ่งเป็นภาพขบวนแห่ที่มีคนจำนวนมาก ผู้แสดงอาจแสดงท่าทางของการนำอาภักปกริยาทำเดินในชีวิตประจำวันมาออกแบบลีลา เพื่อสื่อถึงการเดินทางเพื่อไปทำบุญที่วัด ในการเปลี่ยนท่วงท่าไปตามบทของการแสดง ผู้แสดงสามารถขยับตัวได้ และให้คงความหมายของทำนั่น ๆ ไว้ มีการถอดนักแสดงจากขบวนแห่ และสลับสับเปลี่ยนกับกลุ่มนักแสดงหลัก โดยการเคลื่อนไหวสามารถดำเนินการเปลี่ยนกลุ่มท่าไปที่ละ 3 คน หรือ 5 คน เพื่อมาแสดงท่าทางและสื่อความหมายตามบทของการแสดง รูปแบบการออกแบบลีลานี้แสดงถึงการออกแบบลีลาที่มีความเรียบง่าย (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

ธรากร จันทะสาโร ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ซึ่งสามารถออกแบบลีลาที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละครร่วมถ่ายทอดเรื่องราวซึ่งเป็นการสื่อสาร ไว้ว่า

การสร้างสรรค์ผลงานที่ต้องตีความเรื่องกลุ่มคนรุ่นใหม่ไม่สนใจศาสนา อาจมีการออกแบบลีลาโดยให้นักแสดงเคลื่อนไหวลีลากับอุปกรณ์เทียน หรือผางประทีป เคลื่อนไหวไปยังกลุ่มคนรุ่นใหม่ แต่กลับถูกเมินเฉย หรือไม่เห็นความสำคัญกับเทียน นั้น แสดงภาพการปฏิเสธงานเทียน มีการเคลื่อนไหวลีลาจากช้า ไปเร็ว หรือที่เรียกว่า การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) ทั้งนี้ผู้แสดงต้องแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง ซึ่งเป็นการแสดงที่เป็นแบบนาฏยศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama) มาร่วมถ่ายทอดเรื่องราว ซึ่งเป็นการสื่อสารที่ตรงไปตรงมาเพื่อสามารถถ่ายทอดอารมณ์ในการสื่อความหมาย (ธรากร จันทะสาโร, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

ขวัญแก้ว กิจเจริญ ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ซึ่งสามารถออกแบบลีลาโดยใช้แนวคิดโพสต์โมเดิร์นด้านซ์ ไว้ว่า

การออกแบบลีลาการแสดงควรนำแนวคิดโพสต์โมเดิร์นด้านซ์ (Postmodern dance) มาใช้ออกแบบลีลา อันได้แก่ รูปแบบการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การทำซ้ำซ้ำไปซ้ำมา (Repetitive) ความเรียบง่าย (Simplicity and Minimalism) หรือเลือกใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่เรียกว่า "การด้นสด" (Improvisation) และการหยุดนิ่ง (Stilness) เพื่อให้เห็นเทคนิคและแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ทำให้เห็นถึงความสำคัญกับการใช้เทคนิคในการออกแบบลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวที่หลากหลาย (ขวัญแก้ว กิจเจริญ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะได้นำแนวทางที่มีประโยชน์ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานนาฏยศิลป์ ซึ่งให้ความสำคัญของการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) เพื่อใช้ในการสื่อสารความหมายภาพการแสดง โดยใช้ทฤษฎีทางการแสดงแบบซึ่งผู้วิจัยออกแบบการสร้างลีลาท่ารำ และการเคลื่อนไหวที่มีความหลากหลายประกอบไปด้วย เทคนิคการเต้น และเคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) การแสดงนาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) เช่น ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การด้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) นำมาสู่การสร้างสรรค์งานในลักษณะของการแสดงที่เป็นแบบนาฏยศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama) มาร่วมถ่ายทอด

เรื่องราวซึ่งเป็นการสื่อสารที่ตรงไปตรงมาเพื่อสามารถถ่ายทอดอารมณ์ในการสื่อความหมายจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีให้ผู้ชมได้เข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 3 การคัดเลือกนักแสดง ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ เพราะนาฏศิลป์เป็นศิลปะแห่งการเคลื่อนไหวร่างกายโดยมนุษย์ บทบาทของนักแสดงนั้นมีหน้าที่เป็นผู้สื่อสารและเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวนั้น ๆ สู่ผู้ชมตามบทของการแสดงเรื่องนั้น ๆ การคัดเลือกนักแสดงอาจนำแนวคิดเรื่องนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่มาเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักแสดงดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี อธิบายไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงที่ต้องใช้คนจำนวนมาก เพื่อสื่อถึงขบวนแห่เทียนอันยิ่งใหญ่สามารถใช้นักแสดงที่เป็นเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษา หรือนักศึกษาระดับอุดมศึกษามาร่วมแสดงได้ ทั้งนี้เพื่อการบริหารจัดการ และการฝึกซ้อมที่ต้องรวมคนจำนวนมาก จึงควรเลือกใช้นักแสดงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่รวบรวมคนได้ง่ายหรืออาจนำแนวคิดเรื่องนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่มาเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสะดวกต่อการฝึกซ้อม และการทำงานของผู้สร้างสรรค์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

การคัดเลือกนักแสดงเป็นสิ่งสำคัญจะต้องคัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถหลากหลายดังที่ ธีรากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงเป็นสิ่งสำคัญจะต้องคัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถหลากหลายเนื่องจากหัวข้องานวิจัยแสดงถึงกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังนั้นนักแสดงอาจเป็นเยาวชนกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานีจะเป็นผู้ที่มีทักษะหรือไม่มีทักษะทางนาฏศิลป์ก็ได้ ไม่ต้องจำกัดอายุ เพศ หรือสีระ มีจิตอาสาในการร่วมทำงานและฝึกซ้อมการแสดง ชยัน อดทน ใฝ่รู้และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกับนักแสดงคนอื่น ๆ ทั้งนี้ต้องสามารถสามารถนำเสนอการแสดงตามบทของการแสดงได้ (ธีรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

วงศ์ บุญอารีย์ นักดนตรีอีสานร่วมสมัย Co - Producer ได้อธิบายถึง การคัดเลือกนักแสดง ที่เป็นอาสาสมัครจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่ต้องการทำงานสร้างสรรค์เพื่อสืบสานงานเทียน ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง แต่หากต้องการให้ผลงานเกิดคุณค่ากับท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ควรมีการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้ร่วมกันตระหนักต่องานประเพณี มีการกระตุ้นโดยการเปิดโอกาสให้กลุ่มนักแสดง ซึ่งเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เป็นอาสาสมัคร ทั้งนักแสดง นักร้อง นักดนตรี หรือแม้แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการทำงาน ทั้งนี้เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานตอบโจทย์งานสร้างสรรค์ เกิดความภาคภูมิใจ และเห็นความสำคัญของงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาโดยแท้จริง (วงศ์ บุญอารีย์, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะได้นำแนวทางที่เป็นประโยชน์ไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักแสดงที่ต้องทำคู่ขนานกันไปกับการออกแบบบทการแสดง โดยให้ความสำคัญกับทักษะนักแสดงที่มีความสามารถหลากหลายสามารถสื่อสารการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีได้อย่างชัดเจน

องค์ประกอบที่ 4 การออกแบบเครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งกายจะช่วยเสริมสร้างการแสดงให้มีความสมบูรณ์ได้อย่างชัดเจนดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะในการออกแบบเครื่องแต่งกายไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นประเด็นการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีสามารถออกแบบได้โดยการออกแบบเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันแล้วนำมาตกแต่ง ดัดแปลงหรือประยุกต์เพิ่มเติม และให้ความสำคัญกับการเลือกเครื่องแต่งกายที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหวของนักแสดง ผู้วิจัยคาดว่าจะนำข้อมูลอันเป็นประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบเครื่องแต่งกายเป็นหนึ่งในทัศนะองค์ประกอบทางการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ที่สำคัญ ทำให้ผู้ชมเข้าใจวัตถุประสงค์ของงานสร้างสรรค์ ดังที่ สุระเกียรติรัตนอำนวยศิริ ได้แสดงทรรศนะในการออกแบบเครื่องแต่งกายไว้ว่า

ความสำคัญของการออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อประกอบการแสดง เป็นหนึ่งในทัศนะองค์ประกอบทางการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ที่สำคัญ ที่ส่งผลให้การนำเสนองานแสดง ที่สามารถทำให้ผู้ชมรับรู้ เรื่องราว เกิดการตีความ และเข้าใจวัตถุประสงค์ของงานสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ของผู้สร้างสรรค์ผลงานมากยิ่งขึ้น เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจะสร้างสรรค์ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดการสร้างสรรคผลงานทางนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมกาลเวลา ที่ประกอบกับบุคลิกของตัวละครจากเครื่องแต่งกายของตัวละคร อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความละเอียดลออและความใส่ใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน (สุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2564)

การออกแบบเครื่องแต่งกายจะช่วยบ่งบอกถึงสถานการณ์ที่ตัวละครหรือนักแสดงกำลังดำเนินการแสดงอยู่ดังที่ ญัฐพร เพชรเรือง ได้แสดงทรรศนะในการออกแบบเครื่องแต่งกายไว้ว่า

เครื่องแต่งกายเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สามารถบ่งบอก อาชีพ ฐานะ บทบาทของนักแสดง และสามารถสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพของนักแสดงได้เช่นกัน และบางครั้งเครื่องแต่งกายยังสามารถบ่งบอกถึงสถานการณ์ที่ตัวละครหรือนักแสดงกำลังดำเนินการแสดงอยู่ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้สีและรูปแบบของเครื่องแต่งกายยังสามารถใช้เป็นสื่อสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้เช่นกัน ฉะนั้นผู้สร้างงานจึงควรคำนึงถึงการออกแบบเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับบทการแสดงมากที่สุด (ญัฐพร เพชรเรือง, สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2564)

การออกแบบเครื่องแต่งกายช่วยแสดงออกถึงแนวคิดและแรงบันดาลใจต่อการสร้างสรรค์ผลงานอันสื่อถึงวิถีชีวิตพื้นถิ่นความเป็นตัวตนดังที่ ประพาฬภรณ์ ธีรมงคล ได้แสดงทรรศนะในการออกแบบเครื่องแต่งกายไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายช่วยแสดงออกถึงแนวคิดและแรงบันดาลใจต่อการสร้างสรรค์ผลงาน และสาระของบทและตัวละครของการแสดง วิถีชีวิตพื้นถิ่น ความเป็นตัวตน รวมทั้งฉากที่ใช้โชว์ อาจแสดงถึงสัญลักษณ์ของอารมณ์ สถานะของตัวละครได้ (ประพาฬภรณ์ ธีรมงคล, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นการออกแบบเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงควรมีแนวทางในการสร้างสรรค์และออกแบบเครื่องเพื่อใช้ประกอบการแสดง ที่ต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นประเด็นการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่โดยการออกแบบเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันแล้วนำมาตกแต่งดัดแปลงหรือประยุกต์เพิ่มเติม สามารถทำให้ผู้ชมรับรู้ เรื่องราว เกิดการตีความ และเข้าใจ

วัตถุประสงค์ของงานสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ของผู้สร้างสรรค์ผลงานมากยิ่งขึ้นสามารถบ่งบอก อาชีพ ฐานะ บทบาทของนักแสดง วิถีชีวิตพื้นถิ่นความเป็นตัวตนและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพของนักแสดง ผู้วิจัยคาดว่าจะนำข้อมูลอันเป็นประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

องค์ประกอบที่ 5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศซึ่งการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเสียงของเครื่องดนตรีเสมอไปและสามารถใช้ในการสื่อสารให้สอดคล้องกับกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ไว้ว่า

ดนตรีที่ใช้ในบางฉากของการแสดง อาจไม่จำเป็นต้องเป็นเสียงของเครื่องดนตรีเสมอไป ยกตัวอย่างเช่น ในฉากที่สื่อถึงความโบราณ อดีต วิถีชีวิตตามท้องทุ่งนา อาจใช้ความเงียบหรือเสียงของธรรมชาติ เช่น เสียงจักจั่นเรไร เสียงจิ้งหรีด ที่ส่งเสียงในยามวิกาลคำค้นแทนเสียงเครื่องดนตรีก็ได้ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงควรมีความหลากหลายเพื่อสื่อถึงการกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ที่มีความหลากหลายเช่นกัน ดังที่ ธรากร จันทะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงว่า

ควรมีแนวทางในการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านผสมกับดนตรีสากล โฟกัสไปที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายและอาจตีความของการนำดนตรีหลาย ๆ แบบมาจัดแสดงร่วมกัน เป็นการนำเสนอเรื่องราวของความหลากหลาย ทุกคนมีส่วนร่วม การออกแบบดนตรีอาจจะไม่โฟกัสที่ความเป็นสากลของดนตรีก็ได้ อาจจะหยิบยกความเป็นดนตรีพื้นถิ่นที่มีความหลากหลายของแต่ละชาติพันธุ์ในอุบลราชธานี มาร่วมออกแบบก็ได้ และเชื่อมโยงความเป็นพื้นถิ่นนั้นด้วยเครื่องดนตรีสากล (ธรากร จันทะสาโร, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง เป็นสิ่งที่มนุษย์รับรู้ได้ก่อนสิ่งอื่นดังที่ พิชิต ทองจีน ได้แสดงทรรศนะการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ไว้ว่า

เสียงและดนตรี มีบทบาทอย่างสำคัญในการแสดง ด้วยเสียงเป็นสิ่งที่มนุษย์รับรู้ได้ก่อนสิ่งอื่น ดังนั้น การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ต้องมีความดึงดูดผู้ชม โดยคำนึงถึงรสนิยมของกลุ่มผู้ชมเป็นหลัก แต่ยังคงอยู่ในกรอบของเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการสื่อสาร (พิชิต ทองจีน, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงควรให้ความสำคัญกับการนำประสบการณ์ของตัวศิลปินถ่ายทอดผ่านเสียงร้องหรือเครื่องดนตรี อาจารย์ธานี ดุจดา อาจารย์พิเศษวิชาดนตรีโรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานีอาจารย์พิเศษ หลักสูตรศึกษาศาสตร วิชาเอกดนตรีศึกษาศณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สมาชิกวงคำนางรววย ได้อธิบายว่า

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงควรให้ความสำคัญกับการนำประสบการณ์ของตัวศิลปินถ่ายทอดผ่านเสียงร้องหรือเครื่องดนตรี สำหรับนักดนตรี Improvise คือการแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ของตัวศิลปินผ่านเสียงร้องหรือเครื่องดนตรี โดยมีบริบทด้านองค์ประกอบของดนตรีประเภทหนึ่งๆ เป็นตัวกำหนดกลไกในการแสดงออก (ธานี ดุจดา, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงควรมีแนวทางในการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านผสมกับดนตรีสากล เพื่อใช้ประกอบการแสดง อันสื่อถึงความหลากหลายทางด้านดนตรี และเชิดชูความเป็นอุบลราชธานีคือเมืองแห่งดนตรีสร้างสรรค์ กอปรกับการเลือกใช้ดนตรีสดในการอิมโพรไวส์ (Improvise) ในการแสดงแต่ละครั้ง ซึ่งจะทำให้สัมพันธ์กับแนวคิด จินตนาการ และเรื่องราวที่กำลังเกิดขึ้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำข้อมูลอันเป็นประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

องค์ประกอบที่ 6 การออกแบบพื้นที่การแสดง ในการออกแบบพื้นที่การแสดงจะช่วยสร้างบรรยากาศ และเสมือนสภาพแวดล้อมสำหรับตัวละคร เป็นองค์ประกอบการแสดงอย่างหนึ่งที่ทำให้การแสดงมีความสมจริงและสามารถนำองค์ประกอบอื่น ๆ มาจัดวาง ได้แก่ ฉาก แสง สี เสียง รวมไปถึงนักแสดงและนักดนตรี พื้นที่จัดแสดงจึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี กล่าวว่า

ในด้านของพื้นที่การแสดงเห็นว่ามีพัฒนาการมาโดยตลอดตั้งแต่การเป็นบอลรูม สเปนซ์ (Ballroom Space) ที่เกิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 14 - 15 เป็นมุมมองที่ผู้ชมจะเห็นการแสดงในพื้นที่สูง เรื่องพื้นที่การแสดงจึงส่งผลในด้านรูปแบบ (Pattern) อย่างมาก โดยปัจจุบันได้เปลี่ยนมาจัดแสดงในพื้นที่ที่เรียกว่าโพรซีนียมเธียเตอร์ (Proscenium Theatre) ที่ให้ความสำคัญกับเทคนิคมากจนกระทั่ง ต่อมาในยุคโพสโมเดิร์น (Postmodern) การแสดงที่เกิดขึ้นได้ทำลายกรอบสี่เหลี่ยมของรูปแบบเวทีปกติออกไป หันไปแสดงในสถานที่จริงไม่จำกัดว่าเป็นพื้นที่แบบใด ทำให้เห็นได้ว่าพื้นที่การแสดงมีส่วนสำคัญอย่างมากในการแสดงนาฏยศิลป์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

พื้นที่การแสดงช่วยเสริมสร้างให้การแสดงนั้นเกิดขึ้นสมจริงมากยิ่งขึ้น อาจจะใช้พื้นที่นอกโรงละครดังที่ ธีรกร จันทนะสาโร ได้แสดงทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ไว้ว่า

พื้นที่การแสดงช่วยเสริมสร้างให้การแสดงนั้นเกิดขึ้น มีความสมจริงมากยิ่งขึ้น พื้นที่แสดงนับได้ว่าเป็นสถานที่ที่พบกันระหว่างผู้แสดงและผู้ชม การเลือกใช้พื้นที่แสดงจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้นักแสดงได้ทำการเคลื่อนไหวให้อยู่ในตำแหน่งที่ผู้ออกแบบลีลาได้สร้างสรรค์ขึ้น อีกทั้งการเลือกใช้พื้นที่แสดงให้เกิดความเหมาะสมไปกับการตกแต่ง การสร้างฉาก การวางระบบเสียงและแสงให้เป็นไปได้ด้วยความสะดวกก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ต้องคำนึงถึง ปัจจุบันพื้นที่แสดงไม่จำเป็นต้องจัดแสดงในโรงละครเหมือนดังในอดีต หากแต่เป็นการจัดแสดงในพื้นที่แบบใดและชนิดใดก็ได้ ทั้งนี้การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีอาจจะใช้พื้นที่นอกโรงละคร หรือจัดแสดง ณ ลานกลางแจ้ง หรือพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย (ธีรกร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบสถานที่แสดงเป็นการกำหนดขอบเขตพื้นที่ในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ นับว่าเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อความเหมาะสมกับผลงาน รวมไปถึงพื้นที่โดยรอบในการบริหารจัดการ ทั้งในส่วนของพื้นที่ภายในและพื้นที่ภายนอกก็มีความเหมาะสมซึ่ง อภิชาติ เกตุแก้ว ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ว่า

การออกแบบพื้นที่สำหรับการออกแบบการแสดง ถือเป็นการสร้างโลกโลกหนึ่งให้กับตัวละครให้อยู่ในสถานที่นั้น ไม่ว่าจะเป็นสวนสาธารณะหรือสถานที่ใดก็ตามที่ตัวละครใช้ชีวิตประจำวันก็สามารถจัดแสดงได้ สิ่งแรกต้องทำความรู้จักกับพื้นที่คือลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่ใช้ในการแสดง เช่น ทางเข้าออกของนักแสดง ตำแหน่งการวางผังที่นั่งคนดู พื้นผิวของเวทีทำจากวัสดุอะไร มีความปลอดภัยกับนักแสดงมากน้อยแค่ไหน ขนาดของพื้นที่มีผลกับการจัดวางตำแหน่งของนักแสดง และขนาดของพื้นที่ที่มีความสำคัญกับจำนวนนักแสดงและทิศทางการเคลื่อนไหวของนักแสดงหรือไม่ ทั้งนี้การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีนักแสดงจำนวนมาก จึงต้องคำนึงถึงพื้นที่ที่เป็นลานกว้าง (อภิโชติ เกตุแก้ว, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่า จะนำแนวทางที่มีประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบพื้นที่การแสดงจัดแสดงในพื้นที่แบบเปิด ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย ให้มีความสำคัญกับการคำนึงถึงความกว้าง ความยาวและความลึก และระดับของพื้นที่ โดยการเลือกขนาดของพื้นที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

องค์ประกอบที่ 7 การออกแบบแสง แสงในการแสดงถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ แสงสามารถสื่อความหมายและเสริมสร้างอารมณ์ แสงนอกจากจะสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ชมแล้วยังสร้างความประทับใจและความตื่นเต้นให้กับผู้ชมด้วย แสงทำให้ผู้ชมเห็นสิ่งที่ต้องการนำเสนอในการชมละคร ผู้ชมไม่ได้เห็นการแสดงเพียงอย่างเดียว แต่ยังเห็นองค์ประกอบอื่นที่ช่วยสร้างบรรยากาศของเรื่องราวเพราะฉะนั้นความสำคัญของแสงอยู่ที่ว่าทำให้ผู้ชมเห็นอะไร และจำเป็นต้องเห็นมากน้อยแค่ไหนดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวว่า

ประโยชน์ของแสงคือการทำให้มองเห็นวัตถุต่าง ๆ ที่อยู่บนเวที ซึ่งก็คือนักแสดงและอุปกรณ์การแสดง ดังนั้นแสงจึงเป็นสิ่งที่สามารถเนรมิตรให้เกิดความซาบซึ้งในวัตถุที่เกิดขึ้นบนเวที ไม่ว่าจะเป็นการแสดงโดยนักแสดงเพียงคนเดียว หรือการจัดกลุ่มที่ใช้นักแสดงหลายคน หรืออาจออกแบบแสงที่เป็นแสงธรรมชาติจากพื้นที่จริง หรือช่วงเวลานั้นได้ ซึ่งเป็นรูปแบบการออกแบบแสงที่สื่อถึงนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ที่มีความเรียบง่าย ไม่ปรุงแต่ง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบที่ดีช่วยสร้างจุดเด่นและเสริมสร้างความรู้สึกรักให้เกิดความสมจริงในการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ ดังที่ ธีรกร จันทะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบแสง ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไว้ว่า

การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีมีความสำคัญต่อการแสดงเป็นอย่างยิ่ง เพราะแสงมีความสำคัญในการสร้างภาพหรือบรรยากาศบนเวทีการแสดงเป็นอย่างมาก นอกจากให้แสงสว่างแล้ว ยังช่วยสร้างจุดเด่นที่ต้องการจะสื่อให้ผู้ชมได้ตระหนักหรือเกิดความสนใจเป็นพิเศษ ในปัจจุบันด้วยเทคโนโลยีทางด้านระบบแสงมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและก้าวหน้ามาก การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ชุดหนึ่ง ๆ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและแนวคิดในเรื่องการออกแบบแสงของนาฏศิลป์นั้น ๆ ด้วยเช่นกัน (ธีรกร จันทะสาโร, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบแสงในการแสดงควรพิจารณาถึงทิศทางและมุมมองของแสงดังนี้ วรรณลักษณ์ อินทร์จันทร์ ได้อธิบายไว้ว่า

แสงช่วยสร้างบรรยากาศและเรื่องราวให้กับการแสดง การออกแบบต้องพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ในเรื่องของทรงมองเห็นทิศทางและมุมมองของแสงเพื่อให้เห็นความสว่างและการเคลื่อนไหวท่าทาง อีกทั้งแสงยังเป็นเครื่องมือที่สามารถซ่อนเร้นองค์ประกอบที่ผิดพลาดได้ (วรรณลักษณ์ อินทร์จันทร์, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะได้นำแนวทางที่เป็นประโยชน์ไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบแสงประกอบการแสดง โดยให้ความสำคัญกับการรับชมรูปแบบการแสดงที่มีจำนวนนักแสดงจำนวนมาก และเป็นพื้นที่ลานกว้าง ทั้งนี้เป็นการใช้แสงธรรมชาติ เพื่อลดทอนรูปแบบการนำเสนอให้เรียบง่ายที่สุด และสื่อสารการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีได้อย่างชัดเจน

องค์ประกอบที่ 8 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง อุปกรณ์ประกอบการแสดงมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ทั้งนี้การออกแบบอุปกรณ์การแสดงจะต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ เพื่อให้สื่อความการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น

ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบ อุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง หรือวัสดุที่ปรากฏในชีวิตประจำวันสามารถนำมาใช้เพื่อการตีความหรือสามารถสื่อถึงสัญลักษณ์ที่ต้องการนำเสนอในแต่ละช่วงการแสดง เช่น การนำร่ม หรือผ้าขาว มาใช้เพื่อสื่อถึงการบัง อำพรางฉาก เพื่อใช้เปลี่ยนผ่านภาพการแสดง การนำเครื่องจักสานมาประกอบขบวนแห่เพื่อสื่อถึงความเป็นตัวตนคนพื้นถิ่นอีสาน การนำเทียนมาบอกเล่าเรื่องราวของงานประเพณี การใช้ลังกระดาษหรือกระเป๋าลากเพื่อสื่อถึงการเดินทาง ก็จะทำให้ภาพการแสดงและการตีความเข้าใจได้ง่ายขึ้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึงการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงผ่านการตีความจากบทการแสดง ควรเลือกอุปกรณ์ที่สอดคล้องหัวข้องานวิจัยเรื่องเทียน ไว้ว่า

การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงผ่านการตีความจากบทการแสดงที่ต้องการสื่อถึงพุทธศาสนาหมดความสำคัญ ส่งผลให้เสื่อมสลายดับหายไป อาจมีการออกแบบอุปกรณ์ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่เช่น การทำแท่งเทียนขนาดใหญ่ ยอดเทียนเป็นดอกบัว ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของพุทธศาสนา หรือการทำเทียนรูปแบบใหม่ การทำเทียนเรืองแสง หรือออกแบบรูปทรงของเทียนให้มีความสร้างสรรค์ เพราะความแปลกใหม่นี้สามารถกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ควรเลือกอุปกรณ์ที่สอดคล้องหัวข้องานวิจัยที่ไม่ละทิ้งความหมายเรื่องเทียน (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้อธิบายถึงการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีในพื้นที่ หรือการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่แสดงผ่านการตีความของผู้สร้างสรรค์ ไว้ว่า

การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีในพื้นที่ เช่น เสลียงเทียน อุปกรณ์จักสาน หรือเทียนแกะสลักแบบดั้งเดิม ก็มีความสำคัญต่อการนำเสนอการแสดง หรือแม้แต่การสร้างสรรค์อุปกรณ์ขึ้นใหม่แสดงผ่านการตีความของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องการนำเสนอความหมายของบทการแสดงที่สื่อถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่กลับบ้านเกิดเพื่อร่วมสืบสานงานประเพณี โดยใช้สัญลักษณ์อันเป็นตัวแทนของข้าพเจ้าคือรูปทรงสัญลักษณ์นก ที่ใช้กลวิธี ถัก ดัด ขึ้นรูปด้วยเส้นใยโลหะ ขนาดเล็ก ทั้งหมด 9 ชิ้น บางส่วนมีการผสมผสานความเป็นวัฒนธรรมพื้นถิ่นด้วยวัสดุทางภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองอุบลฯ คือ การนำรูปทรงผลงานมาชุบด้วยเทียน เพื่อสะท้อน

การผสมผสานวัฒนธรรม อันเป็นแนวความคิดมุ่งสู่สัญลักษณ์ความเป็นศิลปะร่วมสมัย และการเปลี่ยนแปลงของห้วงเวลา รูปทรงสัญลักษณ์นกเป็นตัวแทนของความเป็นอิสระ ที่เกิดจากความหมายที่มีความเป็นนามธรรมของทัศนธาตุ ทั้งกลวิธี ดังนั้นจึงเป็นตัวแทนของข้าพเจ้าที่จะนำพาซึ่งความเป็นอิสระ ทางศิลปะที่ผสมผสานรากฐานทางวัฒนธรรมทั้งดงามทางภูมิปัญญาให้ขับเคลื่อนไปพร้อมกับความเป็นศิลปะสมัยใหม่ตามกระแสธารของโลกโอบยิบอย่างอิสระและงดงาม และข้าพเจ้าคิดว่าวัฒนธรรมไม่ว่าจำเป็นต้องสืบสานเชิงอนุรักษ์แต่เพียงอย่างเดียว แต่คนรุ่นใหม่ ศิลปินรุ่นใหม่ก็สามารถสร้างสรรค์งานหรือศิลปะสมัยใหม่ร่วมด้วยกับกระแสสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้ ทั้งเก่าและใหม่ก็สามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้โดยไม่จำเป็นต้องละทิ้งสิ่งหนึ่งสิ่งใด (สุนันทา ผาสมวงศ์, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่เหมาะสมกับบทบาทของนักแสดง โดยให้ความหมายเชิงสัญลักษณ์จะสื่อความหมายตามวัตถุประสงค์ได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางที่มีประโยชน์ไปใช้ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วยนักวิชาการศิลปิน กลุ่มคนรุ่นใหม่และผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านนาฏยศิลป์ ถึงเรื่ององค์ประกอบงานนาฏยศิลป์ทั้ง 8 ประการ ที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลอันเป็นประโยชน์ดังกล่าวไปใช้เพื่อหารูปแบบของการแสดงและแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีต่อไป

2.6 สรุป

ในบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึง นิยามศัพท์เฉพาะ การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยและความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งในลำดับต่อไปในบทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจะกล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ รูปแบบงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 อารัมภบท

จากบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึง นิยามศัพท์ เฉพาะ การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยและความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งในลำดับต่อไปในบทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจะกล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ รูปแบบงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยและสรุปบท โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงเนื้อหา และรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.2 รูปแบบของงานวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมและมีความเหมาะสมกับการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งในองค์ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งในศาสตร์มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยจึงได้นำการวิจัยเชิงคุณภาพใช้ในการดำเนินการวิจัยในการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ และผู้วิจัยได้ศึกษาหลักเกณฑ์ของการวิจัยเชิงคุณภาพจากนักวิชาการดังที่ บุญชม ศรีสะอาด ได้แสดงทรรศนะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงคุณภาพตอนหนึ่ง ไว้ว่า

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือการวิจัยที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลในเชิงคุณลักษณะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นไปตามธรรมชาติและคงสภาพตามความเป็นจริงมากที่สุด วิธีการเก็บข้อมูลที่นิยมมักใช้การจดบันทึก สังเกต วิพากษ์ วิจารณ์ โลกทัศน์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 7)

การวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยต้องมีความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนของตนตั้งแต่จุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดสิ้นสุดอุทัย อันพิมพ์ และจำเนียร จวงตระกูล ได้แสดงพรรณนาที่เกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพตอนหนึ่ง ไว้ว่า

การวิจัยเชิงคุณภาพจึงขึ้นอยู่กับการนำเสนอข้อค้นพบที่สามารถตอบคำถามการวิจัยได้ ผู้วิจัยต้องมีความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนของตนตั้งแต่จุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดสิ้นสุดและสามารถเขียนเพื่ออธิบายรายละเอียดทั้งหมดอย่างต่อเนื่องให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างครบถ้วนและถูกต้อง มีการนำเสนอวิธีการ นำเสนอผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยรูปแบบอื่น (อุทัย อันพิมพ์ และจำเนียร จวงตระกูล, 2563: 1-13)

การวิจัยเชิงคุณภาพจะมีประเด็นจริยธรรมที่ครอบคลุมในแต่ละขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย ดังที่ ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ อธิบายไว้ว่า

การวิจัยเชิงคุณภาพจะมีประเด็นจริยธรรมที่ครอบคลุมในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย เช่น การออกแบบการวิจัยการเลือกตัวอย่างเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์หรือตีความหมายของข้อมูล และการเขียนรายงานผลการวิจัย มีการนำเสนอถึงลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพและความเสี่ยงด้านจริยธรรมประเด็นจริยธรรมในการวิจัยเชิงคุณภาพในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ตลอดจนการอธิบายถึงหลักการปกป้องความเป็นส่วนตัวและการรักษาความลับอย่างเคร่งครัด หลักความยินยอมของผู้ให้ข้อมูล หลักคุณประโยชน์และความยุติธรรม และกรณีตัวอย่างการนำจริยธรรมการวิจัยมาใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้นักวิจัยที่จะทำวิจัยเชิงคุณภาพตระหนักถึงประเด็นจริยธรรมในการวิจัย และนำประเด็นเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพจริงได้ต่อไป (ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ, 2563: 1-11)

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการพิสูจน์หาคำตอบที่มีต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในด้านความรู้สึก ค่านิยม อุดมการณ์ ประเพณีที่สืบทอดกันมา ผู้วิจัยต้องมีความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนของตนตั้งแต่จุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดสิ้นสุด ทราบถึงวิธีการ ขั้นตอนของการค้นหาคำตอบโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การลงพื้นที่ และการฝึกปฏิบัติ มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากนั้นนำผลลัพธ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและสังเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเชิงคุณภาพจึงเป็นการพิสูจน์ในสิ่งที่มนุษย์มีข้อสงสัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ จึงทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในหลายมิติ นักวิจัยที่จะทำวิจัยเชิงคุณภาพควรตระหนักถึงประเด็นจริยธรรมในการวิจัย และนำ

ประเด็นเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพจริงได้ต่อไป ซึ่งในงานนาฏศิลป์ก็สามารถนำ การวิจัยเชิงคุณภาพมาประยุกต์ใช้เพื่อค้นหาคำตอบใหม่ๆ และการพัฒนาต่อยอด

3.2.2 การวิจัยเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยของการวิจัยสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาและเป็นแนวทางการดำเนินการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและพรรณนา ของนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์และศิลปินในประเทศไทยที่ได้ให้คำนิยามของการวิจัย เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์มีกระบวนการไม่เหมือนใคร กล้าคิดกล้าทดลองสิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงพรรณนาเกี่ยวกับการวิจัย เชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ไว้ว่า

งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทำงานทางวิชาการที่มีการผสมผสานกับ งานสร้างสรรค์ โดยมีการศึกษาวิจัยอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล สามารถ อธิบายได้ถึงกระบวนการสร้างสรรค์ที่มีกระบวนการไม่เหมือนใคร กล้าคิด กล้าทดลองสิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ คำนี้ถึงระเบียบวิธีวิจัย และข้อกำหนดต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะการวิจัยที่เห็นได้ชัดเจน ตัวอย่างเช่น งานวิจัย เชิงสร้างสรรค์ของศาสตร์ทางด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และศิลปกรรม เป็นต้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ธรากร จันทะสาโร ได้แสดงพรรณนาเกี่ยวกับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการศึกษาข้อมูลที่มีลำดับขั้นตอนใน การค้นคว้าอย่างมีระบบระเบียบ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่ต้องการ เป็นต้นว่า วิทยาศาสตร์ อักษรศาสตร์ แพทยศาสตร์ นิเทศศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งในแต่ละวิทยาการสามารถนำไปใช้ประยุกต์และพัฒนา องค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเห็นได้ชัดว่าการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ นั้น มีอิทธิพลและบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อวงการศิลปะสร้างสรรค์สมัยใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิมจุดที่น่าสนใจคือการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ มักมุ่งเน้นไปที่การผลิตสร้างองค์ความรู้แบบบูรณาการตลอดจนการค้นหา แนวทางการสร้างงานใหม่ ๆ โดยตั้งอยู่บนรากฐานของการศึกษาค้นคว้าอย่างมี เหตุและผลสามารถอ้างอิงในลักษณะวิชาการ สิ่งที่พึงระวังคือ การสร้างสรรค์ ผลงานที่มุ่งเน้นแต่เพียงอารมณ์หรือความรู้สึกส่วนตัว โดยปราศจากแนวคิดและ

เหตุผลที่น่าเชื่อถือนั้น มักไม่เป็นที่นิยมสำหรับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ (ธรากร จันทะสาโร, 2557: 74)

พิชิต ทองชิน ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ไว้ว่า

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์เป็นการทดลองและศึกษากระบวนการทำงานและรวบรวมเป็นผลงานทางวิชาการร่วมกับงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ เช่น การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านทัศนศิลป์ การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านดุริยางค์ศิลป์ หรือการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่ว่าด้วยการสร้างสรรค์งานด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งมีการกำหนดหลักการไว้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างงาน โดยการสร้างสรรค์ใด ๆ ก็ตาม ย่อมไม่ทิ้งรากเหง้าเค้าเดิมไปจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักการ กฎเกณฑ์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี จารีต แบบแผนที่มีอยู่ เพื่อให้งานนั้น ๆ ออกมาสวยงามและถูกต้องตามวัฒนธรรมของเรื่องที่ทำ (พิชิต ทองชิน, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2565)

จากข้อมูลและทรรศนะที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ รูปแบบการวิจัยที่ได้รับความนิยมและมีความเหมาะสมกับการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งในองค์ความรู้ทางด้านนาฏยศิลป์ถือเป็นส่วนหนึ่งในศาสตร์มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ต้องศึกษารับทของสังคม วัฒนธรรม ซึ่งข้อมูลที่ได้มายังสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแรงบันดาลใจให้การสร้างสรรค์ ที่มีการผนวกองค์ความรู้ร่วมกับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นอย่างมีระบบ เป็นการค้นคว้าองค์ความรู้ที่มีระบบระเบียบแบบแผน สามารถใช้อ้างอิงในทางวิชาการและเป็นที่ยอมรับได้ในวงการนาฏยศิลป์ ซึ่งการวิจัยเชิงสร้างสรรค์มุ่งเน้นไปที่ความใหม่และการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล โดยผ่านขั้นตอนการทำวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการศึกษาค้นคว้านำมาสู่แนวคิดหลังการสร้างสรรค์ผลงานสู่การพัฒนาต่อยอดงานสร้างสรรค์ไปในอนาคต

3.3 การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์

การออกแบบวิจัยงานเชิงสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยมีกระบวนการออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์โดยมีรายละเอียดในลำดับต่อไปนี้

3.3.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานในรูปแบบของงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์และงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีการขั้นตอนของการค้นหาคำตอบโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการลงพื้นที่ เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างสรรค์ตามความเห็นของนักวิจารณ์ นักวิชาการ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานได้โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

3.3.1.1 เพื่อศึกษารูปแบบการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

3.3.1.2 เพื่อศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการออกแบบงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

3.3.2 คำถามในงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสร้างสรรค์และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยตั้งคำถามสำหรับงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ ตลอดจนศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีดังต่อไปนี้

3.3.2.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในงานวิจัยว่ารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีความสำคัญอย่างไร ในการตั้งคำถามจะนำไปสู่การค้นหาคำตอบ และการตั้งคำถามที่มีเหตุผลจะนำไปสู่การค้นหาคำตอบที่แม่นยำมากยิ่งขึ้น จึงจะสามารถทำให้การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นคำถามตามองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ทั้งสิ้น 8 องค์ประกอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การออกแบบบทรการแสดง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เกี่ยวกับการออกแบบบทรการแสดงซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการนำเสนอแนวคิดประเด็นต่าง ๆ หรือเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ บทรละคร คือ สิ่งที่น่าดึงดูดใจใช้สื่อสารกับผู้ชม โดย นำเสนอการแสดงแล้วถ่ายทอดต่อไปยังผู้ชม บทรละครถูกเขียนมาโดยผู้เขียนบทรละคร ซึ่งใช้ประสบการณ์ชีวิตเป็นส่วนหนึ่ง

ของพื้นฐานในการสร้างสรรค์งานเขียนบท ดังที่นางพงษ์ จรัสศรี กล่าวเกี่ยวกับการออกแบบการแสดงไว้ว่า

บทเปรียบเสมือนกับโครงสร้างสำคัญของงานการแสดงเมื่อไหร่ก็ตามที่โครงสร้างนั้นบิดเบี้ยว การแสดงนั้น ๆ ก็จะเกิดภาพที่ผิดเพี้ยนไป บทจึงเป็นทิศทางที่จะนำพาไปสู่ความถูกต้อง ทั้งในด้านของภาพการแสดงและรูปแบบของการแสดงอย่างสร้างสรรค์ได้ต่อไป (นางพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบบทละครย่อมเปรียบเสมือนการทำแผนที่ให้ทุกฝ่ายดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันมีความเป็นเอกภาพ และตีความไปในทิศทางเดียวกัน เป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอรูปแบบและประเด็นของการตีความในมิติที่หลากหลายดังที่ ธรากร จันทะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไว้ว่า

การออกแบบบทการแสดงเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอรูปแบบ และประเด็นของการตีความในมิติที่หลากหลาย เช่น เรื่องความเชื่อ ความศรัทธาในพุทธศาสนา เกี่ยวกับการทำบุญถวายเทียน เมื่อเกิดงานประเพณีทำให้ผู้คน ครอบครัวและสังคมเกิดความรัก ผูกพันมีความสามัคคี เดินทางกลับบ้านเพื่อมาร่วมงานบุญและพร้อมใจทำเทียนไปถวายวัด รวมไปถึงเรื่องราวของการสืบทอดงานประติมากรรมรูปเทียน งานแกะเทียนที่มีขนาดใหญ่ ถ่ายทอดเรื่องราวทางพระพุทธศาสนา และการสืบทอดงานบุญประเพณีการจัดงานเทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษาที่มีความยิ่งใหญ่ตระการตา ซึ่งการให้ความสำคัญในประเด็นเหล่านี้ จะทำให้เกิดคุณค่าของงานในระหว่างทางของการออกแบบบทการแสดง และการทดลองสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งอาจทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในเรื่องของการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ได้ (ธรากร จันทะสาโร, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบบทการแสดงสื่อถึงปรากฏการณ์ทางวิถีชีวิต และความคิดที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงวัย อาจเกิดความเหมือนหรือแตกต่าง ให้ผู้ชมเป็นผู้ตัดสินบทสรุปและการตีความนี้เองต่อไปดังที่ ณัฐพร เพ็ชรเรือง ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไว้ว่า

หากวิเคราะห์ที่ชื่อของการแสดงแล้วนั้นสามารถวิเคราะห์ให้เห็นถึงช่วงวัย ซึ่งหากมีการสำรวจความคิดเห็นเรื่องเทียนพรรษาของคนต่างวัยและนำมาสู่การวิเคราะห์คำตอบ ผู้สร้างสรรค์ผลงานอาจจะได้จุดสรุปทางความคิดที่มีต่อเทียนพรรษา

ร่วมกัน โดยผู้สร้างงานอาจจะแบ่งบทบาทการแสดงออกเป็นประเด็นทางด้านวิถีชีวิต ช่วงวัย ตลอดจนความคิดเห็นของแต่ละช่วงวัย และจบลงด้วยข้อสรุปทางความคิด ซึ่งอาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนกันก็ย่อมได้ แต่อาจให้ผู้ชมเป็นผู้ตัดสินบทสรุปนี้เองต่อไป (ณัฐพร เพ็ชรเรือง, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทรศนะที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการออกแบบบทในงานวิจัยฉบับนี้ จึงควรคำนึงถึงการนำเสนอรูปแบบ และประเด็นของการตีความที่หลากหลายมิติ ได้แก่ เรื่องความเชื่อ ความศรัทธาในพุทธศาสนาเกี่ยวกับการทำบุญถวายเทียน เมื่อเกิดงานประเพณีทำให้ผู้คน ครอบครัว และสังคมเกิดความผูกพัน รัก สามัคคี และมีความสุขเมื่อถึงงานเทศกาล รวมไปถึงเรื่องราวของการสืบทอดงานประติมากรรมรูปเทียน และการสืบทอดงานบุญประเพณีการจัดงานเทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษาที่มีความยิ่งใหญ่ตระการตา อันสะท้อนถึงความภาคภูมิใจของชาวจังหวัดอุบลราชธานี มาอย่างยาวนาน เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ให้เกิดความตระหนัก และภาคภูมิใจในงานศิลปวัฒนธรรม

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เกี่ยวกับการออกแบบลีลาซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ เนื่องจากต้องถ่ายทอดการแสดงจากบทการแสดงออกมาเป็นท่าทางการเคลื่อนไหวเพื่อสื่อสารกับผู้ชม การออกแบบลีลาจะเกิดความสมบูรณ์ได้ต้องมีผู้ที่มีองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางด้านการออกแบบลีลาเรียกว่าผู้ออกแบบลีลา (Choreographer) ร่วมดำเนินการสร้างสรรค์ควบคู่ไปกับศิลปิน นักแสดง ก็ถือเป็นส่วนสำคัญในการร่วมออกแบบลีลาได้ด้วย สำหรับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้ศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว ซึ่ง ชุมพล ชะนะมา ได้แสดงทรศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไว้ว่า

การออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวในหัวข้อ กระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้ออกแบบต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของงานประเพณีหรือขบวนแห่ ทั้งอัตลักษณ์ของกลุ่มชนชาติพันธุ์ในท้องถิ่น หรือขนบธรรมเนียมและประเพณีเป็นสำคัญ ส่วนเทคนิคในการสร้างลีลาการเคลื่อนไหว ก็ต้องดูว่าในขอบเขตหรือวัตถุประสงค์ของผู้สร้างงาน ต้องการนำเสนอในรูปแบบใด เช่น ถ้าต้องการความสมจริง ควรออกแบบลีลาที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน แต่ถ้าจะให้สร้างสรรค์ในรูปแบบบรรำหรือการแสดงที่วิจิตร ควรใช้การออกแบบลีลาที่ได้มาจากแม่ท่าของอีสานเป็นต้นแบบ หรือท่วงท่าในการแสดง

ของชาวอีสาน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการออกแบบลีลาที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจ เช่น ท่าเต้นที่ปรากฏในแอปพลิเคชันติ๊กต็อก (Tik-Tok) ซึ่งเป็นกระแสนิยมที่คนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย (ชุมพล ชะนะมา, **สัมภาษณ์**, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบลีลาควรเป็นการออกแบบลีลาที่เป็นนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นหลักดั่งที่ ก้องพิพัฒน์ กองคำ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลาในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไว้ว่า

การออกแบบลีลาควรเป็นการออกแบบลีลาที่เป็นนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นหลักและสามารถถ่ายทอดวิถีชีวิตของคนในแต่ละช่วงวัย อย่างไรก็ตามผู้สร้างงานสามารถนำท่าทางชีวิตประจำวัน หรือการละเล่นต่าง ๆ ในกระแสนิยมของท้องถิ่นเข้ามาผสมผสาน เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงความแตกต่างและความหลากหลายของกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับคนในแต่ละช่วงวัย (ก้องพิพัฒน์ กองคำ, **สัมภาษณ์**, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบลีลาควรมีการนำเทคนิคการเต้นนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ดั่งที่ ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลาในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไว้ว่า

ผู้วิจัยควรออกแบบการสร้างลีลาท่ารำ และการเคลื่อนไหวที่มีความหลากหลาย เช่น การนำเทคนิคการเต้นนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) ที่เน้นความเรียบง่าย ติความ หรือให้ความหมายของท่า ด้วยอารมณ์และความรู้สึกของศิลปินผู้ถ่ายทอด อาทิ การออกแบบลีลาท่าทางที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) หรือการด้นสด (Improvisation) เป็นต้น (ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบลีลาควรนำอัตลักษณ์เคลื่อนไหวร่างกายแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน หรือท่าฟ้อนที่ปรากฏในการแสดงพื้นถิ่นอีสานมาร่วมถ่ายทอดเรื่องราวทางการแสดงดั่งที่ ชนิตา จันทรงาม ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลาในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไว้ว่า

การออกแบบลีลาควรนำอัตลักษณ์เคลื่อนไหวร่างกายแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) หรือท่าฟ้อนที่ปรากฏในการแสดงพื้นถิ่นอีสาน เช่น การพรมนิ้ว วาดมือ ย่ำเท้า สายสะโพก ถ่ายทอดออกมาทั้งแบบอ่อนหวาน หรือ

ครั้นเครง หรือการนำเสนองานในลักษณะของการแสดงที่เป็นแบบนาฏศิลป์เพื่อ
การแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama)
มาร่วมถ่ายทอดเรื่องราว (ชนิดา จันทรงาม, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทรศนะที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวใน
การนำเสนอผลงานทางด้านนาฏศิลป์สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางของนาฏศิลป์
หลังสมัยใหม่มาเป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์งานวิจัย เนื่องจากเป็นรูปแบบของการแสดงทางด้าน
นาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงความเป็นโลกสมัยใหม่ อยู่ในกระแสและมีความเป็นปัจจุบัน เข้ากับบริบทของ
กลุ่มคนรุ่นใหม่ อีกทั้งควรออกแบบลีลาให้มีความน่าสนใจ เกิดความแปลกใหม่ มีลีลาทางการแสดง
ที่ได้จากการคิดประดิษฐ์ ออกแบบท่าทางและการทดลองปฏิบัติ เพื่อให้เกิดลีลาการเคลื่อนไหวที่มี
ความแปลกใหม่และเป็นเอกลักษณ์มีกลิ่นอายของความเป็นนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน อีกทั้งผู้วิจัยได้
ตั้งคำถามเกี่ยวกับการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว โดยให้ความสำคัญในประเด็นของรูปแบบ
ที่หลากหลายตามแนวคิดในการนำเสนอผลงานของผู้วิจัย นอกจากนี้การออกแบบลีลาจะต้องคำนึงถึง
บริบททางสังคม บทบาท เพศ ลักษณะนิสัย การดำรงชีวิต อาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการออกแบบลีลา
การเคลื่อนไหวที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นท่าทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันหรือเป็นท่าทางที่มีความแปลก
ใหม่ โดยอาศัยทักษะและประสบการณ์ของผู้แสดงประกอบกันเพื่อให้ได้ลีลาการเคลื่อนไหวท่าทางที่มี
ความหลากหลาย

3) การคัดเลือกนักแสดง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เกี่ยวกับการคัดเลือก
นักแสดง ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของการแสดงที่จะขาดไม่ได้ คือ นักแสดง (Actor) หมายถึง
ผู้ที่กระทำการแสดงบนเวที เป็นตัวละครใดตัวละครหนึ่งและในทางการละครนักแสดงเป็นหัวใจหลัก
ในการกำหนดทิศทางของการแสดงนั้น นักแสดงที่ปรากฏในงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์
ถูกเรียกว่า ด้านเซอร์ (Dancer) คือ นักเต้นรำที่ถ่ายทอดกระบวนการเคลื่อนไหวร่างกาย
ออกมาในรูปแบบทางการแสดงที่หลากหลาย หรือมีชื่อเรียกนักแสดงว่า เพอร์ฟอร์เมอร์ (Performer)
คือผู้แสดงได้อีกด้วย ซึ่งเป็นการให้ความหมายถึงผู้ที่กระทำการแสดงที่กว้างขึ้นโดยไม่แยกแยะ
ลักษณะหรือประเภทของการแสดง รวมเป็นการแสดงออกในศิลปะประเภทต่าง ๆ ที่นอกเหนือจาก
เดิม อาทิ นักเต้น นักร้อง นักกายกรรม นักดนตรี และศิลปินแสดงสด ซึ่งสามารถเรียกได้ว่า
เพอร์ฟอร์เมอร์ (Performer) ได้เช่นกัน ดังนั้นการตั้งคำถามในการคัดเลือกนักแสดงนับว่าเป็น
องค์ประกอบที่มีความสำคัญในการคัดเลือกนักแสดงที่มีคุณสมบัติ บุคลิกลักษณะ ความสามารถพิเศษ
ในด้านต่าง ๆ โดยมีวิธีการคัดเลือกนักแสดงที่มีส่วนร่วมในการออกแบบการแสดงได้ดังที่ นราพงษ์

จรัสศรี ได้อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดงเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงเพื่อใช้ในการแสดงควรนำเสนอเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการแสดง ซึ่งการออกแบบแสดงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี นี่เป็นการเล่าถึงรูปแบบการนำเสนอขบวนแห่เทียนที่มีมาตั้งแต่ อดีต ปัจจุบัน และอนาคต ที่มีความยิ่งใหญ่ ใช้นักแสดงจำนวนมาก ดังนั้นการตีความคำว่าขบวนจึงมีความจำเป็นต้องใช้นักแสดงประมาณ 20 - 30 คน สลับสับเปลี่ยน และเคลื่อนที่เข้าสู่การแสดงอยู่ตลอด นักแสดงจะต้องมีทักษะทางการแสดงที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านนาฏยศิลป์ การเต้น การละคร และนักแสดงที่ไม่มีพื้นฐานทางด้านการแสดงร่วมด้วยก็ได้ ทั้งนี้นักแสดงที่กล่าวถึงอาจรวมถึงการให้บทบาทกับนักดนตรีได้เข้ามาร่วมเป็นส่วนสำคัญในการออกแบบร่วมกับการแสดงได้อีกด้วย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

การคัดเลือกนักแสดงดังที่ ชุมพล ชะนะมา ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดง ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏยศิลป์มาก่อน (Untrained Dancer) ไม่คำนึงถึงรูปร่าง หรือรูปลักษณะภายนอก อาจเป็นกลุ่มอาสาสมัครที่มีจิตอาสาหรือผู้มีรูปร่าง อ้วน ผอม ตัวเล็ก ที่มีขนาดไม่เป็นที่นิยมในการถูกเลือกแสดงบ่อยครั้ง แต่เป็นผู้ที่ได้รับประสบการณ์จริงผูกพันกับความเป็นพื้นถิ่นมาแสดงนั้น ถือเป็นการเปิดโอกาสให้กับนักแสดงที่มีความสามารถแต่ไม่มีโอกาสได้ขึ้นแสดงในโอกาสต่าง ๆ ถือเป็นการให้โอกาสกับนักแสดงเหล่านั้นอีกด้วย (ชุมพล ชะนะมา, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

คำลำ มุสิกกา ได้อธิบายถึง การคัดเลือกนักแสดงที่มีความหลากหลายและหากเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ก็จะเกิดความร่วมมือและเห็นภาพการทำงานของกลุ่มวัยรุ่น โดยอธิบายว่า

การคัดเลือกนักแสดงเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสร้างสร้งงาน หากมีการคัดเลือกนักแสดง หรือเชิญชวนให้มาร่วมแสดง ซึ่งต้องมองหานักแสดงที่มีความหลากหลายและหากเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ ก็จะเกิดความร่วมมือและเห็นภาพ

การทำงานของกลุ่มวัยรุ่นอีกด้วย ถือเป็นการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้
ร่วมกันตระหนักต่องานประเพณี (คำลำ มูสิกา, **สัมภาษณ์**, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทหรณะที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการตั้งประเด็นคำถามถึง
การคัดเลือกนักแสดงเพื่อหาคำตอบและใช้เป็นแนวทางประกอบสำหรับการคัดเลือกนักแสดงใน
การสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้

4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวกับการ
การออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อสื่อถึงสัญลักษณ์ในรูปแบบนาฏศิลป์ควรคำนึงถึงสิ่งใด มีลักษณะเป็น
อย่างไร เพราะเหตุใด ซึ่งการออกแบบเครื่องแต่งกายเป็นองค์ประกอบทางการแสดงที่ช่วยส่งเสริมให้
การแสดงเกิดความสมบูรณ์ และมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึง
ความหมายและความสำคัญของเครื่องแต่งกายไว้ว่า

เครื่องแต่งกายสามารถบ่งบอกถึงยุคสมัยในเนื้อหาและเรื่องราวของการแสดงนั้น
ถึงแม้ว่าในงานนาฏศิลป์สมัยใหม่จะให้ความสำคัญกับเสื้อผ้าน้อยลง แต่การลดลง
ของเครื่องแต่งกายการแสดงนาฏศิลป์ในที่นี้หมายถึงการลดทอนและการประหยัด
ตามคติแบบมินิมอลลิซึม (Minimalism) ก็บ่งบอกถึงยุคสมัยของนาฏศิลป์เช่นกัน
ดังที่ให้ความสำคัญไปกับการออกแบบสีมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น เสื้อผ้า
เครื่องแต่งกายฯ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ควรคำนึงถึงสัญลักษณ์ในการแสดงควรมีลักษณะของ
ความร่วมมือในการออกแบบ มีการประยุกต์ใช้วัสดุที่แสดงออกถึงสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมพื้นถิ่น
ในอดีต ดังที่ สุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ ได้แสดงทหรณะในการออกแบบเครื่องแต่งกายไว้ว่า

แนวโน้มของลักษณะเครื่องแต่งกายที่สามารถสื่อถึงสัญลักษณ์ในการแสดงผลงาน
การสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา
จังหวัดอุบลราชธานี ควรมีลักษณะของความร่วมมือในการออกแบบ
การประยุกต์ใช้วัสดุที่แสดงออกถึงสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมพื้นถิ่นในอดีต ผสมผสาน
กับความนิยมหรือความสนใจของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน เพื่อให้งานแสดงสามารถ
สื่อสารความสนใจของคนรุ่นใหม่ได้ โครงสร้างของเครื่องแต่งกายควรมีลักษณะของ
ความร่วมมือ มีการประยุกต์ใช้สิ่งทอพื้นถิ่นหรือ ประยุกต์เครื่องแต่งกายเพื่อ
สื่อสารเชิงสัญลักษณ์ที่สอดคล้องกับประเพณีแห่เทียนพรรษา แสดงออกถึงประเพณี
ความสุข, ความอบอุ่น เช่น กลุ่มสีโทนอุ่น (Warm Tone) ได้แก่ กลุ่มสีเหลือง,

กลุ่มสี่สัปดาห์เบื้องต้น (สุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ควรคำนึงถึงการเลือกสีจะช่วยบ่งบอกถึงสถานการณ์หรือการตีความที่หลากหลายดังที่ ประพาฬภรณ์ อีรมงคล ได้แสดงทรรศนะในการออกแบบเครื่องแต่งกายไว้ว่า

ผู้สร้างงานอาจจะนำสีและรูปแบบมาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย เช่น สีขาวเป็นต้น ซึ่งเป็นสีที่คนไทยนิยมใส่ไปงานบุญ ส่วนรูปแบบของเครื่องแต่งกายอาจมีความแตกต่างกันไปตามบทบาทของนักแสดงแต่ละบุคคล (ประพาฬภรณ์ อีรมงคล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทรรศนะที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางในการออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อให้การแต่งกายของนักแสดงมีความสัมพันธ์ สอดคล้อง และเหมาะสมกับบทบาทการแสดงมากยิ่งขึ้น

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพื่อหาแนวทางในการออกแบบดนตรีหรือเพลงประกอบการแสดงเพื่อสื่อถึงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และเสริมสร้างให้การแสดงเกิดอรรถรส ไร้อารมณ์ของนักแสดง และผู้ชมได้เป็นอย่างดี ซึ่งการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงควรมีความหลากหลายเพื่อสื่อถึง การกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ที่มีความหลากหลายเช่นกัน ดังที่ ธีรกร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงว่า

ควรมีแนวทางในการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านผสมกับดนตรีสากล เพราะอาจโฟกัสไปที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายและอาจตีความของการนำดนตรีหลาย ๆ แบบ เช่น ดนตรีแนวลูกทุ่ง ลูกทุ่ง หมอลำ ดนตรีพื้นเมืองอีสาน ดนตรีสากล ดนตรีแจ๊ส ดนตรีคลาสสิก มาออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง เพื่อสื่อให้เห็นถึงความหลากหลายไม่ได้โฟกัสว่าจะต้องระบุให้เป็นดนตรีประเภทใดประเภทหนึ่งแต่ถือเป็นการกระตุ้นความสนใจในมิติของดนตรีที่หลากหลายและเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนจังหวัดอุบลราชธานีในเวอร์ชันของเราได้ หากต้องการนำเสนอเรื่องราวของความหลากหลาย ทุกคนมีส่วนร่วม อาจจะต้อง Reference ว่าในแง่ของการออกแบบดนตรีที่มีความหลากหลายโดยแท้จริง หรืออาจจะไม่โฟกัสที่ความเป็นสากลของดนตรีก็ได้ อาจจะหยิบยก

ความเป็นดนตรีพื้นถิ่นที่มีความหลากหลายของแต่ละชาติพันธุ์ในอุบลราชธานี มาร่วมออกแบบก็ได้ และเชื่อมโยงความเป็นพื้นถิ่นนั้นโดยการนำเครื่องดนตรีสากล มาร้อยเรียง เช่น การนำกีตาร์คลาสสิก Pop Music มาร่วมบรรเลง มีการ Apply เพราะเราต้องการแสดงถึงความเป็นอุบลและเชิดชูความเป็นอุบลราชธานี สื่อให้เห็นว่าอุบลมีความหลากหลายทางด้านดนตรี จึงได้เปิดพื้นที่ในการสร้างสรรค์งาน ในครั้งนี้ให้งานทางด้านดนตรีได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์และมีพื้นที่ให้คนรุ่นใหม่ได้แสดงออกร่วมกัน (ธรากร จันทนะसार, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงควรควรเป็นเครื่องดนตรีที่แสดงถึง วัฒนธรรมพื้นบ้านอีสานดังที่ ญัฐพร เพชรเรือง ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบเสียงและดนตรี ประกอบการแสดงว่า

การออกแบบดนตรีหรือเพลงประกอบการแสดง ควรเป็นเครื่องดนตรีที่แสดงถึง วัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน ซึ่งอาจใช้เสียงของเครื่องดนตรีแบบเดี่ยว แบบวง และอาจ มีการผสมผสานดนตรีสมัยปัจจุบันเข้าร่วมด้วยก็ย่อมได้ (ญัฐพร เพชรเรือง, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบดนตรีหรือเพลงประกอบการแสดง ควรให้นักดนตรีมีส่วนร่วมในถ่ายทอด เรื่องราวของการแสดงผ่านเสียง โดยมีเทคนิคของการ Improvise คือการแชร์เรื่องราวชีวิตผ่านเสียง ดังที่ ยรรยง โตเรือง อาจารย์พิเศษเครื่องเอกเปียนโนสาขาดนตรีแจ๊สศึกษา วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต แบ็คอัพวง Seasonfive สมาชิกวงค่านางรวย ได้แสดงทรรศนะในการออกแบบ ดนตรีหรือเพลงประกอบการแสดง ไว้ว่า

อิมโพรไวส์ (Improvise) คือการแชร์เรื่องราวชีวิตผ่านเสียง มันสวยงามมาก ๆ สำหรับผม ควรให้นักดนตรีมีส่วนร่วมในถ่ายทอดเรื่องราวของการแสดงผ่านเสียง โดยการนำเทคนิคของการ Improvise มานำเสนอในการแสดง (ยรรยง โตเรือง, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังที่ พีรพล สุขแสงี่ยม นักศึกษาปริญญาโท สาขาสาขาสถาปัตยกรรมและการสอนมหาวิทยาลัย ราชธานี หนึ่งในสมาชิกวงค่านางรวย ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบดนตรีหรือเพลง ประกอบการแสดง โดยการถ่ายทอดเรื่องราวของการแสดงผ่านเสียงโดยเทคนิคของการ อิมโพรไวส์ (Improvise) ซึ่งมีทรรศนะในการให้ความหมายของการ อิมโพรไวส์ ไว้ว่า

อิมโพรไวส์ หมายถึง การเล่นโน้ตนอกเหนือจากเพลงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นฉับพลัน แต่ในการอิมโพรไวส์ในแต่ละแนวเพลงก็มีธรรมเนียมของแต่ละแนวเพลงอยู่โดยเรามาดูอีกที่ถ้าเล่นแนวแจ๊สก็ต้องมีการใช้เทคนิควิธีและธรรมเนียมของแจ๊สหรือหมอลำ ก็ต้องใช้ธรรมเนียมหรือเทคนิควิธีการแบบหมอลำ แต่ในบางกรณีอาจจะฉีกกฎไปเลยก็มี เช่น ฟรีแจ๊ส (Free Jazz) เป็นต้น ขึ้นอยู่กับกาลเทศะในการเล่นในแนวเพลงนั้น ๆ หรือกับวงดนตรีนั้น กล่าวคือ การอิมโพรไวส์ คือ การถ่ายทอดเสียงทำนองที่เราเล่น จากอารมณ์และความรู้สึกของเรา (พีรพล สุขเสงี่ยม, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทรรศนะที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางในการออกแบบดนตรีหรือเพลงประกอบการแสดงเพื่อสื่อถึงสัญลักษณ์ควรรออกแบบแนวดนตรีลักษณะใด เพราะเหตุใด ออกแบบอย่างไรให้มีความสัมพันธ์ สอดคล้อง และเหมาะสมกับบทการแสดงมากยิ่งขึ้น

6) การออกแบบพื้นที่การแสดง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ที่เกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดงที่สื่อถึงความหมายหรือนัยยะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสัญลักษณ์ สะท้อนถึงกระตุนความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีเป็นอย่างไรเป็น เพราะเหตุใด ทั้งนี้พื้นที่การแสดงมีส่วนช่วยทำให้เพิ่มอิสรภาพของการเคลื่อนไหวลีลานาฏศิลป์ของนักแสดง อีกทั้งการเลือกพื้นที่แสดงนั้นยังมีส่วนต่อการออกแบบองค์ประกอบการแสดงในด้านอื่น ๆ อีกด้วยซึ่งพื้นที่การแสดง ได้สลายรูปแบบการแสดงดั้งเดิมที่ต้องแสดงในโรงละครเท่านั้น โดยสามารถจัดแสดงในพื้นที่แบบเปิดในลักษณะอื่นได้อีกด้วยดังที่ ธีรกร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดงเพื่อใช้ในการแสดงว่า

การเลือกพื้นที่แสดงนั้นยังมีส่วนต่อการออกแบบองค์ประกอบทางการแสดงในด้านอื่น ๆ อีกด้วยซึ่งพื้นที่การแสดง ได้สลายรูปแบบการแสดงดั้งเดิมที่ต้องแสดงในโรงละครเท่านั้น โดยสามารถจัดแสดงในพื้นที่แบบเปิดในลักษณะอื่นได้อีกด้วย (ธีรกร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบพื้นที่การแสดงควรเป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย เป็นผู้บุกเบิกในการเลือกใช้พื้นที่ในการแสดง หรือไม่มีใครคาดคิดมาก่อนว่าพื้นที่แห่งนี้สามารถจัดการแสดงทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ได้ดังที่ ธาณี ดุจดา ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการเลือกใช้พื้นที่ในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงว่า

ควรเป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย เป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่คุ้นเคย และเมื่อมีการจัดการแสดงในพื้นที่แห่งนั้นจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ที่จะปรากฏในงาน ซึ่งถือเป็นผู้บุกเบิกที่มีแนวความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ซ้ำแบบใคร กล่าวคือกล้านำเสนอประเด็นทางศิลปวัฒนธรรมที่สังคมมองข้ามภายในพื้นที่ทางการแสดงนั้น หรือไม่มีใครคาดคิดมาก่อนว่าพื้นที่แห่งนี้สามารถจัดการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ได้ มีความสัมพันธ์กับประเด็นของการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ที่ให้เขาเหล่านั้นได้มีความตระหนักร่วมและเกิดแรงผลักดันในการต้องการรับชมผลงานการแสดงชุดนี้ (ธานี ดุจดา, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบพื้นที่การแสดงควรเป็นพื้นที่ที่คนรุ่นใหม่มีประสบการณ์ร่วมดังที่ วัชรภรณ์ สมบูรณ์ ได้อธิบายว่า

เป็นแหล่งรวมคนในท้องถิ่นมาทำกิจกรรมสันตนาการ มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ต่าง ๆ ไม่ต้องยึดติดว่าทำงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมต้องจัดแสดงในพื้นที่ที่มีศิลปะแบบไทยประเพณี หรือความเป็นอีสาน ควรเป็นพื้นที่ที่สามารถแสดงออก ความเป็นตัวตนของพวกเขาได้ดีกว่าพื้นที่ของวัดหรือพื้นที่ราชการ อาจเป็นพื้นที่ลานสาธารณะ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ต่าง ๆ ที่คนรุ่นใหม่ชอบไปคลุกคลี หรือเป็นสถานที่ที่มีลักษณะพื้น ๆ และเรียบง่ายก็必将มีความน่าสนใจ และเกิดความสร้างสรรค์มากกว่ารูปแบบการแสดงที่จัดแต่บนเวที หรือโรงละคร (วัชรภรณ์ สมบูรณ์, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทรรศนะที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงออกแบบสถานที่แสดงสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกใช้สถานที่ในการจัดการแสดงผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ให้เป็นสถานที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย อีกทั้งผู้แสดงและผู้ชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้อย่างใกล้ชิดกัน จำเป็นต้องตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางในการออกแบบพื้นที่การแสดงเพื่อให้มีความสัมพันธ์ สอดคล้อง และเหมาะสมกับบทการแสดงที่มีประเด็นของการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ให้ผู้ชมมีส่วนร่วมระหว่างการแสดงได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

7) การออกแบบแสง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์เกี่ยวกับการออกแบบแสงมีความสำคัญในการสร้างภาพหรือบรรยากาศบนเวทีการแสดงอย่างมาก นอกจากให้แสงสว่างแล้ว ยังช่วยสร้างจุดเด่นที่ต้องการจะสื่อให้ผู้ชมได้ตระหนักหรือให้เกิดความสนใจเป็นพิเศษเป็นเรื่องของการใช้จินตนาการประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ ผู้ออกแบบเปรียบประหนึ่ง

ผู้สร้างบรรยากาศ และสร้างภาพปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งแสงมีหน้าที่สำคัญคือ บอกตำแหน่งบนเวที การแสดง (Position) และสร้างบรรยากาศในช่วงการแสดงนั้นๆ (Scene) การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ ชุดหนึ่ง ๆ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและแนวคิดในเรื่อง การออกแบบแสงร่วมกับงานโปรเจกชัน ดังเช่นพรรณนะของ จันท์ เทียงสุรินทร์ ได้อธิบายไว้ว่า

การออกแบบแสงร่วมกับงานโปรเจกชันนั้นมีหลากหลายสาขาย่อย แต่ก็พอจะจัดกลุ่มให้อยู่ในสองสาขาใหญ่ คือ 1) การฉายภาพที่ตัวงานสามารถเล่าเรื่องราวได้ด้วยตัวเอง (Narrative) ซึ่งจะได้อิทธิพลจากงานแอนิเมชัน งานภาพยนตร์ งานโมชัน กราฟิก งานโฆษณา งานกราฟิติ เป็นต้น และ 2) การฉายภาพเชิงประสบการณ์ (Experience) ซึ่งตัวงานได้ให้เพียงบรรยากาศเอาไว้ รอผู้ชมมาสัมผัสและปะติดปะต่อเป็นเรื่องราวในหัวด้วยตัวเอง งานลักษณะนี้พบได้จากงานในเชิงทัศนศิลป์สายมีเดียอาร์ต งานอินเตอร์แอคทีฟ งานฉากการแสดง เป็นต้น (จันท์ เทียงสุรินทร์, **สัมภาษณ์**, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบแสงแสงที่มีลักษณะที่เรียกว่าไฟเคลียร์ (Clear Lighting) และนำเสนอในรูปแบบที่เรียบง่าย (Minimalism or Simplicity) ซึ่งขวัญแก้ว กิจเจริญ ได้กล่าวว่า

การออกแบบแสงที่มีลักษณะที่เรียกว่าไฟเคลียร์ (Clear Lighting) ไม่ใช้ลูกเล่นไฟใด ๆ ทั้งสิ้นตลอดการแสดง เพื่อให้เกิดความรู้สึกไม่เหมือนกับการชมการแสดง และให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมและนักแสดงเกิดความใกล้ชิดกัน ไม่แบ่งแยก สามารถช่วยเสริมภาพในฉากและการแสดงให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น เป็นสิ่งที่ช่วยเน้นย้ำในเรื่องของสไตล์ของการแสดง หรือเนื้อเรื่องของละคร คำนึงถึงความเรียบง่าย โดยการนำเสนอความประหยัดความเรียบง่าย (Minimalism or Simplicity) ซึ่งเป็นการพัฒนาศิลปะที่ลดทอนดั้งเดิมที่มีอยู่ รูปแบบความเรียบง่ายนี้สามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจได้โดยง่ายไม่ผ่านการตีความที่ซับซ้อน (ขวัญแก้ว กิจเจริญ, **สัมภาษณ์**, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบแสงควรคำนึงถึงธรรมชาติของแสงในสถานที่แสดง ซึ่งเป็นที่โล่งแจ้งทำให้การมองเห็นภาพของสถาปัตยกรรมปรากฏออกมาในลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและสื่อสารความหมายที่มีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ตามท้องเรื่องได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนดังที่นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวว่า

การออกแบบแสงควรคำนึงถึงธรรมชาติของแสงในสถานที่แสดง ซึ่งเป็นที่โล่งแจ้ง ทำให้การมองเห็นภาพของสถาปัตยกรรมปรากฏออกมาในลักษณะต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงสถาปัตยกรรมเป็นหลัก การออกแบบแสงที่ให้ความสำคัญ และส่งเสริมให้เกิดความโดดเด่นกับสถาปัตยกรรมจะส่งผลให้การแสดงมีความเป็นเอกภาพ เพราะนักแสดงกับเรื่องราวจะดำเนินไปตามท้องเรื่อง เกิดความหลากหลายและสื่อสารความหมายที่มีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ตามท้องเรื่องได้อย่างเหมาะสม กลมกลืน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทรรศนะดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงเรื่องของการใช้สีของแสง เพื่อเป็นตัวแทนของการตีความถึงสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่บอกความหมาย และสะท้อนอารมณ์ของแต่ละช่วงในการแสดงผ่านการใช้จินตนาการประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างบรรยากาศในการแสดง ทำให้การแสดงมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น การออกแบบทิศทางของแสงและสีของแสงที่นำมาใช้นั้นจะสร้างอารมณ์และความรู้สึกทำให้การแสดงเกิดความสมบูรณ์ เป็นส่วนเสริมที่ทำให้เห็นภาพของการแสดงและการสื่อสารอารมณ์ของผู้แสดงชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางในการออกแบบแสงสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางในการออกแบบแสงเพื่อให้มีความสัมพันธ์ สอดคล้อง และเหมาะสมกับบทการแสดงมากยิ่งขึ้น

8) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ที่เกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์การแสดงที่ให้ความหมายเพื่อสื่อถึงสัญลักษณ์ ควรคำนึงถึงอุปกรณ์ประเภทใดมีลักษณะเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด ซึ่งการออกแบบอุปกรณ์การแสดงประกอบการแสดงควรสื่อถึงสัญลักษณ์ในประเพณีแห่งเทียนดั่งที่ อรวี บำเพ็ชร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงว่า

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง สื่อถึงสัญลักษณ์ในประเพณีแห่งเทียน เช่น เทียน ดอกไม้ เป็นต้น และอาจนำเสนอถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันร่วมด้วย เพื่อให้การแสดงนั้นมีความชัดเจนตามชื่อของการแสดง (อรวี บำเพ็ชร, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

การนำอัตลักษณ์ของเทียนประเภทแกะสลักมานำเสนอ จะทำให้ผู้ที่ได้พบเห็นระลึกถึง ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีในทันทีดังที่ วิเชียร ภาดี ได้อธิบายว่า

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่แสดงถึงอัตลักษณ์เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีที่เด่นชัดคือเทียนแกะสลักขนาดใหญ่ที่บอกเล่าเรื่องราวของพุทธศาสนา แฝงคติ ความเชื่อ หรือคำสอนที่มาจากนิทานชาดก หากปรากฏอยู่ในการแสดง ก็ถือเป็นการเน้นย้ำให้ผู้ชม หรือผู้ที่ได้พบเห็นระลึกถึงประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีในทันที (วิเชียร ภาดี, **สัมภาษณ์**, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงควรเกิดจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) ดังที่ วิศรุต ภาดี ได้อธิบายว่า

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่เกิดจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) ของชาวบ้าน ชุมชน ศิลปิน ให้มีส่วนร่วม และมีส่วนสำคัญในกระบวนการออกแบบและจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง จัดทำเครื่องจักสาน เสริ่งเทียนมัดรวม หรือแม้กระทั่งการนำเรื่องราวของการสืบทอดงานประติมากรรมงานเทียน หรือการทำเทียนแบบร่วมสมัยมาสร้างสรรค์เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ก็ถือเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์เพื่อเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มคนได้เห็นความสำคัญและซาบซึ้งในเรื่องราวของงานเทียน เกิดความภาคภูมิใจที่ตนเป็นส่วนสำคัญในการร่วมสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ (วิศรุต ภาดี, **สัมภาษณ์**, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึงการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงผ่านการตีความจากบทการแสดง ควรเลือกอุปกรณ์ที่สอดคล้องหัวข้องานวิจัยเรื่องเทียน ไว้ว่า

การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงผ่านการตีความจากบทการแสดง อาจมีการออกแบบอุปกรณ์ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ เช่น การนำดอกบัวซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของพุทธศาสนา นำมาตีความเกี่ยวกับความศรัทธา หรือการทำเทียนรูปแบบใหม่ การทำเทียนเรืองแสง หรือออกแบบรูปทรงของเทียนให้มีความสร้างสรรค์แปลกใหม่ หรือนำวัสดุอื่นมาทดแทน จะทำให้เกิดความแปลกใหม่ซึ่งสามารถกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ควรเลือกอุปกรณ์ที่สอดคล้องหัวข้องานวิจัยที่ไม่ละทิ้งความหมายเรื่องเทียน (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

จากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เพราะอุปกรณ์ประกอบการแสดงมีส่วนช่วยทำให้การแสดงดูมีมิติและมีความน่าสนใจ รวมถึงเพื่อให้มีความสัมพันธ์ สอดคล้อง และเหมาะสมกับบทการแสดงหรือเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ หรือสร้างภาพเหตุการณ์นั้น ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของการแสดงให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3.3.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์

แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีนั้นเป็นส่วนหนึ่งของคำถามที่ผู้วิจัยต้องการค้นหาคำตอบ หลังจากการทดลองปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ จะทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดที่จะต้องคำนึงถึง เพื่อหารูปแบบการแสดงสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้และจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยซึ่งรวมไปถึงการศึกษาเพื่อหารูปแบบของการแสดงสำหรับผู้สนใจในอนาคต ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาการตั้งคำถามสำหรับการวิจัย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการหาคำตอบว่า แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยได้แบ่งตามประเด็น และหัวข้อสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ดังต่อไปนี้

1) อัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคำถามที่ผู้วิจัยต้องการหาคำตอบ หากพูดถึงงานแห่เทียนพรรษามีอัตลักษณ์และการสืบทอด ที่ทรงคุณค่า ในการวิเคราะห์นั้นแบ่งได้หลายประเด็นดังที่สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้อธิบาย ดังนี้

1. เนื้อหา - เรื่องราว ส่วนใหญ่ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเด็นนี้ไม่มีความแตกต่างกันมากนักในแต่ละปี ส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องราวเกี่ยวกับบุญประเพณี ความเชื่อ นิทานชาดก ที่มีการเล่าขานสืบทอดกันมา อาจจะเป็นเพราะประเพณีแห่เทียนถูกสร้างขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อในเรื่องของวัฒนธรรม และศาสนา

2. รูปแบบ ส่วนใหญ่รูปแบบของการแสดงออกของงานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในแต่ละปีแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยความเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม เศรษฐกิจ ในแต่ละปี ซึ่งแต่เดิมที่การจัดทำขบวนเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีเริ่มต้นสร้างสรรค์จากรูปแบบประติมากรรมเทียนโบราณ ขนาดเล็ก ปัจจุบันมีการสร้างประติมากรรมเทียนพรรษาด้วยกระบวนการแกะสลัก ตัดพิมพ์ และมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ ในทุกปี แต่เนื้อหาเรื่องราวยังคงไว้แนวเดิม

3. เทคนิค วิธีการ ในการแสดงออก แตกต่างเล็กน้อย เพราะความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และอุตสาหกรรม มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงของงานศิลปะ ค่อนข้างมาก มีอิทธิพลต่องานประเภทการแสดง แต่ก็ส่งผลเพียงเล็กน้อยเท่านั้น หรือไม่เปลี่ยนแปลงก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น งานประติมากรรมเทียนพรรษา ประเภทแกะสลัก ปัจจุบันยังมีการแกะด้วยกระบวนการและเทคนิคแบบดั้งเดิมที่เคยทำ ตั้งแต่อดีต จนถึง ปัจจุบัน (สุนันทา ผาสมวงศ์, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นแนวคิดในการคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ถือได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ในหัวข้อนี้ และเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอต่อผู้ชม ได้แก่ การคำนึงถึงประเพณีแห่เทียนถูกสร้างขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อในเรื่องของวัฒนธรรมและศาสนา รูปแบบของการแสดงออกของงานประเพณีมีความยิ่งใหญ่แต่เนื้อหาเรื่องราวยังคงไว้แนเดิม เทคนิค วิธีการ งานประติมากรรมงานเทียนยังมีการแกะสลักเทียนด้วยกระบวนการและเทคนิคแบบดั้งเดิม ซึ่งประเด็นเหล่านี้ได้มาจากการคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

คนรุ่นใหม่สนใจงานประเพณีแห่เทียนพรรษาหรือไม่ มีปัจจัยที่แตกต่าง ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและประสบการณ์ของคนรุ่นใหม่ ถ้ามองในเชิงลึก มีการเก็บข้อมูลแบบกลุ่มคนก็อาจจะมองได้หลายประเด็นและแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เกิดจากกระแสและสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาปัจจุบันคือปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยีที่เข้ามามีอิทธิพลและส่งผลต่อการรับรู้ หรือความสนใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ดังที่ ดิษฐดา นุชบุษบา ได้อธิบายดังนี้

พัฒนาการของเทคโนโลยี พฤติกรรมของผู้ชม และความเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเสนอผลงานศิลปะการแสดง โดยเฉพาะช่องทางในการนำเสนอผลงานบน Platform ออนไลน์ เป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มผู้ชมได้ง่าย และกว้างกว่าสื่อประเภทอื่น ทำให้อาจเกิดกลุ่มผู้ชมใหม่ ๆ ฉะนั้นผู้สร้างสรรค์ผลงานจึงควรให้ความสำคัญกับ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จะมาช่วยสนับสนุนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้สร้างสรรค์ผลงานเอง (ดิษฐดา นุชบุษบา, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2565)

ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เกิดจากคนไทยรุ่นใหม่ไปสนใจสื่อการรับกระแสเกาหลีนิยม (K - Pop) ที่ใช้ศิลปะการแสดง มาเป็นอำนาจละมุน (Soft Power) เพื่อสื่อสารวัฒนธรรมส่งผลให้ความสนใจกับรากเหง้าประเพณีวัฒนธรรมของตนเองน้อยลง ดังที่ สติเชศวร์ เจนเรื้อย ได้อธิบายดังนี้

ปัจจุบันประเพณีเทียนพรรษาได้ถูกสร้างให้กลายเป็นสินค้าเชิงวัฒนธรรม (Commodity) คนรุ่นใหม่ใช้สื่อสร้างเนื้อหาเพื่อการประชาสัมพันธ์ตนเองได้มากขึ้นซึ่งประเด็นนี้เป็นประเด็นที่น่าสนใจ เมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาท ข้อดีของสื่อใหม่นี้ทำให้เด็กสนใจและใช้สื่อเป็นการทำ Content ที่มีเสน่ห์และเป็นส่วนส่งเสริมประเพณีได้แต่เพียงในระดับผิวเผิน เพราะมักจะทำเป็นคลิปวิดีโอขนาดสั้น ส่วนข้อเสียของสื่อใหม่นั้นมีเรื่องของกระแสเกาหลีนิยม (K - Pop) ที่ใช้ศิลปะการแสดง มาเป็นอำนาจละมุน (Soft Power) เพื่อสื่อสารวัฒนธรรม ทำให้คนไทยรุ่นใหม่ไปสนใจสื่อเหล่านั้นมากกว่า ส่งผลให้ความสนใจกับรากเหง้าประเพณีวัฒนธรรมของตนเองน้อยลง (สติเชศวร์ เจนเรื้อย, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ต้องศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ว่าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดเพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำมาสร้างสิ่งเร้า หรือกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ดังเช่นทฤษฎีของ กิงการ รองทอง ได้อธิบายไว้ว่า

การศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ว่าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดนั้น ถือเป็นแนวทางในการค้นหาประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำมาสร้างสิ่งเร้า หรือกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ว่าควรกระตุ้นด้วยวิธีใด ดังจะเห็นได้โดยทั่วไปว่าปัจจุบันนี้คนรุ่นใหม่มีพฤติกรรมในการทำกิจกรรมหรือแสดงความเป็นตัวตนผ่านสื่อเทคโนโลยีอยู่เสมอ มักมีใจจดจ่อและมีสมาธิอยู่กับโทรศัพท์เคลื่อนที่จนไม่สนใจสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว จึงนับได้ว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่มีทิศทางที่เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด (กิงการ รองทอง, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

พฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป คือพฤติกรรมความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีลักษณะฉาบฉวยไม่ลุ่มลึกดังที่ สิทธีเชศวร์ เจนเรื้อย ได้อธิบายไว้ว่า

พฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป เกิดจากปัจจัยของการมีสื่อสังคมออนไลน์มากมายและแนวโน้มที่มีการใช้สื่อขนาดสั้น ไม่นิยมชมการแสดงยาว ๆ หรือไปชมในสถานที่จริง พฤติกรรมความสนใจของคนรุ่นใหม่จึงมีลักษณะฉาบฉวยไม่ลุ่มลึก บางครั้งคนรุ่นใหม่ไม่ได้เข้าไปสัมผัสกระบวนการตั้งแต่หล่อเทียน แกะสลัก หรือเข้าใจวัตถุประสงค์ดั้งเดิมของประเพณีนี้อย่างแท้จริง (สิตธีเชศวร์ เจนเรื้อย, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ส่งผลต่อเรื่องความเชื่อในพระพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับงานเทียนลตน้อยลง เกิดการเสื่อมคลายด้านความเชื่อทางศาสนา ความสนใจต่อเอกลักษณ์ของงานประเพณีแห่เทียนพรรษาลดน้อยลง งานศักดิ์สิทธิ์ลตบบาทหลงไปไม่ได้คงอยู่อีกต่อไป ดังที่ พระครูใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโลและคณะ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับ บทบาทเยาวชนในประเพณีแห่เทียนพรรษา : บทสะท้อนช่องว่าง ของกระบวนการเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ในวารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2561 ความว่า

ประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นประเพณีที่มีคุณค่ามีความหมายในสังคมอุบลราชธานี ไม่ได้เป็นเพียงอดีตที่เป็นการประพฤติปฏิบัติของคนในรุ่นก่อนแล้วผ่านเลยไป แต่ประเพณีจะย้อนกลับมาดำเนินการใหม่เมื่อถึงช่วงเวลา จากการที่ประเพณีแห่เทียนพรรษาในปัจจุบันถูกปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงไปโดยเยาวชน ที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดดำเนินการปฏิบัติประเพณีในกลุ่มจึงเกิดเป็นเอกลักษณ์ใหม่ของงานประเพณีที่เน้นความสนุกสนาน งานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีจึงเป็นประเพณีที่คนทุกกลุ่มทุกฝ่ายได้เข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วม และเข้ามำกำหนดเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้อย่างโดดเด่น กลุ่มหนุ่ม - สาว กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ต่างใช้งานประเพณีเป็นเวทีแสดงพลังความสามารถในการสร้างความเข้มแข็ง ให้เกิดแก่กลุ่มตนเอง จากผลการปรับเปลี่ยนลักษณะโครงสร้างทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนไปการเสื่อมคลายด้านความเชื่อทางศาสนา ความสนใจต่อเอกลักษณ์ของงานประเพณีแห่เทียนพรรษา ลดน้อยลง งานศักดิ์สิทธิ์ลตบบาทหลงไป ไม่ได้คงอยู่อีกต่อไป มุมมองจากคนภายนอกนั้นประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นเพียงงานสนุกสนานโดยไร้ประโยชน์เท่านั้น ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของ

ประเพณีแห่เทียนพรรษา ในกลุ่มเยาวชนอุบลราชธานีจะเป็นกระบวนการสร้างความเข้มแข็งใหม่ให้แก่ความเป็นตัวตนของชุมชนเพื่อท้าทายการพัฒนาจากภายนอกชุมชนนั่นเอง (พระครูใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล พระครูวุฒิชัยธรรมบัณฑิต พระศิวนาคราช ญาณวโร ไชยสิทธิ์ อุดมโชคนามอ่อน และ กวีพล ศรีหะมงคล, 2561: 82)

ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่เห็นความสำคัญ และตระหนักถึงการสืบทอดประติมากรรมงานเทียนมีหลายปัจจัยและมีการตีความที่แตกต่างกันซึ่งจะแยกเป็นคนสองกลุ่มดังที่ สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้แสดงทรรศนะถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

1. บุคคลทั่วไป มองศิลปะผ่านสุนทรียภาพ หรือ มองความสวยงาม เป็นที่ตั้ง หากมองในประเด็นนี้ จะเห็นได้ว่างานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ในระดับหนึ่ง นักท่องเที่ยวให้ความสนใจค่อนข้างมากกว่าคนในพื้นที่
2. คนที่มีความรู้ ความเข้าใจในศิลปะ มองว่าไม่มีความแปลกใหม่ หรือ ความคิดสร้างสรรค์ ที่เกิดขึ้นในงานประเพณีเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ไม่ว่าจะ เป็น กระบวนการ เทคนิค เรื่องราว ที่ปรากฏ ยังคงวนเวียนในเชิงการอนุรักษ์ ซึ่งแตกต่างกับงานประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดนครราชสีมา ที่มีการแทรกความเป็นสมัยใหม่เข้าไปในงานประติมากรรมเทียน อย่างชัดเจน เช่น เทคนิค วิธีการ เรื่องราว และรูปแบบ ทำให้เกิดความรู้สึกตื่นตา ตื่นใจ เมื่อได้พบ อาจจะ เป็นเพราะประเพณีแห่เทียนพรรษาเมืองอุบลราชธานี ต้องการแสดงออกถึงจุดเด่น ในการอนุรักษ์ และสร้างเป็นจุดแข็งของแนวคิดเมืองวัฒนธรรมก็ได้ (สุนันทา ผาสมวงศ์, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นแนวคิดในการคำนึงถึงปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่เห็นความสำคัญ และตระหนักถึงการสืบทอดงานประติมากรรมงานเทียน ถือได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในหัวข้อนี้ และเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอต่อผู้ชม ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี 2) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป 3) ปัจจัยเรื่องความเชื่อในพระพุทธศาสนาลดน้อยลง และ 4) ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการสืบทอดประติมากรรมงานเทียน

3) การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคำถามที่ผู้วิจัยต้องการหาคำตอบ เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์และปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย เพื่อให้ผลงานมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งการที่จะกระตุ้นได้คือการที่ต้องให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วม หรือมีพื้นที่ในการทำงานสร้างสรรค์เพื่อสืบสานงานประเพณีดังที่ นภัทร หนาพร ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ที่รวบรวมลิขสิทธิ์เพลงหมอลำจังหวัดอุบลราชธานี ผู้สืบทอดราชบุตรสเตอร์โอ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ว่า

ด้านการงานเพื่อสืบสาน และสืบทอดงานประเพณี ควรมุ่งประเด็นไปที่การให้ความสำคัญกับบทบาทของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งคิดว่าเด็กก็ควรได้มีการออกแบบ และการมีส่วนร่วมกับงานด้วย ต่อให้เป็นเวทีเล็ก ๆ แต่ทุกคนก็อยากมีพื้นที่ปล่อยของ และแสดงออก ซึ่งการสืบทอดแบบเดิมมีก็ดี และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ แบบใหม่ก็มีดีเหมือนกัน ควรมอบโอกาสและให้กลุ่มคนรุ่นใหม่มีพื้นที่ควบคู่กับสิ่งเดิมกันไปเรื่อย ๆ หากพวกเขาเหล่านั้นมีประสบการณ์ร่วม ย่อมถือว่าเป็นการกระตุ้น ให้เกิดการตระหนักได้อีกหนึ่งช่องทาง (ณภัทร หนาพรณ์, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ควรให้เยาวชนมีบทบาท และมีส่วนร่วมในงานประเพณี โดยได้รับการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจจากการสนับสนุนของสถาบันครอบครัว ดังที่ พระครูใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโลและคณะ ได้แสดงทรรศนะดังนี้

บทบาทของเยาวชนในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีบทบาทและอิทธิพลของผู้อาวุโส ผู้ใหญ่ในหมู่บ้านที่มีต่อกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มหนุ่มสาวในหมู่บ้านนั้น นอกจากจะเป็นกระบวนการวัฒนธรรมในเรื่อง ความเคารพ เชื่อถือผู้อาวุโส ผู้มีประสบการณ์ แล้วยังเป็นการบ่มเพาะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของสังคม หมู่บ้านให้เกิดความใกล้ชิดที่มีต่อวัยรุ่นในครอบครัว สังคมหมู่บ้านเองโดยมีพ่อ แม่ เป็นผู้อบรมให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้ความ ใกล้ชิดต่อวัยรุ่นในครอบครัวและความจำเป็นที่กลุ่มวัยรุ่นกลุ่มหนุ่มสาว ที่ต้องพึ่งพาผู้อาวุโส และผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติและเริ่มต้นพิธีกรรมของงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของกลุ่มวัยรุ่นในหมู่บ้าน และประการสำคัญคือผู้อาวุโสเหล่านี้เป็นผู้ผ่านประสบการณ์มายาวนานจนมีความเข้าใจลึกซึ้งถึงรากเหง้าในงานประเพณีของท้องถิ่นมาก่อน มีความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งมากกว่ากลุ่มหนุ่มสาว กลุ่มวัยรุ่นในหมู่บ้านของ

จังหวัดอุบลราชธานี ในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานียังถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาสำคัญแห่งการเปลี่ยนผ่านของระบบความรู้ ความคิดและการใส่ความหมายของงานประเพณีของคนหนุ่มสาว วัยรุ่นในชุมชนอย่างเต็มที่ โดยมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน ในการสร้างพลังความเข้มแข็งให้ชุมชนโดยมีประเพณีท้องถิ่นที่เป็นสื่อกลาง เชื่อมโยงเพื่อให้เกิดการปฏิบัติร่วมกัน ทั้งนี้ระบบการศึกษาในท้องถิ่นที่จำเป็นต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ประเพณีท้องถิ่นให้มีความถูกต้อง ชัดเจนเป็นบทบาทร่วมกันระหว่างโรงเรียน ชุมชน โดยมีประเพณีท้องถิ่นเป็นแหล่ง ศึกษาเรียนรู้ร่วมกันมีโอกาสเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมดั้งเดิม ของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น (พระครูใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล พระครูวุฒิชัยธรรมบัณฑิต พระศิวนาคราช ญาณวโร ไชยสิทธิ์ อุดมโชคนามอ่อน และ กวีพล ศรีหะมมงคล, 2561: 84)

ดังนั้นแนวคิดในการคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ถือได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในหัวข้อนี้ และเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอต่อผู้ชม คือการประยุกต์และปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย เพื่อให้ผลงานมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งการที่จะกระตุ้นได้คือการที่ต้องให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วม หรือการสร้างประสบการณ์ร่วมกับงานประเพณี หรือมีพื้นที่ในการทำงานสร้างสรรค์เพื่อสืบสานงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

4) การคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เป็นอย่างไร

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ว่าควรเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคำถามที่ผู้วิจัยต้องการหาคำตอบ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย เพื่อให้ผลงานมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ และการสืบสานงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งกระบวนการ และวิธีการนำเสนอจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ปรากฏในงาน เมื่อสร้างสรรค์ผลงานแล้วจะต้องเกิดความแปลกใหม่ น่าสนใจ และเกิดประโยชน์ต่อสังคมดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะว่า

การคำนึงถึงผลงานการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี จะต้องเป็นผลงานการแสดงที่มีแนวทางหรือหรือผู้นำและผู้บุกเบิก คือผู้ที่มีแนวความคิดการสร้างสรรค์ที่ไม่ซ้ำแบบใคร กล่าวคือกล้านำเสนอประเด็นที่สังคมมองข้าม หรือไม่มีใครคาดคิดมาก่อน

จะต้องมีความหลากหลายในสร้างสรรค์การแสดง ซึ่งสามารถสร้างสรรค์ผลงานให้มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ และเกิดประโยชน์ต่อสังคมได้ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการนำเสนอข้อคิดเห็นร่วมกันในการตั้งประเด็นคำถามเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์หาประเด็นสำคัญในการสร้างสรรค์การแสดง โดยการทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์คนรุ่นใหม่ที่อาศัยหรือมีอยู่ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและยินดีให้ความร่วมมือในให้ข้อมูล การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคนรุ่นใหม่ที่เป็นตัวแทนของแต่ละอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 25 อำเภอ ซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม จำนวน 60 คน โดยแสดงความคิดเห็นเมื่อ วันศุกร์ที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 ระบบ Online ผ่าน Google Classroom ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้นำเสนอผ่านระบบออนไลน์พบว่ามีการใช้ชื่อจริง และมีการใช้นามแฝงของนักศึกษา ดังปรากฏในตารางที่ 3.1 ประเด็นของการตั้งคำถามที่ได้จากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ประเด็นของการตั้งคำถามที่ได้จากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

หัวข้อ "การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ ที่มีต่อเทียนพรรษา

จังหวัดอุบลราชธานี"

ที่มา: ผู้วิจัย

ลำดับ	ชื่อ	ประเด็นคำถามที่ได้
1.	Realbawl	คุณคิดว่าอะไรคือสิ่งดึงดูดใจของคนรุ่นใหม่ที่จะทำให้คนเหล่านี้รู้สึกต้องการที่จะมาเข้าร่วมงานแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี
2.	Ketty T KT	การจัดประกวดแกะเทียนพรรษาในความคิดของคนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจไหม
3.	ปิมจิ jirapapa246	มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการแห่เทียน และควรสร้างสรรค์ไอเดียอะไรใหม่ ๆ ลงไปในการแสดงบ้างเพื่อให้มีความน่าสนใจ
4.	ดาว-พระจันทร์	คุณอยากเห็นการจัดงานแห่เทียนในรูปแบบไหนบ้าง
5.	Kitiphong phunga-in	คุณคิดว่าเด็กรุ่นใหม่อยากเห็นอะไรในประเพณีแห่เทียนพรรษาที่เขาอยากเห็นอยากชมและอยากทำให้เขามาเข้าร่วมประเพณีแห่เทียนพรรษา

ลำดับ	ชื่อ	ประเด็นคำถามที่ได้
6.	แอน สมฤดี	จะทำยังไงให้คนรุ่นใหม่หันกลับมาสนใจวัฒนธรรมและประเพณีแห่งเทียนมากขึ้น
7.	Manatsawan	คุณมีความคิดเห็นอย่างไรในการจัดงานแห่เทียนเพื่อที่จะให้คนรุ่นใหม่ได้เกิดความสนใจมากขึ้น
8.	F.	การจัดงานประกวดแห่เทียนมีความสำคัญกับคนรุ่นใหม่มากน้อยแค่ไหน
9.	SUDARAT	คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเด็กรุ่นใหม่ที่จะออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานแห่เทียนพรรษา
10.	มนัสกรณ	คิดว่างานแห่เทียนพรรษาทำให้ชาวต่างชาติสนใจในวัฒนธรรมไทยหรือไม่
11.	อมรลักษณ์ พรหมคุณ	คุณอยากให้จัดงานแห่เทียนพรรษารูปแบบไหนและต้องการสื่ออะไรในประเพณีนี้
12.	Warunya Saengkaew	ในการจัดงานแห่เทียนพรรษาคูณคิดว่าอยากให้มีการจัดการแสดงรำไหม
13.	June Chularat	ในยุคปัจจุบัน มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการจัดงานประกวดแห่เทียนออนไลน์ แล้วคุณคิดว่า การจัดงานประกวดแห่เทียนพรรษามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด
14.	ไบไม่/เมเปิ้ล/B	งานประกวดแห่เทียนมีความสำคัญทางวัฒนธรรมยังไ้
15.	Ratchanok	คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการแห่เทียนพรรษา และอยากจัดในรูปแบบใด และการแห่เทียนมีความสำคัญต่อจังหวัดอุบลอย่างไร
16.	Poon_crazy	การแห่เทียนพรรษาคูณคิดว่าจะมีความสำคัญกับคนรุ่นใหม่อย่างไร
17.	KAMALA	ถ้าหากว่าวันหนึ่งความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อการแห่เทียนพรรษาเริ่มลดน้อยลงไป คุณจะมีวิธีอย่างไรที่จะทำให้เกิดความน่าสนใจหรือดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาสนใจอีกครั้ง
18.	ปริญญา	งานประเพณีแห่เทียนสามารถปรับใช้ในด้านใดบ้าง และพัฒนาจุดไหนได้บ้าง
19.	ศิริวรรณ คุณอนันท์	วัยรุ่น มีความคิดเห็นในเรื่องของการจัดงานแห่เทียนอย่างไรและจะทำอย่างไรให้ยังมีการสืบสารประเพณีแห่เทียนต่อไป

ลำดับ	ชื่อ	ประเด็นคำถามที่ได้
20.	Piyawat L.	การจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาในรูปแบบออนไลน์ทำให้ชาวต่างชาติเข้าถึงประเพณีได้ดีกว่าแบบปกติหรือไม่ อย่างไร
21.	เมขลา	การแสดงรำในงานแห่เทียนเข้าพรรษาดึงดูดความสนใจคนรุ่นใหม่มากน้อยแค่ไหน
22.	P	คุณคิดว่าเราสามารถออกแบบให้เข้ากับสมัยใหม่อย่างไรให้เข้ากับคนรุ่นใหม่และให้น่าเบื่อจนเกินไป
23.	Future	คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการจัดการประกวดแห่เทียนพรรษาอย่างไรเพื่อดึงดูดให้ชาวต่างชาติและคนพื้นที่อื่นรู้สึกสนใจและประทับใจ
24.	Mo	คุณคิดยังไงกับประเพณีแห่เทียนพรรษา และอยากให้จัดในรูปแบบใด ที่จะทำให้คนรุ่นใหม่ได้มีความสนใจมากขึ้น
25.	P	การจัดการแห่เทียนพรรษาทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมจังหวัดอุบลมากขึ้น
26.	TAWAN	การจัดงานแห่เทียนพรรษาควรจัดในรูปแบบใดจึงจะเหมาะสมและดึงดูดให้คนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่สนใจในประเพณีแห่เทียนมากขึ้น
27.	Phirawan	จัดงานอย่างไรให้ดึงดูดความสนใจให้คนรุ่นใหม่มาดูแห่เทียน
28.	James nonthawat	คุณคิดว่าการจัดงานแห่เทียนพรรษาอย่างไรถึงจะทำให้ทุกคนเข้าถึงและน่าสนใจมากขึ้น
29.	Kanokwan Wongkham	การจัดงานประกวดแห่เทียนมีความสำคัญกับคนรุ่นใหม่อย่างไร และมีความสำคัญอย่างไรกับคนรุ่นใหม่อย่างเรา
30.	Tipawadee	เราจะสามารถอนุรักษ์ประเพณีเทียนพรรษาไว้ได้อย่างไรและจะทำอย่างไรให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจในประเพณีนี้
31.	ณัฐ	การจัดงานแห่เทียนพรรษามีความสำคัญอย่างไร น่าสนใจอย่างไรกับคนรุ่นใหม่
32.	SONGPHONX	การจัดงานแห่เทียนมีความสำคัญอย่างไร แล้วจะทำยังไงให้คนรุ่นใหม่มาสนใจการแห่เทียน
33.	Bam Bam	คิดอย่างไรบ้างกับการจัดการแห่เทียนพรรษาและจะทำอย่างไรให้คนมาสนใจดูแห่เทียนพรรษา
34.	ก๊วก กิ๊ก	คิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับประเพณีแห่เทียนพรรษาและจะทำอย่างไรให้คนรุ่นใหม่สนใจ

ลำดับ	ชื่อ	ประเด็นคำถามที่ได้
35.	Thanatcha	คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการจัดงานแห่เทียนพรรษาในช่วงระบาดของโควิด
36.	NATSARAN	คุณคิดว่างานประเพณีเหล่านี้ยังจำเป็นอยู่หรือไม่
37.	Wisarut SP	คุณคิดว่ากิจกรรมไหนน่าเบื่อที่สุดในงานแห่เทียนพรรษา
38.	kanyanat	คุณคิดว่าลวดลายที่แกะสลักบนต้นเทียนเป็นที่สนใจในการมาเที่ยวงานแห่เทียนหรือไม่
39.	NIPAPORN SOODTA	การแห่เทียนพรรษาที่ปรากฏในจังหวัดอุบลราชธานีมีประวัติความเป็นมา ขั้นตอนและองค์ประกอบของการจัดการแห่เทียนพรรษาอย่างไรในขณะเดียวกัน การแห่เทียนพรรษาได้สื่อความหมายทางวัฒนธรรมต่อชุมชน จังหวัดหัดอย่างไร
40.	phaichittra	การจัดงานแห่เทียนพรรษาในยุคปัจจุบันสามารถพัฒนาในด้านใดบ้างเพื่อดึงดูดความสนใจ
41.	Cha'Em khwanrudee	คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการจัดงานแห่เทียนพรรษาในรูปแบบออนไลน์และต้องทำอะไรเพื่อที่จะทำให้ผู้คนสนใจเข้ามาชมงานแห่เทียนที่จัดให้ชมผ่าน Social Media
42.	Bn_nk	ถ้าหากวันหนึ่งประเพณีแห่เทียนกำลังจะสูญหายไป คุณจะมึวิธีการอนุรักษ์อย่างไร และจะมีวิธีการอย่างไรที่จะให้คนรุ่นใหม่สนใจและรักษาประเพณีนี้ไว้อีกครั้ง
43.	Phatcharaphon	คุณมีความคิดเห็นอย่างไรว่าการจัดการแห่เทียนพรรษามีคนนิยมเหมือนแต่ก่อน
44.	Lin Lin	คุณคิดว่าทำไมความสนใจของคนรุ่นใหม่ถึงถดถอยลงไป เพราะเหตุใด
45.	ปิ่น	คุณคิดว่างานแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานีขาดหายสิ่งใดไป จึงทำให้ความสนใจของคนรุ่นใหม่ลดน้อยลง
46.	ไข่นุ้ย	คุณคิดว่าทำไมคนรุ่นใหม่จึงไม่รู้จักหรือให้ความสนใจน้อยลงในเรื่องของประเพณีของการแห่เทียนพรรษา
47.	จรรยา	เพราะเหตุใดคนรุ่นใหม่จึงไม่สนใจในงานประเพณีแห่เทียนพรรษาที่มีมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ

ลำดับ	ชื่อ	ประเด็นคำถามที่ได้
48.	ตะวัน	คุณคิดว่านอกจากกิจกรรมการแกะเทียนตามชุมชนวัดบูรพา ชุมชนวัดแจ้งแล้ว ควรมีกิจกรรมใดที่จะกระตุ้นความสนใจให้กับคนรุ่นใหม่ และผู้ที่มาเที่ยวงานได้ทำ
49.	คิงส์	คุณมีความเชื่อเกี่ยวกับอานิสงส์ของการถวายเทียนพรรษา มากน้อยเพียงใด
50.	ภูรินทร์	การรับชมขบวนเทียนและการแสดงภาคกลางคืนคุณคิดว่าควรเพิ่มเติมสิ่งใดลงไปในช่วงของการแสดงจะดึงดูดความสนใจให้คนรุ่นใหม่มาชม
51.	ภัครมาย์	คนรุ่นใหม่สามารถใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่เกี่ยวกับประเพณีนี้ แทนเทียนของจังหวัดอุบลราชธานีได้หลายช่องทาง ช่องทางไหนบ้าง
52.	Double “B”	คุณคิดว่าอัฒจันทร์ในการนั่งรับชมขบวนเทียนภาคกลางวันส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่หรือไม่อย่างไร
53.	Golf Snap	นอกจากบริเวณทุ่งศรีเมืองแล้ว คุณคิดว่าการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรม นิทรรศการ ควรไปจัดบริเวณไหน (กรณีผู้ตอบเป็นคนอุบล)
54.	เจมส์	การประกวดเทียนพรรษาสร้างความดึงดูดหรือแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่มาชมต้นเทียนพรรษาหรือไม่
55.	YOYO	ทำไมคนรุ่นใหม่จึงไม่นิยมให้ความสนใจในการแกะสลักเทียนพรรษา
56.	ชิกโก้	การประกวดสาวงามเทียนพรรษามีผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่หรือไม่
57.	สุพัตรา	นอกจากต้นเทียนพรรษาประเภทต่าง ๆ และเทียนนานาชาติแล้ว คุณคิดว่าควรมีการประกวดเทียนประเภทใดอีก
58.	Tle Noi	เพราะเหตุใดคนรุ่นใหม่จึงไม่เห็นความสำคัญในการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษา
59.	Spoy	คุณคิดว่ากิจกรรมประเภทใดที่ให้องค์ความรู้เกี่ยวกับประเพณีแห่เทียนมากที่สุด
60.	Pop	การประกวดเทียนพรรษา ทำให้คนรุ่นใหม่รู้จักงานประเพณีแห่เทียนพรรษามากขึ้นหรือไม่

จากตารางที่ 3.1 ประเด็นของการตั้งคำถามที่ได้จากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี หัวข้อ "การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี" แสดงถึงวันที่ในการดำเนินการสัมภาษณ์และประเด็นคำถามที่ได้จากการแสดงทรรศนะที่หลากหลายของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวความคิดแนวทางและข้อคิดเห็นจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นองค์ความรู้ในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ให้มีคุณภาพ

ดังนั้นแนวคิดในการคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ถือได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในหัวข้อนี้ ควรมีการประยุกต์และปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย มีแนวความคิดการสร้างสรรค์ที่ไม่ซ้ำแบบใครมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ และเกิดประโยชน์ต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อให้ผลงานมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์กับการกระตุ้นความสนใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ และเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอประเด็นนี้ต่อผู้ชมอีกด้วย

5) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ เพื่อเป็นแนวทางความคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการนำแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์มาเป็นแนวทาง และนำประเด็นขององค์ความรู้ที่ได้ มาสร้างสรรค์ผลงานซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ มีความจำเป็นต้องเป็นการคิดค้นวิธีใหม่ ๆ ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์จำเป็นต้องเป็นการคิดค้นวิธีใหม่ ๆ ซึ่งแตกต่างจากสิ่งเดิมที่เคยปรากฏมาก่อน การสื่อสารกับคนที่จะป้อนข้อมูล ข้อมูลต้องเป็นข้อมูลใหม่ คิดค้นขึ้นใหม่ ไม่ใช่วิธีเดิม ๆ ซึ่งจำต้องอาศัยประสบการณ์ส่วนตัวที่หลากหลายของผู้สร้างสรรค์ผลงาน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ต้องอาศัยการมีประสบการณ์ที่หลากหลายของผู้สร้างสรรค์ผลงานดังที่ ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่สำคัญซึ่งจะต้องศึกษาค้นหารูปแบบที่มีความแปลกใหม่อยู่เสมอ เพื่อให้ผลงานมีความน่าสนใจ นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการค้นหาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คือ การมีประสบการณ์ที่หลากหลายของผู้สร้างสรรค์ผลงาน อีกทั้งผลงานนั้นจะต้องมีรูปแบบที่ไม่ซ้ำซากจำเจในขณะเดียวกัน

ก็ต้องคำนึงถึงเหตุและผลของสิ่งที่นำเสนอขึ้น ๆ ด้วย (ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2565)

ความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลและความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ และสร้างสรรค์จะต้องปราศจากการตีกรอบให้ผลงานตนเองดังที่ สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้อธิบายถึง ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลและความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ จำเป็นยิ่งที่จะต้องตัดขาดความเป็นประเพณีนิยมเดิม ในเชิงอนุรักษ์ออกไป คงเหลือไว้เพียงแก่นแท้ของความเป็นนาฏศิลป์ (ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการศึกษาของแต่ละบุคคล) อาทิเช่น และทิ้งองค์ประกอบของการแต่งกาย ละทิ้งเนื้อหา เรื่องราว ละทิ้งรูปแบบเดิม ฯลฯ แต่สามารถคงไว้ให้เป็นที่มาของแรงบันดาลใจได้ และผู้สร้างสรรค์จะต้องปราศจากการตีกรอบให้ผลงานตนเอง และต้องเป็นผู้ที่กล้าได้ กล้าเสีย เพื่อค้นหาภาษาใหม่ให้เกิดขึ้นกับผลงานตนเองให้ได้ สิ่งเหล่านี้จะต้องอยู่ ภายใต้ขอบเขตของการสร้างสรรค์ เช่น ความงาม ความดี และ ความจริง ยึดโยง องค์ความรู้ทางศิลปะเป็นที่ตั้ง เช่น ความเข้าใจในข้อมูลประกอบการสร้างสรรค์ อย่างถ่องแท้ ความเข้าใจในหลักการทางศิลปกรรม หรือนาฏศิลป์ อาทิ เช่น องค์ประกอบศิลป์ สุนทรีภาพทางทัศนศิลป์ ศิลปะเชิงวิจารณ์ เป็นต้น ปราศจากการนำมาซึ่งอารมณ์ส่วนตนมาตัดสินคุณค่าผลงาน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นผลงานที่จะ แสดงออกในเนื้อหาด้านบวก หรือ ด้านลบ ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้สร้างสรรค์ในการแสดงออก (สุนันทา ผาสมวงศ์, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ และต้องคำนึงถึง ความคิดสร้างสรรค์ จำเป็นต้องสร้างสรรค์งานด้วยการผสมสื่อ หรือบูรณาการศาสตร์ทางศิลปะอย่าง หลากหลาย และการสร้างสรรค์จะต้องปราศจากการตีกรอบให้ผลงานตนเอง ซึ่งผู้สร้างสรรค์ผลงาน นำองค์ความรู้ที่ได้มาใช้ในการออกแบบองค์ประกอบทางการแสดง

6) การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด อุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ หรือ การเคลื่อนไหวร่างกายเป็นสัญลักษณ์แทนการแสดงอารมณ์ความรู้สึก และการใช้อุปกรณ์ในการถ่ายทอดหรือสื่อความหมายดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ เข้ามาช่วยให้การแสดงให้มีความลึกซึ้ง ไว้ว่า

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์เชิงสัญลักษณ์ เนื่องจากการเคลื่อนไหวนั้นเป็นนามธรรม จึงจำเป็นต้องใช้สัญลักษณ์เข้ามาช่วยให้การแสดงให้เห็นมีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่าง เช่น การสร้างกลุ่มที่แสดงถึงการนำเทียนมามัดรวมกัน หรืออาจจะตั้งอยู่บนเวทีตั้งแต่แรกเลยก็ได้ ถือเป็นสัญลักษณ์ที่กล่าวถึงเรื่องเทียน และหมายถึงการรวมพลังความสามัคคีของคนในชุมชน ท้องถิ่น หรือเป็นการตีความเรื่องการนำเสนอขบวนเทียน ซึ่งเป็นขบวนที่สื่อถึงวิถีชีวิตของชุมชนโดยแท้จริง มีเครื่องมือสัมมาชีพที่ใช้ในการทำมาหากิน การทำนา หาเลี้ยงชีพ ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญของชีวิตและแฝงอยู่ในจิตวิญญาณของความเป็นท้องถิ่น (Local) และความเป็นชาวอีสาน หรืออาจตีความได้อีกนัยหนึ่งว่า ขบวนสัมมาชีพไม่ได้แสดงถึงภาพขบวนแต่ที่ยิ่งใหญ่เช่นภาพกิจกรรมที่ปรากฏในปัจจุบันนี้ที่เป็นขบวนแห่งที่มีความยิ่งใหญ่ มีนางรำจำนวนมาก และการร่ายรำอย่างพร้อมเพรียงกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ควรใช้สัญลักษณ์สากลมาเป็นสื่อแสดงออกในผลงานดังที่ สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้อธิบายถึง การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ไว้ว่า

งานสร้างสรรค์ 1 ชิ้น หรือหนึ่งชุดผลงาน ล้วนแล้วแต่มีองค์ประกอบหลายส่วน และบางครั้งการแสดงออกยากนักที่จะทำให้ผู้ชมเข้าใจอย่างที่คุณผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออก เพราะการชื่นชมผลงานที่จะสามารถมองไปในทิศทางเดียวกันได้ ผู้ชมจะต้องเคยมีประสบการณ์การรับรู้ร่วมกันมาก่อน จึงจะมองสิ่งเดียวกันและให้เข้าใจเหมือนกันได้ ดังนั้นการใช้สัญลักษณ์สากลมาเป็นสื่อแสดงออกในผลงาน มองว่าเป็นเรื่องที่ดีและอาจจะทำให้ผลงานมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น เพราะผู้ชมจะมองเห็นสัญลักษณ์ และเข้าใจความต้องการที่คุณผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกตรงกัน (สุนันทา ผาสมวงศ์, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ขึ้นนี้ โดยการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายผ่านองค์ประกอบการแสดงในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้นำมาบูรณาการ และประยุกต์ในการออกแบบองค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

7) ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับความหลากหลายของรูปแบบการแสดงต้องมี

ความคิดสร้างสรรค์และมีความแปลกใหม่ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ไว้ว่า

ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง สามารถสร้างสรรค์ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งการสร้างสรรค์งานไม่จำเป็นต้องเน้นไปที่การสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชมแต่เพียงอย่างเดียว แต่บางครั้งการนำเสนอรูปแบบของการแสดงที่ดำเนินเรื่องไปอย่างเรียบง่าย อาจมองว่ามีความน่าเบื่อ แต่การตีความเรื่องความน่าเบื่อนั้นก็ถือได้ว่าเป็นแนวทางการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในรูปแบบใหม่ และเกิดความคิดสร้างสรรค์ในงานได้เช่นกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2565)

ในขณะที่ลักขณา แสงแดง ได้กล่าวถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง โดยการสร้างสรรค์ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางการแสดงที่ต้องมีความหลากหลาย ไว้ว่า

ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง มิใช่แค่เรื่องการออกแบบลีลานาฏศิลป์เพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการแสดงด้วย เช่น นักแสดง อุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่องแต่งกาย เป็นต้น การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงนี้ จะส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์สามารถถ่ายทอดผลงานออกมาได้อย่างอิสระ ซึ่งความหลากหลายนี้ควรปรากฏอยู่ในผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ (ลักขณา แสงแดง, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) และต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางการแสดงที่ปรากฏในแต่ละช่วงของการแสดงที่ต้องมีความหลากหลาย เพื่อหาคำตอบอันนำไปสู่แนวคิดสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ในงานวิจัยครั้งนี้

8) ทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเขียนพระราชวังดุสิต อุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับความหลากหลายของรูปแบบการแสดงต้องมีความคิดสร้างสรรค์และมีความแปลกใหม่ โดยการนำเทคนิคของการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) มาประยุกต์ใช้ในการแสดงดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ไว้ว่า

ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) คือการนำเสนอการแสดง ภาพที่มีชีวิตผู้แสดง จัดวางท่าทางเลียนแบบภาพวาด หรือแสดงเป็นกิริยาเพื่อสื่อถึงการเล่าเรื่อง แสดงท่าทางอย่างนิ่ง โดยไม่มีการพูดและเคลื่อนไหวร่างกาย ในระหว่างนั้นก็จะมีดนตรี

บรรเลงบทเพลงที่สอดคล้องกับเรื่องราวอยู่ตลอด เพื่อเป็นการเลียนแบบภาพ
เลียนแบบรูปปั้น หรืออนุสาวรีย์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์
2565)

การสร้างสรรคผลงานศิลปะไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบการแสดงออกแบบใด ล้วนแล้วแต่ไม่มี
ขีดจำกัด ดังนั้น สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ควรคำนึงถึงเป็นปัจจัยพื้นฐานต่อการสร้างสรรค์ผลงาน ตาม
ความเข้าใจส่วนตนดังที่ สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้อธิบายดังนี้

ปัจจัยพื้นฐานต่อการสร้างสรรค์ผลงาน ประกอบด้วย 1) ความประทับใจ เพื่อ
วิเคราะห์นำไปสู่แรงบันดาลใจ 2) ความเข้าใจในข้อมูลประกอบการสร้างสรรค์อย่าง
ถ่องแท้ 3) ความเข้าใจในหลักการทางศิลปกรรม หรือนาฏศิลป์ อาทิ เช่น
องค์ประกอบศิลป์ สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ ศิลปะเชิงวิจารณ์ เป็นต้น ทั้งนี้ไม่ว่า
จะเป็นผู้สร้างสรรค์ หรือผู้ที่ชมผลงาน จะต้องมีความรู้พื้นฐานเหล่านี้เพื่อง่ายต่อ
การรับรู้ การตีความผลงานสร้างสรรค์แต่ละชิ้น และปัญหาความหลากหลายของ
ผลงานจะลดลง และสามารถแยกแยะความหลากหลายเหล่านั้นด้วยองค์ความรู้ที่
เข้าใจทั้งผู้สร้างสรรค์และผู้ชื่นชมผลงาน (สุนันทา ผาสมวงศ์, สัมภาษณ์, 18
กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์
ที่ต้องมีความหลากหลาย เพื่อหาคำตอบอันนำไปสู่แนวคิดสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ใน
งานวิจัยครั้งนี้

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด
อุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญในงานวิจัย โดยมี
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง
กับงานวิจัย สื่อสารสนเทศ การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ ประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย ซึ่งทำให้
ผู้วิจัยได้รับข้อมูลในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยใน
การวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.4.1 การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร

ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี จากนั้นทดลองออกแบบการแสดง ประกอบการออกแบบดนตรี และการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง มีการจัดการแสดงเพื่อให้ศิลปินช่างทำเทียนเมืองอุบลได้ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับอาจารย์สายดนตรี นาฏศิลป์และอาจารย์ศาสตร์ต่าง ๆ ด้านศิลปกรรม นำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงการแสดง จากนั้นจึงฝึกฝนนักแสดงให้เกิดความชำนาญและเข้าใจในรูปแบบการนำเสนอการแสดง

3.4.1.1 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการวัฒนธรรมเทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ข้อมูลในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 3 แหล่ง คือ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้านศิลปกรรมศาสตร์กับการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ได้แก่ ศิลปินและผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ ทักษะศิลป์ ในประเทศไทย 2) ศิลปิน ช่างทำเทียนพรรษา ประชาชนชาวบ้านผู้มีความรู้เรื่องประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี คือศิลปินช่างทำเทียน ผู้มีประสบการณ์ในการแกะสลักเทียนไม่ต่ำกว่า 10 ปี ตามคุ้มวัดต่าง ๆ ที่ส่งผลงานการแกะสลักเทียนเข้าร่วมประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา เช่น คุณพ่อวิเชียร ภาติช่างและครูภูมิปัญญาไทยด้านศิลปกรรมที่มีผลงานโดดเด่นด้านการทำต้นเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี และผู้เชี่ยวชาญการทำเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก และ 3) คนรุ่นใหม่ ได้แก่ คนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลในส่วนนี้รวบรวมจากเอกสารวิชาการ วารสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการค้นคว้าวิจัย เอกสาร โดยการเก็บรวบรวมจาก หอจดหมายเหตุแห่งชาติจังหวัดอุบลราชธานี หอสมุดในสถาบันการศึกษา หอสมุดในหน่วยงานต่าง ๆ และทางระบบอินเทอร์เน็ต มีขอบเขตของการศึกษา และการสร้างสรรค์ ที่เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ ผลงานของศิลปินช่างแกะสลักเทียน การสืบทอดรวมถึงการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความศรัทธาในพระพุทธศาสนา และความสำนึกรักบ้านเกิด ความรักความผูกพันของครอบครัว เพื่อเป็นแนวทางศึกษา ในการนำองค์ความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ และหาแนวทางในการออกแบบนาฏศิลป์ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากประเด็นต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่องราวของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยพิจารณาใช้รูปแบบของ

นาฏศิลป์ที่สอดคล้องกับแนวความคิดบนพื้นฐานแนวความคิดการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน
แนวความคิดการแสดงร่วมสมัย

3.4.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ คือ

- 1) รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่ค้นคว้าเพิ่มเติม มาทบทวนเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อหัวข้อวิจัย แล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา
- 2) กำหนดเป้าหมายในการจัดบันทึกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
- 3) รวบรวมเอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
- 4) นำข้อมูลที่ได้จัดบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้
- 5) ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่สัมภาษณ์โดยนำข้อมูลที่ได้ไปตรวจสอบกับเอกสารว่ามีความถูกต้องหรือไม่
- 6) ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ศิลปินช่างทำเทียน ผู้มีประสบการณ์ในการแกะสลักเทียนไม่ต่ำกว่า 10 ปี ตามคุ้มวัดต่าง ๆ ที่ส่งผลงานการแกะสลักเทียนเข้าร่วมประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา เช่น คุณพ่อวิเชียร ภาติช่างและครูภูมิปัญญาไทยด้านศิลปกรรมที่มีผลงานโดดเด่นด้านการทำต้นเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี และเชี่ยวชาญการทำเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก เพื่อติดต่อขอเข้าสัมภาษณ์
- 7) ดำเนินการติดต่อผู้ให้ข้อมูล ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลเพื่อมาสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้ตั้งประเด็นไว้
- 8) ดำเนินการออกไปสัมภาษณ์ช่างทำเทียนพรรษา และประชากรในชุมชนที่มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการวัฒนธรรมในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยขอสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ที่ยินดีให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์
- 9) การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จะทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) เพื่อสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยรวมทั้งการสัมภาษณ์แล้วนำมาเรียบเรียงเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย
- 10) นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์และประมวลผลคำตอบที่ได้จากการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

3.4.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และตีความข้อมูลที่ได้อยู่ตลอดเวลา ขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนั้นยังได้มีโอกาสทบทวนและตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลเป็นระยะ ๆ โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรในชุมชนและช่างเทียนตลอดในระหว่างการทำวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องที่อยู่ในกรอบความคิดของผู้วิจัยและวัตถุประสงค์ในการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้การประมวลผลคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากนั้นผู้วิจัยจะใช้นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา แจกแจงตามวัตถุประสงค์ทางการวิจัยและสรุปประเด็นทั้งหมดเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย และตรวจสอบสมมติฐานนั้นเป็นขั้น ๆ ไป จนมั่นใจว่าเป็นข้อค้นพบที่สามารถลงเป็นข้อสรุปได้ แบ่งออกได้ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และจดบันทึก

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นข้อความบรรยายเหมือนกันแต่เป็นการกระทำกับข้อมูลที่ได้จากเอกสาร จะกระทำโดยการพยายามทำให้ข้อมูลนั้นเป็นจำนวนที่นับได้ ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารในการวิจัยเอกสาร

1.3 การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) เป็นการใช้วิธีการเปรียบเทียบโดยการนำข้อมูลมาเทียบเป็นปรากฏการณ์ มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น สามารถทำได้โดยการที่ผู้วิจัยสังเกต หรือรวบรวมข้อมูลได้หลาย ๆ อย่าง แล้วนำมาแยกตามชนิดนำมาเปรียบเทียบกัน

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การถอดเทปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างละเอียด ชนิดคำต่อคำ (Transcribing Interview) ห้ามมีการข้ามประโยคบางประโยคที่ผู้วิจัยตัดสินใจว่า “ไม่มีความสำคัญ” เพราะข้อมูลบางอย่างอาจนำมาใช้ในการตรวจสอบในภายหลัง (ศากุล ช่างไม้, 2546 :164-173)

2.2 การจัดเตรียมข้อมูล (Data Management) เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพไม่เน้นการใช้เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จึงต้องมีการจัดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยข้อมูลที่จัดบันทึกอาจจัดเตรียมเป็นลักษณะแฟ้มต่าง ๆ และนำข้อมูลเหล่านี้มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 การจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Categorizing) หรือการทำดัชนีข้อมูล (Indexing) เป็นการเลือกคำบางคำมาเพื่อจัดหมวดหมู่ข้อมูล โดยดัชนีข้อมูลนี้อาจเป็นคำ (Words) เป็นประโยค (Sentence) เป็นแนวคิด (Concept) ได้

2.4 การทำข้อสรุปชั่วคราวและการตัดทอนข้อมูล (Memo Data Reduction) การทำข้อสรุปชั่วคราว เป็นการลงเขียนข้อสรุปแต่ละเรื่อง การทำข้อสรุปชั่วคราวจึงเป็นการลดขนาดข้อมูล และช่วยจำกัดข้อมูลที่ไม่ต้องการออกไปได้

2.5 การเสนอข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการนำเสนอ (Displaying Data for Analysis and Presentation) เป็นการนำข้อสรุปย่อย ๆ มาเชื่อมโยงกัน เพื่อหาข้อสรุปซึ่งจะตอบปัญหาวิจัย โดยจัดทำเป็นตารางบรรจุเนื้อหา (Matrices) เครือข่ายของเหตุและผล (Causal Network) การจัดแบ่งประเภทของคำ ความคิด ความเชื่อ (Taxonomies or Ethno Classifications)

2.6 การประมวลและสรุปข้อเท็จจริง (Drawing and Verifying Conclusions) ได้แก่ การค้นหาแบบแผน การจัดกลุ่ม การวิเคราะห์ปัจจัย การระบุความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ การเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีกับสิ่งที่ค้นพบ

2.7 การพิสูจน์บทสรุป เป็นการโยงข้อสรุปเชิงนามธรรมกลับไปสู่รูปธรรมในเหตุการณ์ใหม่อีกครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าบทสรุปที่ทำไว้นั้นเหมาะสมดีแล้ว มีความน่าเชื่อถือ วิธีการที่นักวิจัยอาจนำมาใช้ยืนยันความถูกต้องของข้อสรุป ได้แก่ การตรวจสอบความเป็นตัวแทนของข้อมูลว่ามาจากแหล่งที่เป็นตัวแทนจริงหรือไม่ การตรวจสอบตัวนักวิจัยเองว่ามีอคติหรือไม่ การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า การประเมินคุณภาพของข้อมูล และอาจตรวจสอบบทสรุปที่ได้กับผู้ให้ข้อมูล เป็นต้น เมื่อแน่ใจว่าบทสรุปที่ได้มีความเหมาะสมน่าเชื่อถือ จึงทำเป็นรายงานเผยแพร่ต่อไป

3.4.2 การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในประเด็นเรื่องการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และรูปแบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ตั้งคำถามปลายเปิด รวมถึงการแสดงทรรศนะหรือข้อคิดเห็นในมุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ กับกลุ่มบุคคลที่มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลาย โดยสัมภาษณ์กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ไว้ 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้านศิลปกรรมศาสตร์กับการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ได้แก่ ศิลปินและผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ ทักษนศิลป์ ในประเทศไทย
- 2) ศิลปิน ช่างทำเทียนพรรษา ประชาชนชาวบ้านผู้มีความรู้เรื่องประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี
- 3) คนรุ่นใหม่ ได้แก่ คนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี

3.4.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) แบบบันทึกข้อมูล เพื่อใช้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
- 2) แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางการสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลในการวิจัย เกี่ยวกับการศึกษาการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
- 3) แบบประเมินผลงานการสร้างสรรคนาฏศิลป์ ใช้วิธีการทำแบบสอบถามในการประเมินความพึงพอใจเพื่อเป็นการเก็บข้อมูลการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ แบบประเมินตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน และแบบประเมินตอนที่ 2 แบบประเมินผลการแสดงนาฏศิลป์ โดยมี การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ดังนี้

3.4.2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

- 1) ดำเนินการศึกษาข้อมูลจากตำรา และเอกสารเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
 - 2) กำหนดกรอบแนวความคิดจากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาโดยวิเคราะห์แยกประเด็นที่ต้องศึกษา วัตถุประสงค์ในการวิจัยและขอบเขตการวิจัย
 - 3) กำหนดโครงร่างของแบบบันทึกข้อมูล แบบสัมภาษณ์ ตามประเด็นสำคัญของวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และขอบเขตการวิจัย
 - 4) นำร่างแบบบันทึกข้อมูล และแบบสัมภาษณ์ไปขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยดำเนินการดังนี้
- การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบบันทึกข้อมูล และแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความเที่ยงตรง (Content Validity) เพื่อพิจารณาว่าเนื้อหาในคำถามวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือวัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับคำนิยามเชิงปฏิบัติการและแนวคิด (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2555: 121)

โดยกำหนดระดับความคิดเห็น 3 ประเด็น คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย นอกจากนี้แต่ละข้อยังเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีไม่เห็นด้วย (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2555: 122-123)

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC จากการกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง เห็นด้วยว่าคำถามสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด

1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยคำถามไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด

จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ตรวจสอบด้วยเทคนิค IOC (Index of Items Objective Congruence) จากสูตรต่อไปนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$IOC = \text{ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามตัวบ่งชี้}$$

$$\sum R = \text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพทุกข้อคือ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

5) ปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบบันทึกข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์นำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์มีมาตรฐานตามเกณฑ์อันมีข้อมูลสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ จึงต้องมีการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) ของผู้วิจัย

3.4.3 สื่อสารสนเทศ

ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกศึกษาผลงานจากสื่อสารสนเทศ วิดีทัศน์และสื่อออนไลน์ที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่นำเสนอเรื่องราวของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และผลงานศิลปกรรมเรื่องเทียน โดยมุ่งเน้นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.4.4 การสังเกตการณ์

การสังเกตจากผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ จากศิลปินต่าง ๆ เป็นอีกหนึ่งแนวทางในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เพราะจะได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของแนวคิดในการสร้างสรรค์งาน รูปแบบการแสดง หรือประเด็นที่เกิดขึ้นที่สร้างความแปลกใหม่ และอิทธิพลของสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับงาน ซึ่งเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมการสังเกตการณ์โดยตรงเกี่ยวกับการแสดงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และในประเทศไทย มีการเข้าร่วมชมการแสดงทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่มีแนวคิดหรือรูปแบบทางการแสดงที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย มีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย ได้แก่ การสังเกตจากผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ของนราพงษ์ จรัสศรี ศิลปินผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยคนแรกในประเทศไทย การแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ของนิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การแสดงศิลปวัฒนธรรมทางภาคอีสาน ดังขอจำแนกผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่ได้ศึกษาค้นคว้า ดังนี้

3.4.4.1 การแสดงผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ของนราพงษ์ จรัสศรี ศิลปินผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยคนแรกในประเทศไทย

1) การแสดงปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) การแสดงชุดนี้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดย นราพงษ์ จรัสศรี จัดแสดงระหว่างวันที่ 18 - 19 ธันวาคม พุทธศักราช 2563 ณ แบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theater) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นการออกแบบสร้างสรรค์นาฏศิลป์แบบหลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) และแบบปะติด (Collage) อีกทั้งมีการใช้วิธีการคัดเลือกนักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏศิลป์ (Untrained Dancer) มาเข้าร่วมแสดงในครั้งนี้ด้วยดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายว่า

การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) มีทั้งลีลานาฏศิลป์แบบบัลเลต์ ลีลานาฏศิลป์แบบสมัยใหม่ (Modern) และลีลาท่าทางแบบในกิจวัตรประจำวัน (Everyday Movement) อยู่ด้วยกัน ซึ่งในแต่ละฉากจะมีรูปแบบของลีลาที่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังใช้นักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏศิลป์ (Untrained Dancer) เข้ามาร่วมแสดงในการแสดงชุดนี้ด้วย เพื่อให้เกิดลีลาท่าทางที่ดูแล้วสมจริงไม่ปรุงแต่งเหมือนกับนักแสดงที่ได้รับการฝึกฝนมา (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการเข้าร่วมสังเกตการณ์ชมการแสดงปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) ออกแบบลีลานาฏยศิลป์โดย นราพงษ์ จรัสศรี ในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจวิธีการถ่ายทอดลีลานาฏยศิลป์ในรูปแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) ได้ดีมาก ยิ่งขึ้นอีกทั้งผู้วิจัยจะได้นำแนวทางในการออกแบบลีลานาฏยศิลป์แบบหลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) และแบบปะติด (Collage) รวมถึงวิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏยศิลป์ (Untrained Dancer) เข้ามาร่วมอยู่ในการแสดงครั้งนี้ด้วย

3.4.4.2 การแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ของนิสิตระดับปริญญาเอก

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1) ผลงานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ ชุด "การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง" จัดแสดง ในวันพุธที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562 เวลา 13.00 - 16.00 น. ณ โรงละครแบล็กบ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต จังหวัดปทุมธานี ผลงานสร้างสรรค์โดย ชนิตา จันทรงาม ซึ่งได้อธิบายถึงรูปแบบของการแสดงตามองค์ประกอบทางการแสดง 8 ประการ ดังนี้

รูปแบบการแสดงมีองค์ประกอบ 8 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง เป็นเล่าเรื่องแบบละคร 2) การคัดเลือกนักแสดงใช้นักแสดงที่มีทักษะที่หลากหลาย และสามารถสื่อสารภาษาอีสานได้ 3) การออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว ประกอบด้วย ลีลาในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ลีลาการเคลื่อนไหวที่แสดงอารมณ์แบบละคร (Acting) และการแสดงนาฏยศิลป์พื้นเมือง 4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ใช้เครื่องแต่งกายพื้นบ้านอีสานและการแต่งกายในชีวิตประจำวันที่มีความเรียบง่าย 5) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้สื่อเพื่อกำหนดพื้นที่การแสดงและใช้อุปกรณ์ในชีวิตประจำวัน 6) การออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดง เสียงที่เกิดขึ้นในการแสดงประกอบด้วย เสียงสนทนา เสียงบรรยายและเสียงจากเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน 7) การออกแบบสถานที่ ณ โรงละครแบล็ก บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) โดยใช้หนังกลางแปลงเป็นฉากประกอบการแสดง และ 8) การออกแบบแสง เพื่อสร้างมิติให้กับการมองเห็นสัดส่วนของฉากประกอบการแสดงเพื่อช่วยเสริมบรรยากาศและสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครมีแนวคิดที่ได้หลังการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ประกอบด้วยแนวคิด 6 ประการ คือ 1) การคำนึงถึงการสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสาน 2) การคำนึงถึงแนวคิดด้านสังคมวิทยา 3) การคำนึงถึงแนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์และหนังกลางแปลง 4) การคำนึงถึงแนวคิดเกี่ยวกับการโยยหาอดีต

5) การคำนึงถึงแนวคตินาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ และ 6) การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ (ชนิดา จันทรงาม, **สัมภาษณ์**, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

3.4.4.3 การแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี

1) การแสดงชุด เทิดเกลาถวายน้อมพระจอมสยาม

การแสดงชุด เทิดเกลาถวายน้อมพระจอมสยาม ขบวนเทียนหลวงพระราชทาน ในประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี ประจำปี 2562 ปรากฏบทลำตังหวาย ซึ่งยังคงได้รับความนิยมในภาคอีสานอยู่ ปัจจุบันยังคงพบเห็นการแสดงที่นำเอาลำทำนองตังหวายไปใช้มากมาย ในด้านการพาณิชย์วงการเพลงลูกทุ่งอีสาน หรือหมอลำ ยังคงมีการนำเอาลำทำนองตังหวายมาแต่งขึ้นใหม่โดยสอดแทรกเข้าไปในบทเพลง ให้ศิลปินนักร้องได้ขับร้องอยู่หลายผลงานเพลง อาทิ ผลงานเพลง บัวหลวงรอรัก ศิลปินน้อย อุไรพร ผลงานเพลงน้ำตาหล่นบนบัวแดง ศิลปินจินตหรา พูนลาภ ฯลฯ และยังเป็นที่ยอดนิยมในสถาบันการศึกษา ภาคเอกชนและบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาในภาคอีสาน มีการนำลำทำนองตังหวายมาสร้างสรรค์เป็นชุดการแสดงเพื่อใช้ประกอบการแสดงในวงโปงลางอยู่ อาทิ วงโปงลางศิลป์อีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วงโปงลางสินไซ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และในปี พ.ศ. 2562 ทางสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้นำการแสดงเข้าร่วมประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยได้จัดขบวนนางรำและนักแสดงกว่า 100 ชีวิต ฟ้อนประกอบในขบวนเทียนหลวงพระราชทาน ซึ่งบทลำที่ใช้นั้นก็ใช้ลำทำนองตังหวายด้วย โดยเป็นการร่วมมือกันระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร และสาขาวิชาดนตรี ได้คิดประดิษฐ์ชุดการแสดง ชุด เทิดเกลาถวายน้อมพระจอมสยามขึ้น โดยมีเนื้อหาไปที่เรื่องการเฉลิมฉลองการขึ้นครองราชย์สมบัติของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระบรมราชินี โดยบทลำประพันธ์โดย นายจักรินทร์ สร้อยสูงเนิน ขับร้องโดย นายพิชิต ทองชิน ออกแบบกระบวนท่าฟ้อนโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรารัณ วุฒิชัย

ภาพที่ 3.1 การแสดงชุด เทิดเก๋ถวายน้อมพระจอมสยาม ขบวนเทียนหลวงพระราชทาน

ในประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี ประจำปี 2562

ที่มา: สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2565

กลอนลำดังหวายเทิดพระเกียรติรัชกาลที่ 10 เทิดเก๋ถวายน้อมพระจอมสยาม

ลำทำนองลำยาว สักวาอุบล

เกริ่น...โอ...โอ...โอ้ยทูนเอ๋ยทูน ทูนพระบารมีกั๊ว ครองบัลลังก์ตุ้มผองไผ่ เถลิงถวัลย์ราชสมบัติ
ดำรงฉัตรดำรงชัย ส่องไสวเพริศแพรว แสงเทียนแก้ว...ส่องแผ่นดิน แสงเทียนแก้ว...ส่องแผ่นดิน
องค์ภูมิินทร์...เอ๋ยละน่า

ลำทำนองดังหวาย

โอहनอ ขอลถวายบังคมเหนือเกล้า กราบฝ่าธุลี องค์จักรีที่ 10 เฮาเอ๋ย พระขวัญเมืองเอ๋ย
คำเอ๋ย ชาวอุบลราชธานี โสมภักดีกะละแมนพำพร้อม ถวายน้อมพระจอมสยาม เทิดพระนามสถิต
ใจไทยหนา ชาวไทยเฮาเอ๋ย...(รับ 1)

แพงเอ๋ย องค์มหาจักราลงกรณ์ไท่ ฟ้าใหม่ใสเฮือง เถลิงเมืองเป็นมงคลควรแล้ว แก้วแห่ง
กรุงโกสินทร์ธานี องค์ภูมิเอ๋ย ว่าแล้ว สดุดีเด้อละแมนกีกัก้อง เถิงอินทร์พรหมเด้อละแมนเทิงฟ้า
เซ็งสาบารมี สดุดีละทั้งไตรโลกา พระราชาเอ๋ย...(รับ 2)

บัดนี้ ชาวอุบลเด้อละแมนท้าวหน้า เทียนพรรษาเด้อละแมนแต่งเอ้ สืบประเพณี เทิดภูมิ
องค์ที่สืบเฮาหนา คำเอ๋ย ทรงปรีชาเด้อละแมนในด้าน การทหารทรงเป็นจอมหาญกล้า สามสถาบัน
มั่นคงไว้ พระองค์ไท่ได้รักษา ปวงประชาเฮาเอ๋ย...(รับ 3)

คำเอ๋ย เคียงบัลลังก์หนอละแมนมิงฟ้า องค์พระราชนิ เทิดภักดีศรีเวียงงามหลาย องค์ราชินี
ไทยเอ๋ย องค์ราชินีไทยหนา โอहनอ คือดั่งถนอมน้อมแบ่งปัน ให้ท่านลงมา ฝั้นบุญญาสายมิ่ง
สายแนน พระนางเจ้าเอ๋ย ขอทูนเกศา...(รับ 4)

โอ้หนอ ขอถวายพระพรชัยแก้ว กราบสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่สถิตในจักรวาล เชิญเด้อ เชิญบันดาล
อภิบาลเหนือเกล้า องค์เหนือหัวนี้ละแผ่นดินปกแผ้ว พระบาทเจ้าทรงเกษม สำนวณพระทัยเทอญ
ทรงพระเจริญเทอญ ขอจงทรงพระเจริญเทอญ...(รับ 5)

การแสดงชุด เทิดเกล้าถวายน้อมพระจอมสยาม ขบวนเทียนหลวงพระราชทาน ในประเพณี
แห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี ประจำปี 2562 นี้มีเนื้อหาในบทลำเน้นไปที่การกล่าวถวายพระพรชัย
มงคลดังที่ พิชิต ทองชิน ได้อธิบายว่า

ถอดความโดยสรุป เนื้อหาในบทลำเน้นไปที่การกล่าวถวายพระพรชัยมงคล และ
กล่าวบรรยายถึง พระมหากรุณาธิคุณ พระปรีชาสามารถ พระอัจฉริยภาพของทั้ง
สองพระองค์ เนื่องในวโรกาสมหามงคล การเฉลิมฉลองการขึ้นครองราชย์สมบัติ
ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้า
สุทิดาฯ พระบรมราชินี เนื้อหาในบทลำบางส่วน มีการเปรียบองค์สมเด็จพระนางเจ้า
สุทิดาฯ พระบรมราชินี ว่าเสมือนแกนหลวง ได้ประทานพระองค์ท่านลงมาเป็น
พระมหาสีคู่พระบารมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมีการอ้างเอาอำนาจแห่ง
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลจักรวาล จงโปรดดลบันดาลให้พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้า
เจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระบรมราชินี ทรงพระเกษมสำราญ และ
ทรงพระเจริญ (พิชิต ทองชิน, สัมภาษณ์ 7 มีนาคม 2565)

2) การแสดงชุด อุบลบ้านเฮาสืบฮีต ฮอยศรัทธา บูชาหลวงปู่มั่น

เป็นชุดการแสดงที่สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
สร้างสรรค์ขึ้นเนื่องในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาประจำปี 2563 ซึ่งสืบทอดกันมาเป็นเวลา
119 ปี ภายใต้ชื่องาน "119 ปี อนุรักษ์เทียนพรรษา มูทิตาหลวงปู่มั่น" ทั้งนี้เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองใน
วาระครบรอบ 150 ปีชาตกาล “หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต” และเพื่อเป็นการแสดงมูทิตาจิตเนื่องในโอกาส
ที่หลวงปู่มั่น ซึ่งมีชาติกำเนิดเป็นชาวอุบลราชธานี ได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโก ให้เป็นบุคคล
สำคัญของโลก สาขาสันติภาพ การแสดงชุดนี้กล่าวถึงจังหวัดอุบลราชธานีที่เป็นเมืองนักปราชญ์ และ
ศรัทธาในพระพุทธศาสนา มีพระอริยสงฆ์ อีกทั้งกล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด
อุบลราชธานี เพื่อเป็นการส่งเสริมและตระหนักถึงภูมิปัญญามรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่าง
ยาวนาน

บทร้อง อุบลบ้านเฮาสีบฮีต ฮอยศรัทธา บุชาหลวงปู่มน

(บทเกริ่น) โอ้ย...ละฟ้าเอ๋ย เพิ่นว่าฟ้าฮ้อยโหยน เมืองอุบลตันเทียนใหญ่ อริยสงฆ์แผ่นดินไทย
หลวมรวมใจก้มกราบท่าน หลวมรวมใจก้มกราบท่าน หลวงปู่มน ะลึกหา บุรพาจารย์เฮาเอ๋ย...โอ้ย..
ละน่า

(บทร้อง) ถิ่นฐานรุ่งเรือง เป็นเมืองแม่น้ำสองสี อุบลราชธานี แววดนตรีเสียงพิณเสียงแคน
ดอกบัวอร่ามงามดั่งสวรรค์เมืองแมน อักกันมันแก่นลูกหลานพระวอพระตา อักกันมันแก่นลูกหลาน
พระวอพระตา แหล่งอารยธรรม วัฒมภาพหลายพันปี แม่มูลไหลรวมกับชี แรกสุริยผาชนะได
สามพันโบกซึ้ง ตราตรึงอำเภอโพนไทร ไหว้พระเจ้าใหญ่เขมราฐคลาดภัยนานา ไหว้พระเจ้าใหญ่
เขมราฐคลาดภัยนานา

(ลำ) มาเด้อเจ้าอุบลของเฮางามพุ่งสูงส่ง มาเด้อเจ้าอุบลของเฮางามพุ่งสูงส่ง อริยสงฆ์
หลวงปู่มน กราบไหว้ให้เฮาได้อยู่เย็น ไปเที่ยวเล่นให้มันชื่นสำราญ พิบูลมังสาหารแก่งสะพือ
งามแท้

*เมื่อแล กระแสน้ำมูลหลังไหล ดังสายน้ำใจของคนอุบลบ้านเฮา ข้าวนาปลาอ้ม รอยยิ้ม
ไม่เคยเหี่ยวเฉา สลักเสลาเทียนพรรษาทั่วโลกยลยิน สลักเสลาเทียนพรรษาทั่วโลกยลยิน สร้างบ้าน
แปงเมือง รุ่งเรืองสองร้อยกว่าปี อุบลราชธานีล้วนมากมีปราชญ์ศิลปิน น้ำมูลบ่แห้งฮักแพงอย่าง
ไร่่มลทิน อุบลวารินดอกบัวบานรับผู้คน อุบลวารินดอกบัวบานรับผู้คน

(ลำ) อุบลดั่งถนลงป่น อุบลดั่งถนลงป่น เมืองสวรรค์อีสานได้น้องพี่ โขงมูลชีไหลอยู่จันจัน จัน จัน
โอ้ย จัน จัน จัน จัน บ่มีมือสีหม่นหมอง ลำทำนองอุบลม่วนฮ้าย งามผ้าไหมมิ่งเมืองค่าล้ำ
มาหลิงมาหล้าอุบลเด้อ มาหลิงมาหล้า....อุบลเด้อ...(ซ้ำ*)

ภาพที่ 3.2 การแสดงชุด อุบลบ้านเฮาสีบฮีต ฮอยศรัทธา บุชาหลวงปู่มน โดยนักศึกษาสาขาวิชา

นาฏศิลป์และการละคร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ที่มา: ผู้วิจัย

3) การแสดงชุด หมอลำเมืองอุบล

การแสดงชุด “หมอลำเมืองอุบล” เป็นผลงานสร้างสรรค์ของสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ออกแบบการแสดงโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์วรางคณา วุฒิชัย การแสดงกล่าวถึงเมืองอุบลราชธานีมีศิลปินแห่งชาติด้านหมอลำถึง 6 ท่าน และเมืองอุบลยังขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองแห่งนักปราชญ์ ช่วงท้ายของเพลง แสดงถึงการเกี่ยวพาราสีกันระหว่างหนุ่มสาวเมืองอุบล เนื้อร้องส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมอีสานให้ดำรงสืบไป แสดงครั้งแรกเนื่องในงานพิธีปิดกีฬามหาวิทยาลัยครั้งที่ 46 ราชภัฏอุบลราชธานีเกมส์ ปี พ.ศ. 2562 ณ สนามกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ภาพที่ 3.3 การแสดงชุด หมอลำเมืองอุบล เนื่องในพิธีปิดกีฬามหาวิทยาลัยครั้งที่ 46 ราชภัฏอุบลราชธานีเกมส์ ปี พ.ศ. 2562 ณ สนามกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ที่มา: ผู้วิจัย

3.4.5 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมการสัมมนาวิชาการทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ จากโครงการเสวนาและนำเสนอผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัยในหัวข้อ "Blinded" โดยนิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต รุ่น 12 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจัดขึ้นในวันอังคาร ที่ 17 กันยายน พุทธศักราช 2562 ณ แบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theater) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความรู้ในการเสวนาทั้งหมด 3 ท่าน ได้แก่

- 1) ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ศาสตราจารย์วิจัยประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณศักดิ์ สุขี ผู้อำนวยการศิลปคณะละครมหาวิทยาลัยกรุงเทพ และหัวหน้าภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

3) อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุธาติย์ ข้าราชการบำนาญ อดีตดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา นาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์ และการวิจัยทางด้านนาฏยศิลป์

4) อาจารย์ ดร.วิชชุดา ต้นประเสริฐ อาจารย์สาขาศิลปะการแสดงคณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากการเข้าร่วมเสวนาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความรู้ทางด้านการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์รวมถึง ผลงานทางด้านศิลปะในแขนงต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ใน การสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ร่วมสมัยและสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการทดลองเพื่อ ออกแบบองค์ประกอบในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเขียน พรรษาจังหวัดอุบลราชธานีต่อไปได้

ภาพที่ 3.4 การสัมมนาวิชาการทางด้านนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ในหัวข้อ "Blinded"

โดยนิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ดุริยางค์บัณฑิต รุ่น 12

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: ผู้วิจัย

3.4.6 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์

การรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์ในงานการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจ ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเขียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์การสร้างมาตรฐานใน การยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ที่จะนำไปสู่ทางการสร้างสรรค์การแสดงนาฏยศิลป์ที่มี ความหลากหลายขึ้นในอนาคตโดยวิเคราะห์ตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน คือ เกณฑ์ที่ใช้วัดคุณสมบัติ คุณลักษณะและคุณภาพของศิลปิน โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาทั้งหมด 11 ข้อ ดังที่วิชชุดา วุธาติย์ ได้อธิบายถึงเกณฑ์มาตรฐานศิลปินไว้ ดังนี้

3.4.6.1 เป็นผู้มิจิตวิญญาณและเป็นศิลปิน (Spiritual)

ศิลปินควรมิจิตวิญญาณของผู้สร้างสรรค์จึงเข้าใจลึกซึ้งกับงานสร้างสรรค์นั้น ๆ และ สามารถถ่ายทอดอารมณ์และรู้สึกที่เคลือบแฝงอยู่ในการแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ บ่งบอกถึงการมี

พลังจากชีวิตจิตใจ มุ่งหมายเพื่อผดุงชีวิตและให้ ความหมายที่สำคัญที่สุดแก่ชีวิตและมีปณิธานแน่วแน่ ในทางนาฏศิลป์ จิตวิญญาณต้องมาจากหลายส่วน ทั้ง อารมณ์ ความรัก ความผูกพันในสิ่งที่ตัวเอง ทำ เกิดเป็นปณิธานแน่วแน่นในการอุทิศตนเพื่อการทำงานอย่างดีที่สุดตามแนวทางของตัวเอง จิตวิญญาณรวมถึงการแสดงผลงานด้วยใจบริสุทธิ์โดยไม่อยู่ภายใต้แรงกดดันจาก ผู้สนับสนุน

3.4.6.2 มีประสบการณ์ในการเรียนและการทำงานในฐานะที่เป็นศิลปิน (Experience)

หากศิลปินมีประสบการณ์ทั้งในการแสดงและสร้างสรรค์มากเพียงใดก็จะยิ่งเพิ่มเติมทักษะ ให้กับศิลปินหรือผู้ออกแบบลีลาได้มากเท่านั้นเนื่องจากประสบการณ์เปรียบได้กับแบบฝึกหัดที่จะทำ ให้เกิดทักษะและนำไปสู่การพัฒนาความชำนาญและความเชี่ยวชาญมากขึ้นอันมาจากความรู้มากเห็น มากที่ได้จากการปฏิบัติบ่อยครั้งดังนั้นความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ก็จะมีน้อยลงทำให้เกิด ประสิทธิภาพในงานนาฏศิลป์นั้นเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

3.4.6.3 เป็นผู้มีความสามารถหลากหลายรูปแบบ (Versatile)

เรียกว่าเป็นผู้มีความรู้เป็นพหุสูตรรอบด้านศิลปินควรมีความสามารถรอบด้านและ หลากหลายเพื่อนำมาใช้บูรณาการประยุกต์และปรับปรุงในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ของ ตนเองได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนก็จะทำให้ผลงานนั้นมีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น การเป็นพหุสูตร ถือเป็นการเป็นผู้นำความรู้และประสบการณ์รอบตัวมาบูรณาการศิลปกรรมและปรับเปลี่ยน อย่างเหมาะสมกับกาลเวลาและสถานที่ มีมุมมองรอบด้านแบบสหศาสตร์ แสดงให้เห็นถึง ความสามารถอันวิเศษ

3.4.6.4 มีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก (Pioneer)

ศิลปินควรสรรหาหลักในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ใหม่ๆ เพื่อให้เกิดรูปแบบที่ หลากหลายขึ้นไม่ซ้ำซากจำเจหากเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาโดยหลักการและรูปแบบใหม่ ๆ นั้น เป็นที่นิยมและกลายเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมก็จะทำให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตนของศิลปิน อย่างไรก็ตามศิลปิน ก็ไม่ควรจะหยุดยั้งอยู่กับที่แต่ควรที่จะเพียรหารูปแบบการแสดงใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการ แสดงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการเป็นผู้นำในการเป็นผู้สร้างสรรค์งานด้านศิลปกรรมที่มีอิทธิพลต่อ วงการศิลปะหรือสังคม นับเป็นการสร้างงานที่แสดงออก ทางความคิด รสนิยม และสะท้อนเอกลักษณ์ ของตน จนเป็นที่นิยมและยอมรับในสังคมด้วยการแสวงหาวิธีการ และรูปแบบศิลปะใหม่

3.4.6.5 เป็นผู้มีความปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)

ศิลปินควรมีปรัชญาในการทำงานเพื่อสิ่งยึดเหนี่ยวอันส่งผลให้การสร้างสรรค์ งานนาฏศิลป์มีแบบแผนมากขึ้นอีกทั้งเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดลีลาเฉพาะของศิลปิน

ผลงานที่สร้างสรรค์มาจากปรัชญาและสร้างสรรค์โดยศิลปินที่มีปรัชญาเป็นของตนเองจะทำให้ผลงานจะทำให้ผลงานนั้นมีคุณภาพและทรงคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมและผู้ชม

3.4.6.6 มีการสร้างสรรค์ (Creativity)

ศิลปินควรมีหลักในการสร้างสรรค์ผลงานที่ชัดเจนและเป็นรูปแบบเฉพาะตน เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับศิลปินและควรเลือกหลักการสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับผลงานในแต่ละชุด การแสดงโดยคำนึงถึงบริบทและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในงานศิลปะด้วยทฤษฎีและวิธีการที่ดีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แก่วิธีการของการแสดง สิ่งที่ต้องการนำเสนออาระและโอกาส สถานที่ เวลา ความสามารถของนักแสดง กลุ่มผู้ชม รสนิยมของผู้ชม ความสามารถในการรับรู้ของผู้ชม เป็นต้น

3.4.6.7 มีรสนิยม (Taste)

มีรสนิยม หมายถึง มีความนิยมชื่นชอบงานทางด้านศิลปะ กล่าวคือเป็นความงามระดับสุนทรียรส ทั้งในแง่ความชื่นชมทางศิลปะและการแสดงทางศิลปะ รู้จักการเลือกสรรการสื่อสาร การแสดงศิลปะทางอารมณ์จากการแสดงงานศิลปะทั้ง 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กายและใจ หรือศิลปินอาจสร้างมาตรฐานรสนิยมของตัวเอง นอกเหนือจากเกณฑ์ดังกล่าวจนเป็นที่ยอมรับ ด้วยวิธีการสร้างงานที่เป็นกระบวนการอย่างมีเหตุผล

3.4.6.8 มีการถ่ายทอดความรู้ (Communication)

มีการถ่ายทอดความรู้ หมายถึง มีความเป็นครู มีคุณธรรมของความเป็นครูในการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพสูงให้แก่วงการทางด้านนาฏศิลป์ รู้จักวิธีการถ่ายทอดทางศิลปะอย่างเหมาะสม มีกระบวนการและระบบทางความรู้ด้านปรัชญาของความรู้ และเชิดชูความรู้ รวมถึงปลูกฝังคุณธรรมของครูที่ดีแก่ศิษย์

3.4.6.9 เป็นผู้หายาก (Rarity)

เป็นผู้หายาก หมายถึง เป็นปราชญ์ที่รอบรู้ หาบุคคลใดจะมาเทียบเคียงได้ยาก และหาไม่ได้แล้ว

3.4.6.10 มีจรรยาบรรณ (Ethic)

มีจรรยาบรรณ หมายถึง การบำเพ็ญตนเป็นศิลปินผู้ใหญ่ อยู่ในศีลธรรมจรรยา มีทัศนคติและจุดยืนที่ชัดเจนว่าด้วยศีลธรรม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของศิลปิน ทั้งนี้ต้องตระหนักคุณค่าและมีจิตสำนึกของความเป็นศิลปิน เป็นแบบอย่างแก่ศิลปินทั้งหลาย และคนทั่วไปในสังคม

3.4.6.11 ความหลงใหล (Passion)

ความหลงใหล หมายถึง ความหลงใหล ความลุ่มหลง หรือความกระตือรือร้นในการมีใจรักในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแรงผลักดันให้ทำในสิ่งที่ต้องการ ชอบ หรือปรารถนา ซึ่งการเป็นผู้ที่มีความหลงใหลนั้นถือเป็นสิ่งที่ช่วยขับเคลื่อนให้มีความพยายาม และค้นพบความสำเร็จของชีวิตในแบบที่ตัวเองต้องการ อีกทั้งความปรารถนาอันแรงกล้าของคน ๆ หนึ่งนี้ ถือเป็นสิ่งที่ทำให้เราตื่นเช้าขึ้นมาอย่างมีพลังพร้อมที่จะทำสิ่งนั้นอย่างมีจุดหมายหมาย (วิชชุตา วุฑฒิตย์, **สัมภาษณ์**, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ (Artistic Qualification) ทั้ง 11 ข้อ มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย ซึ่งมีคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ในบางข้อที่มีความสอดคล้องกับกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยดังที่ ชนิตา จันทรงาม ได้อธิบายว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ควรประกอบไปด้วยเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ 2 เกณฑ์ได้แก่

- 1) การสร้างสรรค์ เนื่องจากการนำคำวิจารณ์คุณสมบัติของศิลปินมาทำเป็น การแสดงนั้นไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน ความคิดสร้างสรรค์จึงถือเป็นเกณฑ์สำคัญ หนึ่งที่จะเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ศิลปินสามารถออกแบบการแสดงได้อย่าง มีคุณภาพ
- 2) ประสบการณ์ ผู้สร้างสรรค์เก็บเกี่ยวประสบการณ์โดยชมผลงาน ของตัวศิลปิน ได้ศึกษาและได้ทำความเข้าใจถึงงานที่เกี่ยวข้อง จึงส่งผลให้ผู้วิจัย สามารถสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้ประสบการณ์ที่มีแล้วนำมาถ่ายทอดออกแบบ การสร้างสรรค์ผลงานได้คล่องแคล่ว (ชนิตา จันทรงาม, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้วิจัยจะนำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้าน นาฏศิลป์ ไปใช้เปรียบเทียบคุณภาพของผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งปรากฏอยู่ในองค์ประกอบในการแสดง นาฏศิลป์ทั้ง 8 ประการ ได้แก่ การเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และเป็นผู้หายาก (Rarity) ผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบบทการแสดง ส่วนการเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และจรรยาบรรณ (Ethical) ผู้วิจัยจะได้นำมาใช้ในการคัดเลือกนักแสดง ส่วนความสามารถหลากหลาย (Versatile) รสนิยม (Taste) และการถ่ายทอดความรู้ (Passing The Knowledge) และประสบการณ์

(Experience) ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ การเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การมีจรรยาบรรณ (Ethical) ความหลงใหล (Passion) ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ส่วนการมีปรัชญา (Philosophy) รสนิยม (Taste) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ส่วนการเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการออกแบบพื้นที่ ส่วนการมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) มีรสนิยม (Taste) ผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแสง นอกจากนี้ผู้วิจัยจะได้นำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์มาใช้ในการอภิปรายผล ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงในบทที่ 4 และนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพของผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งนี้อีกด้วย

3.4.7 ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย

ประสบการณ์ของผู้วิจัยในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำประสบการณ์ในการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์นำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ซึ่งเป็นประสบการณ์โดยตรงที่ผู้วิจัยได้ลงมือปฏิบัติ ทดลอง และสัมผัสมาด้วยตนเอง และเป็นประสบการณ์จากการถ่ายทอดมาจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ฉะนั้นประสบการณ์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเสริมให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยสามารถแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.4.7.1 ประสบการณ์ด้านการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์

ผู้วิจัยมีความสนใจศาสตร์ทางด้านนาฏศิลป์ตั้งแตในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา เป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี เริ่มจากปี พ.ศ. 2544 สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2549 สำเร็จการศึกษา หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเมื่อ พ.ศ. 2552 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาเอก หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประสบการณ์ด้านการศึกษาในสายวิชาชีพนาฏศิลป์นี้ทำให้ผู้วิจัยต้องมีความรู้ทั้งในด้านวิชาการและการฝึกปฏิบัติ กระบวนการคิดวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งตลอดระยะเวลาของการศึกษานี้ผู้วิจัยยังมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมด้านนาฏศิลป์ ทั้งทางด้านการแสดงและการเข้าร่วมชมการแสดงที่มีความหลากหลาย ถือเป็นประสบการณ์โดยตรงที่ผู้วิจัยได้สัมผัส ซึ่งประสบการณ์นี้เป็น

เครื่องมือที่สำคัญในการนำองค์ความรู้และประสบการณ์ของผู้วิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านทางนาฏศิลป์มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ในครั้งนี้

3.4.7.2 ประสบการณ์ด้านการสอน

ผู้วิจัยได้เริ่มปฏิบัติการสอนทางด้านนาฏศิลป์ โดยเมื่อ พ.ศ. 2551 เป็นพนักงานของบริษัท กฤษฏีทิพย์ ออร์กาไนเซอร์ แอนด์ เพอร์ฟอร์มแมนส์จำกัด ตำแหน่ง Choreographer ด้านการแสดงนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นถิ่นอีสาน นาฏศิลป์ร่วมสมัยและการละคร และเป็นที่ปรึกษาด้านการแสดงมาจนถึงปัจจุบัน ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2552 เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรนาฏศิลป์และการละคร ในปีถัดมา เมื่อ พ.ศ. 2553 ดำรงตำแหน่งประธานหลักสูตรนาฏศิลป์และการแสดง จากนั้นเมื่อปี พ.ศ. 2554 ได้ลาออกจากการเป็นอาจารย์สอนมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เริ่มประกอบธุรกิจส่วนตัว ขาย-ส่ง หอม กระเทียม พริกแห้ง วัตถุดิบในการประกอบอาหาร ณ ตลาดรวมพืชผล หัวอิฐ จ.นครศรีธรรมราช จนถึง ปี พ.ศ. 2560 ซึ่งในระหว่างนั้นได้รับเชิญให้เป็นอาจารย์พิเศษในรายวิชาอาศรมศึกษา และวิทยากรในการอบรมการแต่งหน้าวิทยากรในการอบรมฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างบุคลิกภาพที่ดี แก่สถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ อีกทั้งยังรับสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ทุกรูปแบบ ผู้วิจัยได้กลับเข้ามาทำงานในมหาวิทยาลัยอีกครั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2560 ได้เข้าทำงานในตำแหน่ง พนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการอาจารย์ประจำหลักสูตรนาฏศิลป์และการละคร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2560 จนถึงปัจจุบันจากประสบการณ์ด้านการสอน ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้ในระหว่างการทำงานมาใช้ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับนักศึกษาทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ กระบวนการคิดวิเคราะห์ในแต่ละรายวิชานำมาประยุกต์ใช้หรือบูรณาการองค์ความรู้เพื่อใช้กับการสร้างสรรค์ผลงาน จนเกิดประโยชน์ทางด้านองค์ความรู้และพัฒนาทักษะทางนาฏศิลป์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวความคิด และกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นประโยชน์ทั้งผู้สอนและผู้เรียนอีกด้วย

จากประสบการณ์ในด้านการเรียนและการทำงาน ผู้วิจัยได้เรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์มาอย่างหลากหลาย ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ที่สำคัญ อาทิ การแสดงชุดรีนสราญ พื้นบ้านไทย ระบายกิ่งไม้เงินทอง การแสดงฟ้าจรดน้ำ และการแสดงหนังใหญ่วัดขนอน ซึ่งจัดแสดงหน้าพระที่นั่งท่านผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สุวดี ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุด รอยมลาย ในโครงการปริญญานิพนธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลงานนาฏยประดิษฐ์ชั้นสูง ชุด อ่อนช่อนวาทพื่อนอีสาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชานาฏยประดิษฐ์ชั้นสูง ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานวิจัยสร้างสรรค์ เรื่อง

วาดพ่อนบายศรีกราบบารมีพระพุทธรูปพิเศษเฮา ทุนวิจัยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจในการแสดงนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน นาฏศิลป์ร่วมสมัย ต้องการศึกษาศิลปวัฒนธรรมอีสาน การเรียนรู้ศิลปะในท้องถิ่น และอัตลักษณ์สำคัญของจังหวัดอุบลราชธานี สร้างคุณค่าให้คนในท้องถิ่นเกิดความภูมิใจ ทำให้เป็นเมืองที่มากด้วยศิลปวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน จึงได้นำประสบการณ์จากการสร้างสรรค์ผลงานของตน มาเป็นแนวทางในการการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีต่อไป

3.5 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

กำหนดพื้นที่วิจัย และออกแบบเครื่องมือวิจัย โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยด้วยการเก็บและรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

3.5.1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ และบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลเพื่อการศึกษาดังต่อไปนี้

- 1) หอสมุดแห่งชาติ
- 2) สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3) ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4) ศูนย์สารนิเทศมนุษยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 5) ศูนย์วิจัยมานุษยวิทยาสรินธร
- 6) สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

3.5.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

1) สังเกตการณ์และติดตามชมนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อาวุโส นักแสดง นักดนตรี และผู้ชม รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย

- 3) ฝึกภาคปฏิบัติและทดลองผลงานสร้างสรรค์
- 4) การจดบันทึก บันทึกภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหว

3.5.1.3 กำหนดพื้นที่วิจัย

ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี

3.5.1.4 การออกแบบเครื่องมือวิจัย

ดำเนินการดังนี้

1) การศึกษาข้อมูลจากตำรา และเอกสารเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษา

2) สร้างเครื่องมือ แบบบันทึกข้อมูล แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ตามประเด็นสำคัญของวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และขอบเขตการวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรค่านาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี” ผู้วิจัยมีเครื่องมือที่ใช้ดังต่อไปนี้

3) แบบสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร

ศึกษาข้อมูลเอกสารจากหนังสือ ตำราและบทความทางวิชาการต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค่านาฏศิลป์ ดังนี้

(1) ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของเทียนเมืองอุบลราชธานี
(2) ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและผลงานของศิลปินช่างแกะสลักเทียนและการสืบทอดในจังหวัดอุบลราชธานี

(3) ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวความศรัทธาในพระพุทธศาสนาเรื่องประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา

(4) ข้อมูลเกี่ยวกับการแกะสลักเทียน งานศิลปกรรมที่ปรากฏในประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

(5) ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์สร้างสรรค์

4) แบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ผู้วิจัยพิจารณาประเภทของการสัมภาษณ์ไว้หลายประเภท เช่น การสัมภาษณ์ในเชิงลึกเป็นรายบุคคลและการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม รวมไปถึงลักษณะของการสัมภาษณ์แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด โดยมีหัวข้อที่ใช้ในการตั้งประเด็นคำถามของการสัมภาษณ์ดังนี้

(1) ประเด็นเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และวิวัฒนาการของเทียนพรรษาเมืองอุบลราชธานี

(2) ประเด็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์เทียนเมืองอุบล

(3) ประเด็นเกี่ยวกับการสืบทอดของช่างทำเทียน

(4) ประเด็นเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน

(5) ประเด็นเกี่ยวกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพราชจังหวัดอุบลราชธานี

3.5.2 การสำรวจข้อมูลภาคสนาม

การสำรวจข้อมูลภาคสนามซึ่งรวมไปถึงการสังเกตการณ์ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.5.2.1 สำรวจข้อมูลในด้านสถานที่ที่มีการจัดการองค์ความรู้เรื่องเทียมน ได้แก่

1) สัมภาษณ์ศิลปินช่างทำเทียน ผู้มีประสบการณ์ในการแกะสลักเทียนไม่ต่ำกว่า 10 ปี ตามคุ้มวัดต่าง ๆ ที่ส่งผลงานการแกะสลักเทียนเข้าร่วมประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาเช่น คุณพ่อวิเชียร ภาติช่างและครูภูมิปัญญาไทยด้านศิลปกรรมที่มีผลงานโดดเด่นด้านการทำต้นเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี และเชี่ยวชาญการทำเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก

2) สัมภาษณ์นักวิชาการ

3) สัมภาษณ์กลุ่มคนรุ่นใหม่

3.5.2.2 การสังเกตจากผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์

ได้แก่

1) การแสดงของชาติต่าง ๆ ที่มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงเรื่องเทียมน
2) การแสดงในประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี
3) การแสดงชุด ฟ้อนผางประทีป โดยครูฤกษ์ชัย ศิลปิน
4) การแสดงชุด เทิดเก๋าวายน้อมพระจอมสยาม การแสดงชุดหมอลำเมืองอุบล และ อุบลบ้านเฮา ผลงานนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรารัตนา วุฒิชัย ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

3.5.3 ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย

เพื่อหาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพราชจังหวัดอุบลราชธานี และแนวทาง การออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

3.5.4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

จากหัวข้อ 3.5.1 - 3.5.3 เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยต่อไป

3.5.5 ดำเนินการทดลองและพัฒนาปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

ในการวิจัยมีกระบวนการทดลอง พัฒนาเพื่อสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละครั้งนั้น ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการทดลอง และออกแบบการแสดงในแต่ละครั้งนำเสนอรูปแบบ และภาพการแสดงตลอดจนวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ร่วมกับ

อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์เพื่อทำการตรวจสอบพร้อมกับการให้ข้อเสนอแนะ โดยนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการวิจัยในลำดับต่อไป ตลอดจนการดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์

3.5.6 การบันทึกวีดิทัศน์ (Video tape)

วีดิทัศน์เป็นสื่อที่ผู้วิจัยเลือกใช้สำหรับการบันทึกผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์และนำเสนอภาพการแสดง เนื่องจากเป็นสื่อมัลติมีเดียที่สามารถแสดงภาพเคลื่อนไหวพร้อมเสียงบรรยายเปรียบเสมือนการรับชมการแสดงสด โดยผู้วิจัยดำเนินการบันทึกวีดิทัศน์การแสดงโดยการตั้งกล้องนิ่งเพื่อให้เห็นองค์ประกอบของการแสดงทั้งหมดที่ชัดเจนมากที่สุด โดยใช้กล้องบันทึกวีดิโอ 1 ตัว และกล้องบันทึกภาพนิ่ง 1 ตัว สำหรับบันทึกภาพการแสดง ซึ่งผู้วิจัยบันทึกวีดิทัศน์โดยแบ่งออกเป็นองค์การแสดงเพื่อความสะดวกในการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของการแสดง จากนั้นผู้วิจัยได้นำวีดิทัศน์ที่ถ่ายทำทั้งหมดมาเรียงต่อกันตามองค์การแสดงที่จัดเรียงไว้และนำเผยแพร่สู่สาธารณชน

3.5.7 นำเสนอผลงานนาฏศิลป์ผ่านสื่อออนไลน์ยูทูบ (Youtube)

ผู้วิจัยนำเทปบันทึกภาพการแสดงนำเสนอผ่านช่องทางยูทูบชื่อ นคราณิ ผู้สาวไทบ้าน เริ่มเผยแพร่เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2565 อีกทั้งจัดให้มีการวิพากษ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นผ่านการตอบแบบสอบถาม ประเมินผล และรายงานผล

3.5.8 สรุปและอภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์จัดพิมพ์รูปเล่มวิทยานิพนธ์ ตีพิมพ์บทความและการเผยแพร่ข้อมูลในฐานข้อมูลต่าง ๆ และเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนต่อไป

3.6 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย

รายนามผู้ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้จำแนกรายนามตามประเด็นการสัมภาษณ์ไว้ 3 กลุ่ม อันได้แก่ กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องด้านงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการสร้างสรรค์นาฏศิลป์สร้างสรรค์ และกลุ่มคนรุ่นใหม่

3.6.1 กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องด้านงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ คือ นักวิชาการ ศิลปินช่างทำเทียน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ในด้านการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ต่อการดำเนินการวิจัยทั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมรายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้านงานเขียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานี ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรางคณา วุฒิชัย ตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร
- 2) อาจารย์ ดร.คำล่า มุสิกกา ตำแหน่งอาจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- 3) อาจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์ นักวิชาการและศิลปินอิสระ (ด้านทัศนศิลป์ ศิลปินร่วมสมัยสื่อผสม)
- 4) นายสุวิษ คุณผล ปลัดอาวุโสจังหวัดอุบลราชธานี เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานี
- 5) นายวิเชียร ภาติช่างและครูภูมิปัญญาไทยด้านศิลปกรรมที่มีผลงานโดดเด่นด้านการทำต้นเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี และเชี่ยวชาญการทำเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก
- 6) นายวิศรุต ภาติ ศิลปินช่างแกะสลักเทียนผู้สืบทอดงานช่างแกะสลักการทำเทียนจังหวัดอุบลราชธานี ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 7) รองศาสตราจารย์ ดร.วิศปัติย์ ชัยช่วย ตำแหน่งประธานกรรมการบริหารหลักสูตรสารสนเทศศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 8) อาจารย์ ดร.จักรวาล วงศ์มณี ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- 9) อาจารย์พิชิต ทองชิน ศิลปินขบ้รื่อง หมอลำ อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- 10) อาจารย์พันธุ์ทิพย์ ศรีธรรม อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- 11) อาจารย์ปิ่นมณี สารมะย อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- 12) อาจารย์วรรัตน์ บุญแฝง ความเชี่ยวชาญด้านการบริการ การโรงแรม การท่องเที่ยว อาจารย์สาขาการจัดการโรงแรม คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม โดยใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบปลายเปิดและปลายปิดดังที่ปรากฏในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านงานเขียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา: ผู้วิจัย

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรางคณา วุฒิชัย	17 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์ภาพงานเขียน - นิยามศัพท์นาฏศิลป์
อาจารย์ ดร.คำล่า มุสิกกา	19 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการคัดเลือกนักแสดง
	20 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรศณะเกี่ยวกับภาพงานเขียน
	1 มีนาคม 2565	- นิยามศัพท์เขียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานี
อาจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์	18 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์ภาพงานเขียน - อัตลักษณ์และการสืบทอดเขียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานี - ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่เห็นความสำคัญของการสืบทอดประติมากรรมงานเขียน - ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ - ทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางค์ศิลป์ และทัศนศิลป์
	15 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์ความคิดสร้างสรรค์
	19 กุมภาพันธ์ 2565	- แนวคิดในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีแรงบันดาลใจมาจากงานประติมากรรมเขียนนานาชาติ เรื่อง แม่

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
		- ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการ แสดง
	7 มีนาคม 2565	- การใช้สัญลักษณ์ในการ สร้างสรรค์นาฏศิลป์
นายสุวิษ คุณผล	28 กุมภาพันธ์ 2565	- ความเป็นมาของการจัดงาน แห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัด อุบลราชธานี
นายวิเชียร ภาติ	18 กุมภาพันธ์ 2565	- ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ ตระหนักถึงความสำคัญของ การสืบทอดประติมากรรมงาน เทียน
	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบ อุปกรณ์การแสดง
นายวิศรุต ภาติ	19 กุมภาพันธ์ 2565	- แนวคิดในการออกแบบ อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มี แรงบันดาลใจมาจากงานศิลปะ ร่วมสมัยสื่อผสมเทียนเรืองแสง ชุด แมวผจญ
	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบ อุปกรณ์การแสดง
รองศาสตราจารย์ ดร.วิศปัติ ชัยช่วย	17 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์การกระตุ้นความ สนใจ
	15 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์ความคิด สร้างสรรค์
	20 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับภาพจำงาน เทียน

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
อาจารย์ ดร.จักรวาล วงศ์มณี	17 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์ภาพจำงานเทียน
อาจารย์พิชิต ทองชิน	15 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดง
	18 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง
	7 มีนาคม 2565	- งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ - การแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
อาจารย์พันธุ์ทิพย์ ศรีธรรม	17 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี - นิยามศัพท์ความคิดสร้างสรรค์
อาจารย์ปิ่นมณี สารมัย	15 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน
อาจารย์วรรัตน์ บุญแฝง	5 พฤษภาคม 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับ อัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

จากตารางที่ 3.2 : รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี แสดงถึงวันที่ในการดำเนินการสัมภาษณ์และประเด็นคำถาม ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ รวมถึงข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยจากนักวิจารณ์ ผู้ที่เคยร่วมงานโดยนำมาวิเคราะห์ประเด็นสำคัญสามารถนำมาใช้เป็นองค์ความรู้ในการดำเนินการวิจัยรวมถึงการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3.6.2 กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ศิลปะและการแต่งกาย

กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ศิลปะและการแต่งกาย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ คือ นักวิชาการด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ศิลปกรรม รวมไปถึงกลุ่มศิลปิน

ทางด้านนาฏศิลป์ และศิลปดนตรีสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ในด้านการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ รวบรวมรายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

1) ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ตำแหน่งศาสตราจารย์วิจัยแห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยคนแรกของประเทศไทยและเป็นผู้ก่อตั้งสาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตก ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) อาจารย์ ดร.วิชุดา วุฒาพิทย ข้าราชการบำนาญ สังกัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทะสาโร ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้ ศิลปกรรมเพื่อความยั่งยืน และเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการทางด้านการจัดการเรียนการสอน นาฏศิลป์ตะวันตก

4) อาจารย์ ดร.ชุมพล ชะนะมา อาจารย์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

5) อาจารย์ ดร.ชนิดา จันทรงาม ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

6) อาจารย์กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ศิลปินพื้นบ้านล้านนาร่วมสมัย

7) อาจารย์ก้องพิพัฒน์ กองคำ ตำแหน่ง อาจารย์คณะสังคมศาสตร์ สาขา รัฐประศาสนศาสตร์ หัวหน้างานศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

8) อาจารย์ ดร.อภิโชติ เกตุแก้ว นักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์

9) อาจารย์ ดร.ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล ตำแหน่งศิลปินอิสระ

10) อาจารย์ ดร.ณัฐพร เพ็ชรเรือง ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชชนบุรี

11) อาจารย์ ดร.ลักขณา แสงแดง ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

12) อาจารย์ธานี ดุงดา อาจารย์พิเศษวิชาดนตรี โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี อาจารย์ พิเศษ หลักสูตรศึกษาศาสตร์ วิชาเอกดนตรีศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สมาชิกวงค่านางรวย

13) อาจารย์ณพล ผาธรรม ตำแหน่ง ศิลปินอิสระด้านดนตรีร่วมสมัย

14) อาจารย์ยรรยง โตเรือง อาจารย์พิเศษเครื่องเอกเปียโนสาขาดนตรีแจ๊สศึกษา วิทยาลัย ดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต นักดนตรีวง Seasonfive

15) พิรพล สุขเสงี่ยม นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี สมาชิกวงค่านางรวย วิทยากรพิเศษ วิชาดนตรี โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

16) ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณลักษณ์ อินทร์จันทร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

17) นายจันท์ เทียงสุรินทร์ อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

18) นางสาวอรวิ บำเพ็ชร อาจารย์พิเศษภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

19) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาพรณัฏฐ์ ชีรมงคล อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

20) นายสุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ นักออกแบบอิสระ อาจารย์พิเศษและนักวิจัย หน่วยปฏิบัติการวิจัยแฟชั่นและนวัตศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

21) ภูมิธนพนธ์ เสงี่ยมศักดิ์ คุณครูสอนดนตรีโรงเรียนดนตรีบ้านพิ้นนุ่ม และ โรงเรียนดนตรี Little Bird อาจารย์พิเศษวิชาดนตรี โรงเรียนนารีอนุกุล โปรแกรมนานาชาติ สมาชิกวงค่านางรวย

22) นายวรงค์ บุญอารีย์ นักดนตรีอิสระร่วมสมัย Co - Producer ของ รัสมี เวย์นะ

23) ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตติยา โกมินทรชาติ อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์พื้นเมือง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

24) นางสาวชนิษฐา บุตรเจริญ ผู้กำกับการแสดงและผู้ออกแบบท่าเต้นอิสระ

25) อาจารย์ ดร.ดวงพร มีทรัพย์ อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะไทย สาขาศิลปการแสดง คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

26) อาจารย์วิเชียร มีนัม อาจารย์ประจำสาขาทัศนศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

27) อาจารย์ ดร.ขวัญแก้ว กิจเจริญ ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

28) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภวัฒน์ หิรัญธนวิวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

29) อาจารย์ ศรัณย์ ศรีพุทธรินทร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

จากรายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม โดยใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบ

ปลายเปิดและคำถามแบบปลายปิด ข้อมูลดังที่ปรากฏในตารางที่ 3.3 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้าน
ด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ศิลปะและการแต่งกาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ศิลปะและการแต่งกาย

ที่มา: ผู้วิจัย

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี	19 กุมภาพันธ์ 2565	<ul style="list-style-type: none"> - นิยามศัพท์คนรุ่นใหม่ - นิยามศัพท์เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี - นิยามศัพท์การเคลื่อนไหวร่างกายแบบต้นสด - นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ - แนวคิดในการออกแบบพื้นที่การแสดงเรื่อง บรานซ์ดูบัวร์ - ทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ - ทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกาย - ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์
	20 กุมภาพันธ์ 2565	<ul style="list-style-type: none"> - นิยามศัพท์ความคิดสร้างสรรค์ - การคำนึงถึงการออกแบบบทการแสดง - การคำนึงถึงการคัดเลือกนักแสดง - การคำนึงถึงการออกแบบเครื่องแต่งกาย - การคำนึงถึงผลงานการแสดง

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
	26 กุมภาพันธ์ 2565	<ul style="list-style-type: none"> - นิยามศัพท์นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ - ศิลปะการปะติด - ศิลปะแนวเรียบง่าย - แนวคิดการออกแบบบทการแสดง เรื่อง คนดีศรีอยุธยา - แนวคิดการออกแบบบทการแสดงเรื่อง ว่างดาววัลย์ - แนวคิดการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ เรื่อง ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน - การเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้ลีลาในชีวิตประจำวัน - แนวคิดการคัดเลือกนักแสดงเรื่อง เพลงรักพรุฟร็อค - แนวคิดการเปลี่ยนฉากการแสดง เรื่อง เพลงรักพรุฟร็อค - แนวคิดการคัดเลือกนักแสดงเรื่อง ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน - แนวคิดในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงเรื่อง ว่างดาววัลย์ - อธิบายเพิ่มเติมเรื่องแนวคิดในการออกแบบพื้นที่การแสดงและการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในเชิงสัญลักษณ์เรื่อง บรานซ์ดูบัวว์

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
		<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดการออกแสงเรื่อง วัง ลดาวัลย์ - ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการ แสดง - งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ - ทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางค์ ศิลป์ และทัศนศิลป์
	27 กุมภาพันธ์ 2565	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดการออกแบบอุปกรณ์ ประกอบการแสดงเรื่อง ปล่อย สันติภาพโลกให้โบยบิน - ทรรศนะเกี่ยวกับการคัดเลือก นักแสดง - ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบเสียงและดนตรี ประกอบการแสดง - ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบพื้นที่การแสดง - ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบแสง
	28 กุมภาพันธ์ 2565	<ul style="list-style-type: none"> - การคำนึงถึงการออกแบบแสง - การใช้สัญลักษณ์ในการ สร้างสรรค์นาฏศิลป์
	19 มีนาคม 2565	<ul style="list-style-type: none"> - ความหลากหลายของรูปแบบ การแสดง - แรงบันดาลใจที่ได้รับก่อน สร้างสรรค์การแสดง

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
อาจารย์ ดร.วิชุดา วุฒาทิตย์	26 กุมภาพันธ์ 2565	- แนวคิดในการออกแบบเสียง และดนตรีประกอบการแสดง
	27 กุมภาพันธ์ 2565	- เกณฑ์การสร้างมาตรฐานใน การยกย่องบุคคลต้นแบบ ทางด้านนาฏศิลป์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธรากร จันทะสาโร	18 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบแสง
	26 กุมภาพันธ์ 2565	- แนวคิดการออกแบบลีลา นาฏศิลป์ เรื่องการสร้างสรรค นาฏศิลป์จากแนวคิดไตร ลักษณ์ในพระพุทธศาสนา - การคำนึงถึงการออกแบบบท การแสดง - การคำนึงถึงการออกแบบ เสียงและดนตรีประกอบการ แสดง
	27 กุมภาพันธ์ 2565	- แนวคิดในการออกแบบพื้นที่ การแสดงเรื่อง การสร้างสรรค์ นาฏศิลป์จากแนวคิดไตร ลักษณ์ในพระพุทธศาสนา - ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบลีลานาฏศิลป์ - ทรรศนะเกี่ยวกับการคัดเลือก นักแสดง - ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบเสียงและดนตรี ประกอบการแสดง - ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบพื้นที่การแสดง

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
		<ul style="list-style-type: none"> - ทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง - การคำนึงถึงการออกแบบพื้นที่การแสดง - การคำนึงถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง
	19 มีนาคม 2565	- การออกแบบลีลานาฏศิลป์
อาจารย์ ดร.ชุมพล ชะนะมา	15 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบลีลา
	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการคัดเลือกนักแสดง
อาจารย์ ดร.ชนิดา จันทรงาม	19 กุมภาพันธ์ 2565	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดการคัดเลือกนักแสดง เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง - แนวคิดการออกแบบเครื่องแต่งกายเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง - แนวคิดการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
	20 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบลีลา - ทรรศนะเกี่ยวกับเกณฑ์การ สร้างมาตรฐานในการยกย่อง บุคคลต้นแบบทางด้าน นาฏยศิลป์
อาจารย์กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ	19 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์การเคลื่อนไหว ร่างกายแบบต้นสด
	20 กุมภาพันธ์ 2565	- แนวคิดการออกแบบอุปกรณ์ ประกอบการแสดงเรื่อง เดอะ ฮ่อง - ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบบทการแสดง
	1 มีนาคม 2565	- การวางโครงเรื่องของการ แสดง
อาจารย์ก้องพิพัฒน์ กองคำ	18 กุมภาพันธ์ 2565	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจ ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทีย นพระราชวังดุสิตอุบลราชธานี ด้านความเชื่อใน พระพุทธศาสนา
	20 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบ เสียงและดนตรีประกอบการ แสดง
	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบลีลา
อาจารย์ ดร.อภิโชติ เกตุแก้ว	20 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบพื้นที่การแสดง
อาจารย์ ดร.ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล	15 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์นาฏยศิลป์ร่วม สมัย - นิยามศัพท์นาฏยศิลป์ สร้างสรรค์

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
	20 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบลีลา
	25 กุมภาพันธ์ 2565	- ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.ณัฐพร เพ็ชรเรือง	17 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์คนรุ่นใหม่
	15 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์นาฏยศิลป์ - นิยามศัพท์นาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน - นิยามศัพท์นาฏยศิลป์ร่วมสมัย - นิยามศัพท์นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ - ทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดง
	20 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกาย
	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบบทการแสดง
อาจารย์ ดร.ลักขณา แสงแดง	20 กุมภาพันธ์ 2565	- แนวคิดการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ศึกษาจากเรื่อง ว่างลดาวัลย์
	21 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์คนรุ่นใหม่
	27 กุมภาพันธ์ 2565	- แนวคิดการออกแบบพื้นที่การแสดงศึกษาจากเรื่อง ว่างลดาวัลย์
	18 กุมภาพันธ์ 2565	ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง
อาจารย์ธำนิ ดุจดา	18 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
	19 กุมภาพันธ์ 2565	- การออกแบบเสียงและดนตรี ประกอบการแสดง
	20 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับภาพจำงาน เทียน
	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบ พื้นที่การแสดง
	9 มีนาคม 2565	- การกระตุ้นความสนใจของ คนรุ่นใหม่
	25 เมษายน 2565	- ออกแบบเพลงที่ใช้ ประกอบการแสดงที่เป็นการนำ รูปแบบเพลงแบบ Ballad
อาจารย์ณพล ผาธรรม	1 มีนาคม 2565	- การออกแบบเสียงและดนตรี ประกอบการแสดง
อาจารย์รยรง โตเรือง	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบ เสียงและดนตรีประกอบการ แสดง
นายพิรพล สุขเสียม	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบ เสียงและดนตรีประกอบการ แสดง
ภูมิธพนธ์ เสียมศักดิ์	16 กุมภาพันธ์ 2565	- การอิมโพรไวส์ในด้าน เสียงดนตรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรรณลักษณ์ อินทร์จันทร์	15 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบแสง
นายจรรย์ เทียงสุรินทร์	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบแสง
	1 มีนาคม 2565	- การออกแบบงานโปรเจกชัน ในการแสดง - วัตถุประสงค์ในการ ออกแบบงาน โปรเจกชันในการแสดง

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
นางสาวอรวี บำเพ็ชร	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบ อุปกรณ์การแสดง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประพาฬภรณ์ อีรมงคล	20 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบเครื่องแต่งกาย
	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบ เครื่องแต่งกาย
นายสุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ	18 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบเครื่องแต่งกาย
	20 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบ เครื่องแต่งกาย
นายวงศ์ บุญอารีย์	17 กุมภาพันธ์ 2565	นิยามศัพท์การกระตุ้นความ สนใจ
	19 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการคัดเลือก นักแสดง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตติยา โกมินทรชาติ	25 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์นาฏศิลป์พื้นบ้าน อีสาน
นางสาวชนิษฐา บุตรเจริญ	20 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์นาฏศิลป์ร่วม สมัย
อาจารย์ ดร.ดวงพร มีทรัพย์	16 กุมภาพันธ์ 2565	- นิยามศัพท์นาฏศิลป์ สร้างสรรค์
อาจารย์วิเชียร มีนิน	20 กุมภาพันธ์ 2565	- แนวคิดการออกแบบเครื่อง แต่งกาย บูรณาการกับศาสตร์ ด้านทัศนศิลป์งาน ประติมากรรมสื่อผสมเส้นใย ชุด รูปลักษณ์แห่งสายใยรัก

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
อาจารย์ ดร.ขวัญแก้ว กิจเจริญ	19 กุมภาพันธ์ 2565	- ทรนศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบลีลานาฏยศิลป์
	28 กุมภาพันธ์ 2565	- แนวคิดการออกแบบบทการ แสดง เรื่อง การสร้างสรรค์ นาฏยศิลป์จากทำเต็นของนรา พงษ์ จรัสศรี - แนวคิดการออกแบบแสง เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ จากทำเต็นของนราพงษ์ จรัส ศรี - การคำนึงถึงการออกแบบแสง
ศุภวัฒน์ หิริธณวิวัฒน์	19 เมษายน 2565	- ทรนศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบพื้นที่การแสดง - ทรนศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบแสง
อาจารย์ ศรัณย์ ศรีพุทธรินทร์	13 เมษายน 2565	- ทรนศนะเกี่ยวกับการ ออกแบบดนตรีสร้างสรรค์เพื่อ ท้องถิ่น

จากตารางที่ 3.3 รายนามกลุ่มบุคคลที่ เกี่ยวข้องด้านนาฏยศิลป์ ดนตรี ศิลปะและ
เครื่องแต่งกาย แสดงถึงวันที่ดำเนินการสัมภาษณ์และประเด็นคำถาม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา
แนวความคิดแนวทางและข้อคิดเห็นจากนักวิชาการ ศิลปินทางด้านดนตรี นาฏยศิลป์ ศิลปะ และ
บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็น
องค์ความรู้ในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ให้มี
คุณภาพ

3.6.3 กลุ่มคนรุ่นใหม่

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ คือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ในด้านการสร้างสรรค์ผลงานาฏยศิลป์อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยทั้งนี้ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคนรุ่นใหม่เป็นการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างคนรุ่นใหม่ที่อาศัยหรือมีอยู่ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและยินดีให้ความร่วมมือในให้ข้อมูล ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) แบบรายบุคคล จำนวน 8 คน หรือ สัมภาษณ์จนกว่าข้อมูลจะคงที่ และการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคนรุ่นใหม่ที่เป็นตัวแทนของแต่ละอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 25 อำเภอ ซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม จำนวน 60 คน ผู้วิจัยได้รวบรวมรายนามกลุ่มคนรุ่นใหม่นี้ดังต่อไปนี้

- 1) นายอภิรักษ์ มีภักดี เจ้าของกิจการร้าน Surf skate Ubon จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มคนรุ่นใหม่
- 2) นายณภัทร หนาภรณ์ ตำแหน่งผู้สืบทอด และเก็บรวบรวมลิขสิทธิ์เพลงหมอลำจังหวัดอุบลราชธานี ร้านราชบุตร กลุ่มคนรุ่นใหม่
- 3) นางสาววัชรภรณ์ สมบูรณ์ เจ้าของกิจการร้านอิมเพลสชั่นซันไรด์อุบลราชธานี กลุ่มคนรุ่นใหม่
- 4) นางสาวกิงการ ร่องทอง ตำแหน่งผู้จัดการร้านอิมเพลสชั่นซันไรด์อุบลราชธานี กลุ่มคนรุ่นใหม่
- 5) นายดิฐดา นุชบุษบา ยูทูบเปอร์ ศิลปิน ช่อง KJ Says Tai ศิลปะการแสดงพื้นบ้านมอญ และการผลิตสื่อศิลปวัฒนธรรมออนไลน์
- 6) นายสิทธิเชศวร์ เจนเรื้อย นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาศาสตร์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล อาจารย์พิเศษ ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- 7) นายวิระพงษ์ วงศ์ศรี ชื่อในวงการ บิ๊ก ภูมารินทร์ ตำแหน่ง กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ ชมรมอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมหมอลำกลอน รุ่นเยาวชน ศิลปินพื้นบ้านจังหวัดศรีสะเกษ นักประพันธ์เพลง ประพันธ์กลอนลำ แนวหมอลำอีสาน ศิลปินรางวัลสุพรรณหงส์ทองคำ ประจำปี 2564 สาขา เยาวชนผู้เป็นแบบอย่างด้านการอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น ดีเด่น ศิลปินรางวัลทูตความดีศรีสยาม ปี 2564 สาขา ศิลปินผู้เป็นแบบอย่างดีเด่นด้านการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย

8) ประภาพรรณ ปัทมัท นักร้องวงโปงลางบัวหล นักศีกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชานาฏศิลป์ และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

9) นักศีกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 60 คน

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม โดยใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบปลายเปิดและปลาย ปิดดังที่ปรากฏในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 รายนามกลุ่มคนรุ่นใหม่

ที่มา: ผู้วิจัย

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
นายอภิรักษ์ มีภักดี	16 กุมภาพันธ์ 2565	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านเครื่องมือสื่อ เทคโนโลยี
นายณภัทร หนาภรณ์	16 กุมภาพันธ์ 2565	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านเครื่องมือสื่อ เทคโนโลยี
	18 กุมภาพันธ์ 2565	- การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
นางสาววิษราภรณ์ สมบูรณ์	25 กุมภาพันธ์ 2565	นิยามศัพท์การกระตุ้นความสนใจ
	26 กุมภาพันธ์ 2565	- การคำนึงถึงการออกแบบพื้นที่การแสดง
	13 มีนาคม 2565	- การออกแบบพื้นที่การแสดง

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
นางสาวกิงการ ร่องทอง	17 กุมภาพันธ์ 2565	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจ ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียน พรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ ที่เปลี่ยนไป
นายดิษฐ์ดา นุชบุษบา	16 กุมภาพันธ์ 2565	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจ ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียน พรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี
สิทธิเชศวร์ เจนเรื่อย	17 กุมภาพันธ์ 2565	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจ ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียน พรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี
		- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจ ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียน พรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ ที่เปลี่ยนไป
		- การออกแบบบทการแสดง
นายวีระพงษ์ วงศ์ศรี	20 เมษายน 2565	- ทรรศนะเกี่ยวกับการนำหมอลำ เพื่อใช้กระตุ้นความสนใจ ของคนรุ่นใหม่
ประภาพรณ ปัทพิง	25 เมษายน 2565	- อิทธิพลของหมอลำที่มีต่อคน รุ่นใหม่

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 60 คน	30 กรกฎาคม พ.ศ. 2564	- การตั้งประเด็นคำถามเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์หาประเด็นสำคัญในการสร้างสรรค์การแสดง

จากตารางที่ 3.4 รายนามกลุ่มคนรุ่นใหม่ แสดงถึงวันที่ในการดำเนินการสัมภาษณ์และประเด็นคำถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวความคิดแนวทางและข้อคิดเห็นจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นองค์ความรู้ในการดำเนินการวิจัย มีประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และการมีส่วนร่วมในการแสดงทรงคนะเกี่ยวกับการออกแบบการแสดง ตลอดจนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ให้มีคุณภาพต่อไป

3.7 บทสรุป

ในบทที่ 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย อันประกอบด้วยรูปแบบงานวิจัย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีกระบวนการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ นำมาอธิบายกระบวนการและขั้นตอนของการวิจัย ซึ่งคำนึงถึงประเด็นคำถามในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ทั้งนี้เพื่อหาแนวคิดและรูปแบบในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ตามองค์ประกอบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ทั้ง 8 องค์ประกอบตลอดจนรายนามผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและจบลงด้วยตารางกำหนดการสัมภาษณ์ ส่วนในบทที่ 4 นั้นผู้วิจัยได้เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล การทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ และการวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังการสร้างสรรค์ รวมไปถึงการอภิปรายผลและสรุปบท ดังที่ผู้วิจัยจะกล่าวในบทต่อไป

บทที่ 4

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

4.1 อารัมภบท

จากบทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้กล่าวถึงรูปแบบงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งบทที่ 4 จะได้อธิบายถึงการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผลการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากบทที่ 3 ทั้ง 7 ชนิด (ดูหัวข้อ 3.4) มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.2.1 รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหารูปแบบการแสดง โดยใช้กระบวนการพัฒนาการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์จากการออกแบบองค์ประกอบทางการแสดงทั้ง 8 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง 2) การออกแบบลีลา 3) นักแสดง 4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย 5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง 6) การออกแบบพื้นที่การแสดง 7) การออกแบบแสง และ 8) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยทำให้กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์งานวิจัย โดยผู้วิจัยได้แบ่งการทดลองออกแบบการแสดงซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผลงาน ทั้งนี้เพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ออกเป็น 5 ครั้ง ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 1

การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงขั้นตอนในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งตามองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1

ในการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อค้นหารูปแบบการออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1) แรงบันดาลใจที่ได้รับก่อนสร้างสรรคการแสดง

ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์ส่วนตัวที่ผู้วิจัยได้พบเห็นขบวนแห่เทียนที่มีความยิ่งใหญ่อลังการ มีขบวนนางรำน้อยชีวิตจัดแสดงในงานเทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษาเป็นประจำทุกปี แต่ขบวนแห่ที่ปรากฏเป็นการแสดงที่เน้นการออกแบบลีลาท่ารำ ที่ผู้แสดงรำรำท่ารำที่เป็นท่าเดียวกันและมีความพร้อมเพรียงกันเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบการแสดงที่ปรากฏซ้ำ ๆ เป็นประจำทุกปี ซึ่งประเด็นเรื่องรูปแบบของขบวนแห่เทียนนี้ยังไม่มีผู้ใดสร้างสรรคการแสดงที่แตกต่างออกไป ทั้งนี้เมื่อศึกษาเรื่องราวความเป็นมา และความสำคัญของงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยพบว่าในงานประเพณีล้วนแล้วแต่มีเรื่องราวหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในงาน อาทิ เรื่องราวของความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ความสามัคคีของคนในชุมชน การสืบทอดงานประติมากรรมงานเทียน รูปแบบการจัดงานที่ยิ่งใหญ่ตระการตา หรือแม้กระทั่งการสำนึกรักบ้านเกิด สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่บรรพบุรุษได้สืบทอด และส่งต่องานประเพณีมาอย่างยาวนาน แต่ในปัจจุบันคนรุ่นใหม่ได้หันไปสนใจสิ่งอื่น ๆ ตามกระแสนิยมจนอาจทำให้ลืมรากเหง้า หรือการตระหนักถึงคุณค่าของเรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ในฐานะที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์ตรงในการสำนึกรักบ้านเกิดและร่วมสืบสานงานประเพณีนี้เป็นประจำทุกปี ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเกิดแรงบันดาลใจที่ต้องการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีให้ร่วมตระหนัก และเห็นความสำคัญของงานประเพณี เกิดความภาคภูมิใจและร่วมสืบสานงานแห่เทียนเข้าพรรษาสืบไป ผู้วิจัยจึงมีแรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจที่มาจากการนำเสนอรูปแบบของขบวนแห่เทียนเข้าพรรษา นำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในรูปแบบใหม่ เกิดความสร้างสรรค์ไม่เคยมีผู้ใดสร้างสรรคการแสดงนาฏศิลป์ในรูปแบบนี้ และไม่เคยปรากฏที่ได้มาก่อน

นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึง แรงบันดาลใจ ซึ่งสามารถนำไปสู่การหาประเด็นใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานว่า

แรงบันดาลใจเป็นการสำนึกอันเกิดจากจิตวิญญาณซึ่งเป็นแก่นแท้ของตนเองที่สามารถนำไปสู่ประเด็นของการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ ซึ่งจะต้องเป็นประเด็นใหม่ที่แตกต่างไปจากหัวข้อเดิม ๆ ซึ่งแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานอาจมาจากสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว หรือแม้กระทั่งสิ่งเราอาจมองข้ามไป ทำให้ไม่มีใครเห็นความสำคัญของสิ่งที่ธรรมดาสามัญนั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2565)

ดังนั้นในการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยมีแรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจที่มาจาก การนำเสนอรูปแบบของขบวนแห่เทียนเข้าพรรษา นำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในรูปแบบใหม่ ในประเด็นของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวมาใช้เป็นเนื้อหาในการออกแบบบทการแสดง เพื่อวางโครงเรื่องของการแสดงรวมถึงโครงสร้างบทการแสดง ดังจะได้อธิบายรายละเอียดในลำดับต่อไป

1.2) การวางโครงเรื่องของการแสดง

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีในครั้งนี้ผู้วิจัยมีการวางโครงเรื่องของการแสดงเพื่อเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ได้ตรงตามประเด็นที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากบทที่ 3 ทั้ง 7 ชนิด (ดูหัวข้อ 3.4) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญของการวางโครงเรื่องของการแสดงทั้งนี้ กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ได้กล่าวถึงการวางโครงเรื่องของการแสดง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากก่อนที่จะจัดทำบทการแสดง ไว้ว่า

การวางโครงเรื่องของการแสดงเป็นการเขียนกรอบแสดงเรื่องราวของเรื่องที่ต้องการนำเสนอ ถือเป็นสิ่งสำคัญก่อนที่จะจัดทำบทการแสดง เป็นแนวทางที่จะทำให้ภาพของการแสดงชัดเจนขึ้น โดยมีการแสดงรายละเอียดที่จะปรากฏในแต่ละฉากหรือแต่ละองค์ เช่น ข้อความ ภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียงดนตรี เสียงพูด ซึ่งแต่ละอย่างนั้นมีลำดับของการแสดงว่าจะปรากฏขึ้นก่อน-หลัง หรืออะไรจะปรากฏพร้อมกัน หากต้องการนำเสนอประเด็น หรือความสำคัญในแต่ละช่วงการแสดง ควรมีการออกแบบและวางโครงเรื่องเป็นองค์ต่าง ๆ (กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2565)

ดังนั้นผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการวางโครงเรื่องจากการนำเสนอขบวนแห่เทียนในรูปแบบใหม่เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยได้นำแนวคิด ความเห็น หรือทรรศนะของนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย มาใช้เป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถนำมาเรียงร้อยปะติดปะต่อกันและสามารถนำมาใช้ในการอธิบายเป็นโครงเรื่องของการแสดงได้ โดยนำเสนอขบวนแห่เทียนที่เป็นการนำเสนอเรื่องราว ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในงานประเพณีในมิติต่าง ๆ ที่เล่าถึงขบวนแห่เทียนในอดีต ปัจจุบัน อนาคต โดยแบ่งขบวนแห่เทียนออกเป็น 3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

1.3) ขบวนแห่เทียน

ขบวนแห่เทียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สร้างสรรค์ผลงานรับรู้ถึงโครงสร้างของการแสดง โดยมักจะถูกแบ่งออกเป็นช่วง ตอน หรือองค์ให้มีความครอบคลุมเนื้อหา โดยผู้วิจัยได้ออกแบบขบวนแห่เทียนที่ได้จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามการสัมภาษณ์ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับลำดับองค์การแสดง ทั้ง 3 องค์ ดังนี้

องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต

การออกแบบขบวนแห่เทียนสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทรรศนะของศิลปินกลุ่มคนรุ่นใหม่และนักวิชาการที่มีประสบการณ์ร่วมงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีโดยมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 20 ปี เพื่อนำผลที่ได้มาศึกษาและเป็นแนวทางในการออกแบบการแสดง ดังทรรศนะของอาจารย์ธานี ฤกษ์ดี อาจารย์พิเศษวิชาดนตรี โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี อาจารย์พิเศษ หลักสูตรศึกษาศาสตรวิชาเอกดนตรีศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี กลุ่มคนรุ่นใหม่ศิลปินอิสระได้กล่าวถึงภาพจำงานเทียนว่า

ประสบการณ์ที่ประทับใจเกี่ยวกับงานเทียนคือการนึกถึงภาพจำของงานเทศกาลที่มีผู้คนมากมาย เป็นเทศกาลคนหนุ่มสาวจะได้มาพบปะกัน ชายหนุ่มจะมีความรู้สึกตื่นเต้นที่จะได้มาชมขบวนนางรำจากโรงเรียน และคุ้มวัดต่าง ๆ เพราะในงานนอกจากจะได้ชมขบวนต้นเทียนขนาดใหญ่แล้ว ยังมีขบวนฟ้อนรำที่ยิ่งใหญ่ตระการตา นักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ถือร่มหลากสีเบียดเสียดกันสองริมถนน ตั้งหน้าตั้งตารอชมขบวนฟ้อนรำท่ามกลางแสงแดด มีมหรสพสมโภชการแสดงดนตรีลูกทุ่ง หมอลำ โปงเลาะ การจัดจำหน่ายสินค้า และงานวัดที่จัดต่อเนื่องหลายวันหลายคืน ทำให้นึกถึงภาพจำของช่วงเวลาที่มีความสุข เพลิดเพลินเป็นอย่างมาก (ธานี ฤกษ์ดี, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

ในทัศนะของ คำล่า มุสิกกา ได้กล่าวถึงภาพจำงานเขียนว่า

ได้ชมขบวนต้นเทียนขนาดใหญ่จากคุ้มวัดต่าง ๆ และอำเภอต่าง ๆ และเมื่อถึงวันแห่เทียนจะตั้งหน้าตั้งตารอชมขบวนฟ้อนรำและนางฟ้าประจำต้นเทียน มีขบวนฟ้อนรำที่ยิ่งใหญ่ตระการตามีนางรำนับร้อย นักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ถือร่มหลากสีสวมหมวกปีก ถือพัดกันถ้วนหน้า ซึ่งเป็นภาพจำของงานประเพณีที่มีสีสันบ่งบอกถึงความรุ่งเรืองของงานประเพณีที่ชาวจังหวัดอุบลราชธานีภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง (คำล่า มุสิกกา, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

ในทัศนะของ วิศปศัตต์ ชัยช่วย ได้กล่าวถึงภาพจำงานเขียนว่า

เป็นเทศกาลที่รอคอยการกลับบ้านเพื่อกลับมาหาครอบครัวที่รัก ร่วมกันทำเทียนและจัดเตรียมสิ่งของเพื่อไปทำบุญ นึกถึงเมื่อครั้งเป็นเด็กที่พ่อแม่ ตายายคอยอบรมสั่งสอนให้รู้จักทำบุญเข้าวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาและงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา (วิศปศัตต์ ชัยช่วย, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการศึกษาพรรณนาเรื่องภาพจำงานเขียนพบว่า เป็นเทศกาลที่รอคอยการกลับบ้านเพื่อกลับมาหาครอบครัวที่รัก ร่วมกันทำเทียนและจัดเตรียมสิ่งของเพื่อไปทำบุญ ได้ร่วมชมขบวนต้นเทียนขนาดใหญ่แล้ว ยังมีขบวนฟ้อนรำที่ยิ่งใหญ่ตระการตา นักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ถือร่มหลากสี ตั้งหน้าตั้งตารอชมขบวนฟ้อนรำและนางฟ้าประจำต้นเทียน มีมหรสพสมโภชการแสดงดนตรีลูกทุ่ง หมอลำโปงลาง ทำให้นึกถึงภาพจำของช่วงเวลาที่มีความสุข เพลิดเพลินเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้มาออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานเรื่องการสร้างสรรค่านิยมศิลปะเพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีในองค์ที่ 1

องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ในปัจจุบัน

การออกแบบบทการแสดงในองค์ 2 เพื่อสื่อถึงความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ในปัจจุบัน มีปัจจัยหลายอย่างส่งผลต่อการไม่ตระหนักถึงความสำคัญของงานเขียน ดังพรรณนาของ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวว่า

ปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยีที่เข้ามามีอิทธิพลและส่งผลต่อการรับรู้ หรือความสนใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ มีใจจดจ่อและมีสมาธิอยู่กับโทรศัพท์เคลื่อนที่ เทคโนโลยีสมัยใหม่ จนไม่สนใจสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว ในขณะที่เดียวกันกระแสค่านิยม และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ก็ส่งผลต่อการสืบสานงานประเพณีได้เช่นกัน เช่น คนรุ่นใหม่เดินทางไปทำงานต่างถิ่น การเกิดโรคระบาดโควิด 19 ก็ถือ

เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสืบสานงานประเพณี การตระหนักรู้และเรื่อง
ความเชื่อในพระพุทธศาสนากับงานเทียนลั่นน้อยลง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์,
1 มีนาคม 65)

จากการศึกษาพรรณนาร่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการไม่ตระหนักถึงความสำคัญของงานเทียน
พบว่า มี 4 ปัจจัย ที่ผู้วิจัยเลือกมานำเสนอ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี 2) ปัจจัยด้าน
พฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป 3) ปัจจัยเรื่องความเชื่อในพระพุทธศาสนาที่น้อยลง 4) ปัจจัยที่
ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการสืบทอดประเพณีงานเทียน ผู้วิจัยได้นำ
องค์ความรู้มาออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานเรื่องการสร้างสรรคานาฏยศิลป์เพื่อ
กระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีในองก์ที่ 2

องก์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

การออกแบบบทการแสดงในองก์ 3 ต้องการนำเสนอเรื่องการกระตุ้นความสนใจของคน
รุ่นใหม่ โดยศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ
การจัดการวัฒนธรรม ให้เกิดการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ (Collaboration) เพื่อกระตุ้นให้เกิด
การสำนึกรักบ้านเกิด และกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้ร่วมสืบสานงานประเพณี เกิด
ความตระหนักและภาคภูมิใจในงานประเพณีดังที่ ธาณี ดุจดา ได้อธิบายว่า

การเชิญชวนให้กลุ่มคนรุ่นใหม่มาร่วมสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้เกิดการตระหนัก
ร่วมกัน คือการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจในการทำงานร่วมกัน ประสานการทำงาน
ให้สอดคล้องกันทุกส่วนของการแสดง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักร่วมกันของงานให้
เสร็จสมบูรณ์เกิดความตระหนักร่วมกันเกิดความสำนึกรักบ้านเกิดและภาคภูมิใจใน
การร่วมกันผลิตชิ้นงานประเพณี ซึ่งหัวใจหลักของการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ
(Collaboration) คือการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันของกลุ่มคนรุ่นใหม่ (ธาณี ดุจดา,
สัมภาษณ์, 9 มีนาคม 2565)

จากการศึกษาพรรณนาร่องการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคตพบว่าการนำ
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการวัฒนธรรม ให้เกิด
การทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ (Collaboration) เป็นการช่วยกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้
ร่วมกันสืบสานงานประเพณีได้อีกช่องทางหนึ่ง ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้มาออกแบบบทการแสดงใน
การสร้างสรรค์ผลงานเรื่องการสร้างสรรคานาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อ
เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีในองก์ที่ 3

ดังนั้นการออกแบบบทการแสดงจึงเป็นการนำเสนอความรู้และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยการใช้องค์ความรู้แบบสหสาขาวิชาแสดงออกถึงประเพณีมุขปาฐะ ภาษา ศิลปะการแสดง ที่มีความสัมพันธ์กับงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอในรูปแบบการแสดงที่สะท้อนถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้เกิดความตระหนักถึงเรื่องความเชื่อ พิธีกรรมและความศรัทธาในพุทธศาสนาเกี่ยวกับการทำบุญถวายเทียนเปรียบเสมือนการให้ทานบารมี โดยมีความเชื่อว่าการถวายเทียนจะนำพาแสงสว่างทำให้เกิดปัญญา ชีวิตมีความสว่างไสวรุ่งเรืองด้วยลาภยศ สรรเสริญ เปรียบเหมือนดังแสงสว่างของเทียน เมื่อเกิดงานประเพณีทำให้ผู้คน ครอบครัวและสังคมเกิดความผูกพัน รัก สามัคคี และมีความสุขเมื่อถึงงานเทศกาล รวมไปถึงเรื่องราวของการสืบทอดทักษะงานฝีมือเชิงช่างในงานประติมากรรมรูปเทียน และการสืบทอดงานบุญประเพณีจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นหนึ่งที่ยังมีการผลิตซ้ำการจัดงานเทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษาที่มีความยิ่งใหญ่ตระการตา อันสะท้อนถึงการสืบสานอัตลักษณ์งานประเพณี

สำหรับบทการแสดงในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี พบประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในงานประเพณีเพื่อแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับลำดับองค์การแสดง ทั้ง 3 องค์ ดังตารางที่ 4.1 ประเด็นข้อมูลที่น่าสนใจออกแบบบทการแสดงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ประเด็นข้อมูลที่น่าสนใจออกแบบบทการแสดงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
ที่มา: ผู้วิจัย

ลำดับองค์การแสดง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลและการสัมภาษณ์	ประเด็นข้อมูลที่น่าสนใจออกแบบบทการแสดง
องค์ 1 ภาพจำงาน เทียนในอดีต	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี - แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ความเชื่อเกี่ยวกับการแห่เทียนในพุทธศาสนา 2) ประวัติความเป็นมาของการจัดงานแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี 3) วิวัฒนาการของงานแห่เทียนพรรษา 4) ประเภทต้นเทียน 5) การมีส่วนร่วมของชุมชน

ลำดับองค์ การแสดง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลและ การสัมภาษณ์	ประเด็นข้อมูลที่น่ามาออกแบบบทการ แสดง
<p>องค์ 2</p> <p>ความสนใจ ของคนรุ่น ใหม่ที่ ถดถอยใน ปัจจุบัน</p>	<p>เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของ คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด อุบลราชธานี</p> <p>การคำนึงถึงปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ เห็นความสำคัญ และตระหนักถึงการ สืบทอดงานเทียน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยีที่ เข้ามามีอิทธิพลและส่งผลต่อการรับรู้ หรือความสนใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ - คนรุ่นใหม่มีพฤติกรรมในการทำ กิจกรรมหรือแสดงความเป็นตัวตนผ่าน สื่อเทคโนโลยีอยู่เสมอ มักมีใจจดจ่อ และมีสมาธิอยู่กับโทรศัพท์เคลื่อนที่จน ไม่สนใจสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว - ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนัก ถึงเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ส่งผลต่อเรื่องความเชื่อใน พระพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับ งานเทียนลदन้อยลง เกิดการเสื่อม คลายด้านความเชื่อทางศาสนา ความ สนใจต่อเอกลักษณ์ของงานประเพณี แท้เทียนพรรษาลदन้อยลง งาน ศักดิ์สิทธิ์ลดบทบาทลงไป - ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่เห็น ความสำคัญ และตระหนักถึงการสืบทอด ประเพณีงานเทียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี 2) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ เปลี่ยนไป 3) ปัจจัยเรื่องความเชื่อใน พระพุทธศาสนาลดน้อยลง 4) ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึง ความสำคัญของการสืบทอด ประเพณีงานเทียน

ลำดับองค์ การแสดง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลและ การสัมภาษณ์	ประเด็นข้อมูลที่น่ามาออกแบบบทการ แสดง
องค์ 3 การกระตุ้น ความสนใจ ของคนรุ่น ใหม่ใน อนาคต	เรื่องการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ - แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของชุมชน - แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ วัฒนธรรม	1) การสำนึกรักบ้านเกิด 2) คนรุ่นใหม่ร่วมสืบสานงานประเพณี

จากตารางที่ 4.1 พบประเด็นข้อมูลที่น่ามาออกแบบบทการแสดงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอเรื่องราวและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในงานประเพณี โดยมีโครงสร้างการออกแบบบทการแสดงที่เล่าถึง อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อสะท้อนให้ย้อนกลับไปตระหนักถึงเรื่องราวและความสำคัญของงานประเพณีในอดีต ซึ่งการออกแบบบทการแสดงที่เล่าจากปัจจุบันแล้วย้อนไปหาอดีต เรียกว่า แฟลชแบ็ก (Flashback) เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ถึงที่มาเป็นสิ่งสำคัญดังที่ สิทธิเชสวร์ เจนเรื้อย ได้อธิบายว่า

การออกแบบบทการแสดงที่เล่าจากปัจจุบันแล้วย้อนไปหาอดีต เรียกว่า แฟลชแบ็ก (Flashback) ดังเช่นการศึกษาด้านภาษาศาสตร์ เมื่อมีการฟื้นฟูภาษาหรือวัฒนธรรม (Revitalization of Language and Culture) ย่อมต้องย้อนไปหาแก่นแท้ดั้งเดิม พร้อมทั้งตั้งคำถามกับสังคมปัจจุบันว่า "คนรุ่นใหม่รับรู้ประเพณีและวัฒนธรรมนี้อย่างไร" และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อกระแสโลกาภิวัตน์ หรือวัฒนธรรมประชานิยม (Pop Culture) เข้ามาแทนที่ อีกทั้งการแทรกแซงของอินเทอร์เน็ต (Interruption) ย่อมส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมประเพณีที่มีมาแต่เดิม เมื่อการรับรู้และการปฏิบัติตามจารีตประเพณีเริ่มเสื่อมสลายลง การจะคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีเช่นเดิมอาจเป็นไปได้ แต่การสร้างการรับรู้ถึงที่มาถือเป็นสิ่งสำคัญ (สิทธิเชสวร์ เจนเรื้อย, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ออกแบบบทการแสดงที่เล่าจาก อดีต ปัจจุบัน และอนาคตเพื่อสะท้อนให้เห็นความสำคัญของงานประเพณีในอดีตและเพื่อการสร้างการรับรู้ถึงที่มาของงานประเพณีเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยมีแรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจที่มาจากการนำเสนอรูปแบบของขบวนแห่เทียนเข้าพรรษา นำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในรูปแบบใหม่ นำเสนอลีลา

การแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) ใช้เวลาในการแสดงประมาณ 60 นาที แบ่งการแสดงออกเป็น 3 องค์ ดังนี้

องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต ใช้เวลาในการแสดงประมาณ 25-30 นาที มีแนวคิดที่สื่อถึงการแสดงภาพจำที่ปรากฏในงานเทียนพรรษาเมื่อครั้งอดีต เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้รำลึกถึงเรื่องราวในอดีต ภาพการแสดงที่สื่อถึง ช่วงที่ 1 เล่าถึงประวัติความเป็นมาของงานประเพณี ความเชื่อ และความศรัทธาเกี่ยวกับการทำบุญถวายเทียน ช่วงที่ 2 เล่าถึงวิถีชีวิต เมื่อเกิดงานประเพณีทำให้ผู้คนครอบครัวและสังคมเกิดความผูกพัน รัก สามัคคี และมีความสุขเมื่อถึงงานเทศกาลจัดทำเทียนมัตรวมเพื่อร่วมกันทำบุญ ทั้งนี้ยังสื่อถึงขบวนสามชีพที่แฝงอยู่ในวัฒนธรรมชาวอีสาน สะท้อนและบ่งบอกถึงเรื่องราววิถีชีวิตความเป็นพื้นถิ่นอีสาน ซึ่งมีอิทธิพลในการสร้างแรงบันดาลใจในการทำขบวนแห่เทียนในยุคแรก ๆ ที่สื่อถึงการนำเครื่องจักสานเครื่องมือสามชีพมาแสดงประกอบขบวนแห่ ช่วงที่ 3 เล่าถึงความเฟื่องฟู ที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของงานประเพณีมีขบวนแห่ยิ่งใหญ่ นักท่องเที่ยวจำนวนมาก ที่ล้อมรอบหลากสีสุมหมวกปีกและถือพัดอีสานเพื่อมาร่วมชมขบวนแห่อันยิ่งใหญ่และชมสาวงามประจำต้นเทียน และช่วงที่ 4 เล่าถึงนโยบายบินออกจากบ้าน การใช้สัญญาณนกเพื่อสื่อถึงผู้คนเดินทางออกจากถิ่นฐานไปทำงานต่างจังหวัด

องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่ถดถอยในปัจจุบัน ใช้เวลาในการแสดงประมาณ 15 - 17 นาที มีแนวคิดที่สื่อถึง เทคโนโลยี เหตุการณ์กระแสสังคมเข้ามามีอิทธิพลต่อคนรุ่นใหม่รูปแบบการจัดงาน เป็นรูปแบบและการนำเสนอเรื่องราวงานประเพณีแบบเดิม ๆ คนรุ่นใหม่ไม่มีส่วนร่วมในงานประเพณี ทำให้พฤติกรรมของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนไป ส่งผลต่อการอนุรักษ์ สืบทอด ทักษะงานฝีมือเชิงช่างในงานประติมากรรมรูปเทียน และการสืบสานงานประเพณี ส่งผลทำให้ความเชื่อความศรัทธาในพระพุทธศาสนาลดลง คุณค่าของงานเทียน ลดลง อาจทำให้เสื่อมสลายหายไป ภาพการแสดงสื่อถึง ช่วงที่ 1 เล่าถึงการใช้เครื่องมือ สื่อเทคโนโลยีจำนวนมาก คนรุ่นใหม่ไปสนใจเทคโนโลยีมากขึ้น แสดงถึงช่วงเวลา กระแส ค่านิยม ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่สนใจจดจ่อกับเทคโนโลยีทำให้พฤติกรรมของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนไป ช่วงที่ 2 เล่าถึงคนรุ่นใหม่ไม่มีส่วนร่วมในงานประเพณี ทำให้พฤติกรรมของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนไปส่งผลต่อการอนุรักษ์ สืบทอด งานประติมากรรมรูปเทียน งานช่างงานประเพณี และช่วงที่ 3 เล่าถึงความศรัทธาในพระพุทธศาสนาลดลง ความศรัทธาในพระพุทธศาสนาเสื่อมสลายเลือนหายไป

องค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต ใช้เวลาในการแสดงประมาณ 15 - 20 นาที มีแนวคิดมาจากการแสดงชุดสุดท้ายที่มีเนื้อหาชวนคิดถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขที่ต้องสามัคคี ประองตอง สำนึกรัก ทรชนก และเห็นคุณค่าต่อความสำคัญของเรื่องราวของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อคนรุ่นใหม่รู้จักและเห็นความสำคัญ ตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของ

การใช้ชีวิตบนพื้นฐานของวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นตน วัฒนธรรม ความศรัทธา ความภาคภูมิใจจะเกิดขึ้นอีกครั้ง เราจึงจำเป็นต้องคิด ทบทวน รักษา และสืบสานเรื่องราวของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีให้คงอยู่สืบไป ภาพการแสดงที่สื่อถึงดังนี้ ช่วงที่ 1 เล่าถึงนกคีนรังเป็นการตีความเรื่องนกที่หมายถึงการโบยบินออกไปหาถิ่น แต่เมื่อถึงฤดูกาลหนึ่ง หรือเทศกาลหนึ่ง นกก็จะพากันบินกลับคีนรังหรือถิ่นเปรียบเสมือนกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ยออกไปทำมาหากินที่ต่างแดนแต่เมื่อถึงงานเทศกาลแห่งเทียนเข้าพรรษาก็ได้หวนกลับมาบ้านเกิดถิ่นฐานของตน ช่วงที่ 2 เล่าถึงการกระตุ้นให้คนรุ่นใหม่มีส่วนร่วมในการสืบสานงานแห่งเทียนเข้าพรรษา และช่วงที่ 3 เล่าถึงคนรุ่นใหม่และทุกคนร่วมกันตระหนักรู้ซาบซึ้ง สืบสาน และสืบทอดในงานประเพณีแห่งเทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

สรุปการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 นี้ ผู้วิจัยมีกระบวนการออกแบบบทการแสดงที่มาจากแรงบันดาลใจของรูปแบบขบวนแห่เทียนดั้งเดิม นำมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ในรูปแบบขบวนแห่เทียนที่เป็นการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลวิวติ้ง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการแสดงของขบวนแห่เทียนดั้งเดิมที่ถือปฏิบัติกันมาโดยตลอด นั่นคือภาพขบวนนางรำบรื้อยคน ร่ายรำและเคลื่อนขบวนไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดนิ่ง ซึ่งมีนัยยะของการเคลื่อนขบวนไปข้างหน้าโดยไม่หยุดแสดง ณ จุดใดจุดหนึ่ง อันเนื่องจากในงานประเพณีมีชุมชน หน่วยงาน และอำเภอต่าง ๆ นำขบวนนางรำและขบวนต้นเทียนจำนวนนับร้อยขบวนมาร่วมแสดงในวันงาน เพื่อความต่อเนื่องของการเคลื่อนขบวนและการรับชมขบวนฟ้อนรำของทุกขบวนที่มาร่วมงานจึงต้องให้เคลื่อนขบวนไปด้านหน้าอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้มองเห็นจุดเด่นและรูปแบบของขบวนแห่เทียนนี้จึงได้เลือกนำเสนอรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลวิวติ้งที่เป็นภาพทำเดินไปข้างหน้า เพื่อสื่อถึงขบวนแห่เทียนที่กำลังเคลื่อนไปข้างหน้า โดยแบ่งโครงสร้างบทการแสดงออกเป็น 3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต โดยการออกแบบบทการแสดงนี้จะเป็นตัวบอกทิศทางไปสู่การพัฒนาผลงานสร้างสรรค์เพื่อหารูปแบบขององค์ประกอบการแสดงทางนาฏศิลป์ด้านอื่น ๆ ในลำดับต่อไป

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 1

สำหรับการออกแบบลีลาการแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาและรอผลสรุปในการออกแบบบทการแสดง กำหนดทิศทางและรูปแบบของการแสดงว่าควรเป็นไปในทิศทางใด ทั้งนี้เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบลีลาการแสดงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

3) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 1

การคัดเลือกนักแสดงการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะทางด้านการขับร้องหมอลำ และการละครเป็นหลักเพื่อค้นหาวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมในการนำเสนอการร้องหมอลำทำนองเมืองอุบล จึงต้องใช้นักแสดงที่มีทักษะทางด้านการร้องและการละครเพื่อนำเสนอ

เรื่องราวผ่านการขับร้องและเคลื่อนไหว รวมถึงการสื่อสารด้านอารมณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกนักแสดงจากผู้ที่มีสัมพันธ์และประสบการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านหมอลำ และการฟ้อนอีสาน เพื่อต้องการให้นักแสดงนำเสนอประเด็นของการสืบสานงานประเพณีแห่งเทียนเข้าพรรษาเพื่อเป็นการทดลองหาแนวทางและรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงซึ่งเป็นอาจารย์ ศิลปินอิสระ และนักศึกษาจากสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อทดลองนำเสนอภาพการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสานผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายตามโจทย์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการออกลีลาท่าทางการแสดงออกทางสีหน้าและอารมณ์ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกมีรายละเอียดและประสบการณ์ความสามารถดังนี้

ตารางที่ 4.2 นักแสดงทดลองปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล /สังกัด	ความสามารถ
	อาจารย์พิชิต ทองชิน อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี	นักประพันธ์กลอนลำพื้นบ้าน นักแต่งเพลงลูกทุ่ง-หมอลำ บทร้องทำนองหมอลำ ทักษะ นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน เต้น และขับร้องหมอลำ / ศิลปิน นักร้องวงหมอลำ บัวอุบล
	นายวีระพงษ์ วงศ์ศรี ศิษย์เก่า จากสาขาวิชานาฏศิลป์และ การละคร คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี	นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และ ขับร้องหมอลำ / ศิลปินนักร้อง วงหมอลำ บัวอุบล นักประพันธ์กลอนลำพื้นบ้าน นักแต่งเพลงลูกทุ่ง-หมอลำ
	นายพัชพงษ์ นันทศรี นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และ ขับร้องหมอลำ / ศิลปินนักร้อง วงหมอลำ บัวอุบล

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นายสุรชาติ อินทรักษา นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 3	นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และ ขับร้องหมอลำ / ศิลปินนักร้อง วงหมอลำ บัวอุบล
	นางสาวปลิตตา เพ็งดี ศิษย์เก่า จากสาขาวิชานาฏศิลป์และ การละคร คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี	นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และ ขับร้องหมอลำ / ศิลปินนักร้อง วงหมอลำ บัวอุบล
	นางสาวประภาพรณ ปัทมทัต นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และ ขับร้องหมอลำ / ศิลปินนักร้อง วงหมอลำ บัวอุบล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4.2 นักแสดงในการทดลองสร้างสรรค์ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถทางด้านการขับร้องหมอลำ และการละครเป็นหลักเพื่อค้นหาวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมในการนำเสนอการร้องหมอลำทำนองเมืองอุบล จึงต้องใช้นักแสดงที่มีประสบการณ์ตรงและมีทักษะทางด้านการร้องหมอลำและการละคร ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร ศิษย์เก่า และนักศึกษาปัจจุบันของสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน ประกอบด้วยนักแสดงหญิง 2 คน และนักแสดงชาย 4 คน

4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 1

สำหรับการออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาและรอผลสรุปในการออกแบบบทรูปการแต่งกาย กำหนดรูปแบบการแต่งกาย วัสดุที่ใช้ในการตัดเย็บ และโทนสีที่จะนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย เพื่อสามารถหาข้อสรุปในการออกแบบเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับบทรูปการแต่งกายในลำดับต่อไป

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 1

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 1 นี้ผู้วิจัยอยู่ในกระบวนการศึกษาเพื่อหารูปแบบของทำนองเพลงและเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง และได้เริ่มออกแบบเสียง หรือการร้องเพลงทำนองหมอลำ โดยมีแนวคิดในการการนำเสนอการร้องหมอลำทำนองเมืองอุบล จึงต้องใช้นักแสดงที่มีประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นนักแสดงที่มีทักษะความสามารถทางด้านการขับร้องหมอลำและการละครเป็นหลักเพื่อนำเสนอการร้องหมอลำทำนองเมืองอุบล มีทักษะทางด้านการร้องหมอลำและการละคร

6) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 1

สำหรับการออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาและรอผลสรุปในการออกแบบบทรูปการแต่งกาย กำหนดการในวันแสดงและสถานที่ที่ใช้ในการจัดการแสดงเพื่อหาข้อสรุปในการจัดพื้นที่แสดงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

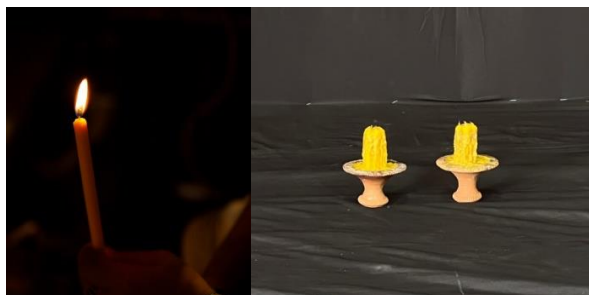
7) การออกแบบแสง ครั้งที่ 1

สำหรับการออกแบบแสงในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนพิจารณาและรอผลสรุปในการออกแบบบทรูปการแต่งกาย กำหนดการในวันแสดงและสถานที่ที่ใช้ในการจัดการแสดง เพื่อหาข้อสรุปในการจัดแสงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

8) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 1

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์การแต่งกาย โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้ในแต่ละช่วงการแสดง ทั้งนี้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ที่ผู้วิจัยจะได้นำอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่เลือกมานั้นไปใช้ในการแสดงและเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานในครั้งนี้อย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำอุปกรณ์ประกอบการแสดงมาใช้สำหรับทดลองในครั้งที่ 1 นี้ ได้แก่ การใช้เทียน ผางประทีปแสดงถึงความศรัทธาในพุทธศาสนา การนำอุปกรณ์จักสานสามขาเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นอีสานที่แฝงอยู่ในขบวนแห่เทียนในอดีต และการนำร่มและผ้าขาวเพื่อสื่อถึงการ ช้อน อำพร และการเล่นผ่านของเวลา และการนำผ้าตาข่ายมาใช้เพื่อตีความเรื่องการสานสายใย และความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) เทียนและผางประทีปแสดงถึงความศรัทธาในพุทธศาสนา

ภาพที่ 4.1 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง เทียน และผางประทีป

ที่มา: ผู้วิจัย

2) ร่มและผ้าขาว ผู้วิจัยได้นำร่มและผ้าขาว เข้ามาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อเปลี่ยนช่วงของการแสดง ของผู้วิจัยเพื่อใช้อธิบายถึงการนำร่มและผ้าขาวมาใช้ให้ปรากฏในการแสดง ดังที่ วิชชุดา วุธาติย์ ได้อธิบายถึงการนำร่มและผ้าขาวเข้ามามีเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การนำร่มและผ้าขาวมาเป็นส่วนหนึ่งในอุปกรณ์ประกอบการแสดงนั้นสามารถนำมาใช้อธิบายถึงความลึกลับได้ เนื่องจากร่มมีคุณสมบัติในการนำมาใช้เพื่อการบดบังจึงแสดงให้เห็นถึงความลึกลับได้ (วิชชุดา วุธาติย์, สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2565)

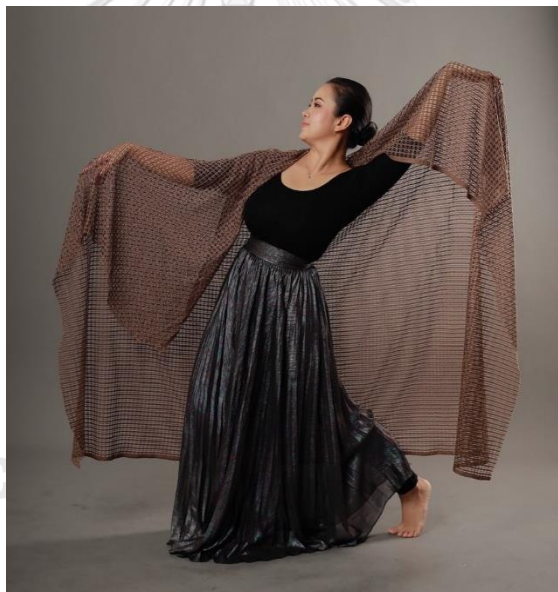
ในขณะที่นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงคุณสมบัติของการนำร่มและผ้าขาวมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อสื่อถึงการ ซ่อน อำพราง และการเปลี่ยนผ่านของเวลา ไว้ว่า

ร่ม เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการป้องกันทั้งฝนและแดดซึ่งในบางโอกาส ร่มนั้นจะถูกนำมาใช้ในการบดบังใบหน้า ร่างกาย หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่เบื้องหลังของผู้ถือร่ม และการนำผ้าขาวมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อสื่อถึงการ ซ่อน อำพราง และการเปลี่ยนผ่านของเวลา และสีขาวแสดงถึงตัวแทน หรือสัญลักษณ์ของพระพุทธศาสนา จึงเท่ากับเป็นการนำอุปกรณ์ที่เป็นร่มหรือผ้าขาวนั้นมาใช้บดบังและแอบแฝงภาพที่อยู่เบื้องหลังของผู้ถือจึงทำให้เกิดเป็นภาพของความลึกลับ ความน่าสงสัย หรือการซ่อน อำพราง และการเปลี่ยนผ่านของเวลา (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2565)

ภาพที่ 4.2 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดงร่มและผ้าขาว
ที่มา: ผู้วิจัย

3) ผ้าตาข่าย เพื่อตีความเรื่องการสานสายใย และความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

ภาพที่ 4.3 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผ้าตาข่าย
ที่มา: ผู้วิจัย

4) อุปกรณ์จักสานสัมมาชีพ เพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นอีสานที่แฝงอยู่ในขบวนแห่เทียนในอดีต

ภาพที่ 4.4 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง อุปกรณ์จักสานสัมมาชีพ

ที่มา: ผู้วิจัย

อย่างไรก็ตามการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการพัฒนาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในครั้งที่ 1 นี้ ผู้วิจัยจะต้องศึกษาและพัฒนาอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติมอีก เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงสำหรับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงให้เกิดประโยชน์อีกทั้งปรับปรุงให้เหมาะสมกับการออกแบบในครั้งต่อไปให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง และการออกแบบอุปกรณ์การแสดง แต่ยังคงอีก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบลีลาการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดงและการออกแบบแสง เนื่องจากผู้วิจัยยังต้องใช้ระยะเวลาในการทดลองเพื่อพิจารณาโครงสร้างต่าง ๆ ในการแสดงให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจน จึงจะดำเนินการออกแบบองค์ประกอบการแสดงในส่วนที่เหลือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออธิบายข้อสรุปการพัฒนาเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีครั้งที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.3 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบ ครั้งที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น
ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 1
ที่มาภาพและตาราง: ผู้วิจัย

*ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการอธิบายภาพตามด้านซ้ายและขวาของผู้ชมเป็นหลัก

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
องค์ 1 ภาพจำงาน เทียนในอดีต	 <p>นักแสดงหญิงในบทบาทชาวบ้าน ถือเทียนแสดงถึงความศรัทธาใน พระพุทธศาสนาและการทำบุญถวาย เทียน</p> <p>นักแสดงหญิงในบทบาทชาวบ้านถือ อุปกรณ์จักสานส้มมาชีพแสดงถึงวิถีชีวิต ความเป็นวัฒนธรรมพื้นถิ่นอีสาน และ สะท้อนถึงขบวนแห่เทียนในอดีตที่ชาวบ้าน เข้ามามีบทบาทโดยแท้จริง</p>	<p>นักแสดงหญิงในบทบาทชาวบ้าน เดินออกมาจากด้านขวาของเวที ด้านหลัง มาบริเวณเครื่องจักสาน ส้มมาชีพ ถือเทียนแสดงถึง ความศรัทธาในพระพุทธศาสนาและ การทำบุญถวายเทียน โดยใช้ลีลา การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ใน การนำเสนอลีลาเชิงสัญลักษณ์เพื่อ สื่อความหมายที่ตรงไปตรงมา</p> <p>นักแสดงหญิงในบทบาทชาวบ้าน เดินออกมาจากด้านซ้ายของเวที ด้านหลัง มาบริเวณเครื่องจักสาน ส้มมาชีพ ถือถืออุปกรณ์จักสาน ส้มมาชีพแสดงถึงวิถีชีวิตความเป็น วัฒนธรรมพื้นถิ่นอีสาน และสะท้อน ถึงขบวนแห่เทียนในอดีตที่ชาวบ้าน เข้ามามีบทบาทโดยแท้จริง โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวใน ชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) และการรำพื้นเมือง อีสานในการนำเสนอลีลา</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงหญิงถือผ้าตาข่ายออกมา เคลื่อนไหวนำเสนอผ้าตาข่ายที่ เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงการสานสัมพันธ์ ความรัก ผูกพันของคนในครอบครัวและ ชุมชน</p>	<p>นักแสดงหญิงถือผ้าตาข่ายออกมา จากด้านขวาของเวที เคลื่อนไหวโดย การนำเสนอผ้าตาข่ายที่เป็นสัญลักษณ์ สื่อถึงการสานสัมพันธ์ ความรัก ผูกพันของคนในครอบครัวและ ชุมชน ใช้ลีลาการเคลื่อนไหว ร่างกายแบบด้นสด (Improvisation)</p>
<p>องค์ 2 ความสนใจของ คนรุ่นใหม่ที่มี ถดถอยใน ปัจจุบัน</p>	 <p>นักแสดงเป่าเทียนดับ สื่อถึงคนรุ่นใหม่ไม่ สนใจงานประเพณี</p>	<p>นักแสดงหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ เดินออกมาจากด้านขวาของเวที ด้านหลัง มาบริเวณด้านหน้าเวที ถือ เป่าเทียนสื่อถึงคนรุ่นใหม่ไม่สนใจ งานประเพณี โดยใช้ลีลา การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ถ่ายทอด อารมณ์ สวมบทเศร้า</p>
<p>องค์ 3 การ กระตุ้นความ สนใจของคนรุ่น ใหม่ในอนาคต</p>	<p>อยู่ในขั้นตอนออกแบบบทการแสดงเพื่อ กระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่</p>	<p>อยู่ในขั้นตอนออกแบบบทการแสดง เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่น ใหม่</p>

จากตารางที่ 4.3 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค่านาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค 4 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดงจากการสื่อถึงขบวนแห่เทียน โดยใช้การตีความตามการจำแนก ทั้ง 3 ประเด็น ในแต่ละช่วงการแสดง 2) การคัดเลือกนักแสดงเป็นนักแสดงที่มีทักษะทางนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์สร้างสรรค์ การขับร้องหมอลำและการละคร

ประกอบด้วยนักแสดงจำนวน 6 คน และ 3) การออกแบบอุปกรณ์การแสดงมีการใช้เทียนผางประทีป รม่ ผ้าขาว อุปกรณ์จักสานสั้มาชีพ และผ้าตาข่าย ดังนั้นหลังจากการออกแบบสร้างสรรค์องค์ประกอบข้างต้นเสร็จสิ้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสำรวจเพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่พบ ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานในครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของ
 คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 1
 ที่มา: ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการ สร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การคัดเลือกนักแสดง	การคัดเลือกนักแสดงพบปัญหา การแสดงออกทางลีลานาฏยศิลป์ ได้แก่ สีหน้าและอารมณ์ และมี จำนวนน้อยเกินไป ไม่สอดคล้อง กับคำว่าขบวนแห่เทียน	ในการคัดเลือกนักแสดงครั้ง ต่อไปผู้วิจัยจะได้คัดเลือก นักแสดงเพิ่มเติม และเป็น นักแสดงที่มีทักษะการ เคลื่อนไหวในรูปแบบอื่นมา ประกอบเพิ่มเติม เพื่อให้ ผลงานสร้างสรรค์เกิดความ ชัดเจนและมีความสมบูรณ์ แบบมากยิ่งขึ้น
การออกแบบเสียงและ ดนตรีที่ใช้ประกอบการ แสดง	เมื่อเริ่มออกแบบเสียง หรือการ ร้องเพลงทำนองหมอลำ โดยมี แนวคิดในการการนำเสนอการ ร้องหมอลำทำนองเมืองอุบล ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มศิลปินทดลองร้อง ประกอบการแสดงบทเศร้า ที่ต้อง แสดงในองก์ 2 ซึ่งนักร้องหญิง จะต้องถ่ายทอดน้ำเสียงที่ร้องด้วย ความเศร้า และแสดงบทบาทของ	ผู้วิจัยจึงมีแนวทางในการค้นหา นักแสดงหญิงคนใหม่ เพื่อรับ บทนักร้องหญิงผู้สะท้อนใจกับ สิ่งที่คนรุ่นใหม่ไม่สนใจงาน เทียน โดยการมุ่งเน้นให้ใช้ นักแสดงที่มีประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นนักแสดงที่เข้าใจบทบาท และเรื่องราวที่ต้องนำเสนอ มี ทักษะความสามารถทางด้าน

องค์ประกอบในการ สร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	ความเศร้าหมอง สะเทือนใจที่คน รุ่นใหม่ไม่สนใจไม่เห็นความสำคัญ ของงานประเพณี ซึ่งนักแสดง หญิงทั้ง 2 คนยังไม่สามารถ ถ่ายทอดบทบาทที่ ผู้วิจัยได้ กำหนดไว้ได้	การขับร้องหมอลำและ การละคร เพื่อนำเสนอการร้อง หมอลำทำนองเมืองอุบลใน บทบาทต่อไป
การออกแบบอุปกรณ์ การแสดง	การออกแบบอุปกรณ์การแสดง พบว่าผ้าตาข่ายที่ผู้วิจัยใช้ในการ ทดลองการแสดงครั้งที่ 1 มี น้ำหนักมากเกินไป ไม่พลิ้วไหวไป ตามลม และสีน้ำตาลไม่ได้สื่อ ความหมายเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา	ควรเลือกใช้ผ้าสีขาวใน การนำเสนอ

จากตารางที่ 4.4 สรุปปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของ
คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหา 3 ประการ ได้แก่
1) การคัดเลือกนักแสดงพบปัญหาการแสดงออกทางลีลานาฏยศิลป์ ได้แก่ สีหน้าและอารมณ์ และมี
จำนวนน้อยเกินไป ไม่สอดคล้องกับคำว่าขบวนแห่เทียน 2) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้
ประกอบการแสดง ศิลปินร้องหญิงต้องร้องทำนองหมอลำประกอบการแสดงบทเศร้า ซึ่งจะปรากฏ
ในองค์ 2 ซึ่งนักร้องหญิงจะต้องถ่ายทอดน้ำเสียงที่ร้องด้วยความเศร้า และแสดงบทบาทของ
ความเศร้าหมอง สะเทือนใจที่คนรุ่นใหม่ไม่สนใจ ไม่เห็นความสำคัญของงานประเพณี 3) การออกแบบ
อุปกรณ์การแสดง พบว่าผ้าตาข่ายที่ผู้วิจัยใช้ในการทดลองการแสดงครั้งที่ 1 มีน้ำหนักมากเกินไป
ไม่พลิ้วไหวไปตามลม และสีน้ำตาลไม่ได้สื่อความหมายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ควรเลือกใช้ผ้าสีขาว
ในการนำเสนอ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่กล่าวมาในข้างต้นไปเป็น
แนวทางในการปรับปรุงการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในครั้งต่อไป

4.2.1.2 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี พร้อมทั้งปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคซึ่งในครั้งที่ 2 นี้ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการค้นหารูปแบบการแสดงในรูปแบบใหม่ มีการพัฒนาหัวข้อการสร้างสรรคงานให้แปลกใหม่เกิดการสร้างสรรค โดยคณะกรรมการแนะนำให้เพิ่มประเด็นเกี่ยวกับการยกย่องลักษณะของจังหวัดอุบลราชธานีมานำเสนอ และมุ่งประเด็นของการสร้างสรรคงานไปที่ การกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนางาน โดยมุ่งประเด็นไปที่การสร้างสรรคงานที่มีรูปแบบการแสดงและการนำเสนอต้องแตกต่างจากงานวัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งการออกแบบในครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ทำการทดลองเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ ทั้งหมด 3 องค์ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต โดยสามารถออกแบบการพัฒนาได้ ดังนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 2

การออกแบบบทการแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2 นี้ ผู้วิจัยยังคงรูปแบบบทการแสดงเดิมและเรียงลำดับองค์ตามการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 2

ในการการออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการสร้างสรรคโดยให้ความสำคัญกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์เป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) รวมถึงมีการใช้เทคนิคลีลาท่าทางที่หลากหลายมากขึ้น ได้แก่ การใช้ลีลานาฏศิลป์ไทย การใช้ลีลานาฏศิลป์พื้นบ้าน การใช้ลีลาแบบการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การใช้ลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) รวมถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ เพื่อค้นหารูปแบบที่นำมาใช้ในการพัฒนาผลงานสร้างสรรคนาฏศิลป์ให้มีความแปลกใหม่ ซึ่งการทำให้การแสดงมีความแปลกใหม่ มีการออกแบบลีลาที่มีการใช้สัญลักษณ์ หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อเสริมการตีความจากบทการแสดงจะเสริมให้การแสดงมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นดังที่ ธนากร จันธนาโร ได้กล่าวถึงการใช้

สัญลักษณ์หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการออกแบบลีลาเป็นการการสร้างสรรค์การแสดงให้แปลกไปจากการแสดงรูปแบบเก่า ๆ ไว้ว่า

การออกแบบลีลาที่มีการออกแบบลีลาที่มีการใช้สัญลักษณ์หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อเสริมการตีความจากบทการแสดงจะเสริมให้การแสดงมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งการสร้างสรรค์การแสดงให้แปลกไปจากการแสดงรูปแบบเก่า ๆ ที่เคยทำกันมานอกจากเป็นการนำเสนอรูปแบบการแสดงที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีความน่าสนใจแล้วนั้น ยังถือเป็นต้นแบบ แนวทางหรือการสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนอื่นได้เรียนรู้และสัมผัสกับรูปแบบของการแสดงที่มีความทันสมัย อีกทั้งทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจที่จะติดตามและชมการแสดงนั้นต่อไปเรื่อย ๆ ตลอดการแสดง (ธนากร จันชนสาโร, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2565)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นและที่มาขององค์การแสดงทั้งหมด 3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และ องค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต โดยก่อนเริ่มทำการออกแบบสร้างสรรค์ลีลานาฏศิลป์ อีกทั้งผู้วิจัยได้มีการอธิบายถึงแรงบันดาลใจ แนวคิดและบทการแสดง โดยภาพรวมให้กับนักแสดงทั้งหมด เพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนแนวความคิดกับนักแสดง ดังนั้นการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ใช้การออกแบบลีลาบนพื้นฐานของนาฏศิลป์สกุลต่าง ๆ และการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เป็นหลัก สิ่งสำคัญของการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายจากการออกแบบลีลานาฏศิลป์ให้นักแสดงทดลองปฏิบัติการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ พบว่ามีการใช้ลีลานาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน การออกแบบลีลาที่มีการใช้สัญลักษณ์หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อเสริมการตีความจากบทการแสดงและการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ซึ่งนักแสดงสามารถปฏิบัติการเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องตัวแต่ยังขาดการสื่อสารทางด้านอารมณ์และความรู้สึกต่อการแสดงอยู่บ้าง เนื่องจากนักแสดงยังไม่เคยมีประสบการณ์ตรงในการทดลองออกแบบลีลาในรูปแบบของการใช้สัญลักษณ์ หรือการจินตนาการตามบทของการแสดง อีกทั้งมีความกังวลกับการแสดงลีลาในรูปแบบของนาฏศิลป์สร้างสรรค์ในครั้งนี้

3) นักแสดง ครั้งที่ 2

ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงปัญหาของการคัดเลือกนักแสดงจากครั้งที่ 1 และได้พิจารณาปรับเปลี่ยนแก้ไข โดยการคัดเลือกนักแสดง ซึ่งเป็นอาสาสมัครจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีแนวคิดในการร่วมทำงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้ผู้วิจัยยังคงคำนึงถึงการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะมีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย

นาฏศิลป์พื้นบ้าน การละครและการขับร้องหมอลำเป็นประเด็นสำคัญ เพื่อสื่อสารทำทางตาม บทบาทต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น โดยผู้วิจัยคำนึงถึงทักษะของนักแสดงที่จะส่งผลต่อการออกแบบ ลีลานาฏศิลป์เป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งนักแสดงที่ได้คัดเลือกในครั้งนี้มีจำนวนทั้งหมด 5 คน ดังตาราง ที่ 4.5 นักแสดงในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 นักแสดงในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 2

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / ลัทธิ	ความสามารถ
	อาจารย์พิชิต ทองชิน อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี	แต่งบทร้องทำนองหมอลำ นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และขับร้องหมอลำ / ศิลปิน นักร้องวงหมอลำ บัวอุบล
	นายวีรพงษ์ วงษ์ศรี ศิษย์เก่าจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี	นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และขับร้องหมอลำ / ศิลปิน นักร้องวงหมอลำ บัวอุบล
	นายสุรชาติ อินทรรักษา นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปี ที่ 3	นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และขับร้องหมอลำ / ศิลปิน นักร้องวงหมอลำ บัวอุบล

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / ลัทธิ	ความสามารถ
	อาจารย์ ดร.ศุทธิณี พล หาญ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี	ศิลปินนักร้องทำนอง หมอลำ เพลงช้า และ การกระตุ้นความสนใจคน รุ่นใหม่
	นายธีรุต นนทสิริ นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปี ที่ 3	นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และการละคร

4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 2

สำหรับการออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องแต่งกายในครั้งที่ 1 มาใช้ในครั้งนี้ด้วย เนื่องจากผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่การออกแบบลีลานาฏศิลป์เป็นสำคัญ อีกทั้งผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนของการพิจารณาและรอผลสรุปจากการออกแบบลีลานาฏศิลป์ให้เกิดความชัดเจนเสียก่อน จึงจะได้ออกแบบเครื่องแต่งกายของนักแสดงให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับการแสดงต่อไป

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 2

สำหรับการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยยังอยู่ในการพิจารณาและรอจากผลการสรุปในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ให้เกิดความสมเสียดก่อน ทั้งนี้เพื่อให้เสียงของดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงมา มีผลต่อการนำทิศทางกับการออกแบบออกแบบลีลานาฏศิลป์ดังที่ ธานี ดุจดา ได้อธิบายว่า

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงนั้นจะส่งผลให้นักแสดงต้องเคลื่อนไหวลีลาไปตามท่วงทำนอง จังหวะและอารมณ์ของเพลง อาจทำให้ผู้วิจัยมีอิสระและความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์นั้นลดลง ฉะนั้นเสียงและดนตรีที่จะนำมาใช้ประกอบการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ในครั้งนี้ จึงควรมีการออกแบบหลังจากที่ผู้วิจัยมีการออกแบบลีลานาฏศิลป์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และจึงจะดำเนินการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงเป็นลำดับต่อไป (ธานี ดุจดา, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในครั้งที่ 2 นี้ ผู้วิจัยจะยังพิจารณาและรอจากผลการสรุปในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ให้เกิดความสมบูรณ์เสียก่อน จึงจะทำการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงให้มีความเหมาะสมต่อไป

6) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 2

สำหรับการออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาและรอผลสรุปในการออกแบบบทการแสดง กำหนดการในวันแสดงและสถานที่ที่ใช้ในการจัดการแสดงเพื่อหาข้อสรุปในการจัดพื้นที่แสดงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

7) การออกแบบแสง ครั้งที่ 2

สำหรับการออกแบบแสงครั้งที่ 2 ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาและรอผลสรุปในการออกแบบองค์ประกอบการแสดงด้านอื่น ๆ ให้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะอยู่ในทดลองครั้งที่ 4 และในการแสดงครั้งที่ 5 เพื่อสามารถหาข้อสรุปในการจัดแสงที่เหมาะสมกับการแสดงต่อไป

8) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 2

สำหรับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยยังคงใช้อุปกรณ์ตามการทดลองการแสดงครั้งที่ 1 ได้แก่ การใช้เทียน ผางประทีปแสดงถึงความศรัทธาในพุทธศาสนา การนำอุปกรณ์จักสานสามาชีพเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นอีสานที่แฝงอยู่ในขบวนแห่เทียนในอดีตและการนำร่มและผ้าขาวเพื่อสื่อถึงการ ช่อน อำพราง และการเปลี่ยนผ่านของเวลา ส่วนการนำผ้าตาข่ายมาใช้เพื่อตีความเรื่องการสานสายใยนั้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 2 ทั้งนี้ผู้วิจัยจะต้องทำการทดลองและหารูปแบบของการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงให้ชัดเจนเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ในการแสดงต่อไป

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ออกแบบพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ ซึ่งประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การคัดเลือกนักแสดง และการออกแบบลีลา

การแสดง แต่ยังคงนำแนวทางของการออกแบบการแสดงครั้งที่ 1 ซึ่งคงไว้ในเรื่องของบทการแสดง และอุปกรณ์ประกอบการแสดง แต่ยังคงอีก 4 องค์ประกอบที่ผู้วิจัยจะต้องหาแนวทางในการออกแบบองค์ประกอบทางการแสดงเพิ่มเติม ได้แก่ การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดงและการออกแบบแสง เนื่องจากผู้วิจัยยังต้องใช้ระยะเวลาในการทดลองเพื่อพิจารณารูปแบบของการแสดงให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจนเสียก่อน จึงจะดำเนินการออกแบบองค์ประกอบทางการแสดงในส่วนที่เหลือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออธิบายข้อสรุปการพัฒนาเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2
ที่มาภาพและตาราง: ผู้วิจัย

*ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการอธิบายภาพตามด้านซ้ายและขวาของผู้ชมเป็นหลัก

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
องค์ 1 ภาพจำงาน เทียนในอดีต	 <p>นักแสดงหญิงในบทบาทชาวบ้าน ถือนเทียนแสดงถึงความศรัทธาในพระพุทธศาสนาและการทำบุญถวายเทียน</p>	<p>นักแสดงหญิง 1 คนในบทบาทชาวบ้าน เดินออกมา นั่งอยู่ท่ามกลางเครื่องมือสัมมาชีพ ถือนเทียน โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ในการแสดงช่วงที่ 1</p> <p>ที่สื่อถึงภาพจำงานเทียน ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา การเดินทางกลับบ้าน เพื่อมาหาครอบครัวที่รักในงานบุญนี้ และร่วมกันทำบุญเฉลิมฉลองงานบุญประเพณี และร่วมรับชมงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาอันยิ่งใหญ่ตระการตา ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมประจำถิ่นของตนคนอุบลราชธานี</p> <p>นักแสดงหญิง 1 คนในบทบาทชาวบ้าน เดินออกมาบริเวณกลางเวทีถือเครื่องมือ</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="523 902 890 1104">นักแสดงหญิงในบทบาทชาวบ้าน ถือไซปลายกขึ้นเหนือศีรษะ แสดงถึงความรื่นเริงในขบวนแห่ ในอดีต</p> <p data-bbox="523 1480 890 1798">นักแสดงหญิงในบทบาทชาวบ้าน ถืออุปกรณ์จักสานสัมมาชีพแสดง ถึงวิถีชีวิตความเป็นวัฒนธรรมพื้น ถิ่นอีสาน และสะท้อนถึงขบวน แห่เทียนในอดีตที่ชาวบ้านเข้ามา มีบทบาทโดยแท้จริง</p>	<p data-bbox="922 349 1372 450">สัมมาชีพ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบ นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน</p> <p data-bbox="922 517 1372 786">นักแสดงหญิง 1 คนในบทบาทชาวบ้าน เดินออกมาบริเวณกลางเวทีถือเครื่องมือ สัมมาชีพ โดยใช้ลีลา การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="523 689 900 840">นักแสดงหญิงปฏิบัติท่าปลาไหล ลงรูแสดงในช่วงชบวนแห่ สัมมาชีพ</p> <p data-bbox="523 1245 900 1339">นักแสดงหญิงปฏิบัติท่าฟ้อน อีสาน</p> <p data-bbox="523 1727 900 1991">นักแสดงหญิงถือผ้าตาข่ายออกมา เคลื่อนไหวนำเสนอ ผ้าตาข่ายที่เป็นสัญลักษณ์ถึงการ สานสัมพันธ์ ความรัก ผูกพันของ คนในครอบครัวและชุมชน</p>	<p data-bbox="922 349 1374 840">นักแสดงหญิง 1 คนในบทบาทชาวบ้าน เดินออกมาบริเวณกลางเวทีแสดงท่ารำ ประกอบบทร้องในช่วงชบวนแห่เทียน สัมมาชีพ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบ นาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสานท่าฟ้อนมี แนวคิดในการออกแบบลีลาโดยนำท่ารำ ที่ปรากฏในการแสดงหมอลำเมืองอุบล ท่าปลาไหลลงรู มาออกแบบลีลาการ แสดง</p> <p data-bbox="922 907 1374 1227">นักแสดงหญิง 1 คนในบทบาทชาวบ้าน เดินออกมาบริเวณกลางเวทีแสดงท่ารำ ประกอบบทร้องในช่วงชบวนแห่เทียน สัมมาชีพ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบ นาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน ผู้วิจัยออกแบบ ท่าฟ้อนขึ้นใหม่</p> <p data-bbox="922 1413 1374 1787">นักแสดงหญิง 1 คนเดินออกมาบริเวณ กลางเวทีทดลองถือผ้าตาข่ายออกมา เคลื่อนไหวนำเสนอผ้าตาข่ายที่ เป็นสัญลักษณ์ถึงการสานสัมพันธ์ ความ รัก ผูกพันของคนในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายแบบ ด้นสด (Improvisation)</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>องค์ 2</p> <p>ความสนใจของ คนรุ่นใหม่ ที่ถดถอยใน ปัจจุบัน</p>	 <p>นักแสดงหญิงถือเทียนในท่าเสื่อ ลากหาง</p> <p>นักแสดงมองดูเทียนที่ดับ สื่อถึง คนรุ่นใหม่ไม่สนใจงานประเพณี</p>	<p>นักแสดงหญิง 1 คนเดินออกมาบริเวณ กลางเวทีถือเทียนออกมาเคลื่อนไหว ใน ท่าเสื่อลากหาง และยืนมองดูเทียนที่ดับ ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p> <p>การแสดงช่วงที่ 2 เพื่อสื่อถึง ปัจจัยที่ทำให้ คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี - ปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ ที่เปลี่ยนไป - ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่เห็น ความสำคัญของการสืบทอด ประเพณีกรรมงานเทียน - ปัจจัยเรื่องความเชื่อใน พระพุทธศาสนา ลดน้อยลง
<p>องค์ 3</p> <p>การกระตุ้น ความสนใจของ คนรุ่นใหม่ใน อนาคต</p>	 <p>นักแสดงหญิง 1 คนแสดงท่าแรง ตากขา</p>	<p>นักแสดงหญิง 1 คนในบทบาทชาวบ้าน เดินออกมาบริเวณกลางเวทีแสดงท่ารำ ประกอบบทร้องในช่วงนกคินรัง โดยใช้ ลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏยศิลป์ พื้นบ้านอีสานท่าพ้อมมีแนวคิดในการ ออกแบบลีลาโดยนำท่ารำที่ปรากฏใน การแสดงหมอลำเมืองอุบล ท่าแรงตาก ขา ท่ากาทากปีก ที่สื่อถึงท่านกบินมา ออกแบบลีลาการแสดง</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงหญิง 1 คนแสดงท่ากาตากปึก</p> <p>นักแสดงหญิง 1 คนแสดงท่ากาตากปึก</p> <p>ออกแบบลีลาทำนกคีนรังแสดงถึงการเดินทางกลับบ้าน เพื่อมางานเทียน</p>	<p>นักแสดงหญิง 1 คนเดินออกมาบริเวณกลางเวทีแสดงท่ารำประกอบบทร้องในช่วงนกคีนรัง โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) ที่สื่อถึงทำนกคีนมาออกแบบลีลาการแสดงทำนกคีนรังแสดงถึงการเดินทางกลับบ้าน เพื่อมางานเทียนเพื่อสื่อถึง การกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ให้เห็นความสำคัญของงานบุญ ประเพณี มีความตระหนักเกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="523 674 895 831">ออกแบบลีลาท่าหนักขึ้นแสดงถึงการเดินทางกลับบ้าน เพื่อมานทเียน</p>	<p data-bbox="922 342 1374 450">อันส่งผลให้สำนึกรักและต้องการสืบทอดงานบุญประเพณีนี้อย่างบริสุทธิ์ใจ</p>

จากตารางที่ 4.6 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การคัดเลือกนักแสดง ซึ่งเป็นอาสาสมัครจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีแนวคิดในการร่วมทำงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้ผู้วิจัยยังคงคำนึงถึงการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะมีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน การละครและการขับร้องหมอลำเป็นประเด็นสำคัญ จำนวน 5 คน 2) การออกแบบลีลาการแสดง ได้ออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) รวมถึงมีการใช้เทคนิคลีลาท่าทางที่หลากหลายมากขึ้น ได้แก่ การใช้ลีลานาฏศิลป์ไทย การใช้ลีลานาฏศิลป์พื้นบ้าน การใช้ลีลาแบบการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การใช้ลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) รวมถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ ดังนั้นหลังจากออกแบบสร้างสรรค์องค์ประกอบข้างต้นเสร็จสิ้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสำรวจเพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่พบ ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานในครั้งต่อไป ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.7 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2

ที่มา: ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการ สร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบลีลานาฏศิลป์	ผู้วิจัยใช้ลีลานาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานมากเกินไป ส่งผลให้การออกแบบลีลานาฏศิลป์ไม่มีความคิดสร้างสรรค์เท่าที่ควร	ผู้วิจัยจะทำการพัฒนาลีลานาฏศิลป์ให้มีรูปแบบที่มีอิสระและใช้ทักษะที่มีการเคลื่อนไหวของร่างกาย ให้มีความเหมาะสมและน่าสนใจ รวมถึงมีการใช้ลีลานาฏศิลป์ที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์มากยิ่งขึ้น
การคัดเลือกนักแสดง	นักแสดงบางคนยังขาดทักษะในการแสดงออกทางสีหน้า ลีลา และอารมณ์ ในการสื่อสารความหมายของบทการแสดงให้ผู้ชมเข้าใจ และจำนวนของนักแสดงมีน้อยเกินไป	ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกนักแสดงเพิ่มเติม และคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะให้เหมาะสมกับบทของการแสดงมากยิ่งขึ้นในครั้งต่อไป

จากตารางที่ 4.7 สรุปปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหา 2 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบลีลาการแสดง ผู้วิจัยใช้ลีลานาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานมากเกินไป ส่งผลให้การออกแบบลีลานาฏศิลป์ไม่มีความคิดสร้างสรรค์เท่าที่ควร 2) การคัดเลือกนักแสดง นักแสดงบางคนยังขาดทักษะในการแสดงออกทางสีหน้า ลีลา และอารมณ์ ในการสื่อสารความหมายของบทการแสดงให้ผู้ชมเข้าใจ และจำนวนของนักแสดงมีน้อยเกินไป อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะนำปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งต่อไป

4.2.1.3 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น

ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการค้นหารูปแบบการแสดงซึ่งอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 3

การออกแบบบทการแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3 นี้ ผู้วิจัยยังคงรูปแบบบทการแสดงเดิมและเรียงลำดับองค์ตามการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 3

ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ปรับการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวของสรีระร่างกายที่อย่างมีอิสระและลีลาการเคลื่อนไหวแบบสัญลักษณ์ โดยคำนึงถึงแนวคิดของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบล วิวังต์ (Tableau Vivant) การใช้ทักษะนาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) และ การใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ให้มีความแปลกใหม่และมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 3

ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 3 นี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงปัญหาของการคัดเลือกนักแสดงจากครั้งที่ 2 และได้พิจารณาปรับเปลี่ยนแก้ไข โดยการคัดเลือกนักแสดงจากสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ซึ่งรับสมัครนักแสดงอย่างเปิดกว้างและอาศัยความสมัครใจในการเข้าร่วมทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงนักแสดงที่ไม่ได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏศิลป์ (Untrained Dancer) ซึ่งเป็นอาสาสมัครจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีแนวคิดในการร่วมทำงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้ ผู้วิจัยยังคงคำนึงถึงการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะมีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน การละครและการขับร้องหมอลำเป็นประเด็นสำคัญ เพื่อสื่อสารทำทางตามบทบาทต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น อีกทั้งการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ ไม่มีการเจาะจงในเรื่องของเพศ สัดส่วนและรูปร่างของนักแสดงแต่อย่างใด หากแต่ผู้วิจัยคำนึงถึงทักษะของนักแสดงที่จะส่งผลต่อการออกแบบ

ลีลานาฏศิลป์เป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งนักแสดงที่ได้คัดเลือกในครั้งนี้มีจำนวนทั้งหมด 16 คน ดังตารางที่ 4.8 นักแสดงในการปฏิบัติการพัฒนาศรสร้างสรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 นักแสดงในการปฏิบัติการพัฒนาศรสร้างสรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 3

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	อาจารย์พิชิต ทองชิน อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี	แต่งบทร้องทำนองหมอลำ นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และ ขับร้องหมอลำ / ศิลปินนักร้อง วงหมอลำ บัวอุบล
	นายวีรพงษ์ วงษ์ศรี ศิษย์เก่า จากสาขาวิชานาฏศิลป์และ การละคร คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี	นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และ ขับร้องหมอลำ / ศิลปินนักร้อง วงหมอลำ บัวอุบล / บทตลก
	นายสุรชาติ อินทรักษา นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 3	นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และ ขับร้องหมอลำ / ศิลปินนักร้อง วงหมอลำ บัวอุบล

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นายภูรินทร์ ภูทา นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นายอุดม รอดคำทวย นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นายณัฐภูมิ อนุพัฒน์กุล นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นายณัฐกิตติ์ คุณเมือง นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 2	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นายอาทิตย์ เกยีน นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 2	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวกมลลา สนธิกร นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 1	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวจิรนนท์ บุญโสภณ นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 1	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวสุภาพร มาศกุล นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 1	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	<p>นางสาวเกวรินทร์ ทุมมัย นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 1</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นางสาวภัทริกา ชันเงิน นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 1</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นางสาวธนพร ธนะบุญ นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 1</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นายธีรภัทร แก้วกอก นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 1</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นายวศิพล นักศึกษาจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 1	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร

4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 3

ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยมีแนวคิดในการนุ่งห่มอย่างเรียบง่าย ใช้ชุดที่ปรากฏในชีวิตประจำวันของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ออกแบบผสมผสานกับการนำวัสดุเส้นใยจากฝ้าย หรือการถักทอ มาออกแบบเพื่อสื่อถึงการออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีการนำผ้าพื้นเมืองอีสาน มานุ่งห่มเพื่อต้องการสื่อถึงวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายและมีความเป็นพื้นบ้านภาคอีสาน และการแต่งกายตามสมัยนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ผสมผสานการนำเส้นสายใยจากฝ้ายมาร่วมออกแบบการแต่งกาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดและแรงบันดาลใจนี้นำมาเป็นแนวทางในการนำมาออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ เพื่อสื่อถึงความสำนึกรักบ้านเกิด อีกทั้งเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของวัสดุ วัตถุดิบอันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข ทั้งนี้การออกแบบเครื่องแต่งกายยังต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับแต่ละช่วงของการแสดง การเลือกหาวัสดุ เนื้อผ้า หรือวัตถุดิบต้องได้มาจากสิ่งที่มีในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี มีการเลือกโทนสีที่ส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของเรื่องราวช่วงนั้น ๆ ใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ทั้งนี้เมื่อสวมใส่เครื่องแต่งกายแล้วจะต้องเข้ากับแสงของเวที หรือสถานที่ในการแสดง การแต่งกายจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหวร่างกายในขณะที่กำลังทำการแสดงอีกด้วย โดยผู้วิจัยได้ออกแบบชุดนักแสดงและชุดนักดนตรีดังภาพที่ 4.5 และ 4.6

ภาพที่ 4.5 การออกแบบเครื่องแต่งกายนักแสดง
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.6 การออกแบบเครื่องแต่งกายนักดนตรี
ที่มา: ผู้วิจัย

สรุปในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 3 โดยผู้วิจัยได้ออกแบบชุดนักแสดงและชุดนักดนตรี โดยมีแนวคิดในการนุ่งห่มอย่างเรียบง่าย ใช้ชุดที่ปรากฏในชีวิตประจำวันของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ออกแบบผสมผสานกับการนำวัสดุ เส้นใยจากผ้าใย หรือการถักทอ มาออกแบบเพื่อสื่อถึงความสำนึก รักบ้านเกิด อีกทั้งยังเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของวัสดุ วัตถุดิบอันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์

ท้องถิ่น และสื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 3

แนวคิดในการออกแบบบทร้องประกอบการแสดงผู้วิจัยได้ออกแบบบทร้องและออกแบบดนตรีให้สอดคล้องกับบทการแสดง โดยแบ่งเป็น 3 องค์ ดังนี้

องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต ได้ให้แนวคิดในการออกแบบการแสดงในช่วงเปิดการแสดง โดยให้พระ 2 รูปจัด Live ผ่าน โซเชียล มีเนื้อเรื่องและบทสนทนาเกี่ยวกับการพูดถึง ประวัติ ที่มาของงานแห่เทียนพรรษา มีบทลกลสอดแทรกเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจและกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้เข้าถึงเรื่องราวทางพระพุทธศาสนาได้ง่ายขึ้น และแต่งบทร้องหมอลำ ลำทางสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับขบวนแห่สัมมาชีพขบวนเทียนคือขบวนที่สื่อถึงวิถีชีวิตของชุมชนโดยแท้จริง มีเครื่องมือทำมาหากิน ครกสั้มตำ การทำนา ซึ่งภาพที่ปรากฏเป็นการใช้ชีวิตของคนทั้งหมู่บ้านด้วยทำนองเพลงสนุกสนาน

องค์ 2 องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เมื่อการแสดงช่วงที่ 2 ได้แสดงถึงปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีได้จบลง ศิลปินหญิงผู้ขับร้องนำเสนอบทร้องที่กล่าวถึง คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี อันส่งผลให้งานประเพณีจะลดเลือน หายไป ทำให้ความเชื่อ ความศรัทธา ในพระพุทธศาสนา ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวจางลง ถ่ายทอดบทเพลงด้วยอารมณ์ เศร้า เว้าวอน หนักหน่วงใจ ของคนคนหนึ่งที่มีต่อความรัก ความปลื้มใจในงานประเพณีนี้ อารมณ์ของเพลงสามารถแสดงถึงความรู้สึกกว้างเปล่าได้อย่างชัดเจน ปนด้วยอารมณ์ความเจ็บปวดจากการเปลี่ยนแปลง และเปลี่ยนไปของปรากฏการณ์นี้

องค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต ซึ่งการแสดงช่วงที่ 3 เป็นการกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ให้เห็นความสำคัญของงานบุญ ประเพณี มีความตระหนัก เกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี อันส่งผลให้สำนึกรักและต้องการสืบทอดงานบุญประเพณีนี้อย่างบริสุทธิ์ใจ ศิลปินหญิงผู้ขับร้องกล่าวประกาศนำเข้าสู่การแสดงช่วงที่ 3 ด้วยบทพูด ภาษาอังกฤษ (Announced) โดยมีความหมายที่กล่าวถึง การกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ให้เห็นความสำคัญของงานบุญ ประเพณี มีความตระหนัก เกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี อันส่งผลให้สำนึกรักและต้องการสืบทอดงานบุญประเพณีนี้อย่างบริสุทธิ์ใจ ด้วยน้ำเสียงอันสดใส เพื่อดึงดูด และกระตุ้นความสนใจของผู้ชมให้ตั้งรับสายตา และสมาธิมายังศิลปิน และแปลความหมายอีกครั้งด้วยภาษาอีสาน ปิดท้ายด้วย ศิลปินชายขับร้องหมอลำเมืองอุบลหรือลำซิ่งเพื่อเชิญชวนคนรุ่นใหม่ให้ให้เห็นความสำคัญของงานบุญ ประเพณี มีความตระหนัก

เกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี อันส่งผลให้สำนึกรักและต้องการสืบทอดงานบุญประเพณีนี้อย่างบริสุทธิ์ใจ ด้วยอารมณ์แห่งความสุข สนุกสนานรื่นเริง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการวางโครงสร้างการออกแบบดนตรีประกอบการแสดงในครั้งที่ 3 นี้ ให้สอดคล้องกับบทการแสดงทั้ง 3 องค์ โดยการเริ่มประสานงานกับศิลปินนักร้องในการแต่งบทเพลงให้มีเนื้อหาที่สื่อถึงภาพจำงานเทียน ความรุ่งเรืองของงานประเพณีในอดีต การแต่งบทเพลงซ้ำที่สื่อถึงองค์ 2 คนรุ่นใหม่ไม่สนใจงานเทียน และบทร้องในองค์ 3 การแต่งบทร้องลำซิ่งเพื่อเชิญชวนให้คนรุ่นใหม่ตระหนักต่อการสืบสานงานประเพณี และผู้วิจัยได้ออกแบบดนตรีประกอบการแสดงให้เป็นดนตรีพื้นบ้านอีสานเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ของพื้นถิ่นอีสาน และการนำวงดนตรีสากลมาร่วมบรรเลงประกอบการแสดงเพื่อสื่อถึงคนรุ่นใหม่สามารถเข้ามามีบทบาทกับงานประเพณีและศิลปวัฒนธรรม

6) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 3

สำหรับการออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 3 ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการติดต่อประสานงานเพื่อพูดคุยกับเจ้าของพื้นที่ที่จะดำเนินการทดลองเพื่อจัดการแสดง คือกลุ่มเจ้าของกิจการร้านอาหารและร้านกาแฟของ ปกรณ์พศ คณานุรักษ์ กิ่งกาญจน์ รองทอง และ วัชรภรณ์ สมบูรณ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการเลือกพื้นที่การแสดงที่เป็นพื้นที่เปิด เป็นศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของงานศิลปะและงานสร้างสรรค์ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย และไปทำกิจกรรมร่วมกันอีกทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีใครไปจัดการแสดงในพื้นที่ลักษณะนี้มาก่อน ถือเป็นผู้บุกเบิกในการใช้พื้นที่แบบใหม่นี้ คือพื้นที่ของร้าน อิมเพรสชั่นซันไรด์ (Impression Sunrise) ดังที่วัชรภรณ์ สมบูรณ์ ได้กล่าวถึง การออกแบบพื้นที่การแสดง ไว้ว่า

การออกแบบพื้นที่การแสดงสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ควรเป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่มาร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งพื้นที่ร้านอิมเพรสชั่นซันไรด์ ที่ตั้งอยู่บนถนนพลชัย จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีบรรยากาศมินิมอลเรียบง่าย มีต้นไม้สูงบริเวณข้าง ๆ โรงแรมเก่าแก่ของจังหวัด เป็นตึกร้างความสูง 4 ชั้นตั้งตระหง่านอยู่ ซึ่งตึกร้างแห่งนี้กลายเป็นแหล่งตุ้มโฮม (คอมมูนิตี้) ที่มีความสร้างสรรค์ที่ไม่เคยมีใครในอุบลฯ จัดทำการแสดงในพื้นที่แบบนี้มาก่อน พื้นที่ของร้านและตึกได้รวมเอาร้านตัดผม ขนมโตเกียวฟิวชั่น คาเฟ่กาแฟ Moka Pot ขนมหวาน อาหารไทย-จีน พร้อมดนตรีสดหลากหลายสไตล์ งานศิลปะ งานฉายหนัง ตลาดนัด และกิจกรรมใหม่ ๆ หลากรูปแบบมาไว้ด้วยกันอย่างลงตัว ถือว่าเป็นพื้นที่ที่ผู้ก่อตั้งจัดสรรขึ้นมาด้วยใจรัก และด้วยพลังที่อยากขับเคลื่อนให้บ้านเกิดของตัวเองมีศักยภาพทางศิลปวัฒนธรรมไม่แพ้จังหวัดไหน ๆ หากมีการจัดการแสดงเพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกใน

การใช้พื้นที่แบบใหม่นี้เป็นอย่างยิ่ง (วัชรภรณ์ สมบูรณ์, สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2565)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงพิจารณาในการออกแบบพื้นที่การแสดงเป็นร้านอิมเพลชันซันไรต์ และรอกำหนดวันแสดงและสถานที่ที่ใช้ในการจัดการแสดงเพื่อหาข้อสรุปในการจัดพื้นที่แสดงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

7) การออกแบบแสง ครั้งที่ 3

สำหรับการออกแบบแสงครั้งที่ 3 ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาและรอผลสรุปในการออกแบบองค์ประกอบการแสดงด้านอื่น ๆ ให้เรียบร้อยก่อน ซึ่งจะอยู่ในทดลองครั้งที่ 4 และในการแสดงครั้งที่ 5 เพื่อสามารถหาข้อสรุปในการจัดแสงที่เหมาะสมกับการแสดงต่อไป

8) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ครั้งที่ 3

สำหรับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญการออกแบบลีลาท่ารำ โดยมุ่งเน้นการเคลื่อนไหวของนักแสดงเป็นอันดับแรก เพื่อหาข้อสรุปทิศทางรูปแบบการแสดงให้ชัดเจนตรงตามเนื้อหาบทการแสดงของผู้วิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ทำการวางแผนออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติมในการทดลองครั้งต่อไป

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ออกแบบพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ ซึ่งประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การคัดเลือกนักแสดง 2) การออกแบบลีลาการแสดง 3) การออกแบบเครื่องแต่งกาย 4) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง และ 5) การออกแบบพื้นที่การแสดง แต่ยังคงนำแนวทางของการออกแบบการแสดงครั้งที่ 1 ซึ่งคงไว้ในเรื่องของบทการแสดง และอุปกรณ์ประกอบการแสดง แต่ยังคงขาดอีก 1 องค์ประกอบที่ผู้วิจัยจะต้องหาแนวทางในการออกแบบองค์ประกอบทางการแสดงเพิ่มเติม ได้แก่ การออกแบบแสง เนื่องจากผู้วิจัยยังต้องใช้ระยะเวลาในการทดลองเพื่อพิจารณารูปแบบของการแสดงให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจนเสียก่อน จึงจะดำเนินการออกแบบองค์ประกอบการแสดงในส่วนที่เหลือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออธิบายข้อสรุปการพัฒนาเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.9 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น
ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3
ที่มาภาพและตาราง: ผู้วิจัย

*ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการอธิบายภาพตามด้านซ้ายและขวาของผู้ชมเป็นหลัก

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
องค์ 1 ภาพจำ งานเทียนในอดีต	 <p>การแสดงช่วงที่ 1 สื่อถึงภาพจำงานเทียน เล่าถึงประวัติความเป็นมา และความศรัทธาในพระพุทธศาสนาของงานแห่เทียนเข้าพรรษา</p> <p>การเดินทางกลับบ้านเพื่อมาหาครอบครัวที่รักในงานบุญนี้ และครอบครัวชวนกันเดินทางเพื่อไปทำบุญถวายเทียนและร่วมกันทำบุญเฉลิมฉลองงานบุญประเพณี</p>	<p>นักแสดงชาย 2 คนในบทพระ นั่งอยู่ในบรรยากาศการถ่ายทอดสดเพื่อสนทนาธรรมและเล่าถึงประวัติความเป็นมา และความสำคัญของงานประเพณี เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารกับกลุ่มคนรุ่นใหม่ นักแสดงใช้ทักษะนาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) เพื่อสวมบทบาทตามบทการแสดง</p> <p>นักแสดง ชาย 1 คน ในบทพ่อ และนักแสดงหญิง 2 คน ในบทแม่และลูก เดินออกจากมุมล่างขวาของเวทีมายังกลางเวที ในลักษณะแถวเฉียง แสดงถึงการเดินทางกลับบ้านเพื่อมาหาครอบครัวที่รักในงานบุญนี้ และครอบครัวชวนกันเดินทางเพื่อไปทำบุญถวายเทียน ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
		ตาโบลิวังด์ (Tableau Vivant) และการใช้ลีลา การเคลื่อนไหวใน ชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)
<p>องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดถอยในปัจจุบัน</p>	<div data-bbox="523 622 1050 1019" data-label="Image"> </div> <p>การแสดงช่วงที่ 2 สื่อถึงปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี แสดงถึง คนรุ่นใหม่มีใจจดจ่ออยู่กับ เครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี ที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่เห็นความสำคัญของการสืบทอดประติมากรรมงานเทียนส่งผลให้ความเชื่อในพระพุทธศาสนา ลดน้อยลง</p> <div data-bbox="523 1406 1050 1803" data-label="Image"> </div> <p>คนรุ่นใหม่มีใจจดจ่ออยู่กับ เครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี</p>	<p>นักแสดงชายหญิงจำนวน 9 คน ในบทคนรุ่นใหม่ ถือโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เดินออกมาจากด้านซ้ายและขวาของเวที มายังพื้นที่กลางเวที นักแสดงยื่นโทรศัพท์ไปในทิศทางต่าง ๆ และนักแสดงจ้องมองที่โทรศัพท์ แสดงถึงคนรุ่นใหม่มีใจจดจ่ออยู่กับเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี</p> <p>นักแสดงชายหญิงจำนวน 9 คน ในบทคนรุ่นใหม่ ถือโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ยังอยู่ในพื้นที่กลางเวที หันหน้าไปทางทิศด้านซ้ายของเวที นักแสดงจับกลุ่มรวมกัน จ้องมองคอมพิวเตอร์ แสดงท่าทางตื่นเต้นเมื่อชมเรื่องราวที่ปรากฏในโซเชียลมีเดีย แสดงถึงคนรุ่นใหม่มีใจ</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>สนใจเพียงแค่ถ่ายภาพลงโซเชียล</p> <p>สนใจเพียงแค่ถ่ายภาพลงโซเชียล</p> <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>จัดจ้อยอยู่กับ เครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี</p> <p>นักแสดงชายหญิงจำนวน 9 คน ในบทคนรุ่นใหม่ ถือโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ยังอยู่ในพื้นที่กลางเวที หันหน้าเข้าหากันเป็นวงกลม ถ่ายภาพเทียมน แสดงถึงคนรุ่นใหม่สนใจเพียงแค่ถ่ายภาพลงโซเชียล</p> <p>นักแสดงชายหญิงจำนวน 9 คน ยืนเป็นกลุ่ม ในบทคนรุ่นใหม่ ถือโทรศัพท์ เปิดไฟจากโทรศัพท์ ยังอยู่ในพื้นที่กลางเวที หันหน้ามาทิศหน้าเวที ถ่ายภาพเทียมน แสดงถึงคนรุ่นใหม่ สนใจเพียงแค่ถ่ายภาพลงโซเชียล</p> <p>ผู้วิจัยมีแนวคิดในการออกแบบลีลามาจากแนวคิดของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) และ การใช้ลีลาการเคลื่อนไหวใน</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
		ชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)
<p>องค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต</p>	 <p>สื่อสัญลักษณ์เรื่องนกเดินทางกลับบ้าน (คืนรัง)</p> <p>สุนันtha ฝาสมวงศ์ ศิลปินสื่อผสม ร่วมแสดงงาน ถักลวดรูปนก ชุบเทียนเรื่องแสง ส่งให้นักแสดง เพื่อสื่อถึงสัญลักษณ์ของการกลับบ้านคืนรัง ในงานเทศกาลที่ทุกคนรอคอย</p>	<p>การแสดงช่วงที่ 3 สื่อถึงการกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยนักแสดงชายหญิง 8 คน เดินออกมาจากด้านซ้ายและขวาของเวที มายังพื้นที่กลางเวที หันมาทิศด้านหน้าเวที แสดงลีลาสัญลักษณ์ท่านกบิน และนักแสดงหญิง 1 คน ในบทศิลปินคนรุ่นใหม่ตัวแทนผู้สืบทอดงานแกะสลักเทียนใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p> <p>โดยมีศิลปินแสดงลีลาการทำงานศิลปะสื่อผสม ถักลวดรูปนก ชุบเทียนเรื่องแสง เป็นสัญลักษณ์ของการเดินทางกลับบ้าน เพื่อมางานเทียน</p>

จากตารางที่ 4.9 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาการสร้างสรรคผลงานทางนาฏศิลป์ 5 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบลีลาการแสดงมีรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบสัญลักษณ์ โดยคำนึงถึงแนวคิดของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) การใช้ทักษะนาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) และการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) 2) การคัดเลือกนักแสดง เป็นนักแสดงที่มีทักษะมีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน การละครและการขับร้องหมอลำเป็นประเด็นสำคัญ และนักแสดงที่ไม่ได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏศิลป์ (Untrained Dancer) ที่เป็นกลุ่มอาสาสมัคร ซึ่งการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ ไม่มีการเจาะจงในเรื่องของเพศ สัดส่วนและรูปร่างของนักแสดงแต่อย่างใด 3) การออกแบบเครื่องแต่งกาย มีการออกแบบชุดนักแสดงและชุดนักดนตรี โดยมีแนวคิดในการนุ่งห่มอย่างเรียบง่าย ใช้ชุดที่ปรากฏในชีวิตประจำวันของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ออกแบบผสมผสานกับการนำวัสดุ เส้นใยจากฝ้าย หรือการถักทอมาออกแบบเพื่อสื่อถึงความสำนึกรักบ้านเกิด สื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรักสายสัมพันธ์ในครอบครัวและอัตลักษณ์ความเป็นพื้นถิ่นอีสาน 4) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง มีการแต่งบทเพลงให้มีเนื้อหาที่สื่อถึงบทของการแสดงทั้ง 3 องค์ อีกทั้งยังออกแบบดนตรีประกอบการแสดงให้เป็นดนตรีพื้นบ้านอีสานเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ของพื้นถิ่นอีสาน และการนำวงดนตรีสากลมาร่วมบรรเลงประกอบการแสดงเพื่อสื่อถึงคนรุ่นใหม่สามารถเข้ามามีบทบาทกับงานประเพณีและศิลปวัฒนธรรม และ 5) การออกแบบพื้นที่การแสดง อยู่ในขั้นตอนการดำเนินการติดต่อประสานงานเพื่อพูดคุยกับเจ้าของพื้นที่ที่จะดำเนินการทดลองเพื่อจัดการแสดง โดยมีแนวคิดในการการเลือกพื้นที่การแสดงที่เป็นพื้นที่เปิด เป็นศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของงานศิลปะและงานสร้างสรรค์ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย และไปทำกิจกรรมร่วมกันอีกทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีใครไปจัดการแสดงในพื้นที่ลักษณะนี้มาก่อน ถือเป็นผู้บุกเบิกในการใช้พื้นที่แบบใหม่นี้ คือพื้นที่ของร้าน อิมเพรสชั่นซันไรด์ (Impression Sunrise) หลังจากการออกแบบการสร้างสรรคองค์ประกอบข้างต้นเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจเพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่พบ ตลอดจนแนวทางแก้ไข้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานในครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของ
 คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3

ที่มา: ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการ สร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบลีลาการแสดง	การออกแบบลีลาการแสดงมี รูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) นักแสดงยังไม่ สามารถยืน หรือแสดงลีลาให้มี ท่าทางที่นิ่งนาน ๆ ไม่ได้ เนื่องจากนักแสดงมีความเคย ชินการรำรำประกอบเพลงมา โดยตลอด และนักแสดงที่มี การใช้ทักษะนาฏศิลป์เพื่อ การแสดงละคร (Dance Theatre) ยังขาดทักษะในการ ถ่ายทอดสีหน้าและอารมณ์ใน การแสดง	ผู้วิจัยจะใช้เวลาในการอธิบาย บทบาท และการฝึกซ้อมการ แสดงบนเวทีให้กับนักแสดง ให้ มีความชัดเจนและกล้า แสดงออกบนเวทีมากยิ่งขึ้น
การคัดเลือกนักแสดง	เป็นนักแสดงที่มีทักษะการขับ ร้องหมอลำยังไม่พบปัญหา เนื่องจากศิลปินได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับบท และลำดับ การแสดงมาเป็นอย่างดี แต่ นักแสดงที่ไม่ได้รับการฝึกฝน ทางด้านนาฏศิลป์ (Untrained Dancer) ที่เป็น กลุ่มอาสาสมัครที่รับบทบาท กลุ่มคนรุ่นใหม่ ยังขาดความ	ผู้วิจัยจะใช้เวลาในการฝึกซ้อม การแสดงบนเวทีกับนักแสดงที่ ไม่ได้รับการฝึกฝนทางด้าน นาฏศิลป์ (Untrained Dancer) เพื่อลดความ ประหม่าเมื่อทำการแสดงใน ครั้งต่อไป

องค์ประกอบในการ สร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	คุ้นชินกับการแสดงบนเวที ส่งผลให้ลีลา สีหน้าและ อารมณ์ ของผู้แสดงยังไม่ ชัดเจนเท่าที่ควร	
การออกแบบเครื่องแต่งกาย	การออกแบบเครื่องแต่งกาย ของนักดนตรีที่สื่อถึงการ สะท้อนให้เห็นสำคัญของ ความรักสายสัมพันธ์ใน ครอบครัวและอัตลักษณ์ความ เป็นพื้นถิ่นอีสาน ยังไม่ชัดเจน และสื่อความหมาย	ผู้วิจัยได้นำประเด็นนี้พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ กลุ่มคนรุ่นใหม่และกลุ่มนัก ดนตรีโดยตรง เพื่อหารูปแบบ การแต่งกาย การเลือกสี และ การสื่อความหมายผ่านการ ออกแบบเครื่องแต่งกาย ว่า สามารถออกแบบไปในทิศทาง ใดบ้าง
การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ ประกอบการแสดง	เนื่องจากการร่วมกัน ทำงานหลายฝ่าย ทั้งนักร้อง นักดนตรี และการลำดับการ แสดงของนักแสดง ที่เป็นกลุ่ม อาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่ต้อง มีการแต่งบทเพลงให้มี เนื้อหาที่สื่อถึงบทของการ แสดงทั้ง 3 องค์กร มีการ ออกแบบดนตรีประกอบการ แสดงให้เป็นดนตรีพื้นบ้าน อีสานเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ของ พื้นถิ่นอีสาน และการนำวง ดนตรีสากลมาร่วมบรรเลง ประกอบการแสดง ทำให้ รูปแบบของการออกแบบเสียง	ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประชุม ออนไลน์ผ่านโปรแกรมซูม (Zoom) เพื่อแนะนำศิลปิน และนักแสดงให้ทำความรู้จัก กัน และเพื่อชี้แจงการ ออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ ประกอบการแสดง แลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็นเพื่อหาแนวทางใน การออกแบบเสียงและดนตรี ให้สอดคล้องกับบทการแสดง ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความเหมาะสมและเสริม ให้เกิดคุณภาพในการแสดง มากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบในการ สร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	มีความหลากหลาย ไม่ไปใน ทิศทางเดียวกัน และเนื่องจาก สถานการณ์โควิด ทำให้ไม่ สามารถรวมตัวกันเพื่อประชุม หรือฝึกซ้อมได้ จึงเกิดอุปสรรค ในองค์ประกอบนี้	
การออกแบบพื้นที่การแสดง	การออกแบบพื้นที่การแสดง มี แนวคิดในการเลือกพื้นที่การ แสดงที่เป็นพื้นที่เปิด เป็นพื้นที่ ที่ไม่เคยมีใครไปจัดการแสดงใน พื้นที่ลักษณะนี้มาก่อนคือพื้นที่ ของร้านอิมเพรสชั่นซันไรด์ (Impression Sunrise) ที่มี พื้นผิวของพื้นที่เป็นหินกรวด และมีต้นไม้ใหญ่อยู่ในพื้นที่การ แสดง ส่งผลให้มีอุปสรรคใน การเข้า – ออกของนักแสดงอยู่ บ้าง	ผู้วิจัยต้องลงพื้นที่เพื่อสำรวจ ทิศทางเข้าออก และพาทีม นักแสดงไปยังพื้นที่ร้าน อิมเพรสชั่นซันไรด์ เพื่อให้ นักแสดงได้ไปพบเห็นพื้นที่การ แสดง และมีการร่วมกัน ออกแบบพื้นที่การแสดง ว่า ควร เข้า – ออก หรือใช้พื้นที่ ส่วนใดได้บ้าง ทั้งนี้เพื่อให้ นักแสดงเกิดความคุ้นชินกับ พื้นที่และบรรยากาศก่อนเริ่ม ทดลองทำการแสดงในครั้ง ต่อไป

จากตารางที่ 4.10 สรุปปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของ
คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหา 5 ประการ ได้แก่
1) การออกแบบลีลาการแสดง การออกแบบลีลาการแสดงมีรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบล
วิวัตต์ (Tableau Vivant) นักแสดงยังไม่สามารถยืน หรือแสดงลีลาให้มีท่าทางที่นิ่งนาน ๆ ไม่ได้
เนื่องจากนักแสดงมีความเคยชินการรำรำประกอบเพลงมาโดยตลอด และนักแสดงที่มีการใช้ทักษะ
นาฏยศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ยังขาดทักษะในการถ่ายทอดสีหน้าและอารมณ์ใน
การแสดง 2) การคัดเลือกนักแสดง นักแสดงที่ไม่ได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏยศิลป์ (Untrained
Dancer) ที่เป็นกลุ่มอาสาสมัครที่รับบทบาทกลุ่มคนรุ่นใหม่ ยังขาดความคุ้นชินกับการแสดงบนเวที

ส่งผลให้ลีลา สีหน้าและอารมณ์ ของผู้แสดงยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร 3) การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเครื่องแต่งกายของนักดนตรีที่สื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัวและอัตลักษณ์ความเป็นพื้นถิ่นอีสาน ยังไม่ชัดเจนและสื่อความหมาย 4) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เนื่องจากการร่วมกันทำงานหลายฝ่าย ทั้ง นักร้อง นักดนตรี และการลำดับการแสดงของนักแสดง ที่เป็นกลุ่มอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ต้อง มีการแต่งบทเพลงให้มีเนื้อหาที่สื่อถึงบทของการแสดงทั้ง 3 องค์ มีการออกแบบดนตรีประกอบการแสดงให้เป็นดนตรีพื้นบ้านอีสานเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ของพื้นถิ่นอีสาน และการนำวงดนตรีสากล มาร่วมบรรเลงประกอบการแสดง ทำให้รูปแบบของการออกแบบเสียงมีความหลากหลาย ไม่ไปในทิศทางเดียวกัน และเนื่องจากสถานการณ์โควิด ทำให้ไม่สามารถรวมตัวกันเพื่อประชุม หรือฝึกซ้อมได้ จึงเกิดอุปสรรคในองค์ประกอบนี้ และ 5) การออกแบบพื้นที่การแสดง มีพื้นผิวของพื้นที่เป็นหินกรวด และมีต้นไม้ใหญ่อยู่ในพื้นที่การแสดง ส่งผลให้มีอุปสรรคในการเข้า – ออกของนักแสดงอยู่บ้าง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยผู้วิจัยจะได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นในการทดลองครั้งที่ 3 ดังที่กล่าวมา ไปเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงาน ในครั้งที่ 4 ต่อไป ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำการพัฒนางาน เพิ่มเติมองค์ประกอบการแสดงด้านอื่น ๆ ให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนมากขึ้น ดังมีรายละเอียดในการพัฒนาเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์ที่จะกล่าวในลำดับต่อไป

4.2.1.4 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4

จากประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยได้พบในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในครั้งที่ 4 นี้ โดยยึดองค์ประกอบการแสดงบางส่วนที่ผู้วิจัยยังคงรักษาไว้และในบางส่วนผู้วิจัยอาจมีการปรับปรุงแก้ไขและในบางส่วนอาจมีการสร้างสรรค์ขึ้นเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งที่ 4 ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นดังที่ผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดในลำดับต่อไป

1) การออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 4

การออกแบบบทการแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4 นี้ ผู้วิจัยยังคงรูปแบบบทการแสดงเดิมและเรียงลำดับองค์ประกอบการแสดงครั้งที่ 1 ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 4

การออกแบบลีลาครั้งที่ 4 มีการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) เคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) เช่นลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การด้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) นำมาสู่การสร้างสรรค์งานในลักษณะของการแสดงที่เป็นแบบนาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama) มาร่วมถ่ายทอดเรื่องราวตลอดทั้ง 3 องค์ของการแสดง

3) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 4

ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 4 นี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงปัญหาของการคัดเลือกนักแสดงจากครั้งที่ 3 และได้พิจารณาปรับเปลี่ยนแก้ไข โดยการคัดเลือกนักแสดงที่ไม่ได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏศิลป์ (Untrained Dancer) ที่เป็นกลุ่มอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่หลากหลายมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้ทำการเชิญชวนและรับสมัครนักแสดงอย่างเปิดกว้างและอาศัยความสมัครใจในการเข้าร่วมทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นอาสาสมัครจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีแนวคิดในการร่วมทำงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับงานเขียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้ผู้วิจัยยังคงคำนึงถึงการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะและมีความสามารถอย่างหลากหลาย ได้แก่ กลุ่มนักแสดงศิลปินศิลปะสื่อผสม และนักดนตรี เพื่อร่วมออกแบบการแสดงและสื่อสารท่าทางตามบทบาทต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น อีกทั้งการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ ไม่มีการเจาะจงในเรื่องของเพศ สัดส่วนและรูปร่าง หรืออายุของนักแสดงแต่อย่างใด หากแต่ผู้วิจัยคำนึงถึงทักษะของนักแสดงที่จะส่งผลต่อการออกแบบลีลาการแสดง การขับร้องการบรรเลงดนตรี และการดำเนินเรื่องราวตามบทของการแสดงเป็นประเด็นสำคัญ เนื่องจากนักแสดงมีความหลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้จำแนกบทบาทของศิลปิน ได้แก่ 1) กลุ่มศิลปินหลักที่รับบทเดินเรื่อง 2) นักแสดงเสริม 3) นักดนตรีวงดนตรีสากล 4) นักดนตรีวงโปงลาง ซึ่งนักแสดงที่ได้คัดเลือกในครั้งนี้มีจำนวนทั้งหมด 35 คน มีรายนามนักแสดงในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 4 ดังต่อไปนี้

1) ศิลปินหลัก

ตารางที่ 4.11 นักแสดงศิลปินหลักในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 4
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	<p>อาจารย์จันทน์ เพ็งสุรินทร์ อาจารย์ประจำภาควิชา นฤมิตศิลป์ คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพ โปรเจกชันแมปปิง และการ ออกแบบเชิงดิจิทัล</p>
	<p>อาจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์ อาจารย์สาขาทัศนศิลป์ คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี</p>	<p>ศิลปินศิลปะร่วมสมัย สาขา ทัศนศิลป์ ด้านจิตรกรรม และ ศิลปะสื่อผสม นำเสนอศิลปะ สื่อผสมวาดถักรูปนก</p>
	<p>อาจารย์พิชิต ทองชิน อาจารย์ สาขาวิชานาฏศิลป์และการ ละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช ภัฏอุบลราชธานี</p>	<p>ศิลปินนักร้องทำนองหมอลำ ลำทางสั้นวาทยุบล ผู้ประพันธ์ บทร้องประกอบการแสดงงาน สร้างสรรค์ชุดนี้ นักประพันธ์ กลอนลำพื้นบ้าน นักแต่งเพลง ลูกทุ่ง-หมอลำ บทร้องทำนอง หมอลำ ทักษะนาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน เต้น</p>

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	<p>อาจารย์ ดร.ศุทธิณี พลหาญ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี</p>	<p>ศิลปินนักร้องทำนองหมอลำ ผญา เพลงช้า และการกระตุ้น ความสนใจคนรุ่นใหม่</p>
	<p>นายวีระพงษ์ วงษ์ศรี ศิษย์เก่าจากสาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี</p>	<p>ศิลปินนักร้องทำนองหมอลำ นักประพันธ์กลอนลำพื้นบ้าน นักแต่งเพลงลูกทุ่ง-หมอลำ ทักษะนาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน ศิลปินนักร้องวงหมอลำ บัว อุบล</p>
	<p>นายอริษฐณัฐ ศรีโกศล ศิษย์ เก่าจากสาขาวิชานาฏศิลป์และ การละคร คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และ การละคร คาบาเล่โชว์ ศิลปินอิสระ ทักษะนาฏศิลป์ และการละคร การแสดง พื้นบ้าน นักเต้น</p>
	<p>นายภาณุพงศ์ วิโรตติกุล อาจารย์นาฏศิลป์โรงเรียน ประสิทธิ์ศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดอุบลราชธานี</p>	<p>ศิลปินนักแสดงฟ้อนอีสาน</p>

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นายวิศรุต ภาดี ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญา ดุขฎฐิบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร	เจ้าของผลงานเขียนเรื่องแสง ศิลป์ในช่วงแกะสลักเทียนผู้สืบ ทอดงานช่างแกะสลักการทำ เทียนจังหวัดอุบลราชธานี

2) นักแสดงเสริม จำนวน 13 คน

ตารางที่ 4.12 นักแสดงเสริมในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 4
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นายภูรินทร์ ภูธา นักศึกษาชั้น ปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นายอุดม รอดคำหุย นักศึกษา ชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวภัครมาลย์ พรหมราช นักศึกษาชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นางสาวจิตรพร กันทอง นักศึกษาชั้นปีที่ 3	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวภัทริกา ชันเงิน นักศึกษาชั้นปีที่ 1	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวเกวรินทร์ ทุมมัย นักศึกษาชั้นปีที่ 1	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวจิรนนท์ บุญโสภณ นักศึกษาชั้นปีที่ 1	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นายณัฐกิตติ์ คุณเมือง นักศึกษาชั้นปีที่ 2	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	<p>นายสุรชาติ อินทรรักษา นักศึกษาชั้นปีที่ 3</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นางสาวชนาธิป โลมะนัด นักศึกษาชั้นปีที่ 3</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นางสาวนิจจารีย์ พลเกิน นักศึกษาชั้นปีที่ 3</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นางสาวอรรณญา ผลทอง นักศึกษาชั้นปีที่ 3</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นายธีรดนัย นนท์ศิริ นักศึกษา ชั้นปีที่ 3	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร

3) นักดนตรีวงดนตรีสากล วงค่านางรววย ดนตรีสร้างสรรค์บนทำนองลายพื้นบ้านอีสาน ศิลปินรับ
เชิญ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 4.13 นักดนตรีวงดนตรีสากล วงค่านางรววย ในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์
ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 4
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	1. นายธานี ดุจดา ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษวิชาดนตรี โรงเรียน เรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี อาจารย์พิเศษ หลักสูตร ศึกษาศาสตร์ วิชาเอกดนตรี ศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ศิลปินอิสระ	เครื่องดนตรี แซ็กโซโฟน และแคน

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	2. นายภูมิธพนธ์ เสี่ยงมศักดิ์ ตำแหน่ง คุณครูสอนดนตรีโรงเรียนดนตรีบ้านพิหนุ่ม และ โรงเรียนดนตรี Little Bird อาจารย์พิเศษวิชาดนตรี โรงเรียนนารีอนุกุล โปรแกรมนานาชาติ	เครื่องดนตรีกลองและโหวด
	3. นายยรรยง โตเรือง ตำแหน่งอาจารย์พิเศษเครื่องเอกเปียโนสาขาดนตรีแจ๊สศึกษา วิทยาลัยดนตรีมหาวิทยาลัยรังสิต นักดนตรีวง Seasonfive	เครื่องดนตรี เปียโนและเมโลเดียน
	4. นายพิรพล สุขเสี่ยงม ตำแหน่ง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาการพิเศษวิชาดนตรี โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	เครื่องดนตรี มือเบสและกีตาร์

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	5. นายวงศ์ บุญอารีย์ นักดนตรีอีสานร่วมสมัย Co-Producer ของ รัสมิ์ เวอร์นะ	เครื่องดนตรี แคนและ พิดน

4) นักดนตรีวงโปงลางบัวอุบล จำนวน 9 คน

ตารางที่ 4.14 นักดนตรีวงโปงลางบัวอุบล ในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์
ครั้งที่ 4
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	1. นายปฏิพล คุณมี เยาวชนผู้ได้รับรางวัลวัฒน คุณาธร ประจำปี 2563 ผู้ทำ คุณประโยชน์ต่อกระทรวง วัฒนธรรม กระทรวง วัฒนธรรม (ประเภทเด็กหรือ เยาวชน)	เครื่องเอก ยูโฟเนียม เครื่องดนตรีในวงโปงลาง พิดน
	2. นายนพรัตน์ ทองคุณ นักศึกษาสาขาวิชาดนตรี คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 4	เครื่องเอก กีตาร์ เครื่องดนตรีในวงโปงลาง โปงลาง

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	<p>3. นายณัฐพงษ์ ศิริลาภ นักศึกษาศาสาวิชาดนตรี คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 4</p>	<p>เครื่องเอก แซกโซโฟน เครื่องดนตรีในวงโปงลาง กลองรำมะนา</p>
	<p>4. นายชินราช แสงศิลป์ นักศึกษาศาสาวิชาดนตรี คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 3</p>	<p>เครื่องเอก กีตาร์ เครื่องดนตรีในวงโปงลาง โหวด</p>
	<p>5. นายรัฐภูมิ ผึ้งทอง นักศึกษาศาสาวิชาดนตรี คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 3</p>	<p>เครื่องเอก กีตาร์ เครื่องดนตรี ในวงโปงลาง ฉาบใหญ่</p>
	<p>6. นายทินกร เฉลียวธรรม นักศึกษาศาสาวิชาดนตรี คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 1</p>	<p>เครื่องเอก ดับเบิลเบส เครื่องดนตรีในวงโปงลาง กลองหาง</p>

ภาพของนักแสดง	ชื่อ – นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	7. นายชาญชัย ไชยสาร นักศึกษาสาขาวิชาดนตรี คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 2	เครื่องเอก แซกโซโฟน เครื่องดนตรีในวงโปงลาง ฉาบเล็ก
	8. นายอาจณรงค์ เพิ่มพูล นักศึกษาสาขาวิชาดนตรี คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 1	เครื่องเอก แซกโซโฟน เครื่องดนตรีในวงโปงลาง รำมะนา
	9. นายจิตริน ศรีคุณ นักศึกษา สาขาวิชาดนตรี คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ชั้นปีที่ 3	เครื่องเอก กีตาร์ เครื่องดนตรีในวงโปงลาง เบส

4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 4

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 4 มีการใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย มีการนำผ้าพื้นเมืองอีสาน มาประยุกต์เพื่อต้องการสื่อถึงวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายและมีความเป็นพื้นบ้านภาคอีสาน และการแต่งกายตามสมัยนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ผสมผสานการนำเส้นสายใยจากฝ้ายมาร่วมออกแบบการแต่งกาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดและแรงบันดาลใจนี้เข้ามาเป็นแนวทางในการนำมาออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ เพื่อสื่อถึงความสำนึกรักบ้านเกิด อีกทั้งเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของวัสดุ วัตถุดิบอันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่นและ

สื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญ ในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข ซึ่งคำนึงถึงความเหมาะสมกับแต่ละช่วงของการแสดง การเลือกหา วัสดุ เนื้อผ้า หรือวัตถุดิบต้องได้มาจากสิ่งที่มีในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี มีการเลือกโทนสีที่ส่งผล ต่ออารมณ์และความรู้สึกของเรื่องราวช่วงนั้น ๆ เช่นเดียวกับชุดนักดนตรีที่มีแนวคิดมาจากการกระตุ้น ความสนใจของคนรุ่นใหม่โดยการให้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ชุด ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากกลุ่ม คนรุ่นใหม่ในการ วาดภาพ และเขียนข้อความที่มีความหมายเกี่ยวกับงานเทียนพรรษาและคนรุ่นใหม่ ให้ปรากฏบนเสื้อยืดสีขาวสำหรับนักดนตรีวงโปงลาง และวาดภาพลงเสื้อสีดำสำหรับนักดนตรี วงดนตรีสากลสร้างสรรค์ ดังภาพการแต่งกายนักแสดง และนักดนตรี ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.7 เครื่องแต่งกาย ใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย
แต่งกายตามสมัยนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.8 เครื่องแต่งกายนักดนตรี ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการวาดภาพและ
เขียนข้อความที่มีความหมายเกี่ยวกับงานเทียนพรรษาและคนรุ่นใหม่ให้ปรากฏบนเสื้อยืดสีขาวสำหรับ
นักดนตรีวงโปงลาง และวาดภาพลงเสื้อสีดำสำหรับนักดนตรีวงดนตรีสากลสร้างสรรค์
ที่มา: ผู้วิจัย

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 4

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีควรมีแนวทางในการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านผสมกับดนตรีสากล เพื่อใช้ประกอบการแสดง อันสื่อถึงความหลากหลายทางด้านดนตรี และเชิดชูความเป็นอุบลราชธานีคือเมืองแห่งดนตรีสร้างสรรค์ กอปรกับการเลือกใช้ดนตรีสดในการอิมโพรไวส์ (Improvise) ในการแสดงแต่ละครั้ง ซึ่งจะทำให้สัมพันธ์กับแนวคิด จินตนาการ และเรื่องราวที่กำลังเกิดขึ้น

โครงสร้างของเสียงและดนตรีที่ใช้เป็นรูปแบบการร้อง และการบรรเลงดนตรีสด การรวมกลุ่มของศิลปินอิสระ และอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีเป้าหมายของการสร้างสรรค์ดนตรีเพื่อร่วมตระหนักถึงงานเทียนจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ดนตรีโดยผสมผสานความเป็นดนตรีพื้นบ้านในท้องถิ่น ร่วมกับวงดนตรีสากล โดยมีนักร้อง ชาย หญิง และศิลปินคนรุ่นใหม่กล่าวบท ผนวกแสดงร่วมกับวงดนตรีพื้นบ้านอีสานวงโปงลางบัวอุบล และวงดนตรีสากลวงค่านางรวย ผู้วิจัยวิจัยจะได้อธิบายถึงบทบาทของศิลปินที่ร่วมขับร้อง และบรรเลงดนตรีสดดังต่อไปนี้

1. นักร้องชายขับร้องโดย อาจารย์พิชิต ทองชิน
2. นักร้องหญิงขับร้องโดย อาจารย์ ดร.ศุภินี พลหาญ
3. ศิลปินคนรุ่นใหม่ นำเสนอการเล่าถึงประวัติความเป็นมาและความสำคัญของงานเทียน และกล่าวบทพญาศิลปินโดย นายวีระพงษ์ วงศ์ศรี และนายธีรตลย์ นนท์ศิริ
4. วงโปงลางบัวอุบล
5. วงดนตรีสากลวงค่านางรวย

ผู้วิจัยการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ครั้งที่ 4 ที่มีการออกแบบบทร้องประกอบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้ประพันธ์เพลงโดย พิชิต ทองชิน อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี แต่งบทร้องทำนองหมอลำนาฏศิลป์ไทย พื้นบ้าน และขับร้องหมอลำ ศิลปินนักร้องวงหมอลำบัวอุบล แต่งเพลงประกอบการแสดงเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2565 โดยมีเนื้อร้องและแบ่งแนวคิดในการออกแบบเพลงและบทร้องออกเป็น 3 ช่วงการแสดง ดังนี้

องค์ที่ 1 ภาพจำงานเขียนในอดีต

ลำทางสั้นวาทอุบล

โอละनों... เอ้าคนเอ้ยคน คนเมืองอีสาน ตั้งแต่บรรพกาลบ่เกียจคร้านพอน้อย บ่ไลปะวางปล่อย การเฮ็ดอยู่เฮ็ดกิน เพิ่นว่าหลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน กะแม่นถิ่นอีสาน กรออาชีพการงาน บ่มีย่านมีหย่อน บ่มีย่านมีหย่อน ทุกแลงเช้า โอละनों.....คนอีสานเฮาเอ้ย

แม่นว่าน้อยนาง ฟังเด้อท่านไทอีสานน้องพี่ ฟังเด้อท่านไทอีสานน้องพี่ มาฟังลำมือนี่สดับเรื่องเรื่องราว ควาก่อนพุ้น เขตถิ่นเมืองอีสาน ได้กรอการทำงานสารพันหลายท่า ทำนานั้นทำกันแต่พ่อแม่ ทั้งปักดำมัดกล้า จนนางสาวเลาเหลือ

เมืองเอยเมือง เมืองอีสานนานมา ทั้งทำไร่ไถนา หาอยู่หากิน สิ้นในน้ำกะมีหลายจนว่า ทั้งปูปลาและกุ้ง ชิวสร้อยอ้งหนอง หนุ่มหนุ่มจ่อง ทั้งมองทั้งแห แลไปตามสีน้าหาปลาบ่อน สาวสาวจ้องเท็งหาบเท็งแห ทั้งเสียมและข้องน้อยสวิงห้อยตอยตาม งามเอยงาม สาวอีสานโสภาก รอปสั้มาอาชีพพร้อมพลัน ชั่งสุขสันต์ ไร่สวรรค์บ้านนา สัมมาชีพกะมีไปหลายเลา ชาวอีสานสืบสร้าง บ่ว่างถ่มปล่อยไล สิ่งนี้ได้เลี้ยงหล่อไทอีสาน ภูมินันเดอ ภูมิปัญญาโบราณหล่อหลอมคงเค้า นี้ละเจ้าวัฒนธรรมล้ำค่า มรดกภาคพื้นอีสานแท้แต่หลัง แต่หลัง อีสานแท้แต่หลัง สีสั่งจ้ง แคนยังไว่ก่อน ท่อนันนา

องค์ที่ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดถ้อยในปัจจุบัน

ผญา

ตกศาสนาสวย ศีลธรรมยานหย่อน คุณธรรมกะแข่งช่อน ทอนลงเรื่อยเอื่อยบ่เซา คนรุ่นใหม่บ่ฮู้เข้า เนาวัดจำศีล ละฮึดคงโบราณ เปิงอีสานเดิมเค้า ย้อนว่าเฮาหลงเลน มัวมานำโลก มรดกพ่อแม่สร้าง จังวางถ่ม บ่ใส่ใจ สั้นแหล่ว

เพลงช้า

ลูกหลานจำพรากถิ่น ไปทำกินอยู่ต่างแดน ทั้งทุ่งที่แร้นแค้น ให้เปาแปนอยู่เดียวดาย เพลิดเปลิบกับแสงสี เทคโนโลยีสมัยใหม่ ตามเทรนด์ของเมืองใหญ่ เปลี่ยนจิตใจให้ลึ้มคอน

ถึงตอนบุญประเพณี ที่เคยมีแต่นานมา แห่เทียนเข้าพรรษา คนบ่มาคือแต่ก่อน ประเพณีที่ยิ่งใหญ่ คนรุ่นใหม่บ่ออนซอน วัฒนธรรมเริ่มขาดตอน คนบ่จกรกลับคืนมา

โอ้ออ...โอ้อะหนา เสียตายภูมิปัญญาเทียนพรรษาอุบล ลูกหลานพากันทอดทิ้ง ทั้งภูมิอีสานบ้านตน ศิลปะศิลป์อุบล ก็คงเหลือเพียงตำนาน

องค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

เพลงลำซิ่ง

ไต่ยีนหยั่งน้อไต่ยีนหย่าว หย่าว หย่าว หย่าว หย่าว หย่าว เด้อหย่าวหย่าวจ้าว ห้าวไล่เสียล่า เป็น
 ลำนำอีสาน อีสาน แด่โบราณเค้ามาเด้อเจ้าสัทธาแม่พ่อ ออย่ามัวรออยู่ช้า อยู่ช้า หันหน้าสู่อีสาน คินสู่
 บ้านอ้อมอุ๋นไอดิน มาสืบศิลป์ประเพณี ประเพณี แห่เทียนเด้อเจ้า เอาเสียงร้องทำนองท้องถิ่น ท้องถิ่น
 ให้ถวิลเด้อแม่นฮอดหน้า คนถ้าผู้คอย มาชอยสร้างตางแต่งแปงศิลป์ คู่แผ่นดินอีสาน อีสาน นานนาน
 เด้อท่าน ให้อีสานเด้อแม่นเฮืองฮุ่ง ปังปังแนเดอ แน่เดอ แน่เดอ เออเออเอ็งเอย เออเออเอ็งเอย เด้อ
 หนุ่มสาวเด้อแม่นสู่หน้า สู่หน้า คินมาบ้านถิ่นอีสาน เด้นอนวลเอย เอ็งเอย เอ็งเอย เออเออเอ็งเอย
 เออเออเอ็งเอย เดื่อนางเดอ เด้อเดื่อนางเดอ

เพลงรับขวัญ ปรับจากเพลงรับขวัญน้อง ทำนองเพลงยอยศพระลอ

(ญ) โอ...โอโละเห่นอ เออเออ...เจ้าเอย (นักดนตรีรับ) ลา ล้า ลั่น ลา ลั่น ลา ล้า ลา ลั่น ลา ลั่น ลา...
 (ช) โอ...เจ้าเอย พี่นี้ขอชื่นเชย จะมีเลยแรมไกล รักเจ้าดังดวงใจ มีคล้ายหน่ายนา (นักแสดงรับ) ล้า ลั่น
 ลา ลั่น ลา ล้า ลา ลั่น ลา ลั่น ลา...
 (ชาย) พี่จะรับขวัญเจ้า (หญิง) คินสู่เหย้าเยือนถิ่น (ชาย) สู่อ้อมอกไอดิน เพื่อสานศิลป์ให้วัฒนา
 (ทั้งหมดรับ) ลา ลั่น ลา ลั่น ลา ล้า ลา ลั่น ลา ลั่น ลา...
 (ทั้งหมด) สำนึกรักท้องถิ่น เทียนพรรษาสรรค์สร้าง แพร่ผางทาง ศรัทธา
 (ทั้งหมด) จะเอา ฝ่ายยาว ขาวบริสุทธิ์ (รับ) ลั่น ลา ลั่น ลา ลั่น ลา...
 (ทั้งหมด) พัน มัด ผูกไว้ ที่ข้อมือของเจ้า (รับ) ลั่น ลา ลั่น ลา ลั่น ลา...
 (ทั้งหมด) เหมือนดัง ใจพี่ ผูกพันเจ้าไว้ ไม่หน่ายหนี เออ เอ็ง เออ เอย... ใจผูกพัน...

ทำนองเพลงที่ดัดแปลงมาจากเพลงรับขวัญน้องหรือจากทำนองเพลงยอยศพระลอเป็น
 ทำนองเพลงลาวกระโทบไม้ ประพันธ์โดยอาจารย์มนตรี ตราโมท โดยเพลงนี้ใช้ออกแสดงครั้งแรกเมื่อ
 ปี พ.ศ.2500 ในงานแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมกับราชอาณาจักรลาว (องค์ บรรจุ. 2557: 30 - 37)

6) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 4

ผู้วิจัยจึงออกแบบสถานที่แสดงสำหรับการวิจัยครั้งที่ 4 นี้ โดยผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกใช้
 สถานที่ในการจัดการแสดงผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่ได้แนวคิดมาจากการออกแบบพื้นที่การแสดง
 ในครั้งที่ 3 ให้เป็นสถานที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย อีกทั้งผู้แสดงและผู้ชมสามารถมี
 ปฏิสัมพันธ์ได้อย่างใกล้ชิดกัน มีการหาแนวทางในการออกแบบพื้นที่การแสดงเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์
 สอดคล้อง และเหมาะสมกับบทการแสดงที่มีประเด็นของการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ให้
 ผู้ชมมีส่วนร่วมระหว่างการแสดงได้ง่ายมากยิ่งขึ้น ซึ่งการทดลองในครั้งนี้มีการออกแบบพื้นที่การแสดง
 ที่ให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงแนวคิดในการเลือกพื้นที่การแสดงที่เป็นพื้นที่เปิด เป็นศูนย์รวมของ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของงานศิลปะและงานสร้างสรรค์ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย และไปทำกิจกรรมร่วมกันอีกทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีใครไปจัดการแสดงในพื้นที่ลักษณะนี้มาก่อน ถือเป็นผู้บุกเบิกในการใช้พื้นที่แบบใหม่นี้ อีกทั้งยังคำนึงถึงความกว้าง ความยาว และความลึก และระดับของพื้นที่ โดยการเลือกขนาดของพื้นที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยจัดแสดง ณ ร้านอิมเพลกซ์ชั่นซันไรด์ จังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยจะได้อธิบายถึงพื้นที่ในการทดลองออกแบบการแสดงในครั้งนี้ 4 ไว้ดังนี้

1. กายภาพของสภาพแวดล้อม (Physical Environment) Impression Sunrise เป็นทั้งร้านอาหารและ Co-Working Space ตั้งอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โครงสร้างอาคารมีสามชั้น ชั้นแรกเป็นผับชื่อ Impression Sunrise ชั้นสองและชั้นสามเป็น Co-Working Space ชื่อ อ้วนแลนด์ นอกจากนั้นยังมีคาเฟ่อันเป็นที่ตั้งร้านอาหารจีนฟิวชั่นชื่อ กู๋หว่าโจ้ อีกด้วย ความกว้างของอาคารประมาณ 10 เมตร ลานด้านหน้าเป็นทรงยาวประมาณ 40 เมตร (นับจากถนนถึงตัวอาคาร) สถาปัตยกรรมเป็นอาคารโมเดิร์นที่เจ้าของร้านได้นำมาปรับปรุงใหม่ บนผนังหน้าอาคาร (Facade) ได้มีการก่ออิฐโชว์แนวของเดิมเฉพาะบางส่วนของชั้นสาม แต่ผนังหน้าอาคารส่วนอื่นได้กรุ (Cladding) ใหม่ทั้งหมด โดยเลือกใช้ผนังกระจกเป็นสำคัญ ทั้งกระจกบานเกล็ดที่สูงจากพื้นถึงเพดาน และกระจกใสเฟรมโลหะทาสีหลากหลาย โครงสร้างเสาและคานาคอนกรีตได้รับการเผยแสดง (Expose) อย่างชัดเจน ลานด้านหน้ามีต้นไม้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ นับว่าบดบังทัศนียภาพของการฉายภาพบนอาคารพอสมควร แต่ก็ให้อารมณ์ความรู้สึกที่เป็นกันเอง และลดความไม่เป็นมิตรกับมนุษย์ (Inhumane) ของตัวอาคารลงไปได้พอสมควร

2. ความหมายแฝง (Subtext) ในปัจจุบัน Impression Sunrise เปรียบเสมือนแหล่งรวม (Hub) คนรุ่นใหม่ของอุบลราชธานี มีทั้งอาหารฟิวชั่น ดนตรีแจ๊สร่วมสมัยที่แฝงกลิ่นอายอีสาน เวอร์คชอป NFT ฯลฯ บทบาทการเป็นแหล่งรวมคนนี้ ไม่ต่างอะไรกับ “วัด” ในอดีต ที่เป็นแหล่งรวมคนในท้องถิ่นมาทำกิจกรรมสันทนาการ ยกย่องจิตใจ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ต่าง ๆ ตัวอาคารแบบโมเดิร์นเปรียบเสมือนการเปิดรับอิทธิพลจากตะวันตกอันเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งมีกลิ่นอายของความเป็นคนเชื้อสายจีนอพยพ ซึ่งเป็นผู้กุมเศรษฐกิจหลักในหัวเมืองหลายแห่งของไทย จะเห็นได้ว่าพื้นที่ของ Impression Sunrise ไม่มีกลิ่นอายศิลปะแบบไทย ประเพณี หรือความเป็นอีสานแม้แต่น้อย (มีแต่กลิ่นอายโมเดิร์นนิสึมแบบยุโรปและจีนโพ้นทะเล) แต่กลายเป็นว่าคนอุบลฯ และคนอีสานท้องถิ่นกลับเห็นว่าพื้นที่แห่งนี้แสดงออก (Represent) ตัวตนของพวกเขาได้ดีกว่าพื้นที่ของวัดหรือพื้นที่ราชการที่ใช้สถาปัตยกรรมแบบไทยประเพณีเสียอีก เป็นที่น่าสังเกตว่ารากเหง้าของงานแห่เทียนนั้นเป็นงานของชาวบ้านที่มีวัฒนธรรมแบบพื้น ๆ (Banal)

ไม่ได้เป็นวัฒนธรรมชั้นสูง (Elite) ที่หรูหราอลังการแต่อย่างใด ในขณะที่วัดไทย สถานที่ราชการไทย ตลอดจนงานแห่เทียนอุบลฯ ที่ภาครัฐสนับสนุนนั้น พยายามเสริมศิลปกรรมไทยแบบชั้นสูง หรือ Elite มายาวนานหลายสิบปี จนคนท้องถิ่นรู้สึกว่าการพัฒนาวัฒนธรรมชั้นสูงแบบนี้เป็นเรื่องไกลตัว จึงหันไปหา สถานที่ที่มีลักษณะพื้น ๆ และเรียบง่าย (Banal) ดังเช่นบรรยากาศในร้าน Impression sunrise

ภาพที่ 4.9 พื้นที่การแสดงร้านอิมเพรสชันซันไรด์

ที่มา: ผู้วิจัย

7) การออกแบบแสง ครั้งที่ 4

ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงเรื่องของการใช้สีของแสง เพื่อเป็นตัวแทนของการตีความถึงสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่บอกความหมาย และสะท้อนอารมณ์ของแต่ละช่วงในการแสดงผ่านการใช้จินตนาการประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างบรรยากาศในการแสดง ทำให้การแสดงมีความน่าสนใจมากขึ้น การออกแบบทิศทางของแสงและสีของแสงที่นำมาใช้นั้นจะสร้างอารมณ์และความรู้สึกทำให้การแสดงเกิดความสมบูรณ์ เป็นส่วนเสริมที่ทำให้เห็นภาพของการแสดงและการสื่อสารอารมณ์ของผู้แสดงชัดเจนยิ่งขึ้น ควรคำนึงถึงการนำแนวคิดเรื่องสีโทนร้อน สีโทนเย็นมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแสงเพื่อสร้างบรรยากาศการแสดงให้เหมาะสม ผู้วิจัยจึงหาแนวทางในการออกแบบแสงเพื่อให้ความสัมพันธ์ สอดคล้อง และเหมาะสมกับบทการแสดงมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.10 การออกแบบแสงและงานโปรเจกชันฉายภาพบนตัวอาคาร
ของร้านอิมเพลสชั่นซันไรด์
ที่มา: ผู้วิจัย

งานโปรเจกชัน แมปปิง ของอาจารย์จันท์ เทียงสุรินทร์ อาจารย์ประจำภาควิชาานฤมิตศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เชี่ยวชาญด้านการฉายภาพโปรเจกชันแมปปิง และการออกแบบเชิงดิจิทัล ซึ่งท่านได้แสดงทรรศนะและแนวคิดในการทำงานสร้างสรรค์ผลงาน โปรเจกชันประกอบการแสดงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อ เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีที่มีแนวคิดในการออกแบบงานการฉายภาพโปรเจกชันแมปปิงบนตัว อาคารของร้านอิมเพลสชั่นซันไรด์ โดยผู้วิจัยจะได้อธิบายดังต่อไปนี้

การออกแบบต้องการเชิญชวนให้คนรุ่นใหม่หันมาเห็นคุณค่าของประเพณีแห่งเทียนอันเป็น ประเพณีเก่าแก่และมีชื่อเสียงของจังหวัดอุบลราชธานี โดยการแสดงได้แบ่งออกเป็น 3 องค์ เริ่มตั้งแต่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต กล่าวถึงความรุ่งเรืองของประเพณีเก่า องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ ที่ถดถอยลง กล่าวถึงความสูญสลายของประเพณีแห่งเทียนอันเนื่องมาจากการที่คนรุ่นใหม่มองว่า เป็นของโบราณไม่น่าสนใจ และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ที่กล่าวถึงการหวน กลับมาสนใจประเพณีแห่งเทียนของคนรุ่นใหม่ที่มาพร้อมมุมมองใหม่ที่ จันท์ เทียงสุรินทร์ ได้อธิบายว่า

งานโปรเจกชันได้รับการคัดเลือกให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงเพราะรูปแบบ งานชนิดนี้มีลักษณะที่แตกต่างจากงานเทียนอุบลฯ ในปัจจุบันอย่างชัดเจน จึงมีนัย ที่สื่อถึงความเป็นตัวแทน (Representation) ของคนรุ่นใหม่และยังสื่อถึง ความอิสระ (Liberate) ทางความคิดอีกด้วย อนึ่งงานโปรเจกชันนั้นมีหลากหลาย สาขาย่อย แต่ก็พอจะจัดกลุ่มให้อยู่ในสองสาขาใหญ่ คือ 1) การฉายภาพที่ตัวงาน

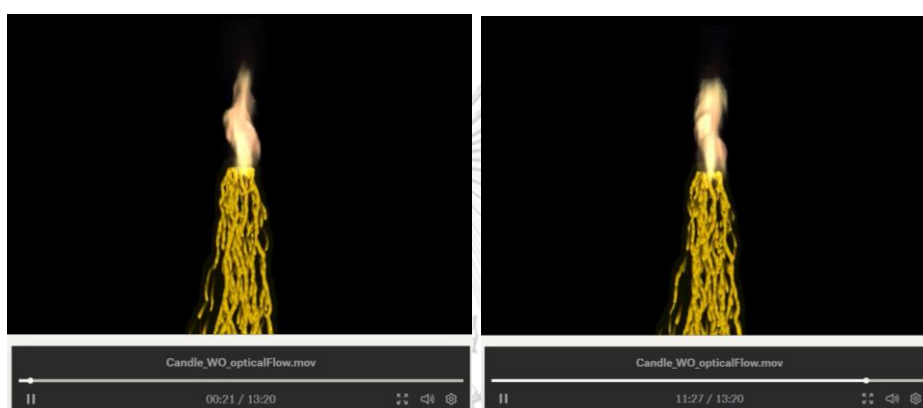
สามารถเล่าเรื่องราวได้ด้วยตัวเอง (Narrative) ซึ่งจะได้อิทธิพลจากงานแอนิเมชัน งานภาพยนตร์ งานโมชันกราฟิก งานโฆษณา งานกราฟิติ เป็นต้น และ 2) การฉายภาพเชิงประสบการณ์ (Experience) ซึ่งตัวงานได้ให้เพียงบรรยากาศเอาไว้ รอผู้ชมมาสัมผัสและปะติดปะต่อเป็นเรื่องราวในหัวด้วยตัวเอง งานลักษณะนี้พบได้จากงานในเชิงทัศนศิลป์สายมีเดียอาร์ต งานอินเตอร์แอคทีฟ งานฉากรการแสดง เป็นต้น อนึ่งผลงานสร้างสรรค์โปรเจกชันชิ้นนี้สร้างขึ้นโดยแนวคิดเชิงประสบการณ์เป็นสำคัญ (จันธิ เทียงสุรินทร์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2565)

นอกจากนี้ จันธิ เทียงสุรินทร์ ยังได้อธิบายถึง วัตถุประสงค์ในการออกแบบงานงานโปรเจกชันในการสร้างสรรค์ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ดังนี้

การออกแบบงานงานโปรเจกชันมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างฉากหลังที่ส่งเสริมประสบการณ์ให้กับการแสดง 2) ทำลายขอบเขต (Deterritorialization) ตามแนวคิดของ Deleuze และ Guattari) การรับรู้ประเพณีแห่งเทียนอุบลฯ ว่าต้องมืองค์ประกอบแบบเดิม ๆ ไม่ว่าจะเป็น วัดไทย ประเพณี ลายไทยประเพณี เทพฮินดู ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจจะไม่ได้สอดคล้อง (Relevance) กับวิถีชีวิตและค่านิยมของคนรุ่นใหม่เท่าใดนัก 3) แนวคิด ไม่มีคน ไม่มีเทียน ไม่มีแสง หรือ No People, No Candle, No Light เป็นการเล่นคำกับคำว่า No Candle, No Light ซึ่งแปลเป็นไทยได้ว่า ตบมือข้างเดียวไม่ดัง ใช้ในสถานการณ์ที่คน ๆ หนึ่งหมดรักอีกคนหนึ่งแล้ว เปรียบเทียบงานโปรเจกชันเป็นการใช้แสงเพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งคล้ายกับเทียนที่มีหน้าที่สร้างแสงสว่างเพื่อสร้างความศรัทธาต่อศาสนาและสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้คน แท่งเทียนของอุบลฯ จะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีช่างทำพิมพ์ ช่างแกะสลัก ตลอดจนชาวบ้านที่ช่วยกันผลิตภาพแท่งเทียนในงานโปรเจกชันชิ้นนี้สร้างขึ้นด้วยแนวทาง Generative Art โดยการใช้เว็บแคม (Real Sense Depth Sensor) จับภาพความเคลื่อนไหวของนักแสดง ตลอดจนใช้ไมโครโฟนเพื่อรับค่าเสียงจากนักดนตรี แล้วนำค่าข้อมูล (Parameter) เหล่านั้นที่ได้มาบังคับ (Force) รูปทรงของภาพให้เปลี่ยนรูปร่างไปโดยอัตโนมัติอย่างไม่สิ้นสุด ผู้ออกแบบเป็นเพียงผู้สร้างชุดคำสั่งอันเปรียบเสมือนโครง (Skeleton) ของตัวงานไว้เท่านั้น แต่ผลลัพธ์สุดท้ายอันเปรียบเสมือนผิวหนัง (Skin) จะเกิดขึ้นจากกิจกรรมที่คนในงานช่วยกันสร้างสรรค์ขึ้นมา โดยหวังว่าการใช้โปรเจกชันในงานสร้างสรรค์นี้ จะช่วยรื้อฟื้นความรักของคนรุ่นใหม่ที่มีต่องานแท่งเทียนอุบลฯ อีกครั้ง (จันธิ เทียงสุรินทร์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2565)

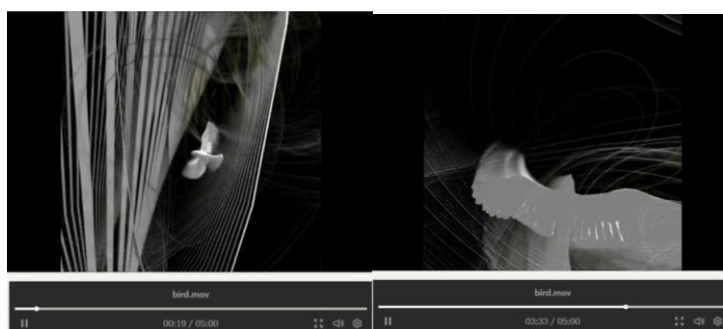
จันท์ เทียงสุรินทร์ ได้อธิบายถึงรูปแบบงานสร้างสรรค์ที่เน้นดีไซน์ที่เข้าใจง่าย ไม่ใช่ศิลปะชั้นสูง แต่นำศิลปะแบบพื้น ๆ (Banal) มาเป็นแนวทางหลักของอาร์ตไดเรกชัน เน้นการใช้เส้นสายแบบกราฟิกตัดทอน มากกว่าลวดลายเชิงประเพณี รูปแบบงานแบ่งออกเป็น 3 องค์เหมือนการแสดง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. Generative Candle ภาพแสงเทียนและการหลอมละลายของเทียนที่เคลื่อนไหวตามการเคลื่อนไหว (Movement) ของคนที่เคลื่อนที่ผ่านกล้องเว็บแคม และโปรแกรมทัชดีไซน์เนอร์

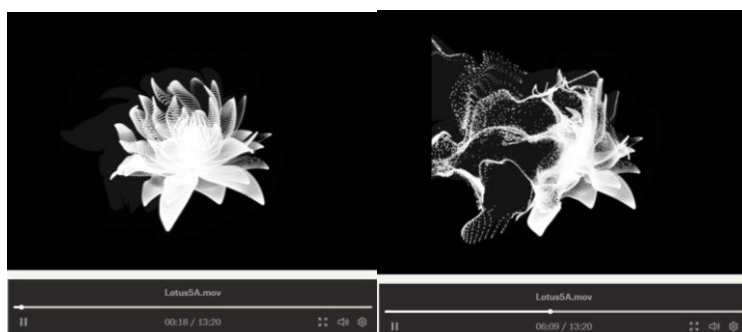
ภาพที่ 4.11 **Generative Candle** ภาพแสงเทียนและการหลอมละลายของเทียน
ที่มา: จันท์ เทียงสุรินทร์, 2565

2. Bird ภาพนกที่บินผ่านอุโมงค์ เปรียบเสมือนการเปลี่ยนผ่าน (Transition) ของคนรุ่นเก่าสู่รุ่นใหม่ ใช้การ Generative ของสีที่รับค่าจากเสียงของเครื่องดนตรี ในการแสดงจริง สีที่เปลี่ยนไปมาเรื่อยๆ ดูแล้วจะเป็นการแบ่งความสนใจจากนักแสดงซึ่งเป็นตัวดำเนินเรื่องหลักมากเกินไป จึงตัดเอฟเฟกต์นี้ออกเหลือเพียงภาพนกบินในอุโมงค์

ภาพที่ 4.12 **Bird** ภาพนกที่บินผ่านอุโมงค์ เปรียบเสมือนการเปลี่ยนผ่าน
ที่มา: จันท์ เทียงสุรินทร์, 2565

3. Party เป็นการนำคลิปวิดีโอที่มีทั้งหมดตามิกซ์สตรวมกัน ซ้อนกันตั้งแต่ 3-5 เลเยอร์ตามจังหวะดนตรีและการแสดง โดยผู้สร้างสรรค์ได้ใช้เอฟเฟกต์ในโปรแกรม Resolume Arena (ซึ่งนิยมใช้ในงาน DJ/ VJ) เช่น Kaleidoscope และ Cube Effect เพื่อสร้างความน่าตื่นตันทันให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นเอฟเฟกต์เรื่องสีที่เปลี่ยนไปมา ยังเกิดจากการรับค่าเสียงจากดนตรีสดอีกด้วย จึงทำให้สีเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ แบบไม่ซ้ำกัน นอกจากนั้นยังซ้อนภาพสดกับภาพกราฟิกเทียนเข้าไปพร้อมกันในตอนจบอีกด้วย (จันท์ เทียงสุรินทร์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2565)

ภาพที่ 4.13 **Party** เป็นการนำคลิปวิดีโอที่มีทั้งหมดตามิกซ์สตรวมกัน ซ้อนกันตั้งแต่ 3-5 เลเยอร์ตามจังหวะดนตรีและการแสดง
ที่มา: จันท์ เทียงสุรินทร์, 2565

นอกจากนี้ จันท์ เทียงสุรินทร์ได้อธิบายถึงการประเมินผลผลงานการออกแบบงานโปรเจกชันในการสร้างสรรค์ผลงานการสร้างสรรค์นฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ดังนี้

1) การติดตั้งมีอุปสรรคหลายอย่าง เนื่องจากการแสดงเกิดขึ้นในช่วงสถานการณ์โควิด การซ้อมในวันที่ 28 ม.ค. และการแสดงจริงในวันที่ 29 ม.ค. ต้องเริ่มต้นในช่วงหัวค่ำ ประมาณ 18.15 น. ซึ่งท้องฟ้ายังไม่มืด เครื่องฉายภาพที่เตรียมมามีกำลังเพียง 10,000 ลูเมน จึงยังไม่สามารถสู้แสงแดดได้ ต้องรอให้พระอาทิตย์ตกเสียก่อน (ประมาณ 18.30 น.) จึงจะเริ่มเห็นภาพฉายปรากฏบนตัวอาคาร และทำการเชื่อมต่อภาพ (Alignment) และเกลี่ยภาพ (Edge Blending)

2) มีเสียงสะท้อนจากคนดูเรื่องนกบินว่าไม่มีการกระพือปีกตามธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์มองภาพในเชิงกราฟิก ไม่ได้มองในเชิงสมจริง เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผู้สร้างสรรค์ควรนำไปพิจารณาต่อไปว่าการเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตในภาพประกอบการแสดงเช่นนี้ควรมีลักษณะอย่างไรจึงจะเหมาะสม

3) คนดูไม่ค่อยรับรู้มากนักกว่ามีการฉายภาพเพราะมุ่งความสนใจไปที่นักแสดง เรื่องนี้อาจจะเป็นเพราะตำแหน่งการฉายที่ไม่สัมพันธ์กับตัวนักแสดงมากพอ (นักแสดงทำการแสดงที่ลานชั้นล่าง แต่ภาพฉายปรากฏบนชั้นสองและสามของอาคาร ซึ่งอาจเกินระยะที่สายตาจะกวาดได้ในคราวเดียว)

4) คืบวินิตตั้ง 28 ม.ค. เวลาประมาณสี่ทุ่ม มีทีมงานหลายคนเล่นสนุกกับกล้องที่จับภาพสดและนำไปโปรเจกชันบนอาคาร ผู้สร้างสรรค์ประเมินว่ากิจกรรมนี้สร้างความรู้สึกด้านบวกให้กับงานโปรเจกชันได้มากกว่าการทำเนื้อหา (Content) เสียอีก ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับคนดูในแบบที่เข้าใจได้ง่าย (เช่น เห็นหน้าของตนเองปรากฏอยู่บนตึก) เป็นเรื่องที่ควรพัฒนาต่อไป เพื่อให้เกิดผลงานที่ตอบสนองความต้องการของผู้ร่วมงานได้อย่างแท้จริง (จันท์ เทียงสุรินทร์, **สัมภาษณ์**, 1 มีนาคม 2565)

ทั้งนี้ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาและสรุปกำหนดการในวันแสดง และสถานที่ที่ใช้ในการจัดการแสดงให้เรียบร้อยเสียก่อน ซึ่งจะมีการออกแบบแสงประกอบการแสดงในการทดลองครั้งที่ 5 และสามารถหาข้อสรุปการออกแบบแสงให้มีความเหมาะสมในลำดับต่อไป

8) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ครั้งที่ 4

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) อันเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ ชาวบ้าน ชุมชน ศิลปิน มีส่วนร่วม และมีส่วนสำคัญในกระบวนการออกแบบและจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ และด้านทัศนศิลป์ศิลปะร่วมสมัยสื่อผสมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การนำอุปกรณ์จักสาน เครื่องมือสัมมาชีพมาเป็นอุปกรณ์เพื่อสื่อถึงวิถีชีวิต การทำมาหากิน และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น จัดทำเสียงเทียนนมัสการ มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง อาทิ การใช้ผ้าเพื่อใช้ประกอบลีลา การนำแนวคิดด้านทัศนศิลป์ศิลปะร่วมสมัยสื่อผสมลวดลาย และเทียนเรืองแสงเป็นอุปกรณ์ที่แสดงถึงสัญลักษณ์รูปนก โดยศิลปินศิลปะสื่อผสม สุนันทา ผาสมวงศ์ และเทียนเรืองแสงจากศิลปินร่วมสมัย วิศรุต ภาติ ผู้สืบทอดงานประติมากรรมงานเทียน ช่างเทียนเมืองอุบล ซึ่งเป็นผลงานของศิลปินคนรุ่นใหม่จังหวัดอุบลราชธานีที่ได้ถ่ายทอดการตีความเรื่อง การสืบสานงานช่าง การสืบทอดงานประติมากรรมงานเทียนของจังหวัดอุบลราชธานีในรูปแบบใหม่ และการแสดงที่เกี่ยวกับแสงเทียนคือผางประทีป นำเสนอเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่สื่อถึงแสงแห่งธรรม การนำดอกบัวมาใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ความเชื่อ ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา

ภาพที่ 4.14 อุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 4

ที่มา: ผู้วิจัย

ดังนั้นการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากการศิลปินกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) แบ่งอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ปรากฏในแต่ละองค์ของการแสดง ดังนี้ องค์ที่ 1 ภาพจำงานเทียน อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง ได้แก่ 1) เทียนแกะสลักขนาดใหญ่ 2) เครื่องจักสาน อุปกรณ์สัมมาชีพ 3) เสริ่งเทียนมัดรวม 4) เทียน 5) ร่ม 6) ผ้าขาว 7) พัดอีสาน 8) ร่มหลากสี 9) หมวกปีก 10) ถ้วยรางวัล และ 11) สายสะพาย องค์ที่ 2 คนรุ่นใหม่ไม่สนใจงานเทียน อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง ได้แก่ 1) โทรศัพท์ แท็บเล็ต อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 2) ผางประทีป 3) ต้นเทียนที่มีปลายเทียนเป็นดอกบัว องค์ที่ 3 กระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ให้ตระหนักถึง ความสำนึกรักบ้านเกิดและงานเทียนพรรษาอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง ได้แก่ 1) นกหวีดชักชวนเทียน 2) เทียนเรืองแสง 3) ลังกระต่าย 4) กระเป๋ และ 5) เทียนเล่มเล็ก

จากการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งประกอบไปด้วย การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลา นักแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง การออกแบบแสง และการออกแบบอุปกรณ์การแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไปนี้ ดังปรากฏในตารางที่ 4.15 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.15 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น
ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4

ที่มาภาพและตาราง: ผู้วิจัย

*ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการอธิบายภาพตามด้านซ้ายและขวาของผู้ชมเป็นหลัก

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
องค์ 1 ภาพจำ งานเทียนในอดีต	 <p>นักแสดงชาย 2 คนในบทบาทคนรุ่นใหม่ถือโทรศัพท์แสดงท่าทางการถ่ายทอดสดผ่านโซเชียลมีเดีย</p> <p>นักแสดงชาย 1 คน ถือผ้าขาวโบกผ้าเคลื่อนผ่านบริเวณหน้าเวที และนักแสดงชายหญิงในบทชาวบ้าน พ่อ แม่ ลูก แสดงลีลาทำงูมมือกัน</p>	<p>- นักแสดงชาย 2 คนในบทบาทคนรุ่นใหม่ถือโทรศัพท์แสดงท่าทางการถ่ายทอดสดผ่านโซเชียลมีเดีย เพื่อเล่าถึงประวัติความเป็นมาของงานแห่เทียนเข้าพรรษา การแสดงที่เป็นแบบนาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama)</p> <p>นักแสดงชาย 1 คน ถือผ้าขาวโบกผ้าเคลื่อนผ่านบริเวณหน้าเวที เพื่อสื่อถึงการเปลี่ยนผ่านของช่วงเวลา) แสดงลีลาการเต้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic)</p> <p>- และนักแสดงชายหญิงในบทชาวบ้าน พ่อ แม่ ลูก ในทำงูมมือกัน จากนั้นปฏิบัติท่าเรียก และทำไหว้ บริเวณลานส่วนกลางของพื้นที่การแสดง ออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลวิวงต์ (Tableau Vivant) เคลื่อนไหว</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงชายหญิง ในบทบาทชาวบ้าน ปฏิบัติท่าเรียก และกลุ่มชาวบ้านถือเทียน ออกมาทำท่ามอง</p> <p>นักแสดงชายหญิง ในบทบาทชาวบ้านถือ เทียนออกมาทำท่าไหว้</p> <p>นักแสดงชายหญิง ในบทบาทชาวบ้าน ช่วยกันประกอบเทียนมัดรวมบนเสลี่ยง เทียน</p>	<p>ร่างกายแบบนาฏศิลป์หลัง สมัยใหม่ (Postmodern Dance) โดยใช้ลีลาท่าทางใน ชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p> <p>- นักแสดงชายหญิง ในบทบาท ชาวบ้านช่วยกันประกอบเทียน มัดรวมบนเสลี่ยงเทียน โดยใช้ ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักร้องชาย 1 คน ออกมาร้องเพลงลำทาง สั้นทำนองเมืองอุบล เพื่อเล่าถึงความ รุ่งเรืองของงานประเพณีในอดีต</p> <p>นักแสดงชายหญิง ในบทบาทชาวบ้านถือ เครื่องมือสัมมาชีพรายรำประกอบขบวน แห่เทียน</p> <p>นักแสดงชายหญิงในบทบาทนักท่องเที่ยว ถือร่มหลากสี สวมหมวกปีก ถือพัดอีสาน ชื่นชม ความรุ่งเรืองขบวนแห่เทียน</p>	<p>นักแสดงชายหญิง ในบทบาท ชาวบ้านถือเครื่องมือสัมมาชีพ อุปกรณ์จักสาน รายรำประกอบ ขบวนแห่เทียน โดยใช้ลีลาการ แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance)</p> <p>- นักแสดงหญิง 1 คนในบทบาท นางฟ้าต้นเทียนเดินออกมา ร่วมกับขบวนแห่เทียนที่มี นักแสดงชายหญิง ในบทบาท ชาวบ้านถือเครื่องมือสัมมาชีพ รายรำประกอบขบวนแห่เทียน โดยใช้ลีลาท่าทางใน ชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p> <p>- นักแสดงชายหญิงในบทบาท นักท่องเที่ยว ถือร่มหลากสี สวม หมวกปีก ถือพัดอีสาน ชื่นชม ความรุ่งเรืองขบวนแห่เทียน โดยใช้ลีลาท่าทางใน ชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงชายหญิงในบทบาทชาวบ้านแสดงลีลาสัญญาณนกบิน ค่อยๆเคลื่อนออกจากพื้นที่การแสดงครั้งละ 1-2 คน เพื่อสื่อถึงการเดินทางออกไปทำงานต่างถิ่น</p>	<p>- นักแสดงชายหญิงในบทบาทชาวบ้านแสดงลีลาสัญญาณนกบิน ค่อยๆเคลื่อนออกจากพื้นที่การแสดงครั้งละ 1-2 คน เพื่อสื่อถึงการเดินทางออกไปทำงานต่างถิ่น</p>
<p>องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ในปัจจุบัน</p>	 <p>นักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่แสดงลีลาท่าไขว่คว้าอยากได้เครื่องมือ สื่อเทคโนโลยี และโทรศัพท์</p> <p>นักร้องหญิงเดินออกมาจากด้านหลังพื้นที่การแสดง ขับร้องบทเพลงที่สื่อถึงความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับนักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ยืนเรียงแถวหน้ากระดานหัน</p>	<p>การออกแบบลีลาครั้งที่ 4 มีการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลวิวิงต์ (Tableau Vivant) เคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) การแสดงนาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) เช่น ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การด้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) นำมาสู่การสร้างสรรคงานในลักษณะของการแสดงที่เป็นแบบนาฏยศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama)</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p data-bbox="523 353 995 450">หลังให้ผู้ชม เพื่อสื่อถึงการไม่สนใจ เหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น</p> <p data-bbox="523 777 995 927">นักร้องหญิงยืนอยู่ลานส่วนกลางของพื้นที่ การแสดง ขับร้องบทเพลงด้วยอารมณ์ หมองหม่น</p> <p data-bbox="523 1422 995 1518">นักแสดงชาย 1 คนในบทบาทตัวแทนที่สื่อถึงพระพุทธศาสนา</p>	<p data-bbox="1018 353 1390 1003">- นักร้องหญิงขับร้องบทเพลงที่สื่อถึงความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่ถดถอยในปัจจุบัน ประกอบกับนักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ยืนเรียงแถวหน้ากระดานหันหลังให้ผู้ชมยกโทรศัพท์สูงขึ้นและเปิดสื่อ โซเชียลไว้ เพื่อสื่อถึงพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป มีใจจดจ่อกับโทรศัพท์เท่านั้น ส่งผลให้ไม่สนใจเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน</p> <p data-bbox="1018 1133 1390 1895">- นักแสดงชายถือผางประทีป เคลื่อนไหวร่างกายซ้ำสลับเร็ว เดินจากฝั่งขวาของของพื้นที่การแสดงไปยังฝั่งซ้าย ประกอบกับนักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ยืนเรียงแถวหน้ากระดานหันหลังให้ผู้ชมยกโทรศัพท์สูงขึ้นและเปิดสื่อ โซเชียลไว้ เพื่อสื่อถึงพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป มีใจจดจ่อกับโทรศัพท์เท่านั้น ส่งผลให้ไม่สนใจเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันและสื่อถึงคนรุ่นใหม่ไม่สนใจสืบทอดพระพุทธศาสนา</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงชาย 1 คนในบทบาทตัวแทนที่สื่อถึงพระพุทธศาสนาเด็กกลับบัวด้วยอารมณ์หมองหม่น</p> 	<p>- นักแสดงชาย 1 ถือกระบอง เทียนที่มีดอกบัว นักแสดงค่อย ๆ เด็กกลับดอกบัวทิ้งอย่างช้า ๆ เคลื่อนไหวร่างกายช้าสลับเร็ว เดินจากฝั่งขวาของของพื้นที่การแสดงไปยังฝั่งซ้าย ประกอบกับนักแสดงหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ นั่งและยืนกระจายอยู่ทั่วบริเวณพื้นที่การแสดง และเปิดสื่อ โซเชียลไว้ เพื่อสื่อถึงพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ ที่เปลี่ยนแปลงไป มีใจจดจ่อกับโทรศัพท์ เท่านั้น ส่งผลให้ไม่สนใจเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันและสื่อถึงคนรุ่นใหม่ไม่สนใจสืบทอดงานประเพณีแห่งเทียนเข้าพรรษา</p>
<p>องค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต</p>	 <p>ศิลปินหญิง 1 คน ถักนกด้วยลวด และชุบเทียน เพื่อสื่อถึงสัญลักษณ์รูปนก และการสืบทอดงานประติมากรรมงานเทียนของคนรุ่นใหม่ในลักษณะของงานศิลปะสื่อผสม อยู่บนพื้นที่ชั้น 2 ของตัวอาคารพื้นที่การแสดง</p>	<p>การออกแบบลีลาครั้งที่ 4 มีการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (tableau Vivant) เคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) การแสดงนาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) เช่น ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (everyday Movement) การด้นสด (Improvisation) นำมาสู่การสร้างสรรคงานในลักษณะ</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ รับ นกลวดถักจากศิลปินออกมาร่ายรำ</p> <p>นักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ ถือ นกลวดถักชุบเทียนแสดงลีลาสัญลักษณ์ท่านก บิน นิ่งและยืนหลายระดับอยู่บริเวณฝั่ง ด้านซ้ายของพื้นที่การแสดง</p> <p>นักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ ถือ นกลวดถักชุบเทียนมาแขวนบริเวณต้นไม้ ฝั่งด้านขวาของพื้นที่การแสดง เพื่อสื่อถึง นกกลับคืนรัง</p> 	<p>ของการแสดงที่เป็นแบบ นาฏยศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้ เทคนิคทางด้านการละคร (Drama)</p> <p>- นักแสดงชายหญิงในบทบาท คนรุ่นใหม่ ถือลั้งกระดาศะ ลาก กระเป๋า เดินทางกลับมาบ้านเพื่อ กลับมาร่วมงานประเพณี</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p data-bbox="523 353 995 510">นักร้องชาย 1 คน ออกมาร้องเพลงลำซิ่ง เพื่อเชิญชวนให้เกิดการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ให้ร่วมสืบสานงานประเพณี</p> <p data-bbox="523 891 995 992">นักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ นำเทียนเรืองแสงมาร่วมกับขบวนแห่เทียน</p> <p data-bbox="523 1798 879 1832">นักแสดงทั้งหมดร่วมกันจุดเทียน</p>	<p data-bbox="1018 577 1390 835">- นักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ นำเทียนเรืองแสงมาร่วมกับขบวนแห่เทียนเพื่อสื่อถึงคนรุ่นใหม่ได้กลับมามีส่วนร่วมสืบสานงานประเพณี</p> <p data-bbox="1018 1014 1390 1507">- นักแสดงทั้งหมดส่งต่อเทียนให้กับผู้ชม และทุกคนที่อยู่ในพื้นที่การแสดงร่วมกันจุดเทียนและยกเทียนขึ้นเหนือศีรษะเพื่อระลึกถึงการผลิตซ้ำของงานประเพณีด้วยความภาคภูมิใจ และตระหนักถึงการที่ได้เป็นส่วนสำคัญในการร่วมสืบสานงานประเพณีให้คงอยู่สืบไป</p>

จากตารางที่ 4.15 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ทางดานนาฏยศิลป์ 8 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดงที่ยังคงรูปแบบการแสดงเดิมและเรียงลำดับองค์ตามการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต 2) การออกแบบลีลนาฏยศิลป์ มีการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) เคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) การแสดงนาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) เช่น ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การด้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) นำมาสู่การสร้างสรรคงานในลักษณะของการแสดงที่เป็นแบบนาฏยศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางดานการละคร (Drama) มาร่วมถ่ายทอดเรื่องราวตลอดทั้ง 3 องค์ของการแสดง 3) การคัดเลือกนักแสดงเป็นอาสาสมัครจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกบทบาทของศิลปิน ได้แก่ กลุ่มศิลปินหลักที่รับบทเดินเรื่อง นักแสดงเสริม นักดนตรีวงดนตรีสากล และนักดนตรีวงโปงลาง ซึ่งนักแสดงที่ได้คัดเลือกในครั้งนี้มีจำนวนทั้งหมด 35 คน 4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) โดยมีแนวคิดในการนุ่งห่มอย่างเรียบง่าย ใช้ชุดที่ปรากฏในชีวิตประจำวันของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ออกแบบผสมผสานกับการนำวัสดุเส้นใยจากฝ้าย หรือการถักทอ มาออกแบบเพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ความเป็นพื้นบ้านอีสาน 5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง มีการประพันธ์ร้องขึ้นใหม่ ให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับแต่ละองค์การแสดง เป็นการร้องประกอบวงดนตรีพื้นบ้านอีสานวงโปงลาง และวงดนตรีสากล 6) การออกแบบพื้นที่การแสดงเป็นพื้นที่เปิดบริเวณร้านอิมเพลสชั่นชั่นไรต์ 7) การออกแบบแสง ใช้แสดงธรรมชาติของตัวอาคาร และเทคนิคการฉายภาพโปรเจกชั่นแมปปิงลงบนตัวอาคาร และ 8) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) อันเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ ชาวบ้าน ชุมชน ศิลปิน มีส่วนร่วมและมีส่วนสำคัญในกระบวนการออกแบบและจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่งหลังจากออกแบบสร้างสรรค์องค์ประกอบข้างต้นเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่พบตลอดจนแนวทางแก้ไข้ปัญหาเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานในครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.16 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.16 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของ
 คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพราชจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4

ที่มา: ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการ สร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบลีลา	ในบางช่วงของการแสดง นักแสดงยังมีการเคลื่อนไหว ร่างกายอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากยัง ไม่เข้าใจรูปแบบการแสดง ละครภาพนิ่งตาโบลิวังต์	ผู้วิจัยต้องอธิบายรูปแบบการ แสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวังต์ ให้กับนักแสดงมีความเข้าใจ มากยิ่งขึ้น และเตรียมสื่อจาก หลายๆช่องทาง เช่น ภาพประกอบ ยูทูบ หรือ บทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ นำมาเป็นตัวอย่าง ให้กับนักแสดง และทดลองให้ นักแสดงยืนหรือแสดงลีลาใน ท่าหนึ่งในระยะเวลาประมาณ 2 - 3 นาที
การคัดเลือกนักแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา แต่ควรเพิ่มจำนวนนักแสดงให้ มากขึ้น เพื่อตีความเรื่องขบวน แห่เทียมน	รับสมัครนักแสดงที่เป็นกลุ่ม อาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่เพิ่ม มากขึ้น
การออกแบบเครื่องแต่งกาย	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบเสียงและดนตรี ประกอบการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบพื้นที่การแสดง	เนื่องจากพื้นที่การแสดงเป็น หินกรวด และมีระดับสูงต่ำที่ หลากหลาย อีกทั้งมีต้นไม้ใหญ่	ในการทดลองครั้งต่อไปผู้วิจัย จะต้องค้นหาพื้นที่การแสดง แห่งใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับ

องค์ประกอบในการ สร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	อยู่ในพื้นที่การแสดง และ ตำแหน่งของผู้ชมอยู่ใกล้พื้นที่ นักแสดงมาก จึงทำให้นักแสดง เกิดความกังวลใจในการ ถ่ายทอดอารมณ์ และแสดง ลีลา	การแสดงและเสริมให้เกิด คุณภาพในการแสดงมากขึ้น
การออกแบบแสง	การฉายภาพโปรเจกชันลงบน ตัวอาคาร ไม่ควรมีต้นไม้ใหญ่ หรือสิ่งกีดขวางระยะการฉาย ภาพ และการนำเทคนิคนี้มาใช้ ในการแสดง ณ จังหวัด อุบลราชธานีมีปัญหาเรื่องการ จัดหาอุปกรณ์เครื่องฉายภาพที่ หาได้ยาก	ในการทดลองการแสดงครั้ง ต่อไป ผู้วิจัยได้ลดทอนการฉาย ภาพโปรเจกชันลงบนตัวอาคาร ออกไป เพื่อมุ่งเน้นไปที่การ ออกแบบลีลาการแสดงเป็น ส่วนสำคัญ
การออกแบบอุปกรณ์การแสดง	ในองค์ 2 อุปกรณ์ประกอบการ แสดงยังไม่เกิดความ หลากหลายและสื่อถึง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน	ผู้วิจัยควรออกแบบอุปกรณ์ ประกอบการแสดงเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความหลากหลาย

จากตารางที่ 4.16 สรุปปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของ
คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหา 4 ประการ ได้แก่
1) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ในบางช่วงของการแสดงนักแสดงยังมีการเคลื่อนไหวร่างกายอยู่ตลอด
เนื่องจากยังไม่เข้าใจรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลวี่งด์ 2) การออกแบบพื้นที่การแสดง
เนื่องจากพื้นที่การแสดงเป็นหินกรวด และมีระดับสูงต่ำที่หลากหลาย อีกทั้งมีต้นไม้ใหญ่อยู่ในพื้นที่
การแสดง และตำแหน่งของผู้ชมอยู่ใกล้พื้นที่นักแสดงมาก จึงทำให้นักแสดงเกิดความกังวลใจในการ
ถ่ายทอดอารมณ์ และแสดงลีลา 3) การออกแบบแสง การฉายภาพโปรเจกชันลงบนตัวอาคาร ไม่ควร
มีต้นไม้ใหญ่หรือสิ่งกีดขวางระยะการฉายภาพ และการนำเทคนิคนี้มาใช้ในการแสดง ณ จังหวัด
อุบลราชธานีมีปัญหาเรื่องการจัดหาอุปกรณ์เครื่องฉายภาพที่หาได้ยาก และ 4) การออกแบบอุปกรณ์

การแสดง ในองค์ 2 อุปกรณ์ประกอบการแสดงยังไม่เกิดความหลากหลายและสื่อถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจะได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นในการทดลองครั้งที่ 4 ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงาน ในครั้งที่ 5 ต่อไป เพื่อให้การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีความสมบูรณ์แบบในทุกองค์ประกอบมากยิ่งขึ้น

4.2.1.5 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 5

จากประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยได้พบในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในครั้งที่ 5 นี้ ซึ่งเป็นครั้งสุดท้าย โดยในแต่ละองค์ประกอบการแสดงที่ปรากฏในการแสดงครั้งนี้ ยังมีบางส่วนที่ผู้วิจัยยังคงรักษาไว้ บางส่วนผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขและสร้างสรรค์เพิ่มเติมขึ้นใหม่ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดในลำดับต่อไป

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 5 นี้ ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เป็นครั้งสุดท้าย โดยผู้วิจัยยังคงรูปแบบจากโครงสร้างบทการแสดงเดิมซึ่งได้มาจากแรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจที่มาจาก การนำเสนอรูปแบบของขบวนแห่เทียนเข้าพรรษาโดยนำเสนอการตีความเรื่องขบวนแห่เทียนในรูปแบบใหม่ ออกแบบลีลาการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลีวังต์ (Tableau Vivant) ที่เล่าจาก อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อสะท้อนให้ย้อนกลับไปตระหนักถึงเรื่องราวและความสำคัญของงานประเพณีในอดีตและเพื่อการสร้างการรับรู้ถึงที่มาของงานประเพณีเป็นสิ่งสำคัญ คือการสร้างบทการแสดงแบบแฟลชแบ็ค (Flashback) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต โดยในการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 5 นี้ ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมบทการแสดงในส่วนของการตีความเรื่องขบวนแห่เทียนให้ชัดเจนยิ่งขึ้นโดยการเพิ่มบทการแสดงของกลุ่มคนในยุคโบราณเพื่อสื่อถึงความเก่าแก่ ดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์พื้นเมือง ที่ได้ริเริ่ม ปฏิบัติการแห่เทียนเพื่อไปทำบุญ โดยให้มีนักแสดงแต่งกาย นุ่งห่มแบบน้อยชิ้นด้วยวัสดุหรือผ้าที่

เป็นสีโทนอุ่น ที่ได้จากการย้อมสีธรรมชาติ หรือสีของเปลือกไม้ ออกมาเดินเป็นขบวนแห่เพื่อเป็นการแสดงถึงขบวนแห่ที่กำลังเดินทางไปทำบุญที่วัด ในองค์ที่ 1 ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทหรณะเกี่ยวกับการเพิ่มบทตัวละครกลุ่มคนในยุคโบราณ ดังนี้

เพื่อให้บทของการแสดงมีความชัดเจนเรื่องการตีความเรื่องขบวนแห่ในอดีตมากยิ่งขึ้น จึงควรมีเพิ่มบทการแสดงที่แสดงถึงกลุ่มคนในยุคโบราณเพื่อสื่อถึงความเก่าแก่ดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์พื้นเมือง ที่ได้รับเริ่มปฏิบัติการแห่เทียนเพื่อไปทำบุญ โดยให้นักแสดงแต่งกาย นุ่งห่มแบบน้อยชิ้นด้วยวัสดุหรือผ้าที่เป็นสีโทนอุ่น ที่ได้จากการย้อมสีธรรมชาติ หรือสีของเปลือกไม้ ออกมาเดินเป็นขบวนแห่เพื่อเป็นการแสดงถึงขบวนแห่ที่กำลังเดินทางไปทำบุญที่วัด (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

การออกแบบบทการแสดงเพิ่มเติมในองค์ 2 ได้มีการออกแบบบทการแสดงของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่หลากหลายอาชีพ และปัจจัยที่เข้ามามีผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยมีนักแสดงถืออุปกรณ์การแสดงที่ปรากฏในกระแสนิยม และเหตุการณ์ที่ปรากฏในปัจจุบันเข้ามาในขบวนแห่ และได้เพิ่มบทการแสดงของกลุ่มคนรุ่นเก่าที่บอกเล่าการละเล่นพื้นบ้านในอดีต เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนรุ่นเก่าที่เคยละเล่นกันมา ซึ่งคนรุ่นใหม่ไม่เคยมีประสบการณ์หรือเคยได้เห็นภาพการละเล่นเหล่านี้มาก่อน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทหรณะเกี่ยวกับการเพิ่มบทตัวละครที่มีการออกแบบบทการแสดงขององค์ที่ 2 ดังนี้

การออกแบบบทการแสดงเพิ่มเติมในองค์ 2 ควรมีการออกแบบบทการแสดงของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่หลากหลายอาชีพ และเพิ่มเติมอุปกรณ์การแสดงที่ปรากฏในกระแสนิยม และเหตุการณ์ที่ปรากฏในปัจจุบันเข้ามาในขบวนแห่ และควรเพิ่มบทการแสดงของกลุ่มคนรุ่นเก่าที่บอกเล่าการละเล่นพื้นบ้านในอดีต เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนรุ่นเก่าที่เคยละเล่นกันมา (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

การออกแบบบทการแสดงเพิ่มเติมในองค์ 3 ในช่วงนกคีนรัง โดยการเพิ่มอุปกรณ์ประกอบการแสดงนกกระดาศเพื่อให้นักแสดงที่รับบททั้งคนรุ่นเก่า และคนรุ่นใหม่ได้ร่วมกันตระหนักและเห็นความสำคัญของการสำนึกกรักบ้านเกิดโดยนักแสดงทุกคนมีส่วนในการนำเสนอรูปนก โดยการโยนนกให้โยยบิน และเฝ้ามองการกลับมาของนกที่ตกลงพื้น อย่างเข้าไปเข้ามาตลอดช่วงการแสดง

และภาพจบของการแสดงที่นักแสดงทุกคนถือแท่งเรืองแสงที่เป็นวัสดุที่มีความแปลกใหม่ นำมาทดแทนการถือเทียนในการทดลองออกแบบการแสดงครั้งที่ 4 เพื่อสื่อถึงการร่วมสืบสานงานประเพณีที่มีการปรับตัว และประยุกต์ให้เข้ากับกาลสมัยในปัจจุบัน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดงขององค์ที่ 3 ดังนี้

ในช่วงนักคิดริเริ่มควรออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงนกกระดาดเพิ่มเติมเพื่อให้นักแสดงที่มาร่วมกันตระหนักและเห็นความสำคัญของการสำนึกกรักบ้านเกิดโดยนักแสดงทุกคนมีส่วนในการนำเสนออุปนัย โดยการโยนนกให้โฉบบิน และเฝ้ามองการกลับมาของนกที่ตกลงพื้น อย่างเข้าไปเข้ามาตลอดช่วงการแสดง และภาพจบของการแสดงที่นักแสดงทุกคนถือแท่งเรืองแสงที่เป็นวัสดุที่มีความแปลกใหม่ นำมาทดแทนการถือเทียนในการทดลองออกแบบการแสดงครั้งที่ 4 เพื่อสื่อถึงการร่วมสืบสานงานประเพณี (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การออกแบบบทการแสดงครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปบทการแสดงและวางโครงเรื่องมาตั้งแต่การทดลองครั้งที่ 1 โดยการทดลองในครั้งนี้ได้อธิบายการออกแบบบทการแสดงและนำเสนอรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวังต์ ให้มีความชัดเจน และเพื่อเป็นการสื่อสารเรื่องราวทั้งหมดตามบทของการแสดงให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยมีบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี แบ่งเป็น 3 องค์การแสดง ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 5

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 5 ใช้ลีลานาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ท่าทางในชีวิตประจำวัน ซึ่งการออกแบบงานวิจัยสร้างสรรค์ในครั้งนี้ มีการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) ศิลปะการปะติด (Collage) และศิลปะแนวเรียบง่ายมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ซึ่งผู้วิจัยออกแบบการสร้างลีลาท่ารำ และการเคลื่อนไหวที่มีความหลากหลาย ประกอบไปด้วย เทคนิคการเต้น และเคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) เช่นลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การด้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) นำมาสู่การสร้างสรรค์งานในลักษณะของการแสดงที่เป็นแบบนาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama) มาร่วมถ่ายทอดเรื่องราว ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกการออกแบบลีลานาฏศิลป์ แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ รูปแบบที่ 1 ลีลาการแสดงเป็นการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลวิวังต์ (Tableau Vivant) โปสต์โมเดิร์น (Postmodern) ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday movement) การแสดงพื้นบ้านอีสาน (Folk dance) เทคนิคมูนวอล์ก (Moonwalk) เป็นโครงสร้างหลัก ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายว่า

การออกแบบลีลาการแสดงที่มาจากท่าเดิน หรือที่เรียกว่า มูนวอล์ก (Moonwalk) หรือ แบ็กสไลด์ (Backslide) เป็นการนำเสนอลีลาการแสดงที่มีท่วงท่ามาจากท่าเต้นท่าหนึ่งที่อยู่เด่นหรือนักแสดงแสดงออกปฏิกิริยาเหมือนกำลังเดินไปข้างหน้า แต่ความจริงแล้วกำลังเดินถอยไปข้างหลัง เพื่อให้นักแสดงยังคงอยู่ในพื้นที่การแสดงให้นานที่สุด ซึ่งการออกแบบลีลาท่าเดินนี้เพื่อเป็นการให้ความหมายของการนำเสนอรูปแบบของขบวนแห่เทียนเพื่อเดินทางไปทำบุญที่วัด (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 14 พฤษภาคม 2565)

ภาพที่ 4.15 ภาพลีลาการแสดงเทคนิคมูนวอล์ก (Moonwalk) เป็นโครงสร้างหลัก
ที่มา: ผู้วิจัย

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ รูปแบบที่ 2 นักแสดงหลัก ตัวแทนพระพุทธศาสนา มีการออกแบบลีลาในการแสดง ได้แก่ ลีลาการแสดงการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) และการเคลื่อนไหวแบบพลวัตร (Dynamic) หมายถึง ทักษะทางการแสดงที่มีการใช้ร่างกาย การเต้น หรือการฟ้อนรำควบคู่กับการศึกษาเกี่ยวกับพลังงานและการเคลื่อนที่ควบคู่กับความคิดสร้างสรรค์ในการแสดง เป็นการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งของพื้นที่ หรือการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการกำหนดลมหายใจเข้า ออก ของนักแสดง อันเป็นวิธีการเติมพลังของการขับเคลื่อนที่แสดงถึงความหนัก เบา ช้าหรือเร็ว การยืดตัวขึ้นและ

การเปลี่ยนผ่านน้ำหนักลงสู่พื้น เพื่อให้เกิดภาพของการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างต่อเนื่องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.16 ภาพลีลาการแสดงนักแสดงหลัก ตัวแทนพระพุทธศาสนา ลีลาการแสดงการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) และการเคลื่อนไหวแบบพลวัตร (Dynamic) ใช้อุปกรณ์ร่ม
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.17 ภาพลีลาการแสดงนักแสดงหลัก ตัวแทนพระพุทธศาสนา ลีลาการแสดงการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) และการเคลื่อนไหวแบบพลวัตร (Dynamic) ใช้อุปกรณ์ผ้าขาว
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.18 ภาพลีลาการแสดงนักแสดงหลัก ตัวแทนพระพุทธศาสนา ลีลาการแสดงการเคลื่อนไหว
ร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) และการเคลื่อนไหวแบบพลวัตร (Dynamic)

ใช้อุปกรณ์ผางประทีป

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.19 ภาพลีลาการแสดงนักแสดงหลัก ตัวแทนพระพุทธศาสนา ลีลาการแสดงการเคลื่อนไหว
ร่างกายแบบด้นสด (Improvisation) และการเคลื่อนไหวแบบพลวัตร (Dynamic)

ใช้อุปกรณ์แจกันเทียนใส่ดอกบัวสด

ที่มา: ผู้วิจัย

3) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 5

การคัดเลือกนักแสดงในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกนักแสดงโดยยึดจากการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 4 จำนวน 35 คน และได้คัดเลือกนักแสดงเสริมเพิ่มเติมอีกจำนวน 25 คน รวมนักแสดงทั้งสิ้น 60 คน เพื่อให้การแสดงในครั้งนี้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รับสมัครนักแสดงที่มีจิตอาสา เสียสละ มีความรับผิดชอบและมีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ไม่ได้จำกัดลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างของนักแสดง และเปิดรับกลุ่มอาสาสมัครมีคุณสมบัติและความสามารถที่หลากหลายในทักษะทางด้านศิลปะการแสดง ได้แก่ ทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ตะวันออก ทักษะทางด้านนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ทักษะทางด้านนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ ทักษะทางการแสดงละคร ทักษะทางการเคลื่อนไหวแบบด้นสด (Improvisation) และนักแสดงแบบไม่ได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏยศิลป์ (Untrained Dancer) เข้าร่วมในครั้งนี้เพื่อการถ่ายทอดลีลาการเคลื่อนไหว ตลอดจนองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการแสดงของผู้วิจัย

นักแสดงเสริมเพิ่มเติม จำนวน 25 คน

ตารางที่ 4.17 นักแสดงเสริมในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ครั้งที่ 5

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นางสาวสุธิดา ประดับแก้ว ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ บริหารงานทั่วไป สังกัดกองสวัสดิการ ศูนย์ ศิลปวัฒนธรรมกาญจนา ภิเษก มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นางสาวสุภัฐตา บรรณเทา พิตร นักศึกษาชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวยุภาวดี พวงมาลา นักศึกษาชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวรัตติกาล แก้วหา วงศ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวเพ็ญพิชชา รัฐตะ สาร นักศึกษาชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นางสาวจรรววรรณ ภูมิคำ นักศึกษาชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวนุชบา พวงมะลิ นักศึกษาชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวสุภรณ์ทิพย์ ทองผา นักศึกษาชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวจริยา ปินะทานัง นักศึกษาชั้นปีที่ 4	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	<p>นางสาวประภาพรณ ปกติ ทั้ง นักศึกษาชั้นปีที่ 4</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นายพัทพงษ์ นันทศรี นักศึกษาชั้นปีที่ 4</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นายธรรมบุญ คงมงคล นักศึกษาชั้นปีที่ 4</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นายชัยวัช ทองจันทร์ นักศึกษาชั้นปีที่ 4</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	<p>นายณัฐวุฒิ อนุพัฒน์กุล นักศึกษาชั้นปีที่ 4</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นายจิระภัทร โพธารินทร์ นักศึกษาชั้นปีที่ 4</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นายโชคชัย พูลทอง นักศึกษาชั้นปีที่ 4</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>
	<p>นายบุญทิวา ท่อนทอง นักศึกษาชั้นปีที่ 4</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร</p>

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นายตะวัน พิขมมอ นักศึกษาชั้นปีที่ 2	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวเบญจภรณ์ ทองโสภา นักศึกษาชั้นปีที่ 2	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาววาสนา วงศ์เวิน นักศึกษาชั้นปีที่ 2	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวอังศวรี พิมพ์บัวมี นักศึกษาชั้นปีที่ 2	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร

ภาพของนักแสดง	ชื่อ - นามสกุล / สังกัด	ความสามารถ
	นายณรงค์ฤทธิ์ มุทาพร นักศึกษาชั้นปีที่ 2	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นายศรตยา พิมพ์พรมมา นักศึกษาชั้นปีที่ 2	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวบุษราภรณ์ คำโสภา นักศึกษาชั้นปีที่ 3	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร
	นางสาวจุฑาวรรณ คำภาค นักศึกษาชั้นปีที่ 3	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ พื้นบ้าน และการละคร

จากตารางที่ 4.17 สรุปนักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่เป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นนักแสดงที่มีจิตอาสา เสียสละ มีความรับผิดชอบและมีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ไม่ได้จำกัดลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างของนักแสดง และเป็นกลุ่มอาสาสมัครที่มีคุณสมบัติและความสามารถที่หลากหลายในทักษะทางด้านศิลปะการแสดง ได้แก่ ทักษะทางด้านนาฏศิลป์

ตะวันออก ทักษะทางด้านนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ทักษะทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ทักษะทางการแสดงละคร ทักษะทางการเคลื่อนไหวแบบด้นสด (Improvisation) และนักแสดงแบบไม่ได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏศิลป์ (Untrained Dancer) เข้าร่วมในครั้งนี้ นักแสดงเสริมที่คัดเลือกเพิ่มเติมนี้เป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ เจ้าหน้าที่สำนักศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ประกอบด้วย นักแสดงหญิง 15 คน และนักแสดงชาย 10 คน รวมนักแสดงเสริมเพิ่มเติมจำนวน 25 คน สรุปได้ว่า นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหา รูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยจึงได้จำแนกบทบาทของศิลปิน คัดเลือกนักแสดงทั้งสิ้น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มศิลปินหลักที่รับบทเดินเรื่อง 2) นักแสดงเสริม 3) นักดนตรีวงดนตรีสากล 4) นักดนตรีวงโปงลาง รวมนักแสดงทั้งสิ้น 60 คน

4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 5

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบจากการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งที่ 4 ซึ่งเป็นการออกแบบที่มีการใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย มีการนำผ้าพื้นเมืองอีสาน มาประยุกต์เพื่อต้องการสื่อถึงวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายและมีความเป็น พื้นบ้านภาคอีสาน และการแต่งกายตามสมัยนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ผสมผสานการนำเส้นสายใยจาก ผ้าไหมร่วมออกแบบการแต่งกายและเครื่องประดับ เพื่อสื่อถึงความสำนึกรักบ้านเกิด อีกทั้งเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของวัสดุ วัตถุดิบอันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข โดยการเลือกหาวัสดุ เนื้อผ้า หรือวัตถุดิบที่ต้องได้มาจากสิ่งที่มีในท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี อีกทั้งมีการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดนักดนตรีที่มีแนวคิดมาจากการกระตุ้น ความสนใจของคนรุ่นใหม่โดยการให้คนรุ่นใหม่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการ วาดภาพ และเขียนข้อความที่มีความหมายเกี่ยวกับงานเทียนพรรษา และคนรุ่นใหม่ให้ปรากฏบนเสื้อยืดสีขาวสำหรับนักดนตรีวงโปงลาง และวาดภาพลงเสื้อสีดำสำหรับ นักดนตรีวงดนตรีสากลสร้างสรรค์ นับได้ว่าเป็นการต่อยอดกระบวนการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยการนำผลผลิตของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการวาดภาพบนเสื้อนี้นำมาใช้สำหรับนักดนตรีวงโปงลาง และ นักดนตรีวงดนตรีสากลสร้างสรรค์ เพื่อใช้สวมใส่ในการแสดงในงานวิจัยครั้งนี้

ทั้งนี้เมื่อมีการเพิ่มรายละเอียดของบทการแสดงเพิ่มขึ้นในการแสดงทั้ง 3 องค์ ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบเครื่องแต่งกายเพิ่มขึ้น ได้แก่ เครื่องแต่งกายของกลุ่มคนในยุคโบราณ และเครื่องแต่งกายที่ บ่งบอกถึงความหลากหลายทางอาชีพ โดยผู้วิจัยได้อธิบายรูปแบบของการออกแบบเครื่องแต่งกายใน ครั้งที่ 5 ดังต่อไปนี้

เครื่องแต่งกายของกลุ่มคนในยุคโบราณ

ภาพที่ 4.20 เครื่องแต่งกายของกลุ่มคนในยุคโบราณ
ที่มา: ผู้วิจัย

เครื่องแต่งกายชาวบ้าน

ภาพที่ 4.21 เครื่องแต่งกายชาวบ้าน
ที่มา: ผู้วิจัย

เครื่องแต่งกายของกลุ่มคนรุ่นใหม่

ภาพที่ 4.22 เครื่องแต่งกายของกลุ่มคนรุ่นใหม่
ที่มา: ผู้วิจัย

เครื่องแต่งกายที่บ่งบอกถึงความหลากหลายทางอาชีพ

ภาพที่ 4.23 เครื่องแต่งกายที่บ่งบอกถึงความหลากหลายทางอาชีพ
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.24 เครื่องแต่งกายของนักแสดงหลักตัวแทนพุทธศาสนา

ที่มา: ผู้วิจัย

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีครั้งที่ 5 นี้ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบร่วมกับนักดนตรีที่มีประสบการณ์ ซึ่งทำการออกแบบเสียงตลอดการแสดง เริ่มตั้งแต่ฉากนำเข้าสู่การแสดง องค์กร 1-3 ทั้งนี้ผู้วิจัยมีแนวทางในการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านผสมกับดนตรีสากล เพื่อใช้ประกอบการแสดง สร้างสรรค์ทำนองเพลงโดยคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น รวมถึงให้นักดนตรีสามารถ บรรเลงทำนองเพลงได้อย่างมีอิสระ ไม่จำกัดจังหวะ รูปแบบและวิธีการบรรเลงโดยใช้วิธีการ สร้างสรรค์ทำนองเพลงแบบด้นสด (Improvisation) ในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกตามบทการแสดง และในส่วนเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงนั้น ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องดนตรีวงโปงลางพื้นบ้านอีสาน ซึ่งมีเครื่องดนตรีวงโปงลางจำนวน 10 ชนิด ได้แก่ โปงลาง แคน พิณ เบส โหวด ปี่ภูไท กลองรำมะนา กลองหาง ฉาบใหญ่ ฉาบเล็ก และเครื่องดนตรีวงดนตรีสากลจำนวน 5 ชนิด ได้แก่ แซกโซโฟน คีย์บอร์ด กลอง เปียโน กีตาร์ เบส โครงสร้างของเสียงและดนตรีที่ใช้เป็นรูปแบบการร้อง และการบรรเลงดนตรีสด ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของศิลปินอิสระ และอาสาสมัครนักร้อง

และนักดนตรีกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี ดังที่ ศรัณย์ ศรีพุทธรินทร์ ยังได้แสดงความคิดเห็นถึงการออกแบบทำนองเพลงให้เหมาะสมกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ไว้ว่า

การออกแบบเพลงและดนตรีประกอบการแสดงที่มีการผสมผสานระหว่างเครื่องดนตรีพื้นบ้านและเครื่องดนตรีสากลสามารถสร้างสรรค์และออกแบบได้อย่างหลากหลาย เช่น ผู้สร้างสรรค์จะไม่บิดทำนองของเพลงพื้นบ้านไปมาก คือให้คงทำนองเดิมของเพลงต้นแบบลายเพลงพื้นบ้านไว้ แต่ในบางโอกาสก็สามารถปรับหรือประยุกต์เพิ่มเติมได้ ดังแนวคิดของอาจารย์ทองใส ทับถนน ที่ได้กล่าวไว้ว่าสามารถใส่ลูกเล่นเพิ่มเติมได้ มีการสอดแทรกเสียงประสานที่มาจากเครื่องดนตรีสากล จะช่วยให้เกิดความแปลกใหม่และสร้างสรรค์ เรียกว่าโน้ตประดับ (Fake Melody) หรือการเพิ่มคอร์ดที่ทันสมัยเพิ่มเติมได้ หากเป็นการนำเสนอบทร้อง ผู้สร้างสรรค์ดนตรีสามารถใช้เทคนิคการร้องแบบพื้นบ้านดั้งเดิม แต่เป็นการร้องผสมกับวงดนตรีสากล ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสร้างสีสันให้กับบทเพลง (Tone color) ที่ทันสมัยก็จะช่วยดึงดูดความสนใจของคนรุ่นใหม่ได้ (ศรัณย์ ศรีพุทธรินทร์, สัมภาษณ์, 13 เมษายน 2565)

ภาพที่ 4.25 วงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง
ที่มา: ผู้วิจัย

เนื่องจากการออกแบบการแสดงนำเสนอในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวิงต์ ดังนั้นการดำเนินเรื่องตามบทของการแสดงในแต่ละองค์จึงต้องคำนึงถึงการออกแบบบทร้องที่อธิบายถึงเรื่องราวเนื้อหา และอารมณ์ของเพลงซึ่งผู้ประพันธ์บทร้องต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ด้านภาษา การตีความ การคำนึงถึงผู้ฟังคือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ผวนวกกับประสบการณ์และเข้าใจถึงเรื่องราวที่ผู้วิจัยต้องการ

นำเสนอทั้ง 3 องค์การแสดงดั่งที่ พิชิต ทองชิน ได้อธิบายถึงการประพันธ์บทร้องประกอบการแสดงในงานวิจัยครั้งนี้ ว่า

การประพันธ์เพลงอีสานประกอบการแสดงประเภทกลอนลำ ต้องคำนึงใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง ผู้ประพันธ์ต้องมีความรู้ในด้านภาษาอีสานและภาษาไทยภาคกลาง และต้องมีความเข้าใจในฉันทลักษณ์กลอนอีสานอย่างดี จึงจะประพันธ์กลอนออกมาได้ถูกต้องตามจารีต 2) ด้านเนื้อหาที่ประพันธ์ ผู้ประพันธ์ต้องเข้าใจในเนื้อหาที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่ออย่างลุ่มลึก ถ่องแท้ เนื่องจาก การประพันธ์กลอนลำประกอบการแสดงต้องมีเนื้อหาที่สามารถสร้างสรรค์ทำร้าย และการตีความตามบทการแสดงในแต่ละองค์การแสดง ดังนั้นผู้ประพันธ์สมควรมีความรู้ด้านนาฏศิลป์ด้วย นอกจากนี้ และ 3) ด้านภาษาที่ใช้ในกลอนลำ ผู้ประพันธ์ต้องทราบกลุ่มผู้เสพการแสดงว่าเป็นกลุ่มใด ในการประพันธ์เพลงประกอบการแสดงชุดนี้ มีเป้าหมายคือกลุ่มรุ่นใหม่ ภาษาในกลอนลำจึงต้องเข้าใจง่ายไม่ใช้คำที่ซับซ้อนและกระชับ จึงจะเหมาะสมกับการแสดง (พิชิต ทองชิน , สัมภาษณ์, 13 เมษายน 2565)

หมอลำซึ่งมีอิทธิพลต่อคนรุ่นใหม่เป็นอย่างมาก ดังที่ วีระพงษ์ วงศ์ศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการนำหมอลำเพื่อใช้กระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ดังนี้

หมอลำในอดีตจะต่างกับหมอลำปัจจุบัน ในอดีตหมอลำจะใช้แค่แคนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ แค่นั้นเดียว เมื่อผ่านมามากหลายยุคหลายสมัย หมอลำได้วิวัฒนาการให้เข้ากับยุคสมัยใหม่ ได้นำเอาเครื่องดนตรีต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาประกอบจังหวะในการแสดง ทำให้หมอลำมีอิทธิพลต่อคนรุ่นใหม่ได้มาก คนรุ่นใหม่เวลาดูหมอลำก็ถือว่าเป็นการบันเทิง ผ่อนคลายความเครียด ออกไปเดินไปไร่ เพื่อความบันเทิงหน้าเวทีหมอลำ ก็เลยเกิดเป็นที่นิยมต่อคนรุ่นใหม่ และคนรุ่นหลังอย่างมากในปัจจุบัน หมอลำซึ่งในปัจจุบันวิวัฒนาการมาจากหมอลำกลอนในอดีตนำดนตรีมาผสมผสานเข้าให้เกิดจังหวะเร็วเร้าใจ แต่ก่อนหมอลำซึ่งเรียกว่าหมอลำกลอนประยุกต์ ในความหมายของหมอลำกลอนประยุกต์ คือ แต่ก่อนหมอลำกลอนได้ใช้แค่แคนในการประกอบจังหวะ แต่มาในยุคหมอลำกลอนประยุกต์ได้นำเอาเครื่องดนตรี เช่น กลอง พิณ ฉิ่ง ฉาบ แคน มาผสมผสานกันให้เกิดจังหวะซึ่ง เร้าใจ คนพื้นบ้านเราก็เลยเรียกว่าหมอลำซึ่ง เพราะมีจังหวะเร็วขึ้น คนรุ่นใหม่ก็เลยเกิด

การสนใจมากขึ้นในรูปแบบหมอลำซึ่ง เพราะจังหวะหมอลำซึ่งทำให้มีจังหวะเร้าใจ ได้ออกไปเต้นออกไปรำ ให้เกิดความสนุกสนานมากขึ้น จังหวัดอุบลของเราซึ่งได้ขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองนักปราชญ์แห่งวงการหมอลำ ก็เลยได้อำเภอนองหมอลำซึ่งมาใช้ในการแห่เทียนพรรษาเพื่อให้เด็กรุ่นหลังเด็กสมัยใหม่ได้มีความสนใจในประเพณีแห่เทียนมากขึ้น ในเวลาทำกิจกรรมแห่เทียนลงวัด ได้จัดทำขึ้นในทุก ๆ ปี เด็กสมัยใหม่ก็เลยมีความสนใจในประเพณีแห่เทียนพรรษามากขึ้น เพราะมีทำนองเพลงดนตรีที่เร้าใจ ในกิจกรรมการแห่เทียนไปทอดที่วัด เลยนำเอาทำนองหมอลำซึ่งมาใช้กระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี (วิระพงษ์ วงศ์ศรี, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

หมอลำมีอิทธิพลต่อวัยรุ่น คนรุ่นใหม่ในช่วงเวลาปัจจุบันเป็นอย่างมาก ดังที่ ประภาพรรณ ปัทมพิทักษ์ ได้แสดงทรรศนะ ดังนี้

วัยรุ่นส่วนใหญ่ชื่นชอบการดูและฟังหมอลำ เนื่องจากหมอลำส่วนใหญ่จะนิยมเล่นเพลงที่วัยรุ่นนิยมฟังในช่วงเวลานั้น เป็นเพลงที่มีจังหวะเร้า เร้าใจ หรือเพลงที่ซึ้งแต่เข้ากับชีวิตของหลาย ๆ คน ทำให้วัยรุ่นรู้สึกได้ปลดปล่อยความเครียด และสนุกไปกับเพลง ซึ่งถือได้ว่าหมอลำมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นในช่วงเวลาปัจจุบันเป็นอย่างมาก (ประภาพรรณ ปัทมพิทักษ์, สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2565)

ธานี ดุจดา ได้ออกแบบเพลงที่ใช้ประกอบการแสดงที่เป็นการนำรูปแบบเพลงแบบ Ballad เพิ่มจังหวะกลองแบบ Samba Half Time และ Latin Rhythm มานำเสนอในการแสดงงอกที่ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ช่วงนทคีนรัง โดยอธิบายไว้ดังนี้

เพลงบัลลาดแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกทางด้านทฤษฎี ความหมายโดยตรง บัลลาดคือการเล่าเรื่องพรรณนา เป็นเพลงที่มีลักษณะของการเล่าเป็นเรื่องราว ซึ่งส่วนมากก็จะเป็นเรื่องของความรัก ซึ่งจะเป็นดนตรีแบบใดก็ได้ ส่วนที่ 2 คือความเข้าใจกันโดยทั่วไป บัลลาดเป็นเพลงที่มีจังหวะค่อนข้างช้าเมโลดี้เพราะพริ้ง การร้องเริ่มไล่ลำดับจากแผ่วเบาไปจนถึงโหยหวน โดยเริ่มจากบรรเลงลายเพลงแม่ฮ้างกล่อมลูก (Ballad) ภาพนกบินมาจากหลายทิศทาง ตามด้วยลมพัดพริ้ว เพิ่มจังหวะ (Samba Half Time) นกบินต่อกันเป็นแถวกันหอย แสดงถึงการรวมกันกลับบ้าน และปิดท้ายช่วงการแสดงนทคีนรังโดยการบรรเลงลายนกไซบินข้ามทุ่ง เพิ่มจังหวะ

กลอง (Latin Rhythm) ซึ่งเป็นแนวเพลงที่แปลกใหม่และทำนองที่ร่วมสมัยโดนใจวัยรุ่น แสดงกลุ่มทำสัญญารูปนก เพื่อนำเสนอ นกหวดรักซุบเทียน ให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ สืบทอด งานประติมากรรมรูปเทียน (งานช่าง)งานประเพณี ถือเป็นการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้รู้สึกสนุกและคล้อยตามกับบทเพลงที่ต้องการนำเสนอ (ธานี ดุงดา, สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2565)

ทั้งนี้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงนั้น ถือได้ว่าเป็น องค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยส่งผลให้ผู้ชมรับรู้เรื่องราวตามบทของการแสดง เสริมสร้างอารมณ์สในการรับชม ทำให้การแสดงมีความลงตัวและเกิดความสมบูรณ์ในการแสดงทั้ง 3 องค์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบทำนองเพลง และออกแบบเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงในแต่ละองค์และแต่ละฉากของการแสดง ไว้ดังนี้

ตารางที่ 4.18 การออกแบบเสียงและดนตรีในการปฏิบัติการทดลองสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5
ที่มา: ผู้วิจัย

องค์การแสดง	เครื่องดนตรีที่ใช้	ลักษณะของทำนองเพลง	ความหมาย
องค์ 1 ภาพจำลองงานเทียน			
Live นำเข้าสู่การแสดง	ไม่มีการบรรเลงดนตรีประกอบ	เป็นเสียงธรรมชาติที่อยู่ในพื้นที่การแสดง	เพื่อสื่อถึงความเป็นธรรมชาติของเสียงที่ปรากฏในพื้นที่ และแสดงถึงความเป็นช่วงเวลาปัจจุบัน
ภาพชุมชนชวนกันทำเทียน	ปี่ภูไท, แคน, พิณ, โปงลาง	บรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีพื้นบ้านเพื่อนำเสนออัตลักษณ์เสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด	เพื่อสื่อถึงบรรยากาศภาพจำลองงานเทียนในอดีต
ขบวนแห่สัมมาชีพ	วงโปงลาง	ลำทางสั้นวาทอุบล	เพื่อสื่อถึงบรรยากาศภาพจำลองงานเทียน และขบวนแห่เสียงเทียนมัตรวมในอดีต
นกบินออก	คีย์บอร์ด	เสียงนก	เพื่อสื่อถึงนกออกบินไปหาถิ่นต่างถิ่น

องค์การแสดง	เครื่องดนตรีที่ใช้	ลักษณะของทำนองเพลง	ความหมาย
			เปรียบเสมือนลูกหลาน เดินทางไปทำงาน ต่างจังหวัด
องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ในปัจจุบัน			
คนรุ่นใหม่ สนใจสื่อ เทคโนโลยี	วงดนตรีสากล แซกโซโฟน, คีย์บอร์ด, กลองไฟฟ้า, เบส	ดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ และแจ๊ส	เพื่อสื่อถึงความล้ำสมัยที่ แตกต่างระหว่างความ เป็นดนตรีพื้นบ้านดั้งเดิม กับดนตรีสากลร่วมสมัย
คนรุ่นใหม่ไม่ สนใจงาน แห่เทียน เข้าพรรษา	วงดนตรีสากล	เพลงช้า ที่มีบทร้องเกี่ยวกับ คนรุ่นใหม่ เดินทางไป ทำงานต่างถิ่น สนใจสื่อ เทคโนโลยี ไม่สนใจงานแห่ เทียนเข้าพรรษา	เพื่อสื่อถึงถึงคนรุ่นใหม่ เดินทางไปทำงานที่ต่าง ถิ่น เพลิดเพลินกับแสงสี เทคโนโลยีสมัยใหม่ จน ลืมความสำคัญของงาน บุญประเพณีแห่เทียน เข้าพรรษา
องค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต			
นักคินริ่ง	วงโปงลางและวง ดนตรีสากล	<ul style="list-style-type: none"> - บรรเลงลายเพลงแม่ฮ้าง กล่อมลูก (Ballad) ภาพนก บินมาจากหลายทิศทาง - สมพัตพร้าว (Samba Half Time) นกบินต่อกัน เป็นแถวกันหอย แสดงถึง การรวมกันกลับบ้าน - นกไซบินข้ามทุ่ง (Latin Rhythm) แสดงกลุ่ม ทำสัญลักษณ์รูปนก เพื่อ นำเสนอ นกหวดชักชวนเทียน ให้ตระหนักถึง การอนุรักษ์ สืบทอด งานประติมากรรม 	เพื่อสื่อถึงการสำนึกรัก บ้านเกิด การเดินทางกลับ บ้านของคนรุ่นใหม่ คน คินถิ่น เพื่อร่วมงาน ประเพณี

องค์การแสดง	เครื่องดนตรีที่ใช้	ลักษณะของทำนองเพลง	ความหมาย
		รูปเตียน(งานช่าง)/งาน ประเพณี	
กระตุ้นความ สนใจของคน รุ่นใหม่	วงโปงลางบรรเลง ร่วมกับวงดนตรีสากล	การขับร้องลำซิ่งเพื่อ กระตุ้นความสนใจของคน รุ่นใหม่ให้มีส่วนร่วมในงาน ประเพณี	เพื่อสื่อถึงคนรุ่นใหม่เข้า มาเป็นส่วนสำคัญในการ สืบทอดงานบุญประเพณี
ตระหนักและ ร่วมกันสืบ สานงานเตียน	วงโปงลางบรรเลง ร่วมกับวงดนตรีสากล	ทำนองเพลงรับขวัญน้อง เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้ร่วม ตระหนักถึงการสืบสานและ เห็นความสำคัญของงาน ประเพณี	เพื่อสื่อถึงการร่วมกัน ตระหนักรู้ เห็น ความสำคัญและร่วมสืบ สานงานประเพณีแห่ง เตียนเข้าพรรษาจังหวัด อุบลราชธานี

6) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 5

ผู้วิจัยจึงออกแบบพื้นที่การแสดงสำหรับการวิจัยครั้งที่ 5 นี้ โดยผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกใช้สถานที่ในการจัดการแสดงผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่ได้แนวคิดมาจากการออกแบบพื้นที่การแสดงในครั้งที่ 4 ให้เป็นสถานที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย การออกแบบพื้นที่การแสดงที่ให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงแนวคิดในการเลือกพื้นที่การแสดงที่เป็นพื้นที่เปิด จึงเลือกใช้พื้นที่ย่านชุมชนเมืองเก่าที่เป็นศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำกิจกรรมสันตนาการของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย และไปทำกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีใครไปจัดการแสดงในพื้นที่ลักษณะนี้มาก่อน ถือเป็นผู้บุกเบิกในการใช้พื้นที่แบบใหม่นี้ โดยเลือกใช้พื้นที่แบบเปิด ลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมน้ำมูล และบริเวณใต้สะพานข้ามแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะที่คนรุ่นใหม่ไปทำกิจกรรมต่าง ๆ การจัดแสดงในพื้นที่แห่งนี้ ถือได้ว่าเป็นการบุกเบิกและมีความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกใช้พื้นที่การแสดงที่ต่างไปจากเดิม กล่าวคือ รูปแบบการจัดงานประเพณีและขบวนแห่เตียนของจังหวัดอุบลราชธานีจะดำเนินการจัดแสดงขบวนแห่เตียนแค่เพียงบริเวณทุ่งศรีเมืองเท่านั้น ไม่เคยจัดแสดงขบวนแห่เตียนในพื้นที่ลักษณะอื่นเลย ในการสร้างสรรค์พื้นที่ให้เกิดความแปลกใหม่นี้ผู้วิจัยต้องการนำเสนอการเลือกใช้พื้นที่แบบใหม่ที่ไม่จำกัดในการจัดแสดงแค่เพียง ณ บริเวณทุ่งศรีเมืองเท่านั้น ผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่แห่งนี้ใน

การนำเสนอรูปแบบการแสดงของขบวนแห่เทียนในพื้นที่แบบใหม่ อีกทั้งเพื่อให้เหมาะสมกับบทการแสดงในแต่ละองค์ โดยผู้วิจัยจะได้อธิบายดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.26 พื้นที่การแสดงองค์ 1 ภาพจำลองเทียน

ที่มา: ผู้วิจัย

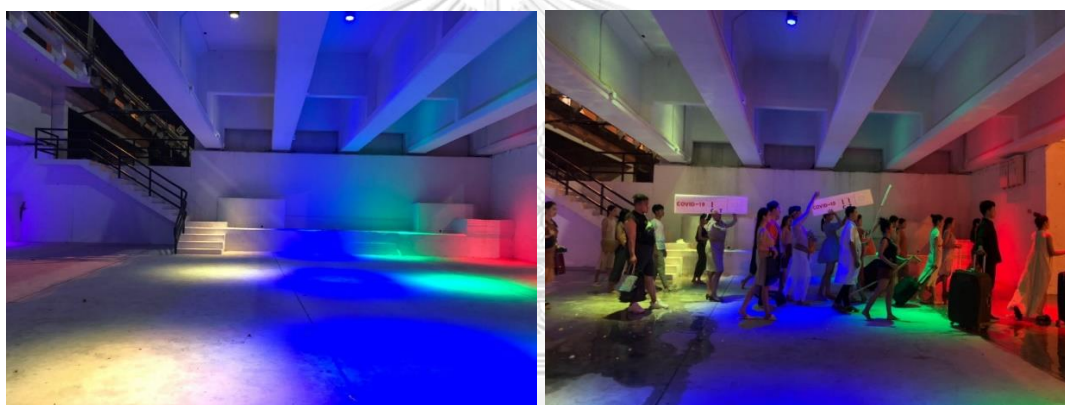
การออกแบบพื้นที่การแสดงองค์ 1 ภาพจำลองเทียน ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมน้ำมูล ทำน้ำตลาดใหญ่ มีฉากหลังที่มีโครงสร้างเป็นบ้านไม้เก่าอยู่ตรงกลางและฝั่งซ้ายและขวาเป็นอาคารปูนผสมไม้

1. ภาพภาพของสภาพแวดล้อม

ลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมน้ำมูล ทำน้ำตลาดใหญ่ เป็นพื้นที่ลานพื้นคอนกรีตขนาดกว้างที่มีการปรับปรุงขึ้นใหม่ เป็นโครงการที่นางสาวพิศทยา ไชยสงคราม นายกเทศมนตรีนครอุบลราชธานี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามโครงการพัฒนาภูมิทัศน์ถนนเลียบริมน้ำมูล เป็นเมืองริมน้ำส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง และปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนเลียบริมน้ำมูล เป็นการก่อสร้างที่มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนและระบบระบายน้ำ ทางเดินริมน้ำ จุดชมวิว และไฟฟ้าแสงสว่าง ณ ถนนเลียบริมน้ำมูล ช่วงใต้สะพานเสรีประชาธิปไตยไปจนถึงบริเวณทำน้ำวัดสุปฏิภูมิรามวรวิหาร เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเมืองเก่า และเป็นลานกิจกรรม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกายของประชาชนชาวอุบลราชธานี ทั้งยังเป็นการป้องกันการพังทลายตลิ่งริมน้ำมูล และเชื่อมต่อเส้นทางจราจรวงแหวนรอบใน นับเป็นพื้นที่ใหม่ที่มีประชาชนและกลุ่มคนรุ่นใหม่ไปทำกิจกรรมสันทนาการ ณ พื้นที่แห่งนี้

2. ความหมายแฝง

การออกแบบพื้นที่การแสดงขององค์ 1 เพื่อการตีความเรื่อง ภาพจำงานเทียนในอดีต ผู้วิจัยมีแนวคิดในการนำเสนอ ภาพความเก่า และใหม่ ของพื้นที่และฉากหลัง ที่อยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน มีกลิ่นอายศิลปะแบบไทยอีสานประเพณี และความร่วมสมัยที่มีกลิ่นอายโมเดิร์นนิสต์ สะท้อนถึงความเก่าแก่ โบราณเพื่อชวนให้หวนระลึกถึงภาพจำในอดีต แสดงถึงความเรียบง่ายของคนอีสานในท้องถิ่นซึ่งพื้นที่แห่งนี้แสดงออกถึงตัวตนของพวกเขาได้ดีกว่าพื้นที่ของวัดหรือพื้นที่ราชการที่ใช้สถาปัตยกรรมแบบไทยประเพณี เป็นการสะท้อนให้เห็นว่ารากเหง้าของงานแห่เทียนนั้นเป็นงานของชาวบ้านที่มีวัฒนธรรมแบบพื้น ๆ ไม่ได้เป็นวัฒนธรรมชั้นสูง ที่หรูหราอลังการแต่อย่างใด การออกแบบพื้นที่การแสดงจึงควรหวนไปหาสถานที่ที่มีลักษณะพื้น ๆ และเรียบง่ายดังเช่นบรรยากาศ และพื้นที่ลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบบแม่น้ำมูล ท่าน้ำตลาดใหญ่แห่งนี้

ภาพที่ 4.27 พื้นที่การแสดงองค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดลอยในปัจจุบัน
และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต
ที่มา: ผู้วิจัย

การออกแบบพื้นที่การแสดงองค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดลอยในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบบแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณใต้สะพานรัตนโกสินทร์ 200 ปี กับสะพานเสรีประชาธิปไตย หรือท่าน้ำตลาดใหญ่

1. ภาพภาพของสภาพแวดล้อม

พื้นที่บริเวณใต้สะพานรัตนโกสินทร์ 200 ปี กับ สะพานเสรีประชาธิปไตย หรือท่าน้ำตลาดใหญ่ เป็นพื้นที่ที่ได้มีการปรับปรุงพื้นที่จากเดิม ที่มีแต่ขยะ สังกะสีเหม็น ไม่มีแสงส่องสว่าง มีบรรยากาศอึมครึม เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565 นางสาวพิศทยา ไชยสงคราม นายกเทศมนตรีนคร

อุบลราชธานี ได้จัดเจ้าหน้าที่สำนักช่างเทศบาลนครอุบลราชธานีในการปรับปรุงพื้นที่บริเวณใต้สะพานใหม่ โดยการกำจัดขยะ ปรับพื้นที่ ทาสีขาว และติดไฟส่องสว่าง ที่มีสีสันหลากสี ระดับตกแต่ง ติดตั้งระบบไฟฟ้าเพื่อส่องสว่าง ด้วยระบบไฟแสงสี ที่มีความสวยงาม ตระการตา ซึ่งระบบไฟจะเปลี่ยนสีไปเรื่อย ๆ เป็นระยะ ๆ เพื่อปรับแต่งให้พื้นที่แห่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ และมีความปลอดภัยแก่ผู้สัญจรไปมา ทั้งนี้เทศบาลนครอุบลราชธานี ได้ทดสอบระบบไฟฟ้าในพื้นที่แห่งนี้เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2565 และในอนาคตอันใกล้ นี้ จะได้มีการจัดให้พื้นที่แห่งนี้เป็นตลาดนัดถนนคนเดินขึ้นที่นี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ การค้าขาย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างมูลค่าใหม่บนฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในพื้นที่แห่งนี้นับเป็นพื้นที่แห่งใหม่ที่ยังไม่เคยมีผู้ใดมาจัดกิจกรรมการแสดง ณ พื้นที่แห่งนี้มาก่อน

2. ความหมายแฝง

บทบาทของพื้นที่ที่เป็นแหล่งรวมคนนี้ถือเป็นพื้นที่เพื่อแสดงออกถึงความต้องการของมหรสพทางการแสดง เป็นพื้นที่ส่วนกลางเพื่อการแสดงออกและการรับชม เปรียบได้กับพื้นที่ของวัดในสมัยโบราณซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชนเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนา การศึกษา รวมถึงการประชุมตามวาระต่าง ๆ ดังนั้นพื้นที่จัดงานประเพณีวัฒนธรรมจึงควรมีลักษณะอันเป็นศูนย์รวมจากหลากหลายฝ่าย ที่สำคัญควรเป็นที่ยอมรับของทั้งผู้สร้างงานและผู้ชม ทั้งนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าการจัดงานประเพณี หรือการร่วมสืบสานโดยคนรุ่นใหม่ ควรจัดในพื้นที่ที่คนรุ่นใหม่สามารถแสดงตัวตนผ่านพื้นที่ที่ตนมีความคุ้นเคย มีประสบการณ์ร่วมกับบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ไม่ถูกจำกัดทั้งเรื่องการแสดงออกทางกาย และไม่ถูกปิดกั้นทางความคิด ซึ่งการจัดแสดงในพื้นที่แห่งนี้ถือเป็นการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ได้เป็นอย่างดี

ในการออกแบบพื้นที่การแสดง การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังที่ ศุภวัฒน์ หิรัญธนวิวัฒน์ ได้อธิบายถึงการใช้พื้นที่การแสดงเพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ดังนี้

สำหรับการออกแบบพื้นที่การแสดง “การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี” จึงควรมีรูปแบบที่สนองต่อการรับรู้และดึงดูดความสนใจของคนรุ่นใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

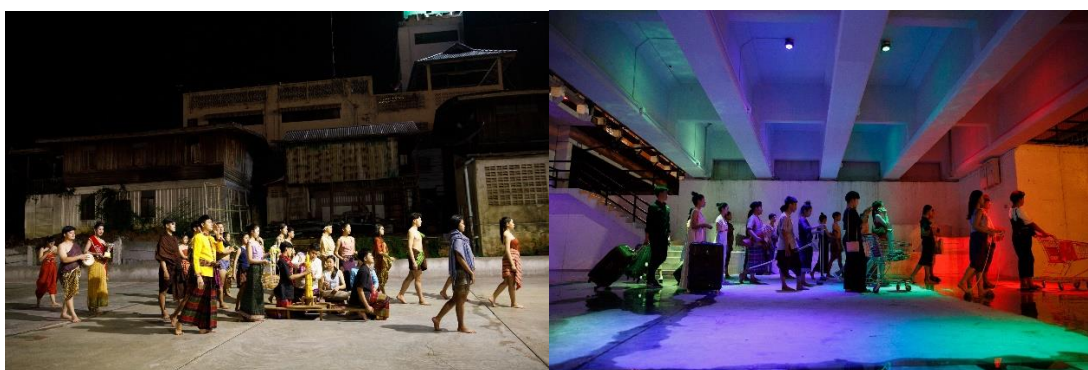
- ควรเป็นพื้นที่ที่เข้าถึงได้ง่าย ทั้งการคมนาคมด้วยรถส่วนตัว รถประจำทาง และการเดิน อยู่ใกล้ถนนสายหลัก ไม่ตั้งอยู่ลึกหรือซับซ้อนมากเกินไป

- ตั้งอยู่ในศูนย์กลางหรือใกล้เคียงกับชุมชน วัด สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ ห้างสรรพสินค้า หรือตลาด เป็นต้น
- มีบรรยากาศผ่อนคลายและเป็นพื้นที่เปิดโล่ง อาจอยู่ติดกับธรรมชาติ ได้แก่ สนามหญ้า บึงน้ำ หรือแม่น้ำ เป็นต้น
- การออกแบบสถานที่ควรมีรูปแบบที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ มองเห็นได้ชัดจากระยะไกล ทั้งนี้ยังควรพ่วงบริบทและความสัมพันธ์กับพื้นที่โดยรอบ เพื่อให้เป็นที่สนใจต่อคนรุ่นใหม่
- หากสถานที่ตั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ ก็จะช่วยกระตุ้นความสนใจได้มากขึ้น เช่น คาเฟ่ ร้านอาหาร Co-Working Space หรือตลาด เป็นต้น (ศุภวัฒน์ หิรัญธนวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2565)

7) การออกแบบแสง ครั้งที่ 5

การออกแบบแสง เป็นการใช้แสงธรรมชาติของพื้นที่แสดง ทั้งแสงบรรยากาศของช่วงเวลานั้น และแสงจริงของตัวอาคาร เพื่อลดทอนรูปแบบการนำเสนอให้เรียบง่ายที่สุด ผู้วิจัยได้คำนึงถึงเรื่องของการใช้สีของแสง เพื่อเป็นตัวแทนของการตีความถึงสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่บอกความหมาย และสะท้อนอารมณ์ของแต่ละช่วงในการแสดงผ่านการใช้จินตนาการประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างบรรยากาศในการแสดง ทำให้การแสดงมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยการออกแบบแสงในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แสงที่มีอยู่แล้วของพื้นที่การแสดง โดยแบ่งการออกแบบแสง เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แสงที่ปรากฏในการแสดงองค์ที่ 1 บนพื้นที่ลานกว้างเป็นลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมแม่น้ำมูล ท่าน้ำตลาดใหญ่ มีฉากหลังที่มีโครงสร้างเป็นบ้านไม้เก่าอยู่ตรงกลางและฝั่งซ้ายและขวาเป็นอาคารปูนผสมไม้ มีแสงไฟเป็นไฟส่องสว่างสีขาวที่มาจากเสาไฟสาธารณะของพื้นที่คือแสงที่เรียกว่าไฟเคลียร์ (Clear Lighting) กล่าวคือไม่ใช่ลูกเล่นไฟใด ๆ ทั้งสิ้นตลอดการแสดงในองค์ที่ 1 การออกแบบแสงส่วนที่ 2 คือแสงที่ปรากฏในการแสดงองค์ที่ 2 และองค์ที่ 3 ในพื้นที่บริเวณใต้สะพานเป็นพื้นที่ลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณใต้สะพานรัตนโกสินทร์ 200 ปี กับ สะพานเสรีประชาธิปไตย หรือท่าน้ำตลาดใหญ่ ซึ่งเป็นไฟที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ใต้สะพานแห่งนี้ เป็นไฟส่องสว่างที่มีความหลากหลาย ที่ถูกตั้งค่าให้มีการเปลี่ยนสีของแสงเป็นระยะ ๆ อย่างอัตโนมัติ ในการเปลี่ยนสีของแสงในแต่ละสัปดาห์มีการเปลี่ยนสีเฉลี่ยประมาณ 40 วินาที โดยมีสีของแสงไฟที่ปรากฏเริ่มจากสี ม่วง ฟ้ำ ขาว แสงหลากสี แดง เขียว และน้ำเงินตามลำดับ เปรียบเสมือนไฟหลากสีที่ปรากฏในงานวัด หรืองานบุญเทศกาลต่าง ๆ ดังที่ ศุภวัฒน์ หิรัญธนวิวัฒน์ ได้แสดงทรรศนะของการออกแบบไฟหลากสีในงานเทศกาล ดังนี้

การใช้ไฟประดับหลากสีในงานเทศกาลสันนิษฐานว่า โดยปกติเมื่อมีงานเทศกาลย่อมมีการประดับประดาไฟ โดยเฉพาะในตอนกลางคืน เพื่อสร้างความสนใจให้กับผู้คน เร่งเร้าต่อการเข้าถึง สร้างบรรยากาศความรื่นเริงสนุกสนาน ในอดีตมีการใช้เทียน ตะเกียง หรือคบไฟ เพื่อให้แสงสว่าง ต่อมาก็ปรับใช้เป็นหลอดไฟ เช่น หลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ หลอดนีออน สปอตไลท์ รวมถึงหลอดไฟแอลอีดีสีต่าง ๆ เป็นต้น (ศุภวัฒน์ หิรัญธนวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2565)

ภาพที่ 4.28 การออกแบบแสง โดยใช้แสงจริงที่มีในพื้นที่การแสดง
ที่มา: ผู้วิจัย

การทดลองออกแบบแสงในครั้งที่ 4 นั้น ผู้วิจัยได้ทดลองออกแบบแสงในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพื่อต้องการเชิญชวนให้คนรุ่นใหม่หันมาเห็นคุณค่าของประเพณีแห่เทียนอุบลฯ จึงมีการออกแบบแสงและงานโปรเจกชันที่ใช้ในงานวิจัยนี้ร่วมในการแสดง ออกแบบโดยอาจารย์จันท์ เทียงสุรินทร์ อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการฉายภาพโปรเจกชันแมปปิง และการออกแบบเชิงดิจิทัล ซึ่งเป็นศิลปินกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ต้องการร่วมสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับทุนวัฒนธรรมเรื่องเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี งานโปรเจกชันได้รับการคัดเลือกให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงเพราะรูปแบบงานชนิดนี้มีลักษณะที่แตกต่างจากงานเทียนอุบลฯ ในปัจจุบันอย่างชัดเจน จึงมีนัยที่สื่อถึงความเป็นตัวแทน (Representation) ของคนรุ่นใหม่และยังสื่อถึงความอิสระ (Liberate) ทางความคิดอีกด้วย ซึ่งการออกแบบแสงที่มีการนำเทคนิคการฉายภาพโปรเจกชันบนตัวอาคาร ถือได้ว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเลือกนำเทคนิคนี้มาบูรณาการร่วมกับการแสดง แต่เนื่องจากการออกแบบแสงในครั้งที่ 5 นั้น ผู้วิจัยมีแนวคิดในการออกแบบแสงที่คำนึงถึงความเรียบง่ายและมีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอภาพฉากหลังที่แสดงถึงความเก่าแก่ของตัวอาคารทำให้ผู้ชมสามารถตีความเรื่องราวที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอได้ทันที และเนื่องด้วยการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี สามารถจัดแสดงในพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างอิสระไม่จำกัดพื้นที่

การแสดง ดังนั้นการออกแบบแสงและงานโปรเจกชันที่ใช้ร่วมในการแสดงในงานวิจัยนี้จึงสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำในพื้นที่อื่น ๆ ในโอกาสต่อไปได้อีกด้วย

8) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติมจากการทดลองออกแบบการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งที่ 1 - 4 โดยผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในผลงานนาฏศิลป์เพิ่มเติม ดังนี้

อุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 1 ภาพจำลองเทียนในอดีต ผู้วิจัยได้ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง 7 ชนิด ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำลองเทียนในอดีต ได้แก่ 1) ร่มและผ้าขาว 2) เทียน 3) เครื่องจักสานอุปกรณ์สัมมาชีพ 4) เสลียงเทียนมัดรวม 5) เครื่องดนตรี 6) ถ้วยรางวัลและสายสะพาย 7) ร่มหลากสี พัดอีสาน และหมวกปีก โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายของการเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงมานำเสนอในการแสดงองค์ที่ 1 นี้แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 เพื่อการตีความเรื่องการบอกผ่านของช่วงเวลาและสื่อถึงพระพุทธศาสนา โดยใช้ร่ม และผ้าขาวเพื่อสื่อสัญลักษณ์ ประเด็นที่ 2 เพื่อนำเสนออุปกรณ์ที่ปรากฏในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาเมื่อครั้งอดีต อันได้แก่ เทียน เครื่องจักสานอุปกรณ์สัมมาชีพ เสลียงเทียนมัดรวม เครื่องดนตรี ถ้วยรางวัลสายสะพาย ร่มหลากสี พัดอีสาน และหมวกปีก

ภาพที่ 4.29 อุปกรณ์ประกอบการแสดงร่มและผ้าขาว
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.30 อุปกรณ์ประกอบการแสดงเทียน
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.31 อุปกรณ์ประกอบการแสดงเครื่องจักสานอุปกรณ์สัมมาชีพ
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.32 อุปกรณ์ประกอบการแสดงเสียงเทียนม้ดรวม

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.33 อุปกรณ์ประกอบการแสดงเครื่องดนตรี ประกอบด้วย กลองหาง แคน พิณ เกราะล่อ

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.34 อุปกรณ์ประกอบการแสดงด้วยรางวัลและสายสะพาย
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.35 อุปกรณ์ประกอบการแสดงร่มหลากสี พัดอีสาน และหมวกปีก
ที่มา: ผู้วิจัย

อุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง 8 ชนิด ได้แก่ 1) ผางประทีป 2) แจกันเทียนใส่ดอกบัวสด 3) โทรศัพท์มือถือสีอิลีกทรอนิกส์ 4) ม้าก้านกล้วย 5) เครื่องเล่นเดินกะลา 6) ชุดตรวจโควิด - 19 7) รถเข็นในห้างสรรพสินค้า และ 8) ถังกระดาษ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายของการเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงมานำเสนอในการแสดงองค์ที่ 2 นี้แบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 เพื่อการตีความเรื่องบทบาทของพุทธศาสนาเถรวาท และลดลง โดยใช้สัญลักษณ์ของการนำ ผางประทีป และแจกันเทียนใส่ดอกบัวสด ให้นักแสดงหลักถือและเคลื่อนที่แทรกไปยังกลุ่มชบวนแท้เทียน แต่ไม่ได้รับความสนใจจากกลุ่มผู้คนนั้นเลย ประเด็นที่ 2 สื่อถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คือการมีสิ่งเร้า และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาส่งผลต่อการดำเนินชีวิตในช่วงเวลาปัจจุบัน มีอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ โทรศัพท์มือถือสีอิลีกทรอนิกส์ ชุดตรวจโควิด-19 รถเข็นในห้างสรรพสินค้า และถังกระดาษ และประเด็นที่ 3 สัญลักษณ์แทนการละเล่นในอดีตเพื่อสะท้อนให้คนรุ่นใหม่ได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตและความสนใจของเยาวชนในยุคก่อนที่ยังไม่มีโทรศัพท์มือถือสีอิลีกทรอนิกส์เข้ามาเป็นสิ่งเร้าหรือเข้ามามีอิทธิพลกับคนรุ่นใหม่ดังเช่นยุคปัจจุบัน อุปกรณ์ประกอบการแสดง คือ ม้าก้านกล้วย เครื่องเล่นเดินกะลา

ภาพที่ 4.36 อุปกรณ์ประกอบการแสดงผางประทีป

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.37 อุปกรณ์ประกอบการแสดงแจกันเทียนใส่ดอกบัวสด
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.38 อุปกรณ์ประกอบการแสดงโทรศัพท์มือถืออิเล็กทรอนิกส์
ที่มา: ผู้วิจัย

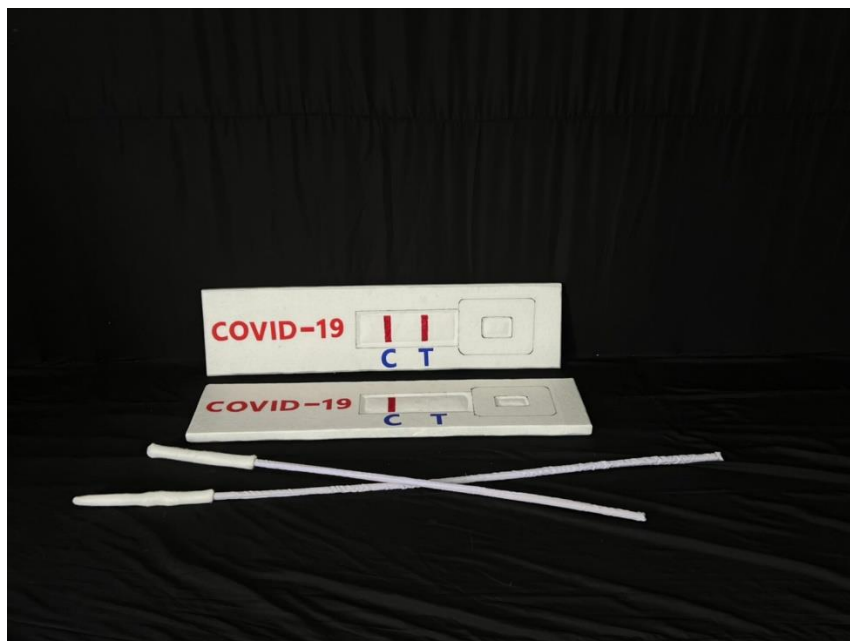
ภาพที่ 4.39 อุปกรณ์ประกอบการแสดงม้าก้านกล้วย

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.40 อุปกรณ์ประกอบการแสดงเครื่องเล่นเดินกะลา

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.41 อุปกรณ์ประกอบการแสดงชุดตรวจโควิด - 19
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.42 อุปกรณ์ประกอบการแสดงรถเข็นในห้างสรรพสินค้า
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.43 อุปกรณ์ประกอบการแสดงงูกระดาศ

ที่มา: ผู้วิจัย

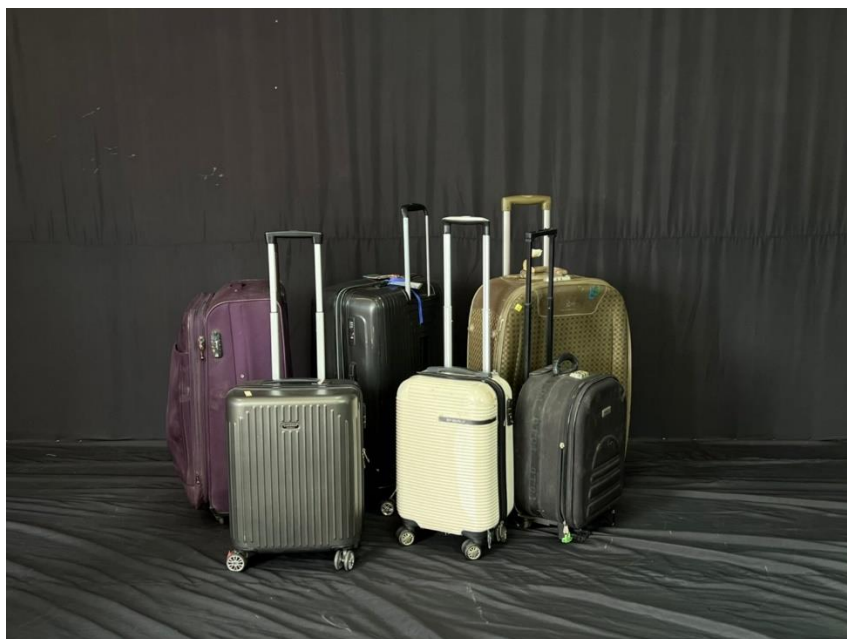
อุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต ผู้วิจัยได้ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง 5 ชนิด ได้แก่ 1) นกหวีดลักษณะเป็นรูปงู 2) นกกระดาศ 3) กระเป๋าดินทาง 4) ลังกระดาศ และ 5) แท่งเจลเรืองแสง โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายของการเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงมานำเสนอในการแสดงองค์ที่ 3 นี้แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 เพื่อการตีความเรื่องการเดินทางกลับบ้าน อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงคือ นกหวีดลักษณะเป็นรูปงู นกกระดาศ กระเป๋าดินทาง และลังกระดาศ ประเด็นที่ 2 เรื่องการตีความเรื่องสัญลักษณ์วัสดุเรืองแสงอันเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ ที่บ่งบอกถึงการมีส่วนร่วมกับงานประเพณี และความคิดสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ที่เป็นส่วนสำคัญ ในการสืบสานงานประเพณีมากรูปแบบในงานแห่เทียนเข้าพรรษา โดยการนำแท่งเจลเรืองแสงมานำเสนอในการแสดงขององค์ที่ 3

ภาพที่ 4.44 อุปกรณ์ประกอบการแสดงนกลวดถักชุบเทียนเรืองแสง
ที่มา: ผู้วิจัย

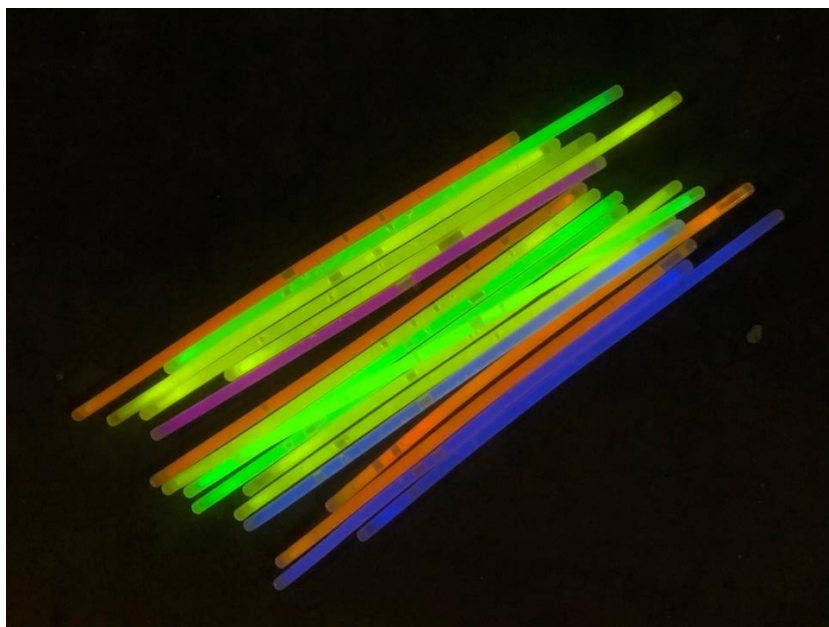
ภาพที่ 4.45 อุปกรณ์ประกอบการแสดงนกกระดาษ
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.46 อุปกรณ์ประกอบการแสดงกระเป๋าเดินทาง
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.47 อุปกรณ์ประกอบการแสดงลังกระดาษ
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.48 อุปกรณ์ประกอบการแสดงแต่งเจลเรื่องแสง

ที่มา: ผู้วิจัย

ดังนั้นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ทั้ง 3 องค์การแสดงประกอบด้วย อุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต ได้แก่ ร่มและผ้าขาว เทียน เครื่องจักสานอุปกรณ์สัมมาชีพ เสลียงเทียนมัดรวม เครื่องดนตรี ถ้วยรางวัลและสายสะพาย ร่มหลากสี พัดอีสาน และหมวกปีก อุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ผางประทีป แจกันเทียนใส่ดอกบัวสด โทรศัพท์เครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ ม้าก้านกล้วย เครื่องเล่นเดินกะลา ชุดตรวจโควิด-19 รถเข็นในห้างสรรพสินค้า ฤกษ์กระดาศ และอุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต ได้แก่ นกหวีดลูกขลุ่ยเทียนเรื่องแสง นกกระดาศ กระเป๋าดินทาง ลังกระดาศ และแต่งเจลเรื่องแสง

สรุปได้ว่าการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) อันเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ ชாவบ้าน ชุมชน ศิลปิน มีส่วนร่วม และมีส่วนสำคัญในกระบวนการออกแบบและจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายของการเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงมานำเสนอในการแสดง ดังนี้ องค์ที่ 1 แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 เพื่อการตีความเรื่องการบอกผ่านของช่วงเวลาและสื่อถึงพระพุทธศาสนา ประเด็นที่ 2 เพื่อนำเสนออุปกรณ์ที่ปรากฏในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาเมื่อครั้งอดีต มีอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงที่นำเสนอในการแสดงองค์ที่ 2 แบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 เพื่อการตีความเรื่องบทบาทของพุทธศาสนาเถรวาท และลตลง โดยใช้สัญลักษณ์ของการนำ ผางประทีป และแจกันเทียนใส่ดอกบัวสด ให้นักแสดงหลักถือและเคลื่อนที่แทรกไปยังกลุ่ม ขบวนแห่เทียน แต่ไม่ได้รับความสนใจจากกลุ่มผู้คนนั้นเลย ประเด็นที่ 2 สื่อถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ในปัจจุบัน คือการมีสิ่งเร้า และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตในช่วงเวลาปัจจุบัน และประเด็นที่ 3 สัญลักษณ์แทนการเล่นในอดีตเพื่อสะท้อนให้ คนรุ่นใหม่ได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตและความสนใจของเยาวชนในยุคก่อนที่จะยังไม่มีโทรศัพท์มือถือสื่อ อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาเป็นสิ่งเร้าหรือเข้ามามีอิทธิพลกับคนรุ่นใหม่ดังเช่นยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ผู้วิจัยมี จุดมุ่งหมายของการเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงเพื่อนำเสนอในการแสดงองค์ที่ 3 แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 เพื่อการตีความเรื่องการเดินทางกลับบ้าน ประเด็นที่ 2 เรื่องการตีความ เรื่องสัญลักษณ์วัสดุเรืองแสงอันเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ ที่บ่งบอกถึงการมีส่วนร่วมกับงานประเพณี และความคิดสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ที่เป็นส่วนสำคัญ ในการสืบสานงานประติมากรรมรูปเทียนใน งานแห่เทียนเข้าพรรษา ซึ่งมีความหมายแฝงอีกนัยหนึ่งเพื่อสะท้อนให้เห็นความสำคัญของการสืบสาน งานช่างแกะสลักเทียนที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบ่งบอกถึงอัตลักษณ์เรื่องเทียนนั่นคือผู้สืบทอด งานประติมากรรมงานเทียน ช่างเทียนเมืองอุบล ซึ่งอุปกรณ์ประกอบการแสดงนี้เป็นผลงานของศิลปิน คนรุ่นใหม่จังหวัดอุบลราชธานีที่ได้ถ่ายทอดการตีความเรื่องการสืบสานงานช่าง การสืบทอด งานประติมากรรมงานเทียนของจังหวัดอุบลราชธานีในรูปแบบใหม่

จากการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อ เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ครอบคลุมทั้ง 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือก นักแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบ พื้นที่การแสดง การออกแบบแสง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบาย รายละเอียดต่อไปนี้ ดังปรากฏในตารางที่ 4.19 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.19 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้น
ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 5

ที่มาภาพและตาราง: ผู้วิจัย

*ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการอธิบายภาพตามด้านซ้ายและขวาของผู้ชมเป็นหลัก

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>องค์ 1 ภาพจำ งานเทียนในอดีต</p>	 	<p>- Live เป็นทอล์คโชว์ 2 คน</p> <p>- นักแสดงทำท่าเดินขบวนกันไปทำบุญตลอดการ แสดง และถอดเข้า ถอดออก เพื่อสร้างภาพการแสดง ครึ่งละ 1/3/5 คน</p> <p>สื่อถึงครอบครัวอบอุ่น สอนลูกให้รู้จักการทำบุญ ถวายเทียน โดยพ่อแม่ลูก ขนกันถือเทียนไปถวายวัด จุงมือไปวัด</p> <p>- เปลี่ยนผ่าน นักแสดงที่ถือร่มอยู่ในขบวน เคลื่อนพานักแสดงออกมา แล้วกลับไปเข้าแถวใหม่</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
	   	<p>- เรียกคนในชุมชนมาร่วมทำบุญ (ทำเรียก/ชวนกัน)</p> <p>- คนในชุมชนนำเทียนมาร่วมทำบุญถวายเทียน ภาพชุมชนทำเทียนมัตรวม</p> <p>- ขบวนสั้มาชีพ นักแสดงแต่งกายผ้าพื้นเมืองอุบล ผ้ากาบบัว ผ้ามัดหมี่ สืบถึงภาพขบวนแห่งานประเพณีอัตลักษณ์ของชาวอุบล</p> <p>- นักแสดงหลักตัวแทนพระพุทธศาสนา โบกผ้าขาวเพื่อสื่อถึงการเปลี่ยนผ่านเวลาสู่ความรุ่งเรืองของงานประเพณี</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
		<p>- ภาพนักท่องเที่ยว ร่วมกับ ชาวบ้านอย่างยิ่งใหญ่ นักท่องเที่ยวจำนวนมาก ถือร่มหลากสี สวมหมวก ปีก ถือพัดอีสาน มินางฟ้า ต้นเทียนร่วมชาวบ้าน เทียน</p>
<p>องค์ 2 ความ สนใจของคนรุ่นใหม่ ใหม่ที่ถดถอยใน ปัจจุบัน</p>	 	<p>ช่วงที่ 2 ปัจจัยที่ทำให้ คุณค่างานเทียน ลดลง</p> <p>- นักแสดงหลักตัวแทน พระพุทธศาสนา โบกผ้า ขาวเพื่อสื่อถึงการเปลี่ยน ผ่านเวลาสู่ช่วงเวลาปัจจุบัน</p> <p>- นักแสดงถือเครื่องมือ สื่อเทคโนโลยี แสดงลีลาถึง การตามหา ค้นหา เครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี คนรุ่นใหม่ไปสนใจ เทคโนโลยีมากขึ้น แสดงถึง ช่วงเวลา กระแส ค่านิยม ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ สนใจ จดจ่อกับเทคโนโลยีทำให้ พฤติกรรมคนรุ่นใหม่ เปลี่ยน ไม่สนใจ การสืบทอดงานเทียน</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 	<p>- นักแสดงหลักถือผาง ประทีป สื่อถึงการอนุรักษ์ สืบทอด งานประติมากรรม รูปเทียน (งานช่าง)/งาน ประเพณี ประกอบการร้อง ของนักร้องหญิงลำบทรวง องค์ 2 นักแสดง แสดง ท่าทางمينเฉยกับงาน ประเพณี</p> <p>- นักแสดงหลักถือต้นเทียน ยอดเทียนเป็นดอกบัวสด นักแสดงค่อย ๆ เติบโตกลับ บัวออกที่ละกลีบ สื่อถึง ความศรัทธาใน พระพุทธศาสนาตลอด / เสื่อม สลาย เลือนหายไป</p>
องค์ 3 การ กระตุ้นความ สนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต		<p>- นักแสดงแสดงกลุ่มท่านก คีนรัง สัญลักษณ์ประกอบเพลงแม่ฮ้างกล่อม ลูก (Ballad) นกบินมาจาก หลายทิศทาง ตามด้วยลม พัดพริ้ว (Samba Half Time) บินต่อกันเป็นแถว กันหอย แสดงถึงการ รวมกันกลับบ้าน จบด้วย เพลงนกไขบินข้ามทุ่ง</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายเพิ่มเติม
	  	<p>(Latin Rhythm) กลุ่มทำสัญญาหุ่นก เพื่อนำเสนอ นกหวดชักชูปเทียน ให้ตระหนักถึง การอนุรักษ์ สืบทอด งานประติมากรรมรูปเทียน (งานช่าง) และงานประเพณี</p> <p>- ดนตรีช่วงหมอลำ (Esan Folk Dance) นักแสดงหิ้วลั้งกระดาช ลากกระเป่า ลือกระเป่า เพื่อสื่อถึงการเดินทางกลับบ้าน</p> <p>- สื่อถึงการเชิญชวนคนรุ่นใหม่ ผู้ชมพากันเอาเทียน รูปแบบใหม่ มาประกอบที่เสลียงเทียนมัดรวม สื่อถึงการมีส่วนร่วม และเกิดความภาคภูมิใจในงานประเพณี โดยถือแท่งเรืองแสง</p> <p>- ภาพจบ ส่งต่อเทียน แท่งเรืองแสง เพื่อสื่อถึงคนรุ่นใหม่ร่วมกันสืบสานงานประเพณี</p>

จากตารางที่ 4.19 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ตามองค์ประกอบการแสดง ครบทั้ง 8 ประการ ซึ่งผู้วิจัยจะได้สรุปรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ที่เล่าจาก อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อสะท้อนให้ย้อนกลับไปตระหนักถึงเรื่องราวและความสำคัญของงานประเพณีในอดีตและเพื่อการสร้างการรับรู้ถึงที่มาของงานประเพณีเป็นสิ่งสำคัญ คือการสร้างบทการแสดงแบบแฟลชแบ็ค (Flashback) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และ องค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

2) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ใช้ลีลานาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ท่าทางในชีวิตประจำวัน ซึ่งการออกแบบงานวิจัยสร้างสรรค์ในครั้งนี้ มีการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละคร ภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) ศิลปะการปะติด (Collage) และศิลปะแนวเรียบง่ายมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ซึ่งผู้วิจัยออกแบบการสร้างลีลาท่ารำ และการเคลื่อนไหวที่มีความหลากหลาย ประกอบไปด้วย เทคนิคการเต้น และเคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) การแสดงนาฏยศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) เช่น ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การด้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) นำมาสู่การสร้างสรรคงานในลักษณะของการแสดงที่เป็นแบบนาฏยศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama) มาร่วมถ่ายทอดเรื่องราว

3) การคัดเลือกนักแสดง ซึ่งเป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีความหลากหลาย ได้แก่ 1) กลุ่มศิลปินหลักที่รับบทเดินเรื่อง 2) นักแสดงเสริม 3) นักดนตรีวงดนตรีสากล 4) นักดนตรีวงโปงลาง รวมนักแสดงทั้งสิ้น จำนวน 60 คน

4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ที่มีการใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย มีการนำผ้าพื้นเมืองอีสาน มาประยุกต์เพื่อต้องการสื่อถึงวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายและมีความเป็นพื้นบ้านภาคอีสาน และการแต่งกายตามสมัยนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ผสมผสานการนำเส้นสายใยจากฝ้ายมาร่วมออกแบบการแต่งกายและเครื่องประดับ เพื่อสื่อถึงความสำนึกรักบ้านเกิด

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง มีแนวทางในการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านผสมกับดนตรีสากล เพื่อใช้ประกอบการแสดง สร้างสรรคทำนองเพลงโดยคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น รวมถึงให้นักดนตรีสามารถ บรรเลงทำนองเพลงได้อย่างมีอิสระ ไม่จำกัดจังหวะ

รูปแบบและวิธีการบรรเลง โดยใช้วิธีการ สร้างสรรค์ทำนองเพลงแบบด้นสด (Improvisation) ในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกตามบทการแสดง

6) การออกแบบพื้นที่การแสดง เป็นสถานที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย การออกแบบพื้นที่การแสดงที่ให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงแนวคิดในการเลือกพื้นที่การแสดงที่เป็นพื้นที่เปิด จึงเลือกใช้พื้นที่ย่านชุมชนเมืองเก่าที่เป็นศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำกิจกรรม สันทนาการของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย และไป ทำกิจกรรมร่วมกันอีกทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีใครไปจัดการแสดงในพื้นที่ลักษณะนี้มาก่อน ถือเป็น ผู้บุกเบิกในการใช้พื้นที่แบบใหม่นี้ โดยเลือกใช้พื้นที่แบบเปิด ลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมแม่น้ำมูล และบริเวณใต้สะพานข้ามแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะที่คนรุ่นใหม่ไปทำกิจกรรมต่าง ๆ

7) การออกแบบแสง เป็นการใช้แสงธรรมชาติของพื้นที่แสดง ทั้งแสงบรรยากาศของช่วงเวลานั้น และแสงจริงของตัวอาคาร เพื่อลดทอนรูปแบบการนำเสนอให้เรียบง่ายที่สุด ผู้วิจัยได้คำนึงถึงเรื่องของการใช้สีของแสง เพื่อเป็นตัวแทนของการตีความถึงสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่บอกความหมาย และ สะท้อนอารมณ์ของแต่ละช่วงในการแสดงผ่านการใช้จินตนาการประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ คือ แสงที่เรียกว่าไฟเคลียร์ (Clear Lighting) เพื่อสื่อถึงภาพงานเทียนในอดีต และแสงไฟหลากสี ใต้สะพานเปรียบเสมือนไฟหลากสีที่ปรากฏในงานวัด หรืองานบุญเทศกาลต่าง ๆ

8) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย โดยการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 1 ภาพงาน เทียนในอดีต เพื่อการตีความเรื่องการบอกผ่านของช่วงเวลาและสื่อถึงพระพุทธศาสนาและนำเสนอ อุปกรณ์ที่ปรากฏในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาเมื่อครั้งอดีต การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่ถดถอยในปัจจุบัน เพื่อการตีความเรื่องบทบาทของพระพุทธศาสนาเลือนลาง ลดลง อีกทั้งสื่อถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่ถดถอยในปัจจุบัน การนำเครื่องเล่นเดินกะลา ม้าก้านกล้วยสัญลักษณ์แทนการละเล่นในอดีตเพื่อสะท้อนให้คนรุ่นใหม่ได้ ตระหนักถึงวิถีชีวิตและความสนใจของเยาวชนในยุคก่อนที่จะไม่มีโทรศัพท์มือถืออิเล็กทรอนิกส์ เข้ามาเป็นสิ่งเร้าหรือเข้ามามีอิทธิพลกับคนรุ่นใหม่ดังเช่นยุคปัจจุบัน และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต โดยการนำสัญลักษณ์รูปนก เพื่อการตีความเรื่องการเดินทางกลับบ้าน คนคืนถิ่น และการตีความเรื่องการนำสัญลักษณ์วัสดุ เรื่องแสงอันเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่มาใช้ในการแสดง

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบ การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในครั้งที่ 5 นี้ ผู้วิจัยถือได้ว่าเป็นการพัฒนาเป็นครั้งสุดท้าย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ครบทั้ง 8 องค์ประกอบ โดยตรวจสอบความเรียบร้อยในการสร้างสรรค์ผลงานจนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้สรุปการพัฒนาการออกแบบองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในแต่ละครั้ง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 สรุปการพัฒนางานการออกแบบองค์ประกอบประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์
จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด

อุบลราชธานี

ที่มา: ผู้วิจัย

องค์ประกอบการแสดง	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
1) การออกแบบบทการแสดง	√	√	√	√	√
2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์	-	√	√	√	√
3) การคัดเลือกนักแสดง	√	√	√	√	√
4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย	-	-	√	√	√
5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง	√	-	√	√	√
6) การออกแบบพื้นที่การแสดง	-	-	√	√	√
7) การออกแบบแสง	-	-	-	√	√
8) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง	√	-	-	√	√

จากตารางที่ 4.20 สรุปการพัฒนางานการออกแบบองค์ประกอบประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบและพัฒนาผลงานทั้งหมดจำนวน 5 ครั้ง โดยมีกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานตามองค์ประกอบทางการแสดง 8 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง 2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ 3) การคัดเลือกนักแสดง 4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย 5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง 6) การออกแบบพื้นที่การแสดง 7) การออกแบบแสง และ 8) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.2.2 การวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

การศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้พัฒนาผลงานการสร้างสรรค์ จำนวน 5 ครั้ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แนวคิดในครั้งนี้ เพื่อหาคำตอบจากแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานทางดำนนาฏศิลป์ดังจะได้อธิบายรายละเอียดตามประเด็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

4.2.2.1 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

การแสดง

ในการสร้างสรรค์ผลงานทางดำนนาฏศิลป์ จะมีหัวข้อของงานวิจัยที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งหัวข้อนั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญเปรียบเสมือนกรอบและขอบเขตในการสร้างสรรค์ผลงานที่บอกทิศทางของการสร้างสรรค์ ที่จะทำให้ผู้วิจัยเดินทางไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตรงกับหัวข้อนั้น ฉะนั้นการให้ความสำคัญโดยการศึกษาและคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดงจึงถือได้ว่าเป็นการเดินทางไปสู่เป้าหมายได้อย่างถูกต้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาหัวข้อผลงานทางนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่ผ่านมา โดยมีความประสงค์ที่ต้องหลีกเลี่ยงหัวข้องานวิจัยที่เป็นประเด็นเดิมดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวว่า

หัวข้อการสร้างสรรค์ผลงานทางดำนนาฏศิลป์ที่ใหม่ทำได้ยากขึ้นทุกวัน เพราะในเวลาที่ผ่านมาได้มีหัวข้อที่แปลกใหม่เกิดขึ้นมากมาย ดังนั้นควรศึกษาข้อมูลสถานการณ์ หรือกระแสต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม หรือกระแสสังคมที่กำลังขับเคลื่อน และเปลี่ยนแปลงอยู่ในขณะนั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของ “กรุงเทพมหานคร” โดย นัฏฐพัฒน์ ผลพิกุล ในด้านความคิดสร้างสรรค์ในการคัดเลือกหัวข้องานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงหัวข้องานวิจัย ดังจะเห็นได้จากการนำชื่อนามเต็มของกรุงเทพมหานครมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางดำนนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นการอธิบายถึงความคิดสร้างสรรค์ในการในการนำนามเต็มของ “กรุงเทพมหานคร” มาสร้างสรรค์เป็นการแสดง ซึ่งถือเป็นประเด็นใหม่ มาใช้เป็นแรงบันดาลใจ และแนวทางในการออกแบบชื่อการแสดง และบทการแสดงของการแสดงชุดนี้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นหัวข้อของงานวิจัยที่กล่าวถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ ดังที่ นัฏฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ไว้ว่า

การสร้างสรรค์ผลงานเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของ "กรุงเทพมหานคร" ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ในประเด็นใหม่ที่มาจากการคำ ที่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ในการวางโครงบททาง การแสดงที่มีแนวคิดมาจากลักษณะของรูปประโยค คือ ประธาน กริยา และกรรม โดยพัฒนามาจากความหมายนามเต็มของกรุงเทพมหานคร (นัฏฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2565)

ภาพที่ 4.49 ผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของ “กรุงเทพมหานคร” โดย นัฏฐพัฒน์ ผลพิกุล
ที่มา: ภาพถ่ายส่วนตัวของ นัฏฐพัฒน์ ผลพิกุล

จากตัวอย่างผลงานการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้ทิศทางในเรื่องของการเลือกหัวข้อการแสดงที่สัมพันธ์กับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี มาเป็นประเด็นในการสร้างสรรค์งาน ถึงแม้หัวข้อนี้จะมีชื่อเรื่องและเรื่องราวที่สื่อถึงการนำประเด็นเดิม ๆ กลับมาใช้ อาจทำให้ผู้ที่กำลังจะศึกษางานชิ้นนี้ตีความว่า เป็นการทำงานซ้ำ และไม่มีความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลาย อาจทำให้การสร้างสรรค์ผลงานไม่ตอบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่มุ่งเน้นไปที่การศึกษารูปแบบการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ทำให้ผู้วิจัยต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่มี เพื่อค้นหาประเด็นที่มีความแปลกใหม่ โดยการคิดหัวข้องานสร้างสรรค์นี้จะต้องไม่เคยมีใครได้นำหัวข้อในทิศทางนี้มาสร้างสรรค์เป็นหัวข้อในรูปแบบของงานทางด้านนาฏศิลป์มาก่อน ทั้งนี้เพื่อเป็นการค้นหาคะบวนการสร้างสรรค์ และการดำเนินเรื่องใน

การแสดง ตลอดจนการออกแบบการแสดงและองค์ประกอบทางการแสดงในด้านอื่น ๆ ให้เกิดองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ในผลงานชิ้นนี้ ดังชื่อหัวข้อที่ได้มีการปรับเปลี่ยนชื่อ และประเด็นการสร้างสรรค์ คือ

ชื่อหัวข้อครั้งที่ 1 มีการกำหนดหัวข้อมาจากแนวคิดและแรงบันดาลใจของผู้วิจัยเอง โดยมีชื่อว่า “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม ของศิลปินแห่งชาติเมืองอุบล”

ชื่อหัวข้อครั้งที่ 2 มีการกำหนดหัวข้อมาจากการค้นหาประเด็นที่มีความแปลกใหม่ และต้องมีความสร้างสรรค์ไปจากเดิม เพิ่มประเด็นเกี่ยวกับการหยิบยกอัตลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีมานำเสนอ และมุ่งประเด็นของการสร้างสรรค์งานไปที่การกระตุ้นความสนใจคนรุ่นใหม่ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาแนวคิด และนำเสนอหัวข้อใหม่ โดยมุ่งประเด็นไปที่การสร้างสรรค์งานที่ต้องแตกต่างจากงานวัฒนธรรมพื้นถิ่นอีสานดั้งเดิม มีรูปแบบการแสดงที่เกิดความแปลกใหม่ และกระบวนการทำงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถอธิบายได้ มีการบูรณาการหัวข้องานวิจัยให้เข้ากับกระแสและสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงได้ศึกษาข้อมูลและพัฒนาการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ในหัวข้อใหม่ โดยมีชื่อว่า “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี”

4.2.2.2 การคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

อัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีถือเป็นสิ่งสำคัญเพื่อสื่อถึงภาพรวมของลักษณะเฉพาะของพื้นที่และงานประเพณีซึ่งทำให้เป็นที่รู้จัก หากพูดถึงงานแห่เทียนพรรษามีอัตลักษณ์และการสืบทอด ที่ทรงคุณค่า ในการวิเคราะห์นั้นแบ่งได้หลายประเด็นดังที่ วรารัตน์ บุญแผ้ว ได้อธิบายดังนี้

เมื่อช่างทำเทียนถูกว่าจ้างให้ไปแกะสลักเทียน ณ จังหวัดต่าง ๆ เช่น จังหวัดสุพรรณบุรี รั้วมัย หรือจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นจังหวัดที่เริ่มจัดให้มีงานแห่เทียนเข้าพรรษา แต่สุดท้ายงานเทียนก็ไม่ได้มีเสน่ห์เหมือนจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งอัตลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นราชธานีแห่งเทียน คือภาพขบวนแห่เทียนอันยิ่งใหญ่ มีประเด็นของการมีส่วนร่วมที่มีการดำเนินการขับเคลื่อนงานประเพณี และสืบสานงานประติมากรรมงานเทียน คือ วัดไหนที่ทำเทียนแบบติดพิมพ์ จะเห็นว่าชาวบ้านที่อยู่ละแวกวัด จะมาช่วยช่างและพระติดพิมพ์ แกะพิมพ์ บางวัดที่ไม่มีค่าเทียน ก็เอาผ้ามือสองมาขาย เอาเงินบริจาคเพื่อเป็นต้นทุนในการทำเทียน ตอนเย็นคนในชุมชนก็จะรวมตัวกันเพื่อมาซ่อมรำ เป็นภาพที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ซึ่ง

จังหวัดอื่น ๆ ถึงแม้จะได้ตัวช่างเขียนไปแกะสลักเขียน แต่ไม่ได้จิตวิญญาณการทำ
เขียนไปด้วย (วรารัตน์ บุญแฝง, สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2565)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ การแสดงชุดเทิดเกล้าถวายน้อมพระจอมสยาม โดย
วรางคณา วุฒิชัย ในด้านการสร้างสรรค์ลีลาการแสดง และการออกแบบเพลงและดนตรี
ประกอบการแสดง ที่แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเขียนพระราชจังหวัด
อุบลราชธานี ดังจะเห็นได้จากการนำเสนอรูปแบบขบวนนางรำนับ 100 ชีวิต ในรูปแบบการแสดงที่
เป็นขบวนแห่อันยิ่งใหญ่ตระการตา มีการออกแบบลีลาท่ารำที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากท่าฟ้อนที่
ปรากฏในการแสดงหมอลำ ท่าฟ้อนอีสาน และท่ารำตามแบบแผนนาฏศิลป์ไทยราชสำนัก
มีการออกแบบเพลงและดนตรีประกอบการแสดงที่มีการผสมผสานดนตรีพื้นบ้านอีสานวงโปงลาง
ประกอบวงออเคสตรา มีบทร้องหมอลำทำนองอุบลประกอบทำนองลำตั้งหวาย ซึ่งเป็นการอธิบายถึง
การแสดงเพื่อประกอบขบวนเทียนหลวงพระราชทาน ในประเพณีแห่เทียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานี
ประจำปี พ.ศ. 2562 และเพื่อถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ์
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก มาใช้เป็นแรงบันดาลใจ และแนวทางใน
การออกแบบรูปแบบการแสดงที่สะท้อนถึงขบวนแห่เทียน การออกแบบลีลาการแสดงที่ใช้ทักษะ
นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน และการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงของการแสดงชุดนี้ ซึ่งม
ีความสอดคล้องกับประเด็นเรื่อง การคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเขียนพระราชจังหวัด
อุบลราชธานี ดังที่ วรางคณา วุฒิชัย ได้อธิบายถึง การคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอด
เขียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานี ไว้ว่า

การแสดงชุดเทิดเกล้าถวายน้อมพระจอมสยาม เป็นชุดการแสดงที่มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานีสร้างสรรค์ขึ้นมา เพื่อประกอบขบวนเทียนหลวงพระราชทาน
ในประเพณีแห่เทียนพระราชจังหวัดอุบลราชธานี และเพื่อถวายพระพร
พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ์ พระวชิรเกล้า
เจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และน้อมสำนึกในพระมหา
กรุณาธิคุณ ที่ทรงพระราชทานพระปฐมบรมราชโองการให้แก่วางชนชาวไทย เพื่อใช้
เป็นแนวทางดำเนินชีวิต ลักษณะการแสดง เป็นการฟ้อนประกอบทำนองลำล่อง
และลำตั้งหวาย ประกอบการแปรแถว ในรูปขบวนแห่ที่ใช้ผู้แสดงทั้งสิ้น 100 คน
มีการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ทั้งสิ้น 2 ทำนอง ได้แก่
ทำนองลำล่องแบบอุบลราชธานี ทำนองลำตั้งหวายเมืองอุบลราชธานี ทำนองลำที่
สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดอุบลราชธานี ผสมผสานกับทำนองลำตั้งหวายแบบ
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อแสดงให้เห็นว่า
ลำตั้งหวายเป็นวัฒนธรรมร่วมระหว่างไทยและลาว ซึ่งการแสดงฟ้อนตั้งหวาย ยังมี

ความหมายในอีกนัยหนึ่งว่า เป็นการแสดงเพื่อถวายสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (วารางคณา วุฒิช่วย, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2565)

ภาพที่ 4.50 ผลงานสร้างสรรค์ การแสดงชุดเทิดเกล้าถวายน้อมพระจอมสยาม โดยวารางคณา วุฒิช่วย
ที่มา: ผู้วิจัย, 2565

จากตัวอย่างผลงานการสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ดังกล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังนั้นแนวคิดในการคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ถือได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในหัวข้อนี้ คือการนำอัตลักษณ์ในประเด็นเรื่องการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ หรือประเด็นของการมีส่วนร่วมมาเป็นแนวทางในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน และเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอต่อผู้ชม ได้แก่ การคำนึงถึงประเพณีแห่เทียนถูกสร้างขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อในเรื่องของวัฒนธรรมและศาสนา รูปแบบของการแสดงออกของงานประเพณีมีความยิ่งใหญ่แต่เนื้อหาเรื่องราวยังคงไว้แนเดิม เทคนิค วิธีการ งานประติมากรรมงานเทียนยังมีการแกะสลักเทียนด้วยกระบวนการและเทคนิคแบบดั้งเดิม ซึ่งประเด็นเหล่านี้ได้มาจากการคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาอัตลักษณ์เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยสรุปได้ 4 อัตลักษณ์ ดังนี้

1. เกิดงานประติมากรรมรูปเทียนขนาดใหญ่ ที่เล่าถึงเรื่องราวในพุทธชาดก
2. เทียนที่ใช้ในงานประเพณีเกิดจากช่างฝีมือ หรือช่างแกะสลักเทียนผู้มีความชำนาญและประสบการณ์มาเป็นเวลานาน เป็นตระกูลช่างที่สืบทอดการแกะสลักเทียนมาจากช่างครูในอดีตและบรรพบุรุษชาวจังหวัดอุบลราชธานี
3. มีขบวนนางรำนั้บร้อยชีวิตซึ่งเป็นภาพขบวนแห่เทียนที่มีความยิ่งใหญ่ตระการตา

4. มีจิตวิญญาณของการสืบสานงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาที่เป็นเอกลักษณ์ โดดเด่นกว่าเทียนพรรษาในจังหวัดอื่น ๆ คือ ประเด็นเรื่องการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

5. รูปแบบของงานประเพณีเกิดการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม ซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในปี พ.ศ. 2565 นับเป็นปีที่ 121 ปีมาแล้ว

4.2.2.3 การคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

การคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีในงานวิจัยนี้ มุ่งศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานีว่าคนรุ่นใหม่มีความสนใจงานประเพณีแห่เทียนพรรษาหรือไม่นั้น มีปัจจัยที่แตกต่าง ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและประสบการณ์ของคนรุ่นใหม่ ถ้ามองในเชิงลึก มีการเก็บข้อมูลแบบกลุ่มคนก็จะมองได้หลายประเด็นและแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ซึ่งพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนเข้าพรรษาเมืองอุบลราชธานี ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี 2) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป 3) ปัจจัยเรื่องความเชื่อในพระพุทธศาสนาลดน้อยลง และ 4) ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการสืบทอดประเพณีกิจกรรมงานเทียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญขงเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ การแสดงชุด เดอะ ฮ่อง โดยกฤษฎี ชัยศิลป์บุญ จัดแสดงขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2550 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในด้านการนำแนวคิดทางพุทธศาสนา มาใช้ออกแบบการแสดงที่แสดงให้เห็นถึง การแสดงที่มีเป็นรูปแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยที่คำนึงถึงความเรียบง่ายและมีความพิเศษโดยการนำเครื่องดนตรี คือ ฮ่อง และผางประทีป มาเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง ดังจะเห็นได้จากการนำแนวคิดทางพระพุทธศาสนามาตีความเพื่อสร้างสรรค์การแสดง ซึ่งเป็นการอธิบายถึงการนำเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของการแสดง มีการตั้งโครงหลักให้เป็นลักษณะของฉากและนำฮ่องมาประกอบเรียงกัน เพื่อใช้ในการแสดงโดยผู้แสดงตีฮ่องที่มีทำนองเพลงสามัคคีชุมนุมที่สื่อถึงความรักสามัคคี และผางประทีปเพื่อสื่อถึงพระพุทธศาสนา มาใช้เป็นแรงบันดาลใจ และแนวทางในการออกแบบบทการแสดง ลีลาการแสดง และอุปกรณ์ประกอบการแสดงของการแสดงชุดนี้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นเรื่อง การคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังที่ กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ได้อธิบาย ไว้ว่า

เดอะ ฆ้อง เป็นการแสดงที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของมนุษย์คนไทยในการออกแบบบทการแสดงในครั้งนี้และมีการนำเครื่องดนตรี ฆ้อง มาเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง เนื่องจากฆ้องนั้นมีเสียงที่กังวาลแล้วเสียงก็จะค่อย ๆ หายไป ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับชีวิตของมนุษย์ โดยนำเสนอเรื่องราวของการแสดงนำเสนอให้เห็นถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ที่หมายถึง การเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับ การออกแบบองค์ประกอบทางการแสดงด้านเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เน้นที่ความเรียบง่ายโดยการนำผ้าสีขาวมาพันร่างร่างกายเพียงเท่านั้น อีกทั้งมีการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวเป็นการเคลื่อนไหวแบบในชีวิตประจำวัน(Everyday Movement) คือ ความเรียบง่าย เช่น การเดิน การยืน การนั่ง การนอน เป็นต้น (กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

ภาพที่ 4.51 ผลงานสร้างสรรค์ การแสดงชุด เดอะ ฆ้อง โดยกฤษฎี ชัยศิลป์บุญ

ที่มา: ภาพถ่ายส่วนตัวของ กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ

จากตัวอย่างผลงานการสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ดังที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังนั้นแนวคิดในการคำนึงถึงปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่เห็นความสำคัญ และตระหนักถึงการสืบทอดงานประติมากรรมงานเทียน ถือได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในหัวข้อนี้ และเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอต่อผู้ชม ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี 2) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป 3) ปัจจัยเรื่องความเชื่อในพระพุทธศาสนา ลดน้อยลง และ 4) ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการสืบทอดประติมากรรม

งานเขียน โดยคำนึงถึงการนำแนวคิดทางพุทธศาสนามาใช้ออกแบบการแสดงที่เป็นรูปแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยโดยคำนึงถึงความเรียบง่าย

4.2.2.4 การคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี นับเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยได้คำนึงถึง เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์และปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย เพื่อให้ผลงานมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งการที่จะกระตุ้นได้คือการที่ต้องให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วม หรือมีพื้นที่ในการทำงานสร้างสรรค์เพื่อสืบสานงานประเพณี อีกทั้งควรให้เยาวชนมีบทบาท และมีส่วนร่วมในงานประเพณี โดยได้รับการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจจากการสนับสนุนของสถาบันครอบครัว ดังที่ ก้องพิพัฒน์ กองคำ ได้แสดงทรรศนะดังนี้

บทบาทของเยาวชน คนรุ่นใหม่ ในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี ต้องได้รับแรงสนับสนุนจากผู้อาวุโส ผู้ใหญ่ในหมู่บ้านในการให้ความสำคัญ นอกจากจะเป็นระบบวัฒนธรรมในเรื่อง ความเคารพเชื่อถือผู้อาวุโส ผู้มีประสบการณ์แล้วยังเป็นการบ่มเพาะความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ที่ต้องพึ่งพาผู้อาวุโสและผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติและเริ่มต้นพิธีกรรมของงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาสำคัญแห่งการเปลี่ยนผ่านของระบบความรู้ความคิดและการใส่ความหมายของงานประเพณีของคนหนุ่มสาว วัยรุ่นในชุมชนอย่างเต็มที่ โดยกระตุ้นให้มีการให้ความรู้ ความเข้าใจ มีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการสร้างพลังความเข้มแข็งให้ชุมชนโดยมีประเพณีท้องถิ่นที่เป็นสื่อกลางเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดการปฏิบัติร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมดั้งเดิม ของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น (ก้องพิพัฒน์ กองคำ, สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2565)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง โดย ชนิดา จันทรงาม จัดแสดงในวันพุธที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562 เวลา 13.00 - 16.00 น. ณ โรงละครแบล็กบ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต จังหวัดปทุมธานี ในด้านการคัดเลือกนักแสดงที่มีความหลากหลาย ที่แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังจะเห็นได้จากการนำแนวทางในการคัดเลือกนักแสดง ซึ่งเป็นการอธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดงที่มีความหลากหลายทางกายภาพ มาใช้เป็นแรงบันดาลใจ และแนวทางในการคัดเลือกนักแสดง ศิลปินด้านทัศนศิลป์ นักร้อง และนักดนตรี ที่เป็นอาสาสมัครกลุ่ม

คนรุ่นใหม่ของการแสดงชุดนี้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นเรื่อง การคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังที่ ชนิตา จันทรงาม ได้อธิบาย ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงเพื่อร่วมสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์นั้นถือเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนกระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยผู้สร้างสรรค์ผลงานเล็งเห็นถึงศักยภาพและทักษะความสามารถทางด้านการละครของนักแสดงที่มีความหลากหลาย และคัดเลือกนักแสดงเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทการแสดง เนื่องด้วยตัวละครมีความหลากหลายในแต่ละช่วงวัย ผู้วิจัยคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถที่หลากหลาย ทั้งทางด้านนาฏศิลป์และความสามารถในการสื่อสารอารมณ์แบบละคร พิจารณาคัดเลือกนักแสดงจากความหลากหลาย ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้นักแสดงที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านกายภาพ ทางด้านรูปร่าง สัดส่วน และเพศสภาพของนักแสดงที่แตกต่างกันออกไปอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งนักแสดงถือเป็นหัวใจของการแสดง และเป็นผู้ที่สวมบทบาทเป็นตัวละคร เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวและความรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ในบทมาสู่ผู้ชม (ชนิตา จันทรงาม, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

ภาพที่ 4.52 ผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสาน
ผ่านการชมหนังกลางแปลง โดย ชนิตา จันทรงาม
ที่มา: ภาพถ่ายส่วนตัวของ ชนิตา จันทรงาม

จากตัวอย่างผลงานการสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในหัวข้อนี้ และเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอต่อผู้ชม คือการประยุกต์และปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้าน

นาฏศิลป์ของผู้วิจัย เพื่อให้ผลงานมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งการที่จะกระตุ้นได้คือ การที่ต้องให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วม หรือการสร้างประสบการณ์ร่วมกับงานประเพณี หรือมีพื้นที่ในการทำงานสร้างสรรค์เพื่อสืบสานงานเขียนพระราชพงศาวดารอุบลราชธานี ที่ต้องให้ความสำคัญในการคัดเลือกนักแสดงเป็นกลุ่มอาสาสมัครของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการร่วมกันทำงานสร้างสรรค์เรื่องเขียนพระราชพงศาวดารอุบลราชธานี

4.2.2.5 การคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง “การสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเขียนพระราชพงศาวดารอุบลราชธานี”

ผู้วิจัยได้คำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเขียนพระราชพงศาวดารอุบลราชธานี ว่าผลงานการแสดงควรเป็นผลงานที่ให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ เกิดความตระหนักรู้ สำนึกรักบ้านเกิด และเกิดความภาคภูมิใจที่ตนเป็นส่วนสำคัญในการร่วมสืบสานงานเขียนพระราชพงศาวดารอุบลราชธานี ซึ่งผลงานการสร้างสรรจะต้องให้ความสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ที่แสดงถึงการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ และมีวิธีการนำเสนอรูปแบบการแสดงที่จะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ปรากฏในงาน เมื่อสร้างสรรผลงานแล้วจะต้องเกิดความแปลกใหม่ น่าสนใจ และเกิดประโยชน์ต่อสังคมดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะว่า

การคำนึงถึงผลงานการแสดงการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเขียนพระราชพงศาวดารอุบลราชธานี จะต้องเป็นผลงานการแสดงที่มีแนวทางหรือผู้นำและผู้บุกเบิก สร้างคุณค่าอันเป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ และพื้นที่ทางวัฒนธรรม โดยมีแนวความคิดการสร้างสรรที่ไม่ซ้ำแบบใคร ถ้าคิดกล้านำเสนอประเด็นที่สังคมมองข้าม หรือไม่มีใครคาดคิดมาก่อน จะต้องมีความหลากหลายในสร้างสรรค์การแสดง ซึ่งสามารถสร้างสรรค์ผลงานให้มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ และเกิดประโยชน์ต่อสังคมได้ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์ , 30 มีนาคม 2565)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่องวังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์ โดย นราพงษ์ จรัสศรี ในด้านการออกแบบลีลาการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงผลงานการแสดง ดังจะเห็นได้จากการนำที่มีกระบวนการโดยคำนึงถึงความร่วมมือและความร่วมแรงร่วมใจของกลุ่มนักแสดง ซึ่งเป็นการอธิบายถึงการออกแบบลีลาการแสดงที่เป็นการแสดงละครภาพนิ่งตาโบโลวิสต์ และการออกแบบการแสดงที่เป็นการแสดง

นาฏยศิลป์เฉพาะที่ (Site – Specific Dance Performance) ซึ่งมีความต้องการหลักหนีจากกรอบของโรงละครมาใช้เป็นแรงบันดาลใจ และแนวทางในการออกแบบลีลาการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ของการแสดงชุดนี้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นเรื่อง การคำนึงถึงผลงานการแสดง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึง การคำนึงถึงผลงานการแสดง ไว้ว่า

การแสดงนาฏยศิลป์เฉพาะที่จะต้องตระหนักถึงสถานที่ เรื่องราวที่มีอยู่ ณ สถานที่แห่งนั้น และภาพ (Visual) ของการแสดง การมีจิตวิญญาณ และเคารพต่อสถานที่ หรือสถาปัตยกรรมนั้น ๆ ตลอดจนการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการแสดงโพสต์โมเดิร์นแดนซ์ หรือการแสดงนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) ซึ่งสามารถจัดแสดงในสถานที่ต่าง ๆ ที่ไม่ใช่โรงละคร อาทิ สวนสาธารณะ โรงยิมส์ หลังคาอาคาร สถานที่เหล่านี้ก็กลับกลายเป็นสถานที่สำหรับการแสดง นอกเหนือไปจากการแสดงในโรงละครแบบปกติ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2565)

ภาพที่ 4.53 ภาพการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่องวังด้าววัลย์
อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์
ที่มา: ภาพถ่ายส่วนตัวของนราพงษ์ จรัสศรี

จากตัวอย่างผลงานการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี” ดังนั้นแนวคิดในการคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์ในครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ในหัวข้อนี้ ควรมีการประยุกต์และปรับใช้ในการสร้างสรรค์

ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย ซึ่งผลงานการสร้างสรรค์จะต้องให้ความสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ที่แสดงถึงการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ และมีวิธีการนำเสนอรูปแบบการแสดงที่จะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ปรากฏในงาน มีแนวความคิดการสร้างสรรค์ที่ไม่ซ้ำแบบใครมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ และเกิดประโยชน์ต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อให้ผลงานมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์กับการกระตุ้นความสนใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ และเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอประเด็นนี้ต่อผู้ชมอีกด้วย

4.2.2.6 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ทำให้เกิดผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในประเด็นที่มีความแปลกใหม่ ซึ่งเป็นผลงานที่ยังไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน จึงเป็นสิ่งที่พึงคำนึงถึงสำหรับผู้สร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ต่าง ๆ ที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง ซาโลเม นางผู้เต้นระบำเพื่อขอหัว (Salome Dancing for The Head) โดย นราพงษ์ จรัสศรี ในงาน The Repertoir 2013 ณ โรงละครปุยเขียวเตอร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ถึง 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ในด้านความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ที่คำนึงถึงความเรียบง่าย อันแสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ดังจะเห็นได้จากการนำความหลากหลายของการออกแบบการแสดง และความคิดสร้างสรรค์ในการนำองค์ความรู้แบบพหุทางวัฒนธรรมมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งเป็นการอธิบายถึงที่คำนึงถึงความเรียบง่ายมาปรับใช้ในการแสดง และนำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจ และแนวทางในการออกแบบลีลาการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง การออกแบบแสง และอุปกรณ์ประกอบ การแสดง ที่คำนึงถึงความเรียบง่ายของการแสดงชุดนี้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นเรื่อง การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึง การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์จากการแสดงนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ที่คำนึงถึงความเรียบง่าย ไว้ว่า

เป็นการแสดงเดี่ยวที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ เป็นการแสดงทางพหุวัฒนธรรม เช่น วรรณกรรมทางตะวันตกที่มาจากปรัชญา ความเชื่อของคัมภีร์ไบเบิลและการออกแบบลีลาที่มีการขึ้นปลายเท้าจากนาฏศิลป์ตะวันตกที่เป็นการบ่งบอกถึงจินตนาการที่เหนือธรรมชาติจากการขึ้นปลายเท้า การออกแบบเครื่องแต่งกายนั้นได้นำมาจากภาพจำหลักนางอัปสรของเขมร การใส่กำไลข้อเท้าแบบอินเดีย เป็นต้น จึงเรียกได้ว่าเป็นการแสดงในมิติใหม่ มีความหลากหลายของการออกแบบการแสดง และความคิดสร้างสรรค์ในการนำ

องค์ความรู้แบบพหุทางวัฒนธรรมมาปรับใช้ในการแสดง มีความโดดเด่นในเรื่องของสัญลักษณ์ เช่น การใช้บันไดในการแสดง ที่แสดงถึงลำดับชั้น ชนชั้น วรรณะ การใช้โลศพที่เป็นสัญลักษณ์ของความตาย และการใช้กิ่งไม้ ตลอดจนการใช้เครื่องประดับศีรษะที่แสดงให้เห็นถึงยศถาบันดาศักดิ์ เป็นการแสดงที่มีนักแสดงเพียงคนเดียวแต่สามารถนำเสนอบทบาทและแสดงออกให้เห็นถึงความหมายต่าง ๆ ทางสัญลักษณ์ ภายใต้แนวคิดการสร้างสรรคผลงานที่มีความสร้างสรรค์โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์จากการแสดงนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ที่คำนึงถึงความเรียบง่าย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2565)

ภาพที่ 4.54 ผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง ซาโลเม่ นางผู้เต้นระบำเพื่อขอหัว

(Salome Dancing for the Head) โดย นราพงษ์ จรัสศรี

ที่มา: ปิยุเอียร์เตอร์

จากตัวอย่างผลงานการสร้างสรรคทางด้านนาฏยศิลป์ดังที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏยศิลป์ ในการนำองค์ความรู้แบบพหุทางวัฒนธรรมมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์จากการแสดงนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ที่คำนึงถึงความเรียบง่าย ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ ที่จำเป็นต้องสร้างสรรค์งานด้วยการผสมสื่อ หรือบูรณาการศาสตร์ทางศิลปะอย่างหลากหลาย และการสร้างสรรค์จะต้องปราศจากการตีกรอบให้ผลงานตนเองเพื่อแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานวิจัยครั้งนี้

4.2.2.7 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพราชชาจังหวัดอุบลราชธานี มีการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ หรือการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นสัญลักษณ์แทนการแสดงอารมณ์ความรู้สึก และการใช้อุปกรณ์ในการถ่ายทอดหรือสื่อความหมาย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์เข้ามาช่วยให้การแสดงให้มีความลึกซึ้ง ไว้ว่า

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์เป็นแนวทางในการสร้างสร้งรค์เชิงสัญลักษณ์ เนื่องจากการเคลื่อนไหวนั้นเป็นนามธรรม จึงจำเป็นต้องใช้สัญลักษณ์เข้ามาช่วยให้การแสดงให้มีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่าง เช่น การสร้างกลุ่มท่าที่แสดงถึงการนำเทียนมามัดรวมกัน ถือเป็นสัญลักษณ์ที่กล่าวถึงเรื่องเทียน และหมายถึงการรวมพลังความสามัคคีของคนในชุมชน ท้องถิ่น เป็นการตีความเรื่องการนำเสนอขบวนเทียน มีเครื่องมือสัมมาชีพที่ใช้ในการทำมาหากิน ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญของชีวิตและแฝงอยู่ในจิตวิญญาณของความเป็นท้องถิ่นและความเป็นชาวอีสาน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2565)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสร้งรค์ เรื่องชุด ปลดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) โดยนราพงษ์ จรัสศรี ในด้านใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบลีลาประกอบการนำอุปกรณ์ประกอบการแสดงไขปลาที่เป็นกับดักปลามาแทนตัวแทนแห่งปีกอิสรภาพ ถือเป็นคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ดังจะเห็นได้จากการนำโดยนำไขปลาขนาดใหญ่มาประกอบสวมที่แขนทั้งสองข้างซึ่งเป็นการอธิบายถึงการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงอิสรภาพแห่งการโบยบินมาใช้เป็นแรงบันดาลใจ และแนวทางในการออกแบบลีลาการแสดง และอุปกรณ์ประกอบการแสดงของการแสดงชุดนี้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นเรื่องการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ไว้ว่า

การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่เป็นอุปกรณ์จักสานรูปไขปลา ซึ่งสื่อถึงสัญลักษณ์ของ ปีกที่เป็นไขปลา สื่อถึงวิถีชีวิตการทำมาหากิน และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง อาทิ การใช้ผ้าเพื่อใช้ประกอบลีลา สื่อถึงการแทนสัญลักษณ์ของปีกอิสรภาพแห่งการโบยบิน และการใช้ไข ซึ่งเป็นเครื่องมือสัมมาชีพกับดักที่เอาไว้ดักปลา เพื่อสื่อถึง กรงกักขัง หน่วงเหนี่ยว จำกัดติดกับ ฯลฯ ผู้สร้งรค์ มีแนวคิดเรื่อง หนามยอกเอาหนามบ่ง คือ ใช้สัญลักษณ์กับดักมาแทนตัวแทนแห่งปีกอิสรภาพ โดยนำไขมาประกอบ กล่าวคือ มนุษย์มีแขน

ทั้งสองข้าง นกมีปีกสองข้าง มาใช้ใช้เป็นปีกในการขับเคลื่อนอิสรภาพในฉากจบ
สุดท้ายได้อย่างลงตัว และสื่อความหมายชัดเจน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์,
6 พฤษภาคม 2565)

ภาพที่ 4.55 ภาพสื่อถึงสัญลักษณ์ของปีกที่เป็นไขปลา การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์
ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) ณ BU Theatre Company
ที่มา: ปิยะเกียรติ์เตอร์

จากตัวอย่างผลงานการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ดังกล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึง
การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้คำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์
ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ขึ้นนี้ โดยการใช้
สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายผ่านองค์ประกอบการแสดงในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้นำมาบูรณาการ และ
ประยุกต์ในการออกแบบลีลาการแสดง และองค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ในงานวิจัย

4.2.2.8 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

การออกแบบองค์ประกอบทางการแสดง และคำนึงถึงรูปแบบการแสดงที่มี
ความหลากหลาย โดยการนำองค์ความรู้หรือแนวคิดทางการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ที่มากกว่า
สองรูปแบบขึ้นไป นำมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่และปรากฏอยู่ในการแสดงเดียวกัน ถือเป็นการช่วย
เสริมสร้างให้ผลงานการแสดงนั้นเกิดความหลากหลายทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความหลากหลายของ
รูปแบบการแสดงต้องมีความคิดสร้างสรรค์และมีความแปลกใหม่ โดยการนำเทคนิคของการแสดง
ละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) มาประยุกต์ใช้ในการแสดง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี
ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ไว้ว่า

ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) คือการนำเสนอการแสดง ภาพที่มีชีวิต ผู้แสดงจัดวางท่าทางเลียนแบบภาพวาด หรือแสดงเป็นกิริยาเพื่อสื่อถึงการเล่าเรื่อง แสดงท่าทางอย่างหนึ่ง โดยไม่มีการพูดและเคลื่อนไหวร่างกาย ในระหว่างนั้นก็จะมีดนตรีบรรเลงบทเพลงที่สอดคล้องกับเรื่องราวอยู่ตลอด เพื่อเป็นการเลียนแบบภาพเลียนแบบรูปปั้น หรืออนุสาวรีย์ ซึ่งในระหว่างการออกแบบลีลาการแสดง ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบและรูปแบบของภาพการแสดงที่ปรากฏบนพื้นที่การแสดง อีกทั้งต้องคำนึงถึงความหมายของเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ ซึ่งสองสิ่งนี้เป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์การแสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวังต์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2565)

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงที่ต้องมีความคิดสร้างสรรค์และมีความแปลกใหม่ สามารถสร้างสรรค์ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งการสร้างสรรค์งานไม่จำเป็นต้องเน้นไปที่การสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชมแต่เพียงอย่างเดียว แต่หากมีการใช้รูปแบบและองค์ประกอบทางแสดงทางด้านนาฏศิลป์มากกว่าสองรูปแบบขึ้นไปให้ปรากฏอยู่ในการแสดงเดียวกัน จะช่วยเสริมให้ผลงานการแสดงที่ปรากฏต่อสายตาของผู้ชมนั้นเกิดความหลากหลาย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ การแสดงแสง เสียงประกอบจินตภาพ คนตึศรีอยุธยา โดยนราพงษ์ จรัสศรี ในด้านความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ที่แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงดังจะเห็นได้จากการนำ การแสดงผสมผสานของรูปแบบการแสดงจากหลากหลายรูปแบบทั้งนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก ศิลปะการต่อสู้ การละคร ที่ได้สื่อให้เห็นถึงคุณงามความดีของพระมหากษัตริย์ วีรบุรุษ วีรสตรี ที่มีคุณงามความดีในสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งเป็นการอธิบายถึงการแสดงที่รวมเอาศาสตร์ทางด้านศิลปะการแสดงหลากหลายสาขา มาบูรณาการ ประกอบกับการจัดแสง-เสียง และดนตรีประกอบ ให้มีความตระการตา เพื่อให้ผู้ชมเกิดจินตนาการร่วมไปกับการแสดง ประกอบกับการใช้สถานที่เฉพาะทางประวัติศาสตร์ โดยมีเนื้อหาในการนำเสนอเรื่องราวจากประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของผู้คนในสมัยอยุธยา มาใช้เป็นแรงบันดาลใจ และแนวทางในการออกแบบการแสดงตามองค์ประกอบทางแสดงทั้ง 8 ประการที่มีความหลากหลายของการแสดงชุดนี้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นเรื่อง การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึง การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ไว้ว่า

การแสดงแสง - เสียงประกอบจินตภาพ เรื่อง คนตึศรีอยุธยา ในฉากจุดเริ่มต้นของการแสดงมีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาเกียรติยศ มรดก และวัฒนธรรมไทย เป็นการเชื้อเชิญให้ผู้ชมมีส่วนร่วมกับสถานที่ ที่เป็นตัวแทนของความรู้สึกของบ้านเกิด

เมื่อนอนของพวกเขามันในขณะเดียวกันจากการเปิดการแสดงโดยใช้ความเคารพพระพุทธรูปและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้การแสดงได้เริ่มต้นอย่างแท้จริง ในทิศทางของการแสดงที่เคารพสถานที่นั้น ๆ ระหว่างการเปิดการแสดง ผู้บรรยายได้ให้ความรู้ที่ควบคู่กับการแสดง โดยใช้คำกลอน เพื่อเป็นการเตือนให้ผู้ชมทราบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของเมืองหลวงเก่า และเป็นการเริ่มต้นการแสดงต่อไปได้นำเสนอ ถือเป็นการออกแบบการแสดงในรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยการผสมผสานความหลากหลายทางศาสตร์แห่งงานการละคร และนาฏยศิลป์ผสมผสานเทคนิคประกอบการแสดงซึ่งเน้นความตระการตาของระบบแสง ดนตรี และเสียงประกอบให้มีความสอดคล้องร่วมไปกับสถานที่ เป็นการผสมผสานของรูปแบบการแสดงจากหลากหลายรูปแบบทั้งนาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์ตะวันตก (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2565)

ภาพที่ 4.56 การแสดงแสง - เสียงประกอบจินตภาพ เรื่อง คนดีศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2538
ที่มา: ภาพถ่ายส่วนตัวของนราพงษ์ จรัสศรี, 2565

จากตัวอย่างผลงานการสร้างสรรคทางด้านนาฏยศิลป์ดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง โดยผู้วิจัยคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง และต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางการแสดงที่ปรากฏในแต่ละช่วงของการแสดงที่ต้องมีความหลากหลาย อันนำไปสู่แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏยศิลป์ในงานวิจัยครั้งนี้

4.2.2.9 การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์

ทฤษฎีและแนวคิดทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์มาบูรณาการและปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของการแสดงถือเป็นเครื่องมือและเครื่องทุ่นแรงที่สำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้ได้ผลงานที่มีความเหมาะสม สมบูรณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ การแสดงชุด วิจิตรนาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ โดยนราพงษ์ จรัสศรี ในด้านการแสดงที่มีการบูรณาการศาสตร์ทางศิลปกรรมอันแสดงถึงความหลากหลาย ที่แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ ดังจะเห็นได้จากการนำรูปแบบการแสดงที่มีความหลากหลาย เช่น นาฏศิลป์ร่วมสมัย ละคร ละครเพลง ประเด็นการให้ความหมายทางลีลาเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นการอธิบายถึงกระบวนการทำงาน และการอำนวยการฝ่ายศิลป์และออกแบบลีลาโดย นราพงษ์ จรัสศรี บทเพลงได้รับการเรียบเรียงและกำกับโดยคุณ บรูซ แกสตัน นักประพันธ์เพลงจากแคลิฟอร์เนีย เขียนบทเพลงประกอบเป็นเวลา 65 นาที และออกแบบเครื่องแต่งกายโดย โกมล พานิชพันธุ์ มีผ้าที่ถักทอเป็นพิเศษกว่า 3,000 เมตร เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง นักแสดงทหารจำนวน 400 คนจากกองทัพไทยแสดงเป็นคลื่นในมหาสมุทร การนำเทคนิคลอยตัวโดยใช้สายสลิงพิเศษที่สั่งมาจากฝรั่งเศส และเทคนิคแสงและเสียงจากญี่ปุ่น จัดแสดง ณ อิมแพคอารีนา เมืองทองธานี เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม - 11 มิถุนายน พ.ศ. 2549 ที่มีรูปแบบการแสดงเป็นละครเพลงแบบมหานาฏกรรมร่วมสมัย โดยใช้เทคนิคแสงและเสียงอันทันสมัย ในการแสดงชุดวิจิตรนาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ อีกทั้งยังเป็นการนำบทพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร (ซึ่งในขณะนั้นทรงดำรงพระยศเป็น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9) มาสร้างสรรค์เป็นบทของการแสดงที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากชาดกที่บ่งบอกประวัติศาสตร์ก่อน ๆ ของพระพุทธเจ้า ซึ่งเน้นในเรื่องคุณธรรมในเรื่องความ پاکเพียรเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการบอกเล่าผ่านปริศนาธรรม นอกจากนี้มีการสอดแทรกปรัชญาในเรื่องของวิริยะบารมี และปัญญาบารมีของพระมหากษัตริย์ในการแสดงมาใช้เป็นแรงบันดาลใจ และแนวทางในการออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ร่วมสมัยที่มีการให้ความหมายทางลีลาเชิงสัญลักษณ์ และรูปแบบการแสดงละครเพลงนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงของการแสดงชุดนี้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นเรื่อง การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึง การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ ในการแสดงผลงานชุดพระมหากษัตริย์ไว้ว่า

การแสดงชุดวิจิตรนาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์เป็น
การแสดงที่บูรณาการศาสตร์ทางศิลปกรรมในหลากหลายด้าน เพื่อให้เกิดเป็นการ
แสดงที่มีความสร้างสรรค์ โดยจุดประสงค์หลักคือการเผยแพร่พระราชนิพนธ์
พระมหากษัตริย์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9
มาจัดแสดงในรูปแบบการแสดงนาฏกรรมให้มีเนื้อหาสาระที่ครบถ้วนและชัดเจน
แสดง และนำเสนอผ่านการออกแบบทางการเดินรำและลีลาทางละคร เช่น
ช่วงการแสดงที่พระมหากษัตริย์กษัตริย์ใน 7 วัน 7 คืน ได้ให้พระมหากษัตริย์กษัตริย์
บนตัวของนักแสดงที่แสดงเป็นสัญลักษณ์ของสายน้ำเพื่อให้เกิดความหมายของ
การวิริยะอุตสาหะ และนอกจากนี้ยังมีการใช้ร่างกายของนักแสดงมาสื่อเป็น
สัญลักษณ์ของก้อนเมฆในฉากวิมานของนางมณีเมขลา เป็นต้น ถือได้ว่าเป็น
แนวทางการออกแบบลีลาที่มีการให้ความหมายทางลีลาเชิงสัญลักษณ์ และ
มีการคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ ที่แสดงถึง
ความหลากหลายของการบูรณาการศาสตร์ในการสร้างสรรค์ผลงาน (นราพงษ์
จรัสศรี, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2565)

(Post-Modern Dance) ของผู้วิจัย ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้วิจัยนำเครื่องดนตรีที่ต่างวัฒนธรรมกันแต่นำเข้ามาอยู่ในการบรรเลงร่วมวงเดียวกัน ซึ่งมีความไม่เข้ากันแต่มาอยู่ด้วยกัน เช่น การนำวงโปงลางพื้นบ้านอีสานมาออกแบบเพลงและดนตรีประกอบการแสดงร่วมกับวงดนตรีสากล เป็นต้น

จากตัวอย่างผลงานการสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้ชมได้รับความรู้และเกิดสุนทรียะในการรับชมการแสดงอย่างเหมาะสมและมีหลักการ

4.3 อภิปรายผล

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์และแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงาน ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอผลที่ได้จากการอภิปรายผล โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.3.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงได้มาซึ่งผลของการวิจัยในรูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ของผู้วิจัยชุดนี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำผลที่ได้จากการวิจัยมาเทียบเคียงกับคุณสมบัติของงานที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ตามที่ วิชชุตา วุธาติศย์ ได้อธิบายไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้อภิปรายผลเกี่ยวกับองค์ประกอบการแสดงในการสร้างผลงานทางด้านนาฏศิลป์ 8 ประการ อันประกอบไปด้วย 1) การออกแบบบทการแสดง 2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ 3) การคัดเลือกนักแสดง 4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย 5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง 6) การออกแบบพื้นที่การแสดง 7) การออกแบบแสง และ 8) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1.1 การออกแบบบทการแสดง

การออกแบบบทการแสดงที่เล่าถึงเรื่องราวและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในงานประเพณี โดยมีโครงสร้างการออกแบบบทการแสดงที่เล่าถึง อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อสะท้อนให้ย้อนกลับไปตระหนักถึงเรื่องราวและความสำคัญของงานประเพณีในอดีต ซึ่งการออกแบบบทการแสดงที่เล่าจากปัจจุบันแล้วย้อนไปหาอดีต เรียกว่า แฟลชแบ็ค (flashback)

เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ถึงที่มาเป็นสิ่งสำคัญ เป็นบทการแสดงที่มาจากแรงบันดาลใจของรูปแบบ ขบวนแห่เทียนดั้งเดิม นำมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ในรูปแบบขบวนแห่เทียนที่เป็นการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบโลวิงต์ แบ่งโครงสร้างบทการแสดงออกเป็น 3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดถ้อยในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต จากประเด็นดังกล่าวพบว่ายังไม่มีผู้ใดนำมาสร้างสรรค์เป็นงานนาฏศิลป์มาก่อน อีกทั้งเป็นผลงานที่สร้างสรรค์มาจากปรัชญาและสร้างสรรค์โดยศิลปินที่มีปรัชญาเป็นของตนเอง นับเป็นผู้มีปรัชญาในการทำงาน ทำให้ผลงานนั้นมีคุณภาพและทรงคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมและผู้ชม แสดงถึงการที่มีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก ซึ่งศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานควรสรรหาหลักในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดรูปแบบที่หลากหลายขึ้นไม่ซ้ำซากจำเจหากเป็น ผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาโดยหลักการและรูปแบบใหม่ ๆ จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้าง มาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ในด้านความเป็นผู้มีปรัชญาในการทำงาน มีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบบทการแสดงที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานใน การยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านการเป็นผู้มีปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) อีกทั้งมีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก (Pioneer)

4.3.1.2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

จากที่กล่าวมาถือได้ว่าผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยในครั้งนี้มี ความหลากหลาย มีการนำองค์ความรู้แบบพหุสูตรรอบด้านของผู้วิจัยมาสร้างสรรค์ผลงานอันแสดงถึง ความสามารถรอบด้านและความหลากหลาย อันเป็นการนำองค์ความรู้มาใช้ในการบูรณาการ ประยุกต์และปรับปรุงในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนทำให้ ผลงานมีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบ ทางด้านนาฏศิลป์ในด้านเป็นผู้มีความสามารถหลากหลาย

ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในงานวิจัยนี้มีความสร้างสรรค์ในการนำเสนอการแสดงใน รูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบโลวิงต์ ที่มีหลักในการสร้างสรรค์ผลงานที่ชัดเจนและเป็นรูปแบบ เฉพาะตน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเอกลักษณ์ให้กับผลงานการแสดง โดยผู้วิจัยคำนึงถึงบริบทและ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศิลปะด้วยทฤษฎีและวิธีการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ในด้านมี การสร้างสรรค์

เนื่องจากผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยในครั้งนี้มีการออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่มีความหลากหลาย ผู้วิจัยมีพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์อีกทั้งมีประสบการณ์เคยได้ร่วมแสดงและฝึกฝนการแสดงในลักษณะนี้ ฉะนั้นการออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่เกิดขึ้นในผลงานการแสดงชุดนี้ จึงทำให้เห็นคุณภาพของการนำประสบการณ์มาใช้ ซึ่งประสบการณ์ทั้งในการแสดงและการสร้างสรรค์มากเพียงใดก็จะยิ่งเพิ่มเติมทักษะให้กับผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ออกแบบลีลาได้มากเท่านั้น เนื่องจากประสบการณ์เปรียบได้กับแบบฝึกหัดที่จะทำให้เกิดทักษะและนำไปสู่การพัฒนาความชำนาญและความเชี่ยวชาญมากขึ้นอันมาจากความรู้มากเห็นมากที่ได้จากการปฏิบัติบ่อยครั้ง ดังนั้นความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ก็จะมีน้อยลงทำให้เกิดประสิทธิภาพในงานนาฏศิลป์เพิ่มขึ้นตามไปด้วย จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านการมีประสบการณ์เรียนและการทำงานในฐานะที่เป็นศิลปิน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้าน เป็นผู้มีความสามารถหลากหลาย (Versatile) มีการสร้างสรรค์ (Creativity) และ มีประสบการณ์เรียนและการทำงานในฐานะที่เป็นศิลปิน (Experience)

4.3.1.3 การคัดเลือกนักแสดง

การคัดเลือกนักแสดงที่เป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นนักแสดงที่มีจิตอาสา เสียสละ มีความรับผิดชอบและมีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ไม่ได้จำกัดลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างของนักแสดง เป็นกลุ่มอาสาสมัครมีคุณสมบัติและความสามารถที่หลากหลายในทักษะทางด้านศิลปะการแสดง ได้แก่ ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ ตะวันออก ทักษะทางด้านนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ทักษะทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ทักษะทางการแสดงละคร ทักษะทางการเคลื่อนไหวแบบด้นสด (Improvisation) และนักแสดงแบบไม่ได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏศิลป์ (Untrained Dancer) เข้าร่วมในครั้งนี้เพื่อการถ่ายทอดลีลาการเคลื่อนไหว ตลอดจนองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการแสดงของผู้วิจัย แสดงให้เห็นถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลที่อยู่นอกวิชาชีพนาฏศิลป์ที่มีพรสวรรค์แต่ไม่มีโอกาสได้แสดงในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งกระบวนการคัดเลือกนักแสดงที่ได้มาจากการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ (Collaboration) ของกลุ่มคนรุ่นใหม่ยังไม่ปรากฏในการแสดงในผลงานชิ้นใดมาก่อน นับเป็นการค้นหารูปแบบการคัดเลือกนักแสดงในรูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งการเป็นผู้นำในการค้นหากระบวนการหรือเป็นผู้สร้างสรรค์งานด้านศิลปกรรมที่มีอิทธิพลต่อวงการศิลปะหรือสังคม นับเป็นการสร้างงานที่แสดงออกทางความคิด รสนิยม และสะท้อนเอกลักษณ์ของผู้วิจัย จนเป็นที่นิยมและยอมรับในสังคมด้วย

การแสวงหาวิธีการ และรูปแบบศิลปะใหม่ จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก

เนื่องจากนักแสดงในงานวิจัยครั้งนี้เป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นนักแสดงที่มีจิตอาสา เสียสละ มีความรับผิดชอบและมีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งนักแสดงหรือศิลปินที่ร่วมแสดงนั้นควรมีจิตวิญญาณของความเป็นศิลปิน เข้าใจลึกซึ้งกับงานสร้างสรรค์ในครั้งนี้ และสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่เคลือบแฝงอยู่ในการแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ บ่งบอกถึงการมีพลังจากชีวิตจิตใจ มีปณิธานแน่วแน่ในทางนาฏศิลป์ มีจิตวิญญาณที่ต้องมาจากหลายส่วน ทั้งอารมณ์ ความรัก ความผูกพันในสิ่งที่ตัวเองทำ เกิดเป็นปณิธานแน่วแน่ในการอุทิศตนเพื่อการทำงานอย่างดีที่สุดตามแนวทางของตัวเอง จิตวิญญาณยังรวมถึงการแสดงผลงานด้วยใจบริสุทธิ์โดยไม่อยู่ภายใต้แรงกดดันจากผู้สร้างสรรค์ผลงานและนักแสดงคนอื่น ๆ จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านเป็นผู้มีจิตวิญญาณและศิลปิน

ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้จำแนกบทบาทของศิลปิน ได้แก่ 1) กลุ่มศิลปินหลักที่รับบทเดินเรื่อง 2) นักแสดงเสริม 3) นักดนตรีวงดนตรีสากล 4) นักดนตรีวงโปงลาง แสดงถึงการนำนักแสดงที่เป็นผู้มีความรู้เป็นพหุสูตร มีความสามารถรอบด้านและหลากหลายมาแสดงร่วมกัน ถือเป็นการเป็นผู้นำในการรวบรวมนักแสดงที่มีความรู้มาร่วมบูรณาการศาสตร์ด้านศิลปะการแสดงและงานศิลปกรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกาลเวลาและสถานที่ มีมุมมองรอบด้านแบบสหศาสตร์ แสดงให้เห็นถึงความสามารถอันพิเศษของนักแสดงที่เป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านเป็นผู้มีความสามารถหลากหลาย

ดังนั้นเมื่อนักแสดงมีความหลากหลาย มาจากกลุ่มคนที่มีความสามารถที่แตกต่าง ทั้งทางด้านนาฏศิลป์ คีตศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ จึงต้องมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นนักแสดงหรือศิลปินที่ร่วมแสดงในงานวิจัยครั้งนี้จึงเป็นศิลปินผู้ที่มีจรรยาบรรณนั้นหมายถึง การบำเพ็ญตนเป็นศิลปินผู้ใหญ่ อยู่ในศีลธรรมจรรยา มีทัศนคติและจุดยืนที่ชัดเจนว่าด้วยศีลธรรม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของศิลปิน ทั้งนี้ต้องตระหนักคุณค่าและมีจิตสำนึกของความเป็นศิลปิน เป็นแบบอย่างแก่ศิลปินทั้งหลาย และคนทั่วไปในสังคม มีความรับผิดชอบ อุทิศตน ร่วมกันขับเคลื่อนและสร้างสรรค์ผลงานอย่างเต็มที่สุดความสามารถ จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีจรรยาบรรณ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการคัดเลือกนักแสดงที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก (Pioneer) เป็นผู้มีความวิญญานและเป็นศิลปิน (Spiritual) เป็นผู้มีความสามารถหลากหลาย (Versatile) และมีจรรยาบรรณ (Ethic)

4.3.1.4 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

การออกแบบเครื่องแต่งกาย เป็นการออกแบบที่มีการใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย มีการนำผ้าพื้นเมืองอีสาน มาประยุกต์เพื่อต้องการสื่อถึงวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายและมีความเป็นพื้นบ้านภาคอีสาน ผสมผสานการนำเส้นสายใยจากฝ้ายมาร่วมออกแบบการแต่งกายและเครื่องประดับ เพื่อสื่อถึงความสำนึกรักบ้านเกิด อีกทั้งเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของวัสดุ วัตถุดิบอันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข สะท้อนให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่มาจากปรัชญาและสร้างสรรค์โดยศิลปินที่มีปรัชญาเป็นของตนเองจะทำให้ผลงานจะทำให้ผลงานนั้นมีคุณภาพและทรงคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมและผู้ชม จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ในด้านเป็นผู้มีปรัชญา

การออกแบบเครื่องแต่งกาย เป็นการแต่งกายตามสมัยนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ มีการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดนักร้องที่มีแนวคิดมาจากการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่โดยการให้คนรุ่นใหม่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการวาดภาพ และเขียนข้อความที่มีความหมายเกี่ยวกับงานเทียนพรรษาและคนรุ่นใหม่ให้ปรากฏบนเสื้อยืดสีขาวสำหรับนักร้องวงโปงลาง และวาดภาพลงเสื้อสีดำสำหรับนักร้องวงดนตรีสากลสร้างสรรค์ ซึ่งการนำองค์ความรู้ หรือความนิยมขึ้นของงานทางด้านศิลปะมีการเลือกสรรการสื่อสารการแสดงศิลปะทางอารมณ์จากการแสดงงานศิลปะทั้ง 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กายและใจหรือการถ่ายทอดอารมณ์ของคนรุ่นใหม่ถือได้ว่าเป็นผู้มีรสนิยม ซึ่งนับได้ว่าเป็นการต่อยอดกระบวนการออกแบบเครื่องแต่งกายอย่างมีเหตุผล โดยการนำผลผลิตของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการวาดภาพบนเสื้อนี้ นำมาใช้สำหรับนักร้องวงโปงลาง และนักร้องวงดนตรีสากลสร้างสรรค์ เพื่อใช้สวมใส่ในการแสดงในงานวิจัยครั้งนี้ จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีรสนิยม

การออกแบบเครื่องแต่งกาย สร้างสรรค์โดยการเลือกหาวัสดุ เนื้อผ้า หรือวัตถุดิบที่ได้มาจากสิ่งที่มีในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเกิดจากความหลงใหล ความลุ่มหลง หรือความกระตือรือร้นในการมีใจรักในศิลปะและการหิยบายวัสดุที่มีในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานีมาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ซึ่งผู้วิจัยปรารถนาและต้องการผลักดันให้วัสดุเหล่านี้เป็นที่รู้จักและสร้างประสบการณ์ในการพบเห็นแก่นักแสดงและผู้ชม ซึ่งการเป็นผู้ที่มีความหลงใหลนั้นถือเป็นสิ่งที่ช่วยขับเคลื่อนให้เกิดการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ได้เป็นอย่างดีจึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านความหลงใหล

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบเครื่องแต่งกายที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านเป็นผู้มีปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) มีรสนิยม (Taste) และความหลงใหล (Passion)

4.3.1.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ใช้เพลงพื้นบ้านอีสานวงโปงลาง บรรเลงร่วมกับดนตรีสากลสร้างสรรค์ประกอบบทร้องทำนองหมอลำที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ ซึ่งการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในงานวิจัยนี้มีแนวทางในการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านผสมกับดนตรีสากล เพื่อใช้ประกอบการแสดง อันสื่อถึงความหลากหลายทางด้านดนตรี และเชิดชูความเป็นอุบลราชธานีคือเมืองแห่งดนตรีสร้างสรรค์ กอปรกับการเลือกใช้ดนตรีสดในการอิมโพรไวส์ (Improvise) ในการแสดงแต่ละครั้ง ซึ่งจะทำให้สัมพันธ์กับแนวคิด จินตนาการ และเรื่องราวที่กำลังเกิดขึ้น โครงสร้างของเสียงและดนตรีที่ใช้เป็นรูปแบบการบรรยายเล่าเรื่อง การกล่าวคำผญา และการขับร้อง ประกอบการบรรเลงดนตรีสด โดยกลุ่มศิลปินอิสระ และอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีเป้าหมายของการสร้างสรรค์ดนตรีเพื่อร่วมตระหนักถึงงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ดนตรีที่มีการผสมผสานความเป็นดนตรีพื้นบ้านในท้องถิ่น บรรเลงร่วมกับวงดนตรีสากล โดยมีนักร้อง ชาย หญิง และศิลปินคนรุ่นใหม่กล่าวบท ผญาแสดงร่วมกับวงดนตรีพื้นบ้านอีสานวงโปงลางบัวอุบล และวงดนตรีสากลวงคำนางราย ซึ่งถือได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานที่ชัดเจนและเป็นรูปแบบเฉพาะตน มีหลักการสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับผลงาน โดยผู้วิจัยคำนึงถึงบริบทและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการสร้างสรรค์ด้วยทฤษฎีและวิธีการที่ดีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผวนกับความหลงใหลของผู้วิจัยและกลุ่มนักดนตรีที่เป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานีที่มี ความหลงใหล ความลุ่มหลง และความกระตือรือร้นในการมีใจรัก มีแรงผลักดัน แรงปรารถนา ซึ่งการเป็นผู้ที่มีความหลงใหลนั้นถือเป็นสิ่งที่ช่วยขับเคลื่อนให้มีความพยายาม มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือเพื่อกระตุ้นให้ทุกคนมีความตระหนักถึงความสำคัญของงาน

ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านที่มีการสร้างสรรค์ และความหลงใหล

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีการสร้างสรรค์ (Creativity) และความหลงใหล (Passion)

4.3.1.6 การออกแบบพื้นที่การแสดง

การออกแบบพื้นที่การแสดง เป็นสถานที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย การออกแบบพื้นที่การแสดงที่ให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงแนวคิดในการเลือกพื้นที่การแสดงที่เป็นพื้นที่เปิดเป็นศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำกิจกรรมสนทนากันของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย และไปทำกิจกรรมร่วมกันอีกทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีใครไปจัดการแสดงในพื้นที่ลักษณะนี้มาก่อน ถือเป็นผู้บุกเบิกในการใช้พื้นที่แบบใหม่นี้ โดยเลือกใช้พื้นที่แบบเปิด ลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมแม่น้ำมูล และบริเวณใต้สะพานข้ามแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะที่คนรุ่นใหม่ไปทำกิจกรรมต่าง ๆ การจัดแสดงในพื้นที่แห่งนี้ถือได้ว่าเป็นการบุกเบิกและมีความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกใช้พื้นที่การแสดงที่ต่างไปจากเดิม กล่าวคือ รูปแบบการจัดงานประเพณีและขบวนแห่เทียนของจังหวัดอุบลราชธานีจะดำเนินการจัดแสดงขบวนแห่เทียนแค่เพียงบริเวณทุ่งศรีเมืองเท่านั้น ไม่เคยจัดแสดงขบวนแห่เทียนในพื้นที่ลักษณะอื่นเลยในการสร้างสรรค์พื้นที่ให้เกิดความแปลกใหม่นี้ผู้วิจัยต้องการนำเสนอการเลือกใช้พื้นที่แบบใหม่ที่ไม่จำกัดในการจัดแสดงแค่เพียง ณ บริเวณทุ่งศรีเมืองเท่านั้น ผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่แห่งนี้ในการนำเสนอรูปแบบการแสดงของขบวนแห่เทียนในพื้นที่แบบใหม่ มีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก นับเป็นการสร้างงานที่แสดงออก ทางความคิด รสนิยม และสะท้อนเอกลักษณ์ของตน จนเป็นที่นิยมและยอมรับในสังคมด้วยการแสวงหาวิธีการ และรูปแบบศิลปะใหม่ จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบพื้นที่การแสดงที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก (Pioneer)

4.3.1.7 การออกแบบแสง

การออกแบบแสง มีแนวคิดในการออกแบบแสงที่คำนึงถึงความเรียบง่าย เป็นการใช้แสงธรรมชาติของพื้นที่แสดง ทั้งแสงบรรยากาศของช่วงเวลานั้น และแสงจริงของตัวอาคาร เพื่อลดทอนรูปแบบการนำเสนอให้เรียบง่ายที่สุด โดยแบ่งการออกแบบแสง เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แสงที่ปรากฏในการแสดงองค์ที่ 1 บนพื้นที่ลานกว้าง เป็นลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมแม่น้ำมูล ทำน้ำตลาดใหญ่ มีฉากหลังที่มีโครงสร้างเป็นบ้านไม้เก่าอยู่ตรงกลางและฝั่งซ้ายและขวาเป็นอาคารปูนผสมไม้ มีแสงไฟเป็นไฟส่องสว่างสีขาวที่มาจากเสาไฟสาธารณะของพื้นที่คือแสงที่เรียกว่าไฟเคลียร์ (Clear Lighting) กล่าวคือไม่ใช่ลูกเล่นไฟใด ๆ ทั้งสิ้นตลอดการแสดงในองค์ที่ 1 การออกแบบแสงส่วนที่ 2 คือแสงที่ปรากฏในการแสดงองค์ที่ 2 และองค์ที่ 3 ในพื้นที่บริเวณใต้สะพานเป็นพื้นที่ลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณใต้สะพานรัตนโกสินทร์ 200 ปี กับ สะพานเสรีประชาธิปไตย ซึ่งเป็นไฟที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ใต้สะพานแห่งนี้ เป็นไฟส่องสว่างที่มีความหลากสีที่ถูกตั้งค่าให้มีการเปลี่ยนสีของแสงเป็นระยะ ๆ อย่างอัตโนมัติ ในการเปลี่ยนสีของแสงในแต่ละสีมีการเปลี่ยนสีเฉลี่ยประมาณ 40 วินาที โดยมีสีของแสงไฟที่ปรากฏเริ่มจากสี ม่วง ฟ้า ขาว แสงหลากสี แดง เขียว และน้ำเงิน ตามลำดับ เปรียบเสมือนไฟหลากสีที่ปรากฏในงานวัด หรืองานบุญเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งการคำนึงถึงบริบทและองค์ประกอบต่าง ๆ แสดงถึงทฤษฎีและวิธีการที่ดีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ถือเป็นรูปแบบของการแสดง สิ่งที่ต้องการนำเสนอวาระและโอกาส สถานที่ เวลา และหยิบยกสิ่งที่มีอยู่แล้วในพื้นที่นำมาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีการสร้างสรรค์ (Creativity)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบแสงที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีการสร้างสรรค์ (Creativity)

4.3.1.8 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) อันเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ ชาวบ้าน ชุมชน ศิลปินมีส่วนร่วม และมีส่วนสำคัญในกระบวนการออกแบบและจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง มีอุปกรณ์ประกอบการแสดง ทั้ง 3 องค์การแสดงประกอบด้วย อุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ที่ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต ได้แก่ ร่มและผ้าขาว เทียน เครื่องจักสานอุปกรณ์สัมมาชีพเสลี่ยงเทียนมัดรวม เครื่องดนตรี ถ้วยรางวัลและสายสะพาย ร่มหลากสี พัดอีสาน และหมวกปีก อุปกรณ์ประกอบ

การแสดงองค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ผางประทีป แจกันเทียน ใส่ดอกบัวสด โทรศัพท์มือถือสีอิลีกทรอนิกส์ ม้าก้านกล้วย เครื่องเล่นเดินกะลา ชุดตรวจโควิด-19 รถเข็นในห้างสรรพสินค้า ถูกระต่าย และอุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต ได้แก่ นกหวีดชักชวนเทียนเรืองแสง นกกระต่าย กระเป๋าดินทาง ลังกระต่าย และแท่งเจลเรืองแสง ถือได้ว่าเป็นการนำความรู้ที่เป็นพหุสูตรรอบด้านของผู้วิจัยด้านและหลากหลายมาใช้ในกระบวนการทำงาน อีกทั้งเป็นการนำความรู้และประสบการณ์รอบตัวของผู้วิจัยมาบูรณาการศิลปกรรมและปรับเปลี่ยน อย่างเหมาะสมกับกาลเวลาและสถานที่ ที่มีมุมมองรอบด้านแบบสหศาสตร์ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ของตนได้อย่างเหมาะสมทำให้ผลงานนั้นมีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านเป็นผู้มีความสามารถหลากหลาย

การนำอุปกรณ์ประกอบการแสดง ร่ม ผ้าขาว ผางประทีปมาใช้เพื่อสื่อความหมายถึงการเปลี่ยนผ่านของเวลาและตัวแทนพระพุทธศาสนานั้น เป็นการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ได้มาจากประสบการณ์ทั้งในการแสดงและสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย ที่มีการนำทักษะในการออกแบบลีลาประกอบอุปกรณ์เหล่านี้มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีประสบการณ์เรียนและการทำงานในฐานะที่เป็นศิลปิน

เนื่องจากรูปแบบการแสดงมีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงจำนวนมาก และเป็นการทำงานสร้างสรรค์ทางการที่แสดงที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักแสดง ที่ต้องมีคุณธรรมของความเป็นครู ในการสร้างศิลปินที่มีคุณภาพสูงให้แก่วงการทางด้านนาฏศิลป์ มีวิธีการถ่ายทอดทางศิลปะอย่างเหมาะสม มีกระบวนการและระบบทางความรู้ด้านปรัชญาของความรู้ และเชิดชูความรู้ รวมถึงปลูกฝังคุณธรรมของครูที่ดีแก่ศิษย์ จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านมีการถ่ายทอดความรู้

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ที่คำนึงถึงการใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย และให้ความสำคัญของการสร้างคุณค่าให้กับผลงาน โดยผู้วิจัยได้ตระหนักถึงประเด็นเรื่องความร่วมมือร่วมใจจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) อันเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้ตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้านเป็นผู้หยาก

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้าง

มาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในด้าน เป็นผู้มีความสามารถหลากหลายแบบ (Versatile) มีประสบการณ์เรียนและการทำงานในฐานะที่เป็นศิลปิน (Experience) มีการถ่ายทอดความรู้ (Communication) และเป็นผู้หายาก (Rarity)

ฉะนั้นผลจากการวิจัยในด้านองค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ทั้ง 8 องค์ประกอบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี นี้ จึงปรากฏคุณสมบัติที่ตรงตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ จำนวน 11 ด้าน ได้แก่ 1) เป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณและเป็นศิลปิน (Spiritual) 2) มีประสบการณ์เรียนและการทำงานในฐานะที่เป็นศิลปิน (Experience) 3) เป็นผู้มีความสามารถหลากหลายแบบ (Versatile) 4) มีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก (Pioneer) 5) เป็นผู้ที่มีปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) 6) มีการสร้างสรรค์ (Creativity) 7) มีรสนิยม (Taste) 8) มีการถ่ายทอดความรู้ (Communication) 9) เป็นผู้หายาก (Rarity) 10) มีจรรยาบรรณ (Ethic) และ 11) ความหลงใหล (Passion) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของผลงานสร้างสรรค์ตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์

4.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทดลองสร้างสรรค์ วิเคราะห์และพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มาแล้ว ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานดังที่ปรากฏอยู่ในองค์ประกอบทางการแสดงในด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยจะได้อภิปรายผลการคำนึงถึง โดยจำแนกเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

4.3.2.1 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

การแสดง

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง ที่ได้รับแรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจที่มาจากการเล่นรูปแบบของขบวนแห่เทียนเข้าพรรษาโดยนำเสนอการตีความเรื่องขบวนแห่เทียนในรูปแบบใหม่ ออกแบบลีลาการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวีจต์ (Tableau Vivant) ที่เล่าจาก อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อสะท้อนให้ย้อนกลับไปตระหนักถึงเรื่องราวและความสำคัญของงานประเพณีในอดีตและเพื่อการสร้างการรับรู้ถึงที่มาของงานประเพณีเป็นสิ่งสำคัญ คือการสร้างบทการแสดงแบบแฟลชแบ็ค (Flashback) ซึ่งแบ่งออกเป็น

3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเขียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต เน้นย้ำให้เกิดความสำนึกรักบ้านเกิด คนถิ่นถิ่น และในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงยังถือได้ว่าเป็นการนำทุนทางวัฒนธรรมเรื่องเขียนที่มีมาใช้ให้เกิดคุณค่าเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานที่แสดงถึงการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดงในหัวข้อ การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเขียนพระราชพงศาวดารอยุธยา มาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดงผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ถือได้ว่าไม่เคยมีผู้ใดนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานนาฏศิลป์มาก่อน จึงทำให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ในประเด็นใหม่ และเป็นต้นแบบในการทำงานที่มีกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่เกิดจากการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ได้มีการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ดังปรากฏตัวอย่างในองค์ประกอบทางการแสดงในด้านการออกแบบบทการแสดง

4.3.2.2 การคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเขียนพระราชพงศาวดารอยุธยา

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเขียนพระราชพงศาวดารอยุธยา ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

ดังปรากฏในการออกแบบบทการแสดง ที่มีการสร้างโครงเรื่องจากการนำเสนอปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในงานประเพณี โดยการเล่าจาก อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อสะท้อนให้ย้อนกลับไปตระหนักถึงเรื่องราวและความสำคัญของงานประเพณีในอดีต อีกทั้งเพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ถึงที่มาของงานประเพณี และเกิดความตระหนักรู้ เกิดความภาคภูมิใจในทุนวัฒนธรรมเรื่องเขียนที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเป็นสิ่งสำคัญ

มีการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวิงด์ เพื่อสะท้อนถึงการตีความเรื่องรูปแบบของชบวนแห่เทียนอันยิ่งใหญ่

โดยการคัดเลือกนักแสดง ที่เป็นกลุ่มอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้และเกิดการมีส่วนร่วมในการเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อการอนุรักษ์และสืบสานงานประเพณี ในการสร้างสรรค์ผลงาน

มีการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ที่เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินเรื่องและสร้างสีสันทางเสียง โดยการขับร้องเพื่ออธิบายถึงที่มาของงานประเพณี ความสำคัญของงานประเพณีที่ลดน้อยลงประกอบการออกแบบดนตรีโดยการนำดนตรีพื้นบ้านอีสานวงโปงลางบรรเลงร่วมกับวงดนตรีสากล เพื่อแสดงถึงศักยภาพและความพร้อมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการร่วมผลักดันให้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นเมืองดนตรีสร้างสรรค์ของยูเนสโก

และมีการการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) อันเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ ชาวบ้าน ชุมชน ศิลปิน มีส่วนร่วม และมีส่วนสำคัญในกระบวนการออกแบบและจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง เพื่อสืบทอดเรื่องการสืบสานงานศิลปะของช่างแกะสลักเทียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ได้มีการคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีดังปรากฏตัวอย่างในองค์ประกอบทางการแสดงในด้าน การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.3.2.3 การคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

ดังปรากฏในการออกแบบบทการแสดงทั้ง 3 องค์ ได้แก่ ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

มีการคัดเลือกนักแสดงที่เป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่แสดงถึงพลังของเยาวชนกลุ่มศิลปิน นักร้อง นักดนตรี ผู้ประกอบการในพื้นที่ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาร่วมสนับสนุนและให้ความสำคัญในการทำกิจกรรมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการแสดงครั้งนี้ทำให้นักแสดงเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ตนได้มีส่วนร่วมในการแสดงครั้งนี้

มีการออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีความเรียบง่ายที่กลุ่มนักแสดงมีอยู่แล้วสามารถนำมาใช้ในการแสดงได้ทันที ผนวกกับการสร้างกิจกรรมการวาดภาพเรื่องเทียนบนเสื้อให้กับกลุ่มนักดนตรีเพื่อเน้นย้ำและกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของงานประเพณีมากยิ่งขึ้น

กอปรกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงที่เกิดจากการร่วมกันของกลุ่มศิลปินที่เป็นเยาวชน และศิลปินอิสระที่มีประสบการณ์หลากหลายในการรังสรรค์สร้างบทเพลงที่มีแรงบันดาลใจมาจากการนำเสนอความเป็นดนตรีพื้นบ้านผสมผสานกับความเป็นสากล ถ่ายทอดอารมณ์เพลงในแต่ละองค์ของการแสดงที่คงไว้ทั้งความเก่าและใหม่ในเวลาเดียวกัน ถือได้ว่าเป็นการทำให้บทเพลงและดนตรีมีความหลากหลาย น่าติดตาม และผู้ฟังมีอารมณ์ร่วมตลอดการแสดง

อีกทั้งมีการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีความเรียบง่ายแต่มีความหมายแฝงอยู่ในงานประเพณี เช่น เสลียงเทียนมัดรวมที่สื่อถึงสามัคคีของคนในชุมชน นกเพื่อสื่อถึงคนคืนถิ่น และเทียนเรืองแสงเพื่อสื่อถึงคนรุ่นใหม่ เป็นต้น จึงถือได้ว่าการคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีแล้วนำมาตีความและสร้างสรรค์ผลงานการแสดงในครั้งนี้เป็นการเชื่อมโยงบุคคลหลาย ๆ กลุ่มเข้าด้วยกัน และเกิดความภาคภูมิใจในการร่วมกันสร้างงานศิลปะแล้วถูกนำมาถ่ายทอดในรูปแบบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ถือได้ว่าการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งนี้เป็นการบุกเบิกแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้มาจากความหลากหลายศาสตร์

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ได้มีการคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังปรากฏตัวอย่างในองค์ประกอบทางการแสดงในด้าน การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.3.2.4 การคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีการกระตุ้นความสนใจโดยการชวนมาทำและร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ตนได้มีส่วนร่วมและเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์

องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

การออกแบบบทการแสดง เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ถึงที่มาของงานประเพณีเป็นส่วนสำคัญ เน้นย้ำให้คนค้นถิ่นเกิดความรู้สึกบ้านเกิด และตระหนักถึงความสำคัญของงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

การคัดเลือกนักแสดง ซึ่งเป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นนักแสดงที่มีจิตอาสา เสียสละ มีความรับผิดชอบและมีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งกลุ่มอาสาสมัครมีคุณสมบัติและความสามารถที่หลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้ผลงานมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งการที่จะกระตุ้นได้คือการที่ต้องให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วม หรือมีพื้นที่ในการทำงานสร้างสรรค์เพื่อสืบสานงานประเพณี อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เยาวชนได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสืบสาน และสะท้อนถึงสำคัญของงานประเพณี

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง โดยการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงที่มีโครงสร้างของเสียงและดนตรีอันประกอบเป็นรูปแบบการร้อง และการบรรเลงดนตรีสด การรวมกลุ่มของศิลปินอิสระ และอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีเป้าหมายของการสร้างสรรค์ดนตรี และร่วมกันผลักดันและขับเคลื่อนให้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นเมืองดนตรี สร้างสรรค์ของยูเนสโก และเพื่อเป้าหมายหลักของการสร้างสรรค์เพลงที่ใช้ประกอบการแสดงเพื่อแสดงถึงพลังของคนรุ่นใหม่ในการร่วมตระหนักถึงงานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ดนตรีโดยผสมผสานความเป็นดนตรีพื้นบ้านโปงลางอีสานที่มีในท้องถิ่นร่วมกับวงดนตรีสากล โดยมีนักร้อง ชาย หญิง และศิลปินคนรุ่นใหม่ในการขับร้องและบรรยายเรื่องราวการแสดงผ่านการประพันธ์เพลงเพื่อสื่อถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ได้มีการคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีดังปรากฏตัวอย่างในองค์ประกอบทางการแสดงในด้าน การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง และการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

4.3.2.5 การคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่ผลงานการแสดงเป็นผลงานที่ให้แก่คิดที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ เกิดความตระหนักรู้ สำนึกรักบ้านเกิด และเกิดความภาคภูมิใจที่ตนเป็นส่วนสำคัญในการร่วมสืบสานงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผลงานการสร้างสรรค์จะต้องให้ความสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ที่แสดงถึงการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ และมีวิธีการนำเสนอรูปแบบการแสดงที่จะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ปรากฏในงาน เมื่อสร้างสรรค์ผลงานแล้วจะต้องเกิดความแปลกใหม่ น่าสนใจ และเกิดประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ทั้ง 8 องค์ประกอบทางการแสดง

ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ได้มีการคำนึงถึงผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังปรากฏตัวอย่างในองค์ประกอบทางการแสดงในด้าน การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง การออกแบบแสง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.3.2.6 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยคำนึงถึงการใช้ลีลานาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ซึ่งการออกแบบงานวิจัยสร้างสรรค์ในครั้งนี้ มีการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) ที่แสดงถึงการนำลิลาท่าทางในชีวิตประจำวัน โดยผู้แสดงปฏิบัติท่าเดินหันหน้าไปทิศทางเดียวกันทั้งหมด เพื่อแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ และมีความหมายเพื่อสื่อถึงภาพขบวนแห่เทียนในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง มีแนวคิดในการสร้างสรรค์ดนตรีที่มีการผสมผสานความเป็นดนตรีพื้นบ้านในท้องถิ่น บรรเลงร่วมกับวงดนตรีสากล โดยมีนักร้องชาย หญิง และศิลปินคนรุ่นใหม่กล่าวบท ผญา และขับร้องเพลงพื้นบ้านหมอลำที่ประพันธ์บทร้องขึ้นใหม่ร่วมกับวงดนตรีพื้นบ้านอีสานวงโปงลางบัวบาน และวงดนตรีสากลวงค่านางรวย ซึ่งถือได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานที่ชัดเจน เป็นรูปแบบเฉพาะตน มีอัตลักษณ์เฉพาะสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ อีกทั้งสื่อถึงความคิดสร้างสรรค์ทางด้านดนตรีอีกด้วย

การออกแบบพื้นที่การแสดง เป็นสถานที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย การออกแบบพื้นที่การแสดงที่ให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงแนวคิดในการเลือกพื้นที่การแสดงที่เป็นพื้นที่เปิดเป็นศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำกิจกรรมสันตนาการของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย และไปทำกิจกรรมร่วมกันอีกทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีใครไปจัดการแสดงในพื้นที่ลักษณะนี้มาก่อน ถือเป็นผู้บุกเบิกในการใช้พื้นที่แบบใหม่นี้

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้คำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์โดยการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต เพื่อการตีความเรื่องการบอกผ่านของช่วงเวลาและสื่อถึงพระพุทธศาสนาและนำเสนออุปกรณ์ที่ปรากฏในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาเมื่อครั้งอดีต การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดถ้อยใน ปัจจุบัน เพื่อการตีความเรื่องบทบาทของพุทธศาสนาเลือนลาง ลดลง อีกทั้งสื่อถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดถ้อยในปัจจุบัน การนำเครื่องเล่นเดินกะลา ม้าก้านกล้วยสัญลักษณ์แทนการเล่นในอดีตเพื่อสะท้อนให้คนรุ่นใหม่ได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตและความสนใจของเยาวชนในยุคก่อนที่ยังไม่มีโทรศัพท์มือถือสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาเป็นสิ่งเร้าหรือเข้ามามีอิทธิพลกับคนรุ่นใหม่ดังเช่นยุคปัจจุบัน และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต โดยการนำเสนอสัญลักษณ์รูปนกเพื่อการตีความเรื่องการเดินทางกลับบ้าน คนคืนถิ่น และการตีความเรื่องการนำเสนอสัญลักษณ์วัสดุเรื่องแสงอันเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ ที่บ่งบอกถึงการมีส่วนร่วมในงานประเพณี และความคิดสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ที่เป็นส่วนสำคัญ ในการสืบสานงานช่างแกะสลักเทียนและงานประติมากรรมรูปเทียนในงานแห่เทียนเข้าพรรษา โดยการนำแท่งเจลเรืองแสงมานำเสนอ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ได้มีการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ดังปรากฏตัวอย่างในองค์ประกอบทางการแสดงในด้าน ได้แก่ การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.3.2.7 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบทางการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบแสง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ซึ่งเป็นการออกแบบที่มีการใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย มีการนำผ้าพื้นเมืองอีสาน มาประยุกต์เพื่อต้องการสื่อถึงวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายและมีความเป็นพื้นบ้านภาคอีสาน และการแต่งกายตามสมัยนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ผสมผสานการนำเส้นสายใยจากฝ้ายมาร่วมออกแบบการแต่งกายและเครื่องประดับ เพื่อสื่อถึงความสำนึกรักบ้านเกิด อีกทั้งเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของวัสดุ วัตถุดิบอันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความสุขการสานสายใยความผูกพันในครอบครัว ดังปรากฏในการนำตุ้มหูตุ้มฝ้าย และพู่ฝ้ายมาออกแบบประดับและตกแต่งบนเสื้อผ้าทั้งแบบพื้นบ้าน และผสมผสานการแต่งกายของคนรุ่นใหม่ตลอดทั้ง 3 องค์การแสดง

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้นำเสียงของเครื่องดนตรีวงโปงลางพื้นบ้านอีสานใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ความเป็นพื้นถิ่นอีสาน เพื่อย้อนรำลึกถึงภาพจำงานเทียนในอดีต ดังปรากฏในการแสดงองค์ที่ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต และการออกแบบดนตรีวงดนตรีสากลเพื่อสื่อถึงความร่วมสมัยความก้าวหน้าของกระแสนวัตกรรมสร้างสรรค์ที่มีอิทธิพลและแสดงถึงตัวตนความเป็นคนรุ่นใหม่ ดังปรากฏในการแสดงองค์ที่ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่ถดถอยในปัจจุบัน และสุดท้ายเป็นการผสมผสานวงดนตรีทั้งสองเข้าด้วยกัน เพื่อแสดงถึงพลังของคนรุ่นใหม่ ดังปรากฏในการแสดงองค์ที่ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

การออกแบบแสง ดังแสงที่ปรากฏในการแสดงองค์ที่ 2 และองค์ที่ 3 ในพื้นที่บริเวณใต้สะพานเป็นพื้นที่ลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมน้ำมูล ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณใต้สะพานรัตนโกสินทร์ 200 ปี กับ สะพานเสรีประชาธิปไตย หรือทำนน้ำตลาดใหญ่ ซึ่งเป็นไฟที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ใต้สะพานแห่ง

นี้ เป็นไฟส่องสว่างที่มีความหลากหลาย ที่ถูกตั้งค่าให้มีการเปลี่ยนสีของแสงเป็นระยะ ๆ อย่างอัตโนมัติ ในการเปลี่ยนสีของแสงในแต่ละสีมีการเปลี่ยนสีเฉลี่ยประมาณ 40 วินาที โดยมีสีของแสงไฟที่ปรากฏเริ่มจากสี ม่วง ฟ้ำ ขาว แสงหลากสี แดง เขียว และน้ำเงิน ตามลำดับ ซึ่งการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์การออกแบบแสงในงานวิจัยนี้เปรียบเสมือนไฟหลากสีที่ปรากฏในงานวัด หรืองานบุญเทศกาลต่าง ๆ คือแสงหลากสีเปรียบเสมือนการจัดกิจกรรมในงานวัด หรืองานบุญประเพณี

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง มีการคำนึงถึงสัญลักษณ์คือการทำให้เสียงเพี้ยนมัดรวมแสดงถึงการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจของคนในชุมชน และความสามัคคี การนำผางประทีป และแจกันดอกบัวเพื่อแสดงถึงสัญลักษณ์และตัวแทนของการตีความเรื่องพระพุทธศาสนา การนำนกกลวักักขุบเหียนเรื่องแสง นกกระดาศเพื่อแสดงถึงคนคีนถิ่น และการนำสัญลักษณ์แห่งเจลเรื่องแสงเพื่อแสดงถึงตัวแทนคนรุ่นใหม่

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ได้มีการคำนึงถึงการใช้อนุลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ดังปรากฏตัวอย่างในองค์ประกอบทางการแสดงในด้าน การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบแสง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.3.2.8 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

การคัดเลือกนักแสดง เป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีจิตอาสาเสียสละ มีความรับผิดชอบและมีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งนักแสดงหรือศิลปินที่ร่วมแสดงนั้นมีจิตวิญญาณของความเป็นศิลปิน ซึ่งผู้วิจัยจึงได้จำแนกบทบาทของศิลปิน ได้แก่ 1) กลุ่มศิลปินหลักที่รับบทเดินเรื่อง 2) นักแสดงเสริม 3) นักดนตรีวงดนตรีสากล 4) นักดนตรีวงโปงลาง แสดงถึงการนำนักแสดงที่เป็นผู้มีความรู้เป็นพหุสูตร มีความสามารถรอบด้านและหลากหลายมาแสดงร่วมกัน ถือเป็นการเป็นผู้นำในการรวบรวมนักแสดงที่มีความรู้มาร่วมบูรณาการศาสตร์ด้านศิลปะการแสดงและงานศิลปกรรม ถือได้ว่านักแสดงมีความหลากหลาย มาจากกลุ่มคนที่มีความสามารถที่แตกต่าง ทั้งทางด้านนาฏศิลป์ คีตศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ ที่มีการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ และแสดงถึงความหลากหลายอย่างเห็นได้ชัด

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ใช้เพลงพื้นบ้านอีสานวงโปงลาง บรรเลงร่วมกับดนตรีสากลสร้างสรรค์ประกอบบทร้องทำนองหมอลำที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ ซึ่งการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในงานวิจัยนี้มีแนวทางในการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านผสมกับดนตรีสากล เพื่อใช้ประกอบการแสดง กอปรกับการเลือกใช้ดนตรีสดในการอิมโพรไวส์ (Improvise) ในการแสดง ซึ่งจะทำให้สัมพันธ์กับแนวคิด จินตนาการ และเรื่องราวที่กำลังเกิดขึ้น โครงสร้างของเสียงและดนตรีที่ใช้เป็นรูปแบบการบรรยายเล่าเรื่อง การกล่าวคำผญา และการขับร้อง ประกอบการบรรเลงดนตรีสด โดยกลุ่มศิลปินอิสระ และอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ อันสื่อถึงความหลากหลายทางด้านดนตรี และเชิดชูความเป็นอุบลราชธานีคือเมืองแห่งดนตรีสร้างสรรค์

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) อันเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ ชาวบ้าน ชุมชน ศิลปิน มีส่วนร่วม และมีส่วนสำคัญในกระบวนการออกแบบและจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง มีอุปกรณ์ประกอบการแสดง ทั้ง 3 องค์การแสดงประกอบด้วย อุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต ได้แก่ ร่มและผ้าขาว เทียน เครื่องจักสานอุปกรณ์สัมมาชีพเสียดเสียงเทียนมัดรวมเครื่องดนตรี ถ้วยรางวัลและสายสะพาย ร่มหลากสี พัดอีสาน และหมวกปีก อุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่ถดถอยในปัจจุบัน ได้แก่ ผางประทีป แจกันเทียนใส่ดอกบัวสด โทรศัพท์มือถือสีอิล็กทรอนิกส์ ม้าก้านกล้วย เครื่องเล่นเดินกะลา ชุดตรวจโควิด-19 รถเข็นในห้างสรรพสินค้า ลูกกระดาด และอุปกรณ์ประกอบการแสดงองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต ได้แก่ นกหวีดชักชวนเทียนเรืองแสง นกกระดาด กระเป๋าดินทางลิงกระดาด และแท่งเจลเรืองแสง ถือได้ว่าการคำนึงถึงความหลากหลายในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในงานวิจัยครั้งนี้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ได้มีการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงดังปรากฏตัวอย่างในองค์ประกอบทางการแสดงในด้าน การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.3.2.9 การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ดังนี้

การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ที่เป็นการออกแบบลีลาการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวังต์ ดังปรากฏในการแสดงแสดงตลอดทั้ง 3 องค์การแสดง ซึ่งผู้วิจัยออกแบบการสร้างลีลาท่ารำ และการเคลื่อนไหวที่ร่างกายแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) ที่มีความเรียบง่าย

การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านดุริยางคศิลป์ ที่มีการออกแบบเพลงและดนตรีประกอบการแสดง โดยการประพันธ์บทร้องขึ้นใหม่ มีการผสมผสานการบรรเลงดนตรีระหว่างเครื่องดนตรีพื้นบ้านและเครื่องดนตรีสากล อันแสดงถึงการสร้างสรรค์ดนตรีที่มีความหลากหลาย มีการสอดแทรกเสียงประสานที่มาจากเครื่องดนตรีสากล เพื่อช่วยให้เกิดความแปลกใหม่และสร้างสรรค์ มีการนำเสนอบทร้องที่ใช้เทคนิคการร้องแบบพื้นบ้านดั้งเดิม แต่เป็นการร้องผสมกับวงดนตรีสากล ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสร้างสีสันให้กับบทเพลง (Tone Color) ที่ทันสมัยอีกทั้งเป็นการช่วยดึงดูดความสนใจของคนรุ่นใหม่

การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านทัศนศิลป์ ด้านการออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการออกแบบพื้นที่พื้นที่การแสดงโดยจัดแสดงในพื้นที่แบบเปิดที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย อีกทั้งออกแบบอุปกรณ์การแสดงที่ใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด ในการนำเสนอผลงานการแสดงตลอดทั้ง 3 องค์การแสดง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ได้มีการคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ ดังปรากฏตัวอย่างในองค์ประกอบทางการแสดงในด้าน การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.4 สรุปบท

บทที่ 4 ของงานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้อธิบายถึงกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ซึ่งประกอบไปด้วย ขั้นตอนในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์และแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะได้นำเสนอบทสรุปของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ของผู้วิจัย ประกอบไปด้วย ผลที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิจัยต่อไปในอนาคต

บทที่ 5

บทสรุป

5.1 อารัมภบท

จากบทที่ 4 ที่ผ่านมาผู้วิจัยได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค่านาฏยศิลป์และอภิปรายผล ซึ่งในบทที่ 5 นี้ ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงผลที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค่านาฏยศิลป์ เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และข้อเสนอแนะของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2 ผลวิจัยที่ได้จากการสร้างสรรค่านาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค่านาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

5.2.1 รูปแบบของการสร้างสรรค่านาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิจัยพบว่า การสร้างสรรค์ผลงานเป็นการนำปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในงานแห่เทียนเข้าพรรษามาสร้างสรรค์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้เกิดความตระหนักและภาคภูมิใจในงานประเพณี แสดงสาระสำคัญถึงเรื่องความเชื่อ ความศรัทธาในพุทธศาสนา เมื่อเกิดงานเทศกาลครอบครัว ชุมชน สังคมเกิดความผูกพัน รัก สามัคคี ความสำนึกรักบ้านเกิดของคนคืนถิ่น และเห็นความสำคัญของการสืบทอดงานช่างแกะสลักเทียนเพื่อสืบสานงานประติมากรรมรูปเทียนอันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น อีกทั้งคนรุ่นใหม่ได้มีบทบาทและเป็นส่วนสำคัญในการร่วมอนุรักษ์บุญประเพณีที่บรรพบุรุษได้สืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานาน สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่นำเสนอขบวนแห่เทียนในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลีวังต์ (Tableau Vivant) สามารถจำแนกได้ตามองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ทั้งหมด 8 ประการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยออกแบบบทการแสดงที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์ส่วนตัวที่ผู้วิจัยได้พบเห็นขบวนแห่เทียนที่มีความยิ่งใหญ่อลังการ มีขบวนนางรำนั้บร้อยชีวิตจัดแสดงในงานเทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษาเป็นประจำทุกปี แต่ขบวนแห่ที่ปรากฏเป็นการแสดงที่เน้นการออกแบบลีลาท่ารำ ที่ผู้แสดงรำท่ารำเป็นท่าเดียวกันและมีความพร้อมเพรียงกันเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบการแสดงที่ปรากฏซ้ำ ๆ เป็นประจำทุกปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการออกแบบบทการแสดงให้เกิดความสร้างสรรค์และไม่เคยมีผู้ใดสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ในรูปแบบนี้มาก่อน บทการแสดงจึงเป็นการนำเสนอเรื่องราว ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในงานประเพณีในมิติต่าง ๆ ที่เล่าถึงขบวนแห่เทียนในอดีต ปัจจุบัน อนาคต เพื่อสะท้อนให้ย้อนกลับไปตระหนักถึงเรื่องราวและความสำคัญของงานประเพณีในอดีตและเพื่อการสร้างการรับรู้ถึงที่มาของงานประเพณีเป็นสิ่งสำคัญคือการสร้างบทการแสดงแบบแฟลชแบ็ค (Flashback) โดยแบ่งบทการแสดงออกเป็น 3 องก์ ได้แก่ องก์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องก์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดถอยในปัจจุบัน และองก์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

2) การออกแบบลีลาและการเคลื่อนไหว ใช้ลีลานาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ท่าทางในชีวิตประจำวัน ซึ่งการออกแบบงานวิจัยสร้างสรรค์ในครั้งนี้ มีการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวีวต์ (Tableau Vivant) ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) ศิลปะการปะติด (Collage) และศิลปะแนวเรียบง่ายมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ซึ่งผู้วิจัยออกแบบการสร้างลีลาท่ารำ และการเคลื่อนไหวที่มีความหลากหลาย ประกอบไปด้วย เทคนิคการเต้น และเคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) เช่นลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การด้นสด(Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) นำมาสู่การสร้างสรรคงานในลักษณะของการแสดงที่เป็นแบบนาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama) มาร่วมถ่ายทอดเรื่องราว

3) การคัดเลือกนักแสดง เป็นกลุ่มอาสาสมัครของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการร่วมกันทำงานสร้างสรรค์เพื่อกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้ มีส่วนร่วมในการสืบทอดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยการเลือกใช้ศิลปินที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกให้สัมพันธ์กับอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการนำรูปแบบศิลปะการปะติด (Collage) เข้ามาใช้ในการแสดง อีกทั้งเลือกใช้นักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน (Untied dance) ตัวละครหลักต้องสามารถสื่อสารภาษาพื้นบ้านอีสานได้ มีการคัดเลือกนักแสดงเพื่อให้สอดคล้องกับบทการแสดง มีความหลากหลายทั้งทางด้านกายภาพ ทางด้านรูปร่าง สัดส่วน และเพศ ซึ่งตัวละครที่มีความหลากหลายสามารถ

ถ่ายทอดลีลาการเคลื่อนไหวได้อย่างเรียบง่ายไม่ปรุงแต่ง ซึ่งเป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีความหลากหลาย ได้แก่ 1) กลุ่มศิลปินหลักที่รับบทเดินเรื่อง 2) นักแสดงเสริม 3) นักดนตรีวงดนตรีสากล 4) นักดนตรีวงโปงลาง รวมนักแสดงทั้งสิ้น จำนวน 60 คน

4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย มีการนำผ้าพื้นเมืองอีสาน มาแต่งแต้มเพื่อบ่งบอกถึงการสื่อถึงวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายและมีความเป็นพื้นบ้านภาคอีสาน และการแต่งกายตามสมัยนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ผสมผสานการนำเส้นสายใยจากฝ้ายมาร่วมออกแบบการแต่งกาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดและแรงบันดาลใจนี้เข้ามาเป็นแนวทางในการนำมาออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ เพื่อสื่อถึงความสำนึกรักบ้านเกิด อีกทั้งเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของวัสดุ วัตถุดิบอันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข ซึ่งคำนึงถึงความเหมาะสมกับแต่ละช่วงของการแสดง การเลือกหาวัสดุ เนื้อผ้า หรือวัตถุดิบต้องได้มาจากสิ่งที่มีในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี มีการเลือกโทนสีที่ส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของเรื่องราวช่วงนั้น ๆ เช่นเดียวกับชุดนักดนตรีที่มีแนวคิดมาจากการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่โดยการให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ชุด โดยผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการ วาดภาพ และเขียนข้อความที่มีความหมายเกี่ยวกับงานเทียนพรรษาและคนรุ่นใหม่ให้ปรากฏบนเสื้อยืดสีขาวสำหรับนักดนตรีวงโปงลาง และวาดภาพลงเสื้อสีดำสำหรับนักดนตรีวงดนตรีสากลสร้างสรรค์

5) การออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดง ใช้เพลงพื้นบ้านอีสานวงโปงลางบรรเลงร่วมกับดนตรีสากลสร้างสรรค์ประกอบบทร้องทำนองหมอลำที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ ซึ่งการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีมีแนวทางในการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านผสมกับดนตรีสากล เพื่อใช้ประกอบการแสดง อันสื่อถึงความหลากหลายทางด้านดนตรี และเชิดชูความเป็นอุบลราชธานีคือเมืองแห่งดนตรีสร้างสรรค์ ก่อปรกับการเลือกใช้ดนตรีสดในการอิมโพรไวส์ (Improvise) ในการแสดงแต่ละครั้ง ซึ่งจะทำให้สัมพันธ์กับแนวคิด จินตนาการ และเรื่องราวที่กำลังเกิดขึ้น โครงสร้างของเสียงและดนตรีที่ใช้เป็นรูปแบบการร้อง และการบรรเลงดนตรีสด ของกลุ่มศิลปินอิสระ และอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีเป้าหมายของการสร้างสรรค์ดนตรีเพื่อร่วมตระหนักถึงงานแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ดนตรีโดยผสมผสานความเป็นดนตรีพื้นบ้านในท้องถิ่น ร่วมกับวงดนตรีสากล โดยมีนักร้อง ชาย หญิง และศิลปินคนรุ่นใหม่กล่าวบท ผนวกแสดงร่วมกับวงดนตรีพื้นบ้านอีสานวงโปงลางบัวอุบล และวงดนตรีสากล

วงคำนางรวย ซึ่งบทร้องประกอบการแสดงได้ประพันธ์ขึ้นใหม่ ผู้ประพันธ์เพลงโดย พิชิต ทองชิน อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี โดยแต่งบทร้องทำนองหมอลำทางสั้นเมืองอุบล ประพันธ์เพลงซ้ำที่มีบทร้องสื่อถึง คนรุ่นใหม่ไม่ตระหนักรับงานประเพณีทำให้ความสำคัญลดลงและอาจเลือนหายไปในที่สุด และ แต่งเนื้อร้องประกอบทำนองลำซึ่งในช่วงกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ให้มาร่วมสืบสาน งานประเพณี ซึ่งแนวคิดในการแต่งบทร้องประกอบการแสดงมีเนื้อร้องที่สอดคล้องกับทั้ง 3 ช่วง การแสดง

6) การออกแบบพื้นที่การแสดง จัดแสดงในพื้นที่แบบเปิดที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ โดยง่าย เช่น ลานจัดกิจกรรม สวนสาธารณะ พื้นที่ร้านอาหาร ร้านกาแฟ หรือพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ นิยมไปทำกิจกรรมร่วมกัน (Co-Working Space) ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกใช้สถานที่และการออกแบบ พื้นที่การแสดงในการจัดการแสดงผลงานทางด้านนาฏศิลป์ มีแนวคิดในการเลือกใช้พื้นที่แบบเปิด เป็นสถานที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย อีกทั้งผู้แสดงและผู้ชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้อย่าง ใกล้ชิดกัน ให้ผู้ชมมีส่วนร่วมระหว่างการแสดงได้ง่ายมากยิ่งขึ้น เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าการแสดง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ในปัจจุบันไม่จำเป็นต้องจัดแสดงในสถานที่ที่สวยงามหรือในโรงละครแต่เพียง อย่างเดียว แต่สามารถเลือกใช้พื้นที่ทางการแสดงได้อย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดศิลปะ เฉพาะที่ (Site Specific Art) ว่าด้วยเรื่องของการสร้างงานศิลปะบนตำแหน่งเฉพาะเจาะจงที่คำนึงถึง สิ่งแวดล้อมในการออกแบบและสร้างงานศิลปะเป็นสำคัญ จึงเลือกใช้พื้นที่ย่านชุมชนเมืองเก่าที่เป็น ศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำกิจกรรมสันติภาพของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัด อุบลราชธานี เป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย และไปทำกิจกรรมร่วมกันอีกทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคย มีใครไปจัดการแสดงในพื้นที่ลักษณะนี้มาก่อน ถือเป็นผู้บุกเบิกในการใช้พื้นที่แบบใหม่นี้ โดยเลือกใช้ พื้นที่แบบเปิดบริเวณลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมน้ำมูล และบริเวณใต้สะพานข้ามแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะที่คนรุ่นใหม่ไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการสร้างสรรค์ นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

7) การออกแบบแสง เป็นการใช้แสงธรรมชาติของพื้นที่แสดง ทั้งแสงบรรยากาศของ ช่วงเวลานั้น และแสงจริงของตัวอาคาร เพื่อลดทอนรูปแบบการนำเสนอให้เรียบง่ายที่สุด ผู้วิจัยได้ คำนึงถึงเรื่องของการใช้สีของแสง เพื่อเป็นตัวแทนของการตีความถึงสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่บอก ความหมาย และสะท้อนอารมณ์ของแต่ละช่วงในการแสดงผ่านการใช้จินตนาการประกอบกับ ความคิดสร้างสรรค์ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างบรรยากาศในการแสดง ทำให้การแสดงมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์นี้ต้องการเชิญชวนให้คนรุ่นใหม่หันมาเห็นคุณค่าของประเพณีแห่เทียนอุบลฯ จึงมีการใช้แสงธรรมชาติของพื้นที่

แสดง คือแสงที่เรียกว่าไฟเคลียร์ (Clear Lighting) เพื่อสื่อถึงภาพจำงานเทียนในอดีต และแสงไฟหลากสีได้สะพานเปรียบเสมือนไฟหลากสีที่ปรากฏในงานวัด หรืองานบุญเทศกาลต่าง ๆ

8) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) อันเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ ชาวบ้าน ชุมชน ศิลปิน มีส่วนร่วม และมีส่วนสำคัญในกระบวนการออกแบบและจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ และด้านทัศนศิลป์ศิลปะร่วมสมัยสื่อผสมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การนำอุปกรณ์จักสาน เครื่องมือสัมมาชีพมาเป็นอุปกรณ์เพื่อสื่อถึงวิถีชีวิตการทำมาหากิน และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น จัดทำเสียงเทียนมัตรวม มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง อาทิ การใช้ผ้าเพื่อใช้ประกอบลีลา การนำแนวคิดด้านทัศนศิลป์ศิลปะร่วมสมัยสื่อผสม ลวดปักและเทียนเรืองแสงเป็นอุปกรณ์ที่แสดงถึงสื่อสัญลักษณ์รูปนก โดยศิลปินศิลปะสื่อผสม สุนันทา ผาสมวงศ์ และเทียนเรืองแสงจากศิลปินร่วมสมัย วิศรุต ภาติ ผู้สืบทอดงานประติมากรรมงานเทียนช่างเทียนเมืองอุบล ซึ่งเป็นผลงานของศิลปินคนรุ่นใหม่จังหวัดอุบลราชธานีที่ได้ถ่ายทอดการตีความเรื่องการสืบสานงานช่าง การสืบทอดงานประติมากรรมงานเทียนของจังหวัดอุบลราชธานีในรูปแบบใหม่ และการแสดงที่เกี่ยวกับแสงเทียนคือผางประทีป นำเสนอเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่สื่อถึงแสงแห่งธรรม การนำดอกบัวมาใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ความเชื่อ ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา

จากการทดลองปฏิบัติเพื่อหารูปแบบผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง เพื่อค้นคว้าสรุปวิเคราะห์ความสำคัญที่จะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาและออกแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ให้เกิดคุณภาพครบทุกองค์ประกอบการของการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยจึงได้จัดการนำเสนอผลงานระดับชุมชนนิพนธ์ทางด้านนาฏศิลป์เรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี” ประจำปีการศึกษา 2564 ขึ้น ในวันจันทร์ที่ 18 เมษายน พุทธศักราช 2565 เวลา 18.00 - 19.00 น. ณ บริเวณพื้นที่ชุมชนเมืองเก่าโดยเลือกใช้พื้นที่แบบเปิดบริเวณลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบริมน้ำมูล และบริเวณใต้สะพานข้ามแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีผู้ใดไปจัดการแสดงมาก่อน ผู้วิจัยจึงประมวลภาพการแสดงและได้ทำการอธิบายการแสดงไว้ในบทที่ 5 นี้ ส่วนรายละเอียดในการบรรยายภาพนั้น ผู้วิจัยได้บรรยายภาพไปแล้วซึ่งปรากฏอยู่ในบทที่ 4 การทดลองปฏิบัติการการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งที่ 5 ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออธิบายภาพการแสดง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 ประมวลภาพการแสดงผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของ
 คนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพราจังหวัดอุบลราชธานี

ที่มาภาพและตาราง: ผู้วิจัย

*ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการอธิบายภาพตามด้านซ้ายและขวาของผู้ชมเป็นหลัก

องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
	นักแสดงชาย 2 คนในบทบาทคนรุ่นใหม่ถือโทรศัพท์แสดงท่าทางการถ่ายทอดสดผ่านโซเชียลมีเดีย เพื่อเล่าถึงประวัติความเป็นมาของงานแห่เทียนเข้าพรรษา การแสดงที่เป็นแบบนาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama)
	นักแสดงชาย 1 คน ถูกร่มขาวเคลื่อนผ่านบริเวณหน้าเวที เพื่อสื่อถึงการเปลี่ยนผ่านของช่วงเวลา แสดงลีลาการเต้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic)
	นักแสดงชายหญิงในบทชาวบ้าน พ่อ แม่ ลูก ในทำนองมือกัน จากนั้นปฏิบัติท่าเรียก และท่าไหว้ บริเวณลานส่วนกลางของพื้นที่การแสดง ออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละคร ภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) เคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern dance) โดยใช้ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) นักแสดงชายหญิง ในบทบาทชาวบ้านช่วยกันประกอบเทียนมัตถรมบนเสลี่ยงเทียน โดยใช้

องค์ 1 ภาพงานเขียนในอดีต	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
	<p>ลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p>
	<p>นักแสดงชาย 1 คน ถือผ้าขาวเคลื่อนผ่านบริเวณหน้าเวที เพื่อสื่อถึงการเปลี่ยนผ่านของช่วงเวลา) แสดงลีลาการด้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic)</p>
	<p>นักร้องชาย 1 คน ออกมาร้องเพลงลำทางสั้น ทำนองเมืองอุบล เพื่อเล่าถึงความรุ่งเรืองของงานประเพณีในอดีต นักแสดงชายหญิง ในบทบาทชาวบ้านถือเครื่องมือสัมมาชีพ อุปกรณ์จักสาน ร่ายรำประกอบขบวนแห่เทียน โดยใช้ลีลาการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk dance)</p>
	<p>นักแสดงหญิง 1 คนในบทบาทนางฟ้าต้นเทียนเดินออกมาร่วมกับขบวนแห่เทียนที่มีนักแสดงชายหญิง ในบทบาทชาวบ้านถือเครื่องมือสัมมาชีพร่ายรำประกอบขบวนแห่เทียน ถือร่มหลากสี สวมหมวกปีก ถือพัดอีสาน ชื่นชมความรุ่งเรืองของขบวนแห่เทียน</p>

องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดถ้อยในปัจจุบัน	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
	นักแสดงชาย 1 คน ถือผ้าขาวโปกผ้าเคลื่อนผ่านบริเวณหน้าเวที เพื่อสื่อถึงการเปลี่ยนผ่านของช่วงเวลา) แสดงลีลาการเต้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic)
	มีการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) เคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน (Folk Dance) เช่นลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การเต้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวแบบพลวัต (Dynamic) นำมาสู่การสร้างสรรคงานในลักษณะของการแสดงที่เป็นแบบนาฏศิลป์เพื่อการแสดงละคร (Dance Theatre) ที่เน้นการใช้เทคนิคทางด้านการละคร (Drama)
	นักร้องหญิงขับร้องบทเพลงที่สื่อถึงความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดถ้อยในปัจจุบัน ประกอบกับนักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ยืนเรียงแถวหน้ากระดานหันหลังให้ผู้ชมยกโทรศัพท์สูงขึ้นและเปิดสื่อ โซเชียลไว้เพื่อสื่อถึงพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป มีใจจดจ่อกับโทรศัพท์เท่านั้น ส่งผลให้ไม่สนใจเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน

องค์ 1 ภาพงานเขียนในอดีต	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 	<p>นักแสดงชายถือผางประทีป เคลื่อนไหวร่างกายช้าสลับเร็ว เดินจากฝั่งขวาของของพื้นที่การแสดงไปยังฝั่งซ้าย ประกอบกับนักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ยืนเรียงแถวหน้ากระดานหันหลังให้ผู้ชมยกโทรศัพท์สูงขึ้นและเปิดสื่อ โซเชียลไว้ เพื่อสื่อถึงพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป มีใจจดจ่อกับโทรศัพท์เท่านั้น ส่งผลให้ไม่สนใจเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันและสื่อถึงคนรุ่นใหม่ไม่สนใจสืบทอดพระพุทธศาสนา</p> <p>นักแสดงชาย 1 ถือกระบอกจากเทียนที่มีดอกบัวนักแสดงค่อย ๆ เด็กกลีบดอกบัวทิ้งอย่างช้า ๆ เคลื่อนไหวร่างกายช้าสลับเร็ว เดินจากฝั่งขวาของของพื้นที่การแสดงไปยังฝั่งซ้าย ประกอบกับนักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่นั่งและยืนกระจายอยู่ทั่วบริเวณพื้นที่การแสดง และเปิดสื่อ โซเชียลไว้ เพื่อสื่อถึงพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนไป มีใจจดจ่อกับโทรศัพท์เท่านั้น ส่งผลให้ไม่สนใจเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันและสื่อถึงคนรุ่นใหม่ไม่สนใจสืบทอดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา</p>

องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
องค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
  	<p>นักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ ถือนกลวดลักซุสเทียน และนกกระดาดแสดงลีลาสัญญาณท่านกบิน นิ่งและยืนหลายระดับ อยู่บริเวณพื้นที่การแสดง เพื่อสื่อถึงนกกลับคืนรัง และคนคืนถิ่น</p> <p>นักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ ถือนกกระดาด ลากกระเป่า เดินทางกลับมาบ้าน เพื่อกลับมาร่วมงานประเพณี</p> <p>นักแสดงชายหญิงในบทบาทคนรุ่นใหม่ นำเทียนเรืองแสงมาร่วมกับขบวนแห่เทียนเพื่อสื่อถึงคนรุ่นใหม่ได้กลับมามีส่วนร่วมกับงานประเพณี</p> <p>ภาพจบนักแสดงทั้งหมดส่งต่อเทียนและแท่งเจลเรืองแสงให้กับผู้ชม และทุกคนที่อยู่ในพื้นที่การแสดงร่วมกันจุดเทียนและยกเทียนขึ้นเหนือศีรษะ เพื่อระลึกถึงการผลิตซ้ำของงานประเพณีด้วยความภาคภูมิใจ และตระหนักถึงการที่ได้เป็นส่วนสำคัญในการร่วมสืบสานงานประเพณีให้คงอยู่สืบไป</p>

จากตารางที่ 5.1 สรุปการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อค้นหารูปแบบและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ ผลงานวิจัยนี้มีความสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยทุกประการ

5.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัยมีแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ดังต่อไปนี้

5.2.2.1 ความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง

ผู้วิจัยได้ประเด็นเรื่องความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดง เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรค์การออกแบบบทการแสดง ที่ได้รับแรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจที่มาจากหรือนำเสนอรูปแบบของขบวนแห่เทียนเข้าพรรษาโดยนำเสนอการตีความเรื่องขบวนแห่เทียนในรูปแบบใหม่ ออกแบบลีลาการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลิวังต์ (Tableau Vivant) ที่เล่าจาก อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อสะท้อนให้ย้อนกลับไปตระหนักถึงเรื่องราวและความสำคัญของงานประเพณีในอดีตและเพื่อการสร้างการรับรู้ถึงที่มาของงานประเพณีเป็นสิ่งสำคัญคือการสร้างบทการแสดงแบบแฟลชแบ็ค (Flashback) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต เน้นย้ำให้เกิดความสำนึกรักบ้านเกิด คนถิ่นถิ่น และในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงยังถือได้ว่าเป็นการนำทุนทางวัฒนธรรมเรื่องเทียนที่มีมาทำให้เกิดคุณค่าเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานที่แสดงถึงการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกหัวข้อเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดงในหัวข้อ การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดงผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ถือได้ว่าไม่เคยมีผู้ใดนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานนาฏศิลป์มาก่อน จึงทำให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ในประเด็นใหม่ และเป็นต้นแบบในการทำงานที่มีกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่เกิดจากการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่

5.2.2.2 อัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัยได้ออกแบบการแสดงโดยคำนึงถึงอัตลักษณ์และการสืบทอดเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังปรากฏในการออกแบบบทการแสดง ที่มีการสร้างโครงเรื่องจากการนำเสนอปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในงานประเพณี โดยการเล่าจาก อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อสะท้อนให้ย้อนกลับไปตระหนักถึงเรื่องราวและความสำคัญของงานประเพณีในอดีต อีกทั้งเพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ถึงที่มาของงานประเพณี และเกิดความตระหนักรู้ เกิดความภาคภูมิใจในทุนวัฒนธรรมเรื่องเทียนที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเป็นสิ่งสำคัญ มีการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่งตาโบลิวังต์ เพื่อสะท้อนถึงการตีความเรื่องรูปแบบของขบวนแห่เทียนอันยิ่งใหญ่ โดยการคัดเลือกนักแสดง ที่เป็นกลุ่มอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้และเกิด

การมีส่วนร่วมในการเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อการอนุรักษ์และสืบสานงานประเพณี ในการสร้างสรรค์ผลงาน มีการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ที่เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินเรื่องและสร้างสีสันทางเสียง โดยการขับร้องเพื่อบอกถึงที่มาของงานประเพณี ความสำคัญของงานประเพณีที่ลดน้อยลงประกอบการออกแบบดนตรีโดยการนำดนตรีพื้นบ้านอีสาน วงโปงลาง บรรเลงร่วมกับวงดนตรีสากล เพื่อแสดงถึงศักยภาพและความพร้อมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการร่วมผลักดันให้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นเมืองดนตรีสร้างสรรค์ของยูเนสโก และมีการการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน (Collaboration) อันเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ ชาวบ้าน ชุมชน ศิลปิน มีส่วนร่วม และมีส่วนสำคัญในกระบวนการออกแบบและจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง เพื่อสืบทอดเรื่องการสืบสานงานศิลปะของช่างแกะสลักเทียน

5.2.2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด

อุบลราชธานี

ในการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่ต้องคำนึงถึงออกแบบบทการแสดงทั้ง 3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 ภาพจำงานเทียนในอดีต องค์ 2 ความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และองค์ 3 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ในอนาคต

มีการคัดเลือกนักแสดงที่เป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่แสดงถึงพลังของเยาวชน กลุ่มศิลปิน นักร้อง นักดนตรี ผู้ประกอบการในพื้นที่ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าร่วมสนับสนุนและให้ความสำคัญในการทำกิจกรรมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการแสดงครั้งนี้ทำให้นักแสดงเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ตนได้มีส่วนร่วมในการแสดงครั้งนี้ มีการออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีความเรียบง่ายที่กลุ่มนักแสดงมีอยู่แล้วสามารถนำมาใช้ในการแสดงได้ทันที ผนวกกับการสร้างกิจกรรมการวาดภาพเรื่องเทียนบนเสื้อให้กับกลุ่มนักดนตรีเพื่อเน้นย้ำและกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของงานประเพณีมากยิ่งขึ้น กอปรกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงที่เกิดจากการร่วมกันของกลุ่มศิลปินที่เป็นเยาวชน และศิลปินอิสระที่มีประสบการณ์หลากหลายในการรังสรรค์สร้างบทเพลงที่มีแรงบันดาลใจมาจากการนำเสนอความเป็นดนตรีพื้นบ้านผสมผสานกับความเป็นสากล ถ่ายทอดอารมณ์เพลงในแต่ละองค์ของการแสดงที่คงไว้ทั้งความเก่าและใหม่ในเวลาเดียวกัน ถือได้ว่าเป็นการทำให้บทเพลงและดนตรีมีความหลากหลาย น่าติดตาม และผู้ฟังมีอารมณ์ร่วมตลอดการแสดง อีกทั้งมีการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีความเรียบง่ายแต่มีความหมายแฝงอยู่ในงานประเพณี เช่น เสลียงเทียน

มัดรวมที่สื่อถึงความสามัคคีของคนในชุมชน นักเพื่อสื่อถึงคนคืนถิ่น และเขียนเรื่องแสงเพื่อสื่อถึงคนรุ่นใหม่ เป็นต้น จึงถือได้ว่าการคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีแล้วนำมาตีความและสร้างสรรค์ผลงานการแสดงในครั้งนี้เป็นการเชื่อมโยงบุคคลหลาย ๆ กลุ่มเข้าด้วยกัน และเกิดความภาคภูมิใจในการร่วมกันสร้างงานศิลปะแล้วถูกนำมาถ่ายทอดในรูปแบบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ถือได้ว่าการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งนี้เป็นการบุกเบิกแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้มาจากความหลากหลายศาสตร์

5.2.2.4 การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด

อุบลราชธานี

มีการกระตุ้นความสนใจโดยการชวนมาทำและร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ตนได้มีส่วนร่วมและเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ โดยการออกแบบบทการแสดง เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ถึงที่มาของงานประเพณีเป็นส่วนสำคัญ เน้นย้ำให้คนคืนถิ่นเกิดความสำนึกรักบ้านเกิด และตระหนักถึงความสำคัญของงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีการคัดเลือกนักแสดง ซึ่งเป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นนักแสดงที่มีจิตอาสา เสียสละ มีความรับผิดชอบและมีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งกลุ่มอาสาสมัครมีคุณสมบัติและความสามารถที่หลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้ผลงานมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งการที่จะกระตุ้นได้คือการที่ต้องให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วม หรือมีพื้นที่ในการทำงานสร้างสรรค์เพื่อสืบสานงานประเพณี อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เยาวชนได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสืบสาน และสะท้อนถึงความสำคัญของงานประเพณี ผวนวกกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ที่มีโครงสร้างของเสียงและดนตรีประกอบเป็นรูปแบบการร้อง และการบรรเลงดนตรีสด การรวมกลุ่มของศิลปินอิสระ และอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีเป้าหมายของการสร้างสรรค์ดนตรี และร่วมกันผลักดันและขับเคลื่อนให้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นเมืองดนตรีสร้างสรรค์ของยูเนสโก และเพื่อเป้าหมายหลักของการสร้างสรรค์เพลงที่ใช้ประกอบการแสดงเพื่อแสดงถึงพลังของคนรุ่นใหม่ในการร่วมตระหนักถึงงานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ดนตรีโดยผสมผสานความเป็นดนตรีพื้นบ้านโปงลางอีสานที่มีในท้องถิ่น ร่วมกับวงดนตรีสากล โดยมีนักร้อง ชาย หญิง และศิลปินคนรุ่นใหม่ในการขับร้องและบรรยายเรื่องราวการแสดงผ่านการประพันธ์เพลงเพื่อสื่อถึงการกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

5.2.2.5 ผลงานการแสดงจากงานวิจัยสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

เป็นผลงานการแสดงที่ให้เกิดคิดที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ เกิดความตระหนักรู้ สำนึก รักบ้านเกิด และเกิดความภาคภูมิใจที่ตนเป็นส่วนสำคัญในการร่วมสืบสานงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผลงานการสร้างสรรค์จะต้องให้ความสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ที่แสดงถึงการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ และมีวิธีการนำเสนอรูปแบบการแสดงที่จะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ปรากฏในงาน เมื่อสร้างสรรค์ผลงานแล้วจะต้องเกิดความแปลกใหม่ น่าสนใจ และเกิดประโยชน์ต่อสังคม

5.2.2.6 ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในประเด็นใหม่โดยการออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยคำนึงถึงการใช้ลีลานาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ซึ่งการออกแบบงานวิจัยสร้างสรรค์ในครั้งนี้ มีการออกแบบการแสดงในรูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง ตาโบลวิวงต์ (Tableau Vivant) ที่แสดงถึงการนำลีลาท่าทางในชีวิตประจำวัน โดยผู้แสดงปฏิบัติท่าเดินหันหน้าไปทิศทางเดียวกันทั้งหมด เพื่อแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ และมีความหมายเพื่อสื่อถึงภาพขบวนแห่เทียนในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง มีแนวคิดในการสร้างสรรค์ดนตรีที่มีการผสมผสานความเป็นดนตรีพื้นบ้านในท้องถิ่น บรรเลงร่วมกับวงดนตรีสากล โดยมีนักร้อง ชาย หญิง และศิลปินคนรุ่นใหม่กล่าวบทพญาและขับร้องเพลงพื้นบ้านหมอลำที่ประพันธ์บทร้องขึ้นใหม่ร่วมกับวงดนตรีพื้นบ้านอีสานวงโปงลางบัวอุบล และวงดนตรีสากลวงค่านางรวไร ซึ่งถือได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานที่ชัดเจน เป็นรูปแบบเฉพาะตน มีอัตลักษณ์เฉพาะสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ อีกทั้งสื่อถึงความคิดสร้างสรรค์ทางด้านดนตรีอีกด้วย อีกทั้งมีการออกแบบพื้นที่การแสดง ที่ให้ความสำคัญกับพื้นที่เมืองย่านชุมชนเมืองเก่าที่เป็นสถานที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย โดยการออกแบบพื้นที่การแสดงที่ให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงแนวคิดในการเลือกพื้นที่การแสดงที่เป็นพื้นที่เปิด เป็นศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำกิจกรรมสันถนาการของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นพื้นที่ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้ง่าย และไปทำกิจกรรมร่วมกันอีกทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีใครไปจัดการแสดงในพื้นที่ลักษณะนี้มาก่อน ถือเป็นผู้นำบุกเบิกในการใช้พื้นที่แบบใหม่นี้ มีการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์โดยการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยการนำสัญลักษณ์รูปนกเพื่อการตีความเรื่องการเดินทางกลับบ้าน คนคืนถิ่น และการตีความเรื่องการนำสัญลักษณ์วัสดุเรืองแสงอันเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ ที่บ่งบอกถึงการมีส่วนร่วมกับงานประเพณี และความคิดสร้างสรรค์ของ

คนรุ่นใหม่ที่เป็นส่วนสำคัญ ในการสืบสานงานช่างแกะสลักเทียนและงานประติมากรรมรูปเทียนในงานแห่เทียนเข้าพรรษา โดยการนำแท่งเจลเรืองแสงมานำเสนอ

5.2.2.7 การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ดังปรากฏอยู่ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ซึ่งเป็นการออกแบบที่มีการใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย มีการผสมผสานการนำเส้นสายใยจากฝ้ายมาร่วมออกแบบการแต่งกายและเครื่องประดับ เพื่อสื่อถึงความสำนึกรักบ้านเกิด อีกทั้งเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของวัสดุ วัตถุดิบอันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสื่อถึงการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความสุขการสานสายใยความผูกพันในครอบครัว ดังปรากฏในการนำตุ้มหูตุ้มฝ้าย และพู่ฝ้ายมาออกแบบประดับและตกแต่งบนเสื้อผ้าทั้งแบบพื้นบ้าน และผสมผสานการแต่งกายของคนรุ่นใหม่ มีการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง โดยการนำเสียงของเครื่องดนตรีวงโปงลางพื้นบ้านอีสานใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ความเป็นพื้นถิ่นอีสาน เพื่อย้อนรำลึกถึงภาพจำงานเทียนในอดีต และการออกแบบดนตรีวงดนตรีสากลเพื่อสื่อถึงความร่วมสมัยความก้าวหน้าของกระแสนวัตกรรมสร้างสรรค์ที่มีอิทธิพลและแสดงถึงตัวตนของคนรุ่นใหม่ และสุดท้ายเป็นการผสมผสานวงดนตรีทั้งสองเข้าร่วมกัน เพื่อแสดงถึงพลังของคนรุ่นใหม่ การออกแบบแสงที่แสดงถึงสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นไฟที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ เป็นไฟส่องสว่างที่มีความหลากหลาย เปรียบเสมือนไฟหลากสีที่ปรากฏในงานวัด หรืองานบุญเทศกาลต่าง ๆ คือแสงหลากสี เปรียบเสมือนการจัดกิจกรรมในงานวัด หรืองานบุญประเพณี และมีการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ที่คำนึงถึงสัญลักษณ์คือการทำเสลี่ยงเทียนมัดรวมแสดงถึงการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจของคนในชุมชน และความสามัคคี การนำนางประทับ และแจกันดอกบัวเพื่อแสดงถึงสัญลักษณ์ และตัวแทนของการตีความเรื่องพระพุทธศาสนา การนำนกกลวตักขุบเทียนเรืองแสง นกกระดาดเพื่อแสดงถึงคนคีนถิ่น และการนำสัญลักษณ์แท่งเจลเรืองแสงเพื่อแสดงถึงตัวแทนคนรุ่นใหม่

5.2.2.8 ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

ที่มีการคำนึงถึงการคัดเลือกนักแสดงที่ เป็นอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีจิตอาสา เสียสละ มีความรับผิดชอบ ซึ่งนักแสดงหรือศิลปินที่ร่วมแสดงนั้นมีจิตวิญญาณของความเป็นศิลปิน ซึ่งผู้วิจัยจึงได้จำแนกบทบาทของศิลปิน ได้แก่ 1) กลุ่มศิลปินหลักที่รับบทเดินเรื่อง 2) นักแสดงเสริม 3) นักดนตรีวงดนตรีสากล 4) นักดนตรีวงโปงลาง แสดงถึงการนำนักแสดงที่เป็นผู้มีความรู้เป็นพหุสูตร มีความสามารถรอบด้านและหลากหลายมาแสดงร่วมกัน ถือเป็น

การเป็นผู้นำในการรวบรวมนักแสดงที่มีความรู้มาร่วมบูรณาการศาสตร์ด้านศิลปะการแสดงและงานศิลปกรรม ถือได้ว่านักแสดงมีความหลากหลาย มาจากกลุ่มคนที่มีความสามารถที่แตกต่าง ทั้งทางด้านนาฏศิลป์ คีตศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ ที่มีการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ และแสดงถึงความหลากหลายอย่างเห็นได้ชัด มีการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง โดยเพลงพื้นบ้านอีสานวงโปงลาง บรรเลงร่วมกับดนตรีสากลสร้างสรรค์ประกอบบทร้องทำนองหมอลำที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ เพื่อใช้ประกอบการแสดง กอปรกับการเลือกใช้ดนตรีสดในการอิมโพรไวส์ (Improvise) ในการแสดง โดยกลุ่มศิลปินอิสระ และอาสาสมัครกลุ่มคนรุ่นใหม่ อันสื่อถึงความหลากหลายทางด้านดนตรี และเชิดชูความเป็นอุบลราชธานีคือเมืองแห่งดนตรีสร้างสรรค์ อีกทั้งมีการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด เข้าใจง่าย สื่อถึงความเก่า ใหม่ ของสิ่งที่มีอยู่ทั้งในอดีตและปัจจุบัน และยังมีการสร้างสรรค์อุปกรณ์ศิลปะสื่อผสมขึ้นมาใหม่เพื่อแสดงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

5.2.2.9 การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์

ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ โดยคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ในด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ที่เป็นการออกแบบลีลาการแสดงละคร ภาพนิ่งตาโบลิวังต์ ดังปรากฏในการแสดงแสดงตลอดทั้ง 3 องค์กรการแสดง ซึ่งผู้วิจัยออกแบบการสร้างลีลาท่ารำ และการเคลื่อนไหวที่ร่างกายแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) ที่มีความเรียบง่าย มีการคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านดุริยางคศิลป์ ที่มีการออกแบบเพลงและดนตรีประกอบการแสดงโดยการประพันธ์บทร้องขึ้นใหม่ มีการผสมผสานการบรรเลงดนตรีระหว่างเครื่องดนตรีพื้นบ้านและเครื่องดนตรีสากล อันแสดงถึงการสร้างสรรค์ดนตรีที่มีความหลากหลาย มีการสอดแทรกเสียงประสานที่มาจากเครื่องดนตรีสากล เพื่อช่วยให้เกิดความแปลกใหม่และสร้างสรรค์ มีการนำเสนอบทร้องที่ใช้เทคนิคการร้องแบบพื้นบ้านดั้งเดิม แต่เป็นการร้องผสมกับวงดนตรีสากล ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสร้างสีสันให้กับบทเพลง (Tone Color) ที่ทันสมัย อีกทั้งเป็นการช่วยดึงดูดความสนใจของคนรุ่นใหม่ อีกทั้งมีการคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านทัศนศิลป์ ด้านการออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการออกแบบพื้นที่พื้นที่การแสดงโดยจัดแสดงในพื้นที่แบบเปิดที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าถึงได้โดยง่าย อีกทั้งออกแบบอุปกรณ์การแสดงที่ใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ ความเรียบง่าย ประหยัด ในการนำเสนอผลงานการแสดงตลอดทั้ง 3 องค์กรการแสดง

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าการทำวิจัยต่อไปในอนาคต

จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่ตอบสนองกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยทุกประการ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ต่อไปในอนาคต ดังนี้

5.3.1 ผลงานสร้างสรรค์นี้สามารถนำมาเป็นต้นแบบหรือเป็นการนำร่องการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ที่มีกระบวนการสร้างสรรค์แบบการทำงานร่วมกัน (Collaboration) ของกลุ่มคนรุ่นใหม่ อันถือได้ว่าเป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพื่อคนรุ่นใหม่โดยแท้จริง

5.3.2 ผลงานสร้างสรรค์นี้สามารถนำมาเป็นต้นแบบหรือเป็นการนำร่องการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ที่ผนวกแนวคิดทางพระพุทธศาสนา การกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ และศิลปกรรมศาสตร์อันหลากหลายเข้าไว้ด้วยกันแบบสหสาขาวิชา ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงสาระของความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น อันถือได้ว่าเป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพื่อคนรุ่นใหม่โดยแท้จริง

5.3.3 เพื่อเป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าสำนึกรักบ้านเกิด และเห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข

5.3.4 หากต้องการกระตุ้นให้คนรุ่นใหม่ หรือคนในสังคมได้ระลึกถึงของสำคัญของพระพุทธศาสนามีการเผยแพร่ในรูปแบบใหม่เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ด้วยการใช้อรรถความรู้แบบสหสาขาวิชา มีหลักการและทฤษฎีรองรับ สามารถนำออกเผยแพร่สู่สาธารณชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ ให้มีความตระหนักและเข้าใจ โดยการนำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาท่าทางของการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ในรูปแบบนี้ได้

บรรณานุกรม

กฤษฎี ชัยศิลป์. ศิลปินพื้นบ้านล้านนาร่วมสมัย., สัมภาษณ์. 1 มีนาคม 2565.

_____. ศิลปินพื้นบ้านล้านนาร่วมสมัย. สัมภาษณ์. 19 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. ศิลปินพื้นบ้านล้านนาร่วมสมัย., สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.

ก้องพิพัฒน์ กองคำ, อาจารย์คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ หัวหน้างานศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน., สัมภาษณ์. 18 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ หัวหน้างานศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ หัวหน้างานศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

กิงการ รongทอง. ผู้จัดการร้านอิมเพลสชั่นชั้นไรต์อุบลราชธานี กลุ่มคนรุ่นใหม่. สัมภาษณ์. 17 กุมภาพันธ์ 2565.

กิริชาติ บุญช่วย. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนแก้อวิทยา เขตพื้นที่สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. 2558.

ชนิษฐา บุตรเจริญ. ผู้กำกับการแสดงและผู้ออกแบบท่าเต้นอิสระ. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์.

ขวัญแก้ว กิจเจริญ. อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 19 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 28 กุมภาพันธ์ 2565

ขวัญแก้ว กิจเจริญ. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากภาพท่าเต้นของนราพงษ์ จรัสศรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

คำล่า มุสิกกา. อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 19 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 1 มีนาคม 2565.

จันต์ เทียงสุรินทร์. อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

จันธิ์ เทียงสุรินทร์. อาจารย์ประจำภาควิชาานฤมิตศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 1 มีนาคม 2565.

จินตวิรี เกษมสุข. การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2554.

จักรวาล วงศ์มณี. ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 17 กุมภาพันธ์ 2565.

จังหวัดอุบลราชธานี. เลิศล้ำเลอค่า เทียนพรรษาเมืองอุบล. อุบลราชธานี: คณะกรรมการจัดทำหนังสือ
วิวัฒนาการประวัติประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี. 2550.

จุติกา โกศลเหมมณี. รูปแบบและแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของนราพงษ์ จรัสศรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

เฉลิม เกิดโมลี. แนวทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2543.

ชนิดา จันทรังม. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. สัมภาษณ์. 19 กุมภาพันธ์ 2565.

_____, อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.

ชนิดา จันทรังม. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนึ่ง
กลางแปลง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.

ชนัญ วงษ์วิภาคและอมรชัย คหกิจโกศล. การจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2547.

ชุมพล ชะนะมา. อาจารย์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. สัมภาษณ์. 15 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

ณพล ผาธรรม. ศิลปินอิสระด้านดนตรีร่วมสมัย. สัมภาษณ์. 1 มีนาคม 2565.

ณภัทร หนาภรณ์. ผู้สืบทอด และเก็บรวบรวมลิขสิทธิ์เพลงหมอลำจังหวัดอุบลราชธานี ร้านราชบุตรกลุ่มคนรุ่นใหม่. สัมภาษณ์. 16 กุมภาพันธ์ 2565.

ณภัทร ทนาภรณ์. ผู้สืบทอด และเก็บรวบรวมลิขสิทธิ์เพลงหมอลำจังหวัดอุบลราชธานี ร้านราชบุตร
กลุ่มคนรุ่นใหม่. สัมภาษณ์. 18 กุมภาพันธ์ 2565.

ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล. ตำแหน่งศิลปินอิสระ. สัมภาษณ์. 15 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. ตำแหน่งศิลปินอิสระ. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. ตำแหน่งศิลปินอิสระ. สัมภาษณ์. 25 กุมภาพันธ์ 2565.

ณัฐพร เพ็ชรเรือง. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชชนบุรี. สัมภาษณ์. 17 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชชนบุรี. สัมภาษณ์. 15 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชชนบุรี. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชชนบุรี. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

ดิฐดา นุชบุษบา. ยูทูบเปอร์ ศิลปิน ช่อง KJ says tai ศิลปะการแสดงพื้นบ้านมอญ และการผลิตสื่อ
ศิลปวัฒนธรรมออนไลน์. สัมภาษณ์. 16 กุมภาพันธ์ 2565.

ดวงพร มีทรัพย์. อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะไทย สาขาศิลปะการแสดง คณะวิจิตรศิลป์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สัมภาษณ์. 16 กุมภาพันธ์ 2565.

ธรากร จันทนะสาโร. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ. สัมภาษณ์. 18 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สัมภาษณ์. 27 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สัมภาษณ์. 19 มีนาคม 2565.

_____. นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎี
บัณฑิต, สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2557.

- ธานี ดุจดา. อาจารย์พิเศษหลักสูตรศึกษาศาสตร วิชาเอกดนตรีศึกษา คณะศิลปศาสตร มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี สมาชิกวงคํานางรวย. สัมภาษณ์. 18 กุมภาพันธ์ 2565.
- _____. อาจารย์พิเศษหลักสูตรศึกษาศาสตร วิชาเอกดนตรีศึกษา คณะศิลปศาสตร มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี สมาชิกวงคํานางรวย. สัมภาษณ์. 19 กุมภาพันธ์ 2565.
- _____. อาจารย์พิเศษหลักสูตรศึกษาศาสตร วิชาเอกดนตรีศึกษา คณะศิลปศาสตร มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี สมาชิกวงคํานางรวย. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.
- _____. อาจารย์พิเศษหลักสูตรศึกษาศาสตร วิชาเอกดนตรีศึกษา คณะศิลปศาสตร มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี สมาชิกวงคํานางรวย. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.
- _____. อาจารย์พิเศษหลักสูตรศึกษาศาสตร วิชาเอกดนตรีศึกษา คณะศิลปศาสตร มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี สมาชิกวงคํานางรวย. สัมภาษณ์. 9 มีนาคม 2565.
- จํมรงค์ บุญราช. การสร้างสรรคํานาฏยศิลป์จากคําวิจารณคุณสมบัตการเป็นนาฏยศิลป์นของนราพวงษ์
จรัสศรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร ไม่
สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า คณะศิลปกรรมศาสตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563.
- ธนิก เลิศชาญฤทธิ. การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์กร
มหาชน). 2554.
- ธร สุนทรายุทธิ. การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุล
การพิมพ์. 2551.
- ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2563). ประเด็นจริยธรรมในการวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารสหศาสตรศรีปทุม
ชลบุรี, 6(1), 1–11.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในชนบท. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภะ. 2550.
- นราพวงษ์ จรัสศรี. กรรมการหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 19 กุมภาพันธ์ 2565.
- _____. กรรมการหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.
- _____. กรรมการหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.
- _____. กรรมการหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 27 กุมภาพันธ์ 2565.

นราพงษ์ จรัสศรี. กรรมการหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 28 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. กรรมการหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 19 มีนาคม 2565.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในชนบท. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภะ. 2550.

ประภาพรรณ ปัทม. นักร้องวงโปงลางบัวบาน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, สัมภาษณ์. 25
เมษายน 2565.

ประภาพรรณ อธิมงคล. อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะ
เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, สัมภาษณ์. 20
กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

ปิ่นมณี สารมัย. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 15 กุมภาพันธ์ 2565.

พระครูใบฎีกาสุพรรณ ตปสีโล พระครูวุฒิชัยธรรมบัณฑิต พระศิวนิเทศน์ ญาณวโร ไชยสิทธิ์ อุดมโชคนาม
อ่อน และ กวีพล ศรีหะมมงคล. (2561). บทบาทเยาวชนในประเพณีแห่เทียนพรรษา : บท
สะท้อนช่องว่าง ของกระบวนการเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี.
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 5(1), 77–90.

พระสมุห์สำลี ภิภูมโธ. “แนวโน้มต้นเทียนพรรษาในอนาคต” เอกสารประกอบการอบรมเชิง
ปฏิบัติการ การจัดทำต้นเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อสืบสานตำนานประเพณี
ดั้งเดิม อุบลราชธานี. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 2549.

พันธุ์ทิพย์ ศรีธรรม. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 17 กุมภาพันธ์ 2565.

พิชิต ทองชิน. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 15 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 18 กุมภาพันธ์ 2565.

พิชิต ทองชิน. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 7 มีนาคม 2565.

_____. กระบวนการสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานเพื่อเทิดพระเกียรติ ของผู้ช่วย ศาสตราจารย์วรางครา วุฒิชัย. วารสารพื้นถิ่นโขงชีมูล, ปีที่ 7 ฉบับที่ 1, 2564.

พิรพล สุขเสี่ยม. นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี สมาชิกวงคำนางรวย. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

ภูมิธณพนธ์ เสี่ยมศักดิ์. อาจารย์พิเศษวิชาดนตรี โรงเรียนนารีนุกูล โปรแกรมนานาชาติ สมาชิกวงคำ นางรวย. สัมภาษณ์. 16 กุมภาพันธ์ 2565.

มณฑาทิพย์ โกศลจิตร. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. 2558.

यरรอง โตเรือง. อาจารย์พิเศษเครื่องเอกเปียโนสาขาดนตรีแจ๊สศึกษา วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัย รังสิต แบ็คอัฟว Seasonfive. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: บริษัทนานมีบุ๊คส์ จำกัด. 2554.

รัตติยา โกมินทรชาติ. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์พื้นเมือง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. สัมภาษณ์. 25 กุมภาพันธ์ 2565.

ลักขณา แสงแดง. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์. 21 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์. 27 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์. 18 กุมภาพันธ์ 2565.

ลักขณา แสงแดง. นาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพ เรื่อง วังตาวัลย์
อดีตอันรุ่งเรืองสู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
 นาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2557.

วรงค์ บุญอารีย์. นักดนตรีอีสานร่วมสมัย Co-producer ของ รัสมี เวรรณะ. สัมภาษณ์. 17 กุมภาพันธ์
 2565.

_____. นักดนตรีอีสานร่วมสมัย Co-producer ของ รัสมี เวรรณะ. สัมภาษณ์. 19 กุมภาพันธ์
 2565.

วรรณลักษณ์ อินทร์จันทร์. อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย คณะวิทยาการจัดการ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. สัมภาษณ์. 15 กุมภาพันธ์ 2565.

วรางคณา วุฒิช่วย. ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 17 กุมภาพันธ์
 2565.

วัชรภรณ์ สมบูรณ์. เจ้าของกิจการร้านอิมเพลสชั่นชั่นไรต์อุบลราชธานี กลุ่มคนรุ่นใหม่. สัมภาษณ์.
 25 กุมภาพันธ์ 2565

_____. เจ้าของกิจการร้านอิมเพลสชั่นชั่นไรต์อุบลราชธานี กลุ่มคนรุ่นใหม่. สัมภาษณ์. 26
 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. เจ้าของกิจการร้านอิมเพลสชั่นชั่นไรต์อุบลราชธานี กลุ่มคนรุ่นใหม่. สัมภาษณ์. 13 มีนาคม
 2565.

วิชุดา วุฒาพิทย, ข้าราชการบำนาญ สังกัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อดีต
 หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์.
 26 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. ข้าราชการบำนาญ สังกัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อดีต
 หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์.
 27 กุมภาพันธ์ 2565.

วิเชียร ภาติ. ข่างและครูภูมิปัญญาไทยด้านการทำต้นเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีประเภท
 แกะสลัก. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

วิเชียร มีนัม อาจารย์ประจำสาขาทัศนศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์
 2565.

วิศปัติย์ ชัยช่วย. ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรสารสนเทศศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สัมภาษณ์. 17 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรสารสนเทศศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สัมภาษณ์. 15 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรสารสนเทศศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.

วิศรุต ภาดี. ศิลปินช่างแกะสลักเทียนผู้สืบทอดงานช่างแกะสลักการทำเทียนจังหวัดอุบลราชธานี นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. สัมภาษณ์. 19 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. ศิลปินช่างแกะสลักเทียนผู้สืบทอดงานช่างแกะสลักการทำเทียนจังหวัดอุบลราชธานี นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ: บทบาทขององค์กรในท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์. 2550.

วีระพงษ์ วงศ์ศรี. ศิลปินอิสระ. สัมภาษณ์. 20 เมษายน 2565.

ศากุล ช่างไม้. การเก็บข้อมูล การจัดการกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล เชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยคริสเตียน. 2546.

ศุภวัฒน์ หิรัญธนวิวัฒน์. อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สัมภาษณ์. 19 เมษายน 2565.

ศรัณย์ ศรีพุทธรินทร์. อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, สัมภาษณ์. 13 เมษายน 2565.

สิทธิเชศวร์ เจนเรื่อย. นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาศาสตร์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล อาจารย์พิเศษ ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, สัมภาษณ์. 17 กุมภาพันธ์ 2565.

สุนันทา ผาสมวงศ์. อาจารย์ประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 18 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 15 กุมภาพันธ์ 2565.

สุนันทา ผาสมวงศ์. อาจารย์ประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 19 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 7 มีนาคม 2565.

สุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ. นักออกแบบอิสระ อาจารย์พิเศษและนักวิจัย หน่วยปฏิบัติการวิจัยแฟชั่นและนฤมิตศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 18 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. นักออกแบบอิสระ อาจารย์พิเศษและนักวิจัย หน่วยปฏิบัติการวิจัยแฟชั่นและนฤมิตศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565

สุวิช คุณผล. ปลัดอาวุโสจังหวัดอุบลราชธานี เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 28 กุมภาพันธ์ 2565.

อภิโชติ เกตุแก้ว. นักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2565.

อภิสิทธิ์ มีภักดี. เจ้าของกิจการร้าน Surf skate Ubon จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มคนรุ่นใหม่. สัมภาษณ์. 16 กุมภาพันธ์ 2565.

อรวิ บำเพ็ชร. อาจารย์ประจำภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 26 กุมภาพันธ์ 2565.

สุชาดา จักรพิสุทธิ์. การศึกษาทางเลือกของชุมชน. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2547.

เสรี หมั่นพล. การมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอบานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. 2552.

สายันต์ ไพเราะจิต. การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โครงการหนังสือโบราณคดีชุมชน. 2550.

สุวิช คุณผล. การสืบสานอุดมการณ์อุบลราชธานีเมื่อนักปราชญ์. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำต้นเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม. อุบลราชธานี: สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 2551.

อุทัย อันพิมพ์ และจำเนียร จวงตระกูล. (2563). การนำเสนอผลการวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 14(4), 1–13.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบประเมินการแสดงผลงานคุณนิพนธ์ทางด้านนาฏศิลป์

เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียมนพรรษา

จังหวัดอุบลราชธานี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมินผลงานการสร้างสรรคนาฏศิลป์

การแสดงผลงานดุชนิพนธ์ทางด้านนาฏศิลป์ ประจำปีการศึกษา 2564

โดยนิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปกรรมศาสตร์ (นาฏศิลป์) รุ่นที่ 12

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง การสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด
อุบลราชธานี THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG
GENERATION TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

1. วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์จาก
การสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
และเพื่อศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการออกแบบงานการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจ
ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

2. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความพึงพอใจของการรับชมผลงาน
การสร้างสรรค โดยไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ซึ่งขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบประเมินทุกท่านใน
การให้คำตอบที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด และคำตอบของท่านจะเป็นแนวทางใน
การพัฒนาผลงานการสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ในอนาคตต่อไป

3. แบบประเมินฉบับนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลงานการแสดงนาฏศิลป์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามในครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 57 คน มีรายละเอียดของข้อมูลและระดับความพึงพอใจดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

1. เพศ	ชาย จำนวน 26 คน ร้อยละ 45.6	
	หญิง จำนวน 31 คน ร้อยละ 54.4	
2. อายุ	18-23 ปี จำนวน 40 คน	คิดเป็นร้อยละ 70.2
	24-25 ปี จำนวน 2 คน	คิดเป็นร้อยละ 3.5
	26-30 ปี จำนวน 1 คน	คิดเป็นร้อยละ 1.8
	31-35 ปี จำนวน 2 คน	คิดเป็นร้อยละ 3.5
	36-40 ปี จำนวน 4 คน	คิดเป็นร้อยละ 7
	มากกว่า 40 ปี จำนวน 8 คน	คิดเป็นร้อยละ 14
3. สถานภาพ	นักเรียน จำนวน 12 คน	ร้อยละ 21.1
	มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 7 คน	ร้อยละ 12.3
	มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 5 คน	ร้อยละ 8.8
	นิสิต/นักศึกษา จำนวน 36 คน	ร้อยละ 63.2
	ปริญญาตรี จำนวน 35 คน	ร้อยละ 61.4
	ปริญญาโท จำนวน 1 คน	ร้อยละ 1.8
	ปริญญาเอก จำนวน 0 คน	ร้อยละ 0
	ครู/อาจารย์/พนักงานมหาวิทยาลัย/	
	ข้าราชการ จำนวน 4 คน	ร้อยละ 7
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ/	
	พนักงานเอกชน จำนวน 2 คน	ร้อยละ 3.5
	ศิลปินอิสระ จำนวน 1 คน	ร้อยละ 1.8
	อื่น ๆ จำนวน 2 คน	ร้อยละ 3.5

4. ประสบการณ์ในการรับชมผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในรอบปี

ไม่เคย จำนวน 8 คน	ร้อยละ 14
1-3 ครั้ง/ปี จำนวน 32 คน	ร้อยละ 51.1
4-6 ครั้ง/ปี จำนวน 5 คน	ร้อยละ 8.8
มากกว่า 6 ครั้ง/ปี จำนวน 12 คน	ร้อยละ 21.1

5. ท่านทราบข่าวการจัดการแสดงนาฏศิลป์ครั้งนี้จากช่องทางใด

ครู/อาจารย์ จำนวน 25 คน	ร้อยละ 43.9
เพื่อน/คนรู้จัก จำนวน 15 คน	ร้อยละ 26.3
คนในครอบครัว จำนวน 3 คน	ร้อยละ 5.3
ป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 0 คน	ร้อยละ 0
สื่อออนไลน์ จำนวน 12 คน	ร้อยละ 21
อื่นๆ จำนวน 2 คน	ร้อยละ 3.5

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลงานการแสดงนาฏศิลป์

ลำดับ	หัวข้อรายการ	ระดับความพึงพอใจหรือความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1. แนวความคิดในการแสดง (Concept)						
1.1	แนวความคิดในการแสดงเป็นประเด็นที่ไม่เคยมีการสร้างสรรค์เป็นการแสดงนาฏศิลป์มาก่อน	53.4	36.2	5.2	3.4	1.7
2. ด้านบทการแสดง (Script)						
2.1	การออกแบบบทการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	60.3	36.2	3.4		
2.2	ความคิดสร้างสรรค์ของการออกแบบบทการแสดง	62.1	36.2	1.7		
3. ด้านนักแสดง (Performer)						
3.1	การคัดเลือกนักแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	67.2	25.9	5.2	1.7	

ลำดับ	หัวข้อรายการ	ระดับความพึงพอใจหรือความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
3.2	นักแสดงมีการใช้ทักษะทางด้านการแสดงได้เป็นอย่างดี	70.7	24.1	5.2		
4. ด้านการออกแบบลีลนาฏศิลป์ (Choreograph)						
4.1	การออกแบบลีลนาฏศิลป์มีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	67.2	29.3	3.4		
4.2	ความคิดสร้างสรรค์ของการใช้ลีลนาฏศิลป์	63.8	32.8	3.4		
5. ด้านการออกแบบดนตรีประกอบการแสดง (Sound)						
5.1	การออกแบบดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	74.11	24.1	1.7		
5.2	ความคิดสร้างสรรค์ของดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง	63.8	34.5	1.7		
6. ด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง (Props)						
6.1	การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	67.2	27.6	5.2		
6.2	ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง	70.7	24.1	5.2		
7. ด้านการออกแบบพื้นที่การแสดง (Performance Area)						
7.1	การออกแบบพื้นที่สำหรับการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	72.4	25.9	1.7		
7.2	ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้พื้นที่สำหรับการแสดง	72.4	27.6			
8. ด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย (Costume)						
8.1	การออกแบบเครื่องแต่งกายมีความเหมาะสมของกับผลงานการแสดง	65.5	34.5			
8.2	ความคิดสร้างสรรค์ของการออกแบบเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดง	67.2	31	1.7		

ลำดับ	หัวข้อรายการ	ระดับความพึงพอใจหรือความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
9. ด้านการออกแบบแสงประกอบการแสดง (Lighting)						
9.1	การออกแบบแสงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	72.4	27.6			
9.2	ความคิดสร้างสรรค์ของการแบบแสงประกอบการแสดง	70.7	25.9	3.4		

จากผลการประเมินความพึงพอใจข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปผลรวมค่าเฉลี่ย ดังนี้

ตารางแสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ

ลำดับ	หัวข้อรายการ	ค่าเฉลี่ย
1. แนวความคิดในการแสดง (Concept)		
1.1	แนวความคิดในการแสดงเป็นประเด็นที่ไม่เคยมีการสร้างสรรค์เป็นการแสดงนาฏยศิลป์มาก่อน	4.36
2. ด้านบทการแสดง (Script)		
2.1	การออกแบบบทการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	4.57
2.2	ความคิดสร้างสรรค์ของการออกแบบบทการแสดง	4.64
3. ด้านนักแสดง (Performer)		
3.1	การคัดเลือกนักแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	4.64
3.2	นักแสดงมีการใช้ทักษะทางด้านการแสดงได้เป็นอย่างดี	4.66
4. ด้านการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ (Choreograph)		
4.1	การออกแบบลีลานาฏยศิลป์มีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	4.64
4.2	ความคิดสร้างสรรค์ของการใช้ลีลานาฏยศิลป์	4.61

5. ด้านการออกแบบดนตรีประกอบการแสดง (Sound)		
5.1	การออกแบบดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	4.73
5.2	ความคิดสร้างสรรค์ของดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง	4.63
6. ด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง (Props)		
6.1	การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	4.63
6.2	ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง	4.66
7. ด้านการออกแบบพื้นที่การแสดง (Performance Area)		
7.1	การออกแบบพื้นที่สำหรับการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	4.75
7.2	ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้พื้นที่สำหรับการแสดง	4.73
8. ด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย (Costume)		
8.1	การออกแบบเครื่องแต่งกายมีความเหมาะสมของกับผลงานการแสดง	4.66
8.2	ความคิดสร้างสรรค์ของการแบบเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดง	4.66
9. ด้านการออกแบบแสงประกอบการแสดง (Lighting)		
9.1	การออกแบบแสงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	4.74
9.2	ความคิดสร้างสรรค์ของการแบบแสงประกอบการแสดง	4.68

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ขอชื่นชมการคัดเลือกนักแสดงที่ใช้เยาวชนคนรุ่นใหม่หลาย (generation) เข้ามาในกระบวนการทำงาน เพราะสิ่งนักแสดงได้รับในขณะทำงานนั้นย่อมเกิดกระบวนการเรียนรู้ในวัตถุประสงค์ของงานสร้างสรรค์ และพร้อมที่จะขยายผลต่อในเครือข่ายของตัวผู้แสดงเอง
2. อยากให้จังหวัดให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดให้มากกว่านี้
3. เทียนพรชาจังหวัดอุบลราชธานีราชธานีมีความสำคัญต่อจังหวัดอุบลราชธานีมากส่งผลต่อคนรุ่นใหม่
4. ทำให้คนรุ่นใหม่เกิดความสนใจในงานประเพณีแห่เทียนพรชาจังหวัดอุบลราชธานีมากขึ้น

5. การแสดงในเวลาอันสั้นและใช้เวลาสั้น ๆ ในการเล่าเรื่องได้กระชับ ซึ่งไม่ซับซ้อนทำให้เข้าใจง่าย
ขอบคุณอาจารย์ที่แนะนำ ทำให้ได้เห็นวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานี ผ่านการแสดงได้อย่าง
ครบถ้วนแม้จะเป็นเวลาสั้น ๆ ขอขอบคุณมาก ๆ ค่ะ
6. เชิญชวน/รณรงค์ให้คนรุ่นใหม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ต่อเทียนพรรษา
จังหวัดอุบลราชธานี
7. เป็นการแสดงที่น่าสนใจถ่ายทอดวัฒนธรรมจังหวัดได้ดี
8. อยากให้ทำผลงาน ต่อไปเรื่อยๆค่ะ
9. เป็นสิ่งที่น่าส่งเสริมในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมของชาวจังหวัดอุบลราชธานี
10. ส่วนตัวแล้ว เราคิดว่า ไหนๆ ก็กำลังจะมีงานแห่เทียนแล้ว อยากจะให้มีการแสดงนาฏศิลป์ ที่
นำเสนอเรื่องราวที่วิถีชีวิตในช่วงเข้าพรรษา ผสมกับการนำเสนอความสำคัญของศาสตร์และศิลปะ
การทำต้นเทียนกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ร่วมตอบแบบประเมินและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อคิดเห็นของท่านจะ
สามารถนำไปพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ในโอกาสต่อไป

ภาคผนวก ข

การฝึกซ้อม และบรรยากาศการจัดการแสดงผลงานคุณิพนธ์ทางด้านนาฏยศิลป์
เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา

จังหวัดอุบลราชธานี

เมื่อวันจันทร์ ที่ 18 เมษายน พุทธศักราช 2565 เวลา 18.00 - 19.00 น.

ณ บริเวณพื้นที่ชุมชนเมืองเก่าโดยเลือกใช้พื้นที่แบบเปิดบริเวณลานสาธารณะบริเวณถนนเลียบ

แม่น้ำมูล จังหวัดอุบลราชธานี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

การฝึกซ้อม การแสดงผลงานคุณฐิณีพนธ์ทางด้านนาฏศิลป์
เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด
อุบลราชธานี ณ สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร อาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

การฝึกซ้อม การแสดงผลงานคุณฐิณีพนธ์ทางด้านนาฏศิลป์
เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัด
อุบลราชธานี ณ สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร อาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ภาคผนวก ค

ภาพบรรยากาศการทำงานร่วมกันของชุมชนและกลุ่มคนรุ่นใหม่ (Collaboration)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพบรรยากาศการทำงานร่วมกันของชุมชนและกลุ่มคนรุ่นใหม่ (Collaboration)

ภาคผนวก ง

เอกสารที่ใช้ในการดำเนินการทดลองออกแบบการแสดง และการจัดการแสดง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ อว 64.18/00561

คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. 10330

20 มกราคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตใช้พื้นที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะนิพนธ์

เรียน นายกเทศมนตรีนครอุบลราชธานี

ตามที่ นางสาววิราณี แว่นทอง รหัสประจำตัวนิสิต 6281037735 สังกัดหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร-
ศึกษานิพนธ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี”
(THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION TOWARDS
UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY) โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นั้น

การนี้ นิสิตผู้ทำการเสนอผลงานศิลปะนิพนธ์ มีความประสงค์ดำเนินการถ่ายทำการแสดงในหัวข้อ
ดังกล่าวข้างต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกระตุ้นให้คนรุ่นใหม่ และสมาชิกในสังคมได้ระลึกถึงความสำคัญ
ของพระพุทธศาสนา เป็นการเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าสำนึกรักบ้านเกิด ด้วยการใช้องค์ความรู้แบบงาน
สร้างสรรค์นำออกเผยแพร่สู่สาธารณชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ และเพื่อเป็นการ
สร้างความตระหนักรู้ถึงศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอันแสดงถึงคุณค่า ความภาคภูมิใจและความสำคัญของเทียน
พรรษาจังหวัดอุบลราชธานีให้คงอยู่สืบไปโดยมีกระบวนการทำงานร่วมกัน (collaboration) ของกลุ่มคนรุ่นใหม่

คณะศิลปกรรมศาสตร์จึงขออนุญาตให้ นางสาววิราณี แว่นทอง ใช้สถานที่ พร้อมด้วยนำเครื่องขยาย
เสียงเข้าในร้านอาหาร นักแสดง และฝ่ายบันทึกภาพ จำนวน 41 คน เข้าพื้นที่ภายใต้การจัดการงานที่มีการป้องกัน
และดำเนินการตามมาตรการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) อย่างเคร่งครัด โดยมี
กำหนดการจัดแสดงผลงานในวันเสาร์ที่ 20 มกราคม 2565 ณ ร้านอาหาร impression sunrise 30/1 ถนนพหลโยธิน
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งแต่เวลา 18.00 – 19.00 น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี)

คณบดี

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรศึกษานิพนธ์

โทร. 0 2218 4577

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_FAA@chula.ac.th

ที่ อบ ๐๑๑๘/๒๖๕

ที่ว่าการอำเภอเมืองอุบลราชธานี
ถนนศรีณรงค์ อบ ๓๔๐๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

เรียน คณะคณบดีศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อ้างถึง หนังสือคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ อว ๖๔.๑๘/๐๐๕๖๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๕

ตามที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขออนุญาตใช้พื้นที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะนิพนธ์ ในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๘.๐๐ – ๑๙.๐๐ น. ณ ร้านอาหาร impression sunrise ๓๐/๑ ถนนพลชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี (ใช้เครื่องเสียงในร้านอาหาร นักแสดง และบันทึกภาพการแสดง) จำนวน ๔๑ คน นั้น

อำเภอเมืองอุบลราชธานี พิจารณาแล้วเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จึงขอให้ท่านดำเนินการตามมาตรการเพื่อควบคุมโรคให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติตามข้อกำหนดตามคำสั่งของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และคำสั่งจังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๒/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดมาตรการควบคุมโรคและปิดสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๕ และปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและควบคุมโรคโดยเคร่งครัด ดังนี้

๑. ให้มีมาตรการคัดกรองผู้ร่วมกิจกรรม
๒. ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา
๓. ให้มีจุดล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์เจล ให้เพียงพอ
๔. เว้นระยะนั่งหรือห่างกันอย่างน้อย ๑ เมตร
๕. ควบคุมจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมมิให้แออัด
๖. จัดให้มีการลงทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

นายนคร ศิริบริญญานันท์
นายอำเภอเมืองอุบลราชธานี

ที่ทำการปกครองอำเภอ
สำนักงานอำเภอ
โทร./โทรสาร. ๐-๔๕๒๔-๐๒๘๓

74 หมู่ 1 ตำบลชีทวน อำเภอเขื่องใน

จังหวัดอุบลราชธานี 34150

โทร. 0872601454

วันที่ 17 มีนาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตใช้พื้นที่บันทึกภาพการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ระดับปริญญาเอก

เรียน นายกเทศมนตรีนครอุบลราชธานี

ด้วยข้าพเจ้านางสาววิราณี แวนทอง รหัสประจำตัวนิสิต 6281037735 สังกัดหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต บัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี” (THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY) โดยมีศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นั้น

การนี้ นิสิตผู้ทำการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ดำเนินการถ่ายทำการแสดงในหัวข้อดังกล่าวข้างต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกระตุ้นให้คนรุ่นใหม่ และสมาชิกในสังคมได้ระลึกถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนา เป็นการน้อมนำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าสืบทอดกันเกิด ด้วยการใช้องค์ความรู้แบบงานสร้างสรรค์นำออกเผยแพร่สู่สาธารณชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ และเพื่อเป็นการสร้างความตระหนักรู้ถึงศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอันแสดงถึงคุณค่า ความภาคภูมิใจและความสำคัญของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีคงอยู่สืบไป โดยมีกระบวนการทำงานแบบการทำงานร่วมกัน (collaboration) ของกลุ่มคนรุ่นใหม่

ข้าพเจ้าจึงใคร่ขออนุญาตใช้พื้นที่บันทึกภาพการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ระดับปริญญาเอกพร้อมด้วยนักแสดง อุปกรณ์ประกอบการแสดง และทีมบันทึกภาพการแสดง จำนวน 40 คน เข้าพื้นที่ภายใต้การจัดงานที่มีการป้องกันและดำเนินการตามมาตรการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) อย่างเคร่งครัด โดยมีกำหนดจัดการบันทึกภาพการแสดงผลงานในวันอังคารที่ 25 มีนาคม 2565 เวลา 18.00 – 21.00 น. ณ บริเวณลานกว้างริมถนนแม่น้ำมูล และบริเวณใต้สะพานข้ามแม่น้ำมูล (พื้นที่ใกล้ตลาดใหญ่) ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์จากทางเทศบาลเปิดไฟส่องสว่าง และไฟได้สะพานตลอดการบันทึกภาพในวันและเวลาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววิราณี แวนทอง)

17 มีนาคม 2565

THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRATHING IN LENT CEREMONY

Chula
Chulalongkorn University

ผลงานดุษฎีนิพนธ์ทางด้านนาฏศิลป์
การสร้างสรรค์นาฏศิลป์
เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่
ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้สร้างสรรค์ นางสาววิราณี แฉันทอง
นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต รุ่นที่ 12
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี
อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาคผนวก จ
เอกสารที่ใช้ในการดำเนินการยื่นขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์

และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทรศัพท์ 0 2218 3210

ที่ อว 64.2.2 (จว.2)/0086/2565

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน

เรียน นางสาววิราณี แ้วนทอง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ใบรับรองโครงการวิจัย (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)
 2. เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
 3. หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย
 4. แบบสอบถาม

ตามที่ผู้วิจัยได้เสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ในการนี้คณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้โครงการวิจัยของท่านได้รับการพิจารณาแบบลดขั้นตอน (Expedited Review) ผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยมีดังนี้

โครงการวิจัยที่ 281/64 เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี (THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY) ของ นางสาววิราณี แ้วนทอง ผ่านการพิจารณารับรอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ดร.ศยามล เจริญรัตน์

(อาจารย์ ดร.ศยามล เจริญรัตน์)

กรรมการและเลขานุการ

ผู้ประสานงาน นางสาวอัมพวรรณ สิริรักษ์ โทร. 0 2218 3210

Office of the Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Subjects:
The Second Allied Academic Group in Social Sciences, Humanities and Fine and Applied Arts
Chamchuri 1 Building, Room 114, Phayathai Road, Wang Mai Sub-district,
Pathum Wan District, Bangkok 10330
Telephone number 0 2218 3210-11 E-mail curec2.ch1@chula.ac.th

COA No. 015/2565

Certificate of Research Approval

Research Project Number 287/64 THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST
IN THE YOUNG GENERATION TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN
LENT CEREMONY

Principal Researcher Miss Wiranee Wanthong

Affiliation Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

The Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Subjects: The Second Allied Academic Group in Social Sciences, Humanities and Fine and Applied Arts at Chulalongkorn University, based on Declaration of Helsinki, the Belmont report, CIOMS guidelines and the Principle of the international conference on harmonization – Good clinical practice (ICH-GCP) has approved the execution of the aforementioned research project.

Signature

(Assoc. Prof. Nualnoi Treerat, PhD.)

Chairman of the board

Signature

(Sayamol Charoenratana, PhD.)

Director and Secretary

Research Project Review Category: Expedited Review

Date of approval: 14 February 2022

Expiry date: 13 February 2023

Documents approved by the Committee

1. The research proposal
2. The researcher CV
3. The information sheets for research participants
4. The informed consent forms
5. The questionnaires

Conditions

1. The researcher has acknowledged that it is unethical if he/she collects information for the research before the application for an ethics review has been approved by the Research Ethics Review Committee.
2. If the certificate of the research project expires, the research execution must come to a halt. If the researcher wishes to reapply for approval, he/she has to submit an application for a new certificate at least one month in advance, together with a research progress report.
3. The researcher must conduct the research strictly in accordance with what is specified in the research project.
4. The researcher must only use documents that provide information for the research sampling population participants, their letters of consent and the letters inviting them to take part in the research (if any) that have been endorsed with the seal of the Committee.
5. If any seriously untoward incident happens to the place where the research information, which has requested the approval of the Committee, is kept, the researcher must report this to the Committee within five working days.
6. If there is any change in the research procedure, the researcher must submit the change for review by the Committee before he/she can continue with his/her research.
7. For a research project of less than one year the researcher must submit a report of research termination (AF 03-13) and an abstract of the research outcome within thirty days of the research being completed. For a research project which is a thesis, the researcher must submit an abstract of the research outcome within thirty days of the research being completed. This is to be used as evidence of the termination of the project.
8. A research project which has passed the Exemption Review, must observe only the conditions in 1, 6 and 7.

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 2
สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารจามจุรี 1 ชั้น 1 ห้อง 114 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ : 0 2218 3210-11 E-mail: curec2.ch1@chula.ac.th

COA No. 014/2565

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 287/64 เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษา
จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัยหลัก นางสาววิราณี แฉ่นาทอง

หน่วยงาน คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ
ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิจารณาจริยธรรมการวิจัยโดยยึดหลัก ของ Declaration of Helsinki,
the Belmont report, CIOMS guidelines และ The international conference on harmonization – Good
clinical practice (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม hal ๑๗
(รองศาสตราจารย์ ดร.นวลน้อย ตีรรัตน์)
ประธานคณะกรรมการ

ลงนาม ดลมา ๑๐๖๕๖
(อาจารย์ ดร.ศยามล เจริญรัตน์)
กรรมการและเลขานุการ

รูปแบบการพิจารณาทบทวน: แบบลดขั้นตอน

วันที่รับรอง: 14 กุมภาพันธ์ 2565

วันหมดอายุ: 13 กุมภาพันธ์ 2566

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

1. ข้อเสนอโครงการวิจัย
2. ประวัติและผลงานของผู้วิจัย
3. เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
4. หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย
5. แบบสอบถาม

เงื่อนไข

1. ผู้วิจัยรับรองว่าเป็นการมีจริยธรรม หากดำเนินการกับข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่จะระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ให้ออกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-13) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานในการปิดโครงการ
8. โครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติโครงการโดยการพิจารณาทบทวนแบบกรณีเว้น (Exemption review) ปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อ 1,6 และ 7 เท่านั้น

ที่ อว 64.18/04839

คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. 10330

11 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน อาจารย์ ดร.กุลวดี ละม้ายจีน

ตามที่ นางสาววิราณี แฉ่นทอง รหัสประจำตัวนิสิต 6281037735 สังกัดหลักสูตรศิลปกรรม-
ศาสตรศึกษบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
(THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION
TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY)” โท ย มิ
ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าวข้างต้นมีมาตรฐานตามเกณฑ์ อันมีข้อมูล
สนับสนุนที่น่าเชื่อถือ ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนี
ของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective
Congruence หรือ IOC) ของนางสาววิราณี แฉ่นทอง ซึ่งจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บินทลันด์)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรศึกษบัณฑิต
โทรศัพท์. 0-218-4577

ที่ ยว 64.18/04841

คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. 10330

11 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน อาจารย์ ว่าที่ร้อยเอก ดร.อริวิทย์ โททำ

ตามที่ นางสาววิราณี แฉ่นทอง รหัสประจำตัวนิสิต 6281037735 สังกัดหลักสูตรศิลปกรรม-
ศาสตรบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
(THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION
TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY)” โท ย มี
ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าวข้างต้นมีมาตรฐานตามเกณฑ์ อันมีข้อมูล
สนับสนุนที่น่าเชื่อถือ ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนี
ของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective
Congruence หรือ IOC) ของนางสาววิราณี แฉ่นทอง ซึ่งจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑลันต์)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
โทรศัพท์. 0-218-4577

ที่ อว 64.18/04840

คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. 10330

11 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลวิ กระต่ายทอง

ตามที่ นางสาววิราณี แว่นทอง รหัสประจำตัวนิสิต 6281037735 สังกัดหลักสูตรศิลปกรรม-
ศาสตรศึกษบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การสร้างสรรค่านิยมศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
(THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION
TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY)” โดย มี
ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าวข้างต้นมีมาตรฐานตามเกณฑ์ อันมีข้อมูล
สนับสนุนที่น่าเชื่อถือ ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนี
ของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective
Congruence หรือ IOC) ของนางสาววิราณี แว่นทอง ซึ่งจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บินทสันต์)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรศึกษบัณฑิต
โทรศัพท์. 0-218-4577

ที่ อว 64.18/04838

คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. 10330

11 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา มัธยมนันท์

ตามที่ นางสาววิราณี แวนทอง รหัสประจำตัวนิสิต 6201037735 สังกัดหลักสูตรศิลปกรรม-
ศาสตรบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
(THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION
TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY)” โดย วั
ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าวข้างต้นมีมาตรฐานตามเกณฑ์ อันมีข้อมูล
สนับสนุนที่น่าเชื่อถือ ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนี
ของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective
Congruence หรือ IOC) ของนางสาววิราณี แวนทอง ซึ่งจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร ปินทลันต์)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
โทรศัพท์: 0-210-4577

ที่ ยว 64.18/04837

คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. 10330

11 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน อาจารย์ ประสาท จุมพล

ตามที่ นางสาววิราณี แฉ่นทอง รหัสประจำตัวนิสิต 6281037735 สังกัดหลักสูตรศิลปกรรม-
ศาสตรศึกษบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
(THE CREATION OF A DANCE TO STIMULATE INTEREST IN THE YOUNG GENERATION
TOWARDS UBONRATCHATHANI'S CANDLE CRAFTS IN LENT CEREMONY)” โดย มี
ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าวข้างต้นมีมาตรฐานตามเกณฑ์ อันมีข้อมูล
สนับสนุนที่น่าเชื่อถือ ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนี
ของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective
Congruence หรือ IOC) ของนางสาววิราณี แฉ่นทอง ซึ่งจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร ปินทาสินต์)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรศึกษบัณฑิต
โทรศัพท์. 0-218-4577

หนังสือตอบรับการตีพิมพ์บทความ

ที่ อว ๐๖๒๖.๐๕/๐๖๐๘

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ๓๕๐๐๐

๒๒ เมษายน ๒๕๖๕

เรียน นางสาววิราณี แ้วนทอง

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี” เพื่อรับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ซึ่งเป็นวารสารที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) นั้น บัดนี้ กองบรรณาธิการได้ส่งบทความของท่านให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ตรวจสอบคุณภาพแล้ว ปรากฏว่า บทความของท่านมีคุณภาพในระดับ “ผ่าน” และมีประโยชน์เชิงวิชาการกองบรรณาธิการ มีมติให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีที่ ๔๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๖)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองนันทน์ ทาบทา)
บรรณาธิการ

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
โทรศัพท์ ๐ ๔๕๓๕ ๒๐๐๐๐
โทรสาร ๐ ๔๕๓๕ ๒๐๗๘
เว็บไซต์ : <http://www.human.ubru.ac.th/journal/>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาววิราณี แว่นทอง
วัน เดือน ปี เกิด	8 มกราคม พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดอุบลราชธานี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2544 สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา พ.ศ. 2549 สำเร็จการศึกษา ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2552 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผลงานตีพิมพ์	วิจัยเรื่อง “วาดพ่อนบายศรีกราบอารมีพระพุทธรูปเศษเฮา” ทุนวิจัยคณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี บทความทางวิชาการเรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏยประดิษฐ์ ชุด วาดพ่อน บายศรี กราบอารมีพระพุทธรูปเศษเฮา” เผยแพร่ในวารสารมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2564) บทความวิจัย เรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคน รุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี” เผยแพร่ในวารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2566)